

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

Θ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ)

ΣΥΝΟΔΟΣ Β'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΡΗ'

Τρίτη 31 Μαρτίου 1998

Αθήνα, σήμερα στις 31 Μαρτίου 1998, ημέρα Τρίτη και ώρα 19.15' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια, για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Α' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Ν. ΚΡΗΤΙΚΟΥ**

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η

ΕΙΔΙΚΗ ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

της Ολομέλειας της Βουλής για το "έτος Ρήγα Φεραίου Βελεστινλή και Διονυσίου Σολωμού", την οποία θα τιμήσει με την παρουσία του ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, κ. Κωνσταντίνος Στεφανόπουλος, σύμφωνα με την ειδική ημερήσια διάταξη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αυτήν τη στιγμή εισέρχεται στην Αίθουσα του Κοινοβουλίου η αυτού εξοχότης ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνος Στεφανόπουλος συνοδευόμενος από τον Πρόεδρο της Βουλής κ. Απόστολο Κακλαμάνη.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)
Ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Απόστολος Κακλαμάνης, έχει το λόγο.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Βουλής): Κύριε Πρόεδρε της Δημοκρατίας, κύριε Πρωθυπουργέ, κύριε Αρχηγέ της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, κύριοι Αρχηγοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τιμούμε σήμερα στην πανηγυρική αυτή συνεδρίαση δύο μεγάλες προσωπικότητες της Ιστορίας και του Πολιτισμού μας, το Ρήγα το Βελεστινλή και το Διονύσιο Σολωμό, καθώς συμπληρώνονται φέτος διακόσια χρόνια από το θάνατο του Ρήγα και διακόσια χρόνια από τη γέννηση του Σολωμού.

Η Βουλή των Ελλήνων, θέλοντας να συμβάλει στην εμβάθυνση της ιστορικής μνήμης του λαού μας και, ιδιαιτέρως, της ελληνικής νεολαίας και στην ανάδειξη κορυφαίων ιστορικών γεγονότων, αλλά και προσωπικοτήτων με μεγάλη εθνική προσφορά, οργανώνει τα τελευταία χρόνια, όπως γνωρίζετε, σειρά εκδηλώσεων.

Έτσι, ύστερα από τις εκδηλώσεις για τα εκατόν πενήντα χρόνια κοινοβουλευτικού βίου, στη συνέχεια για τα εκατό χρόνια από το θάνατο του Χαριλάου Τρικούπη και πέρσι για την πεντηκονταετρίδα από την ενσωμάτωση της Δωδεκανήσου στον εθνικό κορμό, η Βουλή των Ελλήνων κήρυξε ομοφώνως, το 1998 ως "έτος Ρήγα Βελεστινλή και Διονυσίου Σολωμού".

Το Κοινοβούλιο με τις πρωτοβουλίες του αυτές εκφράζει με δυναμικό και αποτελεσματικό τρόπο την έντονη επιθυμία του να ανοίξει τις πόρτες του στον ελληνικό λαό, να επικοινωνήσει μαζί του, και κυρίως, με τις νεότερες γενιές, οι οποίες ανταποκρίνονται με ενθουσιασμό, θα έλεγα, στην

πρόσκλησή μας αυτή.

Καρπός αυτής της προσπάθειας ως τώρα είναι το γεγονός ότι διακόσιες πενήντα χιλιάδες μαθητές και μαθήτριες σχολείων από όλη την Ελλάδα και από χώρες από ολόκληρο τον κόσμο, τετρακόσιες χιλιάδες συνολικά επισκέπτες και άλλων ηλικιών, ήρθαν στο Κοινοβούλιο τα τελευταία χρόνια στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων που οργανώνει η Βουλή.

Η Βουλή, λοιπόν, είναι και θα παραμείνει ανοικτή σε όλους τους Έλληνες.

Κύριε Πρόεδρε της Δημοκρατίας, κυρίες και κύριοι, ο Ρήγας Βελεστινλής και ο Διονύσιος Σολωμός υπήρξαν κορυφαίοι οραματιστές και στοχαστές. Το πνευματικό τους διαμέτρημα ξεπέρασε τις εποχές στις οποίες έζησαν. Το έργο τους αποτελεί, ακόμα και σήμερα, αντικείμενο μελέτης και έρευνας σε διεθνές επίπεδο. Και οι δύο αγωνίστηκαν για να διεγείρουν την εθνική συνείδηση του υπόδουλου Ελληνισμού και να τον οδηγήσουν στον εξηκωμό εναντίον της οθωμανικής τυραννίας.

Ο Ρήγας Βελεστινλής υπήρξε πρόδρομος και "σπορέας" της εθνικής αφύπνησης, πρωτεργάτης της εθνικής ανεξαρτησίας αλλά και της διάδοσης των δημοκρατικών ιδεών στα Βαλκάνια.

Από το 1791 έως το 1796 ο Ρήγας βρίσκεται στο Βουκουρέστι, όπου λέγεται ότι εργαζόνταν ως γραμματικός του Μιχαήλ Σούτσου ή διερμηνέας του Γαλλικού Προξενείου της Βλαχίας.

Η υπογραφή της Συνθήκης του Ιασίου μεταξύ Ρώσων και Τούρκων, η ανακακή Αυστρίας και Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, ήδη από το 1790, και η νικηφόρα προέλαση των Γάλλων, οδηγεί το Ρήγα να προσανατολίσει τις ελπίδες του για ριζική αναδιάταξη της Βαλκανικής και αποτίναξη του οθωμανικού ζυγού αποκλειστικά και μόνο στη Γαλλία και το Ναπολέοντα. Ο προσανατολισμός αυτός έχει ως συνέπεια τη ριζοσπαστική τροπή της σκέψης του και την προσήλωσή του στα πολιτικά ιδεώδη της Γαλλικής Επανάστασης. Τα ιδεώδη αυτά αποτυπώνονται ανάγλυφα στο χαρτογραφικό του έργο, στις συλλογές μεταφράσεών του και, κατά κύριο λόγο, στο "Στρατιωτικό Εγκόλπιο" και στο "Επαναστατικό Μανιφέστο".

Το έργο αυτό, το "Επαναστατικό Μανιφέστο" ειδικότερα, το βασικότερο από τα έργα του, ήταν ένα τετρασέλιδο έντυπο που υπό το τρίπτυχο "Ελευθερία-Ισοτιμία-Αδελφότης", περιλάμβανε την "Προκήρυξη" και τη "Νέα Πολιτική Διοίκηση των κατοίκων της Ρούμελης, της Μικράς Ασίας, των Μεσογείων Νήσων και της Βλαχομπογδανίας". Η "Νέα Πολιτική Διοίκηση" απαρτίζεται από τα τρία τα πέντε άρθρα των "Δικαίων του ανθρώπου και του πολίτου", από τα εκατόν είκοσι τέσσερα άρθρα του "Συντάγματος", που καθιέρωναν τη λαϊκή κυριαρχία, την ισότητα, την καθολική τότε ψηφοφορία και ορισμένα

πρωτοποριακά επίσης, για την εποχή, κοινωνικά δικαιώματα, όπως αυτά της εργασίας και της ισότητας των φύλων και τέλος, από το "Παράρτημα" και τον περίφημο "Θούριο".

'Όλα αυτά τα κείμενα ήταν πολύ σημαντικά και διέδιδαν την ιδέα της εθνικής ανεξαρτησίας, της δημοκρατικής πολιτείας, της ατομικής αυτονομίας, της ανεξιθρησκείας και της σύμπτηξης μιας πολυεθνικής βαλκανικής δημοκρατίας. Βασίζονταν κυρίως, στα γαλλικά επαναστατικά Συντάγματα του 1793 και του 1795. Η αποστολή αυτών των επαναστατικών κειμένων στην Τεργέστη, όπου θα τα παραλάμβανε ο Ρήγας για να τα διοχετεύσει στη συνέχεια στους υπόδουλους λαούς της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και η κατάδοση ολόκληρου του σχεδίου στην αυτοριακή αστυνομία από τον αμύντο στην κίνηση Δημήτριο Οικονόμου, οδήγησαν στη σύλληψη και την παράδοση στους Τούρκους από τους Αυστριακούς, του Ρήγα και των επτά συντρόφων του, των Ευστρατίου Αργέντη, Δημητρίου Νικολίδη, Αντωνίου Κορωνού, Ιωάννη Καρατζά, Θεοχάρη Γεωργίου Τουρούντζια, Ιωάννη Εμμανουήλ και Παναγιώτη Εμμανουήλ.

Ο Ρήγας και οι σύντροφοί του θανατώθηκαν, τελικά, στο Βελιγράδι στις 24 Ιουνίου 1798.

Παρά τον ουτοπικό χαρακτήρα της ιδέας της διαβαλκανικής συνεργασίας και ειδικότερα, την αντινομία μεταξύ της αρχής των εθνοτήτων και της πίστης στη συσπειρωτική λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών και της ιδιότητας του πολίτη στο πλαίσιο ενός ενιαίου βαλκανικού κράτους, το μήνυμα του Ρήγα συγκίνησε την εποχή του και ακόμη και σήμερα, εξακολουθεί να παραμένει επίκαιρο.

Άς μη λησμονούμε ότι, μόλις στις μέρες μας και για πρώτη φορά στην ιστορία της, η Ευρώπη υλοποιεί βαθμαία την ιδέα ενός ενιαίου υπερεθνικού κράτους.

Οι οραματισμοί του Ρήγα είναι ακόμη ζωντανοί. Οι ιδέες του Διαφωτισμού και κυρίως, οι οικουμενικές αξίες των φυσικών δικαιωμάτων, της σύλληψης του έθνους, ως πολιτικής και όχι ως βιολογικής οντότητας, της ιδιότητας του πολίτη, της ατομικής και συλλογικής χειραφέτησης, της συμμετοχής του λαού στη διαχείριση των κοινών, της προόδου και της κοινωνικής δικαιοσύνης λειτουργούν διαχρονικά ως καθολική παρακαταθήκη πολιτικών αξιών.

Οι ιδέες της δημοκρατίας, της ατομικής αυτονομίας και της πολιτισμικής πολλαπλότητας, που ανέδειξε με το έργο του ο Ρήγας, μπορούν να λειτουργήσουν και σήμερα ως συνεκτικός δεσμός για την αλληλοκατανόηση των λαών, την υπέρβαση των στενών εθνικών προκαταλήψεων, την απάμβλυνση των ιστορικών διαφορών και τη δόμηση σχέσεων συνεργασίας, φιλίας και αλληλεγγύης μεταξύ όλων των λαών της Βαλκανικής.

Επίσης, η συνύφανση εθνικής ανεξαρτησίας και πολιτικής ελευθερίας είναι στοιχείο, που κληροδοτήθηκε από το Ρήγα στο σύγχρονο Ελληνισμό. Η συνύφανση αυτή, η συνάρτηση πατριωτισμού και λαϊκής κυριαρχίας δημιουργήσεις στέρεα πολιτική και ιδεολογική παράδοση, που αποτυπώθηκε ανάγλυφα, όχι μόνο στα συντάγματα του Αγώνα της Ανεξαρτησίας, αλλά και σε αυτά που θεσπίστηκαν από το ελεύθερο ελληνικό κράτος στη διάρκεια του 19ου αιώνα.

Τέλος, η ενότητα θεωρίας και πράξης, που χαρακτηρίζει τον πολιτικό σχεδιασμό του Ρήγα, αποκτά ιδιαίτερη επικαιρότητα στις μέρες μας, καθώς και σήμερα η πολιτική φιλοσοφία μένει εγκλωβισμένη στον ακαδημαϊκό της χώρο και η ενεργός πολιτική, σε παγκόσμιο επίπεδο, τείνει να μετατραπεί σε άψυχη διαχειριστική πρακτική, χωρίς δημιουργικό όραμα για το παρόν και το μέλλον των λαών.

Λίγους μήνες πριν την εκτέλεση του Ρήγα, του μεγάλου επαναστάτη και οραματιστή της ελευθερίας, γεννήθηκε ο ποιητής της ελευθερίας, ο Διονύσιος Σολωμός. Όπως προκύπτει από το ασύγαστο ενδιαφέρον των ειδικών στην Ελλάδα και το εξωτερικό, το έργο του Σολωμού είναι πάντοτε επίκαιρο και αποτελεί ανεξάντλητη πηγή έμπνευσης.

Ο Διονύσιος Σολωμός, όπως γνωρίζετε, γεννήθηκε στη Ζάκυνθο στη διάρκεια της σύντομης παρουσίας των Γάλλων δημοκρατικών.

Οι περισσότεροι πιστεύουν πως ο Διονύσιος Σολωμός θεωρείται "εθνικός ποιητής", επειδή έγραψε τον "Ύμνον εις την ελευθερίαν". Αυτό είναι ένα πολύ μικρό κομμάτι της πραγματικότητας. Ο Σολωμός, όπως ελέχθη σωστά, είναι "εθνικός, γιατί ανακάλυψε, στην κατάλληλη ώρα, τον νέο Ελληνισμό σαν δύναμη άγνωστη, θαυμαστή και γονιμοποιό...". Ο Σολωμός κληροδότησε στη νέα Ελλάδα την ποίηση, έδωσε στην πατριδα του τη φωνή που της άξιζε και συνέθεσε, για πρώτη φορά σε ενιαία οντότητα, τη μακραίωνη ελληνική ποιητική παράδοση.

Δέκα χρονών ο Σολωμός φτάνει στην Ιταλία, για να σπουδάσει, πρώτα στο Λύκειο της Κρεμόνας και στη συνέχεια, στο Πανεπιστήμιο της Πάντοβας, νομικά.

Εκεί έρχεται σε επαφή με το έργο του Δάντη και το κίνημα του ρομαντισμού, αλλά συγχρόνως γίνεται κοινωνός των νέων πολιτικών πευμάτων που αρδεύουν τη ζωή της Ιταλίας.

Έχει ήδη αρχίσει να γράφει ποιήματα στην ιταλική γλώσσα. Κααί όταν επιστρέφει στη γενέτειρά του, το 1818, συνεχίζει να γράφει κυρίως σονέττα στα ιταλικά. Από τότε, όπως μαρτυρεί ο Σπυρίδων Τρικούπης, καταβάλλει και τις πρώτες προσπάθειες για να γράψει ελληνικά.

Ο ξεσηκωμός του 1821 τον συγκλονίζει. Το Μάιο του 1823, μέσα σε ένα μήνα, δουλεύοντας πυρετωδώς και σε μία κατάσταση λυρικού ενθουσιασμού, θα γράψει τις εκατόν πενήντα οκτώ στροφές του "Ύμνον εις την ελευθερία", ο οποίος θα εκδοθεί στο Παρίσι το 1825. Η ελευθερία, η ίδια η Ελλάδα, αστράφτει από την πρώτη στιγμή, στα μάτια του ποιητή. Για πρώτη φορά στον "Ύμνο", παρουσιάζεται σε όλο της το μεγαλείο η καινούρια συνείδηση του Έλληνα, σφυρλατημένη στις φλόγες του αγώνα. Πρώτη φορά, ύστερα από το μαρασμό τόσων αιώνων, Έλληνας τολμά να ανασηκώσει το κεφάλι και να διεκδικήσει τα εθνικά του δίκαια. Και ο Σολωμός αποθανατίζει την οριακή αυτή στιγμή, μετουσιώνοντας ποιητικά τα σημαντικότερα γεγονότα του αγώνα της ανεξαρτησίας.

Αλλά δεν θα ήθελα να συνεχίσω εξιστορώντας αναλυτικά την ανέλιξη του Σολωμού στη σφαίρα της ποητικής τέχνης. Αυτό είναι έργο των ειδικών. Θα ήθελα να ολοκληρώσω κάνοντας μία σύντομη αναφορά στο μείζον έργο του, τους "Ελεύθερους Πολιορκημένους".

Στο ποίημα αυτό δεν υπάρχει ατομικός πρωταγωνιστής. Πρωταγωνιστής είναι ο ελληνικός λαός, που αγωνίζεται τον καλόν αγώνα. Ξεπερνά τα εμπόδια το ένα μετά το άλλο, για να οδηγηθεί τελικά στη θυσία.

Ο ποιητής εξιδανικεύει την πατρίδα σε τέτοιο βαθμό ώστε την μετατρέπει όπως λέει ο γνωστός καθηγητής Εμμανουήλ Κριαράς σε μία "πατρίδα υπερεθνική και υπερούσια, πατρίδα της ιδέας του ανθρώπου".

Η Ελλάδα και η Ιδέα γίνονται ακατάλυτη ενότητα στη συνείδηση του Σολωμού. "Κλείσε μέσα στην ψυχή σου την Ελλάδα και θα αισθανθείς κάθε είδους μεγαλείο", σημειώνει χαρακτηριστικά.

Μήπως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, και μεις σήμερα, σε εποχές λιγότερο ποιητικές, όπου δυστυχώς ο ωμός ρεαλισμός έχει υπερκερέσει την ιδέα της αναζήτησης και της πραγμάτωσης ενός καλύτερου και δικαιούτερου κόσμου, εμείς, η ηγεσία και οι πολίτες αυτού του τόπου, πρέπει να κάνουμε αυτό που, χαμηλόφωνα, μας προτρέπει να κάνουμε ο ποιητής; Και να το κάνουμε, όχι ως καταφυγή μπροστά στην πεζότητα και την αγριότητα των καιρών, αλλά για να προσφέρουμε τη δημιουργική έμπνευση, την αφειδώλευτη αγάπη και το συλλογικό όραμα, που τόση ανάγκη έχει σήμερα ο ελληνικός λαός και αυτός ο τόπος.

Αυτή είναι, ίσως η μεγάλη πρόκληση, αλλά και το ύψιστο χρέος όλων όσοι εκπροσωπούμε σήμερα σε αυτήν την Αίθουσα στον κορυφαίο θεσμό της Δημοκρατίας, το Κοινοβούλιο, τον ελληνικό λαό: Να εμφανίσουμε στο λαό μας, και ιδιαιτέρως στη νεολαία μας, την πίστη ότι αξίζουμε και μπορούμε να επιτύχουμε ένα καλύτερο μέλλον για τον τόπο μας και τις επερχόμενες γενιές. Να συμβάλλουμε, ώστε να καταστεί κοινή συνείδηση σε όλους ότι η υπεράσπιση των εθνικών μας δικαιών

και η κοινωνική πρόοδος της χώρας εξαρτώνται, πρωτίστως, από το βαθμό που θα συναισθανθούμε όλοι μας, λαός και νησίσια, ούτε μόνη η ηγεσία ούτε μόνος ο λαός, την κρισιμότητα των περιστάσεων, τόσο στο μέτωπο των εθνικών μας θεμάτων, όσο και στο οικονομικό και κοινωνικό πεδίο. Με αίσθημα ενότητας, και πέραν από οποιεσδήποτε μικροκομματικές σκοπιμότητες και μεμψιμοιρίες, το έθνος μας μπορεί, πιστεύω, να ξεπεράσει τα εμπόδια που ορθώνονται μπροστά του και να υπερνικήσει τις όποιες αντιξότητες ή αρνητικές συγκυρίες.

Ας αντλήσουμε, λοιπόν, όπως έλεγε και ο Γεώργιος Παπανδρέου, από το όνειρο την ομορφιά και από την πίστη τη δύναμη. Μόνο τότε μπορύμε ως λαός να κατεβούμε περήφανοι στα "μαρμαρένια αλώνια" και να νικήσουμε.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλάμβανε ο Πρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ**)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο Πρωθυπουργός κ. Κωνσταντίνος Σημίτης έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβερνησης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα αφιερώω τα λίγα λόγια κυρίως στο Ρήγα Φεραίο. Για το Διονύσιο Σολωμό μίλησε πολύ ωραία ο Πρόεδρος της Βουλής, ως επτανήσιος και πιστεύω ότι θα πρέπει εγώ να τονίσω μερικές πλευρές της δραστηριότητας του Ρήγα Φεραίου.

Διακόσια χρόνια συμπληρώνονται φέτος από το μαρτυρικό θάνατο του Ρήγα και ο απόγοχος των βαθύτατα επαναστατικών και ανθρωπιστικών του ιδεών είναι περισσότερο παρά ποτέ επίκαιρος. Διακόσια χρόνια από το θάνατο του μεγάλου αγωνιστή και του μεγάλου οραματιστή, εκείνου ο οποίος πρώτος παρουσίασε τις ιδέες για την οργάνωση ενός νέου κράτους και την κοινή προσπάθεια όλων των Βαλκανικών χωρών για ένα μέλλον πιο αιστόδιοχο, πιο δυναμικό. Όλες αυτές οι ιδέες διατηρούν ακόμα σήμερα, που ο κόσμος αλλάζει, ιδίως σε αυτήν την περιοχή, τη φρεσκάδα τους.

Διακόσια χρόνια από το θάνατό του και η σύντομη ζωή του αποτελεί πηγή έμπτυνευσης και διδαγμάτων, πηγή ιδεών και οραμάτων. Σήμερα που ως χώρα και ως κοινωνία βιοσκόμαστε μπροστά σε κρίσιμες προκλήσεις έχουμε μεγαλύτερη ανάγκη από ποτέ να αφουγκραστούμε τις ευαισθησίες και να διδαχθούμε από το γνήσιο πατριωτισμό του Ρήγα. Σήμερα που ο πατριωτισμός αποκτά ένα νέο σύγχρονο περιεχόμενο και συνδέεται με την επίπονη προσπάθεια για μια Ελλάδα ισχυρή, με φωνή και κύρος στις διεθνείς εξελίξεις.

Έχει αξία σήμερα να θυμηθούμε την αυτοθυσία του, να διδαχθούμε από την αγωνία του, αλλά και από τους ανοιχτούς του ορίζοντες, από τη διεθνικιστική και ελευθερόφρονη σκέψη του.

Ο Ρήγας επηρεάστηκε από τη Γαλλική Επανάσταση. Χρησιμοποίησε, όπως ακούσαμε, τα κείμενα των γαλλικών διακηρύξεων και γαλλικών συνταγμάτων, προκειμένου να συντάξει με αυτά τον καταστατικό χάρτη της Ελληνικής Δημοκρατίας. Όμως ο Ρήγας προχωρεί πέρα από τις διακηρύξεις της Γαλλικής Επανάστασης, η οποία αναγνώριζε δικαιώματα πολιτικά και ατομικά στη μονάδα, στο άτομο και όχι στην ομάδα, στις μειονότητες σε ευρύτερα σύνολα.

Σχεδιάζοντας ο Ρήγας τη μορφή του νεοελληνικού κράτους με το Σύνταγμά του, διεύρυνε τις βάσεις πάνω στις οπίσες στηριζόταν στην υπόλοιπη Ευρώπη η επαναστατική προσπάθεια, που είχε ως επίκεντρο τον πολίτη, το άτομο.

Ο Ρήγας πρόβαλε τον κοινοτισμό, που αποκτούσε τώρα με τη δική του συμβολή μία ευρύτερη διάσταση, στα πλαίσια του υπερεθνικού, πλουραλιστικού, ομοσπονδιακού κράτους που σχεδίασε. Και ήταν, ίσως, ο μόνος εκείνη την εποχή που είχε ένα τέτοιο όραμα. Ήταν η αναγνώριση ευρύτερων ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε μικρές και μεγάλες ενσωματώσεις, ανεξάρτητα από εθνικές, φυλετικές, θρησκευτικές και κοινωνικές διακρίσεις. Την ισότητα της Γαλλικής Επανάστασης τη μετέφερε σε ένα άλλο επίπεδο, στο επίπεδο των κοινοτήτων, των ομάδων.

Πόσο προοδευτικός πραγματιστής για την εποχή του και πόσο προφητικός οραματιστής για τη δική μας εποχή υπήρξε, αποδεικνύεται από το γεγονός ότι τα δικαιώματα αυτά, τα οποία αυτός περιέγραψε τότε, αναγνωρίζονται σήμερα, ύστερα από ενάμιση αιώνων με τα άρθρα 20, 22 και 27 της Οικουμενικής Διακήρυξης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του 1948 και είναι διεθνώς καταξιωμένα.

'Ενα δεύτερο σημείο που θέλω να τονίσω είναι η γλώσσα και πώς χρησιμοποίησε τη γλώσσα. Το "Θούριο", όπως ξέρουμε, τον έγραψε σε δημώδη γλώσσα για να θυμίσει τα λεβέντικα τραγούδια της κλεφτούριας. Θεώρησε τα τραγούδια του ως μέσο πολιτικής προπαγάνδας, για να χρησιμοποιήσουμε ένα σύγχρονο όρο ή ως μέσο για να περάσει ένα μήνυμα για την αφύπνιση των καθυστερημένων ραγιάδων, στους οποίους οι ιδέες δεν μπορούσαν βέβαια να φθάσουν με επιστημονικά συγγράμματα ή τα επαναστατικά έντυπα της Γαλλικής Επανάστασης. Αυτά ήταν κείμενα τα οποία όχι μονάχα δεν έφθαναν στον υποδουλωμένο ελληνικό λαό, αλλά δεν ήσαν και κατανοητά. Η δημοτική γλώσσα την οποία χρησιμοποίησε συνειδητά ο Ρήγας, ο τρόπος έκφρασης τον οποίο χρησιμοποίησε επίσης συνειδητά, το Θούριο, το τραγούδι, ήταν το μήνυμα και το μέσο για την πατριωτική και εθνεγερτική του προσπάθεια.

Ο Ρήγας ξεπέρασε κάτι το οποίο κυριαρχούσε εκείνη την εποχή, την απόσταση που χώριζε τη συντηρητική λόγια παράδοση από το λαό. Και γι' αυτό είναι εθνικός ποιητής. Βρέθηκε χρησιμοποιώντας αυτά που είχε αναπτύξει η λόγια παράδοση κοντά στο λαό και καθοδηγήτης του λαού.

Εδώ είναι και ένα κοινό σημείο με το Διονύσιο Σολωμό: Η ποίηση στο Σολωμό, όπως και στο Ρήγα, δεν είναι μία απασχόληση σε έναν κόσμο αποκομένο από τα πραγματικά προβλήματα. Είναι μέσο για να επηρεασθούν οι εξελίξεις, να διαμορφωθεί η εθνική συνείδηση, να δημιουργηθεί η Ελλάδα.

Ο Ρήγας διδάσκεται από τις πολιτικές εξελίξεις του καιρού του και συνειδητοποιεί, όπως φαίνεται στο έργο του, πως η ανάκτηση της ελευθερίας είναι μία μάχη, η οποία θα πρέπει να βασίζεται στις ίδιες δυνάμεις. Και οι δυνάμεις αυτές υπήρχαν στον Ελληνισμό. Τον αποτελούσαν δυναμικές ομάδες, οι οποίες ήταν σε συνεχή πόλεμο με τον κατακτητή. Τελούσαν όμως –και αυτό είναι το χαρακτηριστικό εκείνης της εποχής– σε ιδεολογική αντίθεση μεταξύ τους και αυτό δυσκόλευε τη συντονισμένη δράση τους.

'Ηταν η συνέχιση της διαμάχης μεταξύ της συντηρητικής λογίας παραδόσεως του Γένους αφ' ενός και της δημοτικής λαϊκής παράδοσης του Έθνους αφ' ετέρου.

Ο Ρήγας από την αντίθεση που υπήρχε στον Ελληνισμό επεδίωξε να γεφυρώσει. Και τη γεφύρωσε σε ορισμένο βαθμό. Προσπάθησε να αναμορφώσει και να συντονίσει τα αντιλεγόμενα αυτά στοιχεία σε μια μορφή νέου κράτους, που ο ίδιος ονόμασε "Νέα Πολιτική Διοίκηση των υπόδουλων στην Οθωμανική Αυτοκρατορία πληθυσμών".

Και αυτό το κράτος το ενέταξε στην ευρωπαϊκή δικαιοταξία προσδίδοντάς του αντί της πολυκρατικής ή πολυεθνικής μορφής, δηλαδή αμάλγαμα διαφόρων εθνών, ένα χαρακτήρα υπερεθνικό, ένα χαρακτήρα οικουμενικό. Και αυτό επίσης είναι ένα χαρακτηριστικό ιδιαίτερο του Ρήγα, το οποίο δεν υπήρχε εκείνη την εποχή.

Βλέπουμε, λοιπόν, ότι από την κοινοτική παράδοση άντλησε τον πλουραλιστικό πολυκρατισμό, από την ελληνική ορθόδοξη χριστιανική παράδοση δανείστηκε την ιδέα της οικουμενικότητας, την οποία εντάσσοντας όπως συνάγεται από τη Χάρτα του στο πλαίσιο της μεγάλης ιδέας, προσέδωσε χαρακτήρα υπερεθνικό. Η οικουμενικότητα ήταν ένα κεντρικό στοιχείο της προσφοράς του, των ιδεών του και με την οικουμενικότητα αυτή εξασφάλιζε σε αυτήν τη νέα πολιτική διοίκηση την οποία επεδίωκε, χαρακτήρα υπερεθνικό, χαρακτήρα ο οποίος δεν υπήρχε εκείνη την εποχή αλλού.

Αυτός λοιπόν, ήταν ο Ρήγας Φεραίος, εμπνευσμένος από το γαλλικό διαφωτισμό, κομιστής του αγγέλματος της απελευθερώσης της σκέψης και της έκφρασης, ουμανιστής, οραματιστής της ακατόρθωτης επανάστασης

τότε και πρόδρομος του επαναστατικού ρομαντισμού του 19ου αιώνα.

Αλλά και για όλες αυτές τις πεποιθήσεις του, πρωτομάρτυρας, εθνεγέρτης, βάρδος της εθνικοαπελευθερωτικής επανάστασης του 1821.

Διακόσια χρόνια μετά το θάνατό του, ας υποκλιθούμε στο μεγαλείο του μεγάλου οραματιστή και αγωνιστή. Ας διδαχθούμε από τη ζωή και τη δράση του, ότι υπάρχει ανάγκη πάντα να έχουμε οράματα και να παλεύουμε γι' αυτά.

Ποτέ το μέλλον δεν ήλθε από μόνο του, ποτέ ο δρόμος προς τα εμπρός, προς την πρόοδο, δεν ήταν ένας δρόμος εύκολος, ένας δρόμος ανθόσπαρτος. Η Ελλάδα πάντα προχωρούσε, όταν έθετε πραγματικά μακρόπονους στόχους, στόχους οι οποίοι δεν χωρούσαν σε στενούς και μίζερους ορίζοντες ατομικών, συντεχνιακών και αντικρουούμενων συμφερόντων. Προχωρούσε η Ελλάδα, όταν εξασφαλίζοταν η συστράτευση όλων των ζωντανών δυνάμεων της κοινωνικής, πολιτικής και οικονομικής ζωής του τόπου.

Ας μην ξεχνάμε ούτε στιγμή αυτά τα συμπεράσματα, ιδιαίτερα αυτές τις ώρες.

Σας ευχαριστώ.

(Ζωηρά και παρατεταμένα χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Π.Α.Σ.Ο.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τη συνεδρίαση αυτή παρακολουθούν ο κ. Βάσος Λυσσαρίδης, πρώην Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων της Κύπρου και Πρόεδρος του Σοσιαλιστικού Κόμματος της Ενιαίας Δημοκρατικής Ένωσης Κέντρου της Κυπριακής Δημοκρατίας.

(Ζωηρά και παρατεταμένα χειροκροτήματα)

Την πανηγυρική συνεδρίασή μας, επίσης, παρακολουθούν από τα Θεωρεία οι Βουλευτές - μέλη της Γραμματείας της Ευρωπαϊκής Διακοινοβουλευτικής Συνέλευσης της Ορθοδοξίας, που προέρχονται από τη Ρωσία, την Κύπρο, την Ουκρανία, τη Λιθουανία, τη Λευκορωσία και τη Βουλγαρία.

(Ζωηρά και παρατεταμένα χειροκροτήματα)

Επίσης, ο Δήμος Βελεστίνου με Φήμισμά του εκφράζει τις ευχαριστίες των κατοίκων του Δήμου, του Δημοτικού Συμβουλίου και του Δημάρχου στη Βουλή των Ελλήνων για την πανηγυρική συνεδρίαση προς απότιση φόρου τιμής στον Εθνομάρτυρα Ρήγα Βελεστινλή Φεραίο, με τη συμπλήρωση των διακοσίων χρόνων από το μαρτυρικό θάνατό του.

(Ζωηρά και παρατεταμένα χειροκροτήματα)

Ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολιτεύσεως και Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας έχει το λόγο.

Παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε, καθίστε στο έδρανό σας, δεν υπάρχει λόγος να στέκεσθε όρθιος. Άλλωστε το μεσημέρι κουραστήκατε αρκετά με τους φοιτητές.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Τα καταφέρων.

Κύριε Πρόεδρε της Δημοκρατίας, κύριε Πρόεδρε, της Βουλής, κύριε Πρόεδρε, κύριες και κύριοι, θα αποφύγω τις ιστορικές αναδρομές και τα βιογραφικά στοιχεία, όχι γιατί δεν είναι χρήσιμα, αλλά διότι αυτά τα έρουν όλες οι Ελληνίδες και όλοι οι Έλληνες. Και όσοι τα αγνοούν ή τα έχουν ξεχάσει οφείλουν να τα μάθουν.

Θα περιοριστώ σε κάποιες λίγες αναφορές, που εκτιμώ ότι αναδεικνύουν τη διαχρονικότητα και τη συνέχεια των ζωντανών μηνυμάτων που οι δύο αυτοί μεγάλοι Έλληνες μας άφησαν ως παρακαταθήκη, όχι μόνο δια λόγων ή δια γραπτών, αλλά με τη στάση ζωής και τη συμπεριφορά τους.

Διακόσια χρόνια από το θάνατο του Ρήγα, διακόσια χρόνια από τη γέννηση του Σολωμού. Μία επέτειος που αναδεικνύει, θα έλεγα, με τον πιο συμβολικό τρόπο, τη συνέχεια του Ελληνισμού.

Στου "κύκλου τα γυρίσματα", με το θάνατο του ενός, παίρνει τη σκυτάλη ο άλλος, ο συνεχιστής. Το 1798 στραγγαλίζεται από τους δήμιους του ο Ρήγας. Το 1798 γεννιέται ο Σολωμός.

Γράφει με εναργέστατο τρόπο ο Κωστής Παλαμάς: "Το 1798 στη Ζάκυνθο γεννήθηκε. Η χρονιά που πέθανε ο Ρήγας. Η μοίρα σοφά σαν να ταίριασε στο ίδιο κυκλοχρόνισμα το τέλος

του Εθνομάρτυρα με τα μεγάλα τα σαλπίσματα, με το πρώτο γλυκοχάραμα του άλλου, που θα ταΐριαζε τα μεγάλα τα σαλπίσματα μέσα στη μουσική συμφωνία της Τέχνης".

Κι όμως, συναντώνται οι δύο τους τυπικά στον "Ύμνον εις την Ελευθερίαν" στη στροφή δεκαοχτώ:

"Και του Ρήγα σού απεκρίθη πολεμόκραχτη η φωνή".

Συναντώνται όμως και ουσιαστικά, στις ίδιες φιλελεύθερες αντιλήψεις, στο ίδιο πάθος για την ελευθερία, στο ίδιο μίσος για την τυραννία και τον αυταρχισμό.

Γράφει ο Ρήγας στο Θούριό του:

"Τι σ' ωφελεί αν ζήσης και είσαι στη σκλαβιά, στο χάσοντα πως σέψενται καθ' ώραν στη φωτιά".

Και συμπληρώνει ο Σολωμός, "αφού συναντώνται και στην ίδια περιφρόνηση, του θανάτου.

"Ναι, αλλά τώρα αντιπαλεύει κάθε τέκνο σου με ορμή, που ακατάπαυστα γυρεύει ή τη νίκη ή τη θανή".

Οι δύο τους συναντώνται επίσης στο αίτημα για ηθική στη διεθνή πολιτική, που είναι αίτημα προς τις διεθνείς δυνάμεις για συνέπεια στην πίστη τους και στα ιδανικά που προβάλλουν. Είναι χρέος, τους και μάλιστα χρέος που οφείλουν στους Έλληνες.

Από την πικρία και την αγανάκτηση για την υποταγή της διεθνούς πολιτικής στα εκάστοτε συμφέροντα της στιγμής, από τη συνειδητοποίηση πως "δεν είν' εύκολες οι θύρες,

όταν η χρειά τές κουρταλή"

προκύπτει έμμεσα ή άμεσα η ευθύνη των Ελλήνων να πάρουν την τύχη τους στα χέρια τους. Τα "περασμένα μεγαλεία" δεν είναι "παρηγοριά". Ο λαός δεν μπορεί να είναι "πάντα ευκολοπίστευτος και πάντα προδομένος". Δεν μπορεί να υφίσταται παθητικά τα δεινά του. Καλείται να αντιδράσει.

Παραστατικά αναφέρεται στο "Θούριο": "Ως πότε, παλικάρια, να ζούμεν στα στενά".

'Αλλωστε, η ιστορική και η θρησκευτική παράδοση είναι εκεί. Οι ρίζες της ιστορίας, της πίστης και του πολιτισμού είναι βαθύες και επιτακτικές. Ο Πλάτων, ο Θουκυδίδης, οι Τριακόσιοι, ο Αλέανδρος με τους τέσσερις στρατηγούς του, ο Σταυρός, η Παναγιά, το Βυζάντιο, προβάλλονται στο τώρα, συνδέονται και ενισχύουν τωρινές ανάγκες και αιτήματα. Οι ξακουστοί Μπουκουβαλέοι είναι σαν τον Ηρακλή. Οι Μούσες καλούνται να τραγουδήσουν τη σύγχρονη ανδρεία και Λευτεριά. "Σωκράται, Πλάτωνες και Ισοκράται, Όμηρος και Οδυσσείς,

Ξενοφόντες, Περικλείς", ζωντανεύουν ως παραδείγματα - πρότυπα, για να προβληθεί το αγαθό της Παιδείας. Η αρχαία ελληνική πολιτική παράδοση επιβιώνει, συγχρονισμένη με τα ιδεολογικά ρεύματα της εποχής, στην Ελληνική Δημοκρατία του Ρήγα, που εκτείνεται σε χώρες Βυζαντινές. Η μετάφραση της φανταστικής περιήγησης του "Νέου Αναχάρσιδος στην Ελλάδα προορίζοταν να δειξει "εις το Ελληνικόν Έθνος πόσον μεγάλη ήτο αλλοτε η πατρίς του", όπως διαπιστώνουν οι Αυστριακοί ανακριτές. Στους Μακεδόνες, στους Χιώτες, στους Κύπριους συμμάρτυρες του Ρήγα αναβίωνται το Πανελλήνιον.

Ο προσωπικός αγώνας του ενός για μόρφωση, κατάκτηση και τελείωση της γλώσσας, το ανοικτό, δεκτικό πνεύμα και η δημιουργική μετουσίωση των επιδράσεων σε προσωπική δημιουργία βρίσκουν τη συνέχεια τους στη συνείδηση της ατομικής ευθύνης, του προσωπικού χρέους απέναντι στο Γένος.

Ο Ρήγας γράφει στο "Φυσικής Απάνθισμα": "Όντας φύσει φιλέλλην, δεν ευχαριστήθην μόνον απλώς να θρηνήσω την κατάστασιν του Γένους μου, αλλά και συνδρομήν να επιφέρω επάσχισα, όσον το επ' εμοί", προτρέποντας "Ας καταβάλουν ευμενώς έκαστος έρανον ό,τι βούλεται, ώστε βοηθούμενον πανταχόθεν να αναλάβῃ το πεπτωκός Ελληνικόν Γένος".

'Ετοι προκύπτει ως ανθρώπινο δικαίωμα και ως βάση προκοπής το αίτημα για γενικευμένη εθνική Παιδεία χωρίς διακρίσεις φύλου στη μελλοντική Ελληνική Δημοκρατία. Βάση της Παιδείας δεν μπορεί παρά να είναι η πλούσια, η εύπλαστη, η φυσικά εξελισσόμενη ελληνική γλώσσα, "αυτό το μεγάλο

ποτάμι εις το οποίον ἔχουν ανταπόκριση τα ὄσα γνωρίζει ο ἀνθρωπος", όπως με πάθος προβάλλεται στον "Διάλογο Ποιητή, Σοφολογώτατου και Φίλου" του Σολωμού. Η Παιδεία αυτή πατάει γερά στους αρχαίους συγγραφείς, συμπληρώνει ο Ρήγας.

Η εθνική προκοπή όμως προϋποθέτει ομόνοια, απαιτεί την ομόνοια. Η διχόνοια απειλεί να καταστρέψει οποιοδήποτε επίτευγμα.

"Ἄν μισούνται ανάμεσά τους
δὲν τους πρέπει λευτεριά".

Η αναρχία "ομοιάζει στη σκλαβιά", προσθέτει ο Ρήγας στο Θούριο του ζητώντας τη συνειδητή πειθαρχία.

Ο αγώνας προσλαμβάνει υψηλή διάσταση, μεγαλείο, όταν διέπεται από αξίες και υψηλά ιδανικά: Ελευθερία, Δικαιοσύνη, Πατρίδα, Πίστη, Χρέος, Θέληση, Αυτοθυσία.

"Εἰς αὐτὸν τὸ ποίημα" – γράφει ο Σολωμός στους "Ελεύθερους Πολιορκημένους" – "θὰ ενσαρκώθει τὸ ουσιαστικότερο καὶ υψηλότερο περιεχόμενο τῆς αληθινῆς ανθρώπινης φύσης, η Πατρίδα καὶ η Πίστις". Αυτές οι αξίες είναι το απόσταγμα που δίνει και νόμα και υπόσταση στον αγώνα, στη ζωή: "Τοιουτότροπας από τὴν μικρότητα του τόπου, ο οποίος παλεύει με μεγάλες ενάντιες δυνάμεις, θέλουν ἐβγει οι Μεγάλες Ουσίες".

Και βέβαια ένας τέτοιος αγώνας δεν συμβιβάζεται με ταπεινούς υλικούς στόχους. Την ανάταση, τη συνέγερση, προκαλούν τα ιδανικά, οι υψηλοί στόχοι. Αυτό οδηγεί στην ηθική δικαιώση και αναγνώριση. 'Οπως γράφει ο ίδιος ("Εἰς τὸν Λόρδο Μπάυρον"): "Οἱ μεγάλοι, τα μεγάλα που τους μοιάζουνε αγαποῦνται".

Και αν οι υψηλοί στόχοι κάποτε δεν καταχτιούνται, αν το "Πνεύμα τῶν Νόμων" δεν μεταφράζεται, και αν οι "Ελεύθεροι Πολιορκημένοι", ο "Κρητικός", παραμένουν σχεδιάσματα, ωστόσο ο αγώνας αφήνει στίχους που, όπως λέει ο Κωστής Παλαμάς "...τὸ έθνος πρέπει να υπερηφανεύεται, που τους ἔχει στη γλώσσα του".

'Ισως θα νόμιζε κανείς ότι οι δύο εξέφραζαν μια φανατική προσήλωση, ότι ήταν αποκομμένοι από τη ζωή. 'Ομως η αγάπη για τη φύση, την ομορφιά, τα νιάτα, ο πόνος της απώλειας, η εξέμυνηση του έρωτα, η έγνοια και η επαφή με το λαό αναδεικνύουν την ευαισθησία, την ανθρωπιά, το ευάλωτο, αλλά εξυψώνουν ταυτόχρονα και τη θέληση για την εκπλήρωση του χρέους.

Και είναι συνάμα πολύ σημαντικό να υπογραμμίσω ότι, μέσα από αυτά τα μηνύματα, τα κορυφαία ζητήματα που είχαν θέσει οι δύο αυτοί μεγάλοι Έλληνες με το δικό τους έργο αναδεικνύονται ως επίκαιρα μεγάλα θέματα και της σημερινής εποχής.

Η σύγχρονη φιλοπατρία, η ανάγκη υπεράσπισης της εθνικής ανεξαρτησίας, ακεραιότητας της εθνικής αξιοπρέπειας, μακριά από την επενόρκαρδους εθνικισμούς και ξενοφοβίες, η ελεύθερη και ανοικτή κοινωνία, η ευθύνη των πολιτών, αλλά από την άλλη πλευρά και το αίτημα, η απαίτηση, η ανάγκη για εμπιστοσύνη προς τους πολίτες, οι συντεταγμένες αξίες της κοινωνίας μας, ο πολιτισμός μας, αυτή η μεγάλη παρακαταθήκη, όχι μόνο με την έννοια της κληρονομιάς, αλλά θα έλεγα το ίδιο σημαντικά με την έννοια της καθημερινής παραγωγής και αναπαραγωγής της πολιτισμικής μας ταυτότητας.

Το αίτημα για σύγχρονη παιδεία, αυτόν το χώρο που μπορεί και πρέπει να αποτελέσει το στρατηγικό πλεονέκτημα στην Ελλάδα του 21ου αιώνα.

Οι σχέσεις κράτους και πολιτών, τα ανθρώπινα δικαιώματα και οι ελευθερίες.

Η ανάδειξη στα αξιώματα με κριτήριο την αξία, χωρίς άλλες διακρίσεις, όπως το έθεσε ο Ρήγας.

Οι υψηλοί στόχοι που θέτουμε ως λαός, η ανάγκη να κρατούμε 'Ανοιχτά πάντα και άγρυπνα τα μάτια της ψυχής μας! ("Πόρφυρας").

'Ισως με τον καλύτερο τρόπο ο Νικηφόρος Βρεττάκος αφιερώνει λίγους στίχους στο Σολωμό, που νομίζω ότι εκφράζουν την παρουσία, τη μορφή και τη συνεισφορά και των δύο αυτών μεγάλων Ελλήνων: "Το πρόσωπό σου, της Ελλάδας πρόσωπο ποιητή. Τ' ακτινοβόλα μάτια σου, μάτια δικά

της. Οι στοχασμοί σου, στοχασμοί δικοί της!"

Αυτοί είναι οι δύο μεγάλοι Έλληνες, κύριε Πρόεδρε της Δημοκρατίας, κυρίες και κύριοι.

Ο οραματιστής εθνομάρτυρας, ο Ρήγας, που από τα θρανία των δημοτικών σχολείων όλοι θυμόμαστε το "Καλύτερα μιας ώρας..." και στον οποίο, με την ευκαιρία, αξίζει επιτέλους να υιοθετηθεί το υποβληθέν αίτημα από πολλούς – νομίζω όλους τους συναδέλφους εκ Θεσσαλίας – και να προστεθεί στην ονομασία του Πανεπιστημίου της Θεσσαλίας το όνομα του Ρήγα του Βελεστινλή.

Και ο ποιητής της ελευθερίας Διονύσιος Σολωμός, ο ποιητής της ελευθερίας, της Ελλάδας και του φωτός: "Α, το φως που σε στολίζει σαν ήλιο φεγγοβολή και μακρόθεν σπινθηρίζει, δεν είναι, όχι, από τη γη. Λάμψιν έχει όλη φλογώδη, χείλος, μέτωπο, οφθαλμός, φως το χέρι, φως το πόδι και όλα γύρω σου είναι φωτί!", αυτό το φως, που και σήμερα αναζητούμε ίσως με μεγαλύτερη επικαιρότητα από όσο ποτέ άλλοτε.

Αυτό το φως στα σύγχρονα μεγάλα αιτήματα, την ώρα των μεγάλων εθνικών προκλήσεων, την ώρα του καίρου ευρωπαϊκού στοιχήματος, την ώρα των μεγάλων προτεραιοτήτων της οικονομικής ανάπτυξης, της κοινωνικής συνοχής και αλληλεγγύης, της αποκατάστασης της αξιοποστίας του δημόσιου βίου, την ώρα που πρέπει επιτέλους να ξεπεράσουμε τα μικρά, τη μιζέρια, την παρακμή, και με τη βοήθεια, τη συμβολή, τη συνεισφορά όλων να βάλουμε τον τόπο μας σε μία πορεία εθνικής αναγέννησης.

Είναι οι δύο αυτοί μεγάλοι Έλληνες, που μπορεί κανείς να πει ότι έχουν βάλει και βάζουν διαχρονικά το μέτρο, το οποίο καθορίστηκε από τις αξίες και αρχές τους, από τη συμβολή τους, από τη συμπεριφορά και τη στάση ζωής τους. Και είναι αυτό το μέτρο με το οποίο καλούμαστε να μετρηθούμε όλες και ως συλλογική εθνική οντότητα, αλλά και με τη διάσταση της ατομικής ευθύνης, η κάθε μια και ο καθένας ξεχωριστά.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο κ. Στρατής Κόρακας, Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΚΚΕ, έχει το λόγο.

Η κ. Αλέκα Παπαρήγα αποσταίει στο εξωτερικό.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Τιμούμε σήμερα τη μνήμη δύο μεγάλων Ελλήνων που η ζωή και το έργο τους σημάδεψαν την ιστορική πορεία, όχι μόνο του λαού μας. Ο ένας ήρθε στη ζωή, την ώρα που ο άλλος θανατώνταν. Και οι δύο τους φλέγονταν από την ίδια αστείρευτη αγάπη, απιθάσευτη, για την ελευθερία και την κοινωνική προκοπή, όχι μόνο των Ελλήνων, αλλά όλων των καταπιεσμένων.

Το ΚΚΕ αποτεί σήμερα και μπροστά στο Ελληνικό Κοινοβούλιο φόρο τιμής στο Ρήγα Βελεστινλή, το μεγάλο επαναστάτη, το φλοιόρε πατριώτη και διεθνιστή, πρωτεργάτη του ξεσηκωμού των Ελλήνων και όλων των Βαλκανικών χωρών ενάντια στην Οθωμανική κυριαρχία.

Δεν είναι μόνο η συμπλήρωση διακοσίων χρόνων από την εκτέλεσή του στο Βελιγράδι, που καθιστά τόσο σημαντική αυτήν την απότιση φόρου τιμής. Είναι σημαντική γιατί στις μέρες μας ο Διούναβης που λίκνισε το νεκρό σώμα του ήρωα διασχίζει πάλι ματωβαμμένος το σπαραγμένο σώμα των Βαλκανίων. Είναι κυρίως γιατί οι σημερινές συνθήκες μας υποχρεώνουν, όσο ίσως ποτέ άλλοτε, να αναγνωρίσουμε την επικαιρότητα, αλλά και την αναγκαιότητα των οραμάτων του. Είναι ακόμα γιατί η πρωτοπόρα επαναστατική δράση του ως διανοούμενου, μπροστάρη και εμπνευστή του λαού μας, των λαών, των προοδευτικών δυνάμεων της εποχής του, είναι ανεξάντλητο, πάντα σύγχρονο δίδαγμα στάσης ζωής.

Το αριστούργημα της θεωρητικής και πολιτικής σκέψης του Ρήγα, που διατηρεί αμείωτη την επικαιρότητά του και τον αναδεικνύει σε διανοητή και επαναστάτη πρωτοπόρο, είναι αναμφισβήτητα η σύλληψή του σχετικά με τον κοινό ξεσηκωμό των λαών της Βαλκανικής Χερσονήσου, μαζί και των Τούρκων εναντίον της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και η διαμόρφωση, μετά την απελευθέρωση, ενιαίας επικράτειας. Αυτή του τη σύλληψη εκφράστηκε τόσο στον επαναστατικό του Θούρειο,

όσο και στη μεγάλη Χάρτα του, το Σύνταγμα δηλαδή της Βαλκανικής Ομοσπονδίας που ονειρευόταν.

Σε μία εποχή διαμόρφωσης εθνικής συνείδησης και εθνικών κρατών σε ολόκληρο τον κόσμο, ο Ρήγας προχώρησε ακόμα περισσότερο το προοδευτικό αίτημα. Θεώρησε ότι η υπόθεση της απελευθέρωσης, εθνικής και κοινωνικής, δεν αφορά μόνο ένα λαό και δεν μπορεί εύκολα να πραγματωθεί μόνο από ένα λαό, χρειάζεται τη συνεργασία όλων των υπόδουλων για να τελεσφορίσει και να επιβιώσει. Και δεν θα πρέπει να εξαρτάται από τη βοήθεια των μεγάλων δυνάμεων, αλλά από τον αγώνα των ίδιων των λαών.

Έτσι το άρθρο 34 της "Χάρτας" του Ρήγα θεσπίζει, μεταξύ άλλων την αλληλεγγύη των Βαλκανικών χωρών. Τι λέει; "Δια τούτο δεν ημπορεί ποτέ κανείς να ειπή όταν η τάδε χώρα πολεμείται, δεν μελει, διότι εγώ ησυχάζω εις την ιδικήν μου. Άλλα εγώ πολεμούμαι όταν η τάδε χώρα πάσχει ως μέρος του όλου όπου είμαι.

Ο Βούλγαρος πρέπει να κινήται όταν πάσχει ο Έλλην και τούτος πάλι δι' εκείνον και αμφότεροι διὰ τον Αλβανόν και τον Βλάχον".

Η μελλοντική όμως, επικράτεια που θα προέκυπτε από την παμβαλκανική επανάσταση θα έπρεπε να είναι ενιαία, δημοκρατική και να βασίζεται στην ισοτιμία των λαών που θα την κατοικούσαν, ώστε να επιβιώσει μέσα σ' ένα εχθρικό, φεουδαρχικό ή με αποικιακές βλέψεις ευρωπαϊκό περιβάλλον.

Το άρθρο 35 της ίδιας "Χάρτας" προβλέπει: "Όταν η διοίκησις βιάζη, αθετή, καταφρονή τα δίκαια του λαού και δεν εισακούγει τα παράπονά του, το να κάμη τότε ο λαός ή κάθε μέρος του λαού επανάσταση, να αρπάζῃ τα άρματα και να τιμωρήσῃ τους τυράννους του, είναι το πλέον ιερό από όλα τα δίκαια του και το πλέον απαραίτητο από όλα τα χρέοντας".

Διακόσια χρόνια μετά, όταν οι εργαζόμενοι ολόκληρης της χώρας ξεσκόνωνταν για τα δίκαια τους, για τα συμφέροντα της πατρίδας και της ειρήνης, αυτό το Σύνταγμα, εκπληκτικά επίκαιρο, περιμένει ακόμα την πραγμάτωσή του.

Ο Ρήγας ήταν άνθρωπος που συνδύαζε, όπως κάθε γνήσιος μεγάλος επαναστάτης, την πρωτοπόρα σκέψη με την αγωνιστική δράση. Ως συνεπής επαναστάτης επιχειρεί να ιδρύσει μία μυστική εταιρεία. Στην αυστροκρατούμενη Τεργέστη τυπώνει επαναστατικά φυλλάδια για να τα διανείμει στους υπόδουλους. Προδίδεται στις αυστριακές αρχές που μέσα στα πλαίσια της διατήρησης του status quo στην Ευρώπη τον παραδίδουν στους οθωμανούς. Ο Ρήγας μεταφέρεται στο Βελιγράδι, στραγγαλίζεται στη φυλακή και το σώμα του ρίχνεται στο Δούναβη. Ήταν μόλις σαράντα χρονών.

Ο καλόγερος Κύριλλος που ζούσε στο Βουκουρέστι, έγραψε επιχαίρων για το θάνατο του: "Ο διεφθαρμένος την φρέναν Ρήγας, κακώς ως κακός το ζην αποστέρηται". Έτσι αντιμετώπισαν τον επαναστάτη και το θάνατο του τα αντιδραστικότερα στρώματα της εποχής, τις απόλυτα ενσωματωμένα στους διοικητικούς και οικονομικούς μηχανισμούς της οθωμανικής αυτοκρατορίας.

Πολύ νερό έχει κυλήσει από τότε στο γέρο Δούναβη, όλα αυτά τα διακόσια χρόνια. Αποτιμώντας σήμερα τη ζωή και το έργο του μεγάλου επαναστάτη, τι έχουμε να πούμε γι' αυτό; Τι μένει ζωντανό στις μέρες μας;

Για μας τους κομμουνιστές, πιστεύουμε και για ολόκληρο τον ελληνικό λαό, για τους λαούς των Βαλκανίων, στους οποίουν τη μνήμη ζει ο Ρήγας, είναι όλα ζωντανά. Η μορφή του Ρήγα κατέχει περίοπτη θέση στην καρδιά και το νου μας για τη συνέπεια των λόγων και πράξεών του, για τη βαθειά πίστη του στα προοδευτικότερα ιδανικά της εποχής του, για τη συνολικότητα και ακεραιότητα της προσωπικότητάς του ως ανθρώπου πληθωρικού, που αγαπούσε τόσο τη γνώση όσο και τη δράση και διαιρινόταν για την οξεία πολιτική του διορατικότητα. Φωτεινός, άσβεστος φάρος στη ζωή και τη δράση μας.

Στις μέρες μας, μία νέα "Ιερή Συμμαχία" διαιρεί τα Βαλκάνια, ξεκινώντας από το διαμελισμό της τέως Γιουγκοσλαβίας –τι ειρωνεία πράγματι, εκεί που άφησε ο Ρήγας την τελευταία του πνοή– ξεσπούν νέοι πόλεμοι. Το αυγό του φιδιού δείχνει

να έχει επωασθεί και το φίδι του φασισμού στάζει κιόλας το δηλητήριο του σοβιενίσμου και του ρατσισμού.

Οι απόγονοι του καλόγερου Κυρίλλου συνιστούν σύνεση και προσαρμογή στην υπεριαλιστική "νέα τάξη πραγμάτων", ενώ η άρχουσα τάξη της χώρας μας, προσπαθεί να πάρει και αυτή το μερίδιό της από τη λεηλασία της χερσονήσου.

Μέσα σ' αυτό το θολό τοπίο, μία από τις φωνές που δείχνουν το δρόμο του αγώνα ενάντια στον υπεριαλισμό, παραμένει ο θούριος του πρωτομάρτυρα Ρήγα Βελεστινλή: "Βούλγαροι κι Αρβανίτες και Αρμένιοι και Ρωμοί, Αραπάδες και Αστροί με μία κοινή ορμή για την ελευθερία να ζώσωμε σπαθί" και "καλύτερα μιας ώρας ελεύθερη ζωή, παρά σαράντα χρόνια σκλαβία και φυλακή". Αυτά τα μηνύματα φλόγισαν από τότε την καρδιά του λαού μας στην εθνική αντίσταση και σε όλες τις μεγάλες στιγμές του.

Τιμούμε σήμερα το Ρήγα Βελεστινλή και όχι με μηνημόσυνο. Τον τιμούμε με την υπόσχεση ότι το δικό του ανεκτλήρωτο όραμα, το όραμα του κοινού αγώνα των λαών, της κοινής τους απελευθέρωσης και της κοινής οικοδόμησης ενός φωτεινού καινούριου κόσμου, θα γίνει πραγματικότητα.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, "μνημονεύετε Διονύσιο Σολωμό". Με αυτήν την προτροπή ενός άλλου ποιητή, που τραγούδησε νεώτερους αγώνες του λαού μας, θα ξεκινήσουμε την τιμητική μας αναφορά στο μεγάλο Ζακύνθιο, στον ποιητή που κατέκτησε με το έργο του το τίτλο του εθνικού και λαϊκού, παρά τις κατά καιρούς προσπάθειες των λογίων της άρχουσας τάξης, να απογυμνώσουν το έργο του, από την επαναστατική του ουσία, τον ποιητή που "τίποτε άλλο δεν είχε στο νου του, πάρεξ ελευθερία και γλώσσα".

Ο Διονύσιος Σολωμός γεννήθηκε στη σκιά ενός νεοφυτεμένου δένδρου, του δένδρου της "ελευθερίας" που ο λαός φύτευσε ένα χρόνο πριν τη γέννησή του στην κεντρική πλατεία της Ζακύνθου, αλλά και στις πλατείες των άλλων νησιών των Ιονίων, για να γιορτάσει την "απελευθέρωσή" του από τον πολύχρονο βενετσιάνικο ζυγό.

Πίστευαν οι ποπολάροι ότι οι Γάλλοι του Ναπολέοντα, που κατέλαβαν τα Ιόνια νησιά, θα σάρωναν το φεουδαρχικό σύστημα με τη βαριά του φορολογία, με τις αγγαρείς του, με τη σκληρή ζωή που επέβαλε στους ίδιους και τα προνόμια που απέδιδε στους ευγενείς.

Με αυτόν τον κόσμο, τον κόσμο των ποπολάρων, των κοινωνικών κινημάτων και του αιτήματος για ελευθερία που διατύπωσε η, για εκείνη την εποχή, επαναστατική και πρωτοπόρα αστική τάξη και συμπαρέσυρε όλα τα καταπιεζόμενα λαϊκά στρώματα, ο Σολωμός συνδεόταν από τη μάνα του, την πληβεία υπηρέτρια στο σπίτι του πατέρα του, Αγγελική Νικλή. Η άλλη του ρίζα, η πατρική, τον συνέδεε με το φεουδαρχικό κόσμο που ξεψυχούσε. Ο πατέρας του, κόμης Νικόλαος Σολωμός, ήταν ο απόγονος μίας παλιάς βενετοκρητικής οικογένειας.

'Όλη η ζωή και το έργο του Διονυσίου Σολωμού καθορίστηκαν από το μοίρασμά του ανάμεσα σ' αυτούς τους δύο κόσμους και το μεγαλείο του βρίσκεται ακριβώς στο ότι επέλεξε τον κόσμο που ανέτειλε.

Διάλεξε με το έργο του να γίνει ο υμητής του απλού λαού και μάλιστα του ελληνικού λαού, που αγωνιζόταν σκληρά για την ελευθερία του.

Έχοντας κάνει ο ίδιος σπουδές στην Ιταλία και μιλώντας θαυμάσια τα ιταλικά, διάλεξε ωστόσο, μετά από προτροπή του φίλου του Σπυρίδωνος Τρικούπη, να γράψει στην ελληνική γλώσσα, σε μία λαγαρή, πεντακάθαρη και πλούσια δημοτική, που η μια της ρίζα βρισκόταν στη μεγάλη ποίηση του Κορνάρου και η άλλη στις "λαϊκές" ομιλίες της Ζακύνθου και στα νανουρίσματα και παραμύθια της μάνας του.

Αυτές οι επιλογές κατέστησαν μοναδικό, σπουδαίο και επίκαιρο το έργο του Σολωμού.

Μοναχικός στην προσωπική του ζωή ο ποιητής δεν δίστασε με το έργο του να πάρει θέση, όπως θα λέγαμε σήμερα, πάνω στα μείζονα ζητήματα του καιρού και του τόπου του. Εξύμνησε τον αγώνα του ελληνικού λαού για την κατάκτηση της ελευθερίας του. Στιγμάτισε τις ζένες δυνάμεις, ιδιαίτερα την

Αγγλία, που διαδέχθηκε τους Γάλλους και Ρώσους στην κυριαρχία πάνω στην ιδιαίτερη πατριδα του, για την αναλγησία τους απέναντι στον αγώνα του ελληνικού λαού για την απρόκλητη, πολλές φορές, βοήθειά τους στους οθωμανούς, μέσα στα πλαίσια της "μαύρης" αλληλεγγύης, της "Ιεράς Συμμαχίας". Στιγμάτισε όμως και τους Έλληνες συνεργάτες τους, εκείνους που η ίδια η κοινωνική τους θέση τους καθιστούσε αδιάφορους, αν όχι εχθρικούς, απέναντι στον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα.

"Η γυναίκα της Ζάκυνθος", το σπουδαίο και μοναδικό από πλευράς μορφής για τα ελληνικά γράμματα, πεζό του έργο, ήταν κόλαφος για τους αριστοκράτες της Ζακύνθου, που με αδιαφορία και περιφρόνηση υποδέχθηκαν όσους επέζησαν από τη σφαγή στο Μεσολογγίου στα Ιόνια νησιά.

Ο Σολωμός δεν δίστασε να πάρει θέση ακόμη και στο γλωσσικό ζήτημα, τιθέμενος με σοβαρότητα και γνώση στο πλευρό της δημοτικής γλώσσας. Στο "διάλογό" του η λαϊκή γλώσσα καταξιώνεται αφού αυτή και μόνο αυτή είναι σε θέση να εκφράσει το αγωνιζόμενο θένος. Και η πνευματική καθυστέρηση, οι λόγοι, που θέλουν να κρατήσουν το λαό στην αμάθεια και στη δουλειά, χλευάζονται αμείλικτα στο πρόσωπο του "Σοφοίογιότατου".

Ο Σολωμός πέθανε μόνος στην Κέρκυρα.

Οι επιλογές και η πολεμική του, του εξασφάλισαν το μίσος από το αρχοντολό της Ζακύνθου. Η αγγλική αρμοστία τίμησε το νεκρό ποιητή, εξαναγκασμένη από το λαϊκό αίσθημα.

Το ελληνικό μεταπελευθερωτικό κράτος τον "τίμησε" και αυτό. Ο 'Υμνος εις την Ελευθερία κρίθηκε κατ' αρχήν ως "ακατάλληλος" για εθνικός ύμνος της Ελλάδος, γιατί ήταν γραμμένος στη γλώσσα του "χύδην όχλου" και γιατί έθιγε τις μεγάλες προστάτες μας δυνάμεις. Άλλα αργότερα το αλάθητο λαϊκό αισθητήριο επέβαλε την καθιέρωσή του.

Το μεγαλείο του Σολωμού δεν βρίσκεται μόνο στην τεχνική τελειότητα του έργου του ή στις εξάρσεις του λυρισμού του. Βρίσκεται στη δύναμη του συνόλου του έργου να αγαπιέται από το λαό, από τα τρυφερά λαϊκά τραγούδια, που σαν καντάδες τραγουδιούνται ακόμα στα Επτάνησα, μέχρι τον 'Υμνο στην Ελευθερία, τον ύμνο που συνόδευσε όλες τις μεγάλες στιγμές του λαού μας, τον ύμνο που γράφτηκε, για να τιμήσει το 1821, αλλά ακούστηκε στα βουνά μας και στην αδούλωτη Αθήνα, όταν γραφόταν το 'Έπος της Εθνικής Αντίστασης.

Το μεγαλείο του Σολωμού βρίσκεται στους "Ελεύθερους Πολιορκημένους", σ' αυτήν την ελεγεία για το πολιορκημένο μας Μεσολόγγι. Ο ποιητής γίνεται εδώ η φωνή όλης της προοδευτικής ανθρωπότητας, που γνώριζε καλά ότι αν έπεφτε το Μεσολόγγι, μια μάχη σπουδαία για όλους τους αγωνιζόμενους λαούς θα είχε χαθεί.

Στις σημερινές συνθήκες, για όσους οραματίζόμαστε έναν καινούριο κόσμο και παλεύουμε γι' αυτόν, το μεγαλείο του Σολωμού έγκειται σε τούτο. Ο ποιητής κατέδειξε ότι ο διανοούμενος πρέπει να επιλέγει, να υπηρετεί με το έργο του και τη ζωή του, σε μια ύψιστη εκδήλωση στράτευσης, τις πρωτοπόρες κοινωνικές δυνάμεις του καιρού του.

Ο ίδιος ανήκε στο αρχοντολό και είχε τη δυνατότητα, αν ήθελε, να ενσωματωθεί σ' αυτό και να κάνει "τέχνη για την τέχνη", όπως λέμε σήμερα. Το αρνήθηκε, γιατί -για να δανειστούμε τα λόγια του άλλου εθνικού λαϊκού μας ποιητή, του Γιάννη Ρίτσου- ο Σολωμός δεν τραγουδούσε, για να ξεχωρίσει από τον κόσμο. Τραγουδούσε για να σημειώσει τον κόσμο.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου:

Κύριε Πρόεδρε της Δημοκρατίας, κύριε Πρόεδρε της Βουλής, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η αφιέρωση του 1998 στο Ρήγα Βελεστινλή και στο Σολωμό, πράγματι αποκαλύπτει τη σύμπτωση της ιστορίας και τη συνέχεια της ζωής. Την ώρα που ο ένας δολοφονείται,

ο άλλος γεννιέται.

Ο Ρήγας οραματίστηκε και κήρυξε την Εθνική μας Ανεξαρτησία και τη Νέα Πολιτική Διοίκηση. Ο Σολωμός τραγούδησε την Εθνική μας Απελευθέρωση και την Αυτογνωσία του Ελληνισμού. Δύο μεγάλοι δημιουργοί του Ελληνισμού, της ιστορίας μας και του πολιτισμού μας.

Ο Σολωμός, ο υμητής των αγωνιστών του '21, ο ψάλτης της ελευθερίας, ο μεγάλος ποιητής του νέου Ελληνισμού, διαπιέσται από την αίσθηση του χρέους. Η ελευθερία που υμείς ο Σολωμός είναι οικουμενική και ηθική. Η αρετή που προβάλλει ο Σολωμός, είναι κοινωνική και πνευματική. Το κήρυγμά του "Μήγαρις εις έχω άλλο στο νου μου, πάρεξ ελευθερία και γλώσσα" αποδεικύει τον οραματισμό του, αλλά και την καίρια τοποθέτησή του απέναντι στα πνευματικά προβλήματα του τόπου. Η θέση του πως: "Εθνικό είναι ό,τι είναι αληθινό", αποδεικύει το βασικό κριτήριο αρχής για τη συλλογική και ατομική αυτοσυνείδηση, για τη συναίσθηση της ιστορικότητας όλων των εποχών.

Ο Ρήγας Φεραίος στερεώθηκε στη μνήμη και στη συνείδηση του Έθνους ως εκείνος, που πρώτος έσπειρε τους σπόρους της ελευθερίας, για να αναδειχθεί στη συνέχεια πρόδρομος και πρωτομάρτυρας των πανανθρώπινων και απαράγραπτων αξιών της αδελφοσύνης, της δικαιοσύνης και της ισοτιμίας.

Προκιπσμένος διανοούμενος, φλογισμένος επαναστάτης και εμπνευσμένος πολιτικός, ο πρωτομάρτυρας της πολιτικής αναγέννησης του Ελληνισμού μπόρεσε, χάρις σε μία εξαιρετική διορατικότητα, σε μία ιστορική αίσθηση άγρυπνη, να συλλάβει τα μηνύματα της επαναστατικής εποχής και να τα προβάλλει, ως ύψιστο χρέος ζωής.

Τελικά ο Ρήγας, εξυψώνεται, ως ένα αδιαμφισβήτητο ιστορικό σύμβολο που υπερβαίνει την εποχή του και τα ιστορικά της όρια, που επεκτείνεται πέρα από την καταγωγή του και γίνεται πανανθρώπινο σημείο αναφοράς.

Τόσο ο "Θούριος" όσο και η "Χάρτα της Ελλάδας" και η "Νέα Πολιτική Διοίκηση" ενέπνευσαν το απελευθερωτικό όραμα της Επανάστασης και οριοθέτησαν τις αρχές του κράτους δικαίου που θα έπρεπε να πάρει τη θέση ενός αφόρητα αυταρχικού και απόλυτα διεφθαρμένου κράτους. Αποτέλεσαν το ιδεολογικό ευαγγέλιο των Φιλικών. Ακόμη μέχρι σήμερα πολλές από τις αρχές της δημοκρατικής πολιτείας που αναφέρονται στο Σύνταγμα του Ρήγα παραμένουν ανεκπλήρωτες και αποτελούν ζητούμενα της εποχής μας. Ακόμη μέχρι σήμερα δεν έχουμε αξιολογήσει, ούτε έχουμε αξιοποιήσει δημιουργικά, το γλωσσικό ιδίωμα, την Κοινή Νέα Ελληνική Γλώσσα. Είναι ασύλληπτη η εκφραστική τόλμη, η ανεξαρτησία του πνεύματος, η απλότητα, ο αυθορμητισμός, η εκφραστική ευστροφία και το έντονο πάθος που χαρακτηρίζουν τα κείμενά του. Και ακόμη μέχρι σήμερα, δεν έχουμε αξιοποιήσει και ενσωματώσει στο δημόσιο βίο της χώρας μας όλη αυτή τη δημιουργική προσφορά. Είναι το μεγάλο έλλειψμα του τόπου, είναι το μεγάλο έλλειψμα το οποίο βαραίνει στην κοινωνική, πνευματική, πολιτιστική αλλά και πολιτική πραγματικότητά μας.

Ο Ρήγας, ως μελετητής του Ρουσσώ, του Βολταίρου και των Εγκυλοπαιδιστών, ο αγνός θιασώτης του Διαφωτισμού που έχει αναγάγει σε ιδεολογία τα φυσικά δίκαια του ανθρώπου και των λαών δεν πειριούζεται μονάχα στη θεωρητική διακήρυξη. Η θέση του ότι: "Ο άνθρωπος γεννιέται ελεύθερα, συλλογάται καλά" θεμελιώνει πάνω στα βάθρα των νόμων και του φυσικού δικαίου τη λαϊκή κυριαρχία και τη λειτουργία της δημοκρατικής εξουσίας.

Στις μέρες μας η πολιτική δημοκρατία και ο έλεγχος των φορέων της εξουσίας παραμένουν εξαιρετικά επίκαιρα ζητήματα για στοχασμό και δράση. Ακόμη πιο επίκαιρα, όμως, είναι τα μηνύματα που έρχονται από εκείνη την εποχή του Διαφωτισμού. Με πολύ ευγάλωπτο τρόπο ο σύγχρονος ιστορικός, ο Χομπομπάουμ, διατυπώνει ότι στην εποχή που διανύουμε, εποχή μεγάλων αντιφάσεων, νέων αντιθέσεων, προκλητικών ανισοτήτων, νέας βαρβαρότητας, "υποχωρεί το πρόταγμα του Διαφωτισμού", δηλαδή η εγκαθίδρυση ενός οικουμενικού συστήματος, τέτοιων κανόνων και κριτηρίων

πολιτικής ηθικής και συμπεριφοράς που να είναι ενσωματωμένο στους θεσμούς των κρατών, τα οποία θέλουν να είναι αφοσιωμένα στην έλλογη πρόοδο της ανθρωπότητας. Και όπως σωστά τονίζει, "ένα από τα λίγα πράγματα που βρίσκεται ανάμεσα σε μας και σε μια επιταχυνόμενη καθοδική πορεία προς το σκοταδισμό και τις νέες βαρβαρότητες, είναι εκείνο το σύνολο των αξιών που έχουμε κληρονομήσει από το Διαφωτισμό του 18ου αιώνα" και τις μετέπειτα μεγάλες επαναστάσεις.

Η στήριξη του αιτήματος για μία πολιτική δημοκρατία διευρυνόμενη, για ενάσκηση των αρχών της ελευθερίας, της ισότητας και της αδελφοσύνης, χωρίς περιορισμούς και αποκλεισμούς, για μια διευρυμένη δημοκρατία της πολιτικής συμμετοχής και της κοινωνικής ευθύνης, για μία ανανεωμένη πολιτική ζωής της ηθικής ακεραιότητας και της πολιτικής συνέπειας, της αγωνιστικής διαθεσιμότητας και της ανιδιοτέλειας, αποτελεί αξιώση της εποχής μας.

Μεγάλη συνεισφορά του Ρήγα Βελεστινλή ήταν ότι επεδίωξε με το κήρυγμα και τη δράση του να ενώσει τους βαλκανικούς λαούς για την εθνική και την πολιτική τους απελευθέρωση. Δεν ήταν μόνο εθνικό, αλλά και κοινωνικό το μήνυμα του Ρήγα.

Ο στόχος του ήταν να οργανώσει ένα ευρύ κοινό επαναστατικό κίνημα του ελληνικού έθνους και των άλλων εθνοτήτων της Βαλκανικής κατά του οθωμανικού ζυγού. Οι ίδεες και η δράση του Ρήγα Βελεστινλή δείχνουν ότι άλλο πράγμα είναι ο αληθινός πατριωτισμός και άλλο ο εθνικισμός των εντυπώσεων και της κατανάλωσης.

Οφείλουμε να το επισημάνουμε αυτό σήμερα που αμφισβητούνται εντόνως οι αξίες της πολυπολιτισμού και της πολυεθνικής συμβίωσης από την αύξηση του εθνικισμού και του ρατσισμού σε πολλές χώρες της Ευρώπης και της Βαλκανικής.

Τιμώντας τον Ρήγα Βελεστινλή πρέπει να εντείνουμε τον αγώνα μας για τα ανθρώπινα δικαιώματα, για τα δικαιώματα των μειονοτήτων, των αποκλεισμένων εκείνων που διεκδικούν δικαιοσύνη, ισότητα, εκείνων που διεκδικούν δικαιώματα στη ζωή, την εργασία και τη μόρφωση. Είναι ευτυχής η σύμπτωση ότι φέτος που τιμούμε τον Σολωμό και το Ρήγα, τιμούμε και τα πενήντα χρόνια από την υπογραφή της οικουμενικής διακήρυξης του ΟΗΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Τιμώντας τον Ρήγα Βελεστινλή οφείλουμε να δυναμώσουμε την αλληλεγγύη μας στον αγώνα του Κυπριακού λαού για τη δίκαιη επίλυση του προβλήματός του αλλά και στον αγώνα όλων των λαών που θέλουν να εξασφαλίσουν στοιχειώδεις δημοκρατικές εγγυήσεις προστασίας των κοινωνικών και των πολιτικών τους ελευθεριών.

Η μεγαλύτερη όμως τιμή για τον Ρήγα τον Βελεστινλή είναι να αγωνιστούμε για να γίνει πράξη το όραμά του για τη διαβαλκανική συνεργασία.

Ο Συνασπισμός της Αριστεράς και της Προόδου πιστεύει ότι είναι δυνατή η προώθηση της πολιτικής εκείνης που αντιμετωπίζει την Βαλκανική ως περιφερειακή οντότητα ενταγμένη στο σύνολό της στην ευρωπαϊκή προοπτική. Στη Βαλκανική δεν υπάρχει μονάχα η παράδοση που τη θέλει πυριτιδαποθήκη της Ευρώπης. Η μνήμη του Ρήγα Βελεστινλή μας υπενθυμίζει ότι υπάρχουν στην περιοχή μας και παραδόσεις κοινών αγώνων για την ανεξαρτησία, την ελευθερία, την πρόοδο και την ειρήνη. Υπάρχουν δεσμοί πολιτισμού. Υπάρχουν δεσμοί αλληλεξάρτησης πολύ πιο ισχυροί σήμερα στην εποχή της διεθνοποίησης. Αυτοί οι δεσμοί είναι που πρέπει να δώσουν απάντηση στις πολιτικές του "διαιρεί και βασίλευε" που δυστυχώς πρωθυπουργούνται και σήμερα από ισχυρές εξωβαλκανικές δυνάμεις στο όνομα της δημιουργίας νέων σφαιρών επιφροής.

Για να πετύχει η διαβαλκανική συνεργασία πρέπει να συμπεριλάβει όλους τους βαλκανικούς λαούς και όλες τις χώρες, μακριά από άνονες και τόξα.

Ο Συνασπισμός της Αριστεράς και της Προόδου στηρίζει την ιδέα για την εκπόνηση ενός σχεδίου βαλκανικής συνάπτυξης. Στηρίζει την ιδέα που συζητείται εδώ και καιρό για

μια διαδικασία τύπου Ελσίνκι στη Βαλκανική που μπορεί να ξεκινήσει από τη διακήρυξη για το απαραβίαστο των συνόρων και το σεβασμό παντού στη Βαλκανική των δικαιωμάτων του ανθρώπου, των δικαιωμάτων των μειονοτήτων, μια ιδέα επίκαιρη όταν γύρω μας συμβαίνουν οι τελευταίες εξελίξεις που διαδραματίζονται στο Κοσυφοπέδιο.

Ο Συνασπισμός της Αριστεράς και της Προόδου πιστεύει ότι η διαβαλκανική συνεργασία δεν είναι μόνο υπόθεση των κυβερνήσεων και όπως η μνήμη και η συμβολή του Ρήγα έδειξε απαιτεί και επιβάλλει την κινητοποίηση των λαών, τη συνεργασία των μη κυβερνητικών οργανώσεων, των φορέων του πολιτισμού, των συνδικάτων, των πνευματικών ιδρυμάτων.

Σε αυτή την κατεύθυνση, τιμώντας ουσιαστικά τη μνήμη του Ρήγα Βελεστινλή η άστρα μας μπορεί να κινηθεί αναλαμβάνοντας δικές της πρωτοβουλίες. Δεν πρέπει να εμφανίζεται η Ελλάδα ως εντολοδόχος άλλων στα Βαλκάνια, οφείλει να έχει τη δική της βαλκανική πολυδιάστατη πολιτική συνεργασίας και ασφάλειας και αυτό εξυπηρετεί με τον καλύτερο τρόπο και τα εθνικά μας συμφέροντα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ζούμε την εποχή των ποσοστών και των εκπτώσεων. Ζούμε την εποχή που δεν θέλει τα μη μετρήσιμα μεγέθη των αξιών που προτιμάει τους δείκτες των εντυπώσεων και των αριθμών. Σ' αυτή, λοιπόν, την εποχή ο Σολωμός και ο Ρήγας είναι φλέβες και ρίζες της ζωής μας. Είναι ιστορική μνήμη αλλά και ορίζοντας ταυτόχρονα. Ο Ρήγας Φεραίος και ο Διονύσιος Σολωμός είναι από "εκείνους τους νεκρούς μας", που όπως λέει ένας μεγάλος Έλληνας ποιητής "πρέπει να τους ρωτάμε και να τους ξαναρωτάμε για να μπορέσουμε να προχωρήσουμε παρακάτω".

Γιατί, όπως ορίζει και ο Μακρυγιάννης: "Τούτη την Πατρίδα την έχουμε όλοι μαζί και σοφοί και αμαθείς και πλούσιοι και φτωχοί και πολιτικοί και στρατιωτικοί και οι πλέον μικρότεροι ανθρωποί. Όλοι οι Έλληνες να αγωνίζονται για την πατρίδα τους και να μπαίνουν σε φιλοτιμία και να εργάζονται στο καλό της Πατρίδας τους, της θρησκείας τους και της κοινωνίας ότι θα είναι καλά δικά τους. Όχι, όμως, να φαντάζονται για τα κατορθώματα τα πατρικά, όχι να πορνεύουν την αρετή και να καταπατούν το νόμο και να 'χουν την επιρροή, για ικανότη".

Ο Σολωμός και ο Ρήγας αγάπησαν αυτό τον τόπο και τον τραγούδησαν, γιατί τον πόνεσαν, στάθηκαν κοντά στον απλό πολίτη και τον στήριζαν, ενέπνευσαν αγώνες για τα δικαιώματα της ελευθερίας, της δικαιοσύνης, της ισότητας, της μόρφωσης, της αλληλεγγύης και έδειξαν αυτό που πάντα επικυρώνει η ιστορία ότι οι αγώνες για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων, των κοινωνικών δικαιωμάτων, των πολιτικών δικαιωμάτων, των δικαιωμάτων του ανθρώπου είναι πάντα πρωτοποριακή δράση για τη στήριξη και την κατάκτηση της ελευθερίας, για τη διεύρυνση της δημοκρατίας, για την ανανέωση της πολιτικής ζωής, για την εμβάθυνση της κοινωνικής δικαιοσύνης και για τη διασφάλιση της αλληλεγγύης. Γιατί τελικά τιμώντας το Ρήγα τον Βελεστινλή και τον Διονύσιο Σολωμό, πρέπει να καταγράψουμε αυτό που δείχνει η επιβίωσή τους ως διαχρονικών ιστορικών συμβόλων, ότι όλες οι ιδέες και όλες οι θεωρίες και όλες οι πολιτικές και όλες οι πράξεις δεν δικαιώνονται παρά μονάχα σ' ένα πεδίο, στο κοινωνικό πεδίο, στο ηθικό πεδίο.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο Πρόεδρος του Δημοκρατικού Κοινωνικού Κινήματος κ. Δημήτρης Τσοβόλας έχει το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.Κ.Ι.): Κύριε Πρόεδρε της Ελληνικής Δημοκρατίας, κυρίες και κύριοι, αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, εξαντλήθηκε πιστεύω το θέμα της περιγραφής των προσωπικοτήτων του Ρήγα Φεραίου Βελεστινλή και του Διονύση Σολωμού.

Δεν θέλω να κουράσω. Γι' αυτό θα παρακαλέσω τον κύριο Πρόεδρο της Βουλής να δεχθεί το κείμενο της ομιλίας μου να καταχωρισθεί στα Πρακτικά για λόγους τάξης.

Θα ήθελα μόνο να προσθέσω δύο λόγια. Θα τιμήσουμε ουσιαστικά αυτούς τους δύο εθνομάρτυρες, αυτούς τους δύο εθνεγέρτες, αυτούς τους δύο πατριώτες, αυτούς τους δύο

εκφραστές των πανάρχαιων ελληνικών, αλλά και πανανθρώπινων αξών, εάν αυτές τις αξίες τις μετασχηματίσουμε σήμερα σε πολιτική πράξη, γιατί έχουν διαχρονικό χαρακτήρα, έχουν διαχρονική αξία. Και είναι οι αρχές της φιλοπατρίας, της ελευθερίας, της ισότητας, της ειρήνης, της κοινωνικής δικαιούνης, που όσα χρόνια και αν περάσουν, διακόσια, τριακόσια, τετρακόσια, πεντακόσια... πάντα θα έχουν την επικαιρότητα και θα ζητούν να βρουν την εκπλήρωσή τους. Πολύ περισσότερο αυτό έχει σημασία για τον Ελληνισμό, για το ελληνικό έθνος, για τον ελληνικό λαό που διέρχεται κρίσιμες στιγμές.

Το Κυπριακό, οι ελληνοτουρκικές σχέσεις, το Σκοπιανό βρίσκονται σε μία κρίσιμη καμπή της ελληνικής ιστορίας. Χρειάζονται, επομένως, για την επίλυση με βάση το Διεθνές Δίκαιο και τις διεθνείς συμβάσεις, πολιτικές ηγεσίες, λαός, Ελληνισμός με αρετή και τόλμη.

Και απέδειξαν και ο ελληνικός λαός και ο Ελληνισμός ότι έχουν και τις δύο αυτές προϋποθέσεις. Είναι η ώρα, λοιπόν, να φανούμε αντάξιοι αυτών των αγώνων των προσωπικοτήτων που σήμερα τιμούμε σε αυτήν την Αίθουσα που αποτελεί και τον κορυφαίο θεσμό του δημοκρατικού μας πολιτεύματος.

Εμείς πιστεύουμε ότι επιβάλλεται αυτήν τη στιγμή, τιμώντας τις δύο αυτές προσωπικότητες να χαραχθεί μία ενιαία εθνική στρατηγική από όλα τα κόμματα και επίσης στο εσωτερικό της χώρας να πρωθηθεί μία πολιτική που θα συστειρώνει, θα ενώνει τον ελληνικό λαό, αλλά και μία πολιτική που η μητροπολιτική Ελλάδα θα δημιουργεί την πεποίθηση σε όλον τον Ελληνισμό ότι είναι αποφασισμένη, στα πλαίσια των διεθνών συμβάσεων, των συμβάσεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα, να προστατεύει αυτά τα δικαιώματα του Ελληνισμού απανταχού της γης.

Έχουμε χρέος απέναντι σε αυτούς τους προγόνους επίσης να πρωθήσουμε και να φέρουμε πάλι στο προσκήνιο την πολιτική και όχι τη διαχείριση. Γιατί αυτές οι ανθρώπινες αξίες που οραματίστηκαν, για τις οποίες αγνίστηκαν και ο Ρήγας Φεραίος-Βελεστινλής αλλά και ο Διονύσιος Σολωμός, σήμερα μπαίνουν κάθε μέρα στην παγκόσμια κλίμακα, στο περιθώριο. Οι πολιτισμοί επίσης με τις ιδιαιτερότητες των λαών στα Βαλκάνια και σε όλον τον κόσμο παραμερίζονται και τελικά αναδεικνύονται ως κυρίαρχα στοιχεία μέσα από την ιδεολογία του κέρδους και των αριθμών μόνο οι αντίστροφες, οι αρνητικές όψεις αυτών των αρχών και αυτής της πολιτικής.

Εμείς ευχόμαστε όλοι να συμβάλλουμε προς αυτήν την κατεύθυνση. Και παράλληλα προτείνουμε ως Δημοκρατικό Κοινωνικό Κίνημα, λόγω ακριβώς του αγώνα του Ρήγα για μία βαλκανική ομοσπονδία, λόγω του αγώνα αυτών των προσωπικοτήτων για παιδεία που να παρέχεται κατά τον ίδιο τρόπο και με ίσες ευκαιρίες σε όλους τους πολίτες, σε όλους τους λαούς, προτείνουμε: Η ελληνική Κυβέρνηση μετά και από απόφαση που πρέπει να παρθεί σήμερα από τη Βουλή, με την ευκαιρία αυτής της συνεδρίασης, να ιδρυθεί στα Βαλκάνια για να ενώσει τους λαούς, για να περάσει το μήνυμα η Ελλάδα ότι θέλουμε τα Βαλκάνια τόπο ειρήνης, φιλίας και συνεργασίας, την ιδρυση πανεπιστημίου των Βαλκανίων με το όνομα Ρήγας Φεραίος-Βελεστινλής.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.Κ. Κ. Δημήτρης Τσοβόλας καταθέτει στα Πρακτικά το προαναφερθέν κείμενο το οποίο έχει ως εξής:

Αθήνα 31 Μαρτίου 1998

ΡΗΓΑΣ ΦΕΡΑΙΟΣ ΒΕΛΕΣΤΙΝΛΗΣ
200 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ
(1757-1798)

Εθνομάρτυρας, αφού με τις πρωτοβουλίες του, αναγεννά από την τέφρα ένα δοκιμαζόμενο, σε χρόνια ανελευθερίας και σκλαβίας, Έθνος.

Πρωτομάρτυρας αγώνων που συγκλόνισαν όλην την υφήλιο στα πρώτα χρόνια του προηγούμενου – ταραγμένου αιώνα, και Αρχαγγελος, Πρωτοστάτης και Οραματιστής της Βαλκανικής Ομοσπονδίας, Συνεργασίας και Φιλίας, είναι το "τρίπτυχο δόξας" του Ρήγα Φεραίου του Βελεστινλή.

Ελεύθερο, επαναστατικό, δημοκρατικό πνεύμα, γρήγορα εγκατέλειψε τη γη της Θεσσαλίας, τη σπαρμένη με αρχαία μνημεία της δόξας, την πάτρια γη της Μαγνησίας, της Ζαγοράς και των Αμπελακίων, όπου ανατράφηκε και σπούδασε, για να γίνει ο υπερεθνικός αγωνιστής της Ελευθερίας.

Η πανευρωπαϊκή και παμβαλκανική εξέχουσα προσωπικότητα, που ενσάρκωσε και υπεράσπισε τα ιδεώδη και τους πόθους των σκλάβων, των υποδούλων της εποχής του, έμεινε το σύμβολο και ο Εθνικός Ήρωας χωρίς πατρίδα.

Η πνευματική του δραστηριότητα στην καρδιά της Μεσευρώπης εκείνα τα χρόνια, χαρακτηρίζεται πλούσια, με διηγήματα και μεταφράσεις από τα γαλλικά.

Όμως, κι η πολιτική του δραστηριότητα σημειώνεται εξίσου σημαντική, όταν με υπομνήματα στην αυστριακή κυβέρνηση θα προσπαθήσει να την επηρεάσει ευνοϊκά, υπέρ της ελληνικής φυλής.

Ο Ρήγας γίνεται ο "μέγας ύποπτος" στις ξένες πρωτεύουσες και Αυλές, σαν διακινητής των γαλλικών επαναστατικών ιδεών στη Βλαχία και στη Βιέννη, των επαναστατικών εντύπων που πρωθυπόουσε το Γαλλικό Διευθυντήριο, την ίδια ώρα που τον ζώνει το όραμα της Μεγάλης Ελλάδας, της πολιτικής και πολιτιστικής αναγέννησης του Ελληνισμού, του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού.

Αναπτύσσοντας τεράστια εκδοτική και συγγραφική δραστηριότητα, επιθυμεί να γίνει ο Εθνεγέρτης των Οραμάτων του Ελληνισμού, που βρίσκεται σκλαβωμένος και υποταγμένος στην Οθωμανική βαρβαρότητα, αντιμετωπίζοντας παράλληλα την εχθρότητα και την αδιαφορία των άλλων λαών της γηραιάς ηπείρου.

Και γίνεται ο ηγέτης αυτής της προσπάθειας, της αναγέννησης του Έθνους, έτοιμος να υποστεί τα πάντα, ακόμη και αυτό το θάνατο.

Ο Ρήγας γίνεται ο πυρσοφόρος αθλητής του Γαλλικού Επαναστατικού πνεύματος, και ο φορέας ενός Παμβαλκανικού κύρια κινήματος, για την απελευθέρωση των υπόδουλων μικρών λαών, που στέναζαν κάτω από τον Οθωμανικό ζυγό, και την υπεροπτική αδιαφορία και εχθρότητα των Μεγάλων της Γης.

Η σύλληψη των οραμάτων αυτού του κινήματος, βασισμένη στα αξεπέραστα οράματα της φυλής μας, και η πολύπλευρη δράση που ανέπτυξε για την υποστήριξή τους, μέχρι το μαρτυρικό θάνατό του, ήταν μοναδική.

Ένας άνθρωπος, έκανε μόνος του τόσα πολλά στην καρδιά της "μαύρης" Ευρώπης τότε, με σύμμαχο του μοναδικό, την πίστη, το υπέρτατο ιδανικό και την ουσία του επαναστατικού ιδεώδους.

Η φλογερή του "Προκήρυξη", το "Σύνταγμα του Νέου Πολιτεύματος", το "Στρατιωτικό Εγκόλπιο", "Η Χάρτα της Ελλάδας", "Η εικόνα του Μεγαλέανδρου" και προπαντός το εθνεγερτικό σάλπισμα του εθνικού και παμβαλκανικού απελευθερωτικού κινήματος, ο μνημεώδης "ΘΟΥΡΙΟΣ" (Ως πότε παλληκάρια θα ζώμεν στα στενά...), θα διαδοθούν και θα ακουστούν ευρύτερα.

Όμως, καραδοκούν ο εχθρός και ο Εφιάλτης.

Ο Ρήγας και οι επτά συνεργάτες του θα στραγγαλιστούν στο φρούριο του Βελεγραδίου.

Η Παμβαλκανική "Ελληνική Δημοκρατία", που οραματίστηκε ο Φεραίος, πάνω στα χνάρια που άφησε ο ιστορικός χρόνος στα εδάφη της κλασικής, βύζαντινής και νεώτερης Ελλάδας, δεν πραγματοποιήθηκε ποτέ.

Είχε πέσει, όμως, ο σπόρος της συνεργασίας των Βαλκανικών λαών, της ομοσπονδίας αυτής που καλλιέργησε ο Χαρίλαος Τρικούπης 100 χρόνια περίπου αργότερα, και στάθηκε η βάση και της στρατιωτικής συνεργασίας στους αγώνες του 1912-13, για την οριστική αποτίναξη του Οθωμανικού ζυγού, και τη διάλυση της βάρβαρης ανατολικής αυτοκρατορίας.

Είχε πέσει ο σπόρος της Φιλικής Εταιρείας, γιατί οι ιδέες του Βελεστινλή ενέπνευσαν τα μέλη της, που συνέχισαν και ορκίστηκαν στο ονόμα του.

Η Ελλάδα σήμερα τιμά τον πρωτομάρτυρα της, τον

"Ευρωπαίο" Εθνικό της Ήρωα.

Αθήνα 31 - 3 - 1998

**ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ - 200 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ
ΤΗ ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΜΑΣ ΠΟΙΗΤΗ**

Συμπληρώνονται, φέτος, 200 χρόνια από τη γέννηση του μεγάλου βάρδου της Επτανήσου, της Εθνικής Φωνής του Γένους μας, που ευτύχησε να ζήσει τις μεγάλες στιγμές, τις αναγεννητικές του, όταν έσπηκαμένος, μετά 400 χρόνια σκλαβιά, πήρε τα οπλά για τα μετεριζά της δόξας.

Και στάθηκε τότε ψάλτης, μυνήτης ενός λαού που είχε στα στήθα του το φύσημα του θεού της Ελλάδας. Ενός λαού που μπροστά στο Χρέος, είναι μόνιμα έσπηκαμένος σε μια διαρκή επανάσταση, υπερασπίζοντας τις ανθρώπινες αξίες, που εκείνος θεμελίωσε.

Διαρκείς αγώνες για το πνεύμα της Δικαιοσύνης, του Φωτός, της Ποιότητας, του Μέτρου και του Ανθρωπισμού, γράφοντας μιαν Ιστορία μεστή, σε συγκρότηση και πείρα, τόλμη και φρόνηση, θέτοντας, όταν χρειάστηκε, σε μεγαλειώδη συναγερμό τις κινδυνεύουσες ελευθερίες και τις ανθρώπινες προνομιούχες αξίες.

Οι ιδέες και οι θέσεις του Γαλλικού Διαφωτισμού, τον συγκινούν περισσότερο, και τον κερδίζουν αυτές, που έχουν να κάνουν με τις πνευματικές ανάγκες της επαναστατημένης μάζας: 'Ελεγε:

"Η παιδεία για όλους και στηριγμένη στην Εθνική Γλώσσα".

Στη Δύση ζει από κοντά και ζυμώνεται μέσα στην θητική και πνευματική ατμόσφαιρα των αρχών του 19ου αιώνα, του τόσου ταραγμένου με τις λαμπρές, προοδευτικές δυνάμεις και ιδέες, κυρίαρχες τότε, και τις αφομοίωσε στην πηγή τους.

Τις ιδέες της Ισότητας, της Ελευθερίας, της Αδελφότητας, της Συνειδησης των Λαών και των Εθνών, που περνώντας όλους τους βαθμούς της ηθικής κλίμακας, από τις φωτεινότερες κορυφές της Ευρωπαϊκής σκέψης, φθάνοντας μέχρι τις μάχες, πάροντας διάσταση Ευρωπαϊκή, Επαναστατική.

Γράφει στην Ελληνική, τις ώρες που σπάζουν οι αλυσσίδες των σκλαβωμένων, απέναντι στην Ηπειρωτική Ελλάδα.

'Έχει ξεσπάσει ο αγώνας.

Ο 'Υμνος στην Ελευθερία είναι μία επική σύλληψη υποταγμένη στο πάθος της φυλής.

Μια τέχνη αξεπέραστη, που η ουσία της έγινε το τραγούδι, που συνεπήρε με τα οράματα του γένους τους αγωνιστές, με τη δύναμη και το σπαραγμό του συγκίνησης τους Φιλέλληνες όλου του κόσμου, που έσπευσαν να προστρέξουν αραγοί στον ευγενικό αγώνα των υπερασπιστών του Μεσολογγίου και των άλλων έσπηκαμένων:

"Λεφτεριά για λίγο πάψε να χτυπάς με το σπαθί".

Ο "Διάλογος" είναι το θεωρητικό μανιφέστο Δημοτικισμού, μια θερμή υπεράσπιση της γλώσσας του λαού.

Αυτή τη γλώσσα τη θεωρεί σαν το μοναδικό όργανο πνευματικής απελευθέρωσης και τον αγώνα της, ισότιμο με τον αγώνα της ελευθερίας.

Με τον περίφημο "Διάλογο" ("Μήπως έχω άλλο στο νου πάρεξ ελευθερία και γλώσσα") γίνεται ο σαλπιγκτής και πολέμαρχος μαζί, από τους συνειδητούς κι αγωνιστικούς της Δημοτικής.

Η Ελλάδα γι' αυτόν είναι μια ζωντανή πραγματικότητα, που πρέπει να να τη γνωρίσουμε πρώτα κι ύστερα σαν ένα ιδανικό να την κατακτήσουμε.

Αυτήν την κατάκτηση της ιδέας του Ελληνισμού - βασικό άξονα του έργου του- που είναι πια, μέχρι το τέλος της ζωής του, κι η δική του ενωτική γραμμή ζωής, θα προσπαθήσει να την περάσει στον Ευρωπαϊκό χώρο, συγκινώντας τα μεγάλα, φωτεινά πνεύματα της εποχής του.

Μαζί με τον Κάλβο και τον Καβάφη αναδεικνύεται κι αυτός ένας από τους βάρδους της Ελληνικής Διασποράς, της μεγάλης ιδέας του Ελληνισμού έξω απ' τον κυρίαρχο εθνικό χώρο.

Μεταφέρουν το απαύγασμα της Ευρωπαϊκής σκέψης και των νεωτεριστικών ρευμάτων στην Ελλάδα και το δένουν με το θαυμαστό γονιμοποιό λαϊκό στοιχείο, την ιστορική συνείδηση, γίνονται πρωτοπόροι και γενάρχες της νέας μας

Ελληνικής Γραμματείας.

Οι αξίες της θητικής ελευθερίας, της εθνικής ελευθερίας και της πνευματικής ελευθερίας, είναι τα αγαθά για τα οποία αγωνίστηκε με την πέννα του ο Εθνικός μας Ποιητής, ένα από τα φωτεινότερα πνεύματα της Ευρωπαϊκής σκέψης - κατά τους σύγχρονους μελετητές του και από τα πλέον προοδευτικότερα της εποχής τους.

Η ποιοτική κληρονομιά του Σολωμού, το άρτιο πρότυπο λογοτεχνικής δημιουργίας - η Επτανησιακή Σχολή που δημιουργήθηκε, μοιράστηκε τον πλούτο της - και η αγωνιστική του γενικά παρουσία σε όλους τους τομείς της δημόσιας ζωής, τον κατατάσσουν στους ιδανικούς μαχητές του 'Εθνους, της πνευματικής αώνιας Ελλάδας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κλείνοντας την Ειδική αυτή συνεδρίαση, παρακαλώ για την έγκριση από το Σώμα των εκδηλώσεων, τις οποίες το Προεδρείο έχει συζητήσει με τις δύο διακομματικές επιτροπές που συγκροτήθηκαν και οι οποίες είναι οι εξής:

Η έκδοση των "Απάντων" του Ρήγα και του Σολωμού χωριστά. Η έκδοση των "Απάντων" επίσης του Ρήγα και του Σολωμού σε CD ROM, στο οποίο θα περιληφθεί και οπτικοακουστικό τμήμα με την τιμητική αυτή συνεδρίαση της Βουλής.

Επανέκδοση της "Χάρτας" του Ρήγα σε δώδεκα φύλλα κατά αντίτυπο.

Φιλοτέχνηση προσωπογραφίας του Ρήγα και του Σολωμού.

Αφίσες με την εικόνα του Ρήγα και του Σολωμού για τα σχολεία.

Δύο σύντομα κείμενα ιστορικής παρουσίασης του Ρήγα και του Σολωμού αντιστοιχώς, τα οποία θα σταλούν στα σχολεία, όπου θα οργανωθούν εκδηλώσεις για τις δύο αυτές ιστορικές προσωπικότητες, το έργο και τα μηνύματά τους.

Στα κείμενα αυτά για τα σχολεία θα προστεθεί και ανθολόγημα από τα έργα του Ρήγα και του Σολωμού.

Εικονογραφημένο κείμενο που θα αναφέρεται στη ζωή και το έργο του Ρήγα και θα προορίζεται επίσης -γι' αυτό θα είναι και εικονογραφημένο, όπως κάναμε και την άλλη έκδοση για τα Δωδεκάνησα- για τα παιδιά.

'Εκθεση στην αίθουσα "ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ".

Αναμνηστική σειρά τηλεκαρτών, όπως έχουμε ήδη συζητήσει με τον Οργανισμό Τηλεπικονωνιών Ελλάδος.

Εκπαιδευτικά παιχνίδια στο INTERNET ανάλογα εκείνων που έχουν ήδη μπει για τα Δωδεκάνησα και τα οποία θα αναφέρονται στο Ρήγα και το Σολωμό χωριστά.

'Έκδοση μεταλλείων με τα πρόσωπα του Ρήγα και του Σολωμού.

Διαγωνισμός ζωγραφικής μεταξύ των παιδιών του δημοτικού των Επτανήσων με έμπνευση από την ποίηση του Σολωμού και της Θεσσαλίας με έμπνευση από το έργο και τη ζωή του Ρήγα.

Θα γίνει, όπως έγινε και με τα Δωδεκάνησα, έκθεση στη Βουλή με τα έργα που ειδική επιτροπή, υπό τον Ακαδημαϊκό και ζωγράφο κ. Τέτοι, θα διακρίνει και θα φιλοξενηθούν επίσης από τη Βουλή αυτά τα παιχνίδια, που θα διακριθούν τα έργα τους.

Ηχογράφηση μουσικών έργων με ποίηση του Ρήγα και του Σολωμού.

Επίσκεψη κοινοβουλευτικής αντιπροσωπείας στις 24 Ιουνίου, επέτειο της θαυμάτωσης του Ρήγα και των συντρόφων του, στο Βελιγράδι.

Μεταφραση στις βαλκανικές γλώσσες ενός ανθολόγιου από το έργο του Ρήγα.

'Έχουν υποβληθεί και άλλες προτάσεις και από συναδέλφους μέλη των επιτροπών αυτών και εφόσον καταστεί δυνατή η υλοποίηση τους, θα προχωρήσουμε και σ' αυτές.

Παρακαλώ για την έγκριση από το Σώμα των προαναφερθεισών εκδηλώσεων με βάση σχέδιο απόφασης, το οποίο θα περιληφθεί στα Πρακτικά της σημερινής συνεδριάσεως.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Η Βουλή ενέκρινε ομοφώνως.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες)

Το σχέδιο απόφασης έχει ως εξής:

"ΣΧΕΔΙΟ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

ΤΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Η ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

'Έχοντας υπόψη :

1. Τα άρθρα 65, 70 και 72 παρ. 1 του Συντάγματος
2. Τα άρθρα 11 παρ. 4 και 120 παρ. 7 του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Κοινοβουλευτικό) σε συνδυασμό προς τα άρθρα 92, 119 παρ. 2 περίπτωση ιη' και 123 παρ. 1 του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Β')
3. Την από 17-12-1997 ομόφωνη απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής με την οποία ανακηρύχθηκε το έτος 1998 ως έτος "Ρήγα Φεραίου-Βελεστινλή και Διονυσίου Σολωμού"
4. Τις υπ' αριθ. 7804/6221/12-12-1997 -όπως συμπληρώθηκε με την υπ' αριθμ. 7991/6374/29-12-1997 - και 8083/6409/31-12-1997 αποφάσεις του Προέδρου της Βουλής, με τις οποίες συγκροτήθηκαν Ειδικές Διακομματικές Επιτροπές υπό την Προεδρία του Προέδρου της Βουλής, με αντικείμενο την οργάνωση των εκδηλώσεων για τη συμπλήρωση 200 ετών από το θάνατο του Ρήγα Φεραίου-Βελεστινλή και 200 ετών από τη γέννηση του Διονυσίου Σολωμού αντίστοιχα.
5. Τις υπ' αριθ. 7885/6286/17-12-1997 και 841/613/20-2-1998 αποφάσεις του Προέδρου της Βουλής με τις οποίες συστάθηκε ομάδα Εργασίας από υπαλλήλους της Βουλής και άλλους ειδικούς για στήριξη του έργου των ανωτέρω Διακομματικών Επιτροπών.

6. Την από 11-3-1997 απόφαση των Διακομματικών Επιτροπών και τις σχετικές εισηγήσεις της ομάδας υπηρεσιακών παραγόντων.

7. Την ομόφωνη απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων (Συνεδρίαση της 4.12.1997).

8. Τις γραμμένες στον Προϋπολογισμό της Βουλής πιστώσεις, αποφασίζει ομόφωνα:

1. Εγκρίνει την κάλυψη από τον προϋπολογισμό της Βουλής και μέσα στα πλαίσια αυτού της εν γένει δαπάνης που θα απαιτηθεί για την πραγματοποίηση των συναφών με την προαναφερόμενη τιμητική δραστηριότητα της Βουλής, έργων, εργασιών και εκδηλώσεων και ενδεικτικώς α) έκδοση των "Απάντων" Ρήγα και Σολωμού, ξεχωριστά, β) έκδοση των "απάντων" Ρήγα και Σολωμού σε CD-ROM, στο οποίο θα περιληφθεί και οπτικοακουστικό τμήμα με την τιμητική συνεδρίαση της Βουλής, γ) επανέκδοση της Χάρτας του Ρήγα σε 12 φύλλα κατά αντίτυπο, δ) φιλοτέχνηση της προσωπογραφίας του Ρήγα και του Σολωμού (ξεχωριστά), ε) αφίσες με την εικόνα του Ρήγα και του Σολωμού αντιστοίχως, κυρίως για σχολεία, στ) δύο σύντομα κείμενα ιστορικής παρουσίασης του Ρήγα και του Σολωμού αντιστοίχως, προκειμένου να αποσταλούν στα σχολεία για να αποτελέσουν ένανυσμα για οργάνωση τιμητικών εκδηλώσεων για τις δύο αυτές ιστορικές προσωπικότητες. Στα κείμενα θα προστεθεί και ανθολόγημα από τα έργα των δύο τιμωμένων, ζ) εικονογραφημένο κείμενο που θα αναφέρεται στη ζωή και το έργο του Ρήγα και θα προορίζεται κυρίως για παιδιά, η) έκθεση στην αίθουσα Ελευθερίου Βενιζέλου, θ) αναμνηστική σειρά τηλεκαρτών, ι) εκπαιδευτικά παιχνίδια στο Διαδίκτυο (Internet) που θα αναφέρονται στο Ρήγα και το Σολωμό, ξεχωριστά, ια) έκδοση μεταλλίων με τα πρόσωπα του Ρήγα και του Σολωμού, ιβ) διαγωνισμό ζωγραφικής μεταξύ των παιδιών του Δημοτικού των Επτανήσων (έμπνευση από την ποίηση του Σολωμού) και της Θεσσαλίας (έμπνευση από το έργο και τη ζωή του Ρήγα) και έκθεση στη Βουλή με τα έργα που θα επιλεγούν από επιτροπή ειδικών καθώς και φιλοξενία από τη Βουλή των αντιστοίχων μαθητών και των συνοδών τους, ιγ) ηχογράφηση μουσικών έργων με ποίηση Ρήγα και Σολωμού, ιδ) επίσκεψη κοινοβουλευτικής αντιπροσωπείας στο Βελιγράδι, για απόδοση τιμής στο χώρο όπου δολοφονήθηκε ο Ρήγας, ιε) μετάφραση στις βαλκανικές γλώσσες ανθολογίου από το έργο του Ρήγα και ιστ) κάθε άλλη αναγκαία εκδήλωση στο πλαίσιο υλοποίησης του προγράμματος του έτους "Ρήγα Φεραίου-Βελεστινλή και Διονυσίου Σολωμού".

2. Εξουσιοδοτεί τον Πρόεδρο της Βουλής να καθορίζει με

αποφάσεις του τις επιμέρους εργασίες ή δραστηριότητες του προγράμματος "Έτος Ρήγα Φεραίου-Βελεστινλή και Διονυσίου Σολωμού", καθώς και την αντίστοιχη σχετική δαπάνη, την αμοιβή τρίτων φυσικών και νομικών προσώπων ή φορέων που θα αναλάβουν να συμμετάσχουν ή θα υποστηρίξουν με οποιοδήποτε τρόπο και σ' οποιοδήποτε στάδιο το εν λόγω πρόγραμμα, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια ή ερμηνευτικό κενό, για την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου.

3. Η ισχύς της παρούσας αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΧΡ. ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ"

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Παρακαλώ το Σώμα να εξουσιοδοτήσει το Προεδρείο για την υπ' ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών ως προς την έγκριση της παραπάνω απόφασης.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Παρεσχέθη η ζητήθείσα εξουσιοδότηση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θέλω να ευχαριστήσω εκ μέρους του Σώματος τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, που επίμησε με την παρουσία του τη συνεδρίαση αυτή.

Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΚΡΗΤΙΚΟΣ**.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνος Στεφανόπουλος εξέρχεται από την Αίθουσα συνοδευόμενος από τον Πρόεδρο της Βουλής κ. Απόστολο Κακλαμάνην.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πριν εισέλθουμε στην ημερήσια διάταξη της νομοθετικής εργασίας, θα μου επιτρέψετε να διαβάσω το δελτίο επικαιρών ερωτήσεων της Τετάρτης 1ης Απριλίου 1998:

Α. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ πρώτου κύκλου ('Αρθρα 129 παρ.3,130 παρ.2&3 Καν.Βουλής)

1. Η με αριθμό 1240/97/30-3-98 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελλήνιου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Ιωάννη Γιαννάκη προς τον κύριο Πρωθυπουργό, σχετικά με τις καταστροφές που υπέστη το δίκτυο της Δημόσιας Επίχειρησης Ηλεκτρισμού (ΔΕΗ) από την πρόσφατη κακοκαιρία, την ολοκλήρωση κατασκευής της τρίτης γραμμής Βορρά-Νότου κλπ.

2. Η με αριθμό 1221/92/30-3-98 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού της Νέας Δημοκρατίας κ. Θεοδώρας Μπακογιάννη προς τον κύριο Πρωθυπουργό, σχετικά με τις καταστροφές που υπέστη το δίκτυο της Δημόσιας Επίχειρησης Ηλεκτρισμού (ΔΕΗ) από την πρόσφατη κακοκαιρία, την ολοκλήρωση κατασκευής της τρίτης γραμμής Βορρά-Νότου κλπ.

3. Η με αριθμό 1233/30-3-98 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Χαράλαμπου Αγγειουράκη προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος-Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, σχετικά με τις πρόσφατες πλημμύρες περιοχών της Αττικής, την αντιμετώπιση των καταστροφών κλπ.

4. Η με αριθμό 1205/19-3-98 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Ιωάννη Δραγασάκη προς τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, σχετικά με τις προθέσεις της Κυβέρνησης να υποβάλει προς έγκριση στη Βουλή το "αναθεωρημένο πρόγραμμα σύγκλισης."

5. Η με αριθμό 1206/19-3-98 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Δημοκρατικού Κοινωνικού Κινήματος κ. Ιωάννη Δημαρά προς τους Υπουργούς Εσωτερικών-Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Υγείας και Πρόνοιας, σχετικά με την επίλυση του προβλήματος της στέγασης των επαναπατρισθέντων πολιτικών προσφύγων, αγωνιστών της Εθνικής Αντίστα-

σης.

Β. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ δεύτερου κύκλου ('Άρθρο 130 παρ. 2 & 3 Καν. Βουλής)

1. Η με αριθμό 1219/30.3.98 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελλήνιου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Ευάγγελου Βλασσόπουλου προς τους Υπουργούς Δικαιοσύνης, Δημόσιας Τάξης, Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, σχετικά με τη λήψη μέτρων προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν και να επιλυθούν τα προβλήματα από την εγκληματικότητα, τον εκκολαπτόμενο ρατσισμό κλπ.

2. Η με αριθμό 1214/30.3.98 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Νικολάου Παπαφίλιππου προς τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης, σχετικά με την έξαρση της εγκληματικότητας στην περιοχή του Νομού Κοζάνης, τη λήψη των αναγκαίων μέτρων κλπ.

3. Η με αριθμό 1234/30.3.98 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή

του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Αχιλλέα Κανταρτζή προς τους Υπουργούς Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Μεταφορών και Επικοινωνιών, σχετικά με τη συγχώνευση του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων με το Ταχυδρομικό Ταμευτήριο κλπ.

4. Η με αριθμό 1229/30.3.98 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Στέλλας Αλφιέρη προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης, σχετικά με τη λήψη μέτρων για την αναβάθμιση των εταιρειών και των ξενώνων φιλοξενίας αποφυλακισμένων κλπ.

5. Η με αριθμό 1225/30.3.98 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού του Δημοκρατικού Κοινωνικού Κινήματος κ. Βασιλικής Αράπη-Καραγιάνη προς τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σχετικά με την εφαρμογή Ειδικής Αγωγής σε μαθητές με ιδιαίτερες μαθησιακές δυσκολίες (στην ανάγνωση, γραφή, δυσλεξία κλπ.)".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην ημερήσια διάταξη

ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Θα γίνει προεκφώνηση των νομοσχεδίων που είναι γραμμένα στην ημερήσια διάταξη.

Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.

Ψήφιση στο σύνολο του σχεδίου νόμου: "Ενισχύσεις ιδιωτικών επενδύσεων για την οικονομική και περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας και άλλες διατάξεις".

Κύριε Υπουργέ, έχετε καμία νομοτεχνική παρατήρηση πριν προχωρήσουμε στην ψήφισή του στο σύνολο;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΥΣ (Υψηλού Οικονομικών): Ναι, κύριε Πρόεδρε, δύο νομοτεχνικές βελτιώσεις.

Η πρώτη αφορά το άρθρο 8, παράγραφος 24, εδάφιο α', όπου αναφέρεται στην αλλαγή του ύψους των επενδύσεων που υποβάλλονται για ένταξη στο καθεστώς ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής και επιδότησης τόκων. Συγκεκριμένα:

Πρώτον, επενδύσεις άνω των επτακοσίων εκατομμυρίων (700.000.000) δραχμών, αντί των εξακοσίων εκατομμυρίων (600.000.000) δραχμών, υποβάλλονται στην κεντρική υπηρεσία του ΥΠΕΘΟ.

Δεύτερον, επενδύσεις μέχρι επτακόσια εκατομμύρια (700.000.000) δραχμές, αντί των εξακοσίων εκατομμυρίων (600.000.000) δραχμών, υποβάλλονται στις αρμόδιες υπηρεσίες ιδιωτικών επενδύσεων των περιφερειών.

Αλλάζει, δηλαδή, κύριε Πρόεδρε, μόνο ο αριθμός...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Είναι ουσιαστική τροποποίηση και εφόσον τη δέχεται ομόφωνα το Σώμα, χωρίς αντίρρηση, μόνο τότε μπορεί να ψηφιστεί.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΥΣ (Υψηλού Οικονομικών): Η δεύτερη παρατήρηση, κύριε Πρόεδρε, είναι η εξής:

Στο άρθρο 15, η επικεφαλίδα του πίνακα διαμορφώνεται ως εξής: "ΣΤΑΚΟΔ 1991 – ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Είναι νομοτεχνική αυτή η τελευταία τροποποίηση και δεν υπάρχει θέμα γι' αυτή. Εάν υπάρχει ομοφωνία στην αποδοχή της πρώτης τροποποίησης, τότε προχωρούμε και σε αυτή.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Όχι, κύριε Πρόεδρε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΥΣ (Υψηλού Οικονομικών): Κύριε Σιούφα, το άρθρο το έχουμε ήδη διορθώσει σε προηγούμενη παράγραφο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Πείτε το, κύριε Υπουργέ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΥΣ (Υψηλού Οικονομικών): Κύριε Πρόεδρε, με την αλλαγή αυτή εναρμονίζουμε δύο ίδες αναφορές που υπάρχουν στο άρθρο 8, παράγραφος 24. Η μεν πρώτη είχε διορθωθεί, η δε δεύτερη όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Προφανώς εκ παραδρομής δεν διορθώθηκε και κατά τη συζήτηση.

Κατά συνέπεια, εάν δεν υπάρχει αντίρρηση...

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να έχω το λόγο;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ορίστε, κύριε Σιούφα.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να παρακαλέσω να δώ τη διόρθωση και το άρθρο και να ψηφιστεί σε λίγο. Δεν μπορώ να σας απαντήσω και νομίζω ότι το κρίνετε δικαιολογημένο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Να κρατηθεί, λοιπόν, μέχρι να συνεννοηθείτε. Συνεχίζεται η προεκφώνηση των νομοσχεδίων της ημερήσιας διάταξης.

Υπουργείου Δημόσιας Τάξης

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: "Κύρωση της Σύμβασης για την ίδρυση Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (Σύμβαση EUROPOL) δυνάμει του άρθρου Κ.3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση."

Το νομοσχέδιο θα συζητηθεί κατά τη σημερινή συνεδρίαση. Υπουργείου Οικονομικών.

Συνέχιση της συζήτησης επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: "Μισθολογικές ρυθμίσεις διπλωματικών υπαλλήλων και άλλων συναφών κατηγοριών του Υπουργείου Εξωτερικών, καθώς και των γιατρών του Εθνικού Συστήματος Υγείας και άλλες διατάξεις".

Είναι σε εξέλιξη η συζήτηση και θα συζητηθεί κατά τον Κανονισμό.

Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: "Κύρωση της Σύμφωνας αεροπορικών μεταφορών μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Γεωργίας".

Έχει γίνει ομόφωνα δεκτό αυτό το σχέδιο νόμου στη Διαρκή Επιτροπή. Δεν έχετε αντίρρηση, κατά συνέπεια...

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΓΙΑΚΟΥΜΑΤΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, να συζητηθούν αυτές οι συμβάσεις και μετά τα υπόλοιπα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Με συγχωρείτε.

Το νομοσχέδιο του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών, που ανέγνωσα μόλις τώρα, έχει γίνει δεκτό ομόφωνα στην επιτροπή. Αν δεν υπάρχει αντίρρηση, να ψηφισθεί χωρίς συζήτηση.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Συνεπώς το νομοσχέδιο "Κύρωση της Σύμφωνας αεροπορικών μεταφορών μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Γεωργίας" έγινε δεκτό ομόφωνα, σε μόνη συζήτηση κατ' αρχήν, κατ' άρθρον και στο σύνολο και έχει ως εξής :

"Κύρωση της Σύμφωνας αεροπορικών μεταφορών μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Γεωργίας"

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, η Σύμφωνα αεροπορικών μεταφορών μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Γεωργίας που υπογράφηκε στην Τιφλίδα στις 10 Απριλίου 1997, της οποίας το κείμενο σε πρωτότυπο στην ελληνική και αγγλική γλώσσα έχει ως εξής:

ΣΥΜΦΩΝΙΑ
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
μεταξύ
της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας
και
της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Γεωργίας

Π Ρ Ο Ο Ι Μ Ι Ο
Η Κυβέρνηση της Ελληνικής Δημοκρατίας
και
Η Κυβέρνηση της Δημοκρατίας της Γεωργίας

ΑΠΟΤΕΛΟΥΣΕΣ Μέρη της Σύμβασης για τη Διεθνή Πολιτική Αεροπορία, η οποία ετέθη προς υπογραφή στο Σικάγο στις 7.12.1944,

ΕΠΙΘΥΜΟΥΣΕΣ ΕΞΙΣΟΥ τη σύναψη Σύμφωνας αφορώσας την εγκατάσταση και λειτουργία τακτικών αεροπορικών δρομολογίων μεταξύ και πέραν των αντίστοιχων εδαφών τους,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

ΑΡΘΡΟ 1
Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας Σύμφωνας, εκτός εάν το κείμενο προβλέπει διαφορετικά:
α) Ο όρος "Αεροπορικές Αρχές" στην περίπτωση της

Ελληνικής Δημοκρατίας σημαίνει το Διοικητή της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας και κάθε άλλο πρόσωπο ή σώμα εξουσιοδοτημένο να ασκεί τις αρμοδιότητες οι οποίες προς το παρόν ασκούνται από την ως άνω Υπηρεσία ή συναφείς αρμοδιότητες, στη δε περίπτωση της Δημοκρατίας της Γεωργίας το Υπουργείο Αερομεταφορών της Δημοκρατίας της Γεωργίας και κάθε άλλο πρόσωπο ή σώμα εξουσιοδοτημένο να ασκεί τις αρμοδιότητες οι οποίες προς το παρόν ασκούνται από την ως άνω Αρχή ή συναφείς αρμοδιότητες.

β) Ο όρος "η Σύμβαση" σημαίνει τη Σύμβαση για Διεθνή Πολιτική Αεροπορία, η οποία ετέθη προς υπογραφή στο Σικάγο στις 7 Δεκεμβρίου 1944 και περιλαμβάνει:

(i) οποιαδήποτε τροποποίηση επ' αυτής ετέθη σε ισχύ σύμφωνα με το Άρθρο 94 (α) αυτής και έχει κυρωθεί και από τα δύο Συμβαλλόμενα Μέρη και

(ii) οποιοδήποτε Παράρτημα ή οποιεσδήποτε τροποποιήσεις οι οποίες υιοθετήθηκαν σύμφωνα με το Άρθρο 90 της Σύμβασης και εφόσον παρόμοια τροποποίηση ή παράρτημα είναι σε δεδομένη στιγμή σε ισχύ για τα Συμβαλλόμενα Μέρη.

γ) Ο όρος "Συμφωνία" σημαίνει την παρούσα Συμφωνία, το συνημένο σε αυτήν Παράρτημα και οποιαδήποτε Πρωτόκολλα ή συναφή έγγραφα τα οποία τροποποιούν τη Συμφωνία αυτή ή το Παράρτημα.

δ) Ο όρος "Διορισμένη Αεροπορική Εταιρεία" σημαίνει την αεροπορική εταιρεία που έχει διοριστεί και εξουσιοδοτηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 3 της παρούσας Συμφωνίας.

ε) Ο όρος "συμφωνημένα δρομολόγια" σημαίνει τα τακτικά αεροπορικά δρομολόγια στις διαδρομές, οι οποίες αναφέρονται στο Παράρτημα της παρούσας Συμφωνίας, για τη μεταφορά επιβατών, φορτίου και ταχυδρομείου, χωριστά ή σε συνδυασμό.

στ) Ο όρος "χωρητικότης", σε σχέση με αεροσκάφος, σημαίνει τη διαθέσιμη δυνατότητα χωρητικότητας του αεροσκάφους σε μία διαδρομή ή τμήματος της διαδρομής και ο όρος "χωρητικότης" σε σχέση με "ένα συμφωνημένο δρομολόγιο" σημαίνει τη δυνατότητα του χρησιμοποιούμενου αεροσκάφους για την εκτέλεση τέτοιου δρομολογίου, πολλαπλασιάζομενη επί τη συχνότητα των δρομολογίων του αεροσκάφους σε δεδομένη περίοδο και σε μία διαδρομή ή τμήμα διαδρομής.

ζ) Ο όρος "επικράτεια" σε σχέση με ένα Κράτος έχει την έννοια του Άρθρου 2 της Σύμβασης.

η) Οι όροι "αεροπορικό δρομολόγιο", "διεθνές αεροπορικό δρομολόγιο", "αεροπορική εταιρεία" και "στάθμευση για μη εμπορικούς σκοπούς", θα έχουν την έννοια η οποία τους αποδίδεται αντίστοιχα στο Άρθρο 96 της Σύμβασης.

θ) Ο όρος "τιμολόγιο" σημαίνει τα καταβαλλόμενα ποσά για τη μεταφορά επιβατών, αποσκευών και φορτίου, καθώς και τους όρους υπό τους οποίους το τιμολόγιο αυτό εφαρμόζεται, συμπεριλαμβανομένων των τιμών και όρων για πρακτόρευση και άλλες βοηθητικές υπηρεσίες οι οποίες εκτελούνται από το μεταφορέα, σχετικά με τις αερομεταφορές, εξαιρουμένων των αμοιβών και όρων για τη μεταφορά ταχυδρομείου.

ι) Ο όρος "τέλος χρήστη" σημαίνει το τέλος το οποίο επιβάλλεται σε αεροπορικές εταιρείες για την παροχή αερολιμενικών, αεροναυτιλιακών ή αεροπορικής ασφάλειας εξυπηρετήσεων ή διευκολύνσεων.

Εννοείται ότι οι τίτλοι οι οποίοι δίδονται στα Άρθρα της παρούσας Συμφωνίας δεν περιορίζουν ή διευρύνουν με κανέναν τρόπο τις έννοιες οποιωνδήποτε διατάξεων της Συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 2

Παροχή Δικαιωμάτων Εκμετάλλευσης

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος παρέχει στο άλλο Συμβαλλόμενο Μέρος τα δικαιώματα τα οποία καθορίζονται στην παρούσα Συμφωνία, για την εκτέλεση τακτικών διεθνών αεροπορικών δρομολογίων από την ορισθείσα αεροπορική εταιρεία του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους ως ακολούθως:

α) Να υπερίπταται, χωρίς προσγείωση, της επικράτειας του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους.

β) Να σταθμεύει για λόγους μη εμπορικούς στην ως άνω επικράτεια και

γ) Να σταθμεύει στην ως άνω επικράτεια σε συγκεκριμένα σημεία της διαδρομής, η οποία αναφέρεται στον πίνακα διαδρομών, ο οποίος επισυνάπτεται ως Παράρτημα στην παρούσα Συμφωνία, με σκοπό την επιβίβαση και αποβίβαση επιβατών, φορτίου και ταχυδρομείου χωριστά ή σε συνδυασμό.

2) Ουδεμία επικίληση των διατάξεων της παραγράφου 1 μπορεί να θεωρηθεί ότι παρέχει στην αεροπορική εταιρεία του ενός Συμβαλλόμενου Μέρους το δικαίωμα να επιβιβάζει, στην επικράτεια του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους, επιβάτες, φορτίο ή ταχυδρομείο με αμοιβή ή μίσθωση και έχοντας προορισμό άλλο σημείο εντός της επικράτειας του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους.

ΑΡΘΡΟ 3

Διορισμός και Εξουσιοδοτήσεις

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα έχει το δικαίωμα να διορίζει και να πληροφορεί μέσω της διπλωματικής οδού το άλλο Συμβαλλόμενο Μέρος, μία αεροπορική εταιρεία για την εκτέλεση των συμφωνηθέντων δρομολογίων στις συγκεκριμένες διαδρομές, καθώς και να αποσύρει ή τροποποιεί τους διορισμούς αυτούς.

2. Μετά τη λήψη τέτοιου διορισμού, οι αρμόδιες αρχές του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους θα χορηγούν χωρίς καθυστέρηση και σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του παρόντος Άρθρου, τη σχετική άδεια λειτουργίας στην αεροπορική εταιρεία η οποία διορίστηκε.

3. Οι αεροπορικές αρχές ενός Συμβαλλόμενου Μέρους μπορούν να ζητήσουν από την αεροπορική εταιρεία, η οποία έχει διοριστεί από το άλλο Συμβαλλόμενο Μέρος, να αποδείξει ότι πληροί τις προϋπόθεσεις οι οποίες προβλέπονται από τους νόμους και τις διατάξεις, οι οποίες δέπουν συνήθως τη λειτουργία διεθνών αεροπορικών δρομολογίων, σύμφωνα με τις διατάξεις της Σύμβασης.

4. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα έχει το δικαίωμα να αρνηθεί τη χορήγηση άδειας λειτουργίας, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 2 του παρόντος Άρθρου ή να επιβάλλει όρους, τους οποίους θεωρεί απαραίτητους για την άσκηση, από την ορισθείσα αεροπορική εταιρεία των δικαιωμάτων τα οποία αναφέρονται στο Άρθρο 2 της παρούσας Συμφωνίας σε κάθε περίπτωση που το συγκεκριμένο Συμβαλλόμενο Μέρος δεν πείθει ότι η ουσιαστική κυριότητα και ο αποτελεσματικός έλεγχος αυτής της εταιρείας ανήκουν στο Συμβαλλόμενο Μέρος που διόρισε την αεροπορική εταιρεία ή στους υπηκόους αυτού του Συμβαλλόμενου Μέρους ή αμφότερα.

5. Σε οποιονδήποτε χρόνο και μετά τη συμμόρφωση με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος Άρθρου, η διορισθείσα και εξουσιοδοτηθείσα αεροπορική εταιρεία μπορεί να αρχίσει την εκτέλεση των συμφωνηθέντων δρομολογίων, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω συμφωνημένα δρομολόγια δεν θα εκτελεσθούν εφόσον δεν έχει καθορισθεί και ισχύει σχετικό τιμολόγιο, σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 12 της παρούσας Συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 4

Αναστολή και Ανάκληση

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα έχει το δικαίωμα να ανακαλεί την άδεια λειτουργίας ή να αναστέλλει την άσκηση των δικαιωμάτων, τα οποία ορίζονται στο Άρθρο 2 της παρούσας Συμφωνίας, από την αεροπορική εταιρεία του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους ή να επιβάλλει όρους οι οποίοι κρίνονται αναγκαίοι για την άσκηση των δικαιωμάτων αυτών σε κάθε περίπτωση όταν:

α) η αεροπορική εταιρεία δεν δύναται να αποδείξει ότι πληροί τις προϋπόθεσεις, οι οποίες προβλέπονται συνήθως από τους νόμους και τους κανονισμούς των Αρχών αυτών σχετικά με την εκτέλεση διεθνών αεροπορικών δρομολογίων

σύμφωνα με τη Σύμβαση ή

β) δεν ικανοποιείται από το ότι η ουσιαστική κυριότητα και ο αποτελεσματικός έλεγχος της αεροπορικής εταιρείας δεν ανήκουν στο Συμβαλλόμενο Μέρος, το οποίο διορίζει την αεροπορική εταιρεία ή τους υπηκόους του εν λόγω Συμβαλλόμενου Μέρους,

γ) η αεροπορική εταιρεία δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις διατάξεις των νόμων και/ή κανονισμών του Συμβαλλόμενου Μέρους, το οποίο εκχωρεί τα εν λόγω δικαιώματα ή

δ) η αεροπορική εταιρεία δεν λειτουργεί σύμφωνα με τους όρους, οι οποίοι καθορίζονται στην παρούσα Σύμφωνα.

2. Εκτός από την περίπτωση που η άμεση ανάκληση ή αναστολή ή επιβολή των όρων, οι οποίοι αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος Άρθρου, είναι ζωτικής σημασίας για την πρόληψη περαιτέρω παραβιάσεων των νόμων και/ή των κανονισμών, η άσκηση παρόμοιου δικαιώματος θα ασκείται μόνο μετά από διαβουλεύσεις με το άλλο Συμβαλλόμενο Μέρος, σύμφωνα με το Άρθρο 14 της παρούσας Σύμφωνας.

ΑΡΘΡΟ 5

Εφαρμογή νόμων και κανονισμών

1. Οι νόμοι, κανονισμοί και διαδικασίες του Συμβαλλόμενου Μέρους σχετικά με την είσοδο, την παραμονή και την αναχώρηση από την επικράτειά του για αεροσκάφος το οποίο εκτελεί διεθνή αεροναυτιλία ή σχετικά με τη λειτουργία και πτήση αεροσκάφους, θα εφαρμόζονται από τη διορισθείσα αεροπορική εταιρεία του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους κατά την είσοδο, παραμονή και αναχώρηση από την εν λόγω επικράτεια.

2. Οι νόμοι και κανονισμοί ενός Συμβαλλόμενου Μέρους σχετικά με την είσοδο, ελευθεροκοινωνία, παραμονή ή διέλευση, αποδημία ή μετανάστευση, διαβατήρια, τελωνεία και υγειονομικό έλεγχο, θα τροπούνται από την καθορισθείσα αεροπορική εταιρεία του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους, καθώς και από ή για λογαριασμό των πληρωμάτων, των επιβατών, του φορτίου και του ταχυδρομείου κατά τη διέλευση, την είσοδο, την παραμονή και την αναχώρηση από την επικράτεια κάθε Συμβαλλόμενου Μέρους.

3. Επιβάτες, αποκευές και φορτία απευθείας διερχόμενα από την επικράτεια ενός Συμβαλλόμενου Μέρους και μη απομακρυνόμενα από το χώρο του αεροδρομίου, ο οποίος χρησιμοποιείται για το σκοπό αυτόν, θα υπόκεινται σε απλοποιημένο έλεγχο. Αποκευές και φορτίο σε απευθείας διέλευση θα απαλλάσσονται από τελωνειακούς δασμούς και άλλους συναφείς φόρους.

ΑΡΘΡΟ 6

Αναγνώριση πτυχίων και αδειών

1. Πιστοποιητικά πλοιούμπτητας, πιστοποιητικά ικανότητας και άδειες που εκδόθηκαν ή αναγνωρίστηκαν έγκυρες από ένα Συμβαλλόμενο Μέρος και παραμένουν σε ισχύ, θα αναγνωρίζονται ως έγκυρες από το άλλο Συμβαλλόμενο Μέρος, για το σκοπό εκτέλεσης των δρομολογίων τα οποία καθορίζονται στη Σύμφωνα, υπό την προϋπόθεση ότι τα δικαιολογητικά, βάσει των οποίων εκδόθηκαν ή αναγνωρίστηκαν έγκυρα τα πιστοποιητικά και οι άδειες, είναι ισότιμα ή ανώτερα των ελάχιστων κριτηρίων τα οποία έχουν τεθεί ή πρόκειται να τεθούν σε ισχύ σύμφωνα με τη Σύμβαση.

2. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος διατηρεί εν τούτοις το δικαίωμα να αρνηθεί να αναγνωρίσει, με σκοπό πτήσεις υπεράνω του εδάφους του, πιστοποιητικά ικανότητας και άδειες που χορηγήθηκαν σε υπηκόους του ή αναγνωρίστηκαν έγκυρες γι' αυτούς από το άλλο Συμβαλλόμενο Μέρος ή οποιοδήποτε άλλο Κράτος.

3. Εάν τα προνόμια ή οι όροι των αδειών ή πιστοποιητικών που αναφέρονται στις ανωτέρω παραγράφους 1 και 2 και τα οποία εκδίδονται από τις αεροπορικές αρχές του ενός Συμβαλλόμενου Μέρους σε οποιοδήποτε πρόσωπο, η διορισθείσα αεροπορική εταιρεία ή αναφορικά με αεροσκάφος το οποίο εκτελεί τα συμφωνημένα δρομολόγια στις καθορισμένες

διαδρομές, επιτρέπουν διαφοροποίηση των κριτηρίων τα οποία καθιερώνονται από τη Σύμβαση και εφόσον η διαφοροποίηση αυτή έχει καταχωρισθεί στο Διεθνή Οργανισμό Πολιτικής Αεροπορίας, οι αεροπορικές αρχές του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους μπορούν να ζητήσουν διαβουλεύσεις σύμφωνα με το Άρθρο 14 της Σύμφωνας, με τις αεροπορικές αρχές του εν λόγω Συμβαλλόμενου Μέρους, με σκοπό την ικανοποίησή τους, ώστε η αμφισβήτημενη πρακτική να γίνει αποδεκτή από αυτούς. Σε περίπτωση αποτυχίας επίτευξης ικανοποιητικής συμφωνίας, θα έχει εφαρμογή το Άρθρο 4 της Σύμφωνας.

ΑΡΘΡΟ 7

Αεροπορική ασφάλεια

1. Σύμφωνα με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους από το διεθνές δίκαιο, τα Συμβαλλόμενα Μέρη επιβεβαιώνουν ότι η υποχρέωσή τους μεταξύ τους να προστατεύουν την ασφάλεια της πολιτικής αεροπορίας εναντίον πράξεων παράνομης επέμβασης, αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας Σύμφωνας, χωρίς να περιορίζουν τη γενικότητα των δικαιωμάτων και υποχρεώσεών τους, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα ενεργούν ιδιαίτερα σύμφωνα με τις διατάξεις της Σύμβασης Παραβάσεων και Ορισμένων άλλων Πράξεων, οι οποίες διενεργούνται επί αεροσκαφών, η οποία υπεγράφη στο Τόκιο στις 14 Σεπτεμβρίου 1963, της Σύμβασης για την Καταστολή της Παράνομης Κατακράτησης Αεροσκάφους, η οποία υπεγράφη στη Χάγη στις 16 Δεκεμβρίου 1970 και της Σύμβασης για την Καταστολή Παρανόμων Πράξεων εναντίον της Ασφάλειας της Πολιτικής Αεροπορίας, η οποία υπεγράφη στο Μόντρεαλ στις 23 Σεπτεμβρίου 1971.

2. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη, σε περίπτωση σχετικού αιτήματος, θα παρέχουν αμοιβαίως κάθε απαραίτητη βοήθεια για την πρόληψη πράξεων παράνομης κατακράτησης πολιτικών αεροσκαφών και άλλων παρανόμων πράξεων κατά της ασφάλειας αεροσκαφών, των επιβατών και του πληρώματός τους, αεροδρομίων και εγκαταστάσεων αεροναυτιλίας, καθώς και κάθε άλλης απειλής της ασφάλειας της πολιτικής αεροπορίας.

3. Στις αμοιβαίως σχέσεις τους, τα Μέρη θα ενεργούν σύμφωνα με τις διατάξεις για την αεροπορική ασφάλεια οι οποίες έχουν καθιερωθεί από το Διεθνή Οργανισμό Πολιτικής Αεροπορίας και ορίσθηκαν ως Παραρτήματα στη Σύμβαση για τη Διεθνή Πολιτική Αεροπορία στο μέτρο που οι εν λόγω διατάξεις είναι εφαρμοστέες στα Μέρη. Θα απαιτούν, όμως, οι εκμεταλλεύμενοι αεροσκάφη τα οποία είναι εγγεγραμμένα στα μητρώα τους ή οι εκμεταλλεύμενοι αεροσκάφη οι οποίοι έχουν την κύρια εγκατάσταση των εργασιών τους ή τη μόνιμη κατοικία στην επικράτεια τους, καθώς και το προσωπικό των αεροδρομίων στην επικράτεια τους, να ενεργούν σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις αεροπορικής ασφάλειας.

4. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος συμφωνεί ότι από τους ανωτέρω εκμεταλλεύμενους αεροσκάφη μπορεί να ζητηθεί η τήρηση των διατάξεων για την αεροπορική ασφάλεια, οι οποίες αναφέρονται στην παράγραφο 3 ανωτέρω, οι οποίες απαιτούνται από το άλλο Συμβαλλόμενο Μέρος για την είσοδο, παραμονή ή αναχώρηση από την επικράτεια του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα διασφαλίζει ότι στο έδαφός του εφαρμόζονται κατάλληλα και αποτελεσματικά μέτρα για την προστασία των αεροσκαφών και των έλεγχο των επιβατών και των χειραποσκευών τους, καθώς και τη διενέργεια των ενδεδειγμένων ελέγχων στα πληρώματα, τις αποσκευές, το φορτίο και τα εφόδια αεροσκαφών, πριν, από και κατά τη διάρκεια της επιβίβασης και της φόρτωσης. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα ανταποκρίνεται θετικά σε κάθε αίτημα του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους για τη λήψη λογικών ειδικών μέτρων ασφάλειας για την αντιμετώπιση συγκεκριμένης απειλής.

5. Σε περίπτωση συμβάντος ή απειλής συμβάντος παράνομης κατακράτησης πολιτικού αεροσκάφους ή άλλων παρανόμων πράξεων εναντίον της ασφάλειας του αεροσκάφους, των επιβατών και του πληρώματός του, αεροδρομίων ή εγκαταστάσεων αεροναυτιλίας, τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα αλληλο-

βοηθούνται, διευκολύνοντας τις συνεννοήσεις και άλλα κατάλληλα μέτρα με σκοπό να τερματίσουν γρήγορα και με ασφάλεια παρόμοιο συμβάν ή απειλή παρόμοιου συμβάντος.

ΑΡΘΡΟ 8 Εμπορικές ευκαιρίες

1. Η ορισθείσα αεροπορική εταιρεία του ενός Συμβαλλόμενου Μέρους θα έχει το δικαίωμα να διατηρεί στην επικράτεια του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους τη δική της εκπροσώπηση.

2. Η ορισθείσα αεροπορική εταιρεία του ενός Συμβαλλόμενου Μέρους δύναται σύμφωνα με τους νόμους και τους κανονισμούς του άλλου Μέρους σχετικά με την είσοδο, παραμονή και απασχόληση, να μετακαλέσει και να διατηρεί στην επικράτεια του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους διευθυντικό, πωλήσεων, τεχνικό, λειτουργικό, καθώς και άλλο εξειδικευμένο προσωπικό, το οποίο είναι απαραίτητο για την εκτέλεση αεροπορικών δρομολογίων.

3. Σε περίπτωση διορισμού γενικού πράκτορα ή πράκτορα γενικών πωλήσεων, ο εν λόγω πράκτορας θα διορίζεται σύμφωνα με τους εφαρμοζόμενους σχετικά νόμους και κανονισμούς κάθε Συμβαλλόμενου Μέρους.

4. Κάθε διοριζόμενη αεροπορική εταιρεία θα έχει το δικαίωμα να πωλεί υπηρεσίες αερομεταφοράς, στην επικράτεια του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους, απευθείας ή μέσω των πράκτορων της και κάθε πρόσωπο θα μπορεί να αγοράσει τις εν λόγω υπηρεσίες αερομεταφοράς, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και τους κανονισμούς της.

5. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα παρέχει το δικαίωμα στην ορισθείσα αεροπορική εταιρεία του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους να μεταφέρει στη χώρα της, κατόπιν αιτήσεως, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς περί ξένου συναλλάγματος, το πλεόνασμα μεταξύ εσδόων και εξόδων, που πραγματοποιήθηκε από τη μεταφορά επιβατών, φορτίου και ταχυδρομείου στα συμφωνηθέντα δρομολόγια στο έδαφος του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους.

6. Εάν το ένα Μέρος επιβάλλει περιορισμούς, όσον αφορά τη μεταφορά του πλεονάσματος που πραγματοποιήθηκε από την ορισθείσα εταιρεία του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους, το άλλο Μέρος θα έχει επίσης το δικαίωμα να επιβάλλει τους ίδιους περιορισμούς στην αεροπορική εταιρεία του άλλου Μέρους.

ΑΡΘΡΟ 9 Εξαίρεση από τελωνειακούς και άλλους δασμούς

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος, με βάση την αμοιβαιότητα, θα απαλλάσσει την ορισθείσα αεροπορική εταιρεία του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους, σύμφωνα με την εθνική του νομοθεσία, από περιορισμούς εισαγωγών, τελωνειακούς δασμούς, άλλους φόρους, τέλη επιθεωρήσεων και άλλες εθνικές επιβαρύνσεις και τέλη επί των αεροσκαφών, καυσίμων, λιπαντικών, αναλώσιμων τεχνικών εφοδίων, ανταλλακτικών, συμπεριλαμβανομένων των κινητήρων, συνήθους εξοπλισμού αεροσκάφους, εφοδίων αεροσκαφών και άλλων αντικειμένων, τα οποία προσφέρονται για χρήση ή χρησιμοποιήθηκαν αποκλειστικά σε συνδυασμό με τη λειτουργία και την εξυπηρέτηση του αεροσκάφους της ορισθείσας αεροπορικής εταιρείας του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους, το οποίο εκτελεί τα συμφωνηθέντα δρομολόγια, καθώς επίσης και επί των αποθεμάτων εισιτηρίων, των φορτωτικών και πάσχεως φύσεως εντύπου υλικού, το οποίο φέρει τα διακριτικά της εταιρείας, ως και του συνήθους διαφημιστικού υλικού, το οποίο διανέμεται δωρεάν από την ορισθείσα αεροπορική εταιρεία.

2. Οι απαλλαγές οι οποίες χορηγούνται με το παρόν Αρθρο θα εφαρμόζονται για τα αντικείμενα τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1 του παρόντος Αρθρου τα οποία:

α) Εισάγονται στην επικράτεια του ενός Συμβαλλόμενου Μέρους από ή για λογαριασμό της ορισθείσας αεροπορικής εταιρείας του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους.

β) Παραμένουν επί του αεροσκάφους της ορισθείσας αεροπορικής εταιρείας του ενός Συμβαλλόμενου Μέρους κατά

την άφιξη ή αναχώρηση από την επικράτεια του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους.

γ) Παραλαμβάνονται από το αεροσκάφος της ορισθείσας αεροπορικής εταιρείας του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους και προορίζονται να χρησιμοποιηθούν για την εκτέλεση των συμφωνηθέντων δρομολογίων ανεξαρτήτως εάν τα είδη αυτά χρησιμοποιήθηκαν ή καταναλώθηκαν πλήρως ή μη εντός της επικράτειας του ενός Συμβαλλόμενου Μέρους, το οποίο χορηγεί την απαλλαγή, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω είδη δεν εκποιούνται στην επικράτεια του εν λόγω Συμβαλλόμενου Μέρους.

3. Ο κανονικός αεροπορικός εξοπλισμός, καθώς και τα υλικά και εφόδια, τα οποία συνήθως βρίσκονται επί του αεροσκάφους κάθε Συμβαλλόμενου Μέρους, μπορεί να εκφορτωθούν στην επικράτεια του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους μόνο με την έγκριση των τελωνειακών αρχών αυτού του Συμβαλλόμενου Μέρους. Σε παρόμοια περίπτωση, τα εν λόγω είδη τίθενται υπό τον έλεγχο των εν λόγω αρχών, μέχρις ότου επανεξαγχθούν ή διατεθούν διαφορετικά, σύμφωνα με τους τελωνειακούς κανονισμούς.

ΑΡΘΡΟ 10 Τέλη χρήσεως

Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος μπορεί να επιβάλει ή να επιτρέψει την επιβολή δίκαιων και λογικών τελών για τη χρήση αερολιμένων και άλλων εγκαταστάσεων υπό τον έλεγχό του.

Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος συμφωνεί, εν τούτοις, ότι παρόμοια τέλη δεν θα είναι υψηλότερα από αυτά τα οποία καταβάλλονται για τη χρήση αερολιμένων και εγκαταστάσεων από τα εθνικά του αεροσκάφη τα οποία εκτελούν συναφή διεθνή δρομολόγια.

ΑΡΘΡΟ 11 Κανονισμοί χωρητικότητας και έγκριση δρομολογίων

1. Οι διοριζόμενες αεροπορικές εταιρείες των Συμβαλλόμενων Μερών θα έχουν δίκαιη και ιστότιμη μεταχείριση, ώστε να είναι σε θέση να απολαμβάνουν ίσων ευκαιριών κατά την εκτέλεση των συμφωνηθέντων δρομολογίων στις καθορισμένες διαδρομές.

2. Κατά την εκτέλεση των συμφωνηθέντων δρομολογίων, οι διοριζόμενες αεροπορικές εταιρείες κάθε Συμβαλλόμενου Μέρους θα λαμβάνουν υπόψη τους τα συμφέροντα της αεροπορικής εταιρείας του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους, έτσι ώστε να μην επηρεασθούν δυσμενώς τα δρομολόγια, τα οποία η τελευταία εκτελεί στο σύνολο ή τμήμα των αυτών διαδρομών.

3. Τα συμφωνηθέντα δρομολόγια, τα οποία εκτελούν οι διοριζόμενες από τα Συμβαλλόμενα Μέρη αεροπορικές εταιρείες, θα έχουν ως πρωταρχικό τους στόχο την παροχή, σε λογικό συντελεστή πληρότητας ή επαρκούς χωρητικότητας για τη μεταφορά της παρούσας και των λογικά προβλεπόμενων απαιτήσεων για τη μεταφορά επιβατών, φορτίου και ταχυδρομείου μεταξύ της επικράτειας του διορίζοντος την αεροπορική εταιρεία Συμβαλλόμενου Μέρους και της επικράτειας του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους.

4. Η προϋπόθεση για τη μεταφορά επιβατών, φορτίου και ταχυδρομείου, επιβιβαζομένων και αποβιβαζομένων σε σημεία διαδρομών, τα οποία θα καθορίσθονται στις επικράτειες άλλων κρατών από αυτό που διορίζει την αεροπορική εταιρεία, θα συμφωνηθούν μεταξύ των δύο Συμβαλλόμενων Μερών.

5. Η χωρητικότητα η οποία θα διατεθεί, συμπεριλαμβανομένης της συχνότητας των δρομολογίων και του τύπου των αεροσκαφών, τα οποία θα χρησιμοποιούνται από τις διορισμένες αεροπορικές εταιρείες των Συμβαλλόμενων Μερών για τα συμφωνηθέντα δρομολόγια, θα συμφωνηθούν από τις αεροπορικές αρχές, ύστερα από πρόταση των διορισμένων αεροπορικών εταιρειών. Οι διορισμένες αεροπορικές εταιρείες θα υποβάλουν τις προτάσεις ύστερα από σχετικές διαβούλευσεις μεταξύ τους, λαμβανομένων υπόψη των αρχών, οι οποίες αναφέρονται στις παραγράφους 1, 2 και 3 του παρόντος

Άρθρου.

6. Σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ των διορισμένων αεροπορικών εταιρειών των Συμβαλλόμενων Μερών, τα θέματα τα οποία αναφέρονται στην ανωτέρω παράγραφο 5 θα επιλύονται με συμφωνία μεταξύ των αεροπορικών αρχών των δύο Συμβαλλόμενων Μερών. Μέχρις ότου επιτευχθεί παρόμοια συμφωνία, η χωρητικότητα η οποία διατίθεται από τις διορισμένες αεροπορικές εταιρείες θα παραμένει αμετάβλητη.

7. Η διορισμένη αεροπορική εταιρεία κάθε Συμβαλλόμενου Μέρους θα υποβάλει για έγκριση τους πίνακες δρομολογίων στις αεροπορικές αρχές του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους όχι αργότερα από τριάντα (30) ημέρες πριν από την έναρξη των δρομολογίων στις συγκεκριμένες διαδρομές. Η διαδικασία αυτή θα εφαρμόζεται επίσης και σε περίπτωση μεταγενέστερων αλλαγών των δρομολογίων. Σε ειδικές περιπτώσεις το χρονικό αυτό όριο μπορεί να μειωθεί ύστερα από έγκριση των εν λόγω αρχών.

ΑΡΘΡΟ 12 Αεροπορικά τιμολόγια

1. Τα τιμολόγια τα οποία εφαρμόζονται από τις αεροπορικές εταιρείες των Συμβαλλόμενων Μερών για τα συμφωνηθέντα δρομολόγια θα καθορίζονται σε λογικά επίπεδα, λαμβάνοντας υπόψη όλους τους σχετικούς παράγοντες, συμπεριλαμβανούμενου του κόστους λειτουργίας, λογικού κέρδους, των χαρακτηριστικών των δρομολογίων και, όπου κρίνεται σκόπιμο, τα τιμολόγια άλλων αεροπορικών εταιρειών, οι οποίες εκτελούν τακτικά δρομολόγια στις ίδιες διαδρομές ή μέρη αυτών.

2. Τα τιμολόγια τα οποία αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος Άρθρου θα καθορισθούν σύμφωνα με τους κατωτέρω κανόνες:

α) Εφόσον οι διορισμένες αεροπορικές εταιρείες αμφοτέρων των Συμβαλλόμενων Μερών είναι μέλη διεθνούς ένωσης αεροπορικών εταιρειών π.χ. της Διεθνούς Ένωσης Αεροπορικών Μεταφορών, η οποία διαθέτει μηχανισμό καθορισμού ναύλων και υπάρχει ήδη απόφαση σχετική με τα συμφωνημένα δρομολόγια, τα τιμολόγια θα καθορίζονται από τις διορισμένες αεροπορικές εταιρείες των Συμβαλλόμενων Μερών, σύμφωνα με την ήδη υπάρχουσα απόφαση. Σε διαφορετική περίπτωση κατά την εφαρμογή του παρόντος Άρθρου, κάθε διορισμένη αεροπορική εταιρεία θα είναι υπεύθυνη μόνο έναντι των αεροπορικών της αρχών για τη δικαιολόγηση και τη λογικότητα των τιμολογίων, τα οποία θα συμφωνηθούν κατ' αυτόν τον τρόπο.

β) Όταν δεν υπάρχει τιμολόγιο για τα συμφωνηθέντα δρομολόγια και όταν η μία ή και οι δύο διορισμένες αεροπορικές εταιρείες δεν είναι μέλη της ίδιας Ένωσης Αεροπορικών Εταιρειών, η οποία αναφέρεται στην ανωτέρω παράγραφο (α), οι διορισμένες αεροπορικές εταιρείες των Συμβαλλόμενων Μερών θα συμφωνούν μεταξύ τους τα τιμολόγια τα σχετικά με τα συμφωνηθέντα δρομολόγια.

γ) Τα συμφωνηθέντα κατ' αυτόν τον τρόπο τιμολόγια θα υποβάλλονται στις αεροπορικές αρχές των Συμβαλλόμενων Μερών για έγκριση, τουλάχιστον εξήντα (60) ημέρες πριν από την προτεινόμενη ημερομηνία εφαρμογής τους. Το χρονικό τούτο διάστημα μπορεί να μειωθεί ύστερα από συγκατάθεση των εν λόγω αρχών.

δ) Σε περίπτωση κατά την οποία οι διορισμένες αεροπορικές εταιρείες των Συμβαλλόμενων Μερών δεν συμφωνήσουν για τα τιμολόγια ή όταν ένα Συμβαλλόμενο Μέρος δεν έχει διορίσει αεροπορική εταιρεία για την εκτέλεση των συμφωνηθέντων δρομολογίων ή όταν κατά τη διάρκεια των τριάντα (30) πρώτων ημερών της περιόδου των εξήντα (60) ημερών, οι οποίες μνημονεύονται στην ανωτέρω υποπαράγραφο (γ), οι αεροπορικές αρχές ενός Συμβαλλόμενου Μέρους επιδίδουν στις αεροπορικές αρχές του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους ειδοποίηση για τη δυσαρέσκειά τους για οποιοδήποτε τιμολόγιο, το οποίο συμφωνήθηκε μεταξύ των διορισμένων αεροπορικών εταιρειών των Συμβαλλόμενων Μερών, σύμφωνα με τις ανωτέρω υποπαραγράφους (α) και (β), οι αεροπορικές

αρχές των Συμβαλλόμενων Μερών θα καταβάλλουν προσπάθεια για την επίτευξη συμφωνίας για τα ενδεδειγμένα τιμολόγια τα οποία θα εφαρμοσθούν.

3. α) Κανένα τιμολόγιο δεν τίθεται σε ισχύ, εφόσον οι αεροπορικές αρχές των Συμβαλλόμενων Μερών δεν το έχουν εγκρίνει.

β) Τα τιμολόγια τα οποία καθορίσθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Άρθρου θα παραμένουν σε ισχύ μέχρις ότου ορισθούν νέα τιμολόγια.

4. Εάν οι αεροπορικές αρχές δεν μπορέσουν να συμφωνήσουν για τα τιμολόγια τα οποία τους υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Άρθρου ή για τον καθορισμό οποιουδήποτε τιμολογίου, η διαφορά θα διακανονισθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 15 της παρούσας Συμφωνίας.

5. Εάν οι αεροπορικές αρχές ενός Συμβαλλόμενου Μέρους δεν ικανοποιήσουν από τα καθορισμένα τιμολόγια, θα το γνωστοποιήσουν στις αεροπορικές αρχές του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους και οι διορισμένες αεροπορικές εταιρείες θα προσπαθήσουν, όταν απαιτείται, να καταλήξουν σε συμφωνία. Εάν εντός περιόδου ενενήντα (90) ημερών από την ημέρα λήψης της γνωστοποίησης δεν είναι δυνατόν να καθορισθεί νέο τιμολόγιο, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του παρόντος Άρθρου, θα εφαρμοσθούν οι διαδικασίες που καθορίζονται από την παράγραφο 4 του Άρθρου τούτου.

ΑΡΘΡΟ 13 Χορήγηση στατιστικών

Οι αεροπορικές αρχές κάθε Συμβαλλόμενου Μέρους θα χορηγούν στις αεροπορικές αρχές του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους, ύστερα από αίτημά τους, πληροφορίες και στατιστικές, σχετικά με την κίνηση των συμφωνηθέντων δρομολογίων της διορισθείσας αεροπορικής εταιρείας του πρώτου Συμβαλλόμενου Μέρους προς και από την επικράτεια του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους, που τηρούνται και υποβάλλονται συνήθως από τη διορισθείσα αεροπορική εταιρεία προς τις εθνικές της αεροπορικές αρχές. Κάθε συμπληρωματικό στατιστικό στοιχείο κίνησης, το οποίο οι αεροπορικές αρχές του ενός Συμβαλλόμενου Μέρους επιθυμούν να ζητήσουν με αίτηση τους, από τις αεροπορικές αρχές του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους θα αποτελεί αντικείμενο αμοιβαίας συζήτησης και συμφωνίας μεταξύ των δύο Συμβαλλόμενων Μερών.

ΑΡΘΡΟ 14 Διαβούλευσης και τροποποιήσεις

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος ή οι αεροπορικές αρχές του δύνανται οποτεδήποτε να ζητήσουν διαβούλευσης με το άλλο Συμβαλλόμενο Μέρος ή τις αεροπορικές αρχές του.

2. Μία διαβούλευση που ζητήθηκε από ένα των Συμβαλλόμενων Μερών ή τις αεροπορικές αρχές του πρέπει να αρχίσει μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την ημερομηνία λήψης του αιτήματος.

3. Κάθε τροποποίηση της παρούσας Συμφωνίας θα τεθεί σε ισχύ όταν τα δύο Συμβαλλόμενα Μέρη γνωστοποιήσουν αμοιβαία ότι ολοκληρώθηκαν οι συνταγματικές διαδικασίες τους σχετικά με τη σύναψη και θέση σε ισχύ διεθνών συμφωνιών.

4. Πέραν από τα οριζόμενα στις διατάξεις της παραγράφου 3, τροποποιήσεις στον πίνακα δρομολογίων, ο οποίος επισυνάπτεται στην παρούσα Συμφωνία, μπορούν να συμφωνηθούν απευθείας μεταξύ των αεροπορικών αρχών των Συμβαλλόμενων Μερών, θα τεθούν δε σε ισχύ αφού επιβεβαιωθούν με την ανταλλαγή διπλωματικών διακοινώσεων.

ΑΡΘΡΟ 15 Διευθέτηση διαφορών

1. Εάν προκύψει οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ των Συμβαλλόμενων Μερών σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή της παρούσας Συμφωνίας και του Παραρτήματός της, τα Συμβα-

λόμενα Μέρη αρχικά θα προσπαθήσουν να τη διευθετήσουν με διαπραγματεύσεις.

2. Εάν τα Συμβαλλόμενα Μέρη αποτύχουν να καταλήξουν σε μία διευθέτηση με διαπραγματεύσεις, μπορούν να συμφωνήσουν να παραπέμψουν τη διαφορά για συμβουλευτική γνώμη σε κάποιο πρόσωπο ή σώμα.

3. Εάν τα Συμβαλλόμενα Μέρη αποτύχουν να διευθετήσουν τη διαφορά σύμφωνα με τις ανωτέρω παραγράφους 1 και 2, η διαφορά θα παραπεμφθεί σε δικαστήριο τριών διαιτητών, από τους οποίους έναν διορίζει κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος και ο τρίτος συμφωνείται να ορισθεί από κοινού από τους δύο άλλους.

Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα διορίσει ένα διαιτητή εντός περιόδου εξήντα (60) ημερών, από την ημερομηνία λήψης, δια της διπλωματικής οδού, από κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος, της γνωστοποίησης προς το άλλο, με την οποία θα ζητείται διαιτησία για τη διαφορά από παρόμοιο δικαστήριο, ο δε τρίτος διαιτητής θα διορισθεί εντός περιόδου εξήντα (60) πρόσθετων ημερών. Εάν οποιοδήποτε από τα Συμβαλλόμενα Μέρη δεν προβεί στο διορισμό του διαιτητή του εντός της καθορισθείσας περιόδου, κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος μπορεί να ζητήσει από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας να διορίζει διαιτητή ή διαιτητές κατά περίπτωση. Σε περίπτωση κατά την οποία ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας είναι υπήκοος ενός των Συμβαλλόμενων Μερών δύναται να ζητηθεί από τον Α' Αντιπρόεδρο του Συμβουλίου ή, αν και αυτός είναι υπήκοος παρομοίως το αρχαιότερο μέλος του Συμβουλίου, το οποίο δεν έχει παρόμοια υπηκοότητα, να προβεί στους διορισμούς κατά περίπτωση. Εν τούτοις ο τρίτος διαιτητής θα είναι υπήκοος τρίτης χώρας και θα ενεργεί ως Πρόεδρος του Δικαστηρίου, ορίζοντας τον τόπο όπου θα διεξαχθεί η διαιτησία.

4. Το Δικαστήριο θα καθορίσει τις διαδικασίες του.

5. Τα έξοδα του Δικαστηρίου θα επιμερισθούν εξίσου μεταξύ των Συμβαλλόμενων Μερών.

6. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη αναλαμβάνουν να συμμορφωθούν με κάθε απόφαση η οποία θα εκδοθεί σε εφαρμογή του παρόντος Άρθρου.

7. Εφόσον και για όσο χρόνο οποιοδήποτε από τα Συμβαλλόμενα Μέρη ή η διορισθείσα από αυτό αεροπορική εταιρεία δεν συμμορφώνεται με την απόφαση, η οποία θα εκδοθεί σύμφωνα με την παράγραφο 3 του παρόντος Άρθρου, το άλλο Συμβαλλόμενο Μέρος δύναται να περιορίσει, παρακρατήσει ή ανακαλέσει οποιαδήποτε δικαιώματα ή προνόμια έχει εκχωρήσει με βάση την παρούσα Συμφωνία.

ΑΡΘΡΟ 16 Λήξη ισχύος

Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος δύναται οποτεδήποτε να γνωστοποιήσει εγγράφως, δια της διπλωματικής οδού, προς το άλλο Συμβαλλόμενο Μέρος, την πρόθεσή του να τερματίσει την ισχύ της παρούσας Συμφωνίας. Ανάλογη γνωστοποίηση θα διαβιβαστεί ταυτόχρονα στο Διεθνή Οργανισμό Πολιτικής Αεροπορίας.

Στην περίπτωση αυτή, η Συμφωνία θα παύσει να ισχύει δώδεκα (12) μήνες μετά τη λήψη της γνωστοποίησης από το άλλο Συμβαλλόμενο Μέρος, εκτός εάν η γνωστοποίηση καταγγελίας ανακληθεί με συμφωνία πριν την εκπνοή της ανωτέρω περιόδου. Σε περίπτωση μη γνωστοποίησης της λήψης από το άλλο Συμβαλλόμενο Μέρος θα λογίζεται ότι η γνωστοποίηση παρελήφθη δεκατέσσερις (14) ημέρες μετά τη λήψη της γνωστοποίησης από το Διεθνή Οργανισμό Πολιτικής

Αεροπορίας.

ΑΡΘΡΟ 17 Συμμόρφωση προς πολυμερείς συμβάσεις

Εφόσον τεθεί σε ισχύ γενική πολυμερής Σύμβαση ή Συμφωνία αεροπορικών μεταφορών, έχουσα σχέση με αμφότερα τα Συμβαλλόμενα Μέρη, η παρούσα Συμφωνία και το Παράρτημά της θα τροποποιηθούν αναλόγως.

ΑΡΘΡΟ 18 Καταχώριση

Η παρούσα Συμφωνία, το Παράρτημά της, καθώς και όλες οι τυχόν τροποποιήσεις θα καταχωρίζονται στο Διεθνή Οργανισμό Πολιτικής Αεροπορίας.

ΑΡΘΡΟ 19 Έναρξη ισχύος

Η παρούσα Συμφωνία θα τεθεί σε ισχύ από την ημερομηνία της τελευταίας γνωστοποίησης, δια της διπλωματικής οδού, ενός εκάστου των Συμβαλλόμενων Μερών προς το άλλο, ότι έχει συμμορφωθεί με τις συνταγματικές διαδικασίες, προκειμένου να τεθεί σε ισχύ η παρούσα Συμφωνία.

Σε πίστωση των ανωτέρω υπεγράφη η παρούσα Συμφωνία από τους κατωτέρω υπογεγραμμένους πληρεξουσίους, οι οποίοι έχουν εξουσιοδοτηθεί για το σκοπό αυτόν από τις αντίστοιχες Κυβερνήσεις τους.

Έγινε στην Τιφλίδα σήμερα 10 Απριλίου 1997 σε δύο (2) αντίτυπα στη γεωργιανή, ελληνική και αγγλική γλώσσα. Τα τρία (3) κείμενα θεωρούνται εξίσου αυθεντικά.

Σε περίπτωση διαφοράς στην ερμηνεία θα υπερισχύει το αγγλικό κείμενο.

**ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΓΑ ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ**

(υπογραφή) (υπογραφή)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. ΔΙΑΔΡΟΜΗ I

Διαδρομές που θα εκμεταλλεύεται η διορισμένη αεροπορική εταιρεία της Δημοκρατίας της Γεωργίας.
Σημεία στη Γεωργία – Αθήνα, Ελλάδα.

2. ΔΙΑΔΡΟΜΗ II

Διαδρομές που θα εκμεταλλεύεται η διορισμένη αεροπορική εταιρεία της Ελληνικής Δημοκρατίας.
Σημεία στην Ελλάδα – Τιφλίδα, Γεωργία.

3. Ενδιάμεσα σημεία και σημεία πέραν θα μπορούν να εξυπηρετούνται από τις διορισμένες αεροπορικές εταιρείες. Δικαιώματα 5ης Ελευθερίας θα ασκούνται μεταξύ τέτοιων σημειών και της επικράτειας του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους μετά από Συμφωνία, που θα επιτευχθεί για το σκοπό αυτόν, μεταξύ των διορισμένων αεροπορικών εταιρειών και θα εγκριθεί από τις αντίστοιχες αεροπορικές αρχές των δύο Συμβαλλόμενων Μερών.

AIR TRANSPORT AGREEMENT

between

The Government of the Hellenic Republic

and

The Government of the Republic of Georgia

PREAMBLE

The Government of the Hellenic Republic

and

The Government of the Republic of Georgia

Being parties to the Convention on International Civil Aviation opened for signature at Chicago, on 7th day of December 1944;

Being equally desirous to conclude an Agreement concerning the establishment and operation of scheduled air services between and beyond their respective territories;

Have agreed as follows:

Article 1.

Definitions

For the purpose of the present Agreement, unless the context otherwise requires:

- a. The term "Aeronautical Authorities" means, in the case of the Hellenic Republic, the Governor of the Civil Aviation Authority and any person or body authorized to perform any functions at present exercised by the said Authority or similar functions and, in the case of the Republic of Georgia the Air Transport Department of the Republic of Georgia and any person or body authorized to perform any functions at present exercised by the said Authority or similar functions.
- b. The term "the Convention" means the Convention on International Civil Aviation, opened for signature at Chicago, on the seventh day of December, 1944, and includes:
  - (i) any amendment thereto which has entered into force under Article 94 (a) thereof and has been ratified by both Contracting Parties; and

- (ii) any Annex or any amendments thereto adopted under Article 90 of that Convention, insofar as such amendment or Annex is at any given time effective for those Contracting Parties.
- c. The term "Agreement" means this Agreement, the Annex attached thereto, and any Protocols or similar documents amending the present Agreement or the Annex.
- d. The term "designated airline" means, an airline which has been designated and authorized in accordance with the provisions of Article 3 of the present Agreement.
- e. The term "agreed services" means scheduled air services on the routes specified in the Annex to this Agreement for the transport of passengers, cargo and mail, separately or in combination.
- f. The term "capacity" in relation to an aircraft means, the payload of that aircraft available on a route or section of a route and the term "capacity" in relation to "an agreed service" means, the capacity of the aircraft used on such service, multiplied by the frequency operated by such aircraft over a given period and a route or section of a route.
- g. The term "territory" in relation to a State has the meaning of the Article 2 of the Convention.
- h. The terms "air service", "international air service", "airline" and "stop for non-traffic purposes" shall have the meanings respectively assigned to them in Article 96 of the Convention.
- i. The term "tariff" means the rules to be observed for the carriage of passengers, baggage and cargo on the routes in under which those prices apply, including prices and conditions for agency and other auxiliary services performed by the carrier in connection with the air transportation but excluding remuneration and conditions for the carriage of mail.
- j. The term "user charge" means a charge made to airlines for the provision of airport, air navigation or aviation security property, or facilities.
- It is understood that the titles given to the Articles of the present Agreement do in no way restrict or extend the meanings of any of the provisions of the present Agreement.

Article 2
Grant of Rights

- 1.- Each Contracting Party grants to the other Contracting Party the rights specified in this Agreement for the conduct of scheduled international air services by the designated airline of the other Contracting Party as follows:
- a. To fly, without landing, across the territory of the other Contracting party;
  - b. To make stops in the said territory for non traffic purposes and
  - c. To make stops in the said territory at points specified for that route in the route schedule annexed to this Agreement for the purpose of taking on board and discharging international traffic in passengers, cargo and mail, separately or in combination.
- 2.- Nothing in the provisions of paragraph (1) shall be deemed to confer on the airline of one Contracting Party the right to take on board, in the territory of the other Contracting Party, passengers, cargo or mail carried for remuneration or hire and destined for another point in the territory of the other Contracting Party.

Article 3
Designation and Authorizations

- 1.- Each Contracting Party shall have the right to designate, and inform, through diplomatic channels the other Contracting Party, an airline for the purpose of operating the agreed services on the specified routes, and to withdraw or alter such designations.
- 2.- On receipt of such designation, the competent authorities of the other Contracting party shall, subject to the provisions of paragraphs 3 and 4 of the present Article, grant without delay to the airline so designated, the appropriate operating authorization.

- 3.- The Aeronautical Authorities of one Contracting Party may require that the airline designated by the other Contracting Party proves to be qualified to fulfil the conditions prescribed under the laws and regulations normally applied to the operation of international air services by such authorities in conformity with the provisions of the Convention.
- 4.- Each Contracting Party shall have the right to refuse to grant the operating authorization referred to in paragraph 2 of this Article, or to impose such conditions as it may deem necessary on the exercise by the designated airline of the rights specified in Article 2 of the present Agreement, in any case, where the said Contracting Party is not satisfied that substantial ownership and effective control of that airline are vested in the Contracting Party designating the airline or in the nationals of such Contracting Party, or both.
- 5.- At any time, after the provisions of paragraph (1) and (2) of this Article have been complied with, the airline so designated and authorized may start to operate the agreed services provided that such services shall not be operated unless a tariff established in accordance with the provisions of Article 12 of this Agreement is in force in respect of those services.

Article 4

Suspension and Revocation

- 1.- Each Contracting Party shall have the right to revoke an operating authorization or to suspend the exercise of the rights specified in Article 2 of this Agreement by the airline designated by the other Contracting Party, or to impose such conditions, as it may deem necessary on the exercise of these rights, in any case, where:

- (a) such airline is unable to prove that it is qualified to fulfil the conditions prescribed under the laws and regulations normally and reasonably applied to the operation of international air services by these Authorities in conformity with the Convention ; or,
  - (b) it is not satisfied that substantial ownership and effective control of that airline are vested in the Contracting Party designating the airline or in its nationals of such Contracting Party ; or,
  - (c) failure by that airline to comply with the laws and/or regulations of the Contracting Party granting these rights ; or,
  - (d) the airline otherwise fails to operate in accordance with the conditions prescribed under the present Agreement.
- 2.- Unless immediate revocation or suspension or imposition of the conditions mentioned in paragraph 1 of this Article is essential to prevent further infringements of laws and/or regulations, such right shall be exercised only after consultation with the other Contracting party, in conformity with Article 14 of this Agreement.

Article 5

Applicability of laws and Regulations

- 1.- The laws, regulations and procedures of the Contracting Party relating to entering into, remaining in or departing from its territory of aircraft engaged in international air navigation or to the operation and navigation of such aircraft shall be complied with by the designated airline of the other Contracting Party upon entrance into, while within and departure from the said territory.
- 2.- The laws and regulations of one Contracting Party respecting entry, clearance, staying or transit, emigration or immigration, passports, customs and quarantine shall be complied with by the designated airline of the other Contracting Party and by or on behalf of its crews, passengers, cargo and mail upon transit of, admission to, while within and departure from the territory of such Contracting Party.

3.- Passengers, baggage and cargo in direct transit across the territory of one Contracting Party and not leaving the area of the airport reserved for such purpose shall only be subject to a simplified control. Baggage and cargo in direct transit shall be exempt from customs duties and other similar taxes.

Article 6

Recognition of Certificates and Licenses

- 1.- Certificates of airworthiness, certificates of competency and licenses issued or rendered valid by one Contracting Party, and still in force, shall be recognized as valid by the other Contracting Party for the purpose of operating services specified in this Agreement, provided that the requirements under which such certificates or licenses were issued or rendered valid are equal to or above the minimum standards which are or may be established pursuant to the Convention,
- 2.- Each Contracting Party reserves the right, however to refuse to recognize, for the purpose of flights above its own territory, certificates of competency and licenses granted to its own nationals or rendered valid for them by the other Contracting Party or by any other State,
- 3.- If the privileges or conditions of the licenses or certificates referred to in paragraphs (1) and (2) above, issued by the Aeronautical Authorities of one Contracting Party to any person or designated airline or in respect of an aircraft operating the agreed services on the specified routes would permit a difference from the standards established under the Convention, and which difference has been filed with the International Civil Aviation Organization, the Aeronautical Authorities of the other Contracting Party may request consultations in accordance with article 14 of this Agreement with the Aeronautical Authorities of that Contracting Party with a view to satisfying themselves that the practice in question is acceptable to them. Failure to reach a satisfactory agreement will constitute grounds for the application of Article 4 of this Agreement.

Article 7
Aviation Security

- 1.- Consistent with their rights and obligations under international law, the Contracting Parties reaffirm that their obligation to each other to protect the security of civil aviation against acts of unlawful interference forms an integral part of this Agreement. Without limiting the generality of their rights and obligations under international law, the Contracting Parties shall in particular act in conformity with the provisions of the Convention of Offences and Certain Other Acts Committed on Board Aircraft, signed at Tokyo on 14 September 1963, the Convention for the Suppression of Unlawful Seizure of Aircraft, signed at the Hague on 16 December 1970 and the Convention for the suppression of Unlawful Acts against the Safety of Civil Aviation, signed at Montreal on 23 September 1971.
- 2.- The Contracting Parties shall provide upon request all necessary assistance to each other to prevent acts of unlawful seizure of civil aircraft and other unlawful acts against the safety of such aircraft, their passengers and crew, airports and air navigation facilities, and any other threat to the security of civil aviation.
- 3.- The Parties shall, in their mutual relations, act in conformity with the aviation security provisions established by the International Civil Aviation Organization and designated as Annexes to the Convention on International Civil Aviation to the extent that such security provisions are applicable to the Parties ; they shall require that operators of aircraft of their registry or operators of aircraft who have their principal place of business or permanent residence in their territory and the operators of airports in their territory act in conformity with such aviation security provisions.
- 4.- Each Contracting Party agrees that such operators of aircraft may be required to observe the aviation security provisions referred to in paragraph (3) above required by the other Contracting party for entry into, while within, or departure from the territory of that other Contracting Party.

Each Contracting Party shall ensure that adequate measures are effectively applied within its territory to protect the aircraft and to screen passengers and their carry-on items and to carry out appropriate checks on crew, baggage, cargo and aircraft stores prior to and during boarding or loading. Each Contracting Party shall also give positive consideration to any request from the other Contracting Party for reasonable special security measures to meet a particular threat.

- 5.- When an incident or threat of an incident of unlawful seizure of civil aircraft or other unlawful acts against the safety of such aircraft, their passengers and crew, airports or air navigation facilities occurs, the Contracting Parties shall assist each-other by facilitating communications and other appropriate measures intended to terminate rapidly and safely such incident or threat thereof.

Article 8

Commercial Opportunities

- 1.- The designated airline of one Contracting party shall have the right to maintain its own representation in the territory of the other Contracting Party.
- 2.- The designated airline of one Contracting Party may, in accordance with the laws and regulations of the other Party relating to entry, residence and employment, bring in and maintain in the territory of the other Contracting Party managerial, sales, technical, operational and other specialist staff required for the provision of air services.
- 3.- In case of nomination of a general agent or a general sales agent, this agent shall be appointed in accordance with the relevant applicable laws and regulations of each Contracting party.
- 4.- Each designated airline shall have the right to engage in the sale of air transportation in the territory of the other Contracting Party directly or through its agents and any person shall be able to purchase such transportation in accordance with the national laws and regulations.

- 5.- Each Contracting Party shall grant, to the designated airline of the other Contracting Party, the right to transfer to its Country on demand, in accordance with the foreign exchange regulations in force, the excess of receipts over expenditure achieved in connection with the carriage of passengers, cargo and mail on the agreed services in the territory of the other Contracting Party.
- 6.- If one Party imposes restrictions on the transfer of the excess of receipts achieved by the designated airline of the other Contracting Party the other Party will also have the right to impose the same restrictions to the other party's airline.

Article 9

Exemption from customs and other duties

- 1.- Each Contracting Party shall on a basis of reciprocity, exempt the designated airline of the other Contracting Party under its national law from import restrictions, customs duties, other taxes, inspection fees and other national duties and charges on aircraft, fuel, lubricating oils, consumable technical supplies, spare parts including engines, regular aircraft equipment, aircraft stores and other items intended for use or used solely in connection with the operation or servicing of aircraft of the designated airline of such other Contracting Party operating the agreed services, as well as ticket stock, air way bills, any printed material which bears the insignia of the company printed thereon and usual publicity material distributed without charge by that designated airline.
- 2.- The exemptions granted by this Article shall apply to the items referred to in paragraph (1) of this Article:
- (a) introduced in the territory of one Contracting party by or on behalf of the designated airline of the other Contracting Party ;
- (b) retained on board aircraft of the designated airline of one Contracting Party upon arriving in or leaving the territory of the other Contracting Party ;

(c) taken on board aircraft of the designated airline of the other Contracting Party and intended for use in operating the agreed services ; whether or not such items are used or consumed wholly within the territory of the Contracting Party granting the exemption, provided such items are not alienated in the territory of the said Contracting Party.

3.- The regular airborne equipment, as well as the materials and supplies normally retained on board the aircraft of either Contracting Party may be unloaded in the territory of the other Contracting Party only with the approval of the Customs Authorities of that Contracting Party. In Such case, they may be placed under supervision of the said authorities up to such time as they are re-exported or otherwise disposed of in accordance with customs regulations.

Article 10

User Charges

Each of the Contracting Parties may impose or permit to be imposed just and reasonable charges for the use of airports and other facilities under its control.

Each of the Contracting Parties agree, however, that such charges shall not be higher than would be paid for the use of such airports and facilities by its national aircraft engaged in similar international service.

Article 11

Capacity Regulations and Approval of Timetables

- 1.- The designated airlines of the Contracting Parties shall be afforded fair and equal treatment in order that they may enjoy equal opportunities in the operation of the agreed services on the specified routes.
- 2.- In operating the agreed services the designated airline of each Contracting Party shall take into account the interests of the airline of the other Contracting Party so as not to affect unduly the services which the latter provides on the whole or part of the same routes.

- 3.- The agreed services provided by the designated airlines of the Contracting Parties shall have as their primary objective the provision, at a reasonable load factor or capacity adequate to carry the current and reasonable anticipated requirements for carriage of passengers, cargo and mail between the territory of the Contracting Party designating the airline and the territory of the other Contracting Party.
- 4.- Provision for the carriage of passengers, cargo and mail both taken on board and discharged at points on routes to be specified in the territories of states other than that designating the airline shall be agreed upon between the two Contracting Parties.
- 5.- The capacity to be provided including the frequency of services and the type of aircraft to be used by the designated airlines of the Contracting Parties on the agreed services shall be agreed upon by the Aeronautical Authorities upon recommendation made by designated airlines. The designated airlines shall make such recommendation after due consultations between them taking into account the principles laid down in paragraphs 1,2 and 3 of this Article.
- 6.- In case of disagreement between the designated airlines of the Contracting Parties the issues referred to in paragraph 5 above shall be resolved by agreement between the Aeronautical Authorities of the two Contracting Parties. Until such agreement has been reached, the capacity provided by the designated airlines shall remain unchanged.
- 7.- The designated airline of each Contracting Party shall submit for approval to the Aeronautical Authorities of the other Contracting Party not later than thirty days prior to the introduction of services on the specified routes the flight timetables.
This shall, likewise, apply to later changes. In special cases, this time limit may be reduced subject to the approval of the said authorities.

Article 12Air Transport Tariffs

- 1.- The tariffs to be charged by the airlines of the Contracting Parties for the agreed services shall be established at reasonable levels, due to regard being paid to all relevant factors - including cost of operation, reasonable profit, characteristics of service and, where it is deemed suitable, the tariffs of other airlines operating scheduled services over the whole or part of the same routes.
- 2.- The Tariffs referred to in paragraph 1 of this Article shall be established according to the following rules :
  - (a) When the designated airlines of both Contracting Parties are members of an international airline association, e.g. International Air Transport Association, with a rate-fixing mechanism and a tariff resolution already exists in respect of the agreed services, the tariffs shall be agreed upon by the designated airlines of the Contracting Parties in accordance with such tariff resolution. Unless otherwise determined in the application of this Article, each designated airline shall be responsible only to its Aeronautical Authorities for the justification and reasonableness of the tariffs so agreed.
  - (b) When there is no tariff resolution in respect of the agreed services or where either or both of the designated airlines of the Contracting Parties are not members of the same airline association referred to in paragraph (a) above, the designated airlines of the Contracting Parties shall agree between themselves on the tariffs to be charged in respect of the agreed services.
  - (c) The tariffs so agreed upon shall be submitted for approval by the Aeronautical Authorities of the Contracting Parties at least sixty (60) days before the proposed date of their introduction. This time limit may be reduced, subject to the consent of the said Authorities.

- (d) In case the designated airlines of the Contracting Parties fail to agree on the tariffs to be charged, or where a Contracting Party has not designated its airline for the operating of the agreed services, or where during the first thirty (30) days of the sixty (60) days period referred to in subparagraph (c) above, the Aeronautical Authorities of a Contracting Party give the Aeronautical Authorities of the other Contracting Party notice of their dissatisfaction with any tariff agreed between the designated airlines of the Contracting Parties in accordance with subparagraph (a) and (b) above, the Aeronautical Authorities of the Contracting Parties shall try to reach an agreement on the appropriate tariffs to be charged.
- 3.- (a) No tariff shall come into force if the Aeronautical Authorities of either Contracting Party have not approved it.
- (b) The tariffs established in accordance with the provisions of this Article shall remain in force until new tariffs have been established.
- 4.- If the Aeronautical Authorities cannot agree on any tariff submitted to them under the provisions of this Article or the determination of any tariff the dispute shall be settled in accordance with the provisions of Article 15 of the present Agreement.
- 5.- If the Aeronautical Authorities of one of the Contracting Parties become dissatisfied with an established tariff, they shall so notify the Aeronautical Authorities of the other Contracting Party and the designated airlines shall attempt, where required, to reach an agreement. If within the period of ninety (90) days from the day of receipt of such notification a new tariff cannot be established in accordance with the provisions of paragraphs (2) and (3) of this Article, the procedures as set out in paragraph (4) of this Article shall apply.

Article 13Supply of Statistics

The Aeronautical Authorities of either Contracting Party shall supply to the Aeronautical Authorities of the other Contracting Party, at their request, such information and statistics relating to the traffic carried on the agreed services by the designated airline of the first Contracting Party to and from the territory of the other Contracting Party as may normally be prepared and submitted by the designated airline to their National Aeronautical Authorities. Any additional statistical traffic data which the Aeronautical Authorities of one Contracting Party may desire from the Aeronautical Authorities of the other Contracting Party shall, upon request, be a subject of mutual discussion and agreement between the two Contracting Parties.

Artice 14Consultations and Modifications

- 1.- Each Contracting Party or its Aeronautical Authorities may at any time request consultations with the other Contracting party or with its Aeronautical Authorities.
- 2.- A consultation requested by one of the Contracting Parties or their Aeronautical Authorities shall begin within a period of sixty (60) days of the date of receipt of the request.
- 3.- Any modification to this Agreement shall enter into force when the two Contracting Parties will have notified each other of the fulfilment of their constitutional procedures relating to the conclusion and the entering into force of international agreements.
- 4.- Notwithstanding the provisions of paragraph (3), modifications to the route schedule annexed to this Agreement may be agreed directly between the Aeronautical Authorities of the Contracting Parties. They shall enter into force after having been confirmed by an exchange of diplomatic notes.

Article 15Settlement of Disputes

- 1.- If any dispute arises between the Contracting Parties relating to the interpretation or application of this Agreement and its Annex, the Contracting Parties shall in the first place endeavour to settle it by negotiations.
- 2.- If the Contracting Parties fail to reach a settlement by negotiation, they may agree to refer the dispute for an advisory opinion to some person or body.
- 3.- If the Contracting Parties fail to reach a settlement pursuant to paragraphs 1 and 2 above, the dispute shall be referred to a Tribunal of three arbitrators, one to be nominated by each Contracting Party and the third to be agreed upon by the two so nominated. Each of the Contracting Parties shall nominate an arbitrator within a period of sixty (60) days from the date of receipt by either Contracting Party from the other or a notice, through diplomatic channels, requesting arbitration of the dispute by such a Tribunal and the third arbitrator shall be appointed within a further period of sixty (60) days. If either of the Contracting Parties fails to nominate its arbitrator within the period specified, the President of the Council of the International Civil Aviation Organization may be requested by either Contracting Party to appoint an arbitrator or arbitrators as the case may require ; provided that if the President of the Council of the International Civil Aviation Organization is a national of either Contracting Party, the senior Vice-President of the Council or if he is such a national, the Senior Member of the Council who is not such a national may be requested to make the appointments as the case may be. The third arbitrator, however, shall be a national of a third state and shall act as the President of the Tribunal and shall determine the place where arbitration will be held.
- 4.- The Tribunal shall determine its own procedures.
- 5.- The expenses of the Tribunal shall be shared equally between the Contracting Parties.
- 6.- The Contracting Parties undertake to comply with any decision delivered in application of the present Article.

7.- If and so long as either Contracting Party or its designated airline fail to comply with a decision given under paragraph (C) of this Article, the other Contracting Party may limit, withhold or revoke any rights or privileges which it has granted by virtue of this Agreement.

Article 16

Termination

Either Contracting Party may at any time give written notice to the other Contracting Party of its intention to terminate this Agreement, through diplomatic channels ; such notice shall simultaneously be communicated to the International Civil Aviation Organization.

In such case the Agreement shall terminate twelve months after the date of receipt of the notice by the other Contracting Party, unless the notice to terminate is withdrawn by agreement before the expiry of this period. In the absence of acknowledgement of receipt by the other Contracting Party, notice shall be deemed to have been received fourteen (14) days after the receipt of the notice by the International Civil Aviation Organization.

Article 17

Conformity with Multilateral Conventions

If a general multilateral air transport convention or agreement, comes into force in respect of both Contracting Parties, this Agreement and its Annex could be amended accordingly.

Article 18

Registration

This Agreement, its Annex and all amendments thereto shall be registered with the International Civil Aviation Organization.

Article 19
Entry into Force

This Agreement shall enter into force on the date of the last notification by either Contracting Party to the other that it has been complied with its constitutional requirements for the entry into force of this Agreement.

In witness thereof, the undersigned plenipotentiaries being duly authorized by their respective Governments, have signed the present Agreement.

Done at Tbilisi in duplicate, this DAY the 1st April 1998
in the Georgian, Greek and English
languages, all three texts being equally authentic.

In case of difference of interpretation the English text shall prevail.

For the Government of
the Hellenic Republic

For the Government of
the Republic of Georgia

ANNEX
ROUTE SCHEDULE

1. SCHEDULE I

Routes to be operated by the designated airline of the Republic of Georgia

Points in Georgia - Athens, Greece.

2.- SCHEDULE II

Routes to be operated by the designated airline of the Hellenic Republic.

Points in Greece - Tbilisi, Georgia.

3.- Intermediate points and points beyond may be served by the designated airlines fifth freedom traffic rights shall be exercised between such points and the territory of the other Contracting Party after an agreement to that effect is reached between the designated airlines and approved by the respective Aviation Authorities of the two Contracting Parties.

'Αρθρο δεύτερο

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και της Συμφωνίας που κυρώνεται από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 19 εδάφιο πρώτο αυτής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Παρακαλώ το Σώμα να εξουσιοδοτήσει το Προεδρείο για την υπ' ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών ως προς την ψήφιση στο σύνολο του παραπάνω νομοσχεδίου.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Παρεσχέθη η ζητηθείσα εξουσιοδότηση.

Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: "Κύρωση της Συμφωνίας αεροπορικών μεταφορών μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Σλοβακίας".

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Ποιων αεροπορικών μεταφορών, της πουλημένης ή της δημόσιας Ολυμπιακής;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Σας παρακαλώ!

Και αυτό το νομοσχέδιο έγινε ομόφωνα δεκτό στη Διαρκή Επιτροπή.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Εμείς συμφωνούμε με τη δημόσια Ολυμπιακή!

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Συνεπώς το νομοσχέδιο "Κύρωση της Συμφωνίας αεροπορικών μεταφορών μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Σλοβακίας" έγινε δεκτό ομόφωνα, σε μόνη συζήτηση κατ' αρχήν, κατ' άρθρον και στο σύνολο και έχει ως εξής :

"Κύρωση της Συμφωνίας αεροπορικών μεταφορών μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Σλοβακίας"

'Αρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, η Συμφωνία αεροπορικών μεταφορών μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Σλοβακίας, που υπογράφηκε στη Μπρατισλάβα στις 8 Απριλίου 1997, της οποίας το κείμενο σε πρωτότυπο στην ελληνική και αγγλική γλώσσα έχει ως εξής:

ΣΥΜΦΩΝΙΑ

ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ
ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΤΗΣ ΣΛΟΒΑΚΙΑΣ

Η Κυβέρνηση της Δημοκρατίας της Σλοβακίας και η Κυβέρνηση της Ελληνικής Δημοκρατίας (εφεξής αναφερόμενες ως "τα Συμβαλλόμενα Μέρη"),

ΑΠΟΤΕΛΟΥΣΕΣ Μέρη της Σύμβασης για τη Διεθνή Πολιτική Αεροπορία, η οποία ετέθη προς υπογραφή στο Σικάγο στις 7.12.1944,

ΕΠΙΘΥΜΟΥΣΕΣ ΕΞΙΣΟΥ τη σύναψη Συμφωνίας με σκοπό την εγκατάσταση και λειτουργία τακτικών αεροπορικών δρομολογίων μεταξύ και πέραν των αντίστοιχων εδαφών τους,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας Συμφωνίας, εκτός εάν το κείμενο προβλέπει διαφορετικά:

α) Ο όρος "Αεροπορικές Αρχές" στην περίπτωση της Δημοκρατίας της Σλοβακίας σημαίνει το Υπουργείο Μεταφορών, Ταχυδρομείων και Τηλεπικοινωνιών – Διεύθυνση Πολιτικής Αεροπορίας και κάθε άλλο πρόσωπο ή σώμα εξουσιοδοτημένο να ασκεί τις αρμοδιότητες οι οποίες προς το παρόν ασκούνται από την ως άνω Υπηρεσία ή συναφείς αρμοδιότητες.

β) Ο όρος "Σύμβαση" σημαίνει τη Σύμβαση για τη Διεθνή Πολιτική Αεροπορία, η οποία ετέθη προς υπογραφή στο Σικάγο στις 7 Δεκεμβρίου 1944 και περιλαμβάνει:

(i) οποιαδήποτε τροποποίηση επί αυτής ετέθη σε ισχύ σύμφωνα με το Άρθρο 94 (α) αυτής και έχει κυρωθεί και από τα δύο Συμβαλλόμενα Μέρη και

(ii) οποιαδήποτε Παράρτημα ή οποιεσδήποτε τροποποιήσεις οι οποίες υιοθετήθηκαν σύμφωνα με το Άρθρο 90 της Σύμβασης και εφόσον παρόμοια τροποποίηση ή παράρτημα είναι σε δεδομένη στιγμή σε ισχύ για τα Συμβαλλόμενα Μέρη.

γ) Ο όρος "Συμφωνία" σημαίνει την παρούσα Συμφωνία, το συνημένο σε αυτήν Παράρτημα και οποιαδήποτε Πρωτόκολλα ή συναφή έγγραφα τα οποία τροποποιούν τη Συμφωνία αυτή ή το Παράρτημα.

δ) Ο όρος "Διορισμένη Αεροπορική Εταιρεία" σημαίνει την αεροπορική εταιρεία που έχει διοριστεί και εξουσιοδοτηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 3 της παρούσας Συμφωνίας.

ε) Ο όρος "συμφωνημένα δρομολόγια" σημαίνει τα τακτικά αεροπορικά δρομολόγια στις διαδρομές, οι οποίες αναφέρονται στο Παράρτημα της παρούσας Συμφωνίας, για τη μεταφορά επιβατών, φορτίου και ταχυδρομείου, χωριστά ή σε συνδυασμό.

στ) Ο όρος "χωρητικότης", σε σχέση με αεροσκάφος, σημαίνει τη διαθέσιμη δυνατότητα χωρητικότητας του αεροσκάφους σε μία διαδρομή ή τημήματος της διαδρομής και ο όρος "χωρητικότης" σε σχέση με "ένα συμφωνημένο δρομολόγιο" σημαίνει τη δυνατότητα του χρησιμοποιούμενου αεροσκάφους για την εκτέλεση τέτοιου δρομολογίου, πολλαπλασιάζομενη επί τη συχνότητα των δρομολογίων του αεροσκάφους σε δεδομένη περίοδο σε μία διαδρομή ή τημήμα διαδρομής.

ζ) Ο όρος "επικράτεια" σε σχέση με ένα Κράτος έχει την έννοια του Άρθρου 2 της Σύμβασης.

η) Οι όροι "αεροπορικό δρομολόγιο", "διεθνές αεροπορικό δρομολόγιο", "αεροπορική εταιρεία" και "στάθμευση για μη εμπορικούς σκοπούς" θα έχουν την έννοια η οποία τους αποδίδεται αντίστοιχα στο Άρθρο 96 της Σύμβασης.

θ) Ο όρος "τιμολόγιο" σημαίνει τα καταβαλλόμενα ποσά για τη μεταφορά επιβατών, αποσκευών και φορτίου, καθώς και τους όρους υπό τους οποίους το τιμολόγιο αυτό εφαρμόζεται, συμπεριλαμβανομένων των τιμών και όρων για πρακτόρευση και άλλες βοηθητικές υπηρεσίες οι οποίες εκτελούνται από το μεταφορέα, σχετικά με τις αερομεταφορές, εξαιρουμένων των αμοιβών και όρων για τη μεταφορά ταχυδρομείου.

ι) Ο όρος "τέλος χρήστη" σημαίνει το τέλος το οποίο επιβάλλεται σε αεροπορικές εταιρείες για την παροχή αερολιμενικών, αεροναυτιλιακών ή αεροπορικής ασφάλειας εξυπηρετήσεων ή διευκολύνσεων.

Εννοείται ότι οι τίτλοι οι οποίοι δίδονται στα Άρθρα της παρούσας Συμφωνίας δεν περιορίζουν ή διευρύνουν με κανέναν τρόπο τις έννοιες οποιωνδήποτε διατάξεων της Συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 2
Παροχή Δικαιωμάτων Εκμετάλλευσης

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος παρέχει στο άλλο Συμβα-

λόμενο Μέρος τα δικαιώματα τα οποία καθορίζονται στην παρούσα Συμφωνία, για την εκτέλεση τακτικών διεθνών αεροπορικών δρομολογίων από την ορισθείσα αεροπορική εταιρεία του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους ως ακολούθως:

- α) Να υπερίπταται, χωρίς προσγείωση, της επικράτειάς του.
- β) Να σταθμεύει για λόγους μη εμπορικούς στην ως άνω επικράτεια και

γ) Να σταθμεύει στην ως άνω επικράτεια σε συγκεκριμένα σημεία της διαδρομής, η οποία αναφέρεται στον Πίνακα Διαδρομών, ο οποίος επισυνάπτεται ως Παράρτημα στην παρούσα Συμφωνία, με σκοπό την επιβίβαση και αποβίβαση επιβατών, φορτίου και ταχυδρομείου χωριστά ή σε συνδυασμό.

2) Ουδεμία επίκληση των διατάξεων της παραγράφου 1 μπορεί να θεωρηθεί ότι παρέχει στην αεροπορική εταιρεία του ενός Συμβαλλόμενου Μέρους το δικαίωμα να επιβιβάζει, στην επικράτεια του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους, επιβάτες, φορτίο ή ταχυδρομείο με αμοιβή ή μίσθωση και έχοντας προορισμό άλλο σημείο εντός της επικράτειας του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους.

ΑΡΘΡΟ 3 Διορισμός Αεροπορικής Εταιρείας και Εξουσιοδότηση Εκτέλεσης Δρομολογίων

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα έχει το δικαίωμα να διορίζει και να πληροφορεί μέσω της διπλωματικής οδού το άλλο Συμβαλλόμενο Μέρος, μία αεροπορική εταιρεία για την εκτέλεση των συμφωνηθέντων δρομολογίων στις συγκεκριμένες διαδρομές, καθώς και να αποσύρει ή τροποποιεί τους διορισμούς αυτούς.

2. Μετά τη λήψη τέτοιου διορισμού, οι αεροναυτικές αρχές του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους θα χορηγούν χωρίς καθυστέρηση και σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του παρόντος Άρθρου, τη σχετική άδεια λειτουργίας στην αεροπορική εταιρεία η οποία διορίστηκε.

3. Οι αεροπορικές αρχές ενός Συμβαλλόμενου Μέρους μπορούν να ζητήσουν από την αεροπορική εταιρεία, η οποία έχει διοριστεί από το άλλο Συμβαλλόμενο Μέρος, να αποδείξει ότι πληροί τις προϋποθέσεις οι οποίες προβλέπονται από τους νόμους και τις διατάξεις, οι οποίες διέπουν συνήθως τη λειτουργία διεθνών αεροπορικών δρομολογίων, σύμφωνα με τις διατάξεις της Συμφωνίας.

4. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα έχει το δικαίωμα να αρνηθεί τη χορήγηση άδειας λειτουργίας, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 2 του παρόντος Άρθρου ή να επιβάλλει όρους, τους οποίους θεωρεί απαραίτητους για την άσκηση, από την ορισθείσα αεροπορική εταιρεία, των δικαιωμάτων τα οποία αναφέρονται στο Άρθρο 2 της παρούσας Συμφωνίας, σε κάθε περίπτωση που το συγκεκριμένο Συμβαλλόμενο Μέρος δεν πείθεται ότι η ουσιαστική κυριότητα και ο αποτελεσματικός έλεγχος αυτής της εταιρείας ανήκουν στο Συμβαλλόμενο Μέρος που διόρισε την αεροπορική εταιρεία ή στους υπηκόους αυτού του Συμβαλλόμενου Μέρους ή αμφότερα.

5. Σε οποιονδήποτε χρόνο και μετά τη συμμόρφωση με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος Άρθρου, η διορισθείσα και εξουσιοδοτηθείσα αεροπορική εταιρεία μπορεί να αρχίσει την εκτέλεση των συμφωνηθέντων δρομολογίων, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω συμφωνημένα δρομολόγια δεν θα εκτελεσθούν εφόσον δεν έχει καθορισθεί και ισχύει σχετικό τιμολόγιο, σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 14 της παρούσας Συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 4 Αναστολή και Ανάκληση

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα έχει το δικαίωμα να ανακαλεί την άδεια λειτουργίας ή να αναστέλλει την άσκηση των δικαιωμάτων, τα οποία ορίζονται στο Άρθρο 2 της παρούσας Συμφωνίας, από την αεροπορική εταιρεία του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους ή να επιβάλλει όρους οι οποίοι κρίνονται αναγκαίοι για την άσκηση των δικαιωμάτων αυτών

σε κάθε περίπτωση όταν:

α) η αεροπορική εταιρεία δεν δύναται να αποδείξει ότι πληροί τις προϋποθέσεις, οι οποίες προβλέπονται συνήθως από τους νόμους και τους κανονισμούς των Αρχών αυτών σχετικά με την εκτέλεση διεθνών αεροπορικών δρομολογίων σύμφωνα με τη Σύμβαση ή

β) δεν ικανοποιείται από το ότι η ουσιαστική κυριότητα και ο αποτελεσματικός έλεγχος της αεροπορικής εταιρείας δεν ανήκουν στο Συμβαλλόμενο Μέρος, το οποίο διορίζει την αεροπορική εταιρεία ή τους υπηκόους του εν λόγω Συμβαλλόμενου Μέρους ή

γ) η αεροπορική εταιρεία δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις διατάξεις των νόμων και/ή κανονισμών του Συμβαλλόμενου Μέρους, το οποίο εκχωρεί τα εν λόγω δικαιώματα ή

δ) η αεροπορική εταιρεία δεν λειτουργεί σύμφωνα με τους όρους, οι οποίοι καθορίζονται στην παρούσα Συμφωνία.

2. Εκτός από την περίπτωση που η άμεση ανάκληση ή αναστολή ή επιβολή των όρων, οι οποίοι αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος Άρθρου, είναι ζωτικής σημασίας για την πρόληψη περαιτέρω παραβιάσεων των νόμων και/ή των κανονισμών, η άσκηση παρόμοιου δικαιώματος θα ασκείται μόνο μετά από διαβουλεύσεις με το άλλο Συμβαλλόμενο Μέρος, σύμφωνα με το Άρθρο 16 της παρούσας Συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 5 Εφαρμογή Νόμων και Κανονισμών

1. Οι νόμοι, κανονισμοί και διαδικασίες του Συμβαλλόμενου Μέρους σχετικά με την είσοδο, την παραμονή και την αναχώρηση από την επικράτειά του για αεροσκάφος το οποίο εκτελεί διεθνή αεροναυτιλία ή σχετικά με τη λειτουργία και πτήση αεροσκάφους, θα εφαρμόζονται από τη διορισθείσα αεροπορική εταιρεία του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους κατά την είσοδο, παραμονή και αναχώρηση από την εν λόγω επικράτεια.

2. Οι νόμοι και κανονισμοί ενός Συμβαλλόμενου Μέρους σχετικά με την είσοδο, ελευθεροκοινωνία, παραμονή ή διέλευση, αποδημία ή μετανάστευση, διαβατήρια, τελωνεία και υγειονομικό έλεγχο, θα τηρούνται από την καθορισθείσα αεροπορική εταιρεία του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους, καθώς και από ή για λογαριασμό των πληρωμάτων, των επιβατών, του φορτίου και του ταχυδρομείου κατά τη διέλευση, την είσοδο, την παραμονή και την αναχώρηση από την επικράτεια κάθε Συμβαλλόμενου Μέρους. Κατόπιν αιτήματος του ενός των Συμβαλλόμενων Μερών το άλλο Συμβαλλόμενο Μέρος θα επιτρέπει στις αεροπορικές εταιρείες που ασκούν δικαιώματα αεροπορικής εκμετάλλευσης στις δύο χώρες να παίρνουν μέτρα με σκοπό να εξασφαλίζουν ότι μεταφέρουν μόνον επιβάτες που έχουν τα απαραίτητα ταξιδιωτικά έγγραφα που απαιτούνται για την είσοδο ή διέλευση μέσω της αιτούσας χώρας. Σε περίπτωση που ένας μεταφερόμενος επιβάτης δεν συμμορφώνεται με τους νόμους και κανονισμούς εισόδου στη χώρα του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους, η αεροπορική εταιρεία είναι υποχρεωμένη να τον μεταφέρει πίσω με δαπάνη της.

ΑΡΘΡΟ 6 Απευθείας Διέλευση

Επιβάτες, αποσκευές και φορτία απευθείας διερχόμενα από την επικράτεια ενός Συμβαλλόμενου Μέρους και μη απομακρύνομενα από το χώρο του αεροδρομίου, ο οποίος χρησιμοποιείται για το σκοπό αυτόν, θα υπόκεινται σε απλοποιημένο έλεγχο. Αποσκευές και φορτίο σε απευθείας διέλευση θα απαλλάσσονται από τελωνειακούς δασμούς και άλλους συναφείς φόρους.

ΑΡΘΡΟ 7 Αναγνώριση Πτυχίων και Αδειών

1. Πιστοποιητικά πλοιμότητας, πιστοποιητικά ικανότητας και άδειες που εκδόθηκαν ή αναγνωρίστηκαν έγκυρες από ένα

Συμβαλλόμενο Μέρος και παραμένουν σε ισχύ, θα αναγνωρίζονται ως έγκυρες από το άλλο Συμβαλλόμενο Μέρος, για το σκοπό εκτέλεσης των δρομολογίων τα οποία καθορίζονται στη Συμφωνία, υπό την προϋπόθεση ότι τα δικαιολογητικά, βάσει των οποίων εκδόθηκαν ή αναγνωρίστηκαν έγκυρα τα πιστοποιητικά και οι άδειες, είναι ισότιμα ή ανώτερα των ελάχιστων κριτηρίων τα οποία έχουν τεθεί ή πρόκειται να τεθούν σε ισχύ σύμφωνα με τη Σύμβαση. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος διατηρεί εν τούτοις το δικαίωμα να αρνηθεί να αναγνωρίσει, με σκοπό πτήσεις υπεράνω του εδάφους του, πιστοποιητικά ικανότητας και άδειες που χορηγήθηκαν σε υπηκόους του ή αναγνωρίστηκαν έγκυρες γι' αυτούς από το άλλο Συμβαλλόμενο Μέρος ή οποιοδήποτε άλλο Κράτος.

2. Εάν τα προνόμια ή οι όροι των αδειών ή πιστοποιητικών που αναφέρονται στην ανωτέρω παράγραφο 1 και τα οποία εκδίδονται από τις αεροπορικές αρχές του ενός Συμβαλλόμενου Μέρους σε οποιοδήποτε πρόσωπο ή διορισθείσα αεροπορική εταιρεία ή αναφορικά με αεροσκάφος το οποίο εκτελεί τα συμφωνημένα δρομολόγια στις καθορισμένες διαδρομές, επιτρέπουν διαφοροποίηση των κριτηρίων τα οποία καθειρώνονται από τη Σύμβαση και εφόσον η διαφοροποίηση αυτή έχει καταχωρισθεί στο Διεθνή Οργανισμό Πολιτικής Αεροπορίας, οι αεροπορικές αρχές του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους μπορούν να ζητήσουν διαβούλευσης σύμφωνα με το Άρθρο 16 της Συμφωνίας, με τις αεροπορικές αρχές του εν λόγω Συμβαλλόμενου Μέρους, με σκοπό την ικανοποίησή τους, ώστε η αμφισβητούμενη πρακτική να γίνει αποδεκτή από αυτούς. Σε περίπτωση αποτυχίας επίτευξης ικανοποιητικής συμφωνίας, θα έχει εφαρμογή το Άρθρο 4 της Συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 8 Αεροπορική Ασφάλεια

1. Σύμφωνα με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους από το διεθνές δίκαιο, τα Συμβαλλόμενα Μέρη επιβεβαιώνουν ότι η υποχρέωσή τους μεταξύ τους να προστατεύουν την ασφάλεια της πολιτικής αεροπορίας εναντίον πράξεων παρανομης επέμβασης αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας Συμφωνίας. Χωρίς να περιορίζουν τη γενικότητα των δικαιωμάτων και υποχρεώσεών τους, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα ενεργούν ιδιαίτερα σύμφωνα με τις διατάξεις της Σύμβασης Παραβάσεων και Ορισμένων Άλλων Πράξεων, οι οποίες διενεργούνται επί αεροσκαφών, η οποία υπεγράφη στο Τόκο στις 14 Σεπτεμβρίου 1963, της Σύμβασης για την Καταστολή της Παράνομης Κατακράτησης Αεροσκάφους, η οποία υπεγράφη στη Χάγη στις 16 Δεκεμβρίου 1970 και της Σύμβασης για την Καταστολή Παράνομων Πράξεων εναντίον της Ασφάλειας της Πολιτικής Αεροπορίας, η οποία υπεγράφη στο Μόντρεαλ στις 23 Σεπτεμβρίου 1971, το Πρωτόκολλο για την Καταστολή των παράνομων Ενεργειών Βίας στα Αεροδρόμια, που εξυπηρετούν τη Διεθνή Πολιτική Αεροπορία, το οποίο υπεγράφη στο Μόντρεαλ στις 24 Φεβρουαρίου 1988, καθώς και με οποιοδήποτε άλλο διεθνές κείμενο επί του αυτού θέματος που θα κυρωθεί στο μέλλον από τα Συμβαλλόμενα Μέρη.

2. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη, σε περίπτωση σχετικού αιτήματος, θα παρέχουν αμοιβαίως κάθε απαραίτητη βοήθεια για την πρόληψη πράξεων παρανομης κατακράτησης πολιτικών αεροσκαφών και άλλων παράνομων πράξεων κατά της ασφάλειας αεροσκαφών, των επιβατών και του πληρώματος τους, αεροδρομίων και εγκαταστάσεων αεροναυτιλίας, καθώς και κάθε άλλης απειλής της ασφάλειας της πολιτικής αεροπορίας.

3. Στις αμοιβαίως σχέσεις τους, τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα ενεργούν σύμφωνα με τις διατάξεις για την αεροπορική ασφάλεια, οι οποίες έχουν καθιερωθεί από το Διεθνή Οργανισμό Πολιτικής Αεροπορίας και ορίσθηκαν ως Παραρτήματα στη Σύμβαση, στο μέτρο που οι εν λόγω διατάξεις είναι εφαρμοστέες στα Συμβαλλόμενα Μέρη. Θα απαιτούν, όμως, οι εκμεταλλεύμενοι αεροσκάφη τα οποία είναι εγγεγραμμένα στα μητρώα τους ή οι εκμεταλλεύμενοι αεροσκάφη οι οποίοι έχουν την κύρια εγκατάσταση των εργασιών τους ή τη μόνιμη

κατοικία στην επικράτειά τους, καθώς και το προσωπικό των αεροδρομίων στην επικράτειά τους, να ενεργούν σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις αεροπορικής ασφάλειας.

4. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος συμφωνεί ότι από τους ανωτέρω εκμεταλλεύμενους αεροσκάφη μπορεί να ζητηθεί η τήρηση των διατάξεων για την αεροπορική ασφάλεια, οι οποίες αναφέρονται στην παράγραφο 3 ανωτέρω, οι οποίες απαιτούνται από το άλλο Συμβαλλόμενο Μέρος για την είσοδο, παραμονή ή αναχώρηση από την επικράτεια του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους.

5. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα διασφαλίζει ότι στο έδαφός του εφαρμόζονται κατάλληλα και αποτελεσματικά μέτρα για την προστασία των αεροσκαφών και τον έλεγχο των επιβατών και των χειραποσκευών τους, καθώς και τη διενέργεια των ενδεδειγμένων ελέγχων στα πληρώματα, τις αποσκευές, το φορτίο και τα εφόδια αεροσκαφών, πριν, από και κατά τη διάρκεια της επιβίβασης και της φόρτωσης. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα ανταποκρίνεται θετικά σε κάθε αίτημα του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους για τη λήψη λογικών ειδικών μέτρων ασφάλειας για την αντιμετώπιση συγκεκριμένης απειλής.

6. Σε περίπτωση συμβάντος ή απειλής συμβάντος παράνομης κατακράτησης πολιτικού αεροσκάφους ή άλλων παράνομων πράξεων εναντίον της ασφάλειας του αεροσκάφους, των επιβατών και του πληρώματός του, αεροδρομίων ή σγκαταστάσεων αεροναυτιλίας, τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα αλληλοβοηθούνται, διευκολύνοντας τις συνεννοήσεις και άλλα κατάλληλα μέτρα με σκοπό να τερματίσουν γρήγορα και με ασφάλεια παρόμιο συμβάν ή απειλή παρόμιο συμβάντος.

7. Όταν ένα Συμβαλλόμενο Μέρος έχει εύλογη αιτία να πιστεύει ότι το άλλο Συμβαλλόμενο Μέρος δεν εφαρμόζει τις διατάξεις του άρθρου αυτού περί αεροπορικής ασφάλειας, οι αεροπορικές αρχές αυτού του Συμβαλλόμενου Μέρους μπορούν να ζητήσουν άμεσες διαβούλευσης με τις αεροπορικές αρχές του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους.

ΑΡΘΡΟ 9 Εμπορικές Δραστηριότητες

1. Η ορισθείσα αεροπορική εταιρεία του ενός Συμβαλλόμενου Μέρους θα έχει το δικαίωμα να διατηρεί στην επικράτεια του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους δύναται, σύμφωνα με τους νόμους και τους κανονισμούς του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους σχετικά με την είσοδο, παραμονή και απασχόληση, να μετακαλέσει και να διατηρεί στην επικράτεια του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους, διευθυντικό, πωλήσεων, τεχνικό, λειτουργικό, καθώς και άλλο εξειδικευμένο προσωπικό, το οποίο είναι απαραίτητο για την εκτέλεση αεροπορικών δρομολογίων.

3. Σε περίπτωση διορισμού γενικού πράκτορα ή πράκτορα γενικών πωλήσεων, ο εν λόγω πράκτορας θα διορίζεται σύμφωνα με τους εφαρμοζόμενους σχετικά νόμους και κανονισμούς κάθε Συμβαλλόμενου Μέρους.

4. Κάθε διοριζόμενη αεροπορική εταιρεία θα έχει το δικαίωμα να πωλεί υπηρεσίες αερομεταφοράς, στην επικράτεια του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους, απευθείας ή μέσω των πρακτόρων της και κάθε πρόσωπο θα μπορεί να αγοράσει τις εν λόγω υπηρεσίες αερομεταφοράς, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και τους κανονισμούς της.

ΑΡΘΡΟ 10 Μεταφορά Πιστώσεων

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα παρέχει το δικαίωμα στην ορισθείσα αεροπορική εταιρεία του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους να μεταφέρει στη χώρα της, κατόπιν αιτήσεως, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς περί ξένου συναλλαγμάτος, το πλεόνασμα μεταξύ εσόδων και εξόδων, που πραγματοποιήθηκε από τη μεταφορά επιβατών, φορτίου και ταχυδρομείου στα συμφωνηθέντα δρομολόγια στο έδαφος του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους.

2. Εάν το ένα Μέρος επιβάλλει περιορισμούς, όσον αφορά τη μεταφορά του πλεονάσματος που πραγματοποιήθηκε από την ορισθείσα εταιρεία του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους, το άλλο Μέρος θα έχει επίσης το δικαίωμα να επιβάλλει τους ίδιους περιορισμούς στην αεροπορική εταιρεία του άλλου Μέρους.

ΑΡΘΡΟ 11 Εξαίρεση από τελωνειακούς και άλλους δασμούς

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος, με βάση την αμοιβαιότητα, θα απαλλάσσει την ορισθείσα αεροπορική εταιρεία του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους, σύμφωνα με την εθνική του νομοθεσία, από περιορισμούς εισαγωγών, τελωνειακούς δασμούς, φόρους κατανάλωσης, φόρους προστιθέμενης αξίας, άλλους φόρους, τέλη επιθεωρήσεων και άλλες εθνικές επιβαρύνσεις και τέλη επί των αεροσκαφών, καυσίμων, λιπαντικών, αναλώσιμων τεχνικών εφοδίων, ανταλλακτικών, συμπεριλαμβανομένων των κινητήρων, συνήθους εξοπλισμού αεροσκάφους, εφοδίων αεροσκαφών και άλλων αντικειμένων, τα οποία προορίζονται για χρήση ή χρησιμοποιήθηκαν αποκλειστικά σε συνδυασμό με τη λειτουργία και την εξυπηρέτηση του αεροσκάφους της ορισθείσας αεροπορικής εταιρείας του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους, το οποίο εκτελεί τα συμφωνηθέντα δρομολόγια, καθώς επίσης και επί των αποθεμάτων εισιτηρίων, των φορτωτικών και πάσης φύσεως εντύπου υλικού, το οποίο φέρει τα διακριτικά της εταιρείας, ως και του συνήθους διαφημιστικού υλικού, το οποίο διανέμεται δωρεάν από την ορισθείσα αεροπορική εταιρεία.

2. Οι απαλλαγές οι οποίες χορηγούνται με το παρόν άρθρο θα εφαρμόζονται για τα αντικείμενα τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, τα οποία:

α) Εισάγονται στην επικράτεια του ενός Συμβαλλόμενου Μέρους από ή για λογαριασμό της ορισθείσας αεροπορικής εταιρείας του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους.

β) Παραμένουν επί του αεροσκάφους της ορισθείσας αεροπορικής εταιρείας του ενός Συμβαλλόμενου Μέρους κατά την άφιξη ή αναχώρηση από την επικράτεια του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους.

γ) Παραλαμβάνονται από το αεροσκάφος της ορισθείσας αεροπορικής εταιρείας του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους και προορίζονται να χρησιμοποιηθούν για την εκτέλεση των συμφωνηθέντων δρομολογίων, ανεξαρτήτως εάν τα είδη αυτά χρησιμοποιήθηκαν ή καταναλώθηκαν πλήρως ή μη εντός της επικράτειας του ενός Συμβαλλόμενου Μέρους, το οποίο χορηγεί την απαλλαγή, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω είδη δεν εκποιούνται στην επικράτεια του εν λόγω Συμβαλλόμενου Μέρους.

3. Ο κανονικός αεροπορικός εξοπλισμός, καθώς και τα υλικά και εφόδια, τα οποία συνήθως βρίσκονται επί του αεροσκάφους κάθε Συμβαλλόμενου Μέρους, μπορεί να εκφορτωθούν στην επικράτεια του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους μόνο με την έγκριση των τελωνειακών αρχών αυτού του Συμβαλλόμενου Μέρους. Σε παρόμοια περίπτωση, τα εν λόγω είδη τίθενται υπό τον έλεγχο των εν λόγω αρχών, μέχρις ότου επανεξαχθούν ή διατεθούν διαφορετικά, σύμφωνα με τους τελωνειακούς κανονισμούς.

ΑΡΘΡΟ 12 Τέλη χρήσεως

Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος μπορεί να επιβάλλει ή να επιτρέψει την επιβολή δίκαιων και λογικών τελών για τη χρήση αερολιμένων και άλλων εγκαταστάσεων υπό τον έλεγχό του.

Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος συμφωνεί, εν τούτοις, ότι παρόμοια τέλη δεν θα είναι υψηλότερα από αυτά τα οποία καταβάλλονται για τη χρήση αερολιμένων και εγκαταστάσεων από τα εθνικά του αεροσκάφη τα οποία εκτελούν συναφή διεθνή δρομολόγια.

ΑΡΘΡΟ 13

Κανονισμοί χωρητικότητας και έγκριση δρομολογίων

1. Οι διοριζόμενες αεροπορικές εταιρείες των Συμβαλλόμενων Μερών θα έχουν δίκαιη και ισότιμη μεταχείριση, ώστε να είναι σε θέση να απολαμβάνουν ίσων ευκαιριών κατά την εκτέλεση των συμφωνηθέντων δρομολογίων στις καθορισμένες διαδρομές.

2. Κατά την εκτέλεση των συμφωνηθέντων δρομολογίων, οι διοριζόμενες αεροπορικές εταιρείες κάθε Συμβαλλόμενου Μέρους θα λαμβάνουν υπόψη τους τα συμφέροντα της αεροπορικής εταιρείας του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους, έτσι ώστε να μην επηρεασθούν δυσμενώς τα δρομολόγια, τα οποία η τελευταία εκτελεί στο σύνολο ή τμήμα των αυτών διαδρομών.

3. Τα συμφωνηθέντα δρομολόγια, τα οποία εκτελούν οι διοριζόμενες από τα Συμβαλλόμενα Μέρη αεροπορικές εταιρείες, θα έχουν ως πρωταρχικό τους στόχο την παροχή, σε λογικό συντελεστή πληρότητας ή επαρκούς χωρητικότητας για τη μεταφορά της παρούσας και των λογικά προβλεπόμενων απαιτήσεων για τη μεταφορά της παρούσας και των λογικά προβλεπόμενων απαιτήσεων για τη μεταφορά της παρούσας και της επικράτειας του διορίζοντας την αεροπορική εταιρεία Συμβαλλόμενου Μέρους και της επικράτειας του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους.

4. Η προϋπόθεση για τη μεταφορά επιβατών, φορτίου και ταχυδρομείου, επιβιβαζομένων και αποβιβαζομένων σε σημεία διαδρομών, τα οποία θα καθορισθούν στις επικράτειες άλλων κρατών από αυτό που διορίζει την αεροπορική εταιρεία, θα συμφωνηθούν μεταξύ των δύο Συμβαλλόμενων Μερών.

5. Η χωρητικότητα η οποία θα διατεθεί, συμπεριλαμβανομένης της συγχότητας των δρομολογίων και του τύπου των αεροσκαφών, τα οποία θα χρησιμοποιούνται από τις διοριζόμενες αεροπορικές εταιρείες των Συμβαλλόμενων Μερών για τα συμφωνηθέντα δρομολόγια, θα συμφωνηθούν από τις αεροπορικές αρχές, ύστερα από πρόταση των διορισμένων αεροπορικών εταιρειών. Οι διορισμένες αεροπορικές εταιρείες θα υποβάλλουν τις προτάσεις ύστερα από σχετικές διαβούλευσεις μεταξύ τους, λαμβανομένων υπόψη των αρχών, οι οποίες αναφέρονται στις παραγράφους 1, 2 και 3 του παρόντος άρθρου.

6. Σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ των διορισμένων αεροπορικών εταιρειών των Συμβαλλόμενων Μερών, τα θέματα τα οποία αναφέρονται στην ανωτέρω παράγραφο 5 θα επιλύονται με συμφωνία μεταξύ των αεροπορικών αρχών των δύο Συμβαλλόμενων Μερών. Μέχρις ότου επιτευχθεί παρόμοια συμφωνία, η χωρητικότητα η οποία διατίθεται από τις διοριζόμενες αεροπορικές εταιρείες θα παραμένει αμετάβλητη.

7. Η διορισμένη αεροπορική εταιρεία κάθε Συμβαλλόμενου Μέρους θα υποβάλλει για έγκριση τους πίνακες δρομολογίων στις αεροπορικές αρχές του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους όχι αργότερα από τριάντα (30) ημέρες πριν από την έναρξη των δρομολογίων στις συγκεκριμένες διαδρομές. Η διαδικασία αυτή θα εφαρμόζεται επίσης και σε περίπτωση μεταγενέστερων αλλαγών των δρομολογίων. Σε ειδικές περιπτώσεις το χρονικό αυτό όριο μπορεί να μειωθεί ύστερα από έγκριση των εν λόγω αρχών.

ΑΡΘΡΟ 14 Αεροπορικά τιμολόγια

1. Τα τιμολόγια τα οποία εφαρμόζονται από τις αεροπορικές εταιρείες των Συμβαλλόμενων Μερών για τα συμφωνηθέντα δρομολόγια θα καθορίζονται σε λογικά επίπεδα, λαμβάνοντας υπόψη όλους τους σχετικούς παράγοντες, συμπεριλαμβανομένου του κόστους λειτουργίας, λογικού κέρδους, των χαρακτηριστικών των δρομολογίων και, όπου κρίνεται σκόπιμο, τα τιμολόγια άλλων αεροπορικών εταιρειών, οι οποίες εκτελούν τακτικά δρομολόγια στις ίδιες διαδρομές ή μέρη αυτών.

2. Τα τιμολόγια τα οποία αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου θα καθορισθούν σύμφωνα με τους κατωτέρω κανόνες:

α) Εφόσον οι διορισμένες αεροπορικές εταιρείες αμφότερων

των Συμβαλλόμενων Μερών είναι μέλη διεθνούς ένωσης αεροπορικών εταιρειών π.χ. της Διεθνούς Ένωσης Αεροπορικών Μεταφορών, η οποία διαθέτει μηχανισμό καθορισμού ναύλων και υπάρχει ήδη απόφαση σχετική με τα συμφωνημένα δρομολόγια, τα τιμολόγια θα καθορίζονται από τις διορισμένες αεροπορικές εταιρείες των Συμβαλλόμενων Μερών, σύμφωνα με την ήδη υπάρχουσα απόφαση. Σε διαφορετική περίπτωση κατά την εφαρμογή του παρόντος Άρθρου, κάθε διορισμένη αεροπορική εταιρεία θα είναι υπεύθυνη μόνο έναντι των αεροπορικών της αρχών για τη δικαιολόγηση και τη λογικότητα των τιμολογίων, τα οποία θα συμφωνηθούν κατ' αυτόν τον τρόπο.

β) Όταν δεν υπάρχει τιμολόγιο για τα συμφωνηθέντα δρομολόγια και όταν η μία ή και οι δύο διορισμένες αεροπορικές εταιρείες δεν είναι μέλη της ίδιας ένωσης αεροπορικών εταιρειών, η οποία αναφέρεται στην ανωτέρω υποπαράγραφο (α), οι διορισμένες αεροπορικές εταιρείες των Συμβαλλόμενων Μερών θα συμφωνούν μεταξύ τους τα τιμολόγια τα σχετικά με τα συμφωνηθέντα δρομολόγια.

γ) Τα συμφωνηθέντα κατ' αυτόν τον τρόπο τιμολόγια θα υποβάλλονται στις αεροπορικές αρχές των Συμβαλλόμενων Μερών για έγκριση, τουλάχιστον εξήντα (60) ημέρες πριν από την προτεινόμενη ημερομηνία εφαρμογής τους. Το χρονικό τούτο διάστημα μπορεί να μειωθεί ύστερα από συγκατάθεση των εν λόγω αρχών.

δ) Σε περίπτωση κατά την οποία οι διορισμένες αεροπορικές εταιρείες των Συμβαλλόμενων Μερών δεν συμφωνήσουν για τα τιμολόγια ή όταν κατά τη διάρκεια των τριάντα (30) πρώτων ημερών της περιόδου των εξήντα (60) ημερών, οι οποίες μνημονεύονται στην ανωτέρω υποπαράγραφο (γ), οι αεροπορικές αρχές ενός Συμβαλλόμενου Μέρους επιδίδουν στις αεροπορικές αρχές του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους ειδοποίηση για τη δυσαρέσκειά τους για οποιοδήποτε τιμολόγιο, το οποίο συμφωνήθηκε μεταξύ των διορισμένων αεροπορικών εταιρειών των Συμβαλλόμενων Μερών σύμφωνα με τις ανωτέρω υποπαραγράφους (α) και (β), οι αεροπορικές αρχές των Συμβαλλόμενων Μερών θα καταβάλουν προσπάθεια για την επίτευξη συμφωνίας για τα ενδεδειγμένα τιμολόγια τα οποία θα εφαρμοσθούν.

3. α) Κανένα τιμολόγιο δεν τίθεται σε ισχύ, εφόσον οι αεροπορικές αρχές των Συμβαλλόμενων Μερών δεν το έχουν εγκρίνει.

β) Τα τιμολόγια τα οποία καθορίσθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου θα παραμένουν σε ισχύ μέχρις ότου ορισθούν νέα τιμολόγια.

4. Εάν οι αεροπορικές αρχές δεν μπορέσουν να συμφωνήσουν για τα τιμολόγια τα οποία τους υποβλήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου ή για τον καθορισμό οποιουδήποτε τιμολογίου, η διαφορά θα διακανονισθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 17 της παρούσας Συμφωνίας.

5. Εάν οι αεροπορικές αρχές ενός Συμβαλλόμενου Μέρους δεν ικανοποιηθούν από τα καθορισμένα τιμολόγια, θα το γνωστοποιήσουν στις αεροπορικές αρχές του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους και οι διορισθείσες αεροπορικές εταιρείες θα προσπαθήσουν, όταν απαιτείται, να καταλήξουν σε συμφωνία. Εάν εντός περιόδου ενενήντα (90) ημερών από την ημέρα λήψης της γνωστοποίησης, δεν είναι δυνατόν να καθορισθεί νέο τιμολόγιο, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του παρόντος άρθρου, θα εφαρμοσθούν οι διαδικασίες που καθορίζονται από την παράγραφο 4 του άρθρου τούτου.

ΑΡΘΡΟ 15 Χορήγηση στατιστικών

Οι αεροπορικές αρχές κάθε Συμβαλλόμενου Μέρους θα χορηγούν στις αεροπορικές αρχές του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους, ύστερα από αίτημά τους, πληροφορίες και στατιστικές, σχετικά με την κίνηση των συμφωνηθέντων δρομολογίων της διορισθείσας αεροπορικής εταιρείας του πρώτου Συμβα-

λόμενου Μέρους προς και από την επικράτεια του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους, που τηρούνται και υποβάλλονται συνήθως από τη διορισθείσα αεροπορική εταιρεία προς τις εθνικές της αεροπορικές αρχές. Κάθε συμπληρωματικό στατιστικό στοιχείο κίνησης, το οποίο οι αεροπορικές αρχές του ενός Συμβαλλόμενου Μέρους επιθυμούν να ζητήσουν με αίτησή τους, από τις αεροπορικές αρχές του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους θα αποτελεί αντικείμενο αμοιβαίας συζήτησης και συμφωνίας μεταξύ των δύο Συμβαλλόμενων Μερών.

ΑΡΘΡΟ 16 Διαβούλευσης και τροποποίησης

1. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος ή οι αεροπορικές αρχές του δύνανται οποτεδήποτε να ζητήσουν διαβούλευσης με το άλλο Συμβαλλόμενο Μέρος ή τις αεροπορικές αρχές του.

2. Μία διαβούλευση που ζητήθηκε από ένα των Συμβαλλόμενων Μερών ή τις αεροπορικές αρχές του, πρέπει να αρχίσει μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την ημερομηνία λήψης του αιτήματος.

3. Κάθε τροποποίηση της παρούσας Συμφωνίας θα τεθεί σε ισχύ, όταν τα δύο Συμβαλλόμενα Μέρη γνωστοποιήσουν αμοιβαία ότι ολοκληρώθηκαν οι συνταγματικές διαδικασίες τους σχετικά με τη σύναψη και θέση σε ισχύ διεθνών συμφωνιών.

4. Πέραν από τα οριζόμενα στις διατάξεις της παραγράφου 3, τροποποιήσεις στον Πίνακα Δρομολογίων ο οποίος επισυνάπτεται στην παρούσα Συμφωνία μπορούν να συμφωνηθούν απευθείας μεταξύ των αεροπορικών αρχών των Συμβαλλόμενων Μερών. Θα τεθούν δε σε ισχύ, αφού επιβεβαιωθούν με την ανταλλαγή διπλωματικών διακοινώσεων.

ΑΡΘΡΟ 17 Διευθέτηση διαφορών

1. Εάν προκύψει οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ των Συμβαλλόμενων Μερών σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή της παρούσας Συμφωνίας και του Παραρτήματός της, τα Συμβαλλόμενα Μέρη αρχικά θα προσπαθήσουν να κοινέψουν μειώματα σε κάποιο πρόσωπο ή σώμα.

2. Εάν τα Συμβαλλόμενα Μέρη αποτύχουν να καταλήξουν σε μία διευθέτηση με κοινές διαπραγματεύσεις, μπορούν να συμφωνήσουν να παραπέμψουν τη διαφορά για συμβουλευτική γνώμη σε κάποιο πρόσωπο ή σώμα.

3. Εάν τα Συμβαλλόμενα Μέρη αποτύχουν να διευθετήσουν τη διαφορά σύμφωνα με τις ανωτέρω παραγράφους 1 και 2, η διαφορά θα παραπεμφεί σε δικαστήριο τριών διαιτητών, από τους οποίους έναν διορίζει κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος και ο τρίτος συμφωνείται να ορισθεί από κοινού από τους δύο άλλους.

Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος θα διορίσει ένα διαιτητή εντός περιόδου εξήντα (60) ημερών, από την ημερομηνία λήψης, δια της διπλωματικής οδού, από κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος, της γνωστοποίησης προς το άλλο, με την οποία θα ζητείται διαιτησία για τη διαφορά από παρόμοιο δικαστήριο, ο δε τρίτος διαιτητής θα διορισθεί εντός περιόδου εξήντα (60) πρόσθετων ημερών. Εάν οποιοδήποτε από τα Συμβαλλόμενα Μέρη δεν προβεί στο διορισμό του διαιτητή του εντός της καθορισθείσας περιόδου, κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος μπορεί να ζητείται από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας να διορίζει διαιτητή ή διαιτητές κατά περίπτωση. Σε περίπτωση κατά την οποία ο Πρόεδρος του Συμβουλίου του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας είναι υπήκοος ενός των Συμβαλλόμενων Μερών, δύναται να ζητηθεί από τον Α' Αντιπρόεδρο του Συμβουλίου ή, αν και αυτός είναι υπήκοος παρομοίως, το αρχαιότερο μέλος του Συμβουλίου, το οποίο δεν έχει παρόμοια υπηκοότητα, να προβεί στους διορισμούς κατά περίπτωση. Εν τούτοις ο τρίτος διαιτητής θα είναι υπήκοος τρίτης χώρας και θα ενεργεί ως Πρόεδρος του Δικαστήριου, ορίζοντας τον τόπο όπου θα διεξαχθεί η διαιτησία.

4. Το Δικαστήριο θα καθορίσει τις διαδικασίες του.

5. Τα έξοδα του Δικαστήριου θα επιμερισθούν εξίσου μεταξύ

των Συμβαλλόμενων Μερών.

6. Τα Συμβαλλόμενα Μέρη αναλαμβάνουν να συμμορφωθούν με κάθε απόφαση η οποία θα εκδοθεί σε εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

7. Εφόσον και για όσο χρόνο οποιοδήποτε από τα Συμβαλλόμενα Μέρη ή η διορισθείσα από αυτό αεροπορική εταιρεία δεν συμμορφώνεται με την απόφαση η οποία θα εκδοθεί σύμφωνα με την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, το άλλο Συμβαλλόμενο Μέρος δύναται να περιορίσει, παρακρατήσει ή ανακαλέσει οποιαδήποτε δικαιώματα ή προνόμια έχει εκχωρήσει με βάση την παρούσα Συμφωνία.

ΑΡΘΡΟ 18

Συμμόρφωση προς πολυμερείς συμβάσεις

Εφόσον τεθεί σε ισχύ γενική πολυμερής σύμβαση ή συμφωνία αεροπορικών μεταφορών, έχουσα σχέση με αμφότερα τα Συμβαλλόμενα Μέρη, η παρούσα Συμφωνία και το Παράρτημά της θα τροποποιηθούν αναλόγως.

ΑΡΘΡΟ 19

Καταχώριση

Η παρούσα Συμφωνία, το Παράρτημά της, καθώς και όλες οι τυχόν τροποποιήσεις θα καταχωρίζονται στο Διεθνή Οργανισμό Πολιτικής Αεροπορίας.

ΑΡΘΡΟ 20

Λήξη ισχύος

1. Η Συμφωνία αυτή θα ισχύει για απεριόριστο χρονικό διάστημα.

2. Κάθε Συμβαλλόμενο Μέρος δύναται οποτεδήποτε να γνωστοποιήσει εγγράφως, δια της διπλωματικής οδού, προς το άλλο Συμβαλλόμενο Μέρος, την πρόθεσή του να τερματίσει την ισχύ της παρούσας Συμφωνίας. Ανάλογη γνωστοποίηση θα διαβιβαστεί ταυτόχρονα στο Διεθνή Οργανισμό Πολιτικής Αεροπορίας. Στην περίπτωση αυτή, η Συμφωνία θα πάσει να ισχύει δώδεκα (12) μήνες μετά τη λήψη της γνωστοποίησης από το άλλο Συμβαλλόμενο Μέρος, εκτός εάν η γνωστοποίηση καταγγελίας ανακληθεί με συμφωνία πριν την εκπνοή της ανωτέρω περιόδου. Σε περίπτωση μη γνωστοποίησης της λήψης από το άλλο Συμβαλλόμενο Μέρος, θα λογίζεται ότι η γνωστοποίηση παρελήφθη δεκατέσσερις (14) ημέρες μετά τη λήψη της γνωστοποίησης από το Διεθνή Οργανισμό Πολιτικής Αεροπορίας.

ΑΡΘΡΟ 21

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα Συμφωνία θα τεθεί σε ισχύ μόλις τα Συμβαλλόμενα Μέρη γνωστοποιήσουν το ένα στο άλλο, με ανταλλαγή διπλωματικών επιστολών, την ολοκλήρωση των αντίστοιχων

συνταγματικών τους διαδικασιών. Η Συμφωνία θα εφαρμόζεται προσωρινά από την ημερομηνία υπογραφής της.

Από θέσεως σε ισχύ, η Συμφωνία αυτή θα αντικαθιστά τη Συμφωνία Αεροπορικών Μεταφορών μεταξύ της Κυβέρνησης της Σοσιαλιστικής Δημοκρατίας της Τσεχοσλοβακίας και της Κυβέρνησης του Βασιλείου της Ελλάδος, με τις Τροποποιήσεις του Παραρτήματος της Συμφωνίας (ανταλλαγή διπλωματικών επιστολών 24.7.21 Οκτωβρίου 1968), που υπεγράφη στην Πράγα στις 21 Ιουλίου 1964, αφορώσα τις αεροπορικές σχέσεις μεταξύ της Δημοκρατίας της Σλοβακίας και της Ελληνικής Δημοκρατίας.

Έγινε στην Μπρατισλάβα, σήμερα 8 Απριλίου 1997, σε δύο (2) αντίτυπα στη σλοβακική, ελληνική και αγγλική γλώσσα. Τα τρία (3) κείμενα θεωρούνται εξίσου αυθεντικά.

Σε περίπτωση διαφοράς στην ερμηνεία θα υπερισχύει το αγγλικό κείμενο.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

(υπογραφή)

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ
ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΤΗΣ ΣΛΟΒΑΚΙΑΣ

(υπογραφή)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Στη Συμφωνία Αερομεταφορών μεταξύ της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Σλοβακίας και της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας.

ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

1. ΔΙΑΔΡΟΜΗ I

Διαδρομές που θα εκμεταλλεύεται η διορισμένη αεροπορική εταιρεία της Δημοκρατίας της Σλοβακίας.
Σημεία στη Σλοβακία - Αθήνα, Ελλάδα

2. ΔΙΑΔΡΟΜΗ II

Διαδρομές που θα εκμεταλλεύεται η διορισμένη αεροπορική εταιρεία της Ελληνικής Δημοκρατίας.
Σημεία στην Ελλάδα - Μπρατισλάβα, Σλοβακία.

3. Ενδιάμεσα σημεία και σημεία πέραν θα μπορούν να εξυπηρετούνται από τις διορισμένες αεροπορικές εταιρείες. Δικαιώματα 5ης Ελευθερίας θα ασκούνται μεταξύ τέτοιων σημείων και της επικράτειας του άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους μετά από συμφωνία, που θα επιτευχθεί για το σκοπό αυτόν, μεταξύ των διορισμένων αεροπορικών εταιρειών και θα εγκριθεί από τις αντίστοιχες αεροπορικές αρχές των δύο Συμβαλλόμενων Μερών.

AIR TRANSPORT AGREEMENT
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE HELLENIC REPUBLIC
AND
THE GOVERNMENT OF THE SLOVAK REPUBLIC

The Government of the Hellenic Republic and the Government of the Slovak Republic (hereinafter referred to as the "Contracting Parties");

Being parties to the Convention on International Civil Aviation opened for signature at Chicago, on 7th day of December, 1944;

Being equally desirous to conclude an Agreement for the purpose of establishing and operating scheduled air services between and beyond their respective territories;

Have agreed as follows:

Article 1
Definitions

For the purpose of the present Agreement, unless the context otherwise requires:

a) The term "aeronautical authorities" means, in the case of Hellenic Republic, the Governor of the Civil Aviation Authority

and any other person or body authorized to perform any functions at present exercised by the said Authority or similar functions and, in the case of the Slovak Republic, the Ministry of Transport, Posts and Telecommunications - Civil Aviation Department and any other person or body authorized to perform any functions at present exercised by the said authority or similar functions.

b) The term "Convention" means the Convention on International Civil Aviation, opened for signature at Chicago, on the seventh day of December, 1944, and includes:

(i) any amendment thereto which has entered into force under Article 94(a) thereof and has been ratified by both Contracting Parties; and

(ii) any Annex or any amendments thereto adopted under Article 90 of that Convention, insofar as such amendment or Annex is at any given time effective for those Contracting Parties.

c) The term "Agreement" means this Agreement, the Annex attached thereto, and any Protocols or similar documents amending the present Agreement or the Annex.

d) The term "designated airlines" means, an airline which has been designated and authorized in accordance with the provisions of Article 3 of the present Agreement.

e) The term "agreed services" means scheduled air services on the routes specified in the Annex to this Agreement for the transport of passengers, cargo and mail, separately or in combination.

f) The term "capacity" in relation to an aircraft means, the payload of that aircraft available on a route or section of a route and the term "capacity" in relation to "an agreed services" means, the capacity of the aircraft used on such service, multiplied by the frequency operated by such aircraft over a given period on a route or section of a route.

g) The term "territory" in relation to a State has the meaning of the Article 2 of the Convention.

h) The terms "air service", "international air service", "airline" and "stop for non-traffic purposes" shall have the meanings respectively assigned to them in Article 96 of the Convention.

i) The term "tariff" means the price to be paid for the carriage of passengers, baggage and cargo and the conditions under which those prices apply, including prices and conditions for agency and other auxiliary services performed by the carrier in connection with the air transportation but excluding remuneration and conditions for the carriage of mail.

j) The term "user charge" means a charge made to airline for the provision of airport, air navigation or aviation security property, or facilities.

It is understood that the titles given to the Articles of the present Agreement do in no way restrict or extend the meanings of any of the provisions of the present Agreement.

Article 2
Grant of Rights

1. Each Contracting Party grants to the other Contracting Party the rights specified in this Agreement for the conduct of scheduled international air services by the designated airline of the other Contracting Party as follows:

a) to fly, without landing, across its territory;
b) to make stops in its territory for non-traffic purposes and

c) to make stops in its territory at points specified for that route in the Route Schedule annexed to this Agreement for the purpose of taking on board and discharging international traffic in passengers, cargo and mail, separately or in combination.

2. Nothing in the provisions of paragraph (1) shall be deemed to confer on the airline of one Contracting Party the right to take on board, in the territory of the other Contracting Party, passengers, cargo or mail carried for remuneration or hire and destined for another point in the territory of the other Contracting Party.

Article 3

Designation of Airline and Operating Authorization

1. Each Contracting Party shall have the right to designate, and inform, through diplomatic channels the other Contracting Party, an airline for the purpose of operating the agreed services on the specified routes, and to withdraw or alter such designations.

2. On receipt of such designation, the aeronautical authorities of the other Contracting Party shall, subject to the provisions of paragraphs 3 and 4 of the present Article, grant without delay to the airline so designated, the appropriate operating authorization.

3. The aeronautical authorities of one Contracting Party may require that the airline designated by the other Contracting Party proves to be qualified to fulfil the conditions prescribed under the laws and regulations normally applied to the operation of international air services by such authorities in conformity with the provisions of the Convention.

4. Each Contracting Party shall have the right to refuse to grant the operating authorization referred to in paragraph 2 of this Article, or to impose such conditions as it may deem necessary on the exercise by the designated airline of the rights specified in Article 2 of the present Agreement, in any case, where the said Contracting Party is not satisfied that substantial ownership and effective control of that airline are vested in the Contracting Party designating the airline or in the nationals of such Contracting Party, or both.

5. At any time, after the provisions of paragraph (1) and (2) of this Article have been complied with, the airline so designated and authorized may start to operate the agreed services provided that such services shall not be operated unless a tariff established in accordance with the provisions of Article 14 of this Agreement is in force in respect of those

services.

Article 4
Suspension and Revocation

1. Each Contracting Party shall have the right to revoke an operating authorization or to suspend the exercise of the rights specified in Article 2 of this Agreement by the airline designated by the other Contracting Party, or to impose such conditions, as it may deem necessary on the exercise of these rights, in any case, where:

- a) such airline is unable to prove that it is qualified to fulfil the conditions prescribed under the laws and regulations normally and reasonably applied to the operation of international air services by these authorities in conformity with the Convention; or,
- b) it is not satisfied that substantial ownership and effective control of that airline are vested in the Contracting Party designating the airline or in nationals of such Contracting Party; or,
- c) failure by that airline to comply with the laws and/or regulations of the Contracting Party granting these rights; or,
- d) the airline otherwise fails to operate in accordance with the conditions prescribed under the present Agreement.

2. Unless immediate revocation or suspension or imposition of the conditions mentioned in paragraph 1 of this Article is essential to prevent further infringements of laws and/or regulations, such right shall be exercised only after consultation with the other Contracting Party, in conformity with Article 16 of this Agreement.

Article 5
Application of Laws and Regulations

- 1. The laws, regulations and procedures of the Contracting Party relating to entering into, remaining in or departing from

its territory of aircraft engaged in international air navigation or to the operation and navigation of such aircraft shall be complied with by the designated airline of the other Contracting Party upon entrance into, while within and departure from the said territory.

2. The laws and regulations of one Contracting Party respecting entry, clearance, staying or transit, emigration or immigration, passports, customs and quarantine shall be complied with by the designated airline of the other Contracting Party and by or on behalf of its crews, passengers, cargo and mail upon transit of, admission to, while within and departure from the territory of such Contracting Party. Upon the request of either Contracting Party, the other Contracting Party shall permit the airlines which exercise air traffic rights in both countries to take measures to ensure that only passengers with the travel documents required for entry into or transit through the requesting state are carried. In case a carried passenger fails to comply with laws and regulations for enter into the country of other Contracting Party an airline is obliged to transport him back on costs of this airline.

Article 6 Direct Transit

Passengers, baggage and cargo in direct transit across the territory of one Contracting Party and not leaving the area of the airport reserved for such purpose shall only be subject to a simplified control. Baggage and cargo in direct transit shall be exempt from customs duties and other similar taxes.

Article 7 Recognition of Certificates and Licenses

1. Certificates of airworthiness, certificates of competency and licenses issued or rendered valid by one Contracting Party,

and still in force, shall be recognized as valid by the other Contracting Party for the purpose of operating services provided for in this Agreement, provided that the requirements under which such certificates or licenses were issued or rendered valid are equal to or above the minimum standards which are or may be established pursuant to the Convention. Each Contracting Party reserves the right, however to refuse to recognize, for the purpose of flights above its own territory, certificates of competency and licenses granted to its own nationals or rendered valid for them by the other contracting Party or by any other State.

2. If the privileges or conditions of the licenses or certificates referred to in paragraph (1) above, issued by the aeronautical authorities of one Contracting Party to any person or designated airline or in respect of an aircraft operating the agreed services on the specified routes would permit a difference from the standards established under the Convention, and which difference has been filed with the International Civil Aviation Organization, the aeronautical authorities of the other Contracting Party may request consultations in accordance with Article 16 of this Agreement with the aeronautical authorities of that Contracting Party with a view to satisfying themselves that the practice in question is acceptable to them. Failure to reach a satisfactory agreement will constitute grounds for the application of Article 4 of this Agreement.

Article 8 Aviation Security

1. Consistent with their rights and obligations under international law, the Contracting Parties reaffirm that their obligation to each other to protect the security of civil aviation against acts of unlawful interference forms an integral part of this Agreement. Without limiting the generality of their rights and obligations under international law, the Contracting Parties shall in particular act in conformity with the provisions

of the Convention on Offences and Certain Other Acts Committed on Board Aircraft, signed at Tokyo on 14 September 1963, the Convention for the Suppression of Unlawful Seizure of Aircraft, signed at the Hague on 16 December 1970 and the Convention for the Suppression of Unlawful Acts against Safety of Civil Aviation, signed at Montreal on 23 September 1971, the Protocol for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of International Airports, signed at Montreal on 24 February 1988 and all other international instruments in the same field which may be ratified in the future by the Contracting Party.

2. The Contracting Parties shall provide upon request all necessary assistance to each other to prevent acts of unlawful seizure of civil aircraft and other unlawful acts against the safety of such aircraft, their passengers and crew, airports and air navigation facilities, and any other threat to the security of civil aviation.

3. The Contracting Parties shall, in their mutual relations, act in conformity with the aviation security provisions established by the International Civil Aviation Organization and designated as Annexes to the Convention to the extent that such security provisions are applicable to the Contracting Parties; they shall require that operators of aircraft who have their principal place of business or permanent residence in their territory and the operators of airports in their territory act in conformity with such aviation security provisions.

4. Each Contracting Party agrees that such operators of aircraft may be required to observe the aviation security provisions referred to in paragraph (3) above required by the other Contracting Party for entry into, while within, or departure from the territory of that other Contracting Party.

5. Each Contracting Party shall ensure that adequate measures are effectively applied within its territory to protect the aircraft and to screen passengers and their carry-on items and to carry out appropriate checks on crew, baggage, cargo and

aircraft stores prior to and during boarding or loading. Each Contracting Party shall also give positive consideration to any request from the other Contracting Party for reasonable special security measures to meet a particular threat.

6. When an incident or threat of an incident of unlawful seizure of civil aircraft or other unlawful acts against the safety of such aircraft, their passengers and crew, airports or air navigation facilities occurs, the Contracting Parties shall assist each other by facilitating communications and other appropriate measures intended to terminate rapidly and safely such incident or threat thereof.

7. When a Contracting Party has a reasonable grounds to believe that the other Contracting Party has departed from the aviation security provisions of this Article, the aeronautical authorities of that Contracting Party may request immediate consultations with the aeronautical authorities of the other Contracting Party.

Article 9 Commercial Activities

1. The designated airline of one Contracting Party shall have the right to maintain its own representation in the territory of the other Contracting Party.

2. The designated airline of one Contracting Party may, in accordance with the laws and regulations of the other Contracting Party relating to entry, residence and employment, bring in and maintain in the territory of the other Contracting Party managerial, sales, technical, operational and other specialist staff required for the provision of air services.

3. In case of nomination of a general agent or a general sales agent, this agent shall be appointed in accordance with the relevant applicable laws and regulations of each Contracting Party.

4. Each designated airline shall have the right to engage in the sale of air transportation in the territory of the other Contracting Party directly or through its agents and any person shall be able to purchase such transportation in accordance with the national laws and regulations.

Article 10
Transfer of Funds

1. Each Contracting Party shall grant, to the designated airline of the other Contracting Party, the right to transfer to its Country on demand, in accordance with the foreign exchange regulations in force, the excess of receipts over expenditure achieved in connection with the carriage of passengers, cargo and mail on the agreed services in the territory of the other Contracting Party.

2. If one Contracting Party imposes restrictions on the transfer of the excess of receipts achieved by the designated airline of the other Contracting Party the other Contracting Party will also have the right to impose the same restrictions to the other Contracting Party's airline.

Article 11
Exemption from Customs and Other Duties

1. Each Contracting Party shall on a basis of reciprocity, exempt the designated airline of the other Contracting Party under its national law from import restrictions, customs duties, consumption taxes, value added taxes, other taxes, inspection fees and other national duties and charges on aircraft, fuel, lubricating oils, consumable technical supplies, spare parts including engines, regular aircraft equipment, aircraft stores and other items intended for use or used solely in connection with the operation or servicing of aircraft of the designated airline of such other Contracting Party operating the agreed services, as well as ticket stock, air way bills, any printed material which bears the insignia of the company printed thereon

and usual publicity material distributed without charge by that designated airline.

2. The exemptions granted by this Article shall apply to the items referred to in paragraph (1) of this Article:

a) introduced in the territory of one Contracting Party by or on behalf of the designated airline of the other Contracting Party;

b) retained on board aircraft of the designated airline of one Contracting Party upon arriving in or leaving the territory of the other Contracting Party;

c) taken on board aircraft of the designated airline of the other Contracting Party and intended for use in operating the agreed services; whether or not such items are used or consumed wholly within the territory of the Contracting Party granting the exemption, provided such items are not alienated in the territory of the said Contracting Party.

3. The regular airborne equipment, as well as the materials and supplies normally retained on board the aircraft of either Contracting Party may be unloaded in the territory of the other Contracting Party only with approval of the customs authorities of that Contracting Party. In such case they may be placed under supervision of the said authorities up to such time as they are re-exported or otherwise disposed of in accordance with customs regulations.

Article 12 User Charges

Each of the Contracting Parties may impose or permit to be imposed just and reasonable charges for the use of airports and other facilities under its control.

Each of the Contracting Parties agrees, however, that such charges shall not be higher than would be paid for the use of such airports and facilities by its national airways engaged in similar international services.

Article 12

Capacity Regulations and Approval of Timetables

1. The designated airlines of the Contracting Parties shall be afforded fair and equal treatment in order that they may enjoy equal opportunities in the operation of the agreed services on the specified routes.

2. In operating the agreed services the designated airline of each Contracting Party shall take into account the interests of the airline of the other Contracting Party so as not to affect unduly the services which the latter provides on the whole or part of the same routes.

3. The agreed services provided by the designated airlines of the Contracting Parties shall have as their primary objective the provision, at a reasonable load factor or capacity adequate to carry the current and reasonable anticipated requirements for carriage of passengers, cargo and mail between the territory of the Contracting Party designating the airline and the territory of the other Contracting Party.

4. Provision for the carriage of passengers, cargo and mail both taken on board and discharged at points on routes to be specified in the territories of states other than that designating the airline shall be agreed upon between the two Contracting Parties.

5. The capacity to be provided including the frequency of services and the type of aircraft to be used by the designated airlines of the Contracting Parties on the agreed services shall be agreed upon by the aeronautical authorities upon recommendation made by designated airlines. The designated airlines shall make such recommendation after due consultations between them taking into account the principles laid down in paragraphs (1), (2) and (3) of this Article.

6. In case of disagreement between the designated airlines

of the Contracting Parties the issues referred to in paragraph (5) above shall be resolved by agreement between the aeronautical authorities of the two Contracting Parties. Until such agreement has been reached, the capacity provided by the designated airlines shall remain unchanged.

7. The designated airline of each Contracting Party shall submit for approval to the aeronautical authorities of the other Contracting Party not later than thirty days prior to the introduction of services on the specified routes the flight timetables.

This shall, likewise, apply to later changes. In special cases, this time limit may be reduced subject to the approval of the said authorities.

Article 14 Air Transport Tariffs

1. The tariffs to be charged by the airline of the Contracting Parties for the agreed services shall be established at reasonable levels, due regard being paid to all relevant factors including cost of operation, reasonable profit, characteristics of service and, where it is deemed suitable, the tariffs of other airlines operating scheduled services over the whole or part of the same routes.

2. The tariffs referred to in paragraph (1) of this Article shall be established according to the following rules:

a) When the designated airlines of both Contracting Parties are members of an international airline association, e.g. International Air Transport Association, with a rate-fixing mechanism and a tariff resolution already exists in respect of the agreed services, the tariffs shall be agreed upon by the designated airlines of the Contracting Parties in accordance with such tariff resolution. Unless otherwise determined in the application of this Article, each designated airline shall be responsible only to its aeronautical authorities for the justification and reasonableness of the tariffs so agreed.

b. When there is no tariff resolution in respect of the agreed services or where either or both of the designated airlines of the Contracting Parties are not members of the same airline association referred to in subparagraph (a) above, the designated airlines of the Contracting Parties shall agree between themselves on the tariffs to be charged in respect of the agreed services.

c) The tariffs so agreed upon shall be submitted for approval by the aeronautical authorities of the Contracting Parties at least sixty (60) days before the proposed date of their introduction. This time limit may be reduced, subject to the consent of the said authorities.

d) In case the designated airlines of the Contracting Parties fails to agree on the tariffs to be charged or where during the first thirty (30) days of the sixty (60) days period referred to in subparagraph (c, above, the aeronautical authorities of a Contracting Party give the aeronautical authorities of the other Contracting Party notice of their dissatisfaction with any tariff agreed between the designated airlines of the Contracting Parties in accordance with subparagraph (a) and (b) above, the aeronautical authorities of the Contracting Parties shall try to reach an agreement on the appropriate tariffs to be charged.

3. a) No tariff shall come into force if the aeronautical authorities of either Contracting Party have not approved it.

b) The tariffs established in accordance with the provisions of this Article shall remain in force until new tariffs have been established.

4. If the aeronautical authorities cannot agree on any tariff submitted to them under the provisions of this Article or the determination of any tariff the dispute shall be settled in accordance with the provisions of Article 17 of the present Agreement.

5. If the aeronautical authorities of one of the Contracting Parties become dissatisfied with an established tariff, they

shall so notify the aeronautical authorities of the other Contracting Party and the designated airlines shall attempt, where required, to reach an agreement. If within the period of ninety (90) days from the day of receipt of such notification a new tariff cannot be established in accordance with the provisions of paragraphs (2) and (3) of this Article, the procedures as set out in paragraph (4) of this Article shall apply.

Article 15 Supply of Statistics

The aeronautical authorities of either Contracting Party shall supply to the aeronautical authorities of the other Contracting Party, at their request, such information and statistics relating to the traffic carried on the agreed services by the designated airline of the first Contracting Party to and from the territory of the other Contracting Party as may normally be prepared and submitted by the designated airline to their national aeronautical authorities. Any additional statistical traffic data which the aeronautical authorities of one Contracting Party may desire from the aeronautical authorities of the other Contracting Party shall, upon request, be a subject of mutual discussion and agreement between the two Contracting Parties.

Article 16 Consultations and Modifications

1. Each Contracting Party or its aeronautical authorities may at any time request consultations with the other Contracting Party or with its aeronautical authorities.

2. A consultation requested by one of the Contracting Parties or their aeronautical authorities shall begin within a period of sixty (60) days of the date of receipt of the request.

3. Any modification to this Agreement shall enter into force

when the two Contracting Parties will have notified each other the fulfilment of their constitutional procedures relating to the consultation and the entering into force of international agreements.

4. Notwithstanding the provisions of paragraph (3), modifications to the Route Schedule annexed to this Agreement may be agreed directly between the aeronautical authorities of the Contracting Parties. They shall enter into force after having been confirmed by an exchange of diplomatic notes.

Article 17
Settlement of Disputes

1. If any dispute arises between the Contracting Parties relating to the interpretation or application of this Agreement and its Annex, the Contracting Parties shall in the first place endeavour to settle it by mutual negotiations.

2. If the Contracting Parties fail to reach a settlement by mutual negotiation, they may agree to refer the dispute for an advisory opinion to some person or body.

3. If the Contracting Parties fail to reach a settlement pursuant to paragraphs (1) and (2) above, the dispute shall be referred to a Tribunal of three arbitrators, one to be nominated by each Contracting Party and the third to be agreed upon by the two so nominated. Each of the Contracting Parties shall nominate an arbitrator within a period of sixty (60) days from the date of receipt by either Contracting Party from the other of a notice, through diplomatic channels, requesting arbitration of the dispute by such a Tribunal and the third arbitrator shall be appointed within a further period of sixty (60) days. If either of the Contracting Parties fails to nominate its arbitrator within the period specified, the President of the Council of the International Civil Aviation Organization may be requested by either Contracting Party to appoint an arbitrator or arbitrators

as the case may require; provided that if the President of the Council of the International Civil Aviation Organization is a national of either Contracting Party, the senior Vice-President of the Council or if he is such a national, the Senior Member of the Council who is not such a national may be requested to make the appointments as the case may be. The third arbitrator, however, shall be a national of a third state and shall act as the President of the Tribunal and shall determine the place where arbitration will be held.

4. The Tribunal shall determine its own procedures.

5. The expenses of the Tribunal shall be shared equally between the Contracting Parties.

6. The Contracting Parties undertake to comply with any decision delivered in application of the present Article.

7. If and so long as either Contracting Party or its designated airline fail to comply with a decision given under paragraph (3) of this Article, the other Contracting Party may limit, withhold or revoke any rights or privileges which it has granted by virtue of this Agreement.

Article 18 Conformity with Multilateral Conventions

If a general multilateral air transport convention or agreement, comes into force in respect of both Contracting Parties, this Agreement and its Annex could be amended accordingly.

Article 19 Registration

This Agreement, its Annex and all amendments thereto shall

be registered with the International Civil Aviation Organization.

Article 20
Termination

1. The validity of this Agreement is for an unlimited period.

2. Either Contracting Party may at any time give written notice to the other Contracting Party of its intention to terminate this Agreement, through diplomatic channels; such notice shall simultaneously be communicated to the International Civil Aviation Organization. In such case the Agreement shall terminate twelve months after the date of receipt of the notice by the other Contracting Party, unless the notice to terminate is withdrawn by agreement before the expiry of this period. In the absence of acknowledgement of receipt by the other Contracting Party, notice shall be deemed to have been received fourteen (14) days after the receipt of the notice by the International Civil Aviation Organization.

Article 21
Entry into Force

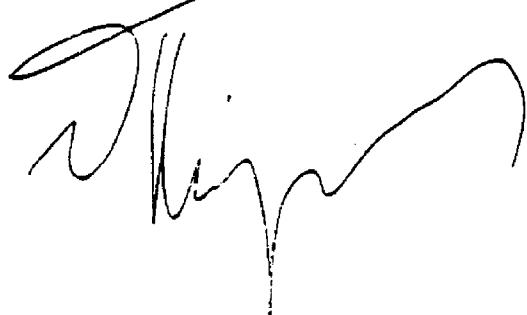
This Agreement shall enter into force as soon as the Contracting Parties have notified one another by exchange of notes of the completion of their respective constitutional formalities. The Agreement shall be provisionally applied from the date of its signature.

Upon entry into force this Agreement shall replace the Air Services Agreement between the Government of the Kingdom of Greece and the Government of the Czechoslovak Socialist Republic and Amendments of the Annex to the Agreement (exchange of notes 24.7. /21 October 1963), signed at Prague on 21 July 1964,

regarding the air transport relations between the Hellenic Republic and the Slovak Republic.

Done at ....Bratislava... this day ..&...of..April. 1997, in duplicate, in the Greek, Slovak and English languages, all three texts being equally authentic. In case of difference of interpretation the English text shall prevail.

For the Government
of the Hellenic Republic

For the Government
of the Slovak Republic

A N N E X

to the Air Transport Agreement between the Government
of the Hellenic Republic and the Government
of the Slovak Republic

ROUTE SCHEDULE

1. SCHEDULE I

Routes to be operated by the designated airline of the
Hellenic Republic

Points in Greece - Bratislava, Slovakia

2. SCHEDULE II

Routes to be operated by the designated airline of the Slovak
Republic:

Points in Slovakia - Athens, Greece

3. Intermediate points and points beyond may be served by the
designated airlines. Fifth freedom traffic rights shall be
exercised between such points and the territory of the other
Contracting Party after an agreement to that effect is reached
between the designated airlines and approved by the respective
aeronautical authorities of the two Contracting Parties.

'Αρθρο δεύτερο

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και της Συμφωνίας που κυρώνεται προσωρινά από την 8η Απριλίου 1997 και οριστικά από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 21 εδάφιο πρώτο αυτής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Παρακαλώ το Σώμα να εξουσιοδοτήσει το Προεδρείο για την υπ' ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών ως προς την ψήφιση στο σύνολο του παραπάνω νομοσχεδίου.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Παρεσχέθη η ζητηθείσα εξουσιοδότηση.

Πριν εισέλθουμε στη συζήτηση του νομοσχεδίου του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, ορίστε, κύριε Δρυ, έχετε το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΥΣ (Υψηλούργος Οικονομικών): Κύριε Πρόεδρε, έδωσα τις εξηγήσεις που ήθελε η Αξιωματική Αντιπολίτευση και νομίζω ότι το νομοσχέδιο θα γίνει ομόφωνα δεκτό.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Όχι ομόφωνα, κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας: "Ενισχύσεις ιδιωτικών επενδύσεων για την οικονομική και περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας και άλλες διατάξεις" και στο σύνολο με τις νομοτεχνικές παρατηρήσεις που έκανε ο κύριος Υπουργός;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Το νομοσχέδιο έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία και στο σύνολο με τις νομοτεχνικές παρατηρήσεις που έκανε ο κύριος Υπουργός.

Συνεπώς το νομοσχέδιο του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας: "Ενισχύσεις ιδιωτικών επενδύσεων για την οικονομική και περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας και άλλες διατάξεις" έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία, σε μόνη συζήτηση κατ' αρχήν, κατ' άρθρον και στο σύνολο και έχει ως εξής:

Ενισχύσεις ιδιωτικών επενδύσεων για την οικονομική και περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας και άλλες διατάξεις

'Αρθρο 1

Σκοπός του παρόντος νόμου είναι η ανάπτυξη των ιδιωτικών επενδύσεων στην Ελλάδα και μέσω αυτών:

- Η συμβολή στην επίτευξη των στόχων της περιφερειακής ανάπτυξης.
- Η αύξηση των θέσεων απασχόλησης.
- Η αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.
- Η αναδιάρθρωση τομέων και κλάδων της παραγωγής.
- Η αξιοποίηση επιχειρηματικών ευκαιριών στον ελληνικό και τον ευρύτερο διεθνή χώρο.
- Η συμβολή στην προστασία του περιβάλλοντος και την εξοικονόμηση ενέργειας.

Είδη παρεχόμενων ενισχύσεων

Για την πραγματοποίηση των υπαγόμενων στις διατάξεις του παρόντος νόμου επενδύσεων, προγραμμάτων και επιχειρηματικών σχεδίων, παρέχονται τα ακόλουθα είδη ενισχύσεων:

(α) Επιχορήγηση που συνίσταται στη δωρεάν παροχή από το Δημόσιο χρηματικού ποσού για την κάλυψη τμήματος της ενισχυόμενης δαπάνης της επένδυσης ή του επιχειρηματικού σχεδίου.

(β) Επιδότηση των τόκων που συνίσταται στην κάλυψη από το Δημόσιο τμήματος των καταβαλλόμενων τόκων των μεσομακροπρόθεσμων δανείων τετραετούς τουλάχιστον διάρ-

κειας, που λαμβάνονται για την υλοποίηση της ενισχυόμενης δαπάνης της επένδυσης.

(γ) Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης που συνίσταται στην κάλυψη από το Δημόσιο τμήματος των καταβαλλόμενων δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης που συνάπτεται για την απόκτηση της χρήσης καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση. Η ενισχυση αυτή συνίσταται στην απαλλαγή από την καταβολή φόρου εισοδήματος μη διανεμόμενων κερδών της πρώτης δεκαετίας από την πραγματοποίηση της επένδυσης ή του προγράμματος, με το σχηματισμό ισόποσου αφορολόγητου αποθεματικού.

(δ) Φορολογική απαλλαγή ύψους μέχρι ενός ποσοστού ή του συνόλου της αξίας της πραγματοποιούμενης και ενισχυόμενης δαπάνης της επένδυσης ή και της αξίας της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού επιστημόνια από την απαλλαγή από την καταβολή φόρου εισοδήματος μη διανεμόμενων κερδών της πρώτης δεκαετίας από την πραγματοποίηση της επένδυσης ή του προγράμματος, με το σχηματισμό ισόποσου αφορολόγητου αποθεματικού.

(ε) Ειδικά κίνητρα πέραν των ανωτέρω για ιδιαίτερων σημαντικές βιομηχανικές, μεταλλευτικές και τουριστικές επενδύσεις, ύψους άνω των είκοσι πέντε (25) δισ.δρχ., που προέβλεπαν οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2, 3, και 4 του άρθρου 3 και της παρ. 6 του άρθρου 4 του καταργηθέντος νόμου 4171/1961 "Περί λήψεως γενικών μέτρων για την υποβοήθηση των αναπτύξεων της οικονομίας της χώρας" (ΦΕΚ 93 Α'/1961).

'Αρθρο 2
**Διάκριση των επενδυτικών φορέων –
Καθορισμός του είδους ενίσχυσής τους**

1. Για την εφαρμογή των ενισχύσεων του νόμου αυτού, οι φορείς (εταιρείες ή ατομικοί επιχειρηματίες) της επενδυτικής δραστηριότητας του επόμενου άρθρου 3 διακρίνονται στις ακόλουθες κατηγορίες:

Νέοι: Ως τέτοιοι νοούνται οι νεοιδρυόμενοι, καθώς και εκείνοι για τους οποίους μέχρι την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για εφαρμογή των ενισχύσεων του παρόντος δεν έχει παρέλθει πενταετία από τη σύστασή τους ή την έναρξη επιτηδεύματος προκειμένου για ατομικές επιχειρήσεις. Εταιρείες που προήλθαν από μετατροπή άλλης εταιρείας ή ατομικής επιχειρησης ή από συγχώνευση εταιρειών ή και ατομικών επιχειρήσεων ή εκείνες που απορρόφησαν άλλη εταιρεία ή ατομική επιχειρησης ή κλάδο άλλης, καθώς και εκείνες που απορροφήθηκαν από άλλη εταιρεία, δεν νοούνται ως νέοι φορείς, εφόσον οι παραπάνω πράξεις περιλαμβάνουν εταιρεία ή ατομική επιχειρησης που αποτελεί παλαιό φορέα σύμφωνα με τα οριζόμενα στο επόμενο εδάφιο.

Παλαιοί: Ως τέτοιοι νοούνται εκείνοι για τους οποίους μέχρι την υποβολή της αίτησης για εφαρμογή των ενισχύσεων του παρόντος, έχει παρέλθει πενταετία από τη σύστασή τους ή την έναρξη επιτηδεύματος προκειμένου για ατομικές επιχειρήσεις.

2.α. Για τις επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού των νέων φορέων, παρέχονται όλα τα είδη ενισχύσεων, εναλλακτικά ως εξής:

i. Επιχορήγηση και επιδότηση τόκων ή/και επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης.

ii. Φορολογική απαλλαγή και επιδότηση τόκων.

β. Για τις επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού των παλαιών φορέων, παρέχονται μόνο οι ενισχύσεις της φορολογικής απαλλαγής και της επιδότησης των τόκων.

3. Τα οριζόμενα στην προηγούμενη παρ. 2 δεν έχουν εφαρμογή προκειμένου:

i. Για τα επιχειρηματικά σχέδια των παλαιών φορέων: των υποπεριπτώσεων (xv) και (xvi) της περίπτωσης (a) της παρ. 1 του άρθρου 3, της υποπεριπτώσης (v), της περίπτωσης (ε) της παρ. 1 του ίδιου άρθρου, καθώς και της υποπεριπτώσης (xii) της περίπτωσης (ζ) της παρ. 1 του ίδιου επίσης άρθρου, για τα οποία παρέχεται μόνο επιχορήγηση. Για τα επιχειρη-

ματικά σχέδια διάσωσης και αναδιάρθρωσης της παρ. 2 του άρθρου 10, για τα οποία είναι δυνατόν να παρέχονται όλα τα είδη ενισχύσεων του παρόντος, καθώς και άλλα είδη ενισχύσεων που μπορεί να καθοριστούν με την κοινή υπουργική απόφαση της ίδιας ως άνω παραγράφου πλην της ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής και κάθε άλλης ενίσχυσης φορολογικού χαρακτήρα, εφόσον υποβάλλονται από παλαιούς φορείς.

ii. Για τις ιδιαζόντως σημαντικές για την εθνική οικονομία επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, τόσο των νέων όσο και των παλαιών φορέων, ύψους άνω των είκοσι πέντε (25) δισ. δρχ. του άρθρου 10, για τις οποίες μπορεί να παρέχονται εναλλακτικά όλα τα είδη των ενισχύσεων σε συνδυασμό με τις παραγράφους 1, 2, 3 και 4 του άρθρου 3 και της παρ. 6 του άρθρου 4 του ν. 4171/1961.

iii. Για επενδύσεις εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων και τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων (campings) που γίνονται από παλαιούς φορείς, για τις οποίες μπορεί να παρέχονται εναλλακτικά όλα τα είδη ενισχύσεων.

iv. Για επενδύσεις ιδρυσης δημοσίας χρήσεως σταθμών αυτοκινήτων που γίνονται είτε από νέους είτε από παλαιούς φορείς, για τις οποίες παρέχεται μόνο επιχορήγηση ανά δημιουργούμενη νόμιμη θέση στάθμευσης.

v. Για τις κατηγορίες δαπανών επενδύσεων των υποπεριπτώσεων (xvii), (xviii), (xix), (xx) και (xxi), των επιχειρήσεων της περίπτωσης (α), της παρ. 1 του άρθρου 3, που γίνονται είτε από νέους είτε από παλαιούς φορείς, για τις οποίες παρέχεται μόνο η ενίσχυση της επιχορήγησης.

vi. Για τα θεσπιζόμενα ειδικά καθεστώτα τα ενίσχυσης της παρ. 1 του άρθρου 10, για τα οποία οι τυχόν παρεκκλίσεις από τους γενικούς κανόνες της προηγούμενης παρ. 2 θα καθορίζονται με το προεδρικό διάταγμα θέσπισή τους.

vii. Για τις επενδύσεις επιχειρήσεων των Ο.Τ.Α. ή νομαρχιακής αυτοδιοίκησης ή συνεταιρισμών, της περίπτωσης (λ) της παρ. 1 του άρθρου 3, που γίνονται από παλαιούς φορείς, για τις οποίες μπορεί να παρέχονται εναλλακτικά όλα τα είδη ενισχύσεων.

viii. Για τις επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού της περίπτωσης (υ) της παρ. 1 του άρθρου 3 παρέχεται μόνο η ενίσχυση της επιχορήγησης και επιδότησης τόκων ή/και επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού.

ix. Για τις επενδύσεις τεχνικών εταιρειών της περίπτωσης (φ) της παρ. 1 του άρθρου 3 παρέχεται μόνο ενίσχυση της επιχορήγησης.

Άρθρο 3 Υπαγόμενες επιχειρηματικές δραστηριότητες - Ενισχύόμενες δαπάνες

1. Στο καθεστώς των ενισχύσεων του νόμου αυτού, υπάγονται οι ακόλουθες κατηγορίες επιχειρηματικών δραστηριοτήτων για τις επενδυτικές και λοιπές δαπάνες τους, όπως αυτές προσδιορίζονται για καθεμία κατηγορία δραστηριότητας:

a. Οι μεταποιητικές επιχειρήσεις των δραστηριοτήτων που περιλαμβάνονται στο παράρτημα, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του παρόντος νόμου.

Ενισχύόμενες δαπάνες:

i. Η κατασκευή, η επέκταση, ο εκσυγχρονισμός βιομηχανοστασίων, κτιριακών, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων, καθώς και οι δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου.

ii. Η κατασκευή νέων αποθηκευτικών ή ψυκτικών χώρων, χώρων ξήρανσης και συντήρησης προϊόντων.

iii. Η αγορά αποπερατωθειών ή ημιτελών βιομηχανικών ή βιοτεχνικών κτιριακών εγκαταστάσεων που παραμένουν σε αδράνεια και δεν χρησιμοποιούνται τουλάχιστον για δύο έτη πριν την υποβολή της αίτησης υπαγωγής στις διατάξεις του

παρόντος.

iv. Η αγορά βιοτεχνικών χώρων σε τυποποιημένα βιοτεχνικά κτίρια των βιομηχανικών περιοχών (ΒΙ.ΠΕ., Β.Ε.ΠΕ. και ΒΙΟ.ΠΑ.) και των τεχνοπόλεων ή τεχνολογικών πάρκων.

v. Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού. Τα μισθώματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση.

vi. Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων συστημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών και μηχανοργάνωσης, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών αγοράς του αναγκαίου λογισμικού και των δαπανών εκπαίδευσης του προσωπικού στο σάδιο εγκατάστασή του.

vii. Οι δαπάνες μελετών που αποσκοπούν στην εισαγωγή, ανάπτυξη και εφαρμογή σύγχρονης τεχνολογίας, τεχνογνωσίας, σύγχρονων μεθόδων και βιομηχανικών σχεδίων των παραγόμενων προϊόντων.

viii. Οι δαπάνες για αποσυναρμολόγηση, μεταφορά και επανασυναρμολόγηση του υφιστάμενου εξοπλισμού, προκειμένου για επιχειρήσεις που μετεγκαθίστανται για περιβάλλοντικούς λόγους, εφόσον μετεγκαθίστανται σε ΒΙ.ΠΕ. Ε.Τ.Β.Α., λοιπές ΒΙ.ΠΕ., Β.Ε.ΠΕ., ΒΙΟ.ΠΑ και ΒΙ.ΠΑ..

ix. Η αγορά καινούργιων μεταφορικών μέσων διακίνησης υλικών και προϊόντων εντός του ευρύτερου εργοστασιακού χώρου. Η αγορά καινούργιων μεταφορικών μέσων μαζικής μεταφοράς προσωπικού. Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιου σύγχρονου εξοπλισμού και η κατασκευή εγκαταστάσεων για τη διακίνηση υλικών και προϊόντων.

x. Η αγορά καινούργιων αυτοκινήτων-ψυγείων.

xi. Η κατασκευή νέων εργατικών κατοικιών, βρεφονηπιακών σταθμών, κτιρίων ή εγκαταστάσεων, καθώς και η αγορά και εγκατάσταση εξοπλισμού, προοριζόμενων για τη στέγαση, την αναψυχή ή τη συνεστίαση των εργαζομένων της επιχείρησης, καθώς και αιθουσες κατάρτισης προσωπικού, εφόσον αυτά γίνονται στην περιοχή που είναι εγκατεστημένη η επιχείρηση.

xii. Οι δαπάνες επενδύσεων προστασίας του περιβάλλοντος, περιορισμού της ρύπανσης του εδάφους, του υπεδάφους, των υδάτων και της ατμόσφαιρας, αποκατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος και ανακύκλωσης του ύδατος.

xiii. Οι δαπάνες επενδύσεων για αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, υποκατάσταση υγρών καυσίμων ή ηλεκτρικής ενέργειας με αέρια καύσιμα, επεξεργασμένα απορριπτόμενα υλικά από εγχώριες βιομηχανίες, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ανάκτηση απορριπτόμενης θερμότητας, καθώς και συμπαραγγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας. Επίσης οι δαπάνες επενδύσεων για εξοικονόμιση ενέργειας, υπό την προϋπόθεση ότι η επένδυση δεν αφορά τον παραγωγικό εξοπλισμό, αλλά τον εξοπλισμό και τις εγκαταστάσεις κίνησης-λειτουργίας της μονάδας και από αυτήν προκύπτει μείωση τουλάχιστον 10% της καταναλισκόμενης ενέργειας.

xiv. Οι δαπάνες για ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμό εργαστηρίων εφημησμένης βιομηχανικής ή ενεργειακής μεταλλευτικής έρευνας.

xv. Οι δαπάνες υλοποίησης ολοκληρωμένου πολυετούς (2-5 ετών) επιχειρηματικού σχεδίου παλαιών φορέων βιομηχανικών επιχειρήσεων, ελάχιστου συνολικού κόστους ενός (1) δισ. δρχ., που περιλαμβάνει τον τεχνολογικό, διοικητικό, οργανωτικό και επιχειρησιακό εκσυγχρονισμό και ανάπτυξη, καθώς και ενδεχομένων τις αναγκαίες ενέργειες κατάρτισης των εργαζομένων, με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικής τους θέσης στη διεθνή αγορά. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης, καθορίζονται οι πρόσθετες, πέραν των οριζομένων στην παρούσα περί- πτωση (α), κατηγορίες ενισχυόμενων δαπανών του επι- χειρηματικού σχεδίου.

xvi. Οι δαπάνες υλοποίησης ολοκληρωμένου πολυετούς (2-3 ετών) επιχειρηματικού σχεδίου διάσωσης και αναδιάρθρωσης βιομηχανικών επιχειρήσεων παλαιών φορέων που βρίσκονται σε ιδιαίτερα δυσμενή πορεία, που περιλαμβάνει τον τεχνολογικό, διοικητικό, οργανωτικό και επιχειρησιακό εκσυγχρονισμό, την εξυγίανση και την ανάπτυξη τους, καθώς και τις αναγκαίες ενέρ- γειες κατάρτισης των εργαζομένων. Με

κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Ανάπτυξης, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καθορίζονται οι πρόσθετες, πέραν των οριζομένων στην παρούσα περίπτωση, κατηγορίες ενισχύμενων δαπανών του επιχειρηματικού σχεδίου διάσωσης.

xvii. Οι δαπάνες μελετών, αγορές καινούργιου σύγχρονου εξοπλισμού, εγκατάστασης και λειτουργίας των αναγκαίων υποδομών και διαδικασιών, καθώς και τα έξοδα πιστοποίησης των προϊόντων και των διαδικασιών διασφάλισης της ποιότητας σύμφωνα με τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά πρότυπα από οργανισμούς διαπιστευμένους από τον αρμόδιο εθνικό φορέα.

xviii. Οι δαπάνες μετατροπής μεταποιητικών βιομηχανικών μονάδων ώστε να γίνουν πιο ευέλικτες.

xix. Οι δαπάνες εισαγωγής και προσαρμογής περιβαλλοντικά φυλικής τεχνολογίας στην παραγωγική διαδικασία.

xx. Οι δαπάνες επενδύσεων παραγωγής καινοτομικών προϊόντων και οι δαπάνες εισαγωγής καινοτομιών στην παραγωγική διαδικασία, οι δαπάνες κατασκευής του πρωτότυπου εφεύρεσης που παρουσιάζει δυνατότητες παραγωγικής εκμετάλλευσης και έχει κατατεθεί και έχει λάβει θετική έκθεση έρευνας από τον Ο.Β.Ι., τα τέλη που καταβάλλονται για τη διεθνή κατοχύρωση της εφεύρεσης από φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα τέλη για την ετήσια ανανέωση της διεθνούς κατοχύρωσης της εφεύρεσης για μια πενταετία εφόσον έχει αρχίσει να πραγματοποιείται επένδυση για τη βιομηχανική εκμετάλλευσή της, ύψους τουλάχιστον δεκαπλάσιου εκείνου των τελών.

xxi. Οι δαπάνες για ίδρυση ή επέκταση βιομηχανικών ή βιοτεχνικών μονάδων για την οικολογική αποσυναρμολόγηση προϊόντων συσκευασίας και λοιπών προϊόντων που έχουν αναπλωθεί στην Ελλάδα, για παραγωγή πρώτων υλών και λοιπών υλικών από αυτά.

xxii. Οι δαπάνες επενδύσεων που αφορούν στη μείωση του κόστους παραγωγής και διάθεσης, όπως αυτές θα καθοριστούν με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης, μεταποιητικών επιχειρήσεων που προκύπτουν από τη συνένωση τριών (3) τουλάχιστον Μικρομεσαίων Μεταποιητικών Επιχειρήσεων (Μ.Μ.Ε.) που η καθεμία απασχολεί κατά μέσον όρο την τελευταία τριετία μέχρι 120 εργαζόμενους.

β. Επιχειρήσεις που παράγουν ενέργεια, σε μορφή θερμού νερού, απού ή παράγουν στερεά καύσμα από βιομάζα, επιχειρήσεις συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας ή επιχειρήσεις παραγωγής ηλεκτρισμού από ήπιες μορφές ενέργειας και ειδικότερα την αιολική, την ηλιακή, την υδρο-λεκτρική, τη γεωθερμική και τη βιομάζα. Επιχειρήσεις παραγωγής βιομάζας από φυτά, με σκοπό τη χρήση της ως πρώτης ύλης για την παραγωγή ενέργειας.

Ενισχυόμενες δαπάνες:

(i). Η κατασκευή, η επέκταση, ο εκσυγχρονισμός βιομηχανοστασίων, κτιριακών, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων, καθώς και οι δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου.

(ii). Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού. Τα μισθώματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση.

(iii). Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων συστημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών και μηχανοργάνωσης, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών αγοράς του αναγκαίου λογισμικού και των δαπανών εκπαίδευσης του προσωπικού στο στάδιο εγκατάστασής του.

(iv). Οι δαπάνες μελετών που αποσκοπούν στην εισαγωγή, ανάπτυξη και εφαρμογή σύγχρονης τεχνολογίας, τεχνογνωσίας και σύγχρονων μεθόδων.

(v). Οι δαπάνες για ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμό εργαστηρίων εφαρμοσμένης ενεργειακής έρευνας.

(vi). Η αγορά καινούργιων μεταφορικών μέσων διακίνησης υλικών και προϊόντων, εντός του ευρύτερου εργοστασιακού χώρου. Η αγορά καινούργιων μεταφορικών μέσων μαζικής μεταφοράς προσωπικού. Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιου

σύγχρονου εξοπλισμού και η κατασκευή εγκαταστάσεων για τη διακίνηση υλικών και προϊόντων.

(vii). Η κατασκευή νέων εργατικών κατοικιών, βρεφονηπακών σταθμών, κτιρίων ή εγκαταστάσεων, καθώς και η αγορά και εγκατάσταση εξοπλισμού, για τη στέγαση, την αναψυχή ή τη συνεστίαση των εργαζομένων της επιχείρησης, εφόσον αυτά γίνονται στην περιοχή που είναι εγκατεστημένη η επιχείρηση.

(viii). Οι δαπάνες επενδύσεων προστασίας του περιβάλλοντος, περιορισμού της ρύπανσης του εδάφους, του υπεδάφους, των υδάτων και της ατμόσφαιρας, αποκατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος και ανακύκλωσης του ύδατος.

(ix). Οι δαπάνες κατασκευής του βασικού δικτύου μεταφοράς του θερμού νερού ή απού μέχρι τον καταναλωτή, προκειμένου μόνο για τις επιχειρήσεις παραγωγής ενέργειας σε μορφή θερμού νερού ή απού.

(x). Οι δαπάνες επενδύσεων για αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, υποκατάσταση υγρών καυσίμων ή ηλεκτρικής ενέργειας με αέρια καύσμα, επεξεργασμένα απορριπτόμενα υλικά από εγχώριες βιομηχανίες, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ανάκτηση απορριπτόμενης θερμότητας, καθώς και συμπαραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας. Επίσης οι δαπάνες επενδύσεων για εξοικονόμηση ενέργειας, υπό την προϋπόθεση ότι η επένδυση δεν αφορά τον παραγωγικό εξοπλισμό, αλλά τον εξοπλισμό και τις εγκαταστάσεις κίνησης-λειτουργίας της μονάδας και από αυτήν προκύπτει μείωση τουλάχιστον 10% της καταναλισκόμενης ενέργειας.

γ. Επιχειρήσεις (εργαστήρια) εφαρμοσμένης βιομηχανικής, ενεργειακής, μεταλλευτικής, γεωργικής, κτηνοτροφικής, δασκητικής και ίχθυοκαλλιεργητικής έρευνας. Επίσης, επιχειρήσεις ανάπτυξης τεχνολογιών και βιομηχανικών σχεδίων.

Ενισχυόμενες δαπάνες:

(i). Η κατασκευή, η επέκταση, ο εκσυγχρονισμός κτιριακών, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων, καθώς και οι δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου.

(ii). Η αγορά χώρων στέγασής τους, σε τυποποιημένα βιοτεχνικά κτίρια των ΒΙ.ΠΕ., Β.Ε.Π.Ε., ΒΙΟ.Π.Α., τεχνοπόλεων ή τεχνολογικών πάρκων.

(iii). Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού. Τα μισθώματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση.

(iv). Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων συστημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών και μηχανοργάνωσης, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών αγοράς του αναγκαίου λογισμικού και των δαπανών εκπαίδευσης του προσωπικού στο στάδιο εγκατάστασής του.

(v). Οι δαπάνες μελετών που αποσκοπούν στην εισαγωγή, ανάπτυξη και εφαρμογή σύγχρονης τεχνολογίας, τεχνογνωσίας και σύγχρονων μεθόδων.

(vi). Η αγορά εξοπλισμού και η κατασκευή εγκαταστάσεων διακίνησης υλικών.

δ. Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας, εφόσον οι επιχειρήσεις αυτές ανήκουν στους τομείς πληροφορικής, τουρισμού, έρευνας, καθώς και τεχνολογικής υποστήριξης βιοτεχνικών και βιομηχανικών δραστηριοτήτων.

Ενισχυόμενες δαπάνες:

(i). Η κατασκευή, η επέκταση, ο εκσυγχρονισμός κτιριακών, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων, καθώς και οι δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου.

(ii). Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού. Τα μισθώματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση.

(iii). Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων συστημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών και μηχανοργάνω-

σης, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών αγοράς του αναγκαίου λογισμικού και των δαπανών εκπαίδευσης του προσωπικού στο στάδιο εγκατάστασής του.

(iv). Οι δαπάνες μελετών που αποσκοπούν στην εισαγωγή, ανάπτυξη και εφαρμογή σύγχρονης τεχνολογίας, τεχνογνωσίας και σύγχρονων μεθόδων.

(v). Η αγορά καινούργιων μεταφορικών μέσων μαζικής μεταφοράς προσωπικού.

ε. Επιχειρήσεις ανάπτυξης λογισμικού.

Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης, ορίζονται οι προδιαγραφές που πρέπει να πληρούν οι επιχειρήσεις αυτές, καθώς και στοιχεία που πρέπει να συνοδεύουν την οικονομοτεχνική μελέτη που υποβάλλουν για την υπαγωγή των επενδύσεων, προγραμμάτων ή επιχειρηματικών σχεδίων τους, στις διατάξεις του παρόντος.

Ενισχυόμενες δαπάνες:

(i). Η κατασκευή, η επέκταση, ο εκσυγχρονισμός κτιριακών, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων, καθώς και οι δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου.

(ii). Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού. Τα μισθώματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση.

(iii). Η αγορά ηλεκτρονικών υπολογιστών, η αγορά του αναγκαίου λογισμικού και οι δαπάνες περαιτέρω ανάπτυξής του, κόστους μέχρι 60% του συνολικού κόστους της επένδυσης.

(iv). Οι δαπάνες μελετών που αποσκοπούν στην εισαγωγή και ανάπτυξη σύγχρονης τεχνολογίας, τεχνογνωσίας και σύγχρονων μεθόδων, το κόστος του οποίου δεν μπορεί να υπερβεί το 20% του συνολικού κόστους της επένδυσης.

(v). Οι δαπάνες υλοποίησης ολοκληρωμένου πολυετούς (2-5 ετών) επιχειρηματικού σχεδίου παλαιών φορέων επιχειρήσεων ανάπτυξης λογισμικού, ελάχιστου συνολικού κόστους 500 εκατομμυρίων δρχ., που περιλαμβάνει τον τεχνολογικό, διοικητικό, οργανωτικό και επιχειρησιακό εκσυγχρονισμό και ανάπτυξη, καθώς και ενδεχομένως τις αναγκαίες ενέργειες κατάρτισης των εργαζομένων, με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικής τους θέσης στη διεθνή αγορά. Με κοινή απόφαση, καθορίζονται οι πρόσθετες, πέραν των οριζόμενων στην παρούσα περίπτωση (ε), κατηγορίες ενισχυόμενων δαπανών του επιχειρηματικού σχεδίου.

στ. **Επιχειρήσεις (εργαστήρια) παροχής υπηρεσιών ποιότητας.**

Ενισχυόμενες δαπάνες:

(i). Η κατασκευή, η επέκταση, ο εκσυγχρονισμός κτιριακών, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων, καθώς και οι δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου.

(ii). Η αγορά χώρων στέγασής τους σε τυποποιημένα βιοτεχνικά κτίρια των ΒΙ.ΠΕ., Β.Ε.ΠΕ., ΒΙΟ.ΠΑ., τεχνοπόλεων και τεχνολογικών πάρκων.

(iii). Η αγορά και η εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού.

(iv). Η αγορά και η εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων συστημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών και μηχανοργάνωσης, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών αγοράς του αναγκαίου λογισμικού και των δαπανών εκπαίδευσης του προσωπικού στο στάδιο εγκατάστασής του.

(v). Οι δαπάνες μελετών που αποσκοπούν στην εισαγωγή, ανάπτυξη και εφαρμογή σύγχρονης τεχνολογίας, τεχνογνωσίας και σύγχρονων μεθόδων.

ζ. Μεταλλευτικές επιχειρήσεις.

Ενισχυόμενες δαπάνες:

(i). Η κατασκευή, η επέκταση, ο εκσυγχρονισμός κτιριακών, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων, καθώς και οι δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου.

διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου.

(ii). Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού. Τα μισθώματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση.

(iii). Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων συστημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών και μηχανοργάνωσης, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών αγοράς του αναγκαίου λογισμικού και των δαπανών εκπαίδευσης του προσωπικού στο στάδιο εγκατάστασής του.

(iv). Οι δαπάνες μελετών που αποσκοπούν στην εισαγωγή, ανάπτυξη και εφαρμογή σύγχρονης τεχνολογίας, τεχνογνωσίας και σύγχρονων μεθόδων.

(v). Η ίδρυση, η επέκταση και ο εκσυγχρονισμός εργαστηρίων εφαρμοσμένης μεταλλευτικής έρευνας.

(vi). Η αγορά καινούργιων μεταφορικών μέσων διακίνησης υλικών και προϊόντων εντός του ευρύτερου χώρου του εργοταξίου, καθώς και μαζικής μεταφοράς προσωπικού. Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιου σύγχρονου εξοπλισμού και η κατασκευή εγκαταστάσεων για τη διακίνηση υλικών και προϊόντων.

(vii). Οι δαπάνες επενδύσεων για προστασία του περιβάλλοντος, περιορισμό της ρύπανσης του εδάφους, του υπεδάφους, των υδάτων και της ατμόσφαιρας και για ανακύληση του ύδατος.

(viii). Οι δαπάνες κύριων προπαρασκευαστικών εργασιών της εκμετάλλευσης, που αφορούν σε δρόμους, στοές, φρέατα και κεκλιμένα προσπέλασης και περιχάραξης.

(ix). Κατασκευή νέων εργατικών κατοικιών, βρεφονηπιακών σταθμών, κτιρίων ή εγκαταστάσεων, καθώς και η αγορά και εγκατάσταση εξοπλισμού, για τη στέγαση, την αναψυχή ή τη συνεστίσαση των εργαζομένων της επιχείρησης, εφόσον αυτά γίνονται στην περιοχή που είναι εγκατεστημένη η επιχείρηση.

(x). Οι δαπάνες εισαγωγής και προσαρμογής περιβαλλοντικά φιλικής τεχνολογίας στην παραγωγική διαδικασία.

(xi). Οι δαπάνες επενδύσεων για αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, υποκατάσταση υγρών καυσίμων ή ηλεκτρικής ενέργειας με αέρια καύσιμα, επεξεργασμένα απορριπτόμενα υλικά από εγχώριες βιομηχανίες, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ανάκτηση απορριπτόμενης θερμότητας, καθώς και συμπαραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας. Επίσης οι δαπάνες επενδύσεων για εξοικονόμηση ενέργειας, υπό την προϋπόθεση ότι η επένδυση δεν αφορά τον παραγωγικό εξοπλισμό αλλά τον εξοπλισμό και τις εγκαταστάσεις κίνησης-λειτουργίας της μονάδας και από αυτήν προκύπτει μείωση τουλάχιστον 10% της καταναλισκόμενης ενέργειας.

(xii). Οι δαπάνες υλοποίησης ολοκληρωμένου πολυετούς (2-5 ετών) επιχειρηματικού σχεδίου παλαιών φορέων επιχειρήσεων, ελάχιστου συνολικού κόστους ενός (1) δισ. δρχ., που περιλαμβάνει τον τεχνολογικό, διοικητικό, οργανωτικό και επιχειρησιακό εκσυγχρονισμό και ανάπτυξη, καθώς και ενδεχομένως τις αναγκαίες ενέργειες κατάρτισης των εργαζομένων, με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικής τους θέσης στη διεθνή αγορά. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης, καθορίζονται οι πρόσθετες, πέραν των οριζόμενων στην παρούσα περίπτωση (ζ), κατηγορίες ενισχυόμενων δαπανών του επιχειρηματικού σχεδίου.

η. **Επιχειρήσεις εξόρυξης, επεξεργασίας και εν γένει αξιοποίησης βιομηχανικών ορυκτών. Επιχειρήσεις λατόμευσης μαρμάρων υπό την προϋπόθεση ότι διαθέτουν εξοπλισμό κοπής και επεξεργασίας.**

Ενισχυόμενες δαπάνες:

(i). Η κατασκευή, η επέκταση, ο εκσυγχρονισμός κτιριακών, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων, καθώς και οι δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου.

(ii). Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού. Τα μισθώματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση.

των και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση.

(iii). Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων συστημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών και μηχανοργάνωσης, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών αγοράς του αναγκαίου λογισμικού και των δαπανών εκπαίδευσης του προσωπικού στο στάδιο εγκατάστασής του.

(iv). Οι δαπάνες μελετών που αποσκοπούν στην εισαγωγή, ανάπτυξη και εφαρμογή σύγχρονης τεχνολογίας, τεχνογνωσίας και σύγχρονων μεθόδων.

(v). Η ίδρυση, η επέκταση και ο εκσυγχρονισμός εργαστηρίων εφαρμοσμένης έρευνας.

(vi). Η αγορά καινούργιων μεταφορικών μέσων διακίνησης υλικών και προϊόντων εντός του ευρύτερου χώρου του εργοταξίου, καθώς και μαζικής μεταφοράς προσωπικού. Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιου σύγχρονου εξοπλισμού και η κατασκευή εγκαταστάσεων για τη διακίνηση υλικών και προϊόντων.

(vii). Οι δαπάνες επενδύσεων για προστασία του περιβάλλοντος, περιορισμό της ρύπανσης του εδάφους, του υπεδάφους, των υδάτων και της ατμόσφαιρας, αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος και ανακύκλωσης του ύδατος.

(viii). Οι δαπάνες κύριων προπαρασκευαστικών εργασιών της εκμετάλλευσης που αφορούν σε δρόμους, στοές, φρέατα και κεκλιμένα προσπέλασης.

(ix). Οι δαπάνες επενδύσεων για αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, υποκατάσταση υγρών καυσίμων ή ηλεκτρικής ενέργειας με αέρια καύσμα, επεξεργασμένα απορριπτόμενα υλικά από εγχώριες βιομηχανίες, αναεώσιμες πηγές ενέργειας, ανάκτηση απορριπτόμενης θερμότητας, καθώς και συμπαραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας. Επίσης οι δαπάνες επενδύσεων για εξοικονόμηση ενέργειας, υπό την προϋπόθεση ότι η επένδυση δεν αφορά τον παραγωγικό εξοπλισμό αλλά τον εξοπλισμό και τις εγκαταστάσεις κίνησης-λειτουργίας της μονάδας και από αυτήν προκύπτει μείωση τουλάχιστον 10% της καταναλισκόμενης ενέργειας.

(x). Η κατασκευή νέων εργατικών κατοικιών, βρεφονηπιακών σταθμών, κτιρίων ή εγκαταστάσεων, καθώς και η αγορά και εγκατάσταση εξοπλισμού, για τη στέγαση, την αναψυχή ή τη συνεστίαση των εργαζομένων της επιχείρησης, εφόσον αυτά γίνονται στην περιοχή που είναι εγκατεστημένη η επιχείρηση.

(xi). Οι δαπάνες εισαγωγής και προσαρμογής περιβαλλοντικά φυλικής τεχνολογίας στην παραγωγική διαδικασία.

θ. Οι γεωργικές επιχειρήσεις θερμοκηπιακού τύπου, οι κτηνοτροφικές επιχειρήσεις εσταβλισμένου ή ημεισταβλισμένου τύπου, οι επιχειρήσεις επεξεργασίας αναποφλοίωτου ρυζιού, οι γεωργικές επιχειρήσεις νέων καλλιεργιών (αντικατάσταση παλαιών), οι γεωργικές επιχειρήσεις βιολογικής γεωργίας και οι αλιευτικές επιχειρήσεις (υδατοκαλλιέργειες), σύγχρονης τεχνολογίας, όπως καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Γεωργίας.

Ενισχυόμενες δαπάνες:

(i). Η κατασκευή, η επέκταση, ο εκσυγχρονισμός κτιριακών, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων, καθώς και οι δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου.

(ii). Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού. Τα μισθώματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση.

(iii). Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων συστημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών και μηχανοργάνωσης, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών αγοράς του αναγκαίου λογισμικού και των δαπανών εκπαίδευσης του προσωπικού στο στάδιο εγκατάστασής του.

(iv). Οι δαπάνες μελετών που αποσκοπούν στην εισαγωγή, ανάπτυξη και εφαρμογή σύγχρονης τεχνολογίας, τεχνογνωσίας και σύγχρονων μεθόδων.

(v). Η ίδρυση, η επέκταση και ο εκσυγχρονισμός εργαστηρίων εφαρμοσμένης έρευνας.

(vi). Η αγορά καινούργιων μεταφορικών μέσων διακίνησης

υλικών και προϊόντων εντός του ευρύτερου χώρου της μονάδας και μαζικής μεταφοράς προσωπικού, καθώς και η αγορά και εγκατάσταση καινούργιου σύγχρονου εξοπλισμού και η κατασκευή εγκαταστάσεων διακίνησης υλικών και προϊόντων.

(vii). Η αγορά του αναπαραγωγικού πολλαπλασιαστικού υλικού που είναι απαραίτητο για την έναρξη παραγωγικής λειτουργίας στις περιπτώσεις ιδρυσης ή επέκτασης μονάδων.

(viii). Οι δαπάνες επενδύσεων για προστασία του περιβάλλοντος, περιορισμό της ρύπανσης του εδάφους, του υπεδάφους, των υδάτων και της ατμόσφαιρας, αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος και ανακύκλωσης του ύδατος.

(ix). Οι δαπάνες επενδύσεων για αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, υποκατάσταση υγρών καυσίμων ή ηλεκτρικής ενέργειας με αέρια καύσμα, επεξεργασμένα απορριπτόμενα υλικά από εγχώριες βιομηχανίες, αναεώσιμες πηγές ενέργειας, ανάκτηση απορριπτόμενης θερμότητας, καθώς και συμπαραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας. Επίσης οι δαπάνες επενδύσεων για εξοικονόμηση ενέργειας, υπό την προϋπόθεση ότι η επένδυση αφορά τον εξοπλισμό και τις εγκαταστάσεις κίνησης-λειτουργίας της μονάδας και από αυτήν προκύπτει μείωση τουλάχιστον 10% της καταναλισκόμενης ενέργειας. Οι δαπάνες επενδύσεων για την παραγωγή στερεών καυσίμων από βιομάζα.

(x). Οι δαπάνες για αποσυναρμολόγηση, μεταφορά και επανασυναρμολόγηση του υφιστάμενου εξοπλισμού, προκειμένου για επιχειρήσεις που μετεγκαθίστανται υποχρεωτικά για λόγους περιβαλλοντικούς.

ι. Αγροτικοί ή αγροτοβιομηχανικοί συνεταιρισμοί καθώς και ομάδες παραγωγών ή ενώσεις ομάδων παραγωγών, οι οποίες έχουν συσταθεί σύμφωνα με τις διατάξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης που πραγματοποιούν επενδύσεις σε μηχανικά μέσα σποράς, καλλιέργειας και συγκομιδής αγροτικών προϊόντων.

Ενισχυόμενες δαπάνες:

(i). Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού. Τα μισθώματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση.

(ii). Η αγορά καινούργιων μεταφορικών μέσων διακίνησης προϊόντων.

κ. Επιχειρήσεις που για ίδιο λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτων, τυποποιούν, συσκευάζουν ή και συντηρούν γεωργικά και κτηνοτροφικά προϊόντα ή προϊόντα αλιείας και ιχθυοτροφίας.

Ενισχυόμενες δαπάνες:

(i). Οι δαπάνες για κατασκευή, επέκταση ή εκσυγχρονισμό κτιριακών, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων, καθώς και οι δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου.

(ii). Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού της μισθώματας της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση.

(iii). Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών και μηχανοργάνωσης, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών αγοράς του αναγκαίου λογισμικού και των δαπανών εκπαίδευσης του προσωπικού στο στάδιο εγκατάστασής του.

(iv). Η αγορά καινούργιων μεταφορικών μέσων διακίνησης προϊόντων εντός του ευρύτερου εργοστασιακού, καθώς και η αγορά και εγκατάσταση εξοπλισμού και η κατασκευή εγκαταστάσεων διακίνησης υλικών.

(v). Οι δαπάνες επενδύσεων για αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, υποκατάσταση υγρών καυσίμων ή ηλεκτρικής ενέργειας με αέρια καύσμα, επεξεργασμένα απορριπτόμενα υλικά από εγχώριες βιομηχανίες, αναεώσιμες πηγές ενέργειας, ανάκτηση απορριπτόμενης θερμότητας, καθώς και συμπαραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας. Επίσης οι δαπάνες επενδύσεων για εξοικονόμηση ενέργειας, υπό την προϋπό-

θεση ότι η επένδυση δεν αφορά τον παραγωγικό εξοπλισμό αλλά τον εξοπλισμό και τις εγκαταστάσεις κίνησης-λειτουργίας της μονάδας και από αυτήν προκύπτει μείωση τουλάχιστον 10% της καταναλισκόμενης ενέργειας.

λ. *Επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. ή νομαρχιακής αυτοδιοίκησης ή συνεταιρισμοί που πραγματοποιούν επενδύσεις για την ανέγερση και εκμετάλλευση βιοτεχνικών κέντρων και κτιρίων στις ειδικές βιοτεχνικές και βιομηχανικές ζώνες που καθορίζονται στο πλαίσιο του πολεοδομικού και χωροταξιακού σχεδιασμού, καθώς και χώρων κοινωνικών και πολιτιστικών λειτουργιών, κεντρικών αγορών και σφαγείων. Επίσης επενδύσεις των ως άνω φορέων για τη μετασκευή και διαμόρφωση παλαιών βιομηχανοστασίων και λοιπών εγκαταστάσεων ομοίως για χώρους κοινωνικών και πολιτιστικών λειτουργιών, κεντρικών αγορών και σφαγείων.*

Ενισχυόμενες δαπάνες:

(i). Οι δαπάνες για κατασκευή ή επέκταση κτιριακών, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων, καθώς και οι δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου. Επίσης οι δαπάνες για μετασκευή και διαμόρφωση παλαιών βιομηχανοστασίων και λοιπών εγκαταστάσεων.

(ii). Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού. Τα μισθώματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση.

(iii). Η αγορά και εγκατάσταση νέων συστημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών και μηχανοργάνωσης λογισμικού.

(iv). Οι δαπάνες επενδύσεων για την προστασία του περιβάλλοντος, για τον περιορισμό της ρύπανσης του εδάφους, του υπεδάφους, των υδάτων και της ατμόσφαιρας και για την ανακύληση του ύδατος.

(v). Οι δαπάνες επενδύσεων για αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, υποκατάσταση υγρών καυσίμων ή ηλεκτρικής ενέργειας με αέρια καύσμα, επεξεργασμένα απορριπτόμενα υλικά από εγχώριες βιομηχανίες, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ανάκτηση απορριπτόμενης θερμότητας, καθώς και συμπαραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας. Επίσης οι δαπάνες επενδύσεων για εξοικονόμηση ενέργειας, υπό την προϋπόθεση ότι η επένδυση δεν αφορά τον παραγωγικό εξοπλισμό αλλά τον εξοπλισμό και τις εγκαταστάσεις κίνησης-λειτουργίας της μονάδας και από αυτήν προκύπτει μείωση τουλάχιστον 10% της καταναλισκόμενης ενέργειας.

μ. *Επιχειρήσεις εκμετάλλευσης δήμοσιας χρήσης σταθμών αυτοκινήτων χωρητικότητας τουλάχιστον ογδόντα (80) θέσεων, μόνο για την ίδρυση των σταθμών αυτών.*

Ενισχυόμενες δαπάνες:

(i). Η κατασκευή κτιριακών, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων, καθώς και οι δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου.

(ii). Η αγορά και η εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού. Τα μισθώματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση.

(iii). Η αγορά και η εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων συστημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών και μηχανοργάνωσης, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών αγοράς του αναγκαίου λογισμικού.

ν. *Επιχειρήσεις υγρών καυσίμων και υγραερίων, εφόσον πραγματοποιούν επενδύσεις για τη δημιουργία εγκαταστάσεων αποθήκευσης ή για την προμήθεια εξοπλισμού μεταφοράς υγρών καυσίμων και υγραερίων σε νησιά.*

Ενισχυόμενες δαπάνες:

(i). Οι δαπάνες δημιουργίας εγκαταστάσεων αποθήκευσης σε νησιά.

(ii). Η αγορά και εγκατάσταση εξοπλισμού και μέσων

μεταφοράς στα νησιά υγρών καυσίμων και υγραερίων.

(iii). Η αγορά και η εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων συστημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών και μηχανοργάνωσης, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών αγοράς του αναγκαίου λογισμικού.

(iv). Οι δαπάνες επενδύσεων για την προστασία του περιβάλλοντος, για τον περιορισμό της ρύπανσης του εδάφους, του υπεδάφους, των υδάτων και της ατμόσφαιρας.

ξ. *Επιχειρήσεις εκμετάλλευσης μέσων μεταφοράς ανθρώπων και εμπορευμάτων, σε απομονωμένες, δυσπρόσιτες και απομακρυσμένες από τον κεντρικό κορμό της χώρας περιοχές, που ορίζονται με απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Εμπορικής Ναυτιλίας.*

Ενισχυόμενες δαπάνες:

(i). Η αγορά και η εγκατάσταση εξοπλισμού μεταφορικών μέσων πλην του εξοπλισμού που προορίζεται για την υποδομή και την κίνησή τους, εφόσον είναι απαραίτητη για την εξυπηρέτηση της μεταφοράς ανθρώπων και εμπορευμάτων στις ανωτέρω περιοχές.

(ii). Τα μισθώματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης των ως άνω καινούργιων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση.

ο. *Κέντρα κοινής επιχειρηματικής δράσης που μπορούν να ιδρύονται από τρεις (3) τουλάχιστον επιχειρήσεις του μεταποιητικού τομέα που απασχολούν η καθεμία μέχρι 120 εργαζομένους και από μία τουλάχιστον εμπορική επιχειρηση ή επιχειρηση του τομέα μεταφορών ή λοιπών υπηρεσιών. Στα κέντρα αυτά μπορούν να συμμετέχουν Α.Ε.Ι. ή ερευνητικά κέντρα.*

Σκοπός των κέντρων αυτών που μπορούν να λειτουργούν και με τη μορφή εταιρείας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα είναι η παροχή προς τους συμμετέχοντες επιχειρηματικούς φορείς όλων των δυνατών υπηρεσιών επιχειρηματικής υποστήριξης, όπως είναι η δημιουργία τράπεζας πληροφοριών, η εκπόνηση μελετών οργάνωσης, μάρκετινγκ και διεύρυνσης της αγοράς για τα προϊόντα των συμμετεχόντων φορέων, ο συντονισμός ενεργειών για κοινές προμήθειες υλικών, για συμμετοχή σε κρατικές προμήθειες, καθώς και εξασφάλιση πιστοποιητικών ποιότητας. Επίσης, η ανάληψη συλλογικής επιχειρηματικής δράσης για πραγματοποίηση κοινών εκθέσεων προϊόντων, κοινών προμηθειών υλικών, κοινής συμμετοχής σε κρατικές προμήθειες και δημιουργία δικτύων διανομής στο εσωτερικό ή το εξωτερικό για πρόσβαση σε νέες αγορές.

Ενισχυόμενες δαπάνες στο εσωτερικό ή το εξωτερικό (εκτός κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης):

(i). Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού. Τα μισθώματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση.

(ii). Οι δαπάνες για την κατασκευή ή αγορά των κτιριακών εγκαταστάσεων που είναι αναγκαίες:

- για τη λειτουργία τους,

- για τη δημιουργία μόνιμων εκθεσιακών τους χώρων και

- για τη δημιουργία των αποθηκευτικών ή και ψυκτικών χώρων που απαιτούνται για την προώθηση των προϊόντων των συνασπιζόμενων επιχειρήσεων.

(iii). Οι δαπάνες διαμόρφωσης-διευθέτησης των αγοραζόμενων ή ενοικιαζόμενων κτιριακών εγκαταστάσεων της προηγούμενης υποπεριπτώσεως (ii).

(iv). Η αγορά των αναγκαίων επίπλων και σκευών των γραφείων, των εκθεσιακών, αποθηκευτικών ή και ψυκτικών χώρων τους.

(v). Η αγορά και εγκατάσταση του αναγκαίου τεχνικού και λοιπού εξοπλισμού και η κατασκευή εγκαταστάσεων για την εξυπηρέτηση των σκοπών τους (Η/Υ, fax, φωτοτυπικά, telex, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός διακίνησης προϊόντων κ.λπ.).

(vi). Η αγορά και εγκατάσταση του αναγκαίου, για το σύνολο

των δραστηριοτήτων–σκοπών των κέντρων κοινής επιχειρηματικής δράσης, λογισμικού περιλαμβανομένων και των δαπανών εκπαίδευσης του προσωπικού κατά το στάδιο εγκατάστασής του.

(vii). Η αγορά των αναγκαίων φορτηγών αυτοκινήτων για τη διανομή προϊόντων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στα κέντρα κοινής επιχειρηματικής δράσης.

(viii). Οι δαπάνες εκπόνησης μελετών οργάνωσης της κοινής επιχειρηματικής δράσης, καθώς και των αρχικών μελετών μάρκετινγκ για τη διεύσδυση και διεύρυνση των μεριδών αγοράς για τα προϊόντα των συνασπιζόμενων φορέων. Οι επιλέξιμες για ενίσχυση δαπάνες εκπόνησης μελετών δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 10% του συνολικού κόστους επένδυσης του Επιχειρηματικού Κέντρου.

(ix). Η δαπάνη εκπόνησης της οικονομοτεχνικής μελέτης για την υπαγωγή της επένδυσης ίδρυσης του κέντρου κοινής επιχειρηματικής δράσης στις ενισχύσεις του παρόντος.

π. Εταιρείες Διεθνούς Εμπορίου που ιδρύονται ή λειτουργούν ως ανώνυμες εταιρείες υπό την προϋπόθεση ότι αποκλειστικός σκοπός τους είναι η διενέργεια οικονομικών-εμπορικών δραστηριοτήτων διεθνούς εμπορίου και το μετοχικό τους κεφάλαιο ανέρχεται στο ποσό των τριακοσίων (300) εκατ. δρχ. τουλάχιστον, ολοσχερώς καταβεβλημένο.

Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας καθορίζονται οι λεπτομέρειες πλήρωσης των ως άνω προϋποθέσεων καθώς και οι λοιπές λεπτομέρειες για την υπαγωγή επενδύσεων των εταιρειών αυτών στα κίνητρα του παρόντος νόμου.

Ενισχύμενες δαπάνες στο εσωτερικό και εξωτερικό (εκτός κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης):

(i). Οι δαπάνες για την κατασκευή, την αγορά ή και τη μετατροπή κτιριακών εγκαταστάσεων που είναι αναγκαίες για τη λειτουργία τους, καθώς και για να χρησιμοποιηθούν ως αποθηκευτικοί, ψυκτικοί χώροι, χώροι ξήρανσης, συντήρησης, τυποποίησης και συσκευασίας προϊόντων ή ως χώροι διανομής σε ευρύτερες περιφέρειες, καθώς και οι δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου.

(ii). Δαπάνες για αγορά και εγκατάσταση καινούργιου σύγχρονου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού και η κατασκευή εγκαταστάσεων για τους χώρους του προηγούμενου εδαφίου (i). Τα μισθώματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση.

(iii). Η αγορά και εγκατάσταση εξοπλισμού ποιοτικού ελέγχου, ηλεκτρονικών υπολογιστών και του αναγκαίου λογισμικού περιλαμβανομένων και των δαπανών εκπαίδευσης του προσωπικού κατά το στάδιο εγκατάστασής του.

(iv). Η αγορά και εγκατάσταση του αναγκαίου τεχνικού και λοιπού εξοπλισμού και η κατασκευή εγκαταστάσεων για την εξυπρέτηση των σκοπών τους (fax, φωτοτυπικά, telex, εγκαταστάσεις και εξοπλισμοί διακίνησης προϊόντων κ.λπ.).

(v). Οι δαπάνες επενδύσεων για αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, υποκατάσταση υγρών καυσίμων ή ηλεκτρικής ενέργειας με αέρια καύσμα, επεξεργασμένα απορριπτόμενα υλικά από εγχώριες βιομηχανίες, αναεώσιμες πηγές ενέργειας, ανάκτηση απορριπτόμενης θερμότητας, καθώς και συμπαραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας. Επίσης οι δαπάνες επενδύσεων για εξοικονόμηση ενέργειας, υπό την προϋπόθεση ότι η επένδυση δεν αφορά τον παραγωγικό εξοπλισμό αλλά τον εξοπλισμό και τις εγκαταστάσεις κίνησης-λειτουργίας της μονάδας και από αυτήν προκύπτει μείωση τουλάχιστον 10% της καταναλισκόμενης ενέργειας.

(vi). Η αγορά καινούργιων ή μεταχειρισμένων φορτηγών αυτοκινήτων ή αυτοκινήτων ψυγείων. Στην περί- πτωση αγοράς μεταχειρισμένων, η ηλικία τους δεν μπορεί να υπερβαίνει την πενταετία, οι δε παρεχόμενες ενισχύσεις, υπολογίζονται επί κόστους ύψους 4.000.000 δρχ. ανά αυτοκίνητο είτε αυτό αφορά στο συνολικό κόστος αγοράς του αυτοκινήτου είτε σε τμήμα του.

ρ. Εμπορικές επιχειρήσεις με αντικείμενο εργασιών την

αγορά και πώληση υλικών αγαθών.

Ενισχύμενες δαπάνες:

(i). Οι δαπάνες αγοράς συστημάτων μηχανοργάνωσης περιλαμβανομένων των δαπανών αγοράς του αναγκαίου λογισμικού και των δαπανών εκπαίδευσης του προσωπικού κατά το στάδιο εγκατάστασής του.

(ii). Οι δαπάνες κατασκευής αποθηκών και ψυκτικών θαλάμων, καθώς και οι δαπάνες αγοράς εξοπλισμού αποθηκών, οργάνων και εξοπλισμού ποιοτικού ελέγχου, που πραγματοποιούνται από πέντε τουλάχιστον Μ.Μ.Ε. εμπορικές επιχειρήσεις που ο κύλος εργασιών τους δεν υπερβαίνει αθροιστικά κατά την τελευταία τριετία το ποσό των 5 δισ. δρχ..

σ. Κέντρα αποθεραπείας και αποκατάστασης, όπως αυτά καθορίζονται με το άρθρο 10 του ν. 2072/1992 και επιχειρήσεις με αντικείμενο την παροχή στέγης αυτόνομης διαβίωσης, σε άτομα με ειδικές ανάγκες, σύμφωνα με το άρθρο 30 του ίδιου νόμου.

Ενισχύμενες δαπάνες:

(i). Η κατασκευή, η επέκταση, ο εκσυγχρονισμός κτιριακών, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων, καθώς και οι δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου.

(ii). Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού. Τα μισθώματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση.

(iii). Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων συστημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών και μηχανοργάνωσης, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών αγοράς του αναγκαίου λογισμικού.

(iv). Η αγορά καινούργιων μεταφορικών μέσων μαζικής μεταφοράς προσωπικού, καθώς και των ατόμων που διαβιούν ή συμμετέχουν στα προγράμματα αποθεραπείας και αποκατάστασης.

τ. Τουριστικές επιχειρήσεις.

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται οι ακόλουθες τουριστικές δραστηριότητες:

- Ίδρυσης ή επέκτασης ξενοδοχειακών μονάδων τουλάχιστον Β' τάξης.

- Εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής λειτουργουσών ξενοδοχειακών μονάδων τουλάχιστον Γ' τάξης.

- Εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής λειτουργουσών ξενοδοχειακών μονάδων κατώτερων της Γ' τάξης σε κτίρια που χαρακτηρίζονται διατηρητέα ή παραδοσιακά εφόσον με τον εκσυγχρονισμό τους αναβαθμίζονται τουλάχιστον σε Γ' τάξης.

- Μετατροπής παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες τουλάχιστον Γ' τάξης.

- Εκσυγχρονισμό ολοκληρωμένης μορφής λειτουργουσών τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων (campings) τουλάχιστον Γ' τάξης.

- Ίδρυσης, επέκτασης, εκσυγχρονισμού συνεδριακών κέντρων.

- Ίδρυσης, επέκτασης, εκσυγχρονισμού χιονοδρομικών κέντρων.

- Ίδρυσης, επέκτασης, εκσυγχρονισμού λιμένων σκαφών αναψυχής (marineras).

- Ίδρυσης, επέκτασης, εκσυγχρονισμού γηπέδων γκόλφ.

- Ίδρυσης, επέκτασης, εκσυγχρονισμού κέντρων θαλασσοθεραπείας.

- Ίδρυσης, επέκτασης, εκσυγχρονισμού κέντρων τουρισμού υγείας.

- Ίδρυσης επέκτασης εκσυγχρονισμού, κέντρων προπονητικού-αθλητικού τουρισμού που δημιουργούνται μόνο από εταιρείες που λειτουργούν και εκμεταλλεύονται ξενοδοχειακές μονάδες ή από εταιρείες των οποίων εταίροι είναι μόνο

εταιρείες που λειτουργούν και εκμεταλλεύονται ξενοδοχειακές μονάδες.

Ενισχυόμενες δαπάνες:

(i). Η κατασκευή, η επέκταση, ο εκσυγχρονισμός κτιριακών, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων, καθώς και οι δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου.

(ii). Οι δαπάνες επισκευής, αποκατάστασης και μετατροπής των παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες, καθώς και οι δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου.

(iii). Η αγορά και η εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού περιλαμβανομένου και του ξενοδοχειακού. Τα μισθώματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση.

(iv). Η αγορά και η εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων συστημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών και μηχανοργάνωσης, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών αγοράς του αναγκαίου λογισμικού και των δαπανών εκπαίδευσης του προσωπικού στο στάδιο εγκατάστασής του.

(v). Η αγορά καινούργιων μεταφορικών μέσων διακίνησης υλικών και μαζικής μεταφοράς προσωπικού.

(vi). Οι δαπάνες επενδύσεων για προστασία του περιβάλλοντος, περιορισμό της ρύπανσης του εδάφους, του υπεδάφους, των υδάτων και της ατμόσφαιρας, αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος και ανακύκλωσης του ύδατος.

(vii). Οι δαπάνες για αγορά και εγκατάσταση καινούργιου εξοπλισμού και για κατασκευή πάσης φύσεως εγκαταστάσεων, που προκύπτουν από τις κατά περίπτωση καθοριζόμενες προδιαγραφές και την κείμενη νομοθεσία του Ε.Ο.Τ. και που τυχόν δεν καλύπτονται από τις πιο πάνω οριζόμενες ως ενισχυόμενες δαπάνες.

(viii). Οι δαπάνες επενδύσεων για αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, υποκατάσταση υγρών καυσίμων ή ηλεκτρικής ενέργειας με αέρια καύσμα, επεξεργασμένα απορριπτόμενα υλικά από εγχώριες βιομηχανίες, αναεώσιμες πηγές ενέργειας, ανάκτηση απορριπτόμενης θερμότητας, καθώς και συμπαραγγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας. Επίσης οι δαπάνες επενδύσεων για εξοικονόμηση ενέργειας, υπό την προϋπόθεση ότι η επένδυση δεν αφορά τον παραγωγικό εξοπλισμό, αλλά τον εξοπλισμό και τις εγκαταστάσεις κίνησης-λειτουργίας της μονάδας και από αυτήν προκύπτει μείωση τουλάχιστον 10% της καταναλισκόμενης ενέργειας.

υ. Ιερές μονές για την ανέγερση και εκσυγχρονισμό ξενώνων ή για τη μετατροπή κτιρίων τους σε ξενώνες, καθώς και για την ανέγερση, επέκταση, εκσυγχρονισμό ή μετατροπή κτιρίων τους σε χώρους κοινωνικών και πολιτιστικών λειτουργιών.

Ενισχυόμενες δαπάνες:

(i). Η κατασκευή, η επέκταση, ο εκσυγχρονισμός κτιριακών, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων, καθώς και οι δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου.

(ii). Οι δαπάνες επισκευής, αποκατάστασης και μετατροπής των κτιρίων σε ξενώνες ή χώρους κοινωνικών και πολιτιστικών λειτουργιών.

(iii). Η αγορά και η εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού περιλαμβανομένου και του ξενοδοχειακού. Τα μισθώματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση.

(iv). Η αγορά καινούργιων μεταφορικών μέσων διακίνησης υλικών.

(φ) Τεχνικές εταιρείες μόνο για τον εκσυγχρονισμό τους μέσω αντικατάστασης των μηχανημάτων τους και του λοιπού εξοπλισμού τους, πλήν των μεταφορικών μέσων υλικών και προσωπικού.

Ενισχυόμενες δαπάνες:

Η αγορά η εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού.

2. Επίσης υπάγονται στην ενίσχυση της επιχειρήσης του νόμου αυτού, οι ακόλουθες επιχειρηματικές δραστηριότητες, που ασκούνται στην αλλοδαπή, από νομικά πρόσωπα, για τις επενδυτικές και λοιπές δαπάνες τους, όπως αυτές προσδιορίζονται για καθε- μία δραστηριότητα:

α. Μεταποιητικές επιχειρήσεις όλων των κλάδων, μόνο για ίδρυση παραγωγικών μονάδων. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, μπορεί να εξαιρούνται της ενίσχυσης ορισμένοι κλάδοι η υποκλάδοι της μεταποίησης.

Ενισχυόμενες δαπάνες:

(i). Η κατασκευή, η επέκταση, ο εκσυγχρονισμός κτιριακών, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων, καθώς και οι δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου.

(ii). Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού. Τα μισθώματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση.

(iii). Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων συστημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών και μηχανοργάνωσης, συμπεριλαμβανομένης της αγοράς του αναγκαίου λογισμικού.

(iv). Η αγορά καινούργιων μεταφορικών μέσων διακίνησης υλικών και προϊόντων εντός του ευρύτερου εργοστασιακού χώρου και μαζικής μεταφοράς προσωπικού, καθώς και η αγορά και εγκατάσταση καινούργιου εξοπλισμού και η κατασκευή εγκαταστάσεων διακίνησης υλικών.

β. Οι γεωργικές επιχειρήσεις θερμοκηπιακού τύπου, οι κτηνοτροφικές επιχειρήσεις εσταβλισμένου ή ημιεσταβλισμένου τύπου και οι αλιευτικές επιχειρήσεις (υδατοκαλλιέργειες) σύγχρονης τεχνολογίας.

Ενισχυόμενες δαπάνες:

(i). Η κατασκευή, η επέκταση, ο εκσυγχρονισμός κτιριακών, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων, καθώς και οι δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου.

(ii). Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού. Τα μισθώματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση.

(iii). Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων συστημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών και μηχανοργάνωσης, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών αγοράς του αναγκαίου λογισμικού.

(iv). Η αγορά καινούργιων μεταφορικών μέσων διακίνησης υλικών και προϊόντων εντός του ευρύτερου χώρου της μονάδας και μαζικής μεταφοράς προσωπικού, καθώς και η αγορά και εγκατάσταση καινούργιου εξοπλισμού και η κατασκευή εγκαταστάσεων διακίνησης υλικών και προϊόντων.

(v). Η αγορά του αναπαραγωγικού και πολλαπλασιαστικού υλικού που είναι απαραίτητο για την έναρξη παραγωγικής λειτουργίας της μονάδας.

3. Δεν μπορούν να υπαχθούν στις ενισχύσεις του παρόντος νόμου:

α. Η αγορά επιβατικών αυτοκινήτων μέχρι έξι (6) θέσεων.

β. Με την επιφύλαξη της υποπερίπτωσης (iv) της περίπτωσης (ο) της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, η αγορά επίπλων και σκευών γραφείου.

γ. Η αγορά οικοπέδων, γηπέδων και αγροτεμαχίων. Επίσης, σε περιπτώσεις αγοράς κτιριακών εγκαταστάσεων δεν μπορεί να ενισχυθεί το τμήμα της αξίας τους που αφορά στην αξία του οικοπέδου επί του οποίου αυτές έχουν ανεγερθεί.

δ. Η ανέγερση ή η επέκταση κτιριακών εγκαταστάσεων σε οικόπεδο που δεν ανήκει στο φορέα της επένδυσης. Κατ' εξαίρεση μπορούν να ενισχυθούν:

(i). Η ανέγερση κτιριακών εγκαταστάσεων επί οικοπέδου που δεν ανήκει στο φορέα της επένδυσης, εφόσον έχει

παραχωρηθεί προς τούτο η χρήση του για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ετών από το Δημόσιο, τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού, τις ΒΙ.ΠΕ. Ε.Τ.Β.Α., συμπεριλαμβανομένων και αυτών που έχουν καθεστώς ελεύθερης ζώνης, λοιπές ΒΙ.ΠΕ., Β.Ε.Π.Ε. και ΒΙΟ.Π.Α., οργανισμούς τοπικής ή νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, καθώς και από τεχνολογικά πάρκα προκειμένου για ανέγερση ή επέκταση κτιρίων εντός τεχνολογικών πάρκων.

(ii). Η πραγματοποίηση επενδύσεων: θερμοκηπίων, χιονοδρομικών κέντρων, παραγωγής ηλεκτρισμού από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και γηπέδων γκολφ, επί οικοπέδου του οποίου η χρήση έχει παραχωρηθεί προς τούτο στο φορέα της επένδυσης για χρονικό διάστημα τουλάχιστον είκοσι (20) ετών.

(iii). Η πραγματοποίηση επενδύσεων υδατοκαλλιεργειών σε αιγιαλό.

ε. Ο εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων τουλάχιστον Γ' τάξης, πριν παρέλθει επταετία από την έναρξη λειτουργίας της μονάδας ή από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ολοκλήρωσης επένδυσης εκσυγχρονισμού της μονάδας που έχει υπαχθεί στις διατάξεις του παρόντος ή των νόμων 1892/1990 και 1262/1982. Κατ' εξαίρεση για τις ξενοδοχειακές μονάδες για τις οποίες έχει εγκριθεί επένδυση εκσυγχρονισμού τους πριν τις 31.8.1994 και οι οποίες υποβάλλουν αίτηση υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος επένδυσης ή/και προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για ολοκληρωμένης μορφής εκσυγχρονισμού τους, πριν παρέλθουν επτά (7) έτη από την ολοκλήρωση του εγκριθέντα αυτού εκσυγχρονισμού τους, ο αιτούμενος εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής μπορεί να ενισχυθεί εφόσον αφορά σε άλλα πλην των εκσυγχρονισθέντων τμήματα της παραγωγικής μονάδας. Σε περίπτωση που στον αιτούμενο εκσυγχρονισμό ολοκληρωμένης μορφής περιλαμβάνονται και επενδυτικά έργα που αναφέρονται στον εκσυγχρονισμό τμημάτων της ξενοδοχειακής μονάδας που είχαν εκσυγχρονισθεί εντός της τελευταίας επταετίας και είχαν υπαχθεί στα κίνητρα επιχορήγησης και επιδότησης μέσω επένδυσης εγκριθείσας πριν τις 31.8.1994, οι δαπάνες για τα έργα αυτά μπορεί να ενισχυθούν, εφόσον η σκοπιμότητα πραγματοποίησής τους κρίνεται πλήρως αιτιολογημένη μετά από γνώμη της αρμόδιας Γνωμοδοτικής Επιτροπής.

σ. Ο εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων (campings) τουλάχιστον Γ' τάξης, πριν παρέλθει επταετία από την έναρξη λειτουργίας της μονάδας ή από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ολοκλήρωσης επένδυσης εκσυγχρονισμού της μονάδας που έχει υπαχθεί στις διατάξεις του παρόντος ή του ν. 1262/1982. Κατ' εξαίρεση για τα κατασκηνωτικά κέντρα (campings) για τα οποία έχει υπαχθεί επένδυση εκσυγχρονισμού τους στις διατάξεις του ν. 1262/1982, για τα οποία υποβάλλεται για υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος επένδυση ή/και πρόγραμμα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για ολοκληρωμένης μορφής εκσυγχρονισμού τους πριν παρέλθει επταετία από την ολοκλήρωση του εγκριθέντα αυτού εκσυγχρονισμού τους, ο αιτούμενος εκσυγχρονισμός ολοκληρωμένης μορφής μπορεί να ενισχυθεί εφόσον αφορά σε άλλα πλην των εκσυγχρονισθέντων τμήματα του κατασκηνωτικού κέντρου ή και στα εκσυγχρονισθέντα εφόσον η σκοπιμότητα πραγματοποίησης περαιτέρω έργων εκσυγχρονισμού τους κρίνεται πλήρως αιτιολογημένη μετά από γνώμη της αρμόδιας Γνωμοδοτικής Επιτροπής.

ζ. Η ανέγερση, η επέκταση και ο εκσυγχρονισμός αυτοεξυπηρετούμενων καταλυμάτων, ενοικιαζόμενων δωματίων και ενοικιαζόμενων επιπλωμένων διαμερισμάτων ανεξάρτητα από την τάξη.

η. Η εισφορά στο εταιρικό κεφάλαιο του φορέα της επένδυσης της αξίας μηχανημάτων και λοιπών πάγιων στοιχείων.

4. Οι διατάξεις του παρόντος δεν εφαρμόζονται για επενδύσεις δημόσιων επιχειρήσεων και οργανισμών. Η εξαίρεση δεν αφορά τις θυγατρικές τους εταιρείες, καθώς και τις εταιρείες των Ο.Τ.Α. και της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης.

5. Οι διατάξεις του παρόντος δεν έχουν εφαρμογή σε επιχειρήσεις που λειτουργούν με τη μορφή της κοινωνίας, της

εταιρείας του αστικού δικαίου ή της κοινοπραξίας.

6. Οι διατάξεις του παρόντος έχουν εφαρμογή μόνο για τις επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Β' ή Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ..

Οι επιχειρήσεις της αλλοδαπής, της παρ. 2 του παρόντος άρθρου, πρέπει να τηρούν βιβλία αντίστοιχα των κατηγοριών Β' και Γ' του Ελληνικού Κ.Β.Σ. για να είναι δυνατή γι' αυτές η εφαρμογή της ενίσχυσης της επιχορήγησης.

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης, που δεν μπορεί να τροποποιείται πριν την παρέλευση διετίας από την έκδοσή της, μπορεί να αφαιρούνται κατηγορίες επιχειρηματικών δραστηριοτήτων από το παράρτημα του παρόντος ή και να επαναπροστίθενται σε αυτό. Με την ίδια απόφαση μπορεί να αφαιρούνται ή να προστίθενται και υποκατηγορίες των δραστηριοτήτων αυτών.

'Αρθρο 4 Διαίρεση της Επικράτειας Λοιπές περιοχές εφαρμογής των ενισχύσεων

1. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, η Επικράτεια κατανέμεται σε τέσσερις (4) περιοχές ως εξής:

ΠΕΡΙΟΧΗ Δ': Περιλαμβάνει τους νομούς Ξάνθης, Ροδόπης και Έβρου, τα νησιά της περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, τη νήσο Θάσο, το Νομό Δωδεκανήσου πλην της περιοχής της πόλης της Ρόδου που καθορίζεται σε ακτίνα 15 χλμ. με κέντρο το νομαρχιακό κατάστημα της πόλης και την παραμεθόρια ζώνη του ηπειρωτικού τύμπανος της χώρας σε απόσταση 20 χλμ. από τα σύνορα, στην οποία εντάσσονται και οι δήμοι ή οι κοινότητες των οποίων τα διοικητικά όρια τέμνονται από τη ζώνη αυτή.

ΠΕΡΙΟΧΗ Γ': Περιλαμβάνει Περιφέρειες ή νομούς της Επικράτειας, πλην των νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης και των νομών ή τμημάτων τους που περιλαμβάνονται στη Δ' περιοχή, που εμφανίζουν έντονα προβλήματα ανεργίας ή και μείωσης του ενεργού πληθυσμού. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Ανάπτυξης και Εργασίας, που εκδίδεται κάθε δύο έτη και δεν μπορεί να τροποποιηθεί μέσα στο χρονικό αυτό διάστημα των δύο ετών προσδιορίζονται περιφέρειες ή νομοί της χώρας, όπου ο μέσος όρος της ανεργίας βάσει των εκάστοτε διαθέσιμων στατιστικών στοιχείων της Ε.Σ.Υ.Ε. για το χρονικό διάστημα της προηγούμενης τετραετίας υπερβαίνει το μέσο όρο χώρας της περιόδου αυτής κατά μία τουλάχιστον ποσοστιαία μονάδα ή και εμφανίζεται αρνητική μεταβολή του ενεργού πληθυσμού.

Επίσης, περιλαμβάνει τη Ζώνη Λαυρεωτικής του Νομού Αττικής, όπως αυτή καθορίστηκε με την 37349/ 5.11.1991 κοινή υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 950 Β').

ΠΕΡΙΟΧΗ Β': Περιλαμβάνει την Επαρχία Λαγκαδά και το τμήμα δυτικά του Ποταμού Αξιού του νομού Θεσσαλονίκης, τις επαρχίες Τροιζήνιας και Κυθήρων του Νομού Αττικής, καθώς και τις περιφέρειες, τους νομούς ή τα τμήματα νομών της Επικράτειας που δεν εντάσσονται στις περιοχές Δ', Γ' και Α'.

ΠΕΡΙΟΧΗ Α': Περιλαμβάνει τους νομούς Αττικής Θεσσαλονίκης, πλην των τμημάτων τους που εντάσσονται στην περιοχή Β' ή Γ'.

2. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας η ισχύ των οποίων διαρκεί δύο (2) έτη από την έκδοσή τους, καθορίζονται οι χώρες και οι συγκεκριμένες περιοχές αυτών, για τις οποίες έχει εφαρμογή η διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 3, με την οποία προβλέπεται η ενίσχυση της επιχορήγησης σε ορισμένες κατηγορίες επενδύσεων που πραγματοποιούνται στις χώρες και τις συγκεκριμένες περιοχές αυτών.

'Αρθρο 5 Καθορισμός παρεχόμενων ενισχύσεων

1. Με την επιφύλαξη της παρ. 3 πιο κάτω, της παρ. 2, του άρθρου 6, καθώς και της περιπτώσης (στ), της παρ. 10, του άρθρου 6, οι ενισχύσεις που παρέχονται στους νέους φορείς, εναλλακτικά, είναι:

a. Επιχορήγηση των ενισχυόμενων δαπανών και επιδότηση

των τόκων των μεσομακροπρόθεσμων επενδυτικών δανείων, καθώς και επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης κατά περίπτωση, ως εξής:

Περιοχή	Ποσοστό επιχορήγησης επί της ενισχυόμενης δαπάνης	Ποσοστό επιδότησης των τόκων των επενδυτικών δανείων της ενισχυόμενης επένδυσης	Ποσοστό της επιδότησης της χρηματοδοτικής μίσθωσης υπολογιζόμενο επί της αξίας κτήσης από την εταιρεία χρηματοδοτικής μίσθωσης του ενισχυόμενου εξοπλισμού
Δ'	40%	40%	40%
Γ'	30%	30%	30%
Β'	15%	15%	15%

Για την περιοχή Α' και με την επιφύλαξη της παρ. 3 του παρόντος άρθρου, δεν παρέχεται στους νέους φορείς επιχορήγηση, επιδότηση τόκων και επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης.

β. Επιδότηση των τόκων των μεσομακροπρόθεσμων επενδυτικών δανείων και φορολογική απαλλαγή επί της αξίας των ενισχυόμενων δαπανών και της αξίας του καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση με χρηματοδοτική μίσθωση, από την έναρξη ισχύος του παρόντος, ως εξής:

Περιοχή	Ποσοστό επιδότησης των τόκων των επενδυτικών δανείων της ενισχυόμενης επένδυσης	Ποσοστό φορολογικής απαλλαγής (αφορολόγητο αποθεματικό) επί της αξίας της ενισχυόμενης επένδυσης ή και επί του συνολικού μισθώματος της χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού
Δ'	40%	100%
Γ'	30%	70%
Β'	15%	40%

Για την περιοχή Α' και με την επιφύλαξη της παρ. 3 του παρόντος άρθρου, δεν παρέχεται στους νέους φορείς επιδότηση τόκων και φορολογική απαλλαγή.

2. Ενισχύσεις που, με την επιφύλαξη της παρ. 3 πιο κάτω, παρέχονται στους παλαιούς φορείς:

Στους παλαιούς φορείς παρέχονται οι ενισχύσεις της επιδότησης των τόκων των μεσομακροπρόθεσμων επενδυτικών δανείων και φορολογική απαλλαγή επί της αξίας των ενισχυόμενων δαπανών που πραγματοποιούνται από την έναρξη ισχύος του παρόντος ή και επί του συνολικού μισθώματος της χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού του οποίου η χρήση αποκτάται από την έναρξη ισχύος του παρόντος, ως εξής:

Περιοχή	Ποσοστό επιδότησης των τόκων των επενδυτικών δανείων της ενισχυόμενης επένδυσης	Ποσοστό φορολογικής απαλλαγής (αφορολόγητο αποθεματικό) επί της αξίας της ενισχυόμενης επένδυσης ή και επί του συνολικού μισθώματος της χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού
Δ'	40%	100%
Γ'	30%	70%
Β'	15%	40%

Για την περιοχή Α' και με την επιφύλαξη της παρ. 3 του παρόντος άρθρου, δεν παρέχεται στους παλαιούς φορείς επιδότηση τόκων και φορολογική απαλλαγή.

3. Εξαιρέσεις από τους γενικούς κανόνες παροχής των ενισχύσεων των προηγούμενων παραγράφων 1 και 2.

Κατά παρέκκλιση των οριζόμενων στις προηγούμενες παραγράφους 1 και 2:

α. Για ίδρυση ή επέκταση ξενοδοχειακών μονάδων παρέχονται σε όλες τις περιοχές πλην της περιοχής Α' τα ακόλουθα ποσοστά ενισχύσεων:

Περιοχή	Ποσοστά επιχορήγησης	Ποσοστά επιδότησης τόκων	Ποσοστά επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης
Δ'	20%	20%	20%
Γ'	10%	10%	10%
Β'	-	-	-

ή εναλλακτικά:

Περιοχή	Ποσοστό φορολογικής απαλλαγής (αφορολόγητο αποθεματικό)	Ποσοστά επιδότησης τόκων
Δ	50%	20%
Γ	30%	10%
Β	-	-

β. Για εκσυγχρονισμό ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων και τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων (campings) παρέχονται, σε όλες τις περιοχές περιλαμβανομένης και της Α', ενιαία ποσοστά ενίσχυσης ως εξής:

- (i) Επιχορήγηση 25%
- (ii) Επιδότηση τόκων 25%
- (iii) Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης 25% ή εναλλακτικά
- (i) Φορολογική απαλλαγή 60%
- (ii) Επιδότηση τόκων 25%.

γ. Για μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες, παρέχονται σε όλες τις περιοχές περιλαμβανομένης και της Α', ενιαία ποσοστά ενίσχυσης ως εξής:

- (i) Επιχορήγηση 40%
- (ii) Επιδότηση τόκων 40%
- (iii) Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης 40% ή εναλλακτικά
- (i) Φορολογική απαλλαγή 100%
- (ii) Επιδότηση τόκων 40%.

δ. 1) Για συνεδριακά κέντρα, χιονοδρομικά κέντρα, αξιοποίηση ιαματικών πηγών, λιμένες σκαφών αναψυχής (μαρίνες), κέντρα θαλασσοθεραπείας, κέντρα τουρισμού υγείας και κέντρα προπονητικού-αθλητικού τουρισμού, παρέχονται, σε όλες τις περιοχές, περιλαμβανομένης και της Α', ενιαία ποσοστά ενίσχυσης ως εξής:

- (i) Επιχορήγηση 35%
- (ii) Επιδότηση τόκων 35%
- (iii) Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης 35% ή εναλλακτικά
- (i) Φορολογική απαλλαγή 70%
- (ii) Επιδότηση τόκων 35%.

2) Ειδικά, προκειμένου για αυτοτελή συνεδριακά κέντρα τα οποία δημιουργούνται εκτός ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων, καθώς και για γήπεδα γκολφ, παρέχονται, σε όλες τις περιοχές περιλαμβανομένης και της Α', ενιαία ποσοστά ενίσχυσης ως εξής:

- (i) Επιχορήγηση 40%
- (ii) Επιδότηση τόκων 40%
- (iii) Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης 40% ή εναλλακτικά
- (i) Φορολογική απαλλαγή 100%
- (ii) Επιδότηση τόκων 40%.

ε. 1) Για επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού:

- (i) Μεταποιητικών επιχειρήσεων για την παραγωγή προϊό-

ντων εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας ή νέων προϊόντων της περίπτωσης (α) της παρ. 1, του άρθρου 3.

(ii) Επιχειρήσεων (εργαστηρίων) εφαρμοσμένης βιομηχανικής ενεργειακής, μεταλλευτικής, γεωργικής, δασικής, κτηνοτροφικής, ιχθυοκαλλιεργητικής έρευνας και επιχειρήσεων τεχνολογιών και βιομηχανικών σχεδίων, της περίπτωσης (γ) της παρ. 1 του άρθρου 3.

(iii) Επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας της περίπτωσης (δ) της παρ. 1 του άρθρου 3.

(iv) Επιχειρήσεων ανάπτυξης λογισμικού της περίπτωσης
(ε) της παρ. 1 του άρθρου 3.

Επίσης για επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού:

(ν) Στην προστασία του περιβάλλοντος, στον περιορισμό της ρύπανσης του εδάφους, του υπεδάφους, των υδάτων και της ατμόσφαιρας, στην αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος και στην ανακύληση του ύδατος, εφόσον οι επενδύσεις ή τα προγράμματα αυτά πραγματοποιούνται από τις μεταποιητικές επιχειρήσεις, τις επιχειρήσεις παραγωγής ενέργειας και παραγωγής ηλεκτρισμού, τις μεταλλευτικές επιχειρήσεις, τις επιχειρήσεις βιομηχανιών ορυκτών και τις επιχειρήσεις λατόμευσης μαρμάρων από τις γεωργικές, κτηνοτροφικές και αλιευτικές επιχειρήσεις, από τις επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. ή Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, από τις επιχειρήσεις υγρών καυσίμων και υγραερίων και από τις τοπιοριστικές επιχειρήσεις, των περιπτώσεων (α), (β), (ζ), (η), (θ), (λ), (ν), και (τ) αντίστοιχα της παρ. 1 του άρθρου 3.

(vi) Στην αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, στην υποκατάσταση υγρών καυσίμων ή ηλεκτρικής ενέργειας με αέρια καύσιμα, επεξεργασμένα απορριπτόμενα υλικά από εγχώριες βιομηχανίες, στην ανάκτηση απορριπτόμενης θερμότητας και στην εξοικονόμηση ενέργειας, εφόσον οι επενδύσεις ή και τα προγράμματα αυτά πραγματοποιούνται από τις μεταποιητικές επιχειρήσεις, τις επιχειρήσεις παραγωγής ενέργειας σε μορφή θερμού νερού, ατμού ή παραγωγής στερεών καυσίμων από βιομάζα, τις γεωργικές, κτηνοτροφικές και αιλιευτικές επιχειρήσεις σύγχρονης τεχνολογίας, τις μεταλλευτικές επιχειρήσεις, τις επιχειρήσεις εξόρυξης, επεξεργασίας και εν γένει αξιοποίησης βιομηχανικών ορυκτών, τις επιχειρήσεις που για ίδιο λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτων τυποποιούν, συσκευάζουν ή και συντηρούν προϊόντα του πρωτογενή τομέα, τις εταιρείες διεθνούς εμπορίου και τις τουριστικές επιχειρήσεις, των περιπτώσεων (α), (β), (ζ), (η), (θ), (κ), (π) και (τ) της παρ. 1 του άρθρου 3, καθώς και τις επιχειρήσεις του Ο.Τ.Α. ή της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης ή συνεταιρισμού της περιπτωσης (λ) τις ιδίας ως άνω παρ..

(vii) Στην ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμό εργαστηρίων εφαρμοσμένης βιομηχανικής ή ενεργειακής ή μεταλλευτικής ή γεωργικής ή κτηνοτροφικής ή ιχθυοκαλλιεργητικής έρευνας, εφόσον οι επενδύσεις ή και τα προγράμματα αυτά πραγματοποιούνται από τις μεταποιητικές επιχειρήσεις, από τις επιχειρήσεις παραγωγής ενέργειας και παραγωγής ηλεκτρισμού, από τις επιχειρήσεις βιομηχανικών ορυκτών και επιχειρήσεις λατόμευσης και από τις γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές και αλιευτικές επιχειρήσεις σύγχρονης τεχνολογίας, των περιπτώσεων (α), (β), (ζ), (η), και (θ) αντί- στοιχα, της παρ. 1 του άρθρου 3.

Παρέχονται τα ακόλουθα ποσοστά ενισχύσεων:

Περιοχή	Ποσοστά Φορολογικής Απαλλαγής (αφορολόγητο αποθεματικό)	Ποσοστά επιδότησης τόκων
Δ'	100%	40%
Γ'	100%	40%
Β'	70%	30%
Α'	60%	25%

2) Για επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για παραγωγή ηλεκτρισμού από ήπιες μορφές ενέργειας και ειδικότερα από την αιολική, την ηλιακή, την υδροηλεκτρική και τη γεωθερμική, που πραγματοποιούνται είτε από τις επιχειρήσεις παραγωγής ενέργειας από τις ωδάνω ήπιες μορφές ενέργειας της περίπτωσης (β) της παρ. 1 του άρθρου 3 είτε από τις μεταποιητικές επιχειρήσεις, τις γεωργικές και αλιευτικές επιχειρήσεις σύγχρονης τεχνολογίας, τις μεταλλευτικές επιχειρήσεις εξόρυξης, επεξεργασίας και ενέγνει αξιοποίησης βιομηχανικών ορυκτών, τις επιχειρήσεις που για ίδιο λογαριασμό τρίτων τυπωποιούν, συσκευάζουν ή και συντηρούν προϊόντα του πρωτογενή τομέα τις εταρείες διεισθνύς εμπορίου και τις τουριστικές επιχειρήσεις, των περιπτώσεων (α), (ζ), (η), (θ), (κ), (π) και (τ) της παρ. 1 του άρθρου 3, καθώς και τις επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. ή της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης ή συνεταιρισμούς της περίπτωσης (λ) της ίδιας ως άνω παραγάφου, καθώς επίσης και για επενδύσεις ή και προγράμματα συμπαραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και θερμόπτητας που πραγματοποιούνται από τις πιο πάνω επιχειρήσεις, παρέχονται σε όλες τις περιοχές περιλαμβανομένης και της Α', ενιαία ποσοστά ως εξής:

- (i) Επιχορήγηση 40%
  - (ii) Επιδότηση τόκων 40%
  - (iii) Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης 40%
ή εναλλακτικά
  - (i) Φορολογική απαλλαγή 100%
  - (ii) Επιδότηση τόκων 40%

στ. Για τις επενδύσεις και λοιπές δαπάνες των υπαγόμενων μεταποιητικών επιχειρήσεων που αφορούν σε μελέτες, εξο-πλισμό, εγκατάσταση και λειτουργία των αναγκαίων υποδομών και διαδικασών, καθώς και στα έξοδα πιστοποίησης των προϊόντων και των διαδικασών διασφάλισης της ποιότητας, σε μετατροπή των μεταποιητικών των βιομηχανικών μονάδων ώστε να γίνουν πιο ευέλικτες, σε εισαγωγή και προσαρμογή περιβαλλοντικά φιλικής τεχνολογίας στην παραγωγική διαδι-κασία, σε ίδρυση ή επέκταση βιομηχανικών ή βιοτεχνικών μονάδων για την οικολογική αποσυναρμολόγηση προϊόντων που έχουν αναλαθεί στην Ελλάδα, καθώς και σε επενδύσεις παραγωγής καινοτομικών προϊόντων, εισαγωγής καινοτομιών στην παραγωγική διαδικασία, κατασκευής του πρωτότυπου εφεύρεσης στα τέλη που καταβάλλονται για τη διεθνή κατοχύρωση της εφεύρεσης από φυσικά ή νομικά πρόσωπα και στα τέλη για την επήσια ανανέωση της διευθύνουσας κατοχύρωσης της εφεύρεσης για μια πενταετία, όπως αυτές καθορίζονται στις υποπεριπτώσεις (xvii), (xviii), (xix), (xx) και (xxi) της περίπτωσης (a) της παρ. 1 του άρθρου 3, παρέχεται μόνο η ενίσχυση της επιχορήγησης σε ενιαίο ποσοστό 40% για όλες τις περιοχές, περιλαμβανομένης και της Α', ανεξάρ-τητα εάν οι επενδύσεις και λοιπές αυτές δαπάνες γίνονται από νέους ή παλαιούς φορείς.

Ζ. Για τις επενδύσεις των επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών ποιότητας της περίπτωσης (στ), της παρ. 1 του άρθρου 3, παρέχεται μόνο η ενίσχυση της επιχορήγησης σε ενιαίο ποσοστό 40% για όλες τις περιοχές περιλαμβανομένης και της Α', ανεξάρτητα εάν αυτές γίνονται από νέους ή παλαιούς φορείς.

η. Για τις επενδύσεις των δημόσιας χρήσης σταθμών αυτοκινήτων της περιπτωσης (μ) της παρ. 1 του άρθρου 3, παρέχεται μόνο η ενίσχυση της επιχορήγησης που ορίζεται ενιαία στο ποσό των 600.000 δρχ, ανά νόμιμη θέση στάθμευσης, για όλες τις περιοχές περιλαμβανομένης και της Α.

Περιοχή	Ποσοστά επιχορήγησης	Ποσοστά επιδότησης τόκων	Ποσοστά επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης
Δ'	40%	40%	40%
Γ'	40%	40%	40%
Β'	30%	30%	30%
Α'	25%	25%	25%

ή εναλλακτικά

ανεξάρτητα αν αυτές γίνονται από νέους ή παλαιούς φορείς. Το ποσό αυτό της επιχορήγησης μπορεί να αναπροσαρμόζεται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

θ. Για επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού των κέντρων κοινής επιχειρηματικής δράσης και των εταιρειών διεθνούς εμπορίου των περιπτώσεων (ο) και (π), της παρ. 1 του άρθρου 3, παρέχονται τα ακόλουθα ποσοστά ενισχύσεων:

Περιοχή	Ποσοστά επιχορήγησης	Ποσοστά επιδότησης τόκων	Ποσοστά επιδότησης Χρηματοδοτικής μίσθωσης
Όλες οι περιοχές της χώρας	30%	30%	30%
Άλλοδαπή	25%	25%	25%

ι. Για επενδύσεις των εμπορικών επιχειρήσεων της περίπτωσης (ρ), της παρ. 1 του άρθρου 3, παρέχεται μόνο η ενίσχυση της φορολογικής απαλλαγής ως εξής:

ΠΕΡΙΟΧΗ	Ποσοστά φορολογικής απαλλαγής (αφορολόγητο αποθεματικό)
Όλες οι περιοχές της χώρας	50%

κ. Για τις επενδύσεις των επιχειρήσεων εκμετάλλευσης μέσων μεταφοράς ανθρώπων και εμπορευμάτων σε απομακρυσμένες περιοχές της περίπτωσης (ξ), της παρ. 1 του άρθρου 3, ανεξάρτητα εάν αυτές γίνονται από νέους ή παλαιούς φορείς, παρέχονται μόνον οι ενισχύσεις της επιχορήγησης και επιδότησης των τόκων σε ενιαίο ποσοστό 25%.

λ. Για τις επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού των επιχειρήσεων εξόρυξης, επεξεργασίας και σε γένει αξιοποίησης βιομηχανικών ορυκτών, των επιχειρήσεων λατόμευσης μαρμάρων, της περίπτωσης (η) και των μεταλλευτικών επιχειρήσεων της περίπτωσης (ζ), της παρ. 1 του άρθρου 3, παρέχονται σε όλες τις περιοχές πλην της Α', ενιαία ποσοστά ενίσχυσης ως εξής:

- (i) Επιχορήγηση 30%
- (ii) Επιδότηση τόκων 30%
- (iii) Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης 30% ή εναλλακτικά
- (i) Φορολογική απαλλαγή 70%
- (ii) Επιδότηση τόκων 30%.

μ. Για τις επενδύσεις και λοιπές δαπάνες υλοποίησης των ολοκληρωμένων πολυετών επιχειρηματικών σχεδίων: των μεταποιητικών βιομηχανικών και των μεταλλευτικών επιχειρήσεων των περιπτώσεων (α) και (ζ) αντίστοιχα της παρ. 1 του άρθρου 3, καθώς και των επιχειρήσεων ανάπτυξης λογισμικού της περίπτωσης (ε) της παρ. 1 του άρθρου 3, που γίνονται από παλαιούς μόνο φορείς, παρέχεται μόνο η ενίσχυση της επιχορήγησης, σε ενιαίο ποσοστό 35% για όλες τις περιοχές, περιλαμβανομένης και της Α', καθώς και 25% στην αλλοδαπή.

ν. Για τις επενδύσεις και λοιπές δαπάνες υλοποίησης των ολοκληρωμένων πολυετών επιχειρηματικών σχεδίων διάσωσης και αναδιάρθρωσης των βιομηχανικών και μεταλλευτικών επιχειρήσεων της περίπτωσης (α), και της περίπτωσης (ζ), της παρ. 1 του άρθρου 3, που βρίσκονται σε ιδιαίτερα δυσμενή πορεία και γίνονται από παλαιούς μόνο φορείς, παρέχονται οι ενισχύσεις της επιχορήγησης και επιδότησης τόκων ή/και επιδότησης χρηματοδοτικής πίστωσης για όλες τις περιοχές περιλαμβανομένης και της περιοχής Α', σε ποσοστά που καθορίζονται με την κοινή υπουργική απόφαση της παρ. 2 του άρθρου 10, καθώς και άλλες ενισχύσεις, πλην ενισχύσεων φορολογικού χαρακτήρα, των οποίων το είδος και η έκταση καθορίζονται με την ίδια επίσης κοινή απόφαση το δε συγκεκριμένο ύψος τους καθορίζεται με την κατά περίπτωση

απόφαση υπαγωγής του επιχειρηματικού σχεδίου διάσωσης και αναδιάρθρωσης.

ξ. Για τις ιδιαίτερες σημαντικές για την εθνική οικονομία επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού μεταποιητικών βιομηχανικών και τουριστικών επιχειρήσεων, ύψους άνω των είκοσι πέντε (25) δισ. δρχ. του άρθρου 10, που γίνονται είτε από νέους είτε από παλαιούς φορείς, τα παρεχόμενα ποσοστά επιχορήγησης, επιδότησης τόκων, φορολογικών απαλλαγών και επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης, καθορίζονται για κάθε επένδυση ή πρόγραμμα με την εκάστοτε εκδιδόμενη κοινή υπουργική απόφαση της παρ. 3 του άρθρου 10.

ο. Για τις επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού των επιχειρήσεων που εντάσσονται στα ειδικά καθεστώτα ενισχύσεων της παρ. 1 του άρθρου 10, το είδος και τα ποσοστά των παρεχομένων ενισχύσεων καθορίζονται με το εκάστοτε εκδιδόμενο προεδρικό διάταγμα θέσπισης του ειδικού καθεστώτος ενίσχυσης.

π. Για τις επενδύσεις ιδρυσης των μεταποιητικών, γεωργικών, κτηνοτροφικών και αλιευτικών μονάδων των περιπτώσεων (α) και (β), της παρ. 2 του άρθρου 3, που γίνονται στην αλλοδαπή, ανεξάρτητα εάν αυτές γίνονται από νέους ή παλαιούς φορείς, παρέχεται μόνο η ενίσχυση της επιχορήγησης σε ποσοστό 30%.

ρ. Για τις επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού που πραγματοποιούνται είτε από παλαιούς είτε από νέους φορείς στην επαρχία Λαγκαδά και το τμήμα δυτικά του ποταμού Αξιού του νομού Θεσσαλονίκης, παρέχονται μόνον η ενίσχυση της φορολογικής απαλλαγής ή και επιδότησης τόκων σε ποσοστό 40% και 15% αντίστοιχα. Οι ρυθμίσεις της περίπτωσης αυτής δεν εφαρμόζονται προκειμένου για τις συγκεκριμένες κατηγορίες επιχειρήσεων ή επενδύσεων ή/και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης για τις οποίες, βάσει των λοιπών διατάξεων της παρούσας παραγράφου παρέχονται διαφορετικού είδους ή ύψους ενίσχυσης.

σ. Για τις επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ειρών μονών της περιπτώσης (υ) της παρ. 1 του άρθρου 3, παρέχονται μόνο οι ενισχύσεις της επιχορήγησης και επιδότησης τόκων ή/και επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, για όλες τις περιοχές της Επικράτειας πλην της Α', σε ενιαίο ποσοστό 30%.

τ. Για τις επενδύσεις τεχνικών εταιρειών τις περίπτωσης (φ) της παρ. 1 του άρθρου 3, που πραγματοποιούνται είτε από νέους είτε από παλαιούς φορείς, παρέχεται μόνον η ενίσχυση της επιχορήγησης, για όλες τις περιοχές της Επικράτειας, περιλαμβανομένης και της Α', σε ενιαίο ποσοστό 10%.

Άρθρο 6 Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων

1. Ελάχιστο ύψος επένδυσης ή/και προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικού σχεδίου για την εφαρμογή των ενισχύσεων του παρόντος.

Για την εφαρμογή των ρυθμίσεων της παρούσας παραγράφου, ως ελάχιστο ύψος, νοείται εκείνο που προσδιορίζεται από την υπηρεσία αξιολόγησης ή και την αρμόδια Γνωμοδοτική Επιτροπή.

Το κατά περίπτωση ελάχιστο ύψος καθορίζεται ως εξής:

α. Για τις επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, για ιδρυση ή επέκταση βιοτεχνικών μονάδων μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων της περίπτωσης (α), της παρ. 1 του άρθρου 3, σαράντα πέντε εκατομμύρια (45.000.000) δρχ., πλην εκείνων που πραγματοποιούνται στα νησιά του Βορείου και Νοτίου Αιγαίου, τις Σποράδες και στα νησιά Θάσο και Σαμοθράκη, για τις οποίες το ελάχιστο ύψος ορίζεται στα είκοσι πέντε εκατομμύρια (25.000.000) δρχ..

Για τις επενδύσεις εκσυγχρονισμού των παραπάνω μονάδων δέκα εκατομμύρια (10.000.000) δρχ..

β. Για τις επενδύσεις και λοιπές δαπάνες των μεταποιητικών επιχειρήσεων που καθορίζονται στην υποπερίπτωση (xvii), της περίπτωσης (α), της παρ. 1 του άρθρου 3, είκοσι πέντε εκατομμύρια (25.000.000) δρχ..

γ. Για τις επενδύσεις και λοιπές δαπάνες των μεταποιητικών επιχειρήσεων που καθορίζονται στις υποπεριπτώσεις (xviii), (xix) και (xx) της περίπτωσης (α) της παρ. 1 του άρθρου 3, πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) δρχ.. Για τις επενδύσεις ίδρυσης βιοτεχνικών και βιομηχανικών μονάδων για οικολογική αποσυναρμολόγηση προϊόντων, της υποπερίπτωσης (xxi) της περίπτωσης (α) της παρ. 1 του άρθρου 3, διακόσια πενήντα εκατομμύρια (250.000.000) δρχ..

δ. Για επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για ίδρυση μονάδων των τουριστικών επιχειρήσεων της περίπτωσης (τ), της παρ. 1 του άρθρου 3, τριακόσια εκατομμύρια (300.000.000) δρχ., πλην εκείνων που πραγματοποιούνται στην περιοχή Δ' για τις οποίες το ελάχιστο ύψος ορίζεται στα διακόσια εκατομμύρια (200.000.000) δρχ..

Για επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για επέκταση των παραπάνω μονάδων, διακόσια εκατομμύρια (200.000.000) δρχ., πλην εκείνων που πραγματοποιούνται στη Δ' περιοχή για τις οποίες το ελάχιστο ύψος ορίζεται στα εκατό εκατομμύρια (100.000.000) δρχ..

Για επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για εκσυγχρονισμό των παραπάνω μονάδων περιλαμβανομένου και του ολοκληρωμένης μορφής εκσυγχρονισμού ξενοδοχειακών μονάδων, πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) δρχ.. Ειδικά για επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για ολοκληρωμένης μορφής εκσυγχρονισμού ξενοδοχειακών μονάδων κάτω των 50 κλινών, ελάχιστο ύψος τουλάχιστον ένα εκατομμύριο (1.000.000) δρχ. ανά κλίνη που δεν μπορεί να είναι συνολικά κατώτερο των είκοσι πέντε εκατομμυρίων (25.000.000) δρχ..

ε. Για επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για επισκευή, αποκατάσταση και μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες της περίπτωσης (τ) της παρ. 1 του άρθρου 3, είκοσι πέντε εκατομμύρια (25.000.000) δρχ., πλην εκείνων που πραγματοποιούνται από επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. ή της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης για τις οποίες το ελάχιστο ύψος ορίζεται σε δέκα πέντε εκατομμύρια (15.000.000) δρχ..

Για επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για ολοκληρωμένης μορφής εκσυγχρονισμού τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων (campings), είκοσι πέντε εκατομμύρια (25.000.000) δρχ..

στ. Για επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για ίδρυση ή επέκταση μονάδων των γεωργικών, κτηνοτροφικών και ιχθυοκαλλιεργητικών επιχειρήσεων της περίπτωσης (θ), της παρ. 1 του άρθρου 3, τριάντα εκατομμύρια (30.000.000) δρχ.. Για τις επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για εκσυγχρονισμό των παραπάνω μονάδων αυτών, δέκα εκατομμύρια (10.000.000) δρχ..

ζ. Για επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για ίδρυση ή επέκταση μονάδων των επιχειρήσεων που τυποποιούν, συσκευάζουν ή και συντηρούν γεωργικά ή κτηνοτροφικά ή αλιευτικά προϊόντα, της περίπτωσης (η), της παρ. 1 του άρθρου 3, τριάντα εκατομμύρια (30.000.000) δρχ.. Για τις επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για εκσυγχρονισμό των παραπάνω μονάδων αυτών, δέκα εκατομμύρια (10.000.000) δρχ..

η. Για τις επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για των αγροτικών ή αγρο- τοβιομηχανικών συνεταιρισμών της περίπτωσης (ι), της παρ. 1 του άρθρου 3 τριάντα εκατομμύρια (30.000.000) δρχ..

θ. Για τις επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για ίδρυση ή επέκταση μονάδων παραγωγής βιομάζας της περίπτωσης (β), της παρ. 1 του άρθρου 3, τριάντα εκατομμύρια (30.000.000) δρχ..

Για τις επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής

μίσθωσης εξοπλισμού για εκσυγχρονισμό των παραπάνω μονάδων αυτών, δέκα εκατομμύρια (10.000.000) δρχ..

ι. Για τις επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για ίδρυση ή επέκταση των εργαστηρίων εφαρμοσμένης έρευνας και βιομηχανικών σχεδίων της περίπτωσης (γ) της παρ. 1 του άρθρου 3, των επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας της περίπτωσης (δ), της παρ. 1 του άρθρου 3, καθώς και των επιχειρήσεων ανάπτυξης λογισμικού της περίπτωσης (ε) της παρ. 1 του άρθρου 3, δεκαπέντε εκατομμύρια (15.000.000) δρχ.. Για τις επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για εκσυγχρονισμό των παραπάνω μονάδων αυτών, πέντε εκατομμύρια (5.000.000) δρχ..

κ. Για επενδύσεις ίδρυσης εργαστηρίων παροχής υπηρεσιών ποιότητας, της περίπτωσης (στ) της παρ. 1 του άρθρου 3, διακόσια πενήντα εκατομμύρια (250.000.000) δρχ.. Για τις επενδύσεις επέκτασης των εργαστηρίων αυτών πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) δρχ..

λ. Για ολοκληρωμένα επιχειρηματικά σχέδια βιομηχανικών και μεταλλευτικών επιχειρήσεων της υποπερίπτωσης (xv) της περίπτωσης (α) της παρ. 1 του άρθρου 3 και της υποπερίπτωσης (xii) της περίπτωσης (ζ) της παρ. 1 του ίδιου άρθρου, ένα δισεκατομμύριο (1.000.000.000) δρχ..

μ. Για ολοκληρωμένα επιχειρηματικά σχέδια διάσωσης και αναδιάρθρωσης βιομηχανικών επιχειρήσεων της υποπερίπτωσης (xvi) της περίπτωσης (α) της παρ. 1 του άρθρου 3, δύο δισεκατομμύρια (2.000.000.000) δρχ..

ν. Για ολοκληρωμένα επιχειρηματικά σχέδια επιχειρήσεων ανάπτυξης λογισμικού της περίπτωσης (ε) της παρ. 1 του άρθρου 3, πεντακόσια εκατομμύρια (500.000.000) δρχ..

ξ. Για επενδύσεις του εδαφίου (i) των εμπορικών επιχειρήσεων της περίπτωσης (ρ) της παρ. 1 του άρθρου 3, εξήντα εκατομμύρια (60.000.000) δρχ. και προκειμένου για τις επενδύσεις του εδαφίου (ii) που πραγματοποιούνται από κοινού από πέντε τουλάχιστον εμπορικές επιχειρήσεις, πεντακόσια εκατομμύρια (500.000.000) δρχ..

ο. Για επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού των εταιρειών διεθνούς εμπορίου της περίπτωσης (πτ) της παρ. 1 του άρθρου 3, πεντακόσια εκατομμύρια (500.000.000) δρχ..

π. Για επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για ίδρυση ή επέκταση μονάδων των λοιπών κατηγοριών επιχειρήσεων του άρθρου 3 παρ. 1, εξήντα εκατομμύρια (60.000.000) δρχ..

ρ. Για επενδύσεις εκσυγχρονισμού τεχνικών εταιριών της περίπτωσης (φ) της παρ. 1 του άρθρου 3, πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) δρχ..

σ. Για επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για εκσυγχρονισμό μονάδων των λοιπών κατηγοριών επιχειρήσεων του άρθρου 3 παρ. 1, δέκα εκατομμύρια (10.000.000) δρχ..

τ. Για επενδύσεις των επιχειρήσεων των περιπτώσεων (α) και (β) της παρ. 2 του άρθρου 3 που γίνονται στην αλλοδαπή, το ελάχιστο και το μέγιστο ύψος της επιχορηγούμενης επένδυσης καθορίζεται με τις αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 4.

Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, προκειμένου μόνο για την εφαρμογή: i) της ενίσχυσης της επιχορηγησης και επιδότησης τόκων και ii) της ενίσχυσης της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης, μπορεί να αναπροσαρμόζονται τα κατά περίπτωση ελάχιστα όρια της παραγράφου αυτής, καθώς και να ορίζεται διαφορετικό ελάχιστο ύψος για ορισμένους κλάδους οικονομικών δραστηριοτήτων ή περιοχές που παρουσιάζουν ειδικά προβλήματα.

2. Περιορισμός στο ποσό της παρεχόμενης επιχορήγησης και επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης και περιορισμός στον αριθμό των επενδυτικών σχεδίων ή/και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικών σχεδίων που μπορούν να υπαχθούν στις διατάξεις του παρόντος εντός μιας πενταετίας.

(α) Οι παρεχόμενες ενισχύσεις της επιχορήγησης και της επιδότησης της χρηματοδοτικής μίσθωσης δεν μπορεί να υπερβούν το όριο των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) δρχ. για κάθε νέα μόνιμη θέση πλήρους απασχόλησης που δημιουργείται από την επένδυση ή/και το πρόγραμμα απόκτησης εξοπλισμού με χρηματοδοτική μίσθωση μέσα στην πρώτη πενταετία από την ολοκλήρωση και πιστοποίηση έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της.

Ειδικά προκειμένου για επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού των τουριστικών επιχειρήσεων της περίπτωσης (τ) της παρ. 1 του άρθρου 3, ως δημιουργούμενες μόνιμες θέσεις πλήρους απασχόλησης νοούνται και οι θέσεις εποχιακής συνεχούς απασχόλησης τουλάχιστον τριμήνης διάρκειας. Προκειμένου για τις λοιπές επιχειρήσεις, για τον υπολογισμό του ποσού της ενίσχυσης γίνεται αναγνωρή του αριθμού των δημιουργούμενων θέσεων εποχιακής ή μερικής απασχόλησης σε θέσεις μόνιμης πλήρους απασχόλησης.

Για τον υπολογισμό του ποσού της ενίσχυσης, ο αριθμός των δημιουργούμενων από την επένδυση ή/και πρόγραμμα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού νέων θέσεων μόνιμης απασχόλησης είναι εκείνος που καθορίζεται από την αρμόδια υπηρεσία και Γνωμοδοτική Επιτροπή στα πλαίσια αξιολόγησης της βιωσιμότητας της επένδυσης ή/και του προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης και τίθεται στην απόφαση υπαγωγής.

Σε περίπτωση που κατά την πιστοποίηση της έναρξης παραγωγικής λειτουργίας διαπιστωθεί η δημιουργία περισσότερων θέσεων πλήρους απασχόλησης από τις καθορισθείσες στην απόφαση υπαγωγής, με την εκδίδουμενη απόφαση πιστοποίησης της έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας παρέχεται η πρόσθετη επιχορήγηση ή/και επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης που αντιστοιχεί στις επιπλέον αυτές θέσεις και μέχρι την κάλυψη του ποσού επιχορήγησης ή/και επιδότησης που προκύπτει από την εφαρμογή του κατά περίπτωση προβλεπόμενου ποσοστού ενίσχυσης. Πρόσθετες πέραν από εκείνες που καθορίστηκαν στην απόφαση υπαγωγής θέσεις εργασίας που τυχόν δημιουργούνται μετά την πιστοποίηση της έναρξης παραγωγικής λειτουργίας, δεν μπορούν να συνυπολογιστούν για την παροχή πρόσθετου ποσού ενίσχυσης.

Οι επενδυτές στην υποβαλλόμενη οικονομοτεχνική μελέτη που συνοδεύει την αίτηση υπαγωγής, υποχρεούνται να υποβάλουν τεκμηριωμένη ανάλυση και στοιχεία σχετικά με τις δημιουργούμενες νέες θέσεις απασχόλησης σε όλα τα επίπεδα της επιχείρησης.

Οι ως άνω θέσεις απασχόλησης πρέπει να δημιουργούνται ως εξής:

Κατά την ημερομηνία του ελέγχου πιστοποίησης της έναρξης λειτουργίας της επένδυσης ή/και του προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού θα πρέπει να έχει προσληφθεί αριθμός μισθωτών εργαζομένων, ίσος τουλάχιστον με το 50% των θέσεων που έχουν καθοριστεί με την απόφαση υπαγωγής, ενώ μέχρι το τέλος του πρώτου χρόνου από την ημερομηνία πιστοποίησης της έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης ή/και του προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, θα πρέπει να έχει καλυφθεί το 75% των νέων αυτών θέσεων. Ακολούθως κατά το χρονικό διάστημα του δεύτερου έως και πέμπτου έτους θα πρέπει ο μέσος ετήσιος όρος των εργαζομένων στις νέες αυτές θέσεις να αντιστοιχεί τουλάχιστον στον οριζόμενο με την απόφαση υπαγωγής της επένδυσης αριθμό δημιουργούμενων θέσεων απασχόλησης.

Θέσεις απασχόλησης που δημιουργούνται από άλλη (-ες) επένδυση (-εις) ή/και πρόγραμμα (τα) χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό των δημιουργούμενων από την επένδυση θέσεων που καθορίζονται στην απόφαση υπαγωγής.

(β) Με την επιφύλαξη της επόμενης περίπτωσης (γ), ο περιορισμός των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) δρχ. για κάθε νέα μόνιμη θέση απασχόλησης δεν έχει εφαρμογή

για:

I. Επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για ολοκληρωμένης μορφής εκσυγχρονισμό ξενοδοχειακών μονάδων ή κατασκηνωτικών κέντρων (campings).

II. Επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού αποκλειστικά για προστασία περιβάλλοντος, περιορισμό της ρύπανσης των υδάτων, του εδάφους και της ατμόσφαιρας, αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος και ανακύκλωση του ύδατος.

III. Επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας, υποκατάστασης υγρών καυσίμων ή ηλεκτρικής ενέργειας με αέρια καύσιμα, επεξεργασμένα απορριπτόμενα υλικά από εγχώριες βιομηχανίες, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ανάκτηση απορριπτόμενης θερμότητας, εξοικονόμηση ενέργειας.

IV. Επενδύσεις για δημόσιας χρήσης σταθμούς αυτοκινήτων.

V. Επενδύσεις επιχειρήσεων υγρών καυσίμων και υγραερίων για εγκαταστάσεις αποθήκευσης ή για εξοπλισμό μεταφοράς ή διακίνησης υγρών καυσίμων και υγραερίων σε νησιά.

VI. Επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού άνω των είκοσι πέντε δισ. (25.000.000.000) δρχ. του άρθρου 10.

VII. Επιχειρηματικά σχέδια διάσωσης και αναδιάρθρωσης βιομηχανικών επιχειρήσεων.

VIII. Επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού των επιχειρήσεων που εντάσσονται στα ειδικά καθεστώτα ενίσχυσεων της παρ. 1 του άρθρου 10, εφόσον το κατά περίπτωση εκδίδομενο για αυτά προεδρικό διάταγμα τυχόν προβλέπει μη εφαρμογή του περιορισμού αυτού.

IX. Επιχειρηματικά σχέδια μεταποιητικών και μεταλλευτικών επιχειρήσεων, καθώς και επιχειρήσεων ανάπτυξης λογισμικού.

X. Επενδύσεις που καθορίζονται στις υποπεριπτώσεις (xvii), (xviii), (xix), (xx) και (xxi) της περίπτωσης (α) της παρ. 1 του άρθρου 3.

XI. Επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού των iερών μονών, της περίπτωσης (u), των επιχειρήσεων των Ο.Τ.Α. ή νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, καθώς και των συνεταιρισμών της περίπτωσης (λ), της παρ. 1 του άρθρου 3.

XII. Επενδύσεις των τεχνικών εταιριών της περίπτωσης (φ) της παρ. 1 του άρθρου 3.

(γ) Οι παρεχόμενες σε κάθε φορέα ενισχύσεις της επιχορήγησης και της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης για επενδύσεις ή και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού της προηγούμενης περίπτωσης (β) δεν μπορούν να υπερβούν για μία πενταετία το όριο των πέντε (5) δισεκατομμυρίων δρχ.. Για τον προσδιορισμό του ορίου αυτού λαμβάνονται υπόψη αθροιστικά όλες οι επενδύσεις ή / και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού που υποβάλλονται από τον ίδιο φορέα για υπαγωγή του στις διατάξεις του παρόντος μέσα σε διάστημα πέντε (5) ετών από την ολοκλήρωση και έναρξη παραγωγικής λειτουργίας της πρώτης επένδυσης ή και προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης της προηγούμενης παρ. (β) που έχει υπαχθεί στις διατάξεις του παρόντος.

3. Οι επιχειρηματικοί φορείς που εντάσσονται επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικά τους σχέδια στο καθεστώς ενίσχυσης της επιχορήγησης και επιδότησης τόκων ή της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης, ύψους άνω των εξήντα εκατομμυρίων (60.000.000) δρχ., υποχρεούνται το αργότερο μέχρι την εκταμίευση της πρώτης δόσης της ενίσχυσης, να λειτουργούν με τη μορφή εταιρείας. Ιερές μονές για την πραγματοποίηση των επενδύσεων ή/και των προγραμμάτων τους σύμφωνα με την περίπτωση (u) της παρ. 1 του άρθρου 3, δεν υποχρεούνται σε ούσταση εταιρείας ανεξαρτήτως του ύψους της επένδυσης ή/και του προγράμματος.

Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, μπορεί να αναπροσαρμόζεται το ύψος πέρα από το οποίο ο φορέας υποχρεούται να λειτουργεί με εταιρική μορφή.

4. Ίδια συμμετοχή του επενδυτή στις επενδύσεις που εντάσσονται στο καθεστώς ενίσχυσης της επιχορήγησης και επιδότησης τόκων.

(α) Το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής του επενδυτή στις επενδύσεις που εντάσσονται στο καθεστώς ενίσχυσης της επιχορήγησης και επιδότησης τόκων, δεν μπορεί να είναι κατώτερο του 40% των ενισχυόμενων δαπανών.

(β) Το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής στην επένδυση που έχει εγκριθεί αρχικά με την απόφαση υπαγωγής, δεν είναι δυνατόν να μειωθεί κατά τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης.

(γ) Η ίδια συμμετοχή του επενδυτή, αποτελεί ίδιο κεφάλαιο για τις ατομικές επιχειρήσεις και τις ιερές μονές και εταιρικό κεφάλαιο για τις λοιπές. Προκειμένου περί συνεταιρισμών, ως ίδια συμμετοχή νοείται για μεν τους νεοϊδρυόμενους το καταβεβλημένο κεφάλαιο τους, για δε τους υφιστάμενους το ποσό της αύξησης του συνεταιρικού τους κεφαλαίου ή ο σχηματισμός ειδικού προς το σκοπό της επένδυσης αποθεματικού. Για τις λοιπές περιπτώσεις ως ίδια συμμετοχή του επενδυτή νοείται για μεν τις νεοϊδρυόμενες εταιρείες το καταβεβλημένο κεφάλαιο τους, για δε τις υφιστάμενες το ποσό της αύξησης του εταιρικού κεφαλαίου τους που προκύπτει από νέες σε μετρητά εισφορές των εταίρων ή κατά περίπτωση τα φορολογηθέντα αποθεματικά, όπως αυτά προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία, εκτός του τακτικού χωρίς να απαιτείται αύξηση του μετοχικού ή εταιρικού κεφαλαίου και υπό τον όρο ότι τα αποθεματικά αυτά δεν θα μπορούν να διανεμηθούν πριν την παρέλευση δεκαετίας από την ολοκλήρωση της επένδυσης. Τα αποθεματικά αυτά εμφανίζονται σε ξεχωριστό λογαριασμό στα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης. Σε περίπτωση διανομής τους πριν την παρέλευση δεκαετίας επιβάλλονται ανάλογα οι κυρώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο αυτή. Για να είναι δυνατόν να αποτελέσουν ίδια συμμετοχή στην επένδυση τα φορολογηθέντα (έκτακτα) αποθεματικά επιχειρήσης, πρέπει να ελέγχεται κατά το στάδιο αξιολόγησης της επένδυσης η επάρκεια της ρευστότητας της επιχείρησης μετά την αφαίρεση των ποσών των διαθεσίμων της που πρόκειται να αποτελέσουν την ίδια συμμετοχή.

Ειδικά προκειμένου για τα επιχειρηματικά σχέδια, για τον υπολογισμό της ίδιας συμμετοχής, λαμβάνεται υπόψη μόνο το σκέλος του σχεδίου που αφορά σε επενδύσεις παγίων στοιχείων. Για το υπόλοιπο σκέλος του σχεδίου που αφορά σε λειτουργικές και συναφείς δαπάνες ή έξιδα δεν έχουν εφαρμογή τα περί ίδιας συμμετοχής οριζόμενα στην παρούσα παράγραφο, το οποίο υλοποιείται με την πληρωμή απλώς από την επιχείρηση των εν λόγω δαπανών και εξόδων, καθώς και με την καταβολή της επιχορήγησης.

(δ) Η αύξηση του εταιρικού ή συνεταιριστικού κεφαλαίου υφιστάμενων εταίρων ή συνεταιρισμών πρέπει να γίνεται μετά την υποβολή της αίτησης υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος.

Κατ' εξαίρεση, η αύξηση του κεφαλαίου προκειμένου για Α.Ε. ή Ε.Π.Ε. μπορεί να γίνεται και πριν την υποβολή της αίτησης υπαγωγής υπό την προϋπόθεση ότι πραγματοποιήθηκε μέσα στους τελευταίους δώδεκα (12) μήνες πριν την υποβολή της αίτησης υπαγωγής με αποκλειστικό, βάσει της σχετικής απόφασης της γενικής συνέλευσης των μετόχων, σκοπό τη χρησιμοποίηση του νέου κεφαλαίου ως ίδια συμμετοχή, στην συγκεκριμένη επένδυση και ότι μέχρι το χρόνο υποβολής της αίτησης υπαγωγής της επένδυσης ή του σχεδίου, το κεφάλαιο αυτό αποδεδειγμένα υφίσταται με τη μορφή διαθέσιμων της εταιρείας και δεν έχει αναλαθεί.

(ε) Ειδικά, προκειμένου για τη μετεγκατάσταση μεταποιητικών ή κτηνοτροφικών μονάδων από την περιοχή Α', καθώς και τη μετεγκατάσταση μονάδων των περιπτώσεων (α) και (θ) αντίστοιχα της παρ. 1 του άρθρου 3, ως ίδια συμμετοχή του φορέα στην επένδυση νοείται, κατά παρέκκλιση των οριζόμενων στις προηγούμενες περιπτώσεις (α), (β), (γ) και (δ) και τμήμα των εσόδων της επιχείρησης από την πώληση των κτιρίων ή και γηπέδων της που εγκαταλείπονται λόγω της μετεγκατάστασης. Στις περιπτώσεις αυτές ως ίδια συμμετοχή

νοείται το μέρος των συνολικών εσόδων της πώλησης το οποίο απομένει μετά την αφαίρεση τυχόν φορολογικών επιβαρύνσεων που επιβάλλονται επί του εισπραχθέντος τμήματος στα πλαίσια της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας για τη φορολογία επιχειρήσεων, χωρίς να απαιτείται αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου ή ύπαρξη φορολογηθέντων αποθεματικών.

Προϋπόθεση για την εφαρμογή της ρύθμισης αυτής είναι η πώληση των ως άνω ακινήτων να γίνεται μετά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής της επένδυσης στις διατάξεις του παρόντος. Μέχρι την πραγματοποίηση της πώλησης των ως άνω ακινήτων, η καταβολή των δόσεων της επιχορήγησης, εκτός από τις δύο τελευταίες δόσεις, γίνεται, εφόσον για την πραγματοποίηση της επένδυσης έχει δαπανηθεί κάθε φορά από τα διαθέσιμα της επιχειρήσης ποσό αντίστοιχο της ίδιας συμμετοχής, κατά παρέκκλιση των οριζόμενων σχετικά στην παρ. 5 και επόμενες του άρθρου 9.

Για την υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος τέτοιων επενδύσεων που πρόκειται να καλύψουν την ίδια τους συμμετοχή και με έσοδα από πώληση των ως άνω ακινήτων, ελέγχεται η επαρκής δυνατότητα της επιχείρησης να δαπανήσει, μέχρι την πώληση των ακινήτων, τα ποσά αυτά εκ των διαθεσίμων της.

5. Υποχρεωτική εγκατάσταση εντός ΒΙ.ΠΕ. Ε.Τ.Β.Α., λοιπές ΒΙ.ΠΕ., Β.Ε.ΠΕ., ΒΙΟ.ΠΑ., Β.Ι.ΠΑ των ιδρυόμενων βιομηχανικών μεταποιητικών μονάδων.

Οι ενισχύσεις του παρόντος για τις επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικά σχέδια, που υπάγονται στο καθεστώς ενίσχυσης της επιχορήγησης και επιδότησης τόκων ή της φορολογικής απαλλαγής και επιδότησης τόκων και αφορούν σε ιδρυση μεταποιητικών-βιομηχανικών μονάδων σε νομούς στους οποίους λειτουργούν ΒΙ.ΠΕ. Ε.Τ.Β.Α., λοιπές ΒΙ.ΠΕ., Β.Ε.ΠΕ., ΒΙΟ.ΠΑ., ΒΙ.ΠΑ, εφαρμόζονται μόνο υπό την προϋπόθεση ότι οι ιδρυόμενες αυτές μονάδες εγκαθίστανται μέσα στις εν λόγω περιοχές, εκτός εάν η κατά περίπτωση αρμόδια Γνωμοδοτική Επιτροπή, αποφανθεί αιτιολογημένα ότι είναι αναγκαία ή σκόπιμη η εγκατάστασή τους εκτός των περιοχών αυτών. Για το σκοπό αυτόν ο υποβαλλόμενος φάκελος της επένδυσης πρέπει να περιλαμβάνει πλήρη στοιχεία για την τεκμηρίωση της αναγκαιότητας ή σκοπιμότητας για εγκατάσταση της μονάδας εκτός των περιοχών αυτών.

6. Αναμόρφωση ενισχυόμενου κόστους επένδυσης ή/και προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικού σχεδίου που εντάσσεται στις ενισχύσεις επιχορήγησης και επιδότησης τόκων, καθώς και της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης.

Αναμόρφωση του ενισχυόμενου κόστους που έχει εγκριθεί, μπορεί να γίνεται μετά από αίτηση του επενδυτή και εφόσον έχει υλοποιηθεί το 50% της επένδυσης ή/και του προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού. Για τον καθορισμό του ποσού της αναμόρφωσης του κόστους της επένδυσης ή του προγράμματος, λαμβάνονται υπόψη οι ανατιμήσεις και διαφοροποιήσεις που τυχόν προέκυψαν στα επί μέρους στοιχεία κόστους της επένδυσης ή του προγράμματος κατά τη διάρκεια της υλοποίησής τους. Δεν είναι δυνατή η έγκριση αναμόρφωσης κόστους σε ποσοστό μεγαλύτερο του 15% του κόστους της επένδυσης που έχει εγκριθεί ή μεγαλύτερο του 25% του κόστους που έχει εγκριθεί προκειμένου για τη επιχειρηματικά σχέδια.

Για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής απαιτείται αιτιολογημένη εισήγηση της αρμόδιας υπηρεσίας προς τη Γνωμοδοτική Επιτροπή.

7. Παράταση της προθεσμίας ολοκλήρωσης επένδυσης ή/και προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού που εντάσσεται στις ενισχύσεις της επιχορήγησης και επιδότησης τόκων, καθώς και της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης.

Η προβλεπόμενη στην απόφαση υπαγωγής προθεσμία ολοκλήρωσης της επένδυσης ή/και του προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, μπορεί να παρατείνεται για

δύο (2) έτη κατ' ανώτατο όριο, υπό την προϋπόθεση ότι η υποβολή του αιτήματος γίνεται το αργότερο εντός αποκλειστικής προθεσμίας έξι (6) μηνών από τη λήξη της προθεσμίας ολοκλήρωσης που καθορίστηκε αρχικά στην απόφαση υπαγωγής και υπό την προϋπόθεση ότι μέχρι την υποβολή του σχετικού αιτήματος έχει πραγματοποιηθεί το πενήντα τοις εκατό (50%) του εγκριθέντος έργου.

Κατ' εξαίρεση, σε περιπτώσεις διακοπής ή καθυστέρησης των εργασιών για λόγους ανωτέρας βίας που αποδεικνύεται επαρκώς, η προθεσμία ολοκλήρωσης της επένδυσης μπορεί να παρατείνεται για επιπλέον χρονικό διάστημα ίσο με εκείνο της διακοπής ή της καθυστέρησης. Στις περιπτώσεις που η ανωτέρα βία ανακύπτει κατά τη διάρκεια της προθεσμίας ολοκλήρωσης που καθορίστηκε αρχικά με την απόφαση υπαγωγής, το σχετικό αίτημα πρέπει να υποβληθεί μόνο εντός της προθεσμίας ολοκλήρωσης που καθορίστηκε αρχικά στην απόφαση υπαγωγής χωρίς την προϋπόθεση πραγματοποίησης του 50% του εγκριθέντος έργου.

8. Έναρξη των επενδύσεων ή/και των προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού και επιχειρηματικών σχεδίων, που εντάσσονται στις ενισχύσεις της επιχορήγησης και επιδότησης των τόκων, καθώς και της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης.

(α) Η έναρξη των επενδύσεων ή/και των προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικών σχεδίων του παρόντος, μπορεί να γίνεται μετά την υποβολή στην αρμόδια υπηρεσία της αίτησης υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος και των απαιτούμενων δικαιολογητικών. Επενδυτικά έργα, συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού και λοιπές εργασίες που πραγματοποιήθηκαν πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής, δεν συνυπολογίζονται στο ενισχύμενο κόστος ούτε στην ίδια συμμετοχή του επενδυτή, ανεξαρτήτως αν έχουν εξοφληθεί ή όχι μέχρι την ημερομηνία αυτής.

Κατ' εξαίρεση, σε περίπτωση υποβολής αίτησης υπαγωγής από φορείς, μονάδες των οποίων έχουν πληγεί από πυρκαγιές, πλημμύρες ή άλλα φυσικά φαινόμενα, για επενδύσεις τους, προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικά σχέδια, που σχετίζονται με την αποκατάσταση των δραστηριοτήτων που επλήγησαν, τα επενδυτικά έργα, συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης και λοιπές εργασίες, που πραγματοποιήθηκαν κατά το διάστημα από το χρόνο που συνέβη η πυρκαγιά ή το φυσικό φαινόμενο που προκάλεσε τη ζημιά μέχρι την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής, λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό των ενισχύσεων, υπό την προϋπόθεση ότι πραγματοποιήθηκαν μέσα σε διάστημα δώδεκα (12) μηνών κατ' ανώτατο όριο πριν από την υποβολή της αίτησης αυτής.

(β) Η έναρξη πραγματοποίησης της επένδυσης, του προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης ή του επιχειρηματικού σχεδίου, πριν τη δημοσίευση της απόφασης υπαγωγής στις διατάξεις του νόμου αυτού, γίνεται με αποκλειστική ευθύνη του επενδυτή και δεν δεσμεύει την κρίση της Γνωμοδοτικής Επιτροπής ούτε την απόφαση της Διοίκησης σχετικά με την υπαγωγή ή μη αυτών στις διατάξεις του παρόντος.

(γ) Επιχορηγούμενες επενδυτικές δαπάνες που προηγούνται της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης υπαγωγής δεν συνυπολογίζονται στο επιχορηγούμενο κόστος ούτε στην ίδια συμμετοχή του επενδυτή.

9. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για το επενδυτικό δάνειο.

(α) Στις περιπτώσεις που στο προτεινόμενο για ενίσχυση επενδυτικό ή επιχειρηματικό σχέδιο προβλέπεται και η χρηματοποίηση δανείου, αυτό πρέπει:

(i) να είναι μεσομακροπρόθεσμο, τετραετούς τουλάχιστον διάρκειας,

(ii) να έχει τη μορφή τραπεζικού δανείου ή ομολογιακού δανείου εκδιδόμενου σε δημόσια ή μη εγγραφή ή δανείου από άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, αποκλειόμενης της μορφής αλληλόχρεου λογαριασμού,

(iii) να λαμβάνεται για την πραγματοποίηση του επενδυτικού

ή επιχειρηματικού σχεδίου, όπως αυτό θα προκύπτει ρητά από τη σχετική δανειακή σύμβαση και

(iv) να έχει εγκριθεί από τη χρηματοδοτούσα τράπεζα ή το χρηματοδοτικό οργανισμό, κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης υπαγωγής στις ενισχύσεις του παρόντος. Το σχετικό έγγραφο της έγκρισής του πρέπει να αναφέρει τους όρους χορήγησης του δανείου και συγκεκριμένα το ύψος του, τη διάρκειά του, το επιτόκιο, την περίοδο χάριτος και τις εξασφαλίσεις για την παροχή του και να περιλαμβάνεται στον υποβαλλόμενο με την αίτηση υπαγωγής φάκελο.

Οι τράπεζες, για τη χορήγηση των απαιτούμενων επενδυτικών δανείων λαμβάνουν υπόψη, πέρα από τα δικά τους κριτήρια και τα αναπτυξιακά κριτήρια, όπως αυτά καθορίζονται στο άρθρο 7 και τις σχετικές αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας ή και Ανάπτυξης.

Το επενδυτικό δάνειο μπορεί να λαμβάνεται και σε συνάλλαγμα.

(β) Σε περίπτωση που το πραγματοποιηθεί ύψος επενδυσης ή επιχειρηματικού σχεδίου είναι μεγαλύτερο από το ενισχυόμενο, το πρόσθετο δάνειο που τυχόν χρησιμοποιήθηκε για την υλοποίηση του επιπλέον αυτού ύψους, παρότι δεν παρέχεται γι' αυτό επιδότηση τόκων πρέπει επίσης να πληροί τις προϋποθέσεις της προηγούμενης περίπτωσης (α).

(γ) Ειδικά, προκειμένου για τα επιχειρηματικά σχέδια, το επενδυτικό δάνειο, όπως αυτό καθορίζεται στην παρούσα παράγραφο, αφορά μόνο στο τμήμα του σχεδίου που αναφέρεται σε επενδύσεις πάγιων στοιχείων. Για το υπόλοιπο τμήμα του σχεδίου που αναφέρεται σε λειτουργικές και συναφείς δαπάνες ή έξοδα, δεν έχουν εφαρμογή τα περί επενδυτικού δανείου οριζόμενα στην παρούσα παράγραφο, το οποίο τμήμα υλοποιείται με την πληρωμή απλώς από την επιχείρηση των εν λόγω δαπανών και εξόδων, καθώς και με την καταβολή της επιχορήγησης.

10. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι της επιδότησης τόκων.

(α) Η επιδότηση των τόκων του επενδυτικού δανείου παρέχεται για χρονικό διάστημα έξι (6) ετών από την πρώτη ανάληψη δόσης του δανείου.

Ειδικά για τις ιδιαίτερες σημαντικές επενδύσεις μεταποιητικών βιομηχανικών και τουριστικών επιχειρήσεων ύψους άνω των είκοσι πέντε δισ. (25.000.000.000) δρχ. του άρθρου 10, καθώς και τις επενδύσεις των επιχειρήσεων που εντάσσονται στα ειδικά καθεστώτα ενισχύσεων του ίδιου ως άνω άρθρου, η διάρκεια της επιδότησης των τόκων του επενδυτικού δανείου καθορίζεται με την εκάστοτε εκδιδόμενη κοινή υπουργική απόφαση της παρ. 3 του άρθρου 10 ή το εκάστοτε εκδιδόμενο προεδρικό διάταγμα προκήρυξης του ειδικού καθεστώτος ενίσχυσης της παρ. 1 του ίδιου άρθρου, αντίστοιχα.

(β) Σε περίπτωση κεφαλαιοποίησης τόκων της περιόδου χάριτος του επενδυτικού δανείου, η επιδότηση των τόκων καταβάλλεται απευθείας στη δανειοδοτούσα τράπεζα για μείωση του δανείου που προήλθε από την κεφαλαιοποίηση αυτής.

(γ) Για τον υπολογισμό του επενδυτικού δανείου για το οποίο παρέχεται επιδότηση τόκων, δεν λαμβάνονται υπόψη οι τυχόν μη ενισχυόμενες βάσει του παρόντος δαπάνες της επένδυσης.

(δ) Η επιδότηση των τόκων επενδυτικών δανείων που έχουν ληφθεί σε συνάλλαγμα, γίνεται σε δραχμές. Για τον υπολογισμό της επιδότησης των τόκων στις περιπτώσεις αυτές λαμβάνεται υπόψη η ισοτιμία που ίσχυε κατά το χρόνο δραχμοποίησης του δανείου, ενώ σε περίπτωση τμηματικών δραχμοποίησεών του λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος των ισοτιμιών που ίσχουν κατά τις τμηματικές δραχμοποίησης του.

(ε) Η επιδότηση των τόκων παρέχεται υπό την προϋπόθεση ότι οι τόκοι ή το επιτόκιο δεν επιδοτούνται από άλλη πηγή. Το αυτό ισχύει προκειμένου για επενδυτικά δανεία βιοτεχνικών ή γεωργικών επιχειρήσεων που επιδοτούνται με χρέωση του κοινού λογαριασμού του ν.128/1975 βάσει των οικείων υπουργικών αποφάσεων.

(στ) Η επιδότηση των τόκων στις περιπτώσεις υπαγωγής

επενδύσεων στην ενίσχυση της επιχορήγησης και επιδότησης τόκων καταβάλλεται εφόσον έχουν εκδοθεί η απόφαση ολοκλήρωσης της επένδυσης και η απόφαση πιστοποίησης της έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της και τηρούνται οι όροι της απόφασης υπαγωγής.

Η επιδότηση των τόκων στις περιπτώσεις ένταξης επενδύσεων στην ενίσχυση της φορολογικής απαλλαγής και επιδότησης τόκων, καταβάλλεται εφόσον έχει πιστοποιηθεί από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. η ολοκλήρωση της επένδυσης και η έναρξη της παραγωγικής της λειτουργίας, όπως αυτή καθορίζεται στην παρ. 24 του άρθρου 8. Η σχετική έκθεση ελέγχου της τράπεζας, σε περίπτωση πραγματοποίησης του ελέγχου από αυτήν, προσκομίζεται από τον επενδυτή στην αρμόδια Υπηρεσία Εκταμίευσης.

(ζ) Το ποσό της επιδότησης τόκων που εισπράττει η επιχείρηση μειώνει το ποσό των χρεωστικών τόκων, που αφαιρούνται από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης για να υπολογισθούν τα καθαρά κέρδη που φορολογούνται.

(η) Ειδικά για την εφαρμογή της ενίσχυσης της επιδότησης τόκων, στις περιπτώσεις ένταξης επένδυσης στο καθεστώς ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής και επιδότησης τόκων, πέραν των παραπάνω προϋποθέσεων, το επιδοτούμενο επενδυτικό δάνειο δεν μπορεί να υπερβαίνει το 70% του συνολικού κόστους των ενισχυόμενων από τον παρόντα νόμο δαπανών της ενταχθείσας επένδυσης. Σε περίπτωση που το τελικό κόστος της πραγματοποιηθείσας επένδυσης είναι μεγαλύτερο τουλάχιστον κατά 15% του ενταχθέντος, το επιδοτούμενο επενδυτικό δάνειο δεν μπορεί να υπερβαίνει το 70% του προσαυξημένου κατά 15% ύψους της ενταχθείσας επένδυσης, υπό την προϋπόθεση επίσης ότι το συνολικό επενδυτικό δάνειο που ελήφθη για την πραγματοποιηθείσα επένδυση δεν ξεπερνά το 70% αυτής.

11. *Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού.*

(α) Η επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης για πρόγραμμα απόκτησης της χρήσης καινούριου σύγχρονου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού παρέχεται υπό την προϋπόθεση ότι μετά τη λήξη της μίσθωσης ο εξοπλισμός θα περιέχεται στην κυριότητα της επιχείρησης. Ο όρος αυτός πρέπει να περιλαμβάνεται στη σχετική σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης.

(β) Η επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης καταβάλλεται εφόσον ο μισθωμένος εξοπλισμός έχει εγκατασταθεί στη μονάδα και έχει γίνει έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας του, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 5 του άρθρου 9. Στις περιπτώσεις δε που η απόκτηση της χρήσης εξοπλισμού με χρηματοδοτική μίσθωση συνδυάζεται και με επένδυση που υπάγεται στην ενίσχυση της επιχορήγησης και επιδότησης τόκων, η επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης καταβάλλεται υπό την προϋπόθεση ότι έχει γίνει και έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης.

(γ) Οι συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης μπορεί να συνάπτονται και με χρηματοδοτικούς οργανισμούς ή εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η δε επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης καταβάλλεται σε κάθε περίπτωση σε δραχμές.

(δ) Τα ποσά των δόσεων της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης που εισπράττει η επιχείρηση, μειώνουν το ποσό των δαπανών χρηματοδοτικής μίσθωσης, που αφαιρούνται από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης για να υπολογισθούν τα καθαρά κέρδη που φορολογούνται. Ο σχετικός όρος πρέπει να περιλαμβάνεται στις οικείες αποφάσεις υπαγωγής.

12. *Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων σε επενδύσεις ή προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού μεταποιητικών επιχειρήσεων που αφορούν στην παραγωγή προϊόντων εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας, καθώς και σε επενδύσεις ή προγράμματα επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας, των εδαφών (i) και (iii) αντίστοιχα της υποεργασίας (1) της περίπτωσης (ε) της παρ. 3 του άρθρου 5.*

(α) Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης καθορίζονται οι προδιαγραφές που πρέπει να

πληρούν οι επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας.

Με τη γνωμοδότηση της επόμενης περίπτωσης (β) η Ειδική Επιτροπή Εμπειρογνωμόνων γνωμοδοτεί και για την πλήρωση ή μη των ως άνω προδιαγραφών στις επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας, προκειμένου να είναι δυνατή γι' αυτές η εφαρμογή των ενισχύσεων του παρόντος νόμου.

(β) Για το χαρακτηρισμό των προιόντων ή υπηρεσιών ως εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας γνωμοδοτεί, με βάση το προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο ή/και πρόγραμμα χρηματοδοτικής μίσθωσης, η Ειδική Επιτροπή Εμπειρογνωμόνων της Γ.Γ.Ε.Τ. του Υπουργείου Ανάπτυξης, μέσα σε ένα (1) μήνα από την ημερομηνία διαβίβασης του φακέλου της επένδυσης ή του προγράμματος στην αρμόδια υπηρεσία της Γ.Γ.Ε.Τ.. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης καθορίζονται τα κριτήρια και οι διαδικασίες εξέτασης από τη Γ.Γ.Ε.Τ. για το χαρακτηρισμό των προιόντων ή υπηρεσιών ως εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας.

13. *Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων σε επενδύσεις ή προγράμματα μεταποιητικών επιχειρήσεων, που αφορούν στην παραγωγή των νέων προιόντων του εδαφίου (i) της υποπερίπτωσης (1) της περίπτωσης (ε) της παρ. 3 του άρθρου 5.*

(α) Ως νέα προιόντα θεωρούνται αυτά που δεν παράγονται κατά την υποβολή της αίτησης υπαγωγής στις ενισχύσεις του παρόντος από άλλες παραγωγικές μονάδες της χώρας αυτούσια ή παραλαμβάνενται.

(β) Για το χαρακτηρισμό των προιόντων ως νέων γνωμοδοτεί, με βάση το προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο ή πρόγραμμα, η Ειδική Επιτροπή Εμπειρογνωμόνων της Γ.Γ.Ε.Τ. του Υπουργείου Ανάπτυξης, μέσα σε ένα (1) μήνα από την ημερομηνία διαβίβασης του φακέλου της επένδυσης ή του προγράμματος στην αρμόδια υπηρεσία της Γ.Γ.Ε.Τ.. Με την κοινή απόφαση της προηγούμενης παραγράφου 12 καθορίζονται τα κριτήρια και οι διαδικασίες εξέτασης από τη Γ.Γ.Ε.Τ. για το χαρακτηρισμό των προιόντων ως νέων.

14. *Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων σε επενδύσεις, προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικά σχέδια, επιχειρήσεων ανάπτυξης λογισμικού του εδαφίου (iv) της υποπερίπτωσης 1 της περίπτωσης (ε) και της περίπτωσης (μ) της παρ. 3 του άρθρου 5.*

(α) Οι προδιαγραφές που πρέπει να πληρούν οι επιχειρήσεις αυτές, καθώς και τα απαραίτητα στοιχεία που πρέπει να συνοδεύουν το φάκελο που υποβάλλεται από αυτές για την εφαρμογή των ενισχύσεων του παρόντος, καθορίζονται με την κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης της περίπτωσης (ε) της παρ. 1 του άρθρου 3.

(β) Ο χαρακτηρισμός τους ως επιχειρήσεων ανάπτυξης λογισμικού, γίνεται με σχετική γνωμοδότηση της Ειδικής Επιτροπής Εμπειρογνωμόνων της Γ.Γ.Ε.Τ. του Υπουργείου Ανάπτυξης, μέσα σε ένα (1) μήνα από την ημερομηνία διαβίβασης του φακέλου της επένδυσης ή και προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικού σχεδίου στην αρμόδια υπηρεσία της Γ.Γ.Ε.Τ..

15. *Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων σε επενδύσεις ή και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού i) επιχειρήσεων ανάπτυξης τεχνολογίων και βιομηχανικών σχεδίων ii) επιχειρήσεων (εργαστηρίων) εφαρμοσμένης βιομηχανικής ενεργειακής, μεταλλευτικής, γεωργικής, κτηνοτροφικής και ιχθυοκαλλιεργητικής έρευνας του εδαφίου ii) της υποπερίπτωσης 1 της περίπτωσης (ε) της παρ. 3 του άρθρου 5, καθώς και σε επενδύσεις ή και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού τέτοιων εργαστηρίων που γίνονται από τις υπαγόμενες επιχειρήσεις του εδαφίου iii) της υποπερίπτωσης (2) της περίπτωσης (ε) της παρ. 3 του άρθρου 5.*

Ο χαρακτηρισμός τους γίνεται με σχετική γνωμοδότηση της Ειδικής Επιτροπής Εμπειρογνωμόνων της Γ.Γ.Ε.Τ. του Υπουργείου Ανάπτυξης, μέσα σε ένα (1) μήνα από την ημερομηνία

διαβίβασης του φακέλου της επένδυσης ή προγράμματος στην αρμόδια υπηρεσία της Γ.Γ.Ε.Τ..

16. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων, στις επενδύσεις ή και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού περιβάλλοντικού και ενεργειακού χαρακτήρα των εδαφίων (ν) και (νι) της υποπερίπτωσης (1) της περίπτωσης (ε) της παρ. 3 του άρθρου 5.

(α) Προκειμένου για επενδύσεις ή προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού που αφορούν σε εξοικονόμηση ενέργειας, η εφαρμογή των ενισχύσεων γίνεται υπό την προϋπόθεση ότι η επένδυση ή το πρόγραμμα δεν αφορά στον παραγωγικό εξοπλισμό, αλλά στον εξοπλισμό και τις εγκαταστάσεις κίνησης-λειτουργίας της μονάδας και ότι από την επένδυση ή το πρόγραμμα προκύπτει μείωση τουλάχιστον 10% της καταναλούμενης ενέργειας.

(β) Προκειμένου για επενδύσεις ή προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού που αφορούν σε προστασία του περιβάλλοντος, περιορισμό της ρύπανσης του εδάφους, του υπεδάφους, των υδάτων και της ατμόσφαιρας, αποκατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος και ανακύλησης του ύδατος, για το χαρακτηρισμό τους γνωμοδοτεί το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων εντός ενός (1) μήνα από την ημερομηνία διαβίβασης του φακέλου στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων εφόσον τούτο κρίνεται αναγκαίο από την αρμόδια υπηρεσία αξιολόγησης της επένδυσης ή του προγράμματος.

(γ) Προκειμένου για τις επενδύσεις ή προγράμματα του εδαφίου (νι) της υποπερίπτωσης (1) και της υποπερίπτωσης (2) της περίπτωσης (ε) της παρ. 3 του άρθρου 5, για το χαρακτηρισμό τους γνωμοδοτεί η Γενική Γραμματεία Ενέργειας του Υπουργείου Ανάπτυξης, εντός ενός (1) μηνός από την ημερομηνία διαβίβασης του φακέλου στην αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Ενέργειας.

17. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή της ενίσχυσης της επιχορήγησης, στις επενδύσεις μεταποιητικών επιχειρήσεων που αφορούν στην παραγωγή καινοτομικών προϊόντων, καθώς και στην εισαγωγή καινοτομιών στην παραγωγική διαδικασία, της περίπτωσης (στ) της παρ. 3 του άρθρου 5.

Ο χαρακτηρισμός τους γίνεται με σχετική γνωμοδότηση της Ειδικής Επιτροπής Εμπειρογνωμόνων της Γ.Γ.Ε.Τ. του Υπουργείου Ανάπτυξης, μέσα σε ένα (1) μήνα από την ημερομηνία διαβίβασης του φακέλου της επένδυσης στην αρμόδια υπηρεσία της Γ.Γ.Ε.Τ..

Με την κοινή απόφαση της παραγράφου 12 πιο πάνω καθορίζονται τα κριτήρια και οι διαδικασίες εξέτασης από τη Γ.Γ.Ε.Τ. για το χαρακτηρισμό των προϊόντων ως καινοτομικών και των επενδύσεων ως καινοτομιών στην παραγωγική διαδικασία.

18. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων της επιχορήγησης και επιδότησης τόκων και της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού σε επενδύσεις ή και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης για ίδρυση ή επέκταση ξενοδοχειακών μονάδων, της περίπτωσης (α) της παρ. 3 του άρθρου 5.

α. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, που εκδίδεται κάθε δύο (2) χρόνια και δεν μπορεί να τροποποιηθεί μέσα στο χρονικό αυτό διάστημα των δύο (2) χρόνων, μπορεί να καθορίζονται τμήματα της Επικράτειας που παρουσιάζουν υπερσυγκέντρωση τουριστικής δραστηριότητας, στα οποία δεν έχουν εφαρμογή οι ενισχύσεις της επιχορήγησης και επιδότησης τόκων, καθώς και της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης του παρόντος για ίδρυση ή επέκταση ξενοδοχειακών μονάδων. Με όμοια απόφαση, που επίσης εκδίδεται κάθε δύο (2) χρόνια και δεν μπορεί να τροποποιηθεί μέσα στο χρονικό αυτό διάστημα των δύο (2) χρόνων, μπορεί να καθορίζονται τμήματα της Β' περιοχής που παρουσιάζουν έλλειψη τουριστικών κλινών ή τουριστικών

κλινών ορισμένων τάξεων και λειτουργικών μορφών, στα οποία παρέχεται η ενίσχυση της επιχορήγησης και επιδότησης τόκων ή/και επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού της περιοχής Γ' για ίδρυση ή επέκταση ξενοδοχειακών μονάδων.

β. Επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για ίδρυση ή επέκταση ξενοδοχειακών μονάδων μπορούν να ενισχυθούν μόνον εφόσον πραγματοποιούνται:

I. Στις Περιοχές Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (Π.Ο.Τ.Α.).

II. Στα τμήματα των ενισχυόμενων περιοχών της Επικράτειας που δεν περιλαμβάνονται στην κοινή απόφαση της προηγούμενης περίπτωσης (α). Για να είναι δυνατή η ενίσχυση για ίδρυση ή επέκταση ξενοδοχειακών μονάδων στα τμήματα αυτά της Επικράτειας πρέπει επίσης: (α) η επένδυση ή/και το πρόγραμμα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού να πραγματοποιούνται σε ζώνη τουρισμού-αναψυχής χαρακτηριζόμενη έτσι σύμφωνα με τα κριτήρια της χωροταξικής ή πολεοδομικής πολιτικής και (β) να εξασφαλίζεται η απαιτούμενη κατάλληλη υποδομή για την εύρυθμη και αποδοτική λειτουργία της ξενοδοχειακής μονάδας. Η συνδρομή των προϋποθέσεων αυτών διαπιστώνεται κατά περίπτωση με ιδική γνωμάτευση του Ε.Ο.Τ., η οποία εκδίδεται από τον εν λόγω Οργα-νισμό και προσκομίζεται στην αρμόδια Υπηρεσία Ιδιωτικών Επενδύσεων κατά την υποβολή της αίτησης υπαγωγής.

19. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων σε επενδύσεις ή και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, επισκευή, αποκατάσταση και μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων σε ξενοδοχειακές μονάδες της περίπτωσης (τ) της παρ. 1 του άρθρου 3.

Για να είναι δυνατή η ενίσχυση τους, πρέπει τα κτίρια αυτά, είτε βρίσκονται σε χαρακτηρισμένο διατηρητέο ή παραδοσιακό οικισμό είτε όχι, να έχουν χαρακτηριστεί ως διατηρητέα από το Υπουργείο Πολιτισμού ή ως παραδοσιακά από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ή τον Ε.Ο.Τ..

20. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων σε επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για ολοκλήρωμένης μορφής εκσυγχρονισμό ξενοδοχειακών μονάδων ή τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων (ca-mpings), της περίπτωσης (τ) της παρ. 1 του άρθρου 3.

(α) Προκειμένου για εκσυγχρονισμό ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων, το ενισχυόμενο ύψος επένδυσης ή/και προγράμματος δεν μπορεί να υπερβεί το ενάμισυ (1,5) δισ. δρχ. και προκειμένου για εκσυγχρονισμό ολοκληρωμένης μορφής τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων (campings), τα εκατό εκατομμύρια (100.000.000) δρχ., έστω και αν το συνολικά πραγματοποιηθέν ύψος του εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής της ξενοδοχειακής μονάδας ή της τουριστικής οργανωμένης κατασκήνωσης, περιλαμβανομένου και του τυχόν προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, είναι μεγαλύτερο.

(β) Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης καθορίζονται, στα πλαίσια των ενισχυόμενων δαπανών της περίπτωσης (τ) της παρ. 1 του άρθρου 3, οι κατηγορίες, το είδος και η έκταση των έργων που πρέπει να περιλαμβάνονται στον εκσυγχρονισμό της ξενοδοχειακής μονάδας ή των τουριστικών οργανωμένων κατασκηνώσεων (campings), για να θεωρείται αυτός ως ολοκληρωμένης μορφής και να είναι δυνατή η εφαρμογή των ενισχύσεων του παρόντος.

21. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων σε επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού συνεδριακών κέντρων, χιονοδρομικών κέντρων, κέντρων θαλασσοθεραπείας, κέντρων τουρισμού υγείας, κέντρων προπονητικού-αθλητικού τουρισμού και εγκαταστάσεων αξιοποίησης ιαματικών πηγών, της περίπτωσης (τ) της παρ. 1 του άρθρου 3.

Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων

Έργων καθορίζονται οι προδιαγραφές που πρέπει να πληρούν οι ως άνω μονάδες. Οι αιτήσεις των φορέων για ένταξη στις ενισχύσεις του παρόντος των επενδύσεων ή/και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού των παραπάνω μονάδων συνοδεύονται υποχρεωτικά από έγκριση του Ε.Ο.Τ. για την πλήρωση των κατά περίπτωση προδιαγραφών.

Ειδικά τα κέντρα προπονητικού-αθλητικού τουρισμού μπορούν να ιδρύονται μόνο από ξενοδοχειακές επιχειρήσεις στα πλαίσια βελτίωσης της λειτουργίας των ξενοδοχειακών τους μονάδων. Επίσης, τέτοια κέντρα μπορούν να ιδρύονται και από εταιρείες που έχουν εταίρους ή μετόχους ξενοδοχειακές επιχειρήσεις και που εκμεταλλεύονται ξενοδοχειακές μονάδες. Και σε αυτήν την περίπτωση η δημιουργία του κέντρου προπονητικού-αθλητικού τουρισμού στόχο έχει την αναβάθμιση και διαφοροποίηση των παρεχόμενων υπηρεσιών των ξενοδοχειακών μονάδων των εταίρων ή μετόχων που δημιουργούν το κέντρο.

22. *Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων σε επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού λιμένων σκαφών αναψυχής (μαρίνες) και γηπέδων γκολφ, της περίπτωσης (τ) της παρ. 1 του άρθρου 3.*

Οι αιτήσεις των φορέων για ένταξη στις ενισχύσεις του παρόντος, των επενδύσεων ή/και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού λιμένων σκαφών αναψυχής και γηπέδων γκολφ, συνοδεύονται υποχρεωτικά από τη σχετική έγκριση της Γενικής Γραμματείας Στήριξης Λιμένων Αναψυχής του Υπουργείου Ανάπτυξης ή του Ε.Ο.Τ. αντίστοιχα για τη δημιουργία ή την επέκταση ή τον εκσυγχρονισμό τους, βάση της κείμενης νομοθεσίας.

23. *Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων σε επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού κέντρων αποθεραπείας και αποκατάστασης, καθώς και μονάδων παροχής στέγης, αυτόνομης διαβίωσης σε άτομα με ειδικές ανάγκες, της περίπτωσης (σ) της παρ. 1 του άρθρου 3.*

Οι αιτήσεις των φορέων για ένταξη στις ενισχύσεις του παρόντος επενδύσεων ή/και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού των παραπάνω επιχειρήσεων συνοδεύονται υποχρεωτικά από την κατά περίπτωση απαιτούμενη έγκριση του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 10 και 30 του ν. 2072/1992 (ΦΕΚ 125 Α' /1992) αντίστοιχα.

24. *Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή της ενισχυσης της επιχορήγησης σε επενδύσεις ίδρυσης δημόσιας χρήσης σταθμών αυτοκινήτων της περίπτωσης (μ) της παρ. 1 του άρθρου 3.*

(α) Οι επενδύσεις των επιχειρήσεων αυτών πρέπει να αφορούν στη δημιουργία δημόσιας χρήσης εστεγασμένων σταθμών αυτοκινήτων.

(β) Πρέπει να διασφαλίζεται η καταλληλότητα του συγκεκριμένου χώρου και της περιοχής εγκατάστασης του σταθμού αυτοκινήτων σε σχέση με τις ανάγκες στάθμευσης.

(γ) Η δημιουργία και λειτουργία του σταθμού αυτοκινήτων στο συγκεκριμένο χώρο να συμβιβάζεται με τις λοιπές υφιστάμενες ή και προγραμματισμένες λειτουργίες της περιοχής εγκατάστασης.

(δ) Η συνδρομή των προϋποθέσεων των περιπτώσεων (β) και (γ) πιο πάνω πιστοποιείται με σχετική έγκριση των Οργανισμών Αθήνας ή Θεσσαλονίκης για τις περιοχές αρμοδιότητάς τους ή των Πειριφερειακών Υπηρεσιών του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων (τέως Π.Υ.Δ.Ε.), για τις υπόλοιπες περιοχές της Επικράτειας. Η έγκριση αυτή, καθώς και η σχετική άδεια του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών συνοδεύει υποχρεωτικά τις αιτήσεις των φορέων για ένταξη στην ενισχυση της επιχορήγησης του παρόντος, των επενδύσεων ίδρυσης τέτοιων σταθμών.

25. *Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων του παρόντος σε επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού επιχειρήσεων*

παραγωγής ηλεκτρισμού από ήπιες μορφές ενέργειας, ή επιχειρήσεων συμπαραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας, της περίπτωσης (β) της παρ. 1 του άρθρου 3. Επίσης προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων στις επενδύσεις ή και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης των μεταλλευτικών επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων εξόρυξης, επεξεργασίας και εν γένει αξιοποίησης βιομηχανικών ορυκτών, των περιπτώσεων (ζ) και (η) της παρ. 1 του άρθρου 3.

α. Οι αιτήσεις των φορέων για ένταξη στις ενισχύσεις του παρόντος επενδύσεων ή/και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας ή συμπαραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας συνοδεύονται υποχρεωτικά από τη σχετική έγκριση άδειας εγκατάστασης του Υπουργείου Ανάπτυξης, βάσει της κείμενης νομοθεσίας.

β. Για τις επενδύσεις ή και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού μεταλλευτικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων εξόρυξης, επεξεργασίας και εν γένει αξιοποίησης βιομηχανικών ορυκτών, των περιπτώσεων (ζ) και (η) της παρ. 1 του άρθρου 3, γνωμοδοτεί η Γενική Γραμματεία Ενέργειας του Υπουργείου Ανάπτυξης για την ισχύ ή μη των δικαιωμάτων μεταλλειοκτήσιας, της άδειας εκμετάλλευσης και της άδειας λειτουργίας των εγκαταστάσεων, εντός ενός μηνός από τη διαβίβαση του φακέλου της επένδυσης ή/και του προγράμματος.

26. *Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων του παρόντος σε επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού που αφορούν σε μετεγκατάσταση μεταποιητικών γεωργικών κτηνοτροφικών ή αλιευτικών επιχειρήσεων των περιπτώσεων (α) και (θ) της παρ. 1 του άρθρου 3 αντίστοιχα.*

Η ισχύς της άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας της μετεγκαθισμένης δραστηριότητας, λήγει οριστικά προκειμένου για την εφαρμογή της ενίσχυσης της επιχορήγησης και επιδότησης τόκων ή της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης, από τη δημοσίευση της απόφασης ολοκλήρωσης της επένδυσης ή και του προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για μετεγκατάσταση και δεν είναι δυνατή η έκδοση ίδιας ή παρεμφερούς άδειας στον εγκαταλειφθέντα χώρο, όπως πιστοποιείται με σχετικό έγγραφο του Υπουργείου Ανάπτυξης ή του Υπουργείου Γεωργίας ανάλογα. Προκειμένου για την εφαρμογή της ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής ή και της επιδότησης τόκων, το έγγραφο αυτό πρέπει να προσκομίζεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. και στην αρμόδια Υπηρεσία Εκταμίευσης πριν την έναρξη σχηματισμού του αφορολόγητου αποθεματικού ή την έναρξη καταβολής της επιδότησης των τόκων.

27. *Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή της ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής σε επένδυση ή/και πρόγραμμα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού.*

(α) Το αφορολόγητο αποθεματικό της απαλλαγής υπολογίζεται με βάση τα καθαρά κέρδη που δηλώνονται με βάση την εμπρόθεσμη δήλωση φορολογίας εισοδήματος, προκύπτουν από τα τροφύματα βιβλία και εμφανίζονται στον ισολογισμό και τα οποία προέρχονται από το σύνολο των δραστηριοτήτων του φορέα, είτε αυτές περιλαμβάνονται στις υπαγόμενες στον παρόντα νόμο δραστηριότητες είτε όχι και ανεξάρτητα από την περιοχή στην οποία αυτές ασκούνται, μετά την αφαίρεση των κρατήσεων για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού και των κερδών της χρήσης που διανέμονται πραγματικά ή αναλαμβάνονται από τους εταίρους ή τον επιχειρηματία. Για τις επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας του Κ.Β.Σ., η φορολογική απαλλαγή πραγματοποιείται από τα καθαρά κέρδη που δηλώνονται με την αρχική δήλωση, αφού αφαιρεθούν οι απολήψεις.

(β) Σχηματίζεται από τα κέρδη της διαχειριστικής χρήσης που έγινε η επένδυση ή η χρηματοδοτική μίσθωση εξοπλισμού. Σε περίπτωση που έχει υποβληθεί αίτηση για ένταξη της επένδυσης στο καθεστώς ενισχύσεων της φορολογικής απαλλαγής και επιδότησης τόκων σύμφωνα με την παρ. 24 του άρθρου 8, το αφο-

ρολόγητο αποθεματικό σχηματίζεται επίσης από τα κέρδη της διαχειριστικής χρήσης που έγινε η επένδυση, υπό την προϋπόθεση ότι έχει εκδοθεί η σχετική διαπιστωτική πράξη ένταξης που προβλέπεται στην περίπτωση (β) της παρ. 24 του άρθρου 8. Αν δεν πραγματοποιηθούν κέρδη κατά τη διαχειριστική αυτή χρήση ή αν αυτά που πραγματοποιούνται δεν επαρκούν, το αφορολόγητο αποθεματικό σχηματίζεται από τα κέρδη των αμέσως επόμενων διαχειριστικών χρήσεων μέχρι να καλυφθούν τα ποσοστά της αξίας της ενισχυόμενης επένδυσης ή και της αξίας του εξοπλισμού που η χρήση του αποκτάται με χρηματοδοτική μίσθωση, οι οποίες δεν μπορούν να υπερβούν τις δέκα διαχειριστικές χρήσεις.

(γ) Ειδικά προκειμένου για επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού που η υλοποίησή τους διαρκεί πέραν της μιας διαχειριστικής χρήσης, παρέχεται η δυνατότητα σχηματισμού αφορολόγητου αποθεματικού της απαλλαγής από τα κέρδη κάθε διαχειριστικής χρήσης, για τις δαπάνες των επενδύσεων που γίνονται σταδιακά κάθε χρόνο ή και για τα μισθώματα του εξοπλισμού που η χρήση του αποκτάται με χρηματοδοτική μίσθωση κάθε χρόνο, με την προϋπόθεση ότι η επένδυση ή/και το πρόγραμμα θα ολοκληρωθεί εντός πενταετίας από το χρόνο έναρξης τους.

(δ) Το αφορολόγητο αποθεματικό της απαλλαγής εμφανίζεται σε ξεχωριστούς λογαριασμούς στα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης.

(ε) Οι φορείς που εφαρμόζουν την ενίσχυση της φορολογικής απαλλαγής υποχρεούνται στην τήρηση πρόσθετων βιβλίων, τα οποία καθορίζονται με την κοινή απόφαση της παρ. 24 του άρθρου 8.

(στ) Η επιχείρηση υποχρεούται μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης να υποβάλει στην αρμόδια για τη φορολογία της Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.) αίτηση με την οποία θα ζητά τον έλεγχο της πραγματοποιηθείσας παραγωγικής επένδυσης. Με την αίτηση συνυποβάλλεται κατάσταση στην οποία αναγράφονται αναλυτικά όλες οι δαπάνες που αναφέρονται στην πραγματοποιηθείσα παραγωγική επένδυση και τα στοιχεία των αντίστοιχων φορολογικών στοιχείων που εκδόθηκαν.

Τα ανωτέρω δικαιολογητικά υποβάλλονται μέσα στις προθεσμίες υποβολής των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος, που ορίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 62, 64 και 107 του ν.2238/1994 κατά περίπτωση.

Μετά την υποβολή των πιο πάνω δικαιολογητικών και το αργότερο μέχρι τέλους του οικείου οικονομικού έτους, ο προϊστάμενος της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας υποχρεούται να προβεί στον έλεγχο των πραγματοποιηθείσων επενδύσεων.

Οι αρμόδιοι επιθεωρητές Δημόσιων Οικονομικών Υ- πηρεσιών υποχρεούνται να παρακολουθούν την ορθότητα και το εμπρόθεσμό των διενεργούμενων ελέγχων. Οι διατάξεις της περίπτωσης αυτής εφαρμόζονται ανάλογα και σε περίπτωση παραγωγικών επενδύσεων μέσω χρηματοδοτικής μίσθωσης.

(ζ) Για την εφαρμογή της ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής για απόκτηση της χρήσης εξοπλισμού με χρηματοδοτική μίσθωση, έχουν ανάλογη εφαρμογή τα ορίζομενα στις περιπτώσεις (α), (β) και (γ) της παρ. 11 του παρόντος άρθρου.

28. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή της ενίσχυσης της επιχείρησης στα επιχειρηματικά σχέδια των μεταποιητικών βιομηχανικών επιχειρήσεων, των μεταλλευτικών επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων ανάπτυξης λογισμικού της υποπερίπτωσης (xv) της περίπτωσης (α), της περίπτωσης (ε) και της υποπερίπτωσης (xii) της περίπτωσης (ζ) της παρ. 1 του άρθρου 3.

Η επιχειρήση παρέχεται για επιχειρηματικά σχέδια ή τμήμα τους, συνολικού ύψους δαπανών μέχρι πέντε (5) δισ. δρχ. προκειμένου για μεταποιητικές βιομηχανικές επιχειρήσεις και μεταλλευτικές επιχειρήσεις και μέχρι δύο (2) δισ. δρχ. προκειμένου για επιχειρήσεις ανάπτυξης λογισμικού.

29. Στην απόφαση υπαγωγής στις ενισχύσεις του παρόντος, καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις κάλυψης της ίδιας

συμμετοχής, καθώς και όλοι οι γενικοί και ειδικοί όροι που κρίνονται απαραίτητοι από την αρμόδια Γνωμοδοτική Επιτροπή.

Σε περίπτωση διαπίστωσης ότι δεν τηρούνται οι όροι, περιορισμοί και προϋποθέσεις του παρόντος και της απόφασης υπαγωγής, αυτή ανακαλείται μετά από γνώμη της αρμόδιας Γνωμοδοτικής Επιτροπής και επιστρέφονται μερικά ή ολικά οι τυχόν καταβληθείσες δόσεις της επιχειρήσης και επιδότησης τόκων, καθώς και οι τυχόν καταβληθείσες δόσεις επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης, προσαυξημένες κατά το ποσό των νόμιμων τόκων από της εκάστοτε καταβολής. Οι σχετικές αποδείξεις καταβολής της επιχειρήσης, επιδότησης επιτοκίου και επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης από το Δημόσιο, αποτελούνται για τη βεβαίωση του χρέους από τη Δ.Ο.Υ., στην οποία θα αποστέλλονται οι χρηματικοί κατάλογοι (συντασσόμενοι κατά τα άρθρα 55 και 56 του π.δ. 16/1989) από τη βεβαιούσα αρχή. Για την εισπραξη των οφειλών προς το Δημόσιο εφαρμόζονται οι διατάξεις περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων.

Τα ορίζομενα στην παράγραφο αυτή εφαρμόζονται και σε περίπτωση διαπίστωσης παραλείψεων κατά την εκτέλεση του εγκριθέντος έργου, καθώς επίσης και στην περίπτωση διαπίστωσης ότι έχουν υποβληθεί στην υπηρεσία ψευδή ή παραπλανητικά στοιχεία ή ότι έχουν αποσιωπούθει τέτοια στοιχεία, η γνώση των οποίων θα μπορούσε να οδηγήσει στον αποκλεισμό της υπαγωγής της επένδυσης ή του προγράμματος ή του επιχειρηματικού σχεδίου στις διατάξεις του παρόντος ή θα οδηγούσε στο να υπαχθεί με όρους διαφορετικούς από αυτούς που περιέχονται στην απόφαση υπαγωγής.

30. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για τις επενδύσεις στην αλλοδαπή.

Με τις αποφάσεις της παρ. 2 του άρθρου 4 καθορίζεται επίσης το κατά περίπτωση ανώτατο ενισχυόμενο ύψος των επενδύσεων της παρ. 2 του άρθρου 3 που γίνονται στην αλλοδαπή. Με τις ίδιες αποφάσεις μπορεί να εξαιρούνται από τις ενισχύσεις του παρόντος, ορισμένοι τομείς ή κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας.

31. Υποχρέωση υποβολής εξαμηνιαίων δελτίων προ-όδου.

Οι επιχειρήσεις των οποίων επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή και επιχειρηματικά σχέδια έχουν ενταχθεί στο καθεστώς επιχειρήσης και επιδότησης τόκων ενισχύσεις του παρόντος νόμου υποχρεούνται, από την έκδοση της πράξης ένταξης τους και μέχρι την ολοκλήρωση και έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας τους, να υποβάλλουν στην υπηρεσία που εξέδωσε την πράξη ένταξης τους, εξαμηνιαία δελτία προόδου των έργων τους, το περιεχόμενο των οποίων καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας ή του Υπουργού Ανάπτυξης ανάλογα. Τα δελτία αυτά υποβάλλονται κατά το μήνα Ιανουάριο και Ιούλιο κάθε έτους. Η αρμόδια υπηρεσία, εφόσον κρίνεται σκόπιμο, μπορεί να ζητά από την επιχείρηση την προσκόμιση πρόσθετων στοιχείων σχετικά με την πρόοδο του έργου.

32. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας ορίζονται οι αναγκαίοι όροι ή προϋποθέσεις ή περιορισμοί ή παρεκκλίσεις από τις διατάξεις του παρόντος νόμου στην παροχή ενισχύσεων, που υποβάλλονται κάθε φορά από την Ευρωπαϊκή Ένωση για την παροχή εθνικών ενισχύσεων σε συγκεκριμένους τομείς ή κατηγορίες επενδύσεων.

Με όμοιες αποφάσεις μπορεί να καθορίζονται τυχόν διαφορετικές ή και πρόσθετες διαδικασίες και δικαιολογητικά για την υποβολή και εξέταση επενδύσεων ή και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικών σχεδίων και γενικά για την εφαρμογή των ενισχύσεων του παρόντος ή να αποκλείονται των ενισχύσεων, συγκεκριμένοι τομείς ή κλάδοι ή κατηγορίες δραστηριοτήτων ή επενδύσεων ή/και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικών σχεδίων, λόγω καθέρωσης ή θέσπισης ανάλογων όρων και απαγορεύσεων από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Άρθρο 7
Κριτήρια υπαγωγής στο καθεστώς των ενισχύσεων της επιχο-

ρήγησης και επιδότησης τόκων και της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης

1. Η υπαγωγή στο καθεστώς ενισχύσεων της επιχορήγησης και επιδότησης τόκων, καθώς και στο καθεστώς ενίσχυσης της επιδότησης της χρηματοδοτικής μίσθωσης γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας ή του κατά περίπτωση αρμόδιου οργάνου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο επόμενο άρθρο 8, με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

(α) Κριτήρια εκτίμησης της βιώσιμότητας, που εφαρμόζονται για τις επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικά σχέδια όλων των τομέων:

(i) Τα χαρακτηριστικά του φορέα και ειδικότερα η εμπειρία του, η κλίμακα και τα αποτελέσματα των δρα- στηριοτήτων του στο παρελθόν, η φερεγγυότητα και οικονομική του επιφάνεια, καθώς και η τεκμηριωμένη δυνατότητα διάθεσης των ιδίων κεφαλαίων για την κά- λυψη των χρηματοδοτικών αναγκών της επιχειρησης (κάλυψη ιδίας συμμετοχής στην επένδυση και του αναγκαίου κεφαλαίου κίνησης). Για υφιστάμενες επιχειρήσεις λαμβάνονται υπόψη και τα οικονομικά τους αποτελέσματα στο πρόσφατο παρελθόν, καθώς και η παρούσα οικονομική τους κατάσταση.

(ii) Οι προοπτικές κερδοφόρας δραστηριότητας της επιχειρησης που θα δημιουργηθεί ή της ήδη υφιστάμενης, στο βαθμό που επηρεάζεται από την προτεινόμενη επένδυση, πρόγραμμα ή επιχειρηματικό σχέδιο σε σύγκριση και με την εκτίμηση της κατάστασης – προ- οπτικών των αγορών του κλάδου στον οποίο εντάσσεται.

(iii) Η πληρότητα του επιχειρηματικού σχεδιασμού της επένδυσης ή/και του προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης και η οργάνωση της επιχειρησης που την πραγματοποιεί.

(β) Κοινά κριτήρια προτεραιότητας – υπαγωγής των βιώσιμων επενδύσεων ή/και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικών σχεδίων όλων των τομέων οικονομικής δραστηριότητας.

(i) Η αύξηση της απασχόλησης και ιδίως η δημιουργία νέων μόνιμων θέσεων εξαρτημένης εργασίας για μακρό χρονικό διάστημα.

(ii) Ο βαθμός ιδίας συμμετοχής στην επένδυση ή επιχειρηματικό σχέδιο και στο κεφάλαιο κίνησης.

(iii) Ο δυναμισμός και η επιτυχία στις προγενέστερες και υφιστάμενες δραστηριότητες της επιχειρησης και των εταίρων που ελέγχουν την πλειοψηφία των συμ- φερόντων της ή των εταίρων σε περίπτωση νεοιδρύουμενων επιχειρήσεων.

(iv) Η πραγματοποίηση της επένδυσης ή/και του προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή του επιχειρηματικού σχεδίου στις περιοχές της Επικράτειας με τη μεγαλύτερη ενίσχυση και στις περιοχές όπου έχουν συναφθεί τοπικά σύμφωνα απασχόλησης.

(v) Ο αριθμός των επενδυτικών σχεδίων ή/και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή/και επιχειρηματικών σχεδίων του φορέα που έχουν υπαχθεί στις ενισχύσεις επιχορήγησης και επιδότησης του ν. 1892/1990 και του παρόντος.

(γ) Πρόσθετα κριτήρια προτεραιότητας – υπαγωγής των βιώσιμων επενδύσεων ή/και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού των μεταποιητικών και μεταλλευτικών επιχειρήσεων, καθώς και των επιχειρήσεων της περίπτωσης (η) της παρ. 1 του άρθρου 3.

(i) Η προοπτική δυναμικής ανάπτυξης του κλάδου στον οποίο πραγματοποιείται η επένδυση ή/και το πρόγραμμα.

(ii) Ο χαρακτηρισμός των προϊόντων που πρόκειται να παραχθούν, ως νέων ή ως προϊόντων εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας ή παραγωγή ηλεκτρισμού από την εκμετάλλευση ήπιων μορφών ενέργειας.

(iii) Η ανταγωνιστικότητα των προϊόντων που πρόκειται να παραχθούν σε διεθνές επίπεδο.

(iv) Η συμβολή στην εξοικονόμηση ενέργειας, την προστασία του περιβάλλοντος και τη μείωση της ρύπανσης.

(v) Η μετεγκατάσταση λειτουργουσών μονάδων από την περιοχή Α'. Επίσης, η μετεγκατάσταση από άλλες περιοχές,

εφόσον γίνεται για περιβαλλοντικούς λόγους.

(vi) Ο βαθμός συμμετοχής των πρώτων και βιοθητικών υλών στο βιομηχανικό κόστος παραγωγής ανά μονάδα προϊόντος.

(vii) Η πραγματοποίηση των επενδύσεων της υποπερίπτωσης (xxii) της περίπτωσης (α) της παρ. 1 του άρθρου 3 από συνενούμενες μικρομεσαίες μεταποιητικές επιχειρήσεις (Μ.Μ.Ε.) της εν λόγω υποπερίπτωσης.

(viii) Η συμβολή της επένδυσης στη δημιουργία και απασχόληση άλλων επιχειρήσεων αναλόγως με το βαθμό των προερχομένων από την εγχώρια αγορά εισροών της (υλικών και υπηρεσιών) ως προς τις συνολικές εισροές που απαιτούνται για τη λειτουργία της.

(δ) Πρόσθετα κριτήρια προτεραιότητας – υπαγωγής των βιώσιμων επενδύσεων ή και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού του πρωτογενή τομέα.

(i) Η κατάταξη της επένδυσης ως δραστηριότητα υψηλής, μέσης ή χαμηλής προτεραιότητας σύμφωνα με τη γεωργική πολιτική της χώρας.

(ii) Η συμβολή στην εξοικονόμηση ενέργειας, στην προστασία περιβάλλοντος και τη μείωση της ρύπανσης.

(iii) Η μετεγκατάσταση λειτουργουσών μονάδων εφόσον επιβάλλεται για περιβαλλοντικούς λόγους.

(ε) Πρόσθετα κριτήρια προτεραιότητας – υπαγωγής των βιώσιμων επενδύσεων ή και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, των τουριστικών επιχειρήσεων.

(i) Επίπεδο προσφερόμενων υπηρεσιών ιδρυόμενων ή επεκτεινόμενων ή εκσυγχρονιζόμενων ξενοδοχειακών μονάδων (τάξη, αστέρια).

(ii) Αναβάθμιση σε ανώτερη τάξη προκειμένου για επενδύσεις εκσυγχρονισμού ξενοδοχειακών μονάδων.

(iii) Δημιουργία εγκαταστάσεων ειδικών μορφών τουρισμού.

(iv) Μετατροπή παραδοσιακών ή διατηρητέων κτιρίων ή οικιών σε ξενοδοχειακές μονάδες.

(v) Η συμβολή στην προστασία του περιβάλλοντος και τη μείωση της ρύπανσης.

(vi) Η δυνατότητα λειτουργίας της μονάδας πέραν της τουριστικής περιόδου της ευρύτερης περιοχής.

(στ) Πρόσθετα κριτήρια προτεραιότητας – υπαγωγής των βιώσιμων επενδύσεων ή και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης ή επιχειρηματικών σχεδίων των επιχειρήσεων του τομέα παροχής υπηρεσιών:

(i) Υπηρεσίες εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας.

(ii) Ανάπτυξη λογισμικού, ανάπτυξη τεχνολογιών και βιομηχανικών σχεδίων και εργαστήρια εφαρμοσμένης έρευνας.

(iii) Κέντρα κοινής επιχειρηματικής δράσης και Εταιρείες Διεθνούς Εμπορίου.

(iv) Μεταφορά και αποθήκευση υγρών καυσίμων και υγραερίων σε νησιώτικες περιοχές.

(ν) Κέντρα αποθήραπτείας και αποκατάστασης και στέγες αυτόνομης διαβίωσης, για άτομα με ειδικές ανάγκες.

(ζ) Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας καθορίζονται τα στοιχεία αξιολόγησης, η λειτουργία, η βαθμολόγηση και ο τρόπος εφαρμογής των κριτηρίων της παραγράφου αυτής, καθώς και κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή της. Με όμοια απόφαση καθορίζεται και το κοινό και για τους τέσσερις τομείς των περιπτώσεων (γ) έως και (στ) πιο πάνω ελάχιστο ποσοστό του συνόλου των βαθμών των κοινών και πρόσθετων κριτηρίων κάθε τομέα, πάνω από το οποίο κάθε επενδύση ή πρόγραμμα εγκρίνεται άμεσα κατά την εξέταση και βαθμολόγησή του, εφόσον το διατίθεμενο κονδύλι επιχορηγήσεων και επιδοτήσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης επαρκεί, κάτω δε από το οποίο εγκρίνεται μόνο στο τέλος κάθε έτους κατά τα οριζόμενα στην παρ. 10 του άρθρου 8.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης καθορίζεται επιπρόσθετα το κριτήριο του δυναμισμού της επιχειρησης στην παρούσα κατάστασή της, καθώς και τα πρόσθετα, πέραν των κοινών κριτηρίων της περίπτωσης (β) της παρ. 1 πιο πάνω που εφαρμόζονται ανάλογα, κριτήρια υπαγωγής στο καθεστώς ενίσχυσης της επιχορήγησης των επιχειρηματικών σχεδίων μεταποιητικών

βιομηχανικών και μεταλλευτικών επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων ανάπτυξης λογισμικού της υποπερίπτωσης (xv) της περίπτωσης (a), της υποπερίπτωσης (v) της περίπτωσης (ε) και της υποπερίπτωσης (xii) της περίπτωσης (ζ) αντίστοιχα, της παρ. 1 του άρθρου 3, που εξετάζονται από τη Γ.Γ.Ε.Τ. του Υπουργείου Ανάπτυξης. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται τα στοιχεία αξιολόγησης, η λειτουργία, η βαθμολόγηση, ο ανάλογος τρόπος εφαρμογής όλων των κριτηρίων, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια εφαρμογής, για τα ως άνω επιχειρηματικά σχέδια.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης καθορίζονται, πέραν εκείνων που ορίζονται στην περίπτωση (α) της παρ. 1 πιο πάνω, τα πρόσθετα ειδικά κριτήρια υπαγωγής στο καθεστώς ενίσχυσης της επιχορηγήσης, των επενδύσεων και λοιπών δαπανών των υποπεριπτώσεων (xvii), (xviii), (xix), και (xxi) των μεταποιητικών επιχειρήσεων της περίπτωσης (α) της παρ. 1 του άρθρου 3 και της περίπτωσης (στ') της ίδιας παραγράφου, που εξετάζονται από την Γ.Γ. Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται τα στοιχεία αξιολόγησης, η λειτουργία, η βαθμολόγηση, ο τρόπος εφαρμογής όλων των κριτηρίων, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια εφαρμογής, για τις ως άνω επενδύσεις.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Ανάπτυξης και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καθορίζονται τα κριτήρια, τα στοιχεία αξιολόγησης, η λειτουργία και ο τρόπος εφαρμογής των κριτηρίων αυτών για την υπαγωγή των επιχειρηματικών σχεδίων διάσωσης και αναδιάρθρωσης των βιομηχανικών και μεταλλευτικών επιχειρήσεων της παρ. 2 του άρθρου 10, στο καθεστώς ενίσχυσης της επιχορήγησης.

5. Για την υπαγωγή στην ενίσχυση επιχορήγησης του παρόντος των επενδύσεων που πραγματοποιούνται στην αλλοδαπή σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 3, δεν λαμβάνονται υπόψη τα κριτήρια των περιπτώσεων (β) και (γ) της παρ. 1 πιο πάνω. Η υπαγωγή κάθε επένδυσης γίνεται εφόσον αυτή κρίνεται βιώσιμη σύμφωνα με τα κριτήρια της περίπτωσης (α) της παρ. 1 πιο πάνω και επιπλέον εφόσον συμβάλλει, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, στη διεύρυνση των παραγωγικών δραστηριοτήτων παραμεθόριων περιοχών της χώρας στην οποία πραγματοποιείται η επένδυση και τη συγκράτηση πληθυσμών των περιοχών αυτών στον τόπο διαμονής τους.

'Αρθρο 8 **Αρμοδιότητες και διαδικασίες εφαρμογής των ενισχύσεων**

1. Υποβολή αιτήσεων υπαγωγής στο καθεστώς ενίσχυσης της επιχορήγησης και επιδότησης τόκων ή και επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης.

(α) Με την επιφύλαξη των περιπτώσεων (γ) και (δ) που κάτω, οι αιτήσεις υπαγωγής επενδύσεων ή/και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικών σχεδίων διάσωσης και αναδιάρθρωσης υποβάλλονται από 1 Iavouariou μέχρι και 15 Σεπτεμβρίου ως εξής:

(1) Στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας υποβάλλονται οι αιτήσεις υπαγωγής επενδύσεων ή/και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, ύψους άνω του 1 δισ. δρχ. που πραγματοποιούνται στα όρια της περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, καθώς και οι επενδύσεις ή προγράμματα ύψους άνω των 600 εκατομμυρίων δρχ. που πραγματοποιούνται στην υπόλοιπη Επικράτεια. Επίσης υποβάλλονται, ανεξαρτήτως ύψους, επενδύσεις ή/και προγράμματα συνεδριακών κέντρων, κέντρων θαλασσοθεραπείας, κέντρων τουρισμού υγείας, χιονοδρομικών κέντρων, κέντρων προπονητικού-αθλητικού τουρισμού, λιμένων σκαφών αναψυχής, γηπέδων γκόλφ και επιχειρήσεων αξιοποίησης ιαματικών πηγών της περιπτωτικής (τ) της παρ. 1 του άρθρου 3, κέντρων κοινής επιχειρηματικής δράσης της περίπτωσης (ο) της ίδιας παραγράφου, εταιρειών διεθνούς ευπορίου της περίπτωσης (π) της ίδιας παραγράφου. επιχει-

ρήσεων παραγωγής ηλεκτρισμού από ήπιες μορφές ενέργειας της περίπτωσης (β) της ίδιας παραγράφου, επιχειρήσεων εκμετάλλευσης μέσων μεταφοράς ανθρώπων και εμπορευμάτων της περίπτωσης (ξ) της ίδιας παραγράφου, καθώς και των επιχειρήσεων που πραγματοποιούν επενδύσεις στην αλλοδαπή σύμφωνα με την παραγράφου 2 του άρθρου 3. Στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας υποβάλλονται επίσης και τα επιχειρηματικά σχέδια διάσωσης και αναδιάρθρωσης της παρ. 2 του άρθρου 10 ανεξαρτήτως ύψους.

Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας μπορεί να ορίζονται και πρόσθετες κατηγορίες επιχειρήσεων των οποίων οι αιτήσεις υπαγωγής υποβάλλονται στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας ανεξαρτήτως ύψους.

(2) Στις Υπηρεσίες Ιδιωτικών Επενδύσεων των Περιφερειών, και με την επιφύλαξη των υποβοριτώσεων (1) και (3), υποβάλλονται αιτήσεις υπαγωγής επενδύσεων ή/και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, ύψους μέχρι 600 εκατομμύρια δρχ., που πραγματοποιούνται μέσα στα όρια κάθε Περιφέρειας, ή προκειμένου για την Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας και Θράκης ύψους μέχρι 1 δισ. δρχ.. Ειδικά οι αιτήσεις υπαγωγής επενδύσεων ή/και προγραμμάτων, ύψους μέχρι εξακόσια εκατομμύρια (600.000.000) δρχ., που πραγματοποιούνται στο Νομό Δωδεκανήσου, υποβάλλονται στο Γραφείο Περιφερειακής Ανάπτυξης Δωδεκανήσου της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου.

(3) Στον Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. υποβάλλονται οι αιτήσεις υπαγωγής επενδύσεων ή/και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξ οποιλισμού βιοτεχνίας, ύψους μέχρι 200 εκατομμύρια δρχ., που πραγματοποιούνται μέσα στα όρια της περιφέρειας Αττικής.

(4) Στο Ελληνικό Κέντρο Επενδύσεων Α.Ε. (Ε.Λ.Κ.Ε.) υποβάλλονται οι αίτησης υπαγωγής επενδύσεων ή/και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, ύψους άνω των 3 δισ. δρχ., καθώς και οι επενδύσεις ή επιχειρηματικά σχέδια 1 δισ. εκατ. και άνω, εφόσον το 50% τουλάχιστον της ίδιας συμψετοχής προέρχεται από κεφάλαια εξωτερικού. Τρία (3) αντίγραφα του φακέλου διαβιβάζονται από το Ε.Λ.Κ.Ε. στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας προκεμένου η αίτηση αυτή να εξετασθεί για υπαγωγή ή μη στις διατάξεις του παρόντος.

(β) Τα οριά των παραπάνω υποπεριπτώσεων (1), (2), (3) και (4) μπορεί να αναπροσαρμόζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας.

(γ) Στο Ελληνικό Κέντρο Επενδύσεων Α.Ε. (ΕΛ.Κ.Ε.) υποβάλλονται τον Ιανουάριο εκάστου έτους και οι αι- τήσεις υπαγωγής των επιχειρηματικών σχεδίων της υποπερίπτωσης (xv) της περίπτωσης (α) και της υποπερίπτωσης (v) της περίπτωσης (ε) και της υποπερίπτωσης (xii) της περίπτωσης (ζ), της παρ. 1 του άρθρου 3, ύψους άνω των 3 δισ. δρχ., καθώς και αιτήσεις υπαγωγής των επιχειρηματικών σχεδίων ύψους ενός (1) δισεκατομμυρίου και άνω εφόσον το 50% τουλάχιστον της ιδίας συμμετοχής προέρχεται από κεφάλαια εξωτερικού. Τρία (3) αντίγραφα του φακέλου διαβιβάζονται από το ΕΛ.Κ.Ε. στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης προκειμένου η αίτηση να εξεταστεί για υπαγωγή ή μη στις διατάξεις του παρόντος. Για την υποβολή των ως άνω αιτήσεων στο ΕΛ.Κ.Ε., πρέπει να έχει προηγηθεί η σχετική πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος της επόμενης περίπτωσης (δ).

Επίσης στο Ελληνικό Κέντρο Επενδύσεων Α.Ε. (ΕΛ.Κ.Ε.) υποβάλλονται κατά τον Ιανουάριο εκάστου έτους οι αιτήσεις υπαγωγής επενδύσεων των υποπεριπτώσεων (xvii), (xviii), (xx) και (xxi) της περιπτώσης (a), καθώς και των επενδύσεων της περίπτωσης (στ) της παρ. 1 του άρθρου 3 ύψους άνω των 3 δισ. δρχ., καθώς και οι επενδύσεις ή επιχειρηματικά σχέδια 1δισ.εκατ. και άνω, εφόσον το 50% τουλάχιστον της ιδιαίτερης συμμετοχής προέρχεται από κεφάλαια εξωτερικού. Τρία (3) αντίγραφα του φακέλου διαβιβάζονται από το ΕΛ.Κ.Ε. στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης προκειμένου η αίτηση αυτή να εξετασθεί για υπαγωγή ή μη στις διατάξεις του παρόντος.

(δ) Στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου

Ανάπτυξης υποβάλλονται τον Ιανουάριο εκάστου έτους οι αιτήσεις υπαγωγής των επιχειρηματικών σχεδίων της υποπερίπτωσης (xv) της περίπτωσης (a), της υποπερίπτωσης (v) της περίπτωσης (ε) και της υποπερίπτωσης (xii) της περίπτωσης (ζ), της παρ. 1 του άρθρου 3, ύψους μέχρι 1 δισ. δρχ. ή ύψους από 1 δισ. δρχ. μέχρι 3 δισ. δρχ., εφόσον η ίδια συμμετοχή δεν προέρχεται από κεφάλαια εξωτερικού ή προέρχονται και από κεφάλαια εξωτερικού σε ποσοστό μικρότερο του 50%. Οι αιτήσεις αυτές υποβάλλονται μετά από σχετική πρόσκληση για εκδήλωση ενδιαφέροντος, η οποία γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης, που εκδίδεται το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου κάθε έτους και λαμβάνει ευρεία δημοσιότητα στον οικονομικό τύπο.

Επίσης στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης υποβάλλονται κατά το μήνα Ιανουάριο εκάστου έτους οι αιτήσεις υπαγωγής των επενδύσεων των υποπεριπτώσεων (xvii), (xviii), (xx) και (xxi) της περίπτωσης (a), καθώς και των επενδύσεων της περίπτωσης (στ) της παρ. 1 του άρθρου 3, ύψους μέχρι 1 δισ. δρχ. ή ύψους από 1 δισ. δρχ. μέχρι 3 δισ. δρχ., εφόσον η ίδια συμμετοχή δεν προέρχεται από κεφάλαια εξωτερικού ή προέρχεται και από κεφάλαια εξωτερικού αλλά σε ποσοστό μικρότερο του 50%.

(ε) Οι αιτήσεις υπαγωγής επενδύσεων ή/και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης, που εμπίπτουν στα ειδικά καθεστώτα ενίσχυσης της παρ. 1 του άρθρου 10, υποβάλλονται στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας ή στις αρμόδιες Υπηρεσίες Ιδιωτικών Επενδύσεων των Περιφερειών, όπως καθορίζονται με το κατά περίπτωση προεδρικό διάταγμα της θέσπισής τους και μέσα στις προθεσμίες που επίσης ορίζονται με αυτό.

2. Οι αιτήσεις υπαγωγής και ο φάκελος με τα δικαιολογητικά που τις συνοδεύει υποβάλλονται εις τριπλούν και προκειμένου για υποβολή στο Ε.Λ.Κ.Ε., εις τετραπλούν.

Η οικονομική προμελέτη που συνοδεύει την αίτηση υπαγωγής στις ενισχύσεις επιχορήγησης ή και επιδότησης τόκων ή και επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης, προκειμένου για επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικά σχέδια, συνολικού κόστους άνω των ογδόντα εκατομμυρίων (80.000.000) δρχ., υπογράφεται από οικονομολόγο μέλος του Οικονομικού Επιμελητηρίου της Ελλάδος (Ο.Ε.Ε.) ή αντίστοιχου Οργανισμού Κράτους-Μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αιτήσεις υπαγωγής που δεν πληρούν την προϋπόθεση αυτή δεν εξετάζονται και τίθενται στο αρχείο.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας καθορίζονται τα τεχνικοοικονομικά στοιχεία και δικαιολογητικά που συνοδεύουν την αίτηση υπαγωγής.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης καθορίζονται τα τεχνικοοικονομικά στοιχεία και δικαιολογητικά που συνοδεύουν την αίτηση υπαγωγής των επιχειρηματικών σχεδίων της υποπεριπτώσης (xv) της περίπτωσης (a) και της υποπερίπτωσης (v) της περίπτωσης (ε) και της υποπερίπτωσης (xii) της περίπτωσης (ζ), της παρ. 1 του άρθρου 3.

Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης καθορίζονται τα τεχνικοοικονομικά στοιχεία και δικαιολογητικά που συνοδεύουν την αίτηση υπαγωγής των επενδύσεων των υποπεριπτώσεων (xvii), (xviii), (xix), (xx) και (xxi) της περίπτωσης (a), καθώς και των επενδύσεων της περίπτωσης (στ), της παρ. 1 του άρθρου 3.

Δικαιολογητικά και στοιχεία που ορίζεται ρητά από τις διατάξεις του παρόντος ότι υποβάλλονται με την αίτηση υπαγωγής, δεν είναι απαραίτητο να περιλαμβάνονται στις ως άνω αποφάσεις.

4. Κατά την υποβολή της αίτησης υπαγωγής προσκομίζεται στην αρμόδια υπηρεσία αποδεικτικό καταβολής χρηματικού ποσού, το ύψος του οποίου καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Ανάπτυξης και Οικονομικών. Για τον καθορισμό του ποσού αυτού λαμβάνεται υπόψη το συνολικό κόστος της υποβαλλόμενης για έγκριση επένδυ-

σης ή/και προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικού σχεδίου.

Το παραπάνω χρηματικό ποσό κατά περίπτωση καταβάλλεται:

(α) Στον Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. προκειμένου για αιτήσεις υπαγωγής που υποβάλλονται σε αυτόν, τα δε εισπραττόμενα από το φορέα αυτόν ποσά αποτελούν έσοδο για την κάλυψη μέρους των λειτουργικών δαπανών του που προκύπτουν από την εφαρμογή των κινήτρων του παρόντος νόμου.

(β) Στη Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.) προκειμένου για τις αιτήσεις υπαγωγής των λοιπών περιπτώσεων, τα δε εισπραττόμενα ποσά αποτελούν έσοδο του Δημοσίου.

5. Αιτήσεις που δεν συνοδεύονται από όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και στοιχεία δεν συνιστούν αίτηση υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος, δεν εξετάζονται και τίθενται στο αρχείο της αρμόδιας υπηρεσίας, μη επιστρεφόμενον του καταβληθέντος γι' αυτές χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην προηγούμενη παρ. 4. Το ίδιο ισχύει και σε περιπτώσεις αιτήσεων υπαγωγής που περιλαμβάνουν τα κατά τα ανωτέρω απαιτούμενα δικαιολογητικά και στοιχεία, πλην όμως κατά τον έλεγχο και την εξέταση του φακέλου διαπιστώνεται, μετά από γνώμη της αρμόδιας γνωμοδοτικής επιτροπής, ότι η οικονομοτεχνική μελέτη εμφανίζει σοβαρές ελλείψεις, οι οποίες καθιστούνται αδύνατη την αξιολόγηση της υποβληθείσας επένδυσης ή/και προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικού σχεδίου. Μετά την υποβολή της αίτησης υπαγωγής οι αρμόδιες για την εξέταση της υπηρεσίες ή φορείς δύνανται, εφόσον τούτο κρίνεται αναγκαίο, να αποστέλλουν με απόδειξη στο φορέα της επένδυσης ή/και του προγράμματος ή του επιχειρηματικού σχεδίου, ή τον αντίκλητό του, έγγραφο με το οποίο ζητείται η προσκόμιση τυχόν πρόσθετων στοιχείων και πληροφοριών, καθώς και η παροχή περαιτέρω διευκρινήσεων, προς υποβοήθηση του έργου της αξιολόγησης της αίτησης υπαγωγής.

Με τα έγγραφα αυτά μπορούν να τάσσουν προθεσμίες μέχρι δεκαπέντε (15) ημέρες, από τη με απόδειξη επίδοση αυτών, εντός των οποίων ο φορέας υποχρεούται να απαντήσει.

6. α) Δεν είναι δυνατή η υποβολή, από τον ίδιο φορέα, αίτησης υπαγωγής σε περισσότερες της μιας υπηρεσίες ή φορείς για επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης ή επιχειρηματικά σχέδια κατά βάση ίδια, που εμφανίζουν όμως διαφοροποιήσεις είτε στο κόστος είτε στα επί μέρους προτεινόμενα επενδυτικά έργα ή για επενδύσεις, προγράμματα ή επιχειρηματικά σχέδια που αφορούν στην ίδια παραγωγική μονάδα.

Σε περίπτωση πολλαπλής υποβολής αίτησης υπαγωγής, σύμφωνα με τα παραπάνω, καθώς και σε περίπτωση υποβολής αίτησης για υπαγωγή επένδυσης ή προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης ή επιχειρηματικού σχεδίου είτε στο σύνολό του είτε κατά ένα τμήμα του που έχει ήδη υπαχθεί στις ενισχύσεις επι- χορήγησης και επιδότησης τόκων ή και επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης του παρόντος ή του v. 1892/1990, όλες οι αιτήσεις θεωρούνται ως ουδέποτε υποβληθείσεις και δεν εξετάζονται, μη επιστρεφομένου του καταβληθέντος γι' αυτές χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην πιο πάνω παρ. 4.

β) Εταιρεία της οποίας επιχειρηματικό σχέδιο έχει υπαχθεί στις διατάξεις του παρόντος ή του v.1892/1990, δεν μπορεί κατά τη χρονική διάρκεια υλοποίησή του να υποβάλλει σε οποιαδήποτε υπηρεσία ή φορέα αίτηση υπαγωγής επένδυσης ή και προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, η οποία να αφορά στα προϊόντα στα οποία αφορά το υλοποιούμενο επιχειρηματικό σχέδιο. Σε περίπτωση υποβολής τέτοιας αίτησης, αυτή θεωρείται ως ουδέποτε υποβληθείσα και δεν εξετάζεται, μη επιστρεφομένου του καταβληθέντος γι' αυτήν χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην πιο πάνω παρ. 4.

7. Οι αιτήσεις υπαγωγής εξετάζονται από τις αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς στους οποίους υποβάλλονται ή, προκειμένου για αιτήσεις που υποβάλλονται μέσω του Ε.Λ.Κ.Ε., από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας ή της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας του Υπουργείου

Ανάπτυξης, ανάλογα. Για τις αιτήσεις που υποβάλλονται μέσω του Ε.Λ.Κ.Ε., ο οργανισμός αυτός συντάσσει αιτιολογημένη έκθεση σκοπιμότητας, η οποία διαβιβάζεται είτε στην Υπηρεσία Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας είτε στην αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης κατά περίπτωση.

8. α) Η διαδικασία εξέτασης και υπαγωγής κάθε αίτησης για υπαγωγή επενδύσης ή/και προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού από την αρμόδια υπηρεσία και γνωμοδοτική επιτροπή ολοκληρώνεται το αργότερο εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, η δε απόφαση υπαγωγής εκδίδεται το αργότερο εντός των επόμενων τριάντα (30) εργάσιμων ημερών από τη γνωμοδότηση της επιτροπής εντός των οποίων δημοσιεύεται και η περιληψή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Για την εισαγωγή των αιτήσεων υπαγωγής στην αρμόδια γνωμοδοτική επιτροπή τηρείται η απόλυτη σειρά προτεραιότητας με την οποία έχουν υποβληθεί οι αιτήσεις αυτές.

β) Οι διαδικασίες εξέτασης και υπαγωγής των επενδύσεων των υποπεριπτώσεων (xvii), (xviii), (xx) και (xxi) της περίπτωσης (α), καθώς και των επενδύσεων της περίπτωσης (στ) της παρ. 1 του άρθρου 3 από την αρμόδια υπηρεσία και γνωμοδοτική επιτροπή, ολοκληρώνονται το αργότερο μέχρι την 31η Ιουλίου εκάστου έτους, οι δε αποφάσεις υπαγωγής εκδίδονται το αργότερο εντός τριάντα (30) ημερών από την ως άνω ημερομηνία εντός των οποίων δημοσιεύονται και η περιληψή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

9. α) Οι διαδικασίες εξέτασης και υπαγωγής των επιχειρηματικών σχεδίων της υποπεριπτώσης (xv) της περίπτωσης (α), της υποπεριπτώσης (v) της περίπτωσης (ε) και της υποπεριπτώσης (xii) της περίπτωσης (ζ), της παρ. 1 του άρθρου 3, από την αρμόδια υπηρεσία και γνωμοδοτική επιτροπή ολοκληρώνονται το αργότερο μέχρι την 31η Ιουλίου εκάστου έτους, οι δε αποφάσεις υπαγωγής εκδίδονται το αργότερο εντός τριάντα (30) ημερών από την ως άνω ημερομηνία εντός των οποίων δημοσιεύονται και οι περιληψεις τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

β) Οι διαδικασίες εξέτασης και υπαγωγής κάθε επιχειρηματικού σχεδίου διάρθρωσης και αναδιάρθρωσης από την αρμόδια υπηρεσία και γνωμοδοτική επιτροπή ολοκληρώνονται το αργότερο εντός έξι (6) μηνών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, η δε απόφαση υπαγωγής εκδίδεται το αργότερο εντός τριάντα (30) ημερών από τη γνωμοδότηση της επιτροπής, εντός των οποίων δημοσιεύεται και η περιληψή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Για την εισαγωγή των αιτήσεων υπαγωγής στην αρμόδια γνωμοδοτική επιτροπή τηρείται η απόλυτη σειρά προτεραιότητας με την οποία αυτές έχουν υποβληθεί.

10. α) Η αιτιολόγηση των επενδύσεων ή/και των προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού γίνεται από την κατά περίπτωση αρμόδια υπηρεσία ή τον Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. ανάλογα.

Ειδικά προκειμένου για επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ύψους άνω των 5 δισ. δρχ. η αιτιολόγηση μπορεί να ανατίθεται σε δύο, ανεξάρτητους μεταξύ τους, ειδικούς εξωτερικούς αιτιολογητές αναγνωρισμένου κύρους. Ο κάθε αιτιολογητής υποβάλλει ολοκληρωμένη μελέτη αιτιολόγησης στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, η οποία εισηγείται στην αρμόδια Γνωμοδοτική Επιτροπή της παρ. 17. Με τις αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας καθορίζονται οι διαδικασίες ανάθεσης, ο ανώτατος αριθμός επενδυτικών σχεδίων που μπορεί να ανατίθενται κατ' έτος ανά αιτιολογητή, οι προθεσμίες παράδοσης της μελέτης αιτιολόγησης, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή του παρόντος εδαφίου.

β) Η αιτιολόγηση των επιχειρηματικών σχεδίων της υποπεριπτώσης (xv) της περίπτωσης (α), της υποπεριπτώσης (v) της περίπτωσης (ε) και της υποπεριπτώσης (xii) της περίπτωσης (ζ), της παρ. 1 του άρθρου 3, καθώς και η αιτιολόγηση των επενδύσεων των υποπεριπτώσεων (xvii), (xviii), (xix), (xx)

και (xxi) της περίπτωσης (α) και της περίπτωσης (στ) της παρ. 1 του άρθρου 3, που εξετάζονται από την Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης, μπορεί να ανατίθεται σε δύο (2) ανεξάρτητους μεταξύ τους ειδικούς εξωτερικούς αιτιολογητές αναγνωρισμένου κύρους. Ο κάθε αιτιολογητής υποβάλλει ολοκληρωμένη μελέτη αιτιολόγησης στην αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας, η οποία εισηγείται στην αρμόδια κατά περίπτωση Γνωμοδοτική Επιτροπή της παρ. 17. Με αποφάσεις του Υπουργού Ανάπτυξης καθορίζονται οι διαδικασίες ανάθεσης, ο ανώτατος αριθμός επιχειρηματικών σχεδίων ή επενδύσεων ανάλογα, που μπορεί να ανατίθενται κατ' έτος ανά αιτιολογητή, οι προθεσμίες παράδοσης της μελέτης αιτιολόγησης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Το τμήμα των επιχειρηματικών σχεδίων ή των επενδύσεων, ανάλογα, που αφορά σε κατάρτιση προσωπικού, υποβάλλεται προς αιτιολόγηση και στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το οποίο, στη συνέχεια, υποβάλλει σχετική αιτιολογική έκθεση στην αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας.

γ) Η αιτιολόγηση των επιχειρηματικών σχεδίων διάσωσης και αναδιάρθρωσης της παρ. 2 του άρθρου 10 ανατίθεται σε ειδικό εξωτερικό αιτιολογητή με μεγάλη εμπειρία σε εκκαθαρίσεις, εξαγορές και συγχωνεύσεις ο οποίος υποβάλλει ολοκληρωμένη μελέτη αιτιολόγησης στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας προκειμένου αυτή να εισηγηθεί στην αρμόδια Γνωμοδοτική Επιτροπή της παρ. 17. Η υπηρεσία για την κατάρτιση της εισήγησής της αυτής δύναται να ζητά από την κύρια δανειοδοτούσα τράπεζα ή και άλλη τράπεζα γνωμοδότηση επί της βιωσιμότητας του σχεδίου διάσωσης και αναδιάρθρωσης. Με απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Ανάπτυξης και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων καθορίζονται η διαδικασία ανάθεσης, τα κριτήρια επιλογής, ο ανώτατος αριθμός επιχειρηματικών σχεδίων διάσωσης και αναδιάρθρωσης που μπορεί να ανατίθενται κατ' έτος σε κάθε αιτιολογητή, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των εξωτερικών αιτιολογητών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

11. α) Κάθε επένδυση ή/και πρόγραμμα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού εξετάζεται ως προς τη βιωσιμότητά της σύμφωνα με τα κριτήρια της περίπτωσης (α) της παρ. 1 του άρθρου 7 και αν κριθεί βιώσιμη, η γνωμοδοτική επιτροπή προχωρεί στην βαθμολόγηση της με βάση τα κριτήρια των περιπτώσεων (γ) έως και (στ) της παρ. 1 του άρθρου 7 και εφόσον συγκεντρώνει τουλάχιστον το κοινό ελάχιστο ποσοστό του συνόλου των βαθμών που ορίζεται με την απόφαση της περίπτωσης (ζ) της παρ. 1 του άρθρου 7 και το διατίθεμενο για το συγκεκριμένο έτος ποσόν για τις επιχορηγήσεις και επιδοτήσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης επαρκεί, εγκρίνεται για υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος.

Οι επενδύσεις των υποπεριπτώσεων (xvii), (xviii), (xix), (xx) και (xxi) της περίπτωσης (α) και της περίπτωσης (στ), της παρ. 1 του άρθρου 3 που υποβάλλονται κάθε έτος εξετάζονται από την αρμόδια υπηρεσία και γνωμοδοτική επιτροπή σε πρώτη φάση ως προς τη βιωσιμότητά τους. Εκείνες που δεν κρίνονται βιώσιμες απορρίπτονται. Για τις επενδύσεις που κρίνονται βιώσιμες ακολουθεί δεύτερη φάση αιτιολόγησης κατά την οποία βαθμολογούνται με βάση τα κοινά κριτήρια της περίπτωσης (β) της παρ. 1 του άρθρου 7 με τα κατά περίπτωση πρόσθετα κριτήρια των περιπτώσεων (γ) έως και (στ) της παρ. 1 του άρθρου 7 καθώς και με τα ειδικά πρόσθετα κριτήρια που καθορίζονται με την απόφαση της παρ. 3 του ίδιου ως άνω άρθρου. Ακολούθως κατατάσσονται σε ενιαίο πίνακα σύμφωνα με το ποσοστό του συνόλου των βαθμών του τομέα τους που έχουν συγκεντρώσει με πρόταξη εκείνων που συγκεντρώνουν το υψηλότερο ποσοστό. Εγκρίνονται δε για υπαγωγή τους στις διατάξεις του παρόντος οι επενδύσεις που προτάσσονται στην κατάταξη και μέχρι την κάλυψη του κατά περίπτωση καθορισθέντος στο συγκεκριμένο έτος ποσού επιχορηγήσεων για τις εν λόγω επενδύσεις. Σε περίπτωση που κατά τη διαδικασία έγκρισης των επενδύσεων του πίνακα κατάταξης προκύπτει ότι το απομένον ποσό επιχορηγήσεων δεν επαρκεί

για την κάλυψη όλων των τυχόν ισοβαθμούντων επενδύσεων, εγκρίνονται όλες οι ισοβαθμούσες επενδύσεις καθ υπέρβαση του καθορισθέντος ποσού επιχορηγήσεων. Οι υπόλοιπες επενδύσεις που έχουν καταταγεί σε χαμηλότερη θέση από εκείνη της τελευταίας υπαγόμενης επένδυσης απορρίπτονται.

β) Κάθε επιχειρηματικό σχέδιο διάσωσης και αναδιάρθρωσης της παρ. 2 του άρθρου 10 εξετάζεται σύμφωνα με τα κριτήρια που καθορίζονται στην παρ. 4 του άρθρου 7 και υπάγεται στις διατάξεις του παρόντος κατά τα οριζόμενα στην εν λόγω απόφαση και εφόσον το διατιθέμενο για το συγκεκριμένο έτος ποσό επιχορηγήσεων και λοιπών ενισχύσεων των επιχειρηματικών σχεδίων διάσωσης και αναδιάρθρωσης επαρκεί.

γ) Με την επιφύλαξη του δεύτερου εδαφίου της περίπτωσης (α) πιο πάνω, σε περίπτωση που κατά τη διαδικασία εξέτασης και υπαγωγής των επενδύσεων ή/και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικών σχεδίων διάσωσης και αναδιάρθρωσης το κατά περίπτωση διατιθέμενο για το συγκεκριμένο έτος ποσό ενισχύσεων εξαντληθεί, τυχόν αιτήσεις υπαγωγής, για τις οποίες μέχρι την εξάντληση του ποσού των ενισχύσεων δεν ολοκληρώθηκαν οι διαδικασίες εξέτασης και υπαγωγής από τις αρμόδιες υπηρεσίες και γνωμοδοτικές επιτροπές, εξετάζονται για υπαγωγή τους στις διατάξεις του παρόντος κατά το επόμενο έτος με βάση τα ποσά ενισχύσεων που καθορίζονται για το έτος αυτό, πριν την εξέταση των αιτήσεων υπαγωγής που θα υποβληθούν μετά την 1η Ιανουαρίου του έτους αυτού.

δ) Επίσης με την επιφύλαξη του δεύτερου εδαφίου της περίπτωσης (α) πιο πάνω, εάν μετά την υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος όλων των επενδύσεων ή/και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού που συγκέντρωσαν τουλάχιστον το κατά περίπτωση κοινό ελάχιστο ποσοστό του συνόλου των βαθμών απομείνει αδιάθετο τμήμα του καθορισθέντος για το συγκεκριμένο έτος ποσού επιχορηγήσεων ή και επιδοτήσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης, το τμήμα αυτό διατίθεται για την υπαγωγή βιώσιμων επενδύσεων ή/και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού που η βαθμολογία τους υπολείπεται του ελάχιστου κατά περίπτωση κοινού αυτού ποσοστού. Για το σκοπό αυτόν οι επενδύσεις ή/και τα προγράμματα αυτά όλων των τομέων κατατάσσονται σε ενιαίο πίνακα σύμφωνα με το ποσοστό του συνόλου των βαθμών του τομέα τους που συγκέντρωσαν με πρόταξη εκείνων που συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο ποσοστό. Εγκρίνονται για υπαγωγή τους στις διατάξεις του παρόντος εκείνες οι επενδύσεις ή/και προγράμματα που προτάσσονται στην κατάταξη και μέχρι την κάλυψη του απομένοντος τμήματος του ποσού των επιχορηγήσεων ή/και επιδοτήσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης. Σε περίπτωση που κατά τη διαδικασία έγκρισης των επενδύσεων ή/και προγραμμάτων του πίνακα κατάταξης προκύπτει ότι το απομένον ποσό ενισχύσεων δεν ολοκληρώθηκαν οι διαδικασίες εξέτασης και υπαγωγής από την αρμόδια υπηρεσία και γνωμοδοτική επιτροπή εξετάζονται για υπαγωγή τους στις διατάξεις του παρόντος κατά το επόμενο έτος με βάση το ποσό ενισχύσεων που καθορίζεται για την κατηγορία αυτή επενδύσεων για το έτος αυτό, πριν από την εξέταση των αιτήσεων υπαγωγής που θα υποβληθούν μετά την 1η Ιανουαρίου του έτους αυτού.

Οι υπόλοιπες επενδύσεις ή/και προγράμματα που έχουν καταταγεί σε χαμηλότερη θέση από εκείνη της τελευταίας υπαγόμενης επένδυσης ή/και προγράμματος απορρίπτονται.

12. Τα επιχειρηματικά σχέδια της υποπερίπτωσης (xv) της περίπτωσης (α), της υποπερίπτωσης (v) της περίπτωσης (ε) και της υποπερίπτωσης (xii) της περίπτωσης (ζ), της παρ. 1 του άρθρου 3, που υποβάλλονται κάθε έτος, εξετάζονται από την αρμόδια υπηρεσία και γνωμοδοτική επιτροπή σε πρώτη φάση ως προς τη βιώσιμότητά τους και το δυναμισμό της επιχείρησης στην παρούσα κατάστασή της. Για τις επιχειρήσεις που δεν κρίνονται βιώσιμες ή κρίνονται μεν βιώσιμες αλλά δεν εξασφαλίζουν το επιθυμητό επίπεδο δυναμισμού στην παρούσα κατάστασή τους, όπως αυτό καθορίζεται με την κοινή κανονιστική απόφαση της παρ. 2 του άρθρου 7, το προτεινόμενο από αυτές επιχειρηματικό σχέδιο απορρίπτεται. Για τις επιχειρήσεις που κρίνονται βιώσιμες και εξασφαλίζουν το πιο πάνω επιθυμητό επίπεδο δυναμισμού, ακολουθεί δεύτερη φάση αξιολόγησης, κατά την οποία τα επιχειρηματικά τους

σχέδια ομαδοποιούνται στους δύο τομείς, μεταποιητικό και υπηρεσιών, και βαθμολογούνται με βάση τα κοινά κριτήρια της περίπτωσης (β) της παρ. 1 του άρθρου 7, καθώς και με τα κατά περίπτωση πρόσθετα κριτήρια που καθορίζονται με την κοινή απόφαση της παρ. 2 του ίδιου ως άνω άρθρου. Ακολούθως κατατάσσονται σύμφωνα με το σύνολο των βαθμών που έχουν συγκεντρώσει με πρόταξη εκείνων που συγκεντρώνουν την υψηλότερη βαθμολογία. Εγκρίνονται δε για υπαγωγή τους στις διατάξεις του παρόντος τα επιχειρηματικά σχέδια των επιχειρηγήσεων που προτάσσονται στην κατάταξη και μέχρι την κάλυψη του κατά περίπτωση καθορισθέντος στο συγκεκριμένο έτος ποσού επιχορηγήσεων για τα εν λόγω επιχειρηματικά σχέδια. Σε περίπτωση που κατά τη διαδικασία έγκρισης των επιχειρηματικών σχεδίων του πίνακα κατάταξης προκύπτει ότι το απομένον ποσό επιχορηγήσεων δεν επαρκεί για την κάλυψη όλων των τυχόν ισοβαθμούντων επιχειρηματικών σχεδίων, εγκρίνονται όλα τα ισοβαθμούντα σχέδια, καθ' υπέρβαση του καθορισθέντος ποσού επιχορηγήσεων.

Τα υπόλοιπα επιχειρηματικά σχέδια που έχουν καταταγεί σε χαμηλότερη θέση από εκείνη της τελευταίας υπαγόμενου επιχειρηματικού σχεδίου απορρίπτονται.

13. Κάθε επένδυση που γίνεται στην αλλοδαπή σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 3, εξετάζεται ως προς τη βιώσιμότητά της σύμφωνα με τα κριτήρια της περίπτωσης (α) της παρ. 1 του άρθρου 7. Οι μη βιώσιμες απορρίπτονται. Κάθε επένδυση που κρίνεται βιώσιμη και επιπλέον εκτιμάται ότι συμβάλλει στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό στη διεύρυνση των παραγωγικών δραστηριοτήτων παραμεθόριων περιοχών των χωρών στις οποίες πραγματοποιείται η επένδυση και τη συγκράτηση πληθυσμών των περιοχών αυτών στον τόπο διαμονής τους και με την προϋπόθεση ότι το διατιθέμενο για το συγκεκριμένο έτος ποσό για τις επιχορηγήσεις αυτών των επενδύσεων επαρκεί, εγκρίνεται για υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος. Κάθε βιώσιμη επένδυση που εκτιμάται ότι δεν συμβάλλει σε μεγάλο βαθμό στη διεύρυνση των παραγωγικών δραστηριοτήτων και τη συγκράτηση των πληθυσμών απορρίπτεται.

Σε περίπτωση που, κατά τη διαδικασία εξέτασης και υπαγωγής των επενδύσεων αυτών, το διατιθέμενο για το συγκεκριμένο έτος ποσό επιχορηγήσεων γι' αυτές εξαντληθεί, τυχόν αιτήσεις υπαγωγής για τις οποίες μέχρι την εξάντληση του ποσού των επιχορηγήσεων δεν ολοκληρώθηκαν οι διαδικασίες εξέτασης και υπαγωγής από την αρμόδια υπηρεσία και γνωμοδοτική επιτροπή εξετάζονται για υπαγωγή τους στις διατάξεις του παρόντος κατά το επόμενο έτος με βάση το ποσό ενισχύσεων που καθορίζεται για την κατηγορία αυτή επενδύσεων για το έτος αυτό, πριν από την εξέταση των αιτήσεων υπαγωγής που θα υποβληθούν μετά την 1η Ιανουαρίου του έτους αυτού.

14. Οι αποφάσεις υπαγωγής των επενδύσεων ή/και των προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή των επιχειρηματικών σχεδίων στο καθεστώς ενισχύσεων της επιχορηγήσης ή και επιδότησης τόκων ή επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης εκδίδονται:

(i) Από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας, προκειμένου για επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικά σχέδια διάσωσης και αναδιάρθρωσης που υποβάλλονται στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας σύμφωνα με την υποπερίπτωση (1) της περίπτωσης (α) της παρ. 1 πιο πάνω, καθώς και για τις επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού που υποβάλλονται μέσω του ΕΛ.Κ.Ε. και εξετάζονται από την Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.

(ii) Από τον Υπουργό Ανάπτυξης, προκειμένου: για τις επενδύσεις των υποπεριπτώσεων (xvii), (xviii), (xix), (xx) και (xxi) της περίπτωσης (α) και της περίπτωσης (στ) της παρ. 1 του άρθρου 3, καθώς και για τα επιχειρηματικά σχέδια της υποπερίπτωσης (xv) της περίπτωσης (α), της υποπερίπτωσης (ε) της περίπτωσης (ζ), της παρ. 1, του ίδιου άρθρου.

(iii) Από τους Γενικούς Γραμματείς των Περιφερειών, προκειμένου για τις επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού που πραγματοποιούνται στα όρια κάθε Περιφέρειας και υποβάλλονται στην αντίστοιχη Υπηρεσία Ιδιωτικών Επενδύσεων της Περιφέρειας σύμφωνα με την υποπερίπτωση (2) της περίπτωσης (α) της παρ. 1 πιο πάνω.

(iv) Από τον Πρόεδρο του Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. προκειμένου για επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού βιοτεχνίας που υποβάλλονται στον Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. σύμφωνα με την υποπερίπτωση (3) της περίπτωσης (α) της παρ. 1 πιο πάνω.

Από τα παραπάνω κατά περίπτωση αρμόδια όργανα εκδούνται και οι αποφάσεις τροποποίησης, ολοκλήρωσης ή και πιστοποίησης έναρξης παραγωγικής λειτουργίας, ανάλησης υπαγωγής και επιστροφής ενισχύσεων που έχουν καταβληθεί, καθώς και μεταβίβασης επιχειρήσεων ή μετοχών ή εταιρικών μεριδίων, για επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικά σχέδια για τα οποία τα όργανα αυτά έχουν εκδώσει τις αντίστοιχες αποφάσεις υπαγωγής.

15. Περίληψη της απόφασης υπαγωγής, που περιέχει τα στοιχεία του φορέα της επένδυσης, το αντικείμενο, το κόστος της επένδυσης ή/και του προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή του επιχειρηματικού σχεδίου, το ποσοστό και το ποσό της επιχορήγησης ή και επιδότησης τόκων ή και επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης, καθώς και τον αριθμό των δημιουργούμενων θέσεων απασχόλησης, δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Δεν απαιτείται δημοσιεύση περίληψης αποφάσεων που αφορούν σε παράταση του χρόνου ολοκλήρωσης ή σε τροποποίησεις αποφάσεων που δεν μεταβάλλουν το ποσό της επιχορήγησης ή και επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης και τον αριθμό των νέων θέσεων εργασίας. Μεταβολή με οποιονδήποτε τρόπο των όρων της απόφασης μπορεί να γίνει μετά από αίτηση του φορέα.

16. Οι αποφάσεις υπαγωγής, καθώς και οι λοιπές αποφάσεις που καθορίζονται στην παρ. 14 εκδούνται μετά από γνώμη της κατά περίπτωση αρμόδιας γνωμοδοτικής επιτροπής. Είναι δυνατόν να εκδούνται και χωρίς τη γνώμη της αρμόδιας γνωμοδοτικής επιτροπής αποφάσεις τροποποιήσεων των αποφάσεων υπαγωγής, εφόσον οι τροποποιήσεις αυτές αναφέρονται σε παράταση προθεσμίας για χρονικό διάστημα μέχρι ενός (1) έτους ή σε αυξομείωση της εγκριθείσας κινητήριας δύναμης των μηχανολογικών εγκαταστάσεων, υπό τον όρο ότι η αυξομείωση αυτή δεν υπερβαίνει το 1/5 εκείνης που έχει αρχικά εγκριθεί.

17. Επίσης προγραμματισμός του ύψους των εγκρινόμενων βάσει του παρόντος επιχορηγήσεων και επιδοτήσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης.

α. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, που εκδίδεται κάθε Ιανουάριο και με την επιφύλαξη της επόμενης περίπτωσης (β) και των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 10, καθορίζεται το συνολικό ποσό των επιχορηγήσεων και επιδότησεων χρηματοδοτικής μίσθωσης που εγκρίνονται επησίως για τις επενδύσεις ή /και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού και τα επιχειρηματικά σχέδια διάσωσης και αναδιάρθρωσης. Επίσης με την ίδια απόφαση γίνεται η κατανομή του ως άνω ποσού μεταξύ του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και των λοιπών οργάνων τα οποία έχουν το δικαίωμα υπογραφής αποφάσεων υπαγωγής σύμφωνα με την παρ. 14 πιο πάνω. Με την ίδια επίσης απόφαση καθορίζεται και το συνολικό ποσό των ενισχύσεων των επιχειρηματικών σχεδίων διάσωσης και αναδιάρθρωσης του άρθρου 10. Ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας είναι δυνατό με όμοιες αποφάσεις να αναπροσαρμόζει κατά τη διάρκεια του έτους το παραπάνω ποσό.

Με όμοιες αποφάσεις καθορίζεται το συνολικό ποσό επιχορηγήσεων που εγκρίνεται επησίως για κάθε χώρα προκειμένου για την έγκριση των επενδύσεων της αλλοδαπής της παρ. 2 του άρθρου 3.

β. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης, που εκδίδεται κάθε Ιανουάριο, καθορίζεται το συνολικό ποσό επιχορηγήσεων που εγκρίνονται επησίως για τα επιχειρηματικά σχέδια της υποπερίπτωσης (xv) της περίπτωσης (α), της υποπερίπτωσης (v) της περίπτωσης (ε) και της υποπερίπτωσης (xii) της περίπτωσης (ζ), της παρ. 1 του άρθρου 3, καθώς και για τις επενδύσεις των υποπεριπτώσεων (xvii),(xviii),(xix), (xx) και (xxi) της περίπτωσης (α) και της περίπτωσης (στ) της παρ. 1 του ιδιου άρθρου. Με όμοιες αποφάσεις είναι δυνατό να αναπροσαρμόζεται κατά τη διάρκεια του έτους το παραπάνω ποσό.

γ. Ειδικά για το έτος 1998 οι αποφάσεις των προηγούμενων περιπτώσεων (α) και (β) εκδίδονται εντός των τριάντα (30) ημερών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

18. Αιτήσεις για υπαγωγή στις ενισχύσεις της επιχορήγησης ή και επιδότησης τόκων ή/και επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης επενδύσεων ή / και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικών σχεδίων, καθώς και αιτήματα για τροποποίηση όρων αποφάσεων υπαγωγής, που έχουν απορριφθεί, δεν επανεξετάζονται.

19. *Γνωμοδοτικές Επιτροπές.*

(α) *Γνωμοδοτικές Επιτροπές Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας:*

i. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας συστήνεται στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας Κεντρική Γνωμοδοτική Επιτροπή, η οποία γνωμοδοτεί για αιτήσεις υπαγωγής στον παρόντα νόμο επενδύσεων ή/και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ύψους μέχρι 5 δισ. δρχ., που σύμφωνα με το παρόν άρθρο υποβάλλονται στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας ή το Ε.Λ.Κ.Ε. και εξετάζονται από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας. Επίσης γνωμοδοτεί για τις αιτήσεις επενδύσεων ή/και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ύψους μέχρι 5 δισ. δρχ. που έχουν υποβληθεί για υπαγωγή τους στο v. 1892/1990 μέχρι και 21 Οκτωβρίου 1997 και δεν έχουν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος εξεταστεί.

Μέλη της Κεντρικής Γνωμοδοτικής Επιτροπής είναι ο Γενικός Γραμματέας Επενδύσεων και Ανάπτυξης του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας ως Πρόεδρος, ο προϊστάμενος της αρμόδιας γενικής διεύθυνσης του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, προϊστάμενοι των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, καθώς και εκπρόσωποι των συναρμόδιων υπουργείων και λοιπών φορέων ειδικοί σε θέματα επενδύσεων.

ii. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης, συστήνεται στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας Ειδική Γνωμοδοτική Επιτροπή, η οποία γνωμοδοτεί για αιτήσεις υπαγωγής στον παρόντα νόμο επενδύσεων ή/και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ύψους άνω των 5 δισ. δρχ., που σύμφωνα με το παρόν άρθρο υποβάλλονται στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας ή το Ε.Λ.Κ.Ε. και εξετάζονται από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, για αιτήσεις επιχειρηματικών σχεδίων διάσωσης και αναδιάρθρωσης ανεξαρτήτως κόστους, καθώς και για αι- τήσεις επενδύσεων ή/και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης που εμπίπτουν στα ειδικά καθεστώτα ενίσχυσης της παρ. 1 του άρθρου 10 και υποβάλλονται στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας ανεξαρτήτως ύψους. Επίσης γνωμοδοτεί για τις αιτήσεις επενδύσεων ή/και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ύψους άνω των 5 δισ. δρχ. που έχουν υποβληθεί για υπαγωγή τους στο v. 1892/1990 μέχρι και 21 Οκτωβρίου 1997 και δεν έχουν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος εξεταστεί. Μέλη της επιτροπής είναι ο Γενικός Γραμματέας Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας Επενδύσεων και Ανάπτυξης ως Πρόεδρος, ο Γενικός Γραμματέας Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης, ο Γενικός Γραμματέας Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Ανάπτυξης, ο οποίος συμμετέχει μόνο όταν συζητούνται θέματα για τα οποία έχει γνωμοδοτήσει η Ειδική Επιτροπή Εμπειρογνωμόνων της Γ.Γ.Ε.Τ. ή ο Γενικός Γραμματέας Ε.Ο.Τ. του Υπουργείου Ανάπτυξης, ο οποίος συμμετέχει μόνο όταν συζητούνται

θέματα τουριστικών επενδύσεων, ο προϊστάμενος της αρμόδιας Γενικής Διεύθυνσης ή διεύθυνσης του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, ο προϊστάμενος της αρμόδιας γενικής διεύθυνσης ή διεύθυνσης της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας, του Υπουργείου Ανάπτυξης, δύο (2) εμπειρογνώμονες αναγνωρισμένου κύρους σε θέματα βιομηχανικών επενδύσεων, ένας (1) εκπρόσωπος του Σ.Ε.Β., ένας (1) εκπρόσωπος της Γ.Σ.Ε.Ε. και ένας (1) εκπρόσωπος της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών.

(β) *Γνωμοδοτικές Επιτροπές Γ.Γ. Βιομηχανίας Υπουργείου Ανάπτυξης:*

i. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης, συστήνεται στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης Ειδική Γνωμοδοτική Επιτροπή επιχειρηματικών σχεδίων, η οποία γνωμοδοτεί για τις αιτήσεις υπαγωγής στον παρόντα νόμο επιχειρηματικών σχεδίων που υποβάλλονται στη Γ.Γ. Βιομηχανίας ή στο ΕΛ.Κ.Ε. και εξετάζονται από τη Γ.Γ. Βιομηχανίας. Επίσης γνωμοδοτεί για τις αιτήσεις επιχειρηματικών σχεδίων που έχουν υποβληθεί για υπαγωγή τους στο άρθρο 23α του ν. 1892/1990 και δεν έχουν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος εξεταστεί.

Μέλη της Επιτροπής είναι ο Γενικός Γραμματέας Βιομηχανίας ως Πρόεδρος, ο Γενικός Γραμματέας Επενδύσεων και Ανάπτυξης του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, ο προϊστάμενος της αρμόδιας γενικής διεύθυνσης ή διεύθυνσης του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, ο προϊστάμενος της αρμόδιας γενικής διεύθυνσης της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας, εκπρόσωπος του Υπουργείου Γεωργίας, δύο (2) εμπειρογνώμονες αναγνωρισμένου κύρους σε θέματα βιομηχανικών επενδύσεων, ένας (1) εκπρόσωπος του Σ.Ε.Β., ένας (1) εκπρόσωπος της Γ.Σ.Ε.Ε. και ένας (1) εκπρόσωπος της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών.

ii. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, συστήνεται στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης Γνωμοδοτική Επιτροπή Επενδύσεων, η οποία γνωμοδοτεί για αιτήσεις υπαγωγής στον παρόντα νόμο των επενδύσεων των υποπεριπτώσεων (xvii), (xviii), (xix), (xx) και (xxi) της περίπτωσης (α) και της περίπτωσης (στ) της παρ. 1 του άρθρου 3, που υποβάλλονται στη Γ.Γ. Βιομηχανίας ή στο ΕΛ.Κ.Ε. και εξετάζονται από τη Γ.Γ. Βιομηχανίας. Επίσης γνωμοδοτεί για τις αιτήσεις επενδύσεων που έχουν υποβληθεί για υπαγωγή τους στο άρθρο 23β του ν. 1892/1990 και δεν έχουν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος εξεταστεί.

Μέλη της Επιτροπής είναι ο Γενικός Γραμματέας Βιομηχανίας ως Πρόεδρος, δύο (2) προϊστάμενοι γενικών διευθύνσεων ή αρμόδιων διευθύνσεων της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας, εκπρόσωπος του Υπουργείου Γεωργίας, δύο (2) εμπειρογνώμονες αναγνωρισμένου κύρους σε ζητήματα βιομηχανικών επενδύσεων, ένας (1) εκπρόσωπος του Σ.Ε.Β. και ένας (1) της Γ.Σ.Ε.Ε.. Ειδικά, για τις επενδύσεις της υποπεριπτώσης (x) της περίπτωσης (α) της παρ. 1 του άρθρου 3 στην Επιτροπή συμμετέχουν και ο Γενικός Γραμματέας Έρευνας και Τεχνολογίας και ένας (1) προϊστάμενος γενικής διεύθυνσης ή αρμόδιας διεύθυνσης της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Ανάπτυξης.

(γ) *Γνωμοδοτική Επιτροπή Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ.:*

Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας συστήνεται στον Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. Γνωμοδοτική Επιτροπή Επενδύσεων Βιοτεχνίας, η οποία γνωμοδοτεί για τις αιτήσεις υπαγωγής επενδύσεων ή/και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, που σύμφωνα με το παρόν άρθρο υποβάλλονται στον Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. και εξετάζονται από το φορέα αυτόν.

Μέλη της Επιτροπής είναι ο Γενικός Διευθυντής του Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. ως Πρόεδρος, προϊστάμενοι της αρμόδιας υπηρεσίας του Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ., εκπρόσωπος της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, εκπρόσωποι της Γ.Γ. Βιομηχανίας και Γ.Γ. Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Ανάπτυξης, εκπρόσωπος του Υπουργείου Γεωργίας, εκπρόσωποι τραπεζών και δύο (2) εμπειρογνώμονες,

ειδικοί σε θέματα βιοτεχνικών επενδύσεων.

(δ) *Περιφερειακές Γνωμοδοτικές Επιτροπές:*

Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα κάθε Περιφέρειας συστήνεται στην έδρα κάθε Περιφέρειας, καθώς και στην πρωτεύουσα του νομού Δωδεκανήσου Περιφερειακή Γνωμοδοτική Επιτροπή Επενδύσεων, η οποία γνωμοδοτεί για τις αιτήσεις υπαγωγής επενδύσεων ή / και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, που σύμφωνα με το παρόν άρθρο υποβάλλονται σε κάθε Περιφέρεια ή στο νομό Δωδεκανήσου και εξετάζονται από τις αντίστοιχες αρμόδιες υπηρεσίες ιδιωτικών επενδύσεων. Επίσης, ειδικά η Περιφερειακή Γνωμοδοτική Επιτροπή Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης γνωμοδοτεί για τις αιτήσεις επενδύσεων ή/και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ύψους μέχρι ένα (1) δισ. δρχ. που έχουν υποβληθεί για υπαγωγή τους στο v. 1892/1990 μέχρι και 21 Οκτωβρίου 1997 και δεν έχουν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος εξεταστεί.

Μέλη της κάθε Επιτροπής είναι ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας ως Πρόεδρος, προϊστάμενοι των αρμόδιων υπηρεσιών ιδιωτικών επενδύσεων της Περιφέρειας, εκπρόσωποι του Υπουργείου Γεωργίας, εκπρόσωποι τραπεζών και λοιπών φορέων ειδικοί σε θέματα επενδύσεων.

(ε) Οι καθοριζόμενες πιο πάνω γνωμοδοτικές επιτροπές γνωμοδοτούν επίσης για αιτήματα τροποποίησης αποφάσεων υπαγωγής, ολοκλήρωσης και πιστοποίησης έναρξης παραγωγής, λειτουργίας, μεταβίβασης επιχειρήσεων ή μετοχών ή εταιρικών μεριδών, καθώς και για την ανάκληση αποφάσεων υπαγωγής και επιστροφή ενισχύσεων που έχουν καταβληθεί και αφορούν σε επενδύσεις ή και προγράμματα ή επιχειρηματικά σχεδία για την υπαγωγή των οποίων γνωμοδοτησαν κατά περίπτωση.

Επίσης γνωμοδοτούν για τα παραπάνω θέματα

i) επενδύσεων ή/και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικών σχεδίων που έχουν υπαχθεί στο v.1892/1990, εφόσον αυτά είναι της αρμοδιότητας των κατά περίπτωση αντίστοιχων υπηρεσιών ή φορέων εφαρμογής των κινήτρων του σε λόγω νόμου και ii) επενδύσεων που έχουν υπαχθεί σε προγενέστερους αναπτυξιακούς νόμους, εφόσον οι σχετικοί φάκελοι των επενδύσεων αυτών είναι της αρμοδιότητας των κατά περίπτωση αντίστοιχων υπηρεσιών ή φορέων και τηρούνται σε αυτούς.

Ειδικά οι Περιφερειακές Γνωμοδοτικές Επιτροπής, πλην της Γνωμοδοτικής Επιτροπής της Περιφέρειας Αττικής, μετά την έκδοση της προβλεπόμενης από την παρ. 12 του άρθρου 14 υπουργικής απόφασης, γνωμοδοτούν επίσης για τα θέματα του πρώτου εδαφίου επενδύσεων ή /και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού που έχουν υπαχθεί στους v. 1892/1990 και v.1262/1982 από τον Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. και πραγματοποιούνται ή πραγματοποιήθηκαν στα όρια της οικείας Περιφέρειας.

Η Γνωμοδοτική Επιτροπή του Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. γνωμοδοτεί επίσης για τα θέματα του πρώτου εδαφίου επενδύσεων ή /και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, που έχουν υπαχθεί στους νόμους 1262/1982 και 1892/1990 από τον οργανισμό αυτόν και πραγματοποιούνται στα όρια της Περιφέρειας Αττικής.

(στ) *Ειδική Γνωμοδοτική Επιτροπή Εμπειρογνωμόνων της Γ.Γ.Ε.Τ. του Υπουργείου Ανάπτυξης.*

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης συστήνεται στη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (Γ.Γ.Ε.Τ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης Ειδική Γνωμοδοτική Επιτροπή Εμπειρογνωμόνων που γνωμοδοτεί για το χαρακτηρισμό: (1) των προϊόντων ως εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας ή ως νέων, (2) των υπηρεσιών ως εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας, (3) επιχειρήσεων ως επιχειρήσεων ανάπτυξης λογισμικού είτε πρόκειται για επενδύσεις τους ή / και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού είτε πρόκειται για επιχειρηματικά τεχνολογιών, (4) επιχειρήσεων ως επιχειρήσεων ανάπτυξης τεχνολογιών, (5) επιχειρήσεων ως εργαστήρια εφαρμοσμένης βιομηχανικής, ενεργειακής, μεταλλευτικής, γεωργικής, κτηνοτροφικής και ιχθυο-

καλλιεργητικής έρευνας ή των εργαστηρίων αυτών, που ιδρύονται ή επεκτείνονται ή εκσυγχρονίζονται από μεταποιητικές επιχειρήσεις, που αναφέρονται στην περίπτωση (ε) της παρ. 3 του άρθρου 5.

Μέλη της Ειδικής Επιτροπής Εμπειρογνωμόνων είναι ο Γενικός Γραμματέας Έρευνας και Τεχνολογίας ως Πρόεδρος, ο προϊστάμενος της αρμόδιας διεύθυνσης της Γ.Γ.Ε.Τ., δύο (2) εξειδικευμένα σε θέματα τεχνολογίας στελέχη της Γ.Γ.Ε.Τ., είτε αυτά συμμετέχουν σε ειδική ομάδα εμπειρογνωμόνων είτε όχι, εκπρόσωπος του Υπουργείου Ανάπτυξης εξειδικευμένος σε θέματα τεχνολογίας και δύο (2) εξωτερικοί εμπειρογνώμονες που προέρχονται από πανεπιστημιακά ή ερευνητικά ίδρυματα ή εργαστήρια.

Στην Επιτροπή μετέχουν επίσης ως μέλη και ένας (1) από κάθε ειδική ομάδα εργασίας εμπειρογνωμόνων, που δημιουργείται στη Γ.Γ.Ε.Τ. στα διάφορα γνωστικά πεδία στα οποία υποβάλλονται θέματα προς εξέταση, για την αξιολόγηση των θεμάτων και την κατάρτιση αιτιολογημένης εισήγησης, ο οποίος ορίζεται από το Γενικό Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας. Τα μέλη αυτά έχουν δικαιώματα ψήφου μόνο για τα θέματα που αξιολόγησε η ειδική ομάδα εμπειρογνωμόνων στην οποία συμμετέχουν.

(ζ) Η συγκρότηση των ως άνω γνωμοδοτικών επιτροπών γίνεται με αποφάσεις των οργάνων που είναι αρμόδια για τη σύστασή τους μη δημοσιεύμενες στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με τις αποφάσεις αυτές ορίζονται επίσης οι γραμματείς και οι αναπληρωτές βοηθοί γραμματείς των επιτροπών, καθώς και οι εισηγητές.

(η) Για τη διαδικασία λειτουργίας των επιτροπών, την απαρτία και τη λήψη αποφάσεων εφαρμόζονται ανάλογα οι σχετικές διατάξεις των οργανισμών των Υπουργείων Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης, του Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. και των Περιφερειών κατά περίπτωση.

(θ) Δεν μπορούν να συμμετέχουν σε συνεδριάσεις των παραπάνω γνωμοδοτικών επιτροπών μέλη που είναι σύμβουλοι ή συμμετέχουν στο εταιρικό ή μετοχικό κεφάλαιο ή στη διοίκηση επιχειρήσεων ή έχουν καταρτίσει ή συμμετάσχει στην κατάρτιση ή την αξιολόγηση επενδύσεων, προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικών σχεδίων κατά την τελευταία 5ετία, που έχουν υπαχθεί στο v.1892/1990 ή στον παρόντα νόμο ή έχουν υποβάλει αίτηση για να υπαχθούν στις διατάξεις του παρόντος, εφόσον στις συνεδριάσεις αυτές εξετάζονται θέματα των επιχειρήσεων αυτών ή θέματα άλλων επιχειρήσεων ίδιου ή συναφούς αντικειμένου.

(ι) Στα μέλη και τους εισηγητές των γνωμοδοτικών επιτροπών που προβλέπονται στο παρόν, καθώς και στα επιφορτισμένα με την εκταμίευση των ενισχύσεων όργανα εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 6 και επόμενα περι υποβολής δήλωσης περιουσιακής τους κατάστασης του v. 2429/1996.

20. Παρακολούθηση και Έλεγχος.

(α) Η παρακολούθηση των επενδύσεων ή / και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού που εγκρίνονται από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, γίνεται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του, ο δε έλεγχός τους γίνεται από όργανα ελέγχου του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.

(β) Η παρακολούθηση των επενδύσεων ή επιχειρηματικών σχεδίων που εγκρίνονται από τη Γ.Γ. Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης γίνεται από τις αρμόδιες υπηρεσίες της, ο δε έλεγχός τους γίνεται από όργανα ελέγχου της Γ.Γ. Βιομηχανίας.

(γ) Η παρακολούθηση των επενδύσεων ή / και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, που εγκρίνονται από τις Περιφέρειες, γίνεται από τις αντίστοιχες υπηρεσίες ιδωτικών επενδύσεων των Περιφερειών. Ο έλεγχός τους γίνεται από περιφερειακά όργανα ελέγχου.

(δ) Η παρακολούθηση και ο έλεγχος των επενδύσεων ή/και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού που εγκρίνονται από τον Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. γίνεται από τις υπηρεσίες και όργανα του φορέα αυτού.

21. Όργανα Ελέγχου

α. Όργανα ελέγχου Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.

1. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας συνιστώνται Κεντρικά Όργανα Ελέγχου (Κ.Ο.Ε.) της προόδου των επενδυτικών έργων και γενικότερα των επενδύσεων ή/και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικών σχεδίων διάσωσης και αναδιάρθρωσης, ανεξάρτητα αν βρίσκονται στο στάδιο υλοποίησης ή έχουν περατωθεί. Ο έλεγχος γίνεται με βάση τους όρους και προϋποθέσεις των αναπτυξιακών νόμων αρμοδιότητας Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, αποφάσεων ή συμβάσεων υπαγωγής στους νόμους αυτούς. Η αρμοδιότητα ελέγχου των Κ.Ο.Ε. αφορά στις επενδύσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικά σχέδια διάσωσης και αναδιάρθρωσης που έχουν υπαχθεί στο καθεστώς ενισχύσεων της επιχορήγησης ή και επιδότησης τόκων ή επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας συνιστώνται ειδικά όργανα ελέγχου με αρμοδιότητα τον επανέλεγχο επενδύσεων ή/και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικών σχεδίων που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του παρόντος ή του v. 1892/1990 ή του v.1262/1982 από οποιαδήποτε υπηρεσία ή φορέα.

β. Όργανα Ελέγχου του Υπουργείου Ανάπτυξης

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης συνιστώνται στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης Ειδικά Όργανα Ελέγχου με αρμοδιότητα τον έλεγχο της προόδου υλοποίησης και γενικότερα των επιχειρηματικών σχεδίων της υποπερίπτωσης (xv) της περίπτωσης (a) και της υποπερίπτωσης (v) της περίπτωσης (ε) και της υποπερίπτωσης (xii) της περίπτωσης (ζ) της παρ. 1 του άρθρου 3, καθώς και των επενδύσεων των υποπεριπτώσεων (xvii), (xviii), (xix), (xx) και (xxi) της περίπτωσης (a) και της περίπτωσης (στ) της παρ. 1 του άρθρου 3, ανεξάρτητα αν βρίσκονται στο στάδιο υλοποίησης ή έχουν περατωθεί.

Ο έλεγχος γίνεται με βάση τους όρους και προϋποθέσεις του παρόντος και του v.1892/1990, καθώς και των σχετικών αποφάσεων υπαγωγής τους.

γ. Περιφερειακά Όργανα Ελέγχου

Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας συνιστώνται Περιφερειακά Όργανα Ελέγχου (Π.Ο.Ε.) της προόδου των επενδυτικών έργων και γενικότερα των επενδύσεων ή/και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, ανεξάρτητα εάν βρίσκονται στο στάδιο υλοποίησης ή έχουν περατωθεί. Ο έλεγχος γίνεται με βάση τους αναπτυξιακούς νόμους, καθώς και τις σχετικές αποφάσεις υπαγωγής στους νόμους αυτούς.

Η αρμοδιότητα των Π.Ο.Ε. αφορά στις επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού που πραγματοποιούνται στα όρια Περιφέρειας και έχουν υπαχθεί στο καθεστώς της επιχορήγησης ή και επιδότησης τόκων ή επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας ή του Νομάρχη προκειμένου για προγενέστερους αναπτυξιακούς νόμους.

δ. Όργανα Ελέγχου του Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ..

Με απόφαση του Προέδρου του Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ., συνιστώνται Όργανα Ελέγχου της προόδου των επενδυτικών έργων και γενικότερα των επενδύσεων ή/και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, ανεξάρτητα εάν βρίσκονται στο στάδιο υλοποίησης ή έχουν περατωθεί. Ο έλεγχος γίνεται με βάση των παρόντα νόμο ή τους νόμους 1262/1982 και 1892/1990, καθώς και τις σχετικές αποφάσεις υπαγωγής.

Η αρμοδιότητα των Οργάνων Ελέγχου του Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. αφορά στις επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού που έχουν υπαχθεί στο καθεστώς της επιχορήγησης ή και επιδότησης τόκων ή επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης με απόφαση του Προέδρου του Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. για τις οποίες ο Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. έχει αρμοδιότητα

παρακολούθησης και ελέγχου.

ε. Οι συγκροτήσεις των Οργάνων Ελέγχου του παρόντος γίνονται κάθε φορά με απόφαση του οργάνου που είναι αρμόδιο για τη σύστασή τους ή προκειμένου για τα Περιφερειακά Όργανα Ελέγχου με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, μη δημοσιευόμενη στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, από υπαλλήλους των αρμόδιων υπουργείων και υπηρεσιών, από εκπροσώπους τραπεζών, από εκπροσώπους τοπικής ή νομαρχιακής αυτοδιοίκησης ή και από ορκωτούς ελεγκτές ή εκτιμητές. Συγκροτούνται κάθε φορά όσα όργανα ελέγχου κρίνονται απαραίτητα για την πλήρη και ταχεία κάλυψη των αναγκών για ελέγχους.

στ. Στα μέλη των οργάνων ελέγχου που προβλέπονται στο παρόν, καθώς και στα επιφορτισμένα με την εκταμίευση των ενισχύσεων όργανα εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 6 και επόμενα περί υποβολής δήλωσης περιουσιακής τους κατάστασης του ν. 2429/ 1996.

22. Κράτηση 4% επί των καταβαλλόμενων επιχορηγήσεων και επιδοτήσεων, για την κάλυψη αποζημιώσεων γνωμοδοτικών επιτροπών και οργάνων ελέγχου.

α. Τμήμα που αντιστοιχεί σε ποσοστό τέσσερα τοις χιλίοις (4%) των καταβαλλόμενων βάσει των διατάξεων των νόμων 1116/1981, 1262/1982, 1682/1987, 1892/ 1990 και του παρόντος επιχορηγήσεων επενδύσεων και επιδοτήσεων εν γένει, μετά την 1η Ιανουαρίου 1998 παρακρατείται από τις κατά περίπτωση αρμόδιες υπηρεσίες εκταμίευσης για την κάλυψη δαπανών των κάθε είδους αποζημιώσεων των γνωμοδοτικών επιτροπών και των οργάνων ελέγχου Κεντρικών και Περιφερειακών, περιλαμβανομένων και των αποζημιώσεων των εισηγητών, των γραμματέων και των αναπληρωτών βοηθών γραμματέων, που προβλέπονται στους ανωτέρω νόμους.

Προς το σκοπό αυτόν εγγράφεται στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων ειδικό έργο με πίστωση που αντιστοιχεί στο τέσσερα τοις χιλίοις (4%) των πιστώσεων που χορηγούνται κατ' έτος από τον προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων για την κάλυψη των επιχορηγήσεων επενδύσεων και επιδοτήσεων εν γένει των σχετικών ως άνω νόμων. Η παρακράτηση αυτή γίνεται με την εκάστοτε εκταμίευση των δόσεων της επιχορήγησης ή επιδότησης του Δημοσίου.

β. Οι αποζημιώσεις των προέδρων, των μελών, των εισηγητών, των γραμματέων και των αναπληρωτών βοηθών γραμματέων των γνωμοδοτικών επιτροπών, καθώς και των μελών των οργάνων ελέγχου πλην των οργάνων ελέγχου του Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ., ορίζονται ως εξής:

(i) Πρόεδροι, μέλη, γραμματείς και αναπληρωτές βοηθοί γραμματείς των γνωμοδοτικών επιτροπών: 15.000 δρχ. ανά συνεδρίαση.

(ii) Μέλη των οργάνων ελέγχου: 15.000 δρχ. για κάθε ελέγχο.

(iii) Εισηγητές των γνωμοδοτικών επιτροπών: μέχρι 20.000 δρχ. για κάθε εισηγούμενο θέμα, όπως καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

Τα παραπάνω ποσά μπορεί να αναπροσαρμόζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

Οι αποζημιώσεις αυτές παρέχονται πέραν της, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, ημερήσιας αποζημίωσης και οδοιπορικών εξόδων.

Στα μέλη των οργάνων ελέγχου που δεν είναι δημόσιοι υπάλληλοι παρέχεται αποζημίωση εκτός έδρας και οδοιπορικά έξοδα αντίστοιχα με τα χορηγούμενα στους δημόσιους υπαλλήλους με βαθμό Α' και πρώτο (1ο) μισθολογικό κλιμάκιο. Σε ορκωτούς ελεγκτές ή εκτιμητές, μέλη οργάνων ελέγχου οι οποίοι κατά τις ημέρες πραγματοποίησης των ελέγχων αποδεδειγμένα δεν λαμβάνουν αμοιβή από το φορέα πάγιας απασχόλησης τους, στην αποζημίωσή τους προστίθεται και το ποσόν που προκύπτει από τον αριθμό των ημερών πραγματοποίησης του ελέγχου, πολλαπλασιαζόμενο επί τα τρία τεσσαρακοστά τέταρτα (3/44) του βασικού μισθού του πρώτου (1ου) κλιμακίου των δημοσίων υπαλλήλων.

γ. Τα μέλη των ομάδων εργασίας εμπειρογνωμόνων τις

υποπερίπτωσης (στ) της παρ. 19 πιο πάνω, αμεί- βονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19 του ν. 2470/1997.

23. Έλεγχος τιμών

Για τον έλεγχο των τιμών, οι αρμόδιες υπηρεσίες και γνωμοδοτικές επιτροπές μπορούν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αξιολόγησης αλλά και σε μεταγενέστερα στάδια της υλοποίησης ή και μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης ή/και του προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή του επιχειρηματικού σχεδίου να ελέγχουν τα στοιχεία αξίας των μηχανημάτων και εξοπλισμού. Οι αρμόδιες υπηρεσίες ή οι γνωμοδοτικές επιτροπές μπορεί να ζητούν από τον επενδυτή, τον προμηθευτικό οίκο ή και τρίτους πρόσθετα κατά την κρίση τους στοιχεία και πληροφορίες για εξακρίβωση της αξίας, για τον έλεγχο των τιμών αυτών. Για τον έλεγχο του κόστους των λοιπών πάγιων στοιχείων της επένδυσης μπορούν να χρησιμοποιούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες και γνωμοδοτικές επιτροπές κάθε είδους αποδεικτικά στοιχεία, όπως νόμιμες κοστολόγησης κτηριακών και άλλων κατασκευαστικών εργασιών από το Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδος που θα λαμβάνουν υπόψη τη φύση και το είδος των συγκεκριμένων κτηριακών κατασκευών. Στην περίπτωση που θα διαπιστωθεί με οποιονδήποτε τρόπο υπερτιμολόγηση του κόστους της επένδυσης από τον επενδυτή, η αίτηση του για υπαγωγή στο νόμο αυτόν απορρίπτεται η δε δοθείσα έγκριση ανακαλείται και επιστρέφεται η τυχόν καταβληθείσα ενίσχυση.

24. Διαδικασίες και αρμοδιότητες για την ένταξη επενδύσεων στο καθεστώς ενισχύσεων της φορολογικής απαλλαγής ή/και επιδότησης τόκων, καθώς και για την ένταξη προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης στο καθεστώς ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής.

α. Για την ένταξη στο καθεστώς ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής και επιδότησης τόκων υποβάλλεται σχετική αίτηση. Οι αιτήσεις υποβάλλονται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους: 1) στην κεντρική υπηρεσία του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, προκειμένου για επενδύσεις ύψους μεγαλύτερου των εξακοσίων εκατομμυρίων (600.000.000) δραχμών και 2) στις αρμόδιες υπηρεσίες ιδιωτικών επενδύσεων των Περιφερειών, προκειμένου για επενδύσεις ύψους μέχρι εξακοσίων εκατομμυρίων (600.000.000) δρχ. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας μπορεί να αναπροσαρμόζονται τα όρια αυτά.

Κατά την υποβολή της αίτησης προσκομίζεται στην αρμόδια υπηρεσία το αποδεικτικό καταβολής του χρηματικού ποσού που καθορίζεται με την κοινή απόφαση της παρ. 4 πιο πάνω, οι διατάξεις της οποίας έχουν εφαρμογή και για την αίτηση ένταξης στο καθεστώς ενισχύσεων της φορολογικής απαλλαγής και επιδότησης τόκων.

β. Η ένταξη στο καθεστώς της φορολογικής απαλλαγής και επιδότησης τόκων γίνεται με έκδοση σχετικής πράξης ένταξης του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας ή του αρμόδιου Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας ανάλογα εντός δύο (2) μηνών από την υποβολή της αίτησης ή εντός τριών (3) μηνών προκειμένου για επενδύσεις για τις οποίες απαιτείται οποιασδήποτε μορφής γνωμοδότηση ή έγκριση από άλλες υπηρεσίες ή φορείς.

γ. Η αίτηση ένταξης μπορεί να υποβληθεί και μετά την έναρξη πραγματοποίησης της επένδυσης υπό την προϋπόθεση ότι η υποβολή της θα γίνει κατά τη διάρκεια της εταιρικής χρήσης στην οποία έγινε η έναρξη.

δ. Η αίτηση ένταξης πρέπει να περιλαμβάνει το καταστατικό του φορέα, τους ισολογισμούς των τριών (3) τελευταίων χρήσεων, συνοπτική περιγραφή της επένδυσης και των στόχων που επιτυγχάνονται με αυτή, προσφορές ή προτιμολόγια του εξοπλισμού προκειμένου για ένταξη εξοπλισμού, προσφορές και ακριβείς προϋπολογισμούς των προτεινόμενων εγκαταστάσεων, το σχετικό έγγραφο της δανειοδοτούσας τράπεζας για την έγκριση του δανείου, καθώς και κάθε στοιχείο που είναι απαραίτητο για τον επακριβή καθορισμό του είδους και του κόστους της επένδυσης.

Ειδικά προκειμένου για επενδύσεις για τις οποίες προβλέπεται οποιασδήποτε μορφής γνωμοδότηση, χαρακτηρισμός ή έγκριση από άλλες υπηρεσίες ή φορείς κατά τη διαδικασία εξέτασης και ένταξης, τα υποβαλλόμενα στοιχεία πρέπει να

πληρούν τις προς τούτο απαίτησεις των υπηρεσιών αυτών. Στις περιπτώσεις που σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, απατείται έγκριση ή σύμφωνη γνώμη άλλων φορέων αυτή πρέπει να συνυποβάλλεται με την αίτηση ένταξης.

Στην αίτηση ένταξης καθορίζεται επίσης και η διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης.

Η ένταξη γίνεται μετά από έλεγχο των αρμόδιων υπηρεσιών σχετικά με την κατηγορία της επιχειρηματικής δραστηριότητας, το είδος της επένδυσης, τις προτεινόμενες προς ενίσχυση δαπάνες, το δάνειο, καθώς και με την τήρηση των προϋποθέσεων, περιορισμών και όρων του άρθρου 6 του παρόντος.

ε. Ο επιτόπιος έλεγχος ολοκλήρωσης και πιστοποίησης έναρξης παραγωγικής λειτουργίας, καθώς και του κόστους για τυχόν υπερτιμολόγησεις των επενδύσεων που εντάσσονται στο καθεστώς ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής και επιδότησης τόκων, γίνεται από τη χρηματοδοτούσα τράπεζα. Ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας ή ο αρμόδιος Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας, ανάλογα, είναι δυνατόν να αποφασίζουν τη διενέργεια ελέγχου συγκεκριμένης επένδυσης από τα όργανα ελέγχου του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας ή τα περιφερειακά όργανα ελέγχου της παρ. 21 του άρθρου 8.

Η έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης πιστοποιείται μετά από επιτόπιο έλεγχο, εφόσον αυτή ευρίσκεται εν λειτουργία και έχουν πραγματοποιηθεί αγορές πρώτων υλών και πωλήσεις προϊόντων ή υπηρεσιών σε βαθμό που να τεκμηριώνουν την κανονική λειτουργία της μονάδας.

στ. Η ενίσχυση της φορολογικής απαλλαγής για επένδυση για την υλοποίηση της οποίας δεν ζητείται και επιδότηση τόκων, καθώς επίσης και για τα προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, εφαρμόζεται χωρίς να απατείται η προηγούμενη υποβολή αίτησης και η έκδοση πράξης ένταξης οποιουδήποτε οργάνου.

ζ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζονται τα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβληθούν από το φορέα, τα στοιχεία τα απαραίτητα για τον έλεγχο του ύψους της επένδυσης ή/και του προγράμματος και για το χρόνο πραγματοποίησης της φορολογικής απαλλαγής, καθώς και τα πρόσθετα βιβλία που πρέπει να εμφανίσουν οι επιχειρήσεις. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται επίσης οι διαδικασίες ελέγχου των επενδύσεων ή και προγραμμάτων και στατιστικής παρακολούθησης των επιχειρήσεων που κάνουν χρήση των ενισχύσεων της φορολογικής απαλλαγής, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής.

Άρθρο 9 Περί καταβολής των ενισχύσεων

1. Η προβλεπόμενη για κάθε οικονομικό έτος δαπάνη σε βάρος του Δημοσίου για την καταβολή των επιχορηγήσεων επενδύσεων και των επιδοτήσεων του παρόντος εγγράφεται στον προϋπολογισμό των Δημοσίων Επενδύσεων. Οι επιχορηγήσεις επενδύσεων, οι επιδοτήσεις τόκων και οι επιδοτήσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης που καταβάλλονται με βάση τις διατάξεις του παρόντος απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος χαρτοσήμου ή δικαίωμα, καθώς και από κάθε άλλη επιβάρυνση σε όφελος του Δημοσίου ή τρίτου.

2. Η καταβολή του ποσού της επιχορήγησης από το Δημόσιο πραγματοποιείται σε δόσεις ανάλογα με την πρόσδοτη των εργασιών της επένδυσης και μετά από πιστοποίηση των αρμόδιων οργάνων ελέγχου, εφόσον έχει διαπιστωθεί ότι ο επενδυτής συμμορφώθηκε με τους όρους και τις προϋποθέσεις της απόφασης υπαγωγής.

3. Η επιχορήγηση καταβάλλεται απευθείας στον επενδυτή και δεν επιτρέπεται η εκχώρηση της σε τρίτους. Κατ' εξαίρεση, είναι δυνατή η εκχώρηση της επιχορήγησης σε τράπεζες για την παροχή βραχυπρόθεσμου δανεισμού ισόποσου της εκχωρούμενης επιχορήγησης, που χρησιμοποιείται για την υλοποίηση της επένδυσης. Σε αυτές τις περιπτώσεις η καταβολή της επιχορήγησης γίνεται απευθείας στην τράπεζα με την οποία έχει υπογραφεί η σύμβαση εκχώρησης, εφόσον κάθε φορά έχει αναληφθεί ισόποσο

τουλάχιστον της καταβαλλόμενης επιχορήγησης τμήμα του βραχυπρόθεσμου αυτού δανείου.

Σε περίπτωση που δεν τηρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις της απόφασης υπαγωγής αναστέλλεται η πληρωμή των δόσεων και ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας ή ο Υπουργός Ανάπτυξης ή το αρμόδιο όργανο έγκρισης, μετά από γνώμη της αρμόδιας γνωμοδοτικής επιτροπής ανακαλεί την απόφαση υπαγωγής και αποφασίζει για τη μερική ή ολική επιστροφή του ποσού της επιχορήγησης και επιδότησης που τυχόν έχει καταβληθεί προσαυξημένο κατά το ποσό των νόμιμων τόκων από της εκάστοτε καταβολής. Οι σχετικές αποδείξεις καταβολής της επιχορήγησης και επιδότησης από το Δημόσιο αποτελούν τίτλο για τη βεβαίωση του χρέους από τη Δ.Ο.Υ.. Για την είσπραξη των οφειλών προς το Δημόσιο εφαρμόζονται οι διατάξεις περί εισπράξεων των δημοσίων εσόδων.

4. Η καταβολή των επιχορηγήσεων και επιδοτήσεων στις επενδύσεις ή/και τα προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού βιοτεχνίας που εγκρίνεται από τον Ε.Ο.Μ.Ε.Χ., γίνεται από το φορέα αυτόν ο οποίος αντλεί κεφάλαια από λογαριασμούς που δημιουργούνται επ' ονόματί του από την προβλεπόμενη στη παρ. 1 πιο πάνω δαπάνη.

5. Καταβολή της επιχορήγησης για τις επενδύσεις

α. Η έναρξη εκταμίευσης της επιχορήγησης του Δημοσίου για την επένδυση γίνεται αφού προηγουμένως, με βάση την έκθεση των κατά την παρ. 2 του άρθρου 8 οργάνων ελέγχου, έχει αποδειχθεί καταβληθεί και δαπανηθεί για την πραγματοποίηση της επένδυσης η ίδια συμμετοχή του επενδυτή σε ποσοστό 50% και το 25% της τυχόν συμμετοχής της χρηματοδοτούσας τράπεζας. Στην περίπτωση που για την πραγματοποίηση της επένδυσης δεν έχει χρησιμοποιηθεί δανεισμός, η εκταμίευση της επιχορήγησης του Δημοσίου γίνεται σύμφωνα με τα παραπάνω, αφού θα έχει καταβληθεί και δαπανηθεί στα επενδυτικά έργα η ίδια συμμετοχή του επενδυτή σε ποσοστό 50% και το 25% του υπόλοιπου πέραν της ελαχίστης κατά περιοχή ίδιας συμμετοχής ποσού.

β. Η επιχορήγηση καταβάλλεται σε τρείς (3) φάσεις ως εξής:

- τμήμα της, ίσο με το 60% καταβάλλεται κατά τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης σε δύο δόσεις που καθορίζονται με την εγκριτική απόφαση και με τρόπο ώστε να δαπανηθεί παράλληλα το υπόλοιπο της ίδιας συμμετοχής και του δανείου.

- τμήμα της, ίσο με το 20% καταβάλλεται μετά την πιστοποίηση ολοκλήρωσης της επένδυσης και έκδοσης της σχετικής απόφασης ολοκλήρωσής της. Σε περίπτωση που η επένδυση συνδυάζεται και με πρόγραμμα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, το τμήμα αυτό της επιχορήγησης καταβάλλεται μετά την πιστοποίηση και την εγκατάσταση του μισθωμένου εξοπλισμού.

- το υπόλοιπο 20% καταβάλλεται μετά την πιστοποίηση έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης και έκδοσης της παραγωγικής της λειτουργίας.

Σε περίπτωση που η έναρξη παραγωγικής λειτουργίας δεν πιστοποιείται ταυτόχρονα με την ολοκλήρωση της επένδυσης, η έναρξη παραγωγικής λειτουργίας επιτρέπεται να γίνει το αργότερο εντός έτους από την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσής της επένδυσης.

Το χρονικό αυτό διάστημα δεν είναι δυνατόν να παραταθεί, μετά δε την εκπνοή του, η εγκριτική απόφαση ανακαλείται αυτοδικαίως και επιστρέφεται η καταβληθείσα επιχορήγηση. Η έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας πιστοποιείται, μετά από επιτόπιο έλεγχο των οργάνων ελέγχου του άρθρου 8, εφόσον έχουν δημιουργηθεί οι μισές τουλάχιστον από τις μόνιμες θέσεις απασχόλησης που προβλέπονται στην εγκριτική απόφαση και έχουν πραγματοποιηθεί αγορές πρώτων υλών και πωλήσεις σε βαθμό που να τεκμηριώνουν τη λειτουργία της μονάδας. Ειδικά, προκειμένου για δύρυση ή επέκταση αλιευτικών επιχειρήσεων (υδατοκαλλιεργειών) και αγελαδοτροφικών μονάδων κρεατοπαραγωγής σύγχρονης τεχνολογίας, η πιστοποίηση έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης, προκειμένου για επενδύσεις που υποβάλλονται για υπαγωγή τους στις διατάξεις του παρόντος, γίνεται σύμφωνα με τα

παραπάνω χωρίς την υποχρέωση πραγματοποίησης πωλήσεων προϊόντων.

γ. Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την καταβολή της επιχορήγησης, της επιδότησης τόκων και της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης ορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας.

6. Καταβολή της επιχορήγησης για τα επιχειρηματικά σχέδια της υποπερίπτωσης της περίπτωσης α' και της υποπερίπτωσης (ν) της περίπτωσης ε' της παρ. 1 του άρθρου 3, αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας.

Το ποσό της επιχορήγησης καταβάλλεται με βάση τις ετήσιες δαπάνες που προβλέπει ο χρηματοδοτικός πίνακας του επιχειρηματικού σχεδίου. Το 80% της επιχορήγησης καταβάλλεται κατά τη διάρκεια υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου και το 20% μετά την έκδοση της σχετικής απόφασης ολοκλήρωσης. Οι όροι τημηματικής καταβολής της επιχορήγησης καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης. Η διαδικασία καταβολής της επιχορήγησης και τα αναγκαία διακαιολογητικά ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης.

7. Καταβολή της επιχορήγησης για τις επενδύσεις των υποπεριπτώσεων (xvii), (xviii), (xix), (xx) και (xxi) της περίπτωσης α' και της περίπτωσης στη παρ. 1 του άρθρου 3, αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας.

Το ποσό της επιχορήγησης καταβάλλεται σε δύο ισόποσες δόσεις. Η πρώτη δόση καταβάλλεται εφόσον το αρμόδιο όργανο ελέγχου πιστοποιήσει ότι ο επενδυτής συμμορφώθηκε με τις προϋποθέσεις της απόφασης υπαγωγής και έχει δαπανήσει για να πραγματοποιηθεί η επενδυση το 60% της ίδιας συμμετοχής και το 60% του τυχόν επενδυτικού δανείου η δεύτερη δόση καταβάλλεται εφόσον το αρμόδιο όργανο ελέγχου πιστοποιήσει ότι η επενδύση ολοκληρώθηκε, έγινε η έναρξη της παραγωγικής της λειτουργίας κατά τα οριζόμενα της παρ. 5 πιο πάνω και ότι ο επενδυτής συμμορφώθηκε με τις προϋποθέσεις της απόφασης υπαγωγής. Η διαδικασία καταβολής της επιχορήγησης και τα αναγκαία δικαιολογητικά ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης.

8. Τα ποσά της επιχορήγησης του Δημοσίου που εισπράττει η επιχείρηση και αντιστοιχούν σε πάγια στοιχεία εμφανίζονται με τη μορφή αποθεματικού σε ξεχωριστό λογαριασμό στα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης. Τα ποσά της επιχορήγησης του Δημοσίου που εισπράττει η επιχείρηση και αντιστοιχούν σε λειτουργικές δαπάνες ή έξοδα μειώνουν το ποσό των δαπανών ή έξόδων που αφαιρούνται από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης για να υπολογιστούν τα καθαρά κέρδη που φορολογούνται. Ανάλογος όρος τίθεται στις αποφάσεις υπαγωγής.

9. Καταβολή επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης.

(α) Η επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης καταβάλλεται εφόσον ο μισθωμένος εξοπλισμός έχει εγκατασταθεί στη μονάδα και έχει γίνει έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας του, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 5 του άρθρου 9. Στις περιπτώσεις δε που η απόκτηση της χρήσης του εξοπλισμού με χρηματοδοτική μίσθωση συνδυάζεται και με επένδυση που υπάγεται στην ενίσχυση της επιχορήγησης και επιδότησης τόκων, η επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης καταβάλλεται υπό την προϋπόθεση ότι έχει γίνει και έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας της επενδύσης.

(β) Η επιδότηση καταβάλλεται μετά την εκάστοτε πληρωμή των δόσεων του μισθώματος από την επιχείρηση σε δόσεις καθεμία εκ των οποίων υπολογίζεται επί του τμήματος της αξίας κτίσεως του εξοπλισμού, το οποίο εμπεριέχεται στην εκάστοτε καταβαλλόμενη δόση του μισθώματος. Σε περίπτωση που η σύμβαση της χρηματοδοτικής μίσθωσης προβλέπει καταβολή των δόσεων του μισθώματος σε διαστήματα μικρότερα του τριμήνου, η καταβολή της επιδότησης γίνεται ανά τριμήνο.

(γ) Τα ποσά των δόσεων της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης που εισπράττει η επιχείρηση μειώνουν το ποσό των δαπανών χρηματοδοτικής μίσθωσης, που αφαιρούνται από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης για να υπολογισθούν τα καθαρά κέρδη που φορολογούνται. Ο σχετικός όρος πρέπει να περιλαμβάνεται στις οικείες αποφάσεις υπαγωγής.

Άρθρο 10 Ειδικά καθεστώτα

1. Ειδικά καθεστώτα ενίσχυσης

Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίονται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης, καθώς και τους κατά περίπτωση συναρμόδιου υπουργού είναι δυνατόν να θεσπίζονται ειδικά καθεστώτα ενίσχυσης περιφερειών της χώρας ή τμημάτων τους ή ορισμένων κατηγοριών επιχειρήσεων ή επενδύσεων του άρθρου 3. Για την έκδοση κάθε προεδρικού διατάγματος πρέπει να έχει προηγηθεί η εκπόνηση ειδικής μελέτης σκοπιμότητας.

Με τα προεδρικά αυτά διατάγματα καθορίζεται η διάρκεια του κάθε ειδικού καθεστώτος ενίσχυσης, οι υπηρεσίες ή φορείς στους οποίους υποβάλλονται οι αιτήσεις υπαγωγής σε αυτό, καθώς και οι προθεσμίες υποβολής των αιτήσεων αυτών, το ποσό επιχορηγήσεων και επιδότησεων χρηματοδοτικής μίσθωσης που εγκρίνονται συνολικά στα πλαίσια του συγκεκριμένου ειδικού καθεστώτος ενίσχυσης και για όλη τη διάρκειά του, καθώς και η κατανομή του ποσού αυτού κατά υπηρεσία ή φορέα εφαρμογής και κατά χρονική περίοδο υποβολής των αιτήσεων. Επίσης καθορίζονται το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής, τα ποσοστά επιχορήγησης, επιδότησης τόκων, το ποσοστό επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Με το κάθε προεδρικό διάταγμα είναι δυνατόν να καθορίζονται και ειδικά πρόσθετα κριτήρια επιλεξιμότητας – υπαγωγής. Επίσης καθορίζονται η βαθμολόγηση, λειτουργία και ο τρόπος εφαρμογής των κοινών και των κατά περίπτωση πρόσθετων κριτήριών του άρθρου 7, καθώς και των τυχόν ειδικών πρόσθετων κριτηρίων που καθορίζονται με αυτό.

Τα ως άνω κριτήρια υπαγωγής εφαρμόζονται αυτοτελώς για τις επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού που εντάσσονται στο συγκεκριμένο ειδικό καθεστώτας ενίσχυσης που θεσπίζεται με κάθε προεδρικό διάταγμα.

Περίληψη του περιεχομένου του προεδρικού διατάγματος δημοσιεύεται σε δύο ημερήσιες πολιτικές και δύο οικονομικές εφημερίδες με πανελλήνια κυκλοφορία. Επίσης η περίληψη αποστέλλεται στην υπηρεσία επίσημων εκδόσεων των Ε.Κ. για δημοσίευση στην επίσημη εφημερίδα των Ε.Κ..

Κατά τα λοιπά, για τις επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού που εντάσσονται στα ειδικά καθεστώτα ενίσχυσης της παρούσας παραγράφου, έχουν εφαρμογή οι λοιπές διατάξεις του παρόντος νόμου.

2. Επιχειρηματικά σχέδια διάσωσης και αναδιάρθρωσης

Μεταποιητικές ή μεταλλευτικές επιχειρήσεις μόνο παλαιών φορέων που απασχολούν τουλάχιστον 150 άτομα και βρίσκονται σε ιδιαίτερα δυσμενή πορεία μπορούν να υποβάλλουν ένα ολοκληρωμένο πολυετές (2-3 έτη) επιχειρηματικό σχέδιο διάσωσης και αναδιάρθρωσης, που θα περιλαμβάνει τον τεχνολογικό, διοικητικό, οργανωτικό και επιχειρησιακό εκσυγχρονισμό, την εξαγίαση και ανάπτυξή τους και ενδεχομένως τις απαραίτηση ενέργειες κατάρτισης των εργαζομένων. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Ανάπτυξης και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων καθορίζονται οι προϋποθέσεις και όροι που πρέπει να συντρέχουν στην επιχείρηση, ώστε αυτή, κατά την κρίση της αρμόδιας υπηρεσίας και γνωμοδοτικής επιτροπής, να θεωρείται ότι ευρίσκεται σε ιδιαίτερα δυσμενή πορεία, προκειμένου να είναι δυνατή η εξέταση και υπαγωγή στις ενισχύσεις της παρούσας παραγράφου του επιχειρηματικού σχεδίου διάσωσης.

Με την ίδια απόφαση καθορίζονται τα ποσοστά των ενισχύσεων επιχορήγησης, επιδότησης τόκων ή/και επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης, καθώς και τα πρόσθετα είδη ενισχύσεων και η έκτασή τους, που παρέχονται στα επιχειρηματικά σχέδια διάσωσης και αναδιάρθρωσης, τα πρόσθετα απαιτούμενα δικαιολογητικά και στοιχεία που συνοδεύουν την αίτηση υπαγωγής, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Τα κριτήρια υπαγωγής, τα στοιχεία αξιολόγησης, η λειτουργία και ο τρόπος εφαρμογής των κριτηρίων αυτών για την υπαγωγή των επιχειρηματικών σχεδίων διάσωσης και αναδιάρ-

θρωσης καθορίζονται με την κοινή απόφαση της παρ. 4 του άρθρου 7.

Κατά τα λοιπά, για τα επιχειρηματικά σχέδια διάσωσης και αναδιάρθρωσης της παρούσας παραγράφου έχουν εφαρμογή οι λοιπές διατάξεις του παρόντος νόμου.

3. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης, καθώς και των κατά περίπτωση συναρμόδιων υπουργών, υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου βιομηχανικές, μεταλλευτικές και τουριστικές επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού, ύψους τουλάχιστον είκοσι πέντε (25) δισεκατομμυρίων δραχμών με σημαντική επίπτωση στη διεθνή ανταγωνιστικότητα της χώρας και στην απασχόληση με τη δημιουργία τουλάχιστον τριακοσίων (300) θέσεων μόνιμης απασχόλησης, εκ των οποίων ένας αριθμός δύναται να δημιουργείται σε δορυφορικές επιχειρήσεις σαν άμεσο αποτέλεσμα της προτεινόμενης επένδυσης. Με τις ίδιες αποφάσεις ορίζονται για τις επενδύσεις της παραγράφου αυτής, οι αναγκαίες παρεκκλίσεις από τις ρυθμίσεις του παρόντος που αφορούν στην ίδια συμμετοχή, στη διαδικασία παροχής των επιχορηγήσεων, στα ποσοστά και το ύψος της επιχορήγησης, στα ποσοστά και τη διάρκεια της επιδότησης τόκων, στο ύψος του επιδοτούμενου δανείου, στα ποσοστά επιδότησης της χρηματοδοτικής μίσθωσης και στη φορολογική απαλλαγή, στις προϋποθέσεις μεταβίβασης των μετοχών της επιχείρησης, καθώς και στη δυνατότητα συμμετοχής στην επένδυση δημοσίων επιχειρήσεων. Με όμοια απόφαση ορίζονται επίσης οι αναγκαίες παρεκκλίσεις που αφορούν στη σύνθεση της Ειδικής Γνωμοδοτικής Επιτροπής {της περίπτωσης (ε) της παρ. 1 του άρθρου 8}, για την εξέταση των επενδύσεων της παραγράφου αυτής.

Με τις ίδιες αποφάσεις μπορεί να παρέχονται στις επιχειρήσεις που πραγματοποιούν επενδύσεις της παραγράφου αυτής, οι διευκολύνσεις και τα προνόμια που προέβλεπαν οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2, 3 και 4 του άρθρου 3 και της παρ. 6 του άρθρου 4 του καταργηθέντος ν. 4171/1961 (ΦΕΚ 93 Α') "περί λήψεως γενικών μέτρων για την υποβοήθηση της χώρας".

Επίσης με τις ίδιες αποφάσεις μπορεί να καθορίζεται η κατασκευή με δημόσια δαπάνη ειδικών έργων υποδομής προς διευκόλυνση της γενικότερης λειτουργίας της μονάδας.

Οι ως άνω κοινές υπουργικές αποφάσεις, με τις οποίες υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος οι επενδύσεις της παραγράφου αυτής, τελούν υπό την προϋπόθεση της προηγούμενης κύρωσής τους με νόμο.

Άρθρο 11 Υποχρεώσεις Ενισχύμενων Επιχειρήσεων - Κυρώσεις

1. Σε περίπτωση εγκατάλειψης επένδυσης κατά το στάδιο υλοποίησής της, για την οποία έχει εκπνεύσει η προθεσμία ολοκλήρωσης που ορίζεται αρχικά στην απόφαση υπαγωγής και έχει εξαντληθεί η εξάμηνη αποκλειστική προθεσμία της παρ. 7 του άρθρου 6 χωρίς να υποβληθεί αίτηση για παράταση, η απόφαση υπαγωγής της θεωρείται αυτοδικαίως ως ουδέποτε εκδοθείσα και η τυχόν καταβληθείσα επιχορήγηση καθίσταται αμέσως απαιτητή στο σύνολό της. Σε περίπτωση που κατά την εκπνοή της τυχόν εγκριθείσας διετούς παράτασης υλοποιούμενης επένδυσης δεν έχει υποβληθεί αίτηση για διενέργεια ελέγχου ολοκλήρωσής της ή τυχόν αίτηση για περαιτέρω παράταση της προθεσμίας ολοκλήρωσης για λόγους αποδειγμένης ανωτέρας βίας, η αρμόδια υπηρεσία αμέσως μετά την εκπνοή της προθεσμίας με έγγραφό της, που επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή, υπενθυμίζει στο φορέα της επένδυσης ότι εφόσον υφίστανται αποδεδειγμένα λόγοι ανωτέρας βίας, έχει τη δυνατότητα να υποβάλει το σχετικό αίτημα παράτασης. Με το ίδιο έγγραφο τάσσει επίσης προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από τη λήξη της πιο πάνω αποκλειστικής προθεσμίας, μέσα στην οποία υποχρεούται να υποβάλει αίτημα για διενέργεια ελέγχου ολοκλήρωσης της

επένδυσής του.

Σε περίπτωση που ο φορέας δεν προβεί σε καμία από τις παραπάνω πράξεις, η απόφαση υπαγωγής θεωρείται αυτοδικαίως ως ουδέποτε εκδοθείσα και η τυχόν καταβληθείσα επιχορήγηση καθίσταται αμέσως απαιτητή στο σύνολό της.

2. Νέοι φορείς της παρ. 1 του άρθρου 2 των οποίων επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού έχουν υπαχθεί στις ενισχύσεις της επιχορήγησης και επιδότησης τόκων ή/και επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης σύμφωνα με τον κανόνα της παρ. 2α του ίδιου άρθρου και δεν εμπίπτουν στις εξαιρέσεις της παρ. 3 του ίδιου επίσης άρθρου, σε περίπτωση που κατά τη διάρκεια υλοποίησης των επενδύσεων ή/και προγραμμάτων τους αυτών και μέχρι συμπλήρωσεως πενταετίας από την έκδοση της απόφασης πιστοποίησης έναρξης της παραγωγικής τους λειτουργίας, συγχωνευθούν ή απορροφηθούν από άλλη εταιρεία ή ατομική επιχείρηση που αποτελεί παλαιό φορέα της παρ. 1 του άρθρου 2 ή απορροφήσουν άλλη εταιρεία ή ατομική επιχείρηση ή κλάδο άλλης, που επίσης αποτελεί παλαιό φορέα ή αποσπασθεί από αυτές κλάδος που έχει, σύμφωνα με τα παραπάνω, ενισχυθεί, και ενσωματωθεί επίσης σε παλαιό φορέα, η απόφαση υπαγωγής τους στις ως άνω ενισχύσεις θεωρείται αυτο- δικαίως ως ουδέποτε εκδοθείσα και η τυχόν καταβληθείσα επιχορήγηση και επιδότηση τόκων ή και επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης καθίσταται αμέσως απαιτητή στο σύνολό της.

3. Σε περίπτωση που η επιχείρηση που έχει υπαχθεί στην ενίσχυση της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού δεν αποκτά την κυριότητα του μισθωμένου εξοπλισμού με τη λήξη της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης ή μετά την απόκτηση της κυριότητας και μέχρι τη συμπλήρωση πενταετίας από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης πιστοποίησης έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας μεταβιβάσει τον εξοπλισμό αυτό η αναλογούσα, στο συγκεκριμένο εξοπλισμό καταβληθείσα επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης καθίσταται αυτοδικαίως απαιτητή στο σύνολό της. Το ίδιο ισχύει και σε περίπτωση διακοπής της σύμβασης και επιστροφής του εξοπλισμού στην εταιρία χρηματοδοτικής μίσθωσης και μέχρι συμπλήρωσεως της παραπάνω πενταετίας. Οι παραπάνω ρυθμίσεις δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση που ο μεταβιβαζόμενος εξοπλισμός αντι- κατασταθεί εντός διημήνου από άλλο ίσης τουλάχιστον αξίας και ίδιου είδους, υπό την προϋπόθεση ότι: i) προ της αντικατάστασης του εξοπλισμού θα υποβληθεί σχετική γνωστοποίηση στην αρμόδια υπηρεσία και ii) μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα από την αντικατάσταση επίσης θα υποβληθεί στην αρμόδια υπηρεσία γνωστοποίηση και τα σχετικά με τη μεταβίβαση και αντικατάσταση στοιχεία.

4. Σε περίπτωση που η επιχείρηση που έχει υπαχθεί στις ενισχύσεις της επιχορήγησης και επιδότησης τόκων ή/και πρόγραμμα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικό της σχέδιο, κατά τη διάρ- κεια υλοποίησής τους από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης πιστοποίησης της παραγωγικής τους λειτουργίας, μεταβιβάσει για οποιονδήποτε λόγο πάγια περιουσιακά στοιχεία που έχουν επιχορηγηθεί ή/και επιδοτηθεί, η απόφαση υπαγωγής τους θεωρείται αυτοδικαίως ως ουδέποτε εκδοθείσα και η καταβληθείσα επιχορήγηση, επιδότηση τόκων ή επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης καθίσταται αμέσως απαιτητή στο σύνολό της.

Οι παραπάνω ρυθμίσεις δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση που τα μεταβιβαζόμενα πάγια αντικατασταθούν εντός εξαμήνου από άλλα ίσης τουλάχιστον αξίας και ίδιου είδους, υπό την προϋπόθεση ότι: i) προ της αντικατάστασης τους θα υποβληθεί σχετική γνωστοποίηση στην αρμόδια υπηρεσία και ii) μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα από την αντικατάσταση επίσης θα υποβληθεί στην αρμόδια υπηρεσία γνωστοποίηση και τα σχετικά με τη μεταβίβαση και αντικατάσταση στοιχεία.

5. Επιχείρηση που έχει υπαχθεί στις ενισχύσεις της επιχορήγησης ή και επιδότησης τόκων ή/και επιδότησης

χρηματοδοτικής μίσθωσης για επένδυση ή/και πρόγραμμα χρηματοδοτικής μίσθωσης ή επιχειρηματικό της σχέδιο, εντός πενταετίας από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης πιστοποίησης της παραγωγικής τους λειτουργίας, μπορεί να εκμισθώσει την ενισχυθείσα επένδυση είτε στο σύνολό της είτε να εκμισθώσει μέρος των πάγιων περιουσιακών στοιχείων που έχουν ενισχυθεί, μετά από έγκριση του αρμόδιου για την έκδοση της απόφασης υπαγωγής οργάνου. Σε περίπτωση εκμισθωσης χωρίς την έγκριση αυτή, καθίσταται αυτοδικαίως απαιτητό, είτε το σύνολο της καταβληθείσας ενίσχυσης, προκειμένου για εκμισθωση όλης της επένδυσης ή του εξοπλισμού χρηματοδοτικής μίσθωσης, είτε τμήμα της ανάλογο με το τμήμα της επένδυσης ή του εξοπλισμού χρηματοδοτικής μίσθωσης που έχει εκμισθωθεί.

6. a) Σε περίπτωση που από την υπαγωγή επένδυσης ή/και προγράμματος ή επιχειρηματικού σχεδίου μέχρι συμπληρώσεως πενταετίας από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης πιστοποίησης έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας διαπιστώθει παύση για οποιονδήποτε λόγο της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης ή/και του εξοπλισμού που αποκτήθηκε με χρηματοδοτική μίσθωση που έχει επιχορηγηθεί ή/και επιδοτηθεί, με την επιφύλαξη της επόμενης περίπτωσης (β), η απόφαση υπαγωγής της επένδυσης ή/και του προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή του επιχειρηματικού σχεδίου θεωρείται αυτοδικαίως ως ουδέποτε εκδοθείσα και η καταβληθείσα επιχορήγηση ή/και επιδότηση καθίσταται αμέσως απαιτητή στο σύνολό της.

β) Οι ρυθμίσεις της προηγούμενης περίπτωσης (α) δεν έχουν εφαρμογή προκειμένου για παύση παραγωγικής λειτουργίας επενδύσεων ή/και εξοπλισμού που αποκτήθηκε με χρηματοδοτική μίσθωση λόγω μερικής ή ολικής καταστροφής τους από πυρκαγιά, πλημμύρα ή άλλα φυσικά φαινόμενα. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας καθορίζονται οι υποχρεώσεις των φορέων των παραπάνω ενισχυσιών επενδύσεων ή/και προγραμμάτων ή επιχειρηματικών σχεδίων σχετικά με την αποκατάσταση της καταστραφείσας επένδυσής τους και την παραγωγική επαναλειτουργία τους.

7. Από την έκδοση της απόφασης υπαγωγής επένδυσης ή/και προγράμματος χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού ή επιχειρηματικού σχεδίου στις ενισχύσεις της επιχορήγησης ή και επιδότησης τόκων ή/και επι- δότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης και μέχρι συμπληρώσεως πενταετίας από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης πιστοποίησης έναρξης παραγωγικής λειτουργίας ή της απόφασης ολοκλήρωσης προκειμένου για επιχειρηματικά σχέδια, το σύνολο των μετοχών ή εταιρικών μεριδίων των φορέων των οποίων ή/και επενδύσεων ή/και προγραμμάτων ή επιχειρηματικών σχεδίων δεσμεύεται ως προς τη μεταβίβασή του χωρίς έγκριση του αρμόδιου για την έκδοση της απόφασης υπαγωγής οργάνου στις περιπτώσεις: α) νεοϊδρυμένων εταιρειών είτε αυτές τελούν υπό σύσταση κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης υπαγωγής είτε έχουν ήδη συσταθεί κατά το χρόνο αυτόν με σκοπό την πραγματοποίηση της συγκεκριμένης επένδυσης και β) υφιστάμενων εταιρειών, είτε αυτές ασκούν κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης υπαγωγής μόνο τη δραστηριότητα στην οποία εντάσσεται η επένδυση είτε ασκούν άλλες δραστηριότητες, εφόσον η ίδια συμμετοχή τους στην εγκρινόμενη επένδυση, που θα προέλθει από φορολογηθέντα (έκτακτα) αποθεματικά ή θα αποτελέσει αύξηση του μετοχικού ή εταιρικού κεφαλαίου τους, είναι τουλάχιστον ίση με το 50% του υφιστάμενου κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης υπαγωγής κεφαλαίου της εταιρίας. Η πραγματοποίηση των παραπάνω πράξεων μπορεί να γίνεται μετά από την υποβολή της σχετικής αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία, με αποκλειστική ευθύνη του φορέα και των μετόχων ή εταιρών του και δεν δεσμεύει την κρίση της αρμόδιας Γνωμοδοτικής Επιτροπής ούτε την απόφαση της Διοίκησης σχετικά με την έγκριση του αιτήματος μεταβίβασης. Σε περίπτωση μεταβίβασης μετοχών ή εταιρικών μεριδίων πριν από την υποβολή της σχετικής αίτησης, επιστρέφεται αυτοδικαίως το ένα εκατοστό της τυχόν καταβληθείσας ενίσχυσης.

Σε περίπτωση απόρριψης αιτήματος μεταβίβασης, είτε αυτό υπεβλήθη πριν από τη μεταβίβαση είτε μετά από αυτήν, επιστρέφεται αυτοδικαίως τμήμα της καταβληθείσας ενίσχυσης ανάλογο του ποσοστού των μετοχών ή μεριδίων που μεταβίβασηκαν. Η υποχρέωση για επιστροφή της καταβληθείσας ενίσχυσης βαρύνει εις ολόκληρον και τους μετόχους ή εταιρούς που μεταβίβασαν μετοχές ή μεριδια τους. Η παραπάνω δέσμευση για μη μεταβίβαση των μετοχών ή των εταιρικών με- ριδίων χωρίς έγκριση του αρμόδιου οργάνου τίθεται ως όρος στο καταστατικό της εταιρείας και δεν μπορεί να απαλευφθεί πριν τη συμπλήρωση πενταετίας από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης πιστοποίησης έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας ή της απόφασης ολοκλήρωσης προκειμένου για επιχειρηματικά σχέδια.

Οι ρυθμίσεις της παραγράφου αυτής δεν έχουν εφαρμογή για τις επιχειρήσεις που είναι εισηγμένες ή εισάγονται στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, από της εισαγωγής των τίτλων τους σε αυτό και για όσο διάστημα είναι εισηγμένοι. Επίσης, οι συνέπειες της παραγράφου αυτής δεν επέρχονται στις περιπτώσεις μεταβίβασεων λόγω κληρονομικής διαδοχής.

8. Επίσπευση πλειστηριασμού ή κάθε μορφής εκκαθάρισης επιχείρησης, που έχει υπαχθεί στις διατάξεις του ν. 1262/1982, του ν.1892/1990 ή του παρόντος πριν από τη συμπλήρωση δεκαετίας από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ολοκλήρωσεως της επένδυσης προκειμένου για επενδύσεις του ν.1892/1990 ή του ν.1262/1982, ή πενταετίας από την έκδοση της απόφασης πιστοποίησης της έναρξης παραγωγικής λειτουργίας προκειμένου για επενδύσεις του παρόντος ή οποτεδήποτε πριν την ολοκλήρωσή της, είναι άκυρη, αν η σχετική πράξη κατασχέσεων και το πρόγραμμα πλειστηριασμού ή η πράξη διορισμού εκκαθαριστή δεν έχουν κοινοποιηθεί εντός είκοσι (20) ημερών από της συντάξεως τους στην Υπηρεσία Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.

9. Για την παρακολούθηση των ανωτέρω περιπτώσεων συνιστάται στην Υπηρεσία Ιδιωτικών Επενδύσεων ειδικό νομικό γραφείο.

10. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας είναι δυνατόν να καθορίζονται ο τρόπος και οι λεπτο- μέρειες του ελέγχου της συμμόρφωσης προς τις διατάξεις του παρόντος και της πράξης υπαγωγής στις διατάξεις του, των επιχειρήσεων που έχουν επιχορηγηθεί ή επιδοτηθεί ή με οποιονδήποτε τρόπο ενισχυθεί, βάσει των διατάξεων του παρόντος.

11. i) Από την ημερομηνία πιστοποίησης της έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης και για χρονικό διάστημα μιας πενταετίας, κατά το οποίο είναι υποχρεωμένη η επιχείρηση να διατηρεί τον αριθμό των δημιουργημένων νέων μόνιμων θέσεων απασχόλησης, όπως αυτές προβλέπονται στην απόφαση υπαγωγής, η επιχορηγούμενη επιχείρηση έχει υποχρέωση να υποβάλλει εντός ενός (1) μηνός από της λήξεως εκάστου εξαμήνου, αρχής γενομένης από την ολοκλήρωση της επένδυσης, στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας ως και στην περιφερειακή υπηρεσία θεωρημένη από την κατά τόπο αρμόδια επιθεώρηση εργασίας του Υπουργείου Εργασίας κατάσταση του απασχοληθέντος το προηγούμενο εξάμηνο προσωπικού της.

ii) Σε περίπτωση που θα διαπιστωθεί μείωση του μέσου όρου του αριθμού των δημιουργημένων νέων μόνιμων θέσεων απασχόλησης, όπως αυτός αναφέρεται στο άρθρο 6 παρ. 2 και εφόσον η ληφθείσα επιχορήγηση σε σχέση με τις υφιστάμενες θέσεις υπερβαίνει τα 15 εκατ. δρχ. ανά θέση, επιστρέφεται, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας κατά τις διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεων Δημοσίων Εσόδων, μέρος της επιχορήγησης ούτως ώστε να τηρείται το ανωτέρω ύψος επιχορήγησης ανά θέση εργασίας.

iii) Ανάκληση της φορολογικής απαλλαγής και καταβολή των οφειλόμενων φόρων.

(a). Το αφορολόγητο αποθεματικό της απαλλαγής που σχηματίστηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος προστίθεται στα κέρδη της επιχείρησης και φορολογείται στη διαχειριστική χρήση κατά την οποία:

1. Πουλήθηκαν τα πάγια περιουσιακά στοιχεία πριν περάσουν πέντε (5) χρόνια από τότε που αγοράστηκαν ή έπαψαν να χρησιμοποιούνται τα μηχανήματα των οποίων η χρήση είχε αποκτηθεί με χρηματοδοτική μίσθωση και ακυρώθηκε η σύμβαση, για το ποσό που το αφορολόγητο αποθεματικό αντιστοιχεί στην αξία των πάγιων αυτών στοιχείων. Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται, αν η επιχείρηση αντικαταστήσει τα πάγια αυτά στοιχεία, μέσα σε έξι (6) μήνες από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου που έγινε η πώληση ή η διακοπή της χρηματοδοτικής μίσθωσής τους, με νέα πάγια στοιχεία ίστης τουλάχιστον αξίας, τα οποία συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις της ενισχύμενης δαπάνης της επενδυσης ή της χρηματοδοτικής μίσθωσης που ορίζει το παρόν.

2. Θα γίνει διανομή ή ανάληψη του αντίστοιχου ποσού του αφορολόγητου αποθεματικού και για το ποσό που θα διανεμηθεί ή θα αναληφθεί.

3. Διαλύεται η ατομική επιχείρηση ή η εταιρεία λόγω θανάτου του επιχειρηματία ή μέλους της εταιρείας.

(β). Επίσης το αφορολόγητο αποθεματικό που σχηματίστηκε φορολογείται:

1. Σε περίπτωση αποχώρησης εταίρου, στο όνομά του, στο χρόνο αποχώρησής του και για το ποσό που αναλογεί σ' αυτόν, με βάση το ποσοστό συμμετοχής του στην εταιρεία.

2. Σε περίπτωση μεταβίβασης εταιρικής μερίδας, στο όνομα του μεταβιβάζοντος, στο χρόνο της μεταβίβασης και για το ποσό που αναλογεί σ' αυτόν, με βάση το ποσοστό συμμετοχής του στην εταιρεία.

3. Σε περίπτωση ανάληψης του αποθεματικού από εταίρο ή τους κληρονόμους του στο όνομα του αναλαμβάνοντος, στο χρόνο της ανάληψης και για το ποσό που αναλαμβάνεται απ' αυτόν.

4. Σε περίπτωση θανάτου ενός εταίρου και εφόσον η εταιρεία συνεχίζεται νόμιμα μόνο μεταξύ των λοιπών εταίρων, στο όνομα του κληρονόμου και για το ποσό που αναλογεί σ' αυτόν, με βάση το ποσοστό συμμετοχής του θανόντος στην εταιρεία.

5. Σε περίπτωση που η επιχείρηση μετά τη λήξη της χρηματοδοτικής μίσθωσης δεν αποκτά την κυριότητα του εξοπλισμού.

(γ). Σε περίπτωση μη ολοκλήρωσης της επενδυσης ή και μη απόκτησης της χρήσης του εξοπλισμού με χρηματοδοτική μίσθωση εντός της τριετούς προθεσμίας που ορίζεται από την παρ. 29 του άρθρου 6, η επιχείρηση υποχρεούται στην υποβολή συμπληρωματικών δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος για κάθε οικονομικό έτος και για το μέρος των κερδών που απηλλάγησαν της φορολογίας λόγω σχηματισμού του αφορολόγητου αποθεματικού.

Οι πιο πάνω δηλώσεις θεωρούνται εκπρόθεσμες και οι υπόχρεοι που υποβάλλουν αυτές ή δεν υποβάλλουν ή υποβάλλουν ανακριβείς υπόκεινται στις κυρώσεις του ν. 2523/1997 (ΦΕΚ 179 Α'). Το συνολικό ποσό φόρου εισοδήματος και πρόσθετου φόρου, που οφείλεται με βάση τη δήλωση της παραγράφου αυτής, καταβάλλεται σε πέντε (5) ίσες μηνιαίες δόσεις από τις οποίες, η μεν πρώτη με την υποβολή της δήλωσης, οι δε υπό- λοιπες τέσσερις, την τελευταία εργάσιμη ημέρα των τεσσάρων επόμενων από την υποβολή της δήλωσης μηνών.

12. Η επιστροφή των επιχορηγήσεων, επιδοτήσεων τόκων και επιδοτήσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης του παρόντος γίνεται με τη διαδικασία είσπραξης δημοσίων εσόδων, τα δε επιστρεφόμενα ποσά προσαυξάνονται κατά το ποσό των νόμιμων τόκων από την εκάστοτε καταβολή τους.

Οι σχετικές αποδείξεις καταβολής των ενισχύσεων από το Δημόσιο αποτελούν τίτλο για τη βεβαίωση του χρέους από τη Δ.Ο.Υ.. Για την είσπραξη των οφειλών προς το Δημόσιο εφαρμόζονται οι διατάξεις περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων.

Άρθρο 12

1. Από την έναρξη του παρόντος νόμου, οι οφειλόμενοι στα πιστωτικά ιδρύματα σε καθυστέρηση τόκοι εκτοκίζονται,

εφόσον τούτο συμφωνηθεί, από την πρώ- τη ημέρα της καθυστέρησης και οι προκύπτοντες τόκοι προστίθενται στο ληξιπρόθεσμο κεφάλαιο ανά εξάμηνο κατ' ελάχιστο είτε πρόκειται για συμβάσεις δανείων είτε για συμβάσεις με αλληλόχρεο λογαριασμό και το προσωρινό ή οριστικό κατάλοιπο αυτού, εφαρμοζομένης κατά τα λοιπά της διατάξεως του άρθρου 112 του Εισαγωγικού Νόμου Α.Κ..

Εάν δεν υπάρχει συμφωνία ανατοκισμού, ισχύουν οι σχετικές διατάξεις του Αστικού Κώδικα και του Εισαγωγικού Νόμου αυτού.

2. Υφιστάμενες συμφωνίες περί ανατοκισμού για συμβάσεις που έχουν καταρθισθεί πριν από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού εξακολουθούν να ισχύουν, εκτός των περιπτώσεων χορήγησης πιστώσεων μέσω πιστωτικών δελτίων (καρτών), για τις οποίες οι συμφωνίες αυτές παύουν να ισχύουν από την πρώτη ανανέωσή τους και στεγαστικών δανείων, για τα οποία οι σχετικές συμφωνίες παύουν να ισχύουν μετά δωδεκάμηνο από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, εφαρμοζομένης εκτότε της διάταξης της προηγούμενης παραγράφου.

Αν δεν υπάρχει τέτοια συμφωνία γίνεται αυτοδικαία ανατοκισμός ανά εξάμηνο κατ' ελάχιστο, κατ' ανάλογη εφαρμογή του πρώτου εδαφίου της προηγούμενης παραγράφου.

3. Η προηγούμενη παραγράφος εφαρμόζεται και στις οφειλές για καθυστερούμενους τόκους από συμβάσεις δανείων και πιστώσεων που έχουν καταγελθεί ή οι εξ αυτών λογαριασμοί έχουν κλείσει από την έναρξη της ισχύος του ν. 1083/1980 μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

4. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν επηρεάζουν όσα κρίθηκαν τελεστικώς ή ρυθμίστηκαν με συμβιβασμό ή αναγνώριση χρέους ή άλλη συμφωνία μεταξύ των πιστωτικών ιδρυμάτων και οφειλέτων, μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, αναφορικά με συμβάσεις δανείων ή πιστώσεων.

5. Συμβάσεις χορήγησης δανείων ή πιστώσεων σε συνάλλαγμα σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που δεν κατοικούν ή δεν έχουν την έδρα τους στην Ελλάδα ή συμβάσεις με αντικείμενο παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα, όπως και συμβάσεις δανείων ή πιστώσεων μεταξύ πιστωτικών ή και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων, είναι δυνατόν να περιλαμβάνουν συμφωνίες περί ανατοκισμού χωρίς κανένα χρονικό ή άλλο περιορισμό ή και να παραπέμπουν σε σχετικούς όρους πρότυπων συμβάσεων. Η ρύθμιση αυτή μπορεί, με πράξεις του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, να επεκτείνεται και σε άλλες ειδικής φύσεως χρηματοοικονομικές συναλλαγές.

6. Η διάταξη της παρ. 6 του άρθρου 8 του ν. 1083/1980 (ΦΕΚ 252 Α') καταργείται.

7. Η ισχύς των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός των συμβάσεων καταναλωτικής πίστης για τις οποίες η ισχύς τους αρχίζει μετά εξάμηνο από τη δημοσίευση αυτού.

Άρθρο 13 Θέματα φορολογίας εισοδήματος και άλλες διατάξεις

1. Η περίπτωση ε' της παρ. 5 του άρθρου 49 του ν. 2238/1994 (ΦΕΚ 151 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

"ε) Έξιντα τοις εκατό (60%) για ακαθάριστες αρχιτεκτόνων και μηχανικών από την προσφορά ανεξάρτητων υπηρεσιών σε οργανώμένα γραφεία με τη χρησιμοποίηση της υποδομής και της οργάνωσης των γραφείων του εργοδότη και για την ενέργεια πραγματογνωμοσύνων και διαιτησιών σχετικών με αυτά τα έργα."

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου ισχύουν για τα εισοδήματα που αποκτώνται από την 1η Ιανουαρίου 1997 και μετά, καθώς και για τις υποθέσεις που δεν έχουν περαιωθεί οριστικά μέχρι το χρόνο δημοσίευσης του παρόντος και εκκρεμούν στις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες.

3. Η παρ. 3 του άρθρου 66 του ν. 2238/1994 αντι- καθίσταται ως εξής :

"3. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών , μπο- ρεί

να καθορίζονται οι ελεγκτικές επαληθεύσεις που πρέπει να διενεργούνται και οι αρχές, οι κανόνες, τα στοιχεία, τα κριτήρια και γενικά ο τρόπος και οι δια- δικασίες που πρέπει να ακολουθούνται, κατά τον έλεγχο των δηλώσεων που προβλέπεται από το πρώτο εδάφιο της παρ. 1, για ορισμένες ή και όλες τις κατηγορίες εισοδημάτων, ανάλογα και με την προέλευση και το ύψος αυτών, καθώς και ειδικός τρόπος επίλυσης των φορολογικών διαφορών που προκύπτουν από τον έλεγχο αυτόν. Σε δηλώσεις που ελέγχονται σύμφωνα με τις αποφάσεις του προηγούμενου εδαφίου αλλά δεν επέρχεται επίλυση της φορολογικής διαφοράς, μπορεί με τις αποφάσεις αυτές να ορίζεται η διενέργεια πρόσθιας επαληθεύσεων. Για τις δηλώσεις αυτές εκδίδονται και κοινοποιούνται τα σχετικά φύλλα ελέγχου ή οι πράξεις και ακολουθούνται η οριζόμενη από τις οικείες φορολογικές διατάξεις διαδικασία. Με τις ίδιες αποφάσεις μπορεί να καθορίζεται ειδικός τρόπος επίλυσης των φορολογικών διαφορών που προκύπτουν και από τον έλεγχο δηλώσεων που δεν εμπίπτουν στον τρόπο ελέγχου των αποφάσεων αυτών και να ορίζονται οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται στις περιπτώσεις αυτές."

4. Οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 66 του ν. 2238/1994 ισχύουν ανάλογα και για τις λοιπές φορολογίες.

5. Στο άρθρο 70 του ν. 2238/1994 προστίθεται παράγραφος 10, που έχει ως εξής:

"10. Σε διοικητική επίλυση της διαφοράς, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως και 6, πε- ριορίζεται στο μισό (1/2) το ποσοστό προσαύξησης κατά 100% ή 50% ή 40% ή 20%, ανάλογα με την περίπτωση, του συντελεστή καθαρού κέρδους ή καθαρού εισοδήματος ή καθαρών αμοιβών, που προβλέπεται από τις διατάξεις των παραγράφων 2 του άρθρου 32, 2 και 4 του άρθρου 34, 3 του άρθρου 41, 5 του άρθρου 49 και 4 του άρθρου 50. Οι κατά περίπτωση διατάξεις που ορίζουν ότι επί εξωλογιστικού προσδιορισμού εφ- αρμόζεται ο συντελεστής που προκύπτει από το λογιστικό προσδιορισμό, εφόσον αυτός είναι μεγαλύτερος από το συντελεστή που προβλέπεται για το οικείο επάγγελμα ισχύουν ανάλογα και κατά την εφαρμογή των διατάξεων του προηγούμενου εδαφίου."

6. Στην παρ. 1 του άρθρου 71 του ν. 2238/1994 προστίθεται νέο εδάφιο, που έχει ως εξής :

"Στο δικαστικό συμβιβασμό δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παρ. 10 του άρθρου 70."

7. Στο κοινωφελές ίδρυμα με την επωνυμία "Ιδρυμα Ανδρέα Γ. Παπανδρέου" εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 1 παρ. 1 και 12 παρ. 1 του ν.1610/1986 (ΦΕΚ 89 Α'), που αναφέρονται στην έγκριση σύστασης ιδρύματος με την επωνυμία "Ιδρυμα Ερευνών Προϊστορικής και Κλασικής Τέχνης" και κύρωση του οργανισμού αυτού.

8. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 2520/1997 (ΦΕΚ 173 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

"Ως αγρότες θεωρούνται οι ασχολούμενοι με τη γεωργία, κτηνοτροφία, πτηνοτροφία, μελισσοκομία, σπροτροφία, αλιεία, δασοπονία και όσοι από αυτούς ασχολούνται συμπληρωματικά και με τον αγροτουρισμό, αγροτοβιομηχανία, παραδοσιακή βιοτεχνία και προστασία του φυσικού χώρου, εφόσον οι δραστηριότητες αυτές ασκούνται στα όρια της αγροτικής εκμετάλλευσης και στα πλαίσια εγκεκριμένου προγράμματος του Υπουργείου Γεωργίας."

9. Οι διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 2520/ 1997 εφαρμόζονται στις υποθέσεις στις οποίες η φορολογική υποχρέωση γεννιέται από την 1η Οκτωβρίου 1997.

10. Τα πέμπτο, έκτο και έβδομο εδάφια της παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 2520/1997 αντικαθίστανται ως εξής:

"Τα επιτόκια των μακροπρόθεσμων δανείων που χορηγούνται στους νέους αγρότες για την αγορά γης είναι τα ίδια με τα επιτόκια που ισχύουν κάθε φορά στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων για την αγορά πρώτης κατοικίας από τους δημόσιους υπαλλήλους και επιδοτούνται για μεν τις ορεινές και μειονεκτικές περιοχές κατά 80%, για δε τις λοιπές περιοχές κατά 60%."

11. Από το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 6 του ν.

2520/1997 διαγράφεται η φράση του δου και 7ου στίχου "σε άλλους τομείς της οικονομίας".

12. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 6 του ν. 2520/1997 αντικαθίστανται ως εξής:

"Τα μέτρα αυτά εφαρμόζονται για τους νέους αγρότες των υπόλοιπων περιοχών με βάση τις πρωθυπουργικές κάθε φορά καλλιέργειες."

13. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών, Γεωργίας και των κατά περίπτωση συναρμόδιων υπουργών, καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του ν. 2520/1997, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 70 του ν. 2538/1997 (ΦΕΚ 242 Α').

14. Οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 5α του ν.1790/1988 (ΦΕΚ 134 Α'), όπως το άρθρο 5α προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 31 του ν. 2040/1992 (ΦΕΚ 70 Α') και αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 53 του ν. 2538/1997 ισχύουν από την 1η Ιανουαρίου 1998.

15. Στην περίπτωση ε' της παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 2343/1995 (ΦΕΚ 211 Α') προστίθεται εδάφιο, που έχει ως εξής :

"Όταν σε εκπαιδευτικά προγράμματα τα οποία χρηματοδοτούνται από κοινοτικούς πόρους προβλέπεται πρακτική εξάσκηση εκτός ωραρίου εργασίας, δύναται να ορίζεται σχετική αποζημίωση των εκπαιδευόμενων με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ύστερα από εισήγηση του Δ.Σ. της Σ.Ε.Υ.Υ.Ο.."

16. Στην ενότητα Β' της κατηγορίας III (προσωπικό εκπαιδευόμενης) του άρθρου 8 του ν. 2343/1995, προστίθεται παρ. 5, που έχει ως εξής:

"5. Με απόφαση του Γενικού Διευθυντή της Σ.Ε.Υ.Υ.Ο. ορίζεται ο υπεύθυνος του προγράμματος, καθώς επίσης και βοηθού υλοποίησης προγραμμάτων οι οποίοι μπορεί να είναι υπάλληλοι της Σ.Ε.Υ.Ο. ή του Υπουργείου Οικονομικών και οι οποίοι συνεπικουρούν τον υπεύθυνο του προγράμματος για την υλοποίηση του έργου της Σχολής. Για τα εκπαιδευτικά προγράμματα χρηματοδοτούνται από κοινοτικούς πόρους ορίζεται αμοιβή, το ύψος της οποίας καθορίζεται από το Δ.Σ. της Σχολής, για τον υπεύθυνο του προγράμματος και για τους βοηθούς υλοποίησης των προγραμμάτων, εφόσον για την ολοκλήρωση του εκπαιδευτικού έργου απαιτείται εργασία πέρα του ωραρίου της υπηρεσίας."

17. Το διδακτικό προσωπικό της Σ.Ε.Υ.Υ.Ο. διακρίνεται σε κύριο και επικουρικό. Η ανάθεση καθηκόντων κύριου ή επικουρικού διδακτικού προσωπικού γίνεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Σ.Ε.Υ.Υ.Ο., ύστερα από σχετική έγκριση του αρμόδιου οργάνου διοικητης του φορέα στον οποίο υπάγεται το προσωπικό αυτό, κατά παρέκκλιση από τις κείμενες διατάξεις.

18. Οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν.1567/ 1985 (ΦΕΚ 171 Α') και του άρθρου 17 του ν.1798/1988 (ΦΕΚ 166 Α') εφαρμόζονται και για τη διάθεση αυτοκινήτων στο Σώμα Διώκησης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε.), τα οποία περιέρχονται κατά τις διατάξεις αυτές στην κυριότητα του Δημοσίου.

19. Στο άρθρο 15 του ν.1642/1986 (ΦΕΚ 125 Α') προστίθεται παρ. 5α, που έχει ως εξής :

"5α. Η φορολογητέα αξία μειώνεται σε περίπτωση ολικής ή μερικής μη πληρωμής του τιμήματος, εφόσον μετά την πραγματοποίηση των φορολογητέων πράξεων διαπιστώνεται ότι η απαίτηση κατέστη οριστικά ανεπιδεκτή εισπράξεως, λόγω θέσεως επιχείρησης σε ειδική εκκαθάριση, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 46 και 46α' του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α'), όπως αυτός τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 14 του ν. 2000/1991 (ΦΕΚ 206 Α'). Η μείωση της φορολογητέας βάσης ενεργείται μετά την έκδοση της απόφασης του εφετείου της έδρας της επιχείρησης, που προβλέπεται από την παρ. 1 του πιο πάνω αναφερόμενου άρθρου 46. Για την έγκριση της μείωσης απαιτείται απόφαση του αρμόδιου προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας (Δ.Ο.Υ.), η οποία εκδίδεται μετά από αίτηση της ενδιαφερόμενης επιχείρησης και την προσκόμιση των απαραίτητων στοιχείων, από τα οποία προκύπτει το σύνολο της ανείσπρακτης απαίτησης, μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών μετά την έκδοση

της απόφασης του εφετείου. Στην περίπτωση κατά την οποία ο Φ.Π.Α. που αναλογεί στην κατά τα ανωτέρω μείωση της φορολογητέας βάσης έχει καταβληθεί από τον υπόχρεο, συμψηφίζεται κατά τη φορολογική περίοδο, κατά την οποία εκδόθηκε η απόφαση του προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ.. Στην περίπτωση, κατά την οποία ο Φ.Π.Α. που αναλογεί στην κατά τα ανωτέρω μείωση της φορολογητέας αξίας δεν έχει καταβληθεί από τον υπόχρεο δεν καταβάλλεται, ως μη οφειλόμενος στη συγκεκριμένη φορολογική περίοδο, κατά την οποία οφειλετο. Τυχόν πράξεις επιβολής φόρου ή προστίμων που έχουν εκδοθεί μέχρι την έκδοση της απόφασης του προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. ακυρώνονται. Επιχειρήσεις που εντάσσονται στις ρυθμίσεις της παρούσας παραγράφου λόγω μη είσπαρης απαίτησεων από επιχειρήσεις, οι οποίες έχουν τεθεί σε ειδική εκκαθάριση μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, μπορούν να ζητήσουν τη μείωση της φορολογητέας βάσης, με αίτησή τους στον προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Τυχόν πράξεις προσδιορισμού του φόρου ή πράξεις επιβολής προστίμων, κατά το μέρος που δικαιώνονται με τη διαδικασία της παραγράφου αυτής, ακυρώνονται, εφόσον δεν έχουν επικυρωθεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, έστω και αν κατέστησαν με οποιονδήποτε τρόπο οριστικές.

20. Υποκείμενα στο φόρο προστιθέμενης αξίας πρό- σωπα, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.1642/1986, εγκαταστημένα στις περιοχές που εφαρμόζονται μειωμένοι συντελεστές Φ.Π.Α., που πραγματοποιούν θαλάσσιες μεταφορές, δεν υποχρεούνται να αποδώσουν τη διαφορά του φόρου που προκύπτει μεταξύ μειωμένου και ακέραιου συντελεστή Φ.Π.Α., για τις παρασχεθείσες από αυτά υπηρεσίες θαλάσσιας μεταφοράς από 17.1.1991 μέχρι 30.6.1996, εφόσον την χρονικό αυτό διάστημα εισέπραξαν και απέδωσαν Φ.Π.Α. με μειωμένο συντελεστή. Πράξεις επιβολής φόρου προστιθέμενης αξίας και προστίμων, που έχουν εκδοθεί για την ανωτέρω αιτία και αφορούν τη χρονική αυτή περίοδο, εφόσον δεν έχουν καταστεί με οποιονδήποτε τρόπο οριστικές, παύουν να ισχύουν. Τυχόν βεβαιωθέντα ποσά, λόγω άσκησης ενδικών μέσων, καταβλήθεντα ή όχι, εκπίπτουν με έκδοση ατομικού φύλλου έκπτωσης (Α.Φ.Ε.Κ.) και διαγράφονται ή επιστρέφονται κατά περίπτωση, εφόσον το προς επιστροφή δικαίωμα δεν έχει παραγραφεί.

21. Οι ενώσεις των ράδιο-ταξί που υπόκεινται στο φόρο προστιθέμενης αξίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.1642/1986, για τις παρεχόμενες υπηρεσίες προς τα μέλη τους έναντι συνδρομής, δεν υποχρεούνται να αποδώσουν το φόρο προστιθέμενης αξίας που αναλογεί στις υπηρεσίες που παρασχέθηκαν μέχρι 31.12.1997, εφόσον αυτός αποδειγμένα δεν εισπράχθηκε από τα μέλη τους. Πράξεις επιβολής φόρου προστιθέμενης αξίας, προστίμων κ.λπ., που αφορούν τις παραπάνω υπηρεσίες και έχουν εκδοθεί για την ανωτέρω χρονική περίοδο, εφόσον δεν έχουν καταστεί με οποιονδήποτε τρόπο οριστικές παύουν να ισχύουν. Φόρος που τυχόν καταβλήθηκε για τις παραπάνω υπηρεσίες δεν αναζητείται ούτε συμψηφίζεται.

22. Τα εδάφια δεύτερο και τρίτο της παρ. 6 του άρθρου 14 του ν. 2469/1997 (ΦΕΚ 38 Α') καταργούνται."

Άρθρο 14 Μεταβατικές διατάξεις

1. Επενδύσεις ή προγράμματα ή επιχειρηματικά σχέδια που μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του ν. 1892/1990, όπως ισχύει, ή έχουν ολοκληρωθεί γι' αυτά οι διαδικασίες εξέτασης και υπαγωγής από τις αρμόδιες υπηρεσίες και γνωμοδοτικές επιτροπές, αλλά δεν έχει δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως η περίληψη της απόφασης υπαγωγής τους, καθώς και επενδύσεις ή προγράμματα ή επιχειρηματικά σχέδια που έχουν υποβληθεί για υπαγωγή τους στις διατάξεις του ν. 1892/1990 μέχρι και την 21η Οκτωβρίου 1997, αλλά δεν έχουν ολοκληρωθεί γι' αυτά οι διαδικασίες εξέτασης και υπαγωγής τους, διέπονται

από τις διατάξεις του ν. 1892/1990.

2. Μέχρι την έκδοση των κανονιστικών αποφάσεων του παρόντος νόμου που προβλέπονται στις περιπτώσεις (ε), (θ) και (π) της παρ. 1 του άρθρου 3, στην περίπτωση (α) της παρ. 12 και στην περίπτωση (β) της παρ. 13 του άρθρου 6, στην περίπτωση (β) της παρ. 20 του άρθρου 6, στις παραγράφους 21 και 31 του άρθρου 6, στην περίπτωση (β) της παρ. 10 του άρθρου 8, στις υποπεριπτώσεις (ι) και (ii) της περίπτωσης (α) της παρ. 16 του άρθρου 8, στις υποπεριπτώσεις (ι) και (ii) της περίπτωσης (β) της παρ. 16 του άρθρου 8, στις περιπτώσεις (γ), (δ), (στ) και (ζ) της παρ. 16 του άρθρου 8, στην υποπερίπτωση (1) της περίπτωσης (α) της παρ. 18 του άρθρου 8, στις περιπτώσεις (β), (δ) και (ε) της παρ. 18 του άρθρου 8, στην περίπτωση (β) της παρ. 19 του άρθρου 8, στην περίπτωση (ζ) της παρ. 21 του άρθρου 8, στην παρ. 6 και στην παρ. 7 του άρθρου 9, διατηρούνται σε ισχύ και εφαρμόζονται για τα αντίστοιχα θέματα του παρόντος νόμου, οι κανονιστικές αποφάσεις του ν.1892/1990 που έχουν εκδοθεί αντίστοιχα κατ' εφαρμογή της περίπτωσης (κβ) της παρ. 1 του άρθρου 2, της περίπτωσης (β) της παρ. 1 του άρθρου 2, της περίπτωσης (ιγ) της παρ. 1 του άρθρου 2, του έκτου εδαφίου της περίπτωσης (δ) της παρ. 1 του άρθρου 9, της περίπτωσης (λβ) της παρ. 1 του άρθρου 2, των περιπτώσεων (θ) και (ιστ) της παρ. 1 του άρθρου 1, της περίπτωσης (δ) της παρ. 1 του άρθρου 7, της παρ. 4 του άρθρου 23α, της παρ. 4(β) του άρθρου 23β, των περιπτώσεων (α) και (ε) της παρ. 1 του άρθρου 8, της παρ. 4 του άρθρου 8, των παραγράφων 6 και 9 του άρθρου 23α, της περίπτωσης (α) της παρ. 6 και της παρ. 8 του άρθρου 23β, των περιπτώσεων (γ) και (β) της παρ. 1 του άρθρου 8, της παρ. 4 του άρθρου 13, του πέμπτου εδαφίου της περίπτωσης (δ) της παρ. 1 του άρθρου 9, του πρώτου και τέταρτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 8, της παρ. 7 του άρθρου 23α, της περίπτωσης (β) της παρ. 6 και της παρ. 8 του άρθρου 23β, του έβδομου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 8, της παρ. 8 του άρθρου 23α και του τρίτου εδαφίου της παρ. 7 του άρθρου 23β, του κωδικοποιημένου νόμου 1892/1990.

3. Επίσης:

(α) Μέχρι την έκδοση της απόφασης που προβλέπεται στην υποπερίπτωση (xv) της περίπτωσης (α) και στην υποπερίπτωση (ν) της περίπτωσης (ε) της παρ. 1 του άρθρου 3, καθώς και στην παρ. 14 του άρθρου 6, διατηρείται σε ισχύ η κανονιστική απόφαση που έχει εκδοθεί κατ' εφαρμογή του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 23α του κωδικοποιημένου νόμου 1892/ 1990 και εφαρμόζεται για τα αντίστοιχα θέματα του παρόντος νόμου.

Όπου στην απόφαση αυτή αναφέρεται "επενδύσεις που θεωρούνται παραγωγικές σύμφωνα με το α.1 του ν.1892/1990 όπως ισχύει", νοούνται οι ενισχυόμενες δαπάνες που κατά περίπτωση καθορίζονται στο άρθρο 3 του παρόντος.

(β) Μέχρι την έκδοση της προβλεπόμενης στην περίπτωση (ξ) της παρ. 1 του άρθρου 3 απόφασης, διατηρείται σε ισχύ η κανονιστική απόφαση που έχει εκδοθεί κατ' εφαρμογή της περίπτωσης (η) της παρ. 1 του άρθρου 1 του κωδικοποιημένου νόμου 1892/1990 και εφαρμόζεται μόνο όσον αφορά τον καθορισμό των περιοχών.

(γ) Μέχρι την έκδοση της προβλεπόμενης από την παρ. 2 του άρθρου 4, την παρ. 3 του άρθρου 6 και την περίπτωση (σ) της παρ. 1 του άρθρου 6 απόφασης, κατά παρέκκλιση του περιορισμού της διετούς ισχύος της, διατηρείται σε ισχύ η κανονιστική απόφαση που έχει εκδοθεί κατ' εφαρμογή του τρίτου εδαφίου της παρ. 8 του άρθρου 6 του κωδικοποιημένου νόμου 1892/1990.

(δ) Διατηρείται σε ισχύ και εφαρμόζεται για τον παρόντα νόμο η κανονιστική απόφαση που έχει εκδοθεί κατ' εφαρμογή της περίπτωσης (β) της παρ. 2 του άρθρου 3 του κωδικοποιημένου νόμου 1892/1990 μέχρι την συμπλήρωση διετίας από την έναρξη ισχύος της, οπότε παύει η ισχύς της και μπορεί να εκδοθεί η προβλεπόμενη στην περίπτωση (α) της παρ. 18 του άρθρου 6 του παρόντος απόφαση.

(ε) Η απόφαση που εκδόθηκε το 1997 κατ' εφαρμογή της

παρ. 2 του άρθρου 23α του καδικοποιημένου νόμου 1892/1990, για πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος υποβολής αιτήσεων για υπαγωγή επιχειρηματικών σχεδίων στις διατάξεις του άρθρου 23α του καδικοποιημένου νόμου 1892/1990, επέχει τη θέση της αντίστοιχης εκδήλωσης ενδιαφέροντος της περίπτωσης (δ) της παρ. 1 του άρθρου 8 του παρόντος.

(στ) Μέχρι την έκδοση των αποφάσεων που προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου 8 διατηρούνται σε ισχύ και κατά περίπτωση εφαρμόζονται για τον παρόντα νόμο η κανονιστική απόφαση που ίσχυε για το v.1892/ 1990, βάση των ρυθμίσεων της παρ. 2 του άρθρου 6 και της παρ. 11 του άρθρου 23 αυτού καθώς και οι κανονιστικές αποφάσεις του v.1892/1990 που έχουν εκδόθει σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 23α και την παρ. 8 του άρθρου 23β κατ' ανάλογη εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 6 αυτού.

(ζ) Μέχρι την έκδοση της προβλεπόμενης στην παρ. 4 του άρθρου 8 απόφασης, διατηρούνται σε ισχύ και κατά περίπτωση εφαρμόζονται για τον παρόντα νόμο η κανονιστική απόφαση του v. 1892/1990 που εκδόθηκε κατ' εφαρμογή της περίπτωσης (β) της παρ. 6 του άρθρου 6, καθώς και οι κανονιστικές αποφάσεις του v.1892/1990 που εκδόθηκαν σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 23α και την παρ. 8 του άρθρου 23β κατ' ανάλογη εφαρμογή της περίπτωσης (β) της παρ. 6 του άρθρου 6 αυτού.

(η) Μέχρι την έκδοση της προβλεπόμενης στην περίπτωση (γ) της παρ. 5 του άρθρου 9 απόφασης, διατηρείται σε ισχύ και εφαρμόζεται για τον παρόντα νόμο, όσον αφορά την επιχορήγηση και επιδότηση τόκων, η κανονιστική απόφαση του v.1892/1990 που εκδόθηκε κατ' εφαρμογή της παρ. 3 του άρθρου 6 και του δεύτερου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 11 αυτού.

4. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται τα άρθρα 1 έως και 23β του v.1892/1990, όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν μεταγενέστερα, πλην της παρ. 6 του άρθρου 12 αυτού, όπως συμπληρώθηκε μεταγενέστερα, για την εφαρμογή της οποίας διατηρούνται επίσης σε ισχύ τα άρθρα 13 και 14 του ίδιου νόμου. Διατηρούνται σε ισχύ τα άρθρα 18, 21 έως και 29Α του v. 1262/1982, τα οποία μετά την κατάργηση του v. 1262/1982 από το v. 1892/1990 είχαν παραμείνει σε ισχύ με την παρ. 13 του άρθρου 23 αυτού.

Επίσης από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται το π.δ. 456/1995 "Περί καδικοποίησεως σε ενιαίο κείμενο των κειμένων διατάξεων που αφορούν στην παροχή επενδυτικών κινήτρων" (ΦΕΚ 269 Α' / 29.12.1995). Οι διατάξεις των άρθρων 1, 2, 3, 4, 5 και 6 του v. 1775/1986 "Εταιρείες παροχής επιχειρηματικού κεφαλαίου και άλλες διατάξεις" (ΦΕΚ 101 Α'/24.5.1998), όπως αυτές τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν μεταγενέστερα, που καδικοποιήθηκαν με τα άρθρα 23ε έως και 23i που περιλαμβάνονται στο άρθρο 1 του π.δ. 456/1995, συνεχίζουν να ισχύουν.

5. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται επίσης οι εξής διατάξεις:

(α) το άρθρο 43 του v. 1563/1985 (ΦΕΚ 151 Α' / 17.9.1985)

(β) η περίπτωση (γα) της παρ. 2 του άρθρου 1 του καταστατικού του ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (ΕΛ.Κ.Ε.) που περιλαμβάνεται στην παρ. 3 του άρθρου πρώτου του v. 2372/1996 "Σύσταση φορέων για την επιτάχυνση της αναπτυξιακής διαδικασίας και άλλες διατάξεις" (ΦΕΚ 29 Α'/28.2.1996).

6. Οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 20 του v.1892/1990 σχετικά με το σχηματισμό ειδικού αφορολόγητου αποθεματικού επενδύσεων του άρθρου 22 του v.1828/1989 (ΦΕΚ 2Α') εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι και το 1999 (κέρδη χρήσης 1998). Η κάλυψη του πιο πάνω ειδικού αφορολόγητου αποθεματικού εξακολουθεί να γίνεται αποκλειστικά με παραγωγικές επενδύσεις του άρθρου 1 του v.1892/1990.

7. Από την 1η Ιανουαρίου 1998 καταργούνται οι διατάξεις του άρθρου 25 του v. 2008/1992 (ΦΕΚ 16 Α'/11.2.1992).

8. Η διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 3 του v. 2240/1994 (ΦΕΚ 153 Α'/16.9.1994) παύει να ισχύει για τις επενδύσεις ή και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού που

υπάγονται στις ενισχύσεις της επιχορήγησης και επιδότησης τόκων ή επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης του παρόντος νόμου.

9. Καταργούνται αφότου ισχύσαν οι δύο τελευταίες προτάσεις της παρ. 5 του άρθρου 17 του v. 2503/1997 (ΦΕΚ 107 Α'/30.5.1997).

10. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος παύουν να ισχύουν οι διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 7 του v. 4171/1961, όπως ισχύει.

11. (α) Η παρακολούθηση και ο έλεγχος των επενδύσεων ή και προγραμμάτων που έχουν εγκριθεί στις διατάξεις του v. 1892/1990 ή v. 1262/1982 από την Α.Τ.Ε. συνεχίζει να γίνεται από τις υπηρεσίες και όργανα του φορέα αυτού, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο έκτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 8 του v. 1892/1990. Στο πλαίσιο αυτό συνεχίζει να λειτουργεί στην Α.Τ.Ε. η προβλεπόμενη από την περίπτωση (γ) της παρ. 1 του άρθρου 8 του καδικοποιημένου νόμου 1892/1990 Γνωμοδοτική Επιτροπή, η οποία γνωμοδοτεί για αιτήματα τροποποίησης αποφάσεων υπαγωγής, ολοκλήρωσης και πιστοποίησης έναρξης παραγωγικής λειτουργίας, μεταβίβασης επιχειρήσεων ή μετοχών ή εταιρικών μεριδών, καθώς και για την ανάκληση αποφάσεων υπαγωγής και επιστροφή ενισχύσεων που έχουν καταβληθεί.

(β) Οι ρυθμίσεις της περίπτωσης (β) της παρ. 22 του άρθρου 8 ισχύουν και για τη γνωμοδοτική επιτροπή του v. 1892/1990 της Α.Τ.Ε..

12. Η παρακολούθηση, ο έλεγχος και η καταβολή των ενισχύσεων των επενδύσεων ή/και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού που έχουν υπαχθεί στους νόμους 1262/1982 και 1892/1990 από τον Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. και πραγματοποιούνται στα όρια των Περιφερειών της χώρας πλην της Περιφερείας Αττικής, μπορεί, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, να ανατίθεται στις αρμόδιες υπηρεσίες και Όργανα Ελέγχου Ιδιωτικών Επενδύσεων του παρόντος νόμου των Περιφερειών, στα όρια των οποίων αυτές πραγματοποιούνται ή πραγματοποιήθηκαν. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται προθεσμία, εντός της οποίας ο Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. διαβιβάζει στην κατά περίπτωση αρμόδια Υπηρεσία Ιδιωτικών Επενδύσεων των ως άνω Περιφερειών όλους τους φακέλους των παραπάνω επενδύσεων ή/και προγραμμάτων που έχουν υπαχθεί στο v.1262/1982, καθώς και στο v. 1892/1990 και δεν έχει παρέλθει δεκαετία από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ολοκλήρωσης.

13. Ειδικά για τις επενδύσεις του v.1892/1990 που έχει αρχίσει η υλοποίησή τους, δεν έχει κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος ολοκληρωθεί και θα διαρκέσει πέραν της μιας διαχειριστικής χρήσης συνεχίζουν να έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 12,13 και 14 του v.1892/1990 για την εφαρμογή των αφορολόγητων εκπτώσεων γι' αυτά μέχρι την ολοκλήρωσή τους εντός της προβλεπόμενης πενταετίας.

14. α) Ειδικά προκειμένου για επενδύσεις ή/και προγράμματα χρηματοδοτικής μίσθωσης που θα υποβληθούν για υπαγωγή τους στην ενίσχυση της επιχορήγησης και επιδότησης τόκων ή/και στην ενίσχυση της επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης του παρόντος κατά τους τρείς (3) πρώτους μήνες υποβολής αιτήσεων, η έναρξη των έργων των επενδύσεων ή/και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης μπορεί να ανατρέχει στην 1η Νοεμβρίου 1997, κατά παρέκκλιση των οριζομένων στο πρώτο εδάφιο της περίπτωσης (α) της παρ. 8 του άρθρου 6.

β) Αιτήσεις για υπαγωγή επιχειρηματικών σχεδίων στα κίνητρα του άρθρου 23α του v.1892/1990 που υποβλήθηκαν και δεν έχουν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος εξεταστεί, εξετάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

γ) Αιτήσεις για υπαγωγή επενδύσεων στα κίνητρα του άρθρου 23β του v.1892/1990 που τυχόν υποβλήθηκαν και δεν έχουν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος εξεταστεί, εξετάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, με βάση το ποσό επιχορηγήσεων που θα ορισθεί για το έτος 1998 για τις επενδύσεις αυτές.

δ) Οι αιτήσεις για υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος επιχειρηματικών σχεδίων διάσωσης και αναδιάρθρωσης υποβάλλονται μετά την έκδοση της προβλεπόμενης στην παρ. 2 του άρθρου 10 κοινής υπουργικής απόφασης.

15. Στους πλειοδοτούντες στους πιο κάτω διαγωνισμούς ή στους επιλεγόμενους μετά από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος φορείς, που υποβάλλουν αίτηση για υπαγωγή στις ενισχύσεις επιχορήγησης και επιδότησης τόκων ή/και επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης του παρόντος, επενδύσεων ή/και προγραμμάτων χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού για ίδρυση ή επέκταση ξενοδοχειακών μονάδων που πρόκειται να πραγματοποιηθούν σε Π.Ο.Τ.Α. ή σε εκτάσεις του Ε.Ο.Τ., για τις οποίες πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος και μέχρι το τέλος του 1997 είχαν προκηρυχθεί πλειοδοτικοί διαγωνισμοί ή προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος, παρέ-

χονται τα ποσοστά επιχορήγησης και επιδότησης που προβλέπονται από το ν.1892/1990 ως ίσχυε.

16. Η ρύθμιση του δεύτερου εδαφίου της περίπτωσης (γ) της παρ. 4 του άρθρου 6 έχει εφαρμογή και για τα επιχειρηματικά σχέδια που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 23Α του ν.1892/1990 και δεν έχει εκδοθεί γι' αυτά η σχετική απόφαση ολοκλήρωσης.

17. Όπου στο ν. 1775/1986 "Έταιρείς παροχής επιχειρηματικού κεφαλαίου και άλλες διατάξεις", όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε μεταγενέστερα και στην κοινή υπουργική απόφαση 30512/7.8.1991 "Ενισχύσεις ναυπηγικών επιχειρήσεων και ναυπηγικών εργασιών" όπως ισχύει, γίνεται αναφορά στο ν.1892/1990, νοείται ο παρών νόμος.

'Αρθρο 15

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

ΣΤΑΚΟΔ 1991 - ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

15	Βιομηχανία τροφίμων και ποτών
16	Παραγωγή προϊόντων καπνού
17	Παραγωγή κλωστούφαντουργικών υλών
18	Κατασκευή ειδών ένδυσης - κατεργασία και βαφή γουναρικών
19	Κατεργασία και δέψη δέρματος - κατασκευή ειδών ταξιδίου (αποσκευών), τσαντών, ειδών σελοποιίας, ειδών σαγματοποιίας και υποδημάτων
20	Βιομηχανία ξύλου και κατασκευή προϊόντων από ξύλο και φελλό, εκτός από τα έπιπλα - κατασκευή ειδών καλαθοποιίας και σπαρτοπλεκτικής
21	Παραγωγή χαρτοπολτού, χαρτιού και προϊόντων από χαρτί
22	Εκδόσεις, εκτυπώσεις και αναπαραγωγή προεγγεγραμμένων μέσων εγγραφής ήχου και εικόνας και μέσω πληροφορικής
23	Παραγωγή οπτάνθρακα (κωκ), προϊόντων διύλισης πετρελαίου και πυρηνικών καυσίμων
24	Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων
25	Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ) και γλαστικές ύλες
26	Κατασκευή άλλων προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά
27	Παραγωγή βασικών μετάλλων
28	Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού
29	Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού μ.α.κ.
30	Κατασκευή μηχανών γραφείου και ηλεκτρονικών υπολογιστών
31	Κατασκευή ηλεκτρικών μηχανών και συσκευών μ.α.κ.
32	Κατασκευή εξοπλισμού και συσκευών ραδιοφωνίας, τηλεόρασης και επικοινωνιών
33	Κατασκευή ιατρικών οργάνων, οργάνων ακριβείας και οπτικών οργάνων - κατασκευή ρολογιών κάθε είδους
34	Κατασκευή αυτοκινήτων οχημάτων - κατασκευή ρυμουλκούμενων και ημι-ρυμουλκούμενων οχημάτων
35	Κατασκευή λοιπού εξοπλισμού μεταφορών
36	Κατασκευή επίπλων - λοιπές βιομηχανίες μ.α.κ.
37	Ανακύκλωση
40	Παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και ατμού

Άρθρο 16

1. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 2076/1992 (ΦΕΚ 130 Α') προστίθεται εδάφιο που έχει ως εξής:

“Οι αμιγείς πιστωτικοί συνεταιρισμοί, που λαμβάνουν άδεια λειτουργίας από την Τράπεζα της Ελλάδος ως πιστωτικά ιδρύματα, δύνανται να χρηματοποιούν στην επωνυμία τους τον όρο ‘Συνεταιριστική Τράπεζα’.”

2. Η τελευταία πρόταση της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 2076/1992 που αναφέρει “ο Συνεταιρισμός αυτός συναλλάσσεται μόνο με τα μέλη του” απαλείφεται και προστίθεται νέο εδάφιο που έχει ως εξής:

“Ο Συνεταιρισμός που λαμβάνει άδεια λειτουργίας ως πιστωτικό ιδρύμα συναλλάσσεται με τα μέλη του, άλλα πιστωτικά ιδρύματα, καθώς και το Ελληνικό Δημόσιο. Κατόπιν έγκρισης της Τράπεζας της Ελλάδος και υπό τους ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις που τυχόν θέτει, μπορεί ο συνεταιρισμός να συναλλάσσεται και με μη μέλη του όταν: i) στη συναλλαγή οποιασδήποτε φύσεως συμμετέχει και μέλος του και ii) πρόκειται για δευτερεύουσες τραπεζικές εργασίες διαμεσολαβητικού χαρακτήρα.”

3. Η παρ. 9 του άρθρου 26 του ν. 2076/1992 τροποποιείται ως εξής:

“Η εφαρμογή των διατάξεων του ν.δ/τος 17/7-13/8/23 επεκτείνεται αυτόμata σε όλα τα, κατά την έννοια του παρόντος νόμου πιστωτικά ιδρύματα, αφότου δοθεί η άδεια της Τράπεζας της Ελλάδος για τη λειτουργία τους.”

4. Οι διατάξεις των άρθρων 6-16 του ν. 1676/1986 (ΦΕΚ 204 Α'), όπως ισχύουν, εφαρμόζονται ανάλογα και για τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν με τη μορφή πιστωτικών συνεταιρισμών του ν. 1667/1986 (ΦΕΚ 196 Α') και έχουν λάβει άδεια λειτουργίας, κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 5-9 του ν. 2076/1992 (ΦΕΚ 130 Α'), από τον κατά περίπτωση χρόνο έναρξης της λειτουργίας τους.

Άρθρο 17

Οι προβλεπόμενες στην παράγραφο 4 του άρθρου 7 του ν. 2557/1997 (ΦΕΚ 271 Α') επιχορηγήσεις προς τους δήμους και τις κοινότητες, καθώς και στα νομικά πρόσωπα αυτών, για την πολιτιστική τους δραστηριότητα, υπάγονται στη διαδικασία που ορίζει το άρθρο 13

παρ. 1 εως 7 και 9 του ν. 2539/1997. Στη διαδικασία του προηγούμενου εδαφίου δεν υπάγονται επιχορηγήσεις που αφορούν μνημεία.

Άρθρο 18
**Συναλλαγματική ισοτιμία διαμόρφωσης
 φορολογητέας αξίας**

1. Όταν τα στοιχεία διαμόρφωσης της φορολογητέας αξίας για την επιβολή του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης (Ε.Φ.Κ.) και του Εφάπαξ Πρόσθετου Ειδικού Τέλους (Ε.Π.Ε.Τ.) των επιβατικών και φορτηγών αυτοκινητών, καθώς και των μοτοσυκλετών εκφράζονται σε νομισματικούς κρατους, για τον προσδιορισμό της αξίας αυτής λαμβάνεται υπόψη η ισοτιμία του νομισματος αυτου προς τη δραχμή, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 168 μέχρι και 172 του κανονισμού (Ε.Ο.Κ.) 2454/1993.

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 28 του ν. 1165/1918 (ΦΕΚ 73 Α'), που αφοραύν τη συναλλαγματική ισοτιμία για τη διαμόρφωση της φορολογητέας αξίας επιβολής των φορολογικών επιβαρύνσεων προς προηγούμενη παραγράφου, καθώς και οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 78 του ν. 2127/1993 (ΦΕΚ 48 Α') καταργούνται.

3. Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος άρθρου αρχίζει από 16 Μαρτίου 1998.

Άρθρο 19

Στο τέλος του άρθρου 24 του ν. 2523/1997 (ΦΕΚ 179 Α'/11.9.1997) προστίθεται παράγραφος με αριθμό 6, που έχει ως εξής:

“6. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου έχουν εφαρμογή και επί των Ποδοσφαιρικών Ανωνύμων Εταιριών (Π.Α.Ε.), καθώς και των ερασιτεχνικών αθλητικών σωματείων. Με τη μόνη διαφορά ότι η οφειλή που θα προκύψει από την ολική διοικητική περάτωση θα καταβληθεί σε σαράντα οκτώ (48) ισες μηνιαίες δόσεις, σύμφωνα με όσα ορίζονται από τη διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 21 του ν. 2443/1996 (ΦΕΚ 265 Α'/3.12.1996). Προϋποθέσεις εφαρμογής της διάταξης αυτής αποτελούν: α) η, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως του παρόντος νόμου, υποβολή σχετικής αίτησης προς την αρμόδια Δ.Ο.Υ. και β) η κατάρτιση του οικείου πρακτικού της διοικητικής επίλυσης της διαφοράς.”

Άρθρο 20
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν διαφορετικά ορίζεται στις επί μέρους διατάξεις του. »

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Παρακαλώ το Σάμωνα να εξουσιοδοτήσει το Προεδρείο για την υπ' ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών ως προς την ψήφιση στο σύνολο του παραπάνω νομοσχεδίου.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Παρεσχέθη η ζητηθείσα εξουσιοδότηση.

Μόνη συζήτηση επί της αρχής των άρθρων και του συνόλου του νομοσχεδίου του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης "Κύρωση της Σύμβασης για την ίδρυση Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (Σύμβαση EUROPOL) δυνάμει του άρθρου Κ.3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση".

Κύριοι συνάδελφοι, για το νομοσχέδιο αυτό από τη Νέα Δημοκρατία ορίζεται Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος ο Βουλευτής Επικρατείας κ. Προκόπης Παυλόπουλος.

Για τη συζήτηση του ίδιου νομοσχεδίου από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας ορίζεται ειδικός αγορητής ο κ. Αχιλλέας Κανταρτζής.

Επίσης, από το Δημοκρατικό Κοινωνικό Κίνημα ορίζεται ως ειδικός αγορητής ο Βουλευτής κ. Γεώργιος Τσαφούλιας.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, το λόγο παρακαλώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ορίστε, κύριε Σιούφα, έχετε το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να παρακαλέσω να μεταφέρετε στον Πρόεδρο του Σώματος την ιδιαίτερη δυσφορία της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης για το εξής θέμα: Κυκλοφόρησε πριν από λίγο -και την έχω στα χέρια μου- η δεύτερη ανατύπωση του εβδομαδιαίου προγραμματισμού συνεδριάσεων επιτροπών και ορίζονται, κύριε Πρόεδρε, για αύριο, ημέρα Τετάρτη, ως καθήκοντα της Εθνικής Αντιπροσωπείας και των Βουλευτών τα κάτωθι:

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Αν δεν κάνω λάθος, κυκλοφόρησε το μεσημέρι, μάλλον πριν από το μεσημέρι. Είναι ένα δισέλιδο κείμενο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Κυκλοφόρησε το μεσημέρι. Τώρα το έχω στα χέρια μου εγώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Είναι θέμα επιμελείας.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Και επιτρέψτε μου, να ενημερώσω και εσάς και το Σάμωνα και δι' υμάν τον Πρόεδρο του Σώματος, γιατί θα περιμένουμε να υπάρξει μία τοποθέτηση. Παρακαλούσθησε, κύριε Πρόεδρε:

'Ωρα 9.30, στην Αίθουσα της Γερουσίας, η Διαρκής Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων, που θα συνεδριάσει μέχρι τις 18.00', με αντικείμενο το κατεπείγον νομοσχέδιο για την Ολυμπιακή.

'Ωρα 10.30', στην Αίθουσα 150, η Διαρκής Επιτροπή Δημόσιας Διοικησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης, που θα συνεδριάσει με αντικείμενο το νομοσχέδιο "Κύρωση του δου Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιώδων ελευθεριών, σχετικά με την κατάργηση της ποινής του θανάτου".

'Ωρα 13.00', στην Αίθουσα 150, θα συνεδριάσει η Διακομιτική Κοινοβουλευτική Επιτροπή "Για τη μελέτη και αντιμετώπιση του προβλήματος των ναρκωτικών".

'Ωρα 18.00', στην Αίθουσα Γερουσίας, θα συνεδριάσει η Διαρκής Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου για την επεξεργασία και εξέταση του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Γεωργίας "Ανάθεση της Δασοπυρόσβεσης στο Πυροσβετικό Σώμα".

'Ωρα 18.30', στην Αίθουσα 150, θα συνεδριάσει η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας.

Έχουμε, λοιπόν, κύριε Πρόεδρε, αύριο πέντε επιτροπές μαζί με την Ολομέλεια, αύριο το απόγευμα, με δύο σημαντικά θέματα. Ως Βουλευτής, που θητεύω πολλά χρόνια σε αυτήν την Αίθουσα και ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, τέτοιου είδους συσσώρευση θεμάτων δεν μου έχει παρουσιασθεί.

Δεν έχει παρουσιαστεί, κύριε Πρόεδρε, να έχουμε πέντε επιτροπές και ταυτόχρονα το απόγευμα να έχουμε Ολομέλεια. Για να μην κάνω συνειρμούς άλλων γεγονότων, που δεν θα ήθελα να τους αποδώσω στον Πρόεδρο του Σώματος, θα σας

παρακαλέσω πολύ, πριν ξαναλάβω το λόγο γι'αυτό το θέμα, ενημερώστε τον Πρόεδρο του Σώματος για τη μεγάλη δυσφορία της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης γι'αυτήν τη συσσώρευση πέντε Διαρκών Επιτροπών στην αυριανή μέρα, που συζητείται επίσης, πολύ κρίσιμο νομοθέτημα.

Εάν επιμείνει ο Πρόεδρος να έχουν οι εργασίες του Σώματος αυτήν τη διάρθρωση αύριο, θα μου επιτρέψετε, κύριε Πρόεδρε, στη συνέχεια να κάνω άλλου είδους αναφορά, για ποιο λόγο γίνεται αυτό το θέμα.

Θα περιοριστώ αυτήν την ώρα να πω μόνο αυτά και να ζητήσω αποσυμφόρηση της αυριανής ημέρας από τις πέντε Διαρκείς Επιτροπές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Πέρα από την ενημέρωση του κυρίου Προέδρου, η οποία θα γίνει, πρέπει να σας πω ότι είναι σύνθετης να γίνονται συνεδριάσεις πλειόνων επιτροπών σε πρωινές κυριώς ώρες, που δεν έχει καθημερινά. Δεν είναι καινούριο το φαινόμενο. Γιατί διαμαρτύρεστε; Γιατί έχουμε αντικείμενο εργασίας; Υπάρχει νομοθετικό έργο, το οποίο έχει σωρευθεί ...

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, η Αξιωματική Αντιπολίτευση, δεν γνωρίζω τα άλλα κόμματα τι θέση παίρνουν ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Κύριε Σιούφα, δεν είναι ούτε παρεμπίπτον ούτε ενδιάμεσο για να αποτελέσει αντικείμενο συζήτησης. Καθημερινά βγαίνουν τέτοια ενημερωτικά δελτία.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Θα παρακαλέσω να μεταφέρετε στον Πρόεδρο του Σώματος αυτό, που ήδη από της θέσεως αυτής σας κατηγγειλά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Σας είπα προηγουμένως ότι θα μεταφερθεί στον Πρόεδρο του Σώματος, άλλωστε μπορεί να το πληροφορήθηκε απευθείας από το κλειστό κύκλωμα.

Πρέπει να σας πω, κύριε Σιούφα, ότι αυτά τα δελτία, τα οποία βγαίνουν πριν από τις συνεδριάσεις, είναι καθημερινά. Θέλετε να φέρουμε δελτία προηγούμενων ημερών, να κάνετε σύγκριση; Θα σας αποδείξω ότι υπάρχουν περισσότερες επιτροπές, άλλες ημέρες.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Να το κάνετε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Θα το κάνω. Θα ζητήσω από τις υπηρεσίες να προσκομίσουν τα δελτία. Θα δείτε ότι οι επιτροπές είναι συνήθεις στην πορεία της κοινοβουλευτικής μας λειτουργίας. Μη διαμαρτυρόμαστε για την εργασία. Δουλειά είναι αυτή. Μπορούμε να μη εργαστούμε;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Βεβαίως, να το κάνετε.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ, το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ορίστε, κύριε Κόρακα, έχετε το λόγο. Να μπούμε όμως στο αντικείμενο της αποψίνής συνεδρίασης.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, δεν θα μακρηγορήσω.

Θα ήθελα να πω ότι, πράγματι, εδώ υπάρχει ένα σοβαρό θέμα. Φυσικά για την πρωινή συνεδρίαση δεν μπορεί να πει κανείς τίποτα, όταν πρόκειται για την Τετάρτη. Άλλο είναι για την Πέμπτη που έχουμε Ολομέλεια το πρωί. Για τις συνεδριάσεις όμως των επιτροπών κατά τη διάρκεια της Ολομέλειας έχετε δίκιο, όταν λέτε ότι σχεδόν έχει γίνει ένα καθεστώς, αλλά είναι ολωσδιόλου αντίθετο με τον Κανονισμό.

Έχουμε καταντήσει ορισμένες φορές -και φαντάζομαι ότι αύριο θα είναι μία από τις πολύ εντατικές βραδιές- να τρέχουμε από την αίθουσα της επιτροπής στην Αίθουσα της Ολομέλειας να μιλήσουμε και ξανά πάλι να πάμε να μιλήσουμε στην άλλη κλπ. Είναι μία κατάσταση, δηλαδή, που δυσκολεύει και το νομοθετικό έργο στην Ολομέλεια, αλλά και το νομοπαρασκευαστικό έργο, ας το πω έτσι, στην επιτροπή. Γι'αυτό πιστεύουμε και εμείς ότι θα πρέπει να βρεθεί ένας τρόπος, όταν συνεδριάζει η Ολομέλεια, να μη συνέρχονται επιτροπές.

Κάποτε, όταν το συζητήσαμε στη Διάσκεψη των Προέδρων, ειπώθηκε: "Τι να κάνουμε; Να βάλουμε την Πέμπτη το απόγευμα, την Παρασκευή το απόγευμα ή τη Δευτέρα το

πρωί." Εμείς δεν έχουμε πρόβλημα. Άλλα είναι δύσκολο, ειδικά για τα μικρά κόμματα, όταν έχουμε λίγους Βουλευτές, να μπορέσουμε να ανταποκριθούμε σε όλα αυτά τα καθήκοντα. Γι'αυτό πιστεύουμε και εμείς ότι θα πρέπει αυτή η πρακτική, που εξάλλου είναι αντίθετη και με τον Κανονισμό, απ'ότι έχω υπόψη μου, να περιοριστεί, αν όχι να τερματιστεί. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Κύριε Κόρακα, δώσατε ο ίδιος μία έμμεση εξήγηση αυτών των αναγκαίων συμπτώσεων στις συνεδριάσεις των οργάνων, διότι και οι συνάδελφοι εύλογο είναι να αρνούνται να συνεδριάζουν οι επιτροπές την Πέμπτη το απόγευμα ή την Παρασκευή το πρωί, ενδεχομένως και άλλες ημέρες. Άλλα τι να κάνουμε; Προκειμένου να αναχωρήσουν για τις επαρχίες γίνονται αυτές οι σωρευτικές συνεδριάσεις.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Τι να κάνουμε, να μη συμμετέχουμε;

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ, το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ορίστε, κύριε Κουβέλη, έχετε το λόγο.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, δεν θα επαναλάβω απόψεις που ακούστηκαν, αλλά σας παρακαλώ, να λάβετε υπόψη σας ότι το πρόβλημα γίνεται ακόμα μεγαλύτερο για τα μικρά κόμματα.

Εμείς μερικές φορές είμαστε σε πραγματική αδυναμία να παρακολουθήσουμε τη λειτουργία των επιτροπών και μάλιστα όταν συνεδριάζουν σε ώρα που έχει συνέλθει η Ολομέλεια της Βουλής.

Βεβαίως, υπάρχουν προβλήματα. Αντιλαμβάνομαι πολλά από αυτά που είπατε, αλλά νομίζω ότι είναι δυνατόν στο πλαίσιο μίας συνεννόησης και στη Διάσκεψη των Προέδρων -κυρίως εκεί- να βρούμε μία λύση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ίσως ήταν ανάγκη να προχωρήσουμε και σε αυτές τις ημέρες, που δεν χρησιμοποιούνται για τις συνεδριάσεις των επιτροπών, Πέμπτη απόγευμα, Παρασκευή πρωί. Γιατί να μη γίνεται;

Ορίστε, κύριε Τσαφούλια, έχετε το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΑΦΟΥΛΙΑΣ: Και εγώ θα πω τα ίδια με τον κ. Κουβέλη. Είναι δεδομένο ότι πλήττονται τα μικρά κόμματα από αυτήν τη διαδικασία της λειτουργίας της Βουλής με αυτήν την ταυτόχρονη αντιμετώπιση όλων των περιπτώσεων. Εδώ έχετε εκατόν εξήντα τρεις Βουλευτές και οι άλλοι έχουν εκατόν δέκα-εκατόν είκοσι. Εμείς τι θα κάνουμε με τους οκτώ και με τους δέκα; Πρέπει να το λάβετε υπόψη σας, αλλιώς δεν λειτουργεί η δημοκρατία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ισχύει και για σας, κύριε συνάδελφε, ότι ακούστηκε ως απάντηση στις αιτιάσεις των άλλων αξιοτίμων εκπροσώπων των κομμάτων.

Προχωρούμε στη συζήτηση του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και οι έχοντες αντίρρηση, παρακαλώ, να εγγραφούν. Θα συζητηθεί σύμφωνα με το άρθρο 108 του Κανονισμού και θα δοθούν δέκα λεπτά στους έχοντες αντίρρηση.

Ο κ. Κανταρτζής έχει το λόγο.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Εγώ θέλω πέντε λεπτά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Όσο θέλετε. Δέκα λεπτά λέει ο Κανονισμός και αξιοποιήστε από αυτά, όσα θέλετε.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Και εγώ πέντε λεπτά θέλω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Θέλετε να μιλήσετε πρώτος εσείς; Θέλετε να μιλήσουν οι εισηγητές πρώτοι;

Κύριε Θεοδώρου, έχετε αντίρρηση;

ΧΡΗΣΤΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ: Θέλω να πω μία κουβέντα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Μόνο όταν έχετε αντίρρηση.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ: Δεν έχω το δικαίωμα ως εισηγητής;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ο Κανονισμός λέει "οι έχοντες αντίρρηση". Οι έχοντες θετική απόψη δεν νομίζω ότι χρειάζεται να μιλήσουν.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ: Και τι ρόλο παίζω;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Μιλούν οι έχοντες αντίρρηση! Αλλιώς περνάει χωρίς συζήτηση, κύριε

Θεοδώρου. Αυτή είναι η έννοια του Κανονισμού. Όποιος έχει αντίρρηση και καταψήφιζε το νομοσχέδιο, παίρνει το λόγο. Όποιος συμφωνεί, δεν παίρνει το λόγο. Γι'αυτό λέει ο Κανονισμός "οι έχοντες αντίρρηση, τις αναπτύσσουν για δέκα λεπτά της ώρας". Αν έχετε αντίρρηση, να πάρετε το λόγο. Αν πείτε ότι υπερψηφίζετε το νομοσχέδιο, τελείωσε.

Ορίστε, κύριε Κανταρτζή, έχετε το λόγο.

ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΚΑΝΤΑΡΤΖΗΣ: Κυρίες και κύριοι, βεβαίως είναι ασφυκτικά τα χρονικά περιθώρια των δέκα λεπτών, για να τοποθετηθεί κανείς σε αυτήν τη σημαντική σύμβαση που έρχεται σήμερα για κύρωση στη Βουλή, η οποία περιέχει σαράντα τέσσερα άρθρα.

Θα προσπαθήσουμε σε αυτά τα ασφυκτικά χρονικά περιθώρια να αναλύσουμε όσο περισσότερο γίνεται την άποψή μας. Ασφαλώς η σύμβαση για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας, της γνωστής πλέον ως EUROPOL, που έρχεται σήμερα για συζήτηση, δεν είναι έτσι αθώα, όπως επιχειρείται να παρουσιαστεί από τα δύο μεγάλα κόμματα, που στηρίζουν και την ψηφίζουν.

Το αντίθετο ακριβώς συμβαίνει. Πρόκειται για μία σύμβαση που θα έχει πολύπλευρες αρνητικές επιπτώσεις για τους λαούς των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και για τους λαούς τρίτων χωρών, όπως θα φανεί από τις διατάξεις που θα αναφέρω παρακάτω, αφού βάζουν σε αμφισβήτηση στοιχειώδη δημοκρατικά και πολιτικά δικαιώματα, βάζουν σε αμφισβήτηση τις συνδικαλιστικές και πολιτικές ελευθερίες.

Η δημιουργία της Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας είναι φανερό ότι έρχεται συμπληρωματικά σε μία σειρά άλλα μέτρα που έχουν ήδη θεσπιστεί, τη νομμοποίηση του ηλεκτρονικού φακελώματος, τη συμφωνία του Σένγκεν και με την ψήφιση της, ολοκληρώνοντας οι βάσεις για την οικοδόμηση αυταρχικών μηχανισμών καταστολής σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, για την ακρίβεια σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μηχανισμοί οι οποίοι έχουν σαν κύρια αποστολή την αντιμετώπιση των λαϊκών κινημάτων, την αντιμετώπιση των λαών, των κοινωνικών εκρήξεων, που αναπόφευκτα θα έρθουν από την πολιτική που ακολουθείται και στη χώρα μας και στις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μία πολιτική που υπαγορεύεται από τα συμφέροντα των μονοπάλων και των πολυεθνικών, μία πολιτική που σπρώχνει στο περιθώριο πλατιές μάζες των εργαζομένων, που σπρώχνει στο περιθώριο και στη φτώχεια πλατιά τμήματα του λαού μας και των άλλων λαών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ακριβώς για να εξυπηρετηθούν τα συμφέροντα αυτών των κυριάρχων δυνάμεων, έρχεσθε να θεσμοθετήσετε μέσα από τη σύμβαση αυτή την ποδοπάτηση των στοιχειώδων πολιτικών και ατομικών δικαιωμάτων.

Για να δικαιολογήσετε αυτά τα μέτρα, ακούμε να λέτε -αναφέρεται άλλωστε και στην αιτιολογική έκθεση- για τις διαστάσεις που έχει πάρει το οργανωμένο έγκλημα. Πράγματι, το οργανωμένο έγκλημα έχει πάρει μεγάλες διαστάσεις, αλλά κάνοντας μόνο αυτήν τη διαπίστωση, πρέπει να πούμε ότι λέτε μόνο τη μισή αλήθεια και κρύβετε από το λαό το πιο σημαντικό. Δηλαδή, από ποιες δυνάμεις και από ποιές αιτίες τροφοδοτείται. Και η αλήθεια είναι ότι το οργανωμένο έγκλημα, το λαθρεμπόριο των όπλων, η λαθρομετανάστευση, το ξέπλυμα του βρόμικου χρήματος και μία σειρά άλλες τέτοιες εγκληματικές δραστηριότητες, που αναφέρονται και στη σύμβαση αυτή, αναπαράγεται και τροφοδοτείται από την πολιτική που ακολουθείται, με την προσπάθεια για την επιβολή της νέας τάξης πραγμάτων, για το μοίρασμα και ξαναμοίρασμα των αγορών, από την πολιτική απελευθέρωσης των αγορών και την ελεύθερη κίνηση των κεφαλαίων, παίρνοντας έτσι τεράστιες διαστάσεις.

Η αλήθεια είναι ότι το οργανωμένο έγκλημα τροφοδοτείται από την ίδια τη φιλοσοφία του καπιταλισμού ως κοινωνικού και οικονομικού συστήματος που προβάλλει σαν κυρίαρχη ιδεολογία το κυνηγότο του κέρδους, του τζόγου και της αρπαχτής. Πετυχημένος επιχειρηματίας σήμερα θεωρείται αυτός που ποδοπατά τα εργασιακά δικαιώματα που ποδοπατά τις εργασιακές σχέσεις αντλώντας έτσι μεγαλύτερα κέρδη.

Για την καταπολέμηση της εγκληματικότητας το πρώτο και

κυρίαρχο ζήτημα είναι ο αναπροσανατολισμός της δράσης των διωκτικών σωμάτων και των σωμάτων ασφαλείας που ήταν και παραμένει η αντιμετώπιση του λαϊκού κινήματος και των αγώνων του λαού μας. Ας φέρουμε στη μνήμη μας τι γινόταν πέρσι τέτοιο καιρό στη Θεσσαλία με την κινητοποίηση των αγροτών, όταν είχε κατακλυστεί η περιοχή από χιλιάδες αστυνομικούς και θύμιζε μια στρατοκρατούμενη περιοχή.

Ποιος είναι ο στόχος της δημιουργίας της EUROPOL φαίνεται καθαρά από το προόμιο της συνθήκης που λέει ότι η υλοποίηση αυτής της σύμβασης θα συμβάλει στη διασφάλιση και την προστασία της δημόσιας τάξης και ασφαλείας. Και όλοι γνωρίζουν καλά τι γίνεται στο όνομα της δημόσιας τάξης και ασφαλείας. Εκεί παίρνονταν όλα εκείνα τα μέτρα ενάντια στις διαδηλώσεις, κινητοποιήσεις των εργαζομένων, μέτρα τα οποία φαλκιδεύουν τα ατομικά και συνδικαλιστικά δικαιώματα.

Στην παρ. 2 αναφέρεται ότι με την ίδρυση της EUROPOL θα αντιμετωπιστεί η τρομοκρατία. Μια έννοια γενική που χωράει πολλά και όλα. Ποιος θα μας δώσει αλήθεια τον ορισμό της τρομοκρατίας. Θα το επαναλάβουμε όπως το κάναμε και στην επιτροπή, για την Αμερική χρόνια τώρα θεωρούνται οι λαοί οι οποίοι παλεύουν για την υπεράσπιση της εθνικής ανεξαρτησίας κόντρα στη νέα τάξη πραγμάτων. Για παράδειγμα οι Παλαιστίνιοι χρόνια τώρα χαρακτηρίζονται ως τρομοκράτες στις ΗΠΑ και οι Κούρδοι στη Γερμανία. Και δεν μπορεί ασφαλώς να διαφέρουν της προσοχή μας οι χθεσινές προκλητικές δηλώσεις του Αμερικανού πρεσβευτή ο οποίος θυμίζει τις παλαιές εποχές του προκατόχου του περιβόητου Πιουρορό ο οποίος ωμά και καθαρά απαιτεί να επιβάλει στην Κυβέρνηση τις αλλαγές στις εργασιακές σχέσεις, όπως επίσης και μέτρα για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Πρέπει να φέρουμε στο νου μας, ότι με την κατηγορία του τρομοκράτη εκτελούσαν οι ναζί τους Έλληνες πατριώτες για την αντιστασιακή τους δράση και με την κατηγορία του τρομοκράτη οδηγούνταν στο απόσπασμα χιλιάδες πατριώτες.

Το άρθρο 2 αναφέρεται στα εγκλήματα με τα οποία ασχολείται η EUROPOL. Πέρα όμως από το ότι η έννοια της συναφούς πράξης από μόνη της αφήνει μεγάλα περιθώρια για τη διεύρυνση αυτού του κύκλου, έρχεται το άρθρο 43 της σύμβασης αυτής που προβλέπει τη δυνατότητα να διευρυνθεί το αντικείμενο δράσης της EUROPOL με νέα εγκλήματα, με νέες εγκληματικές πράξεις χωρίς την έγκριση της Εθνικής Αντιπροσωπείας, παρακάμπτοντας τα εθνικά κοινοβούλια με μόνη την απόφαση του συμβουλίου των Υπουργών.

Βέβαια, με τη φόρα που έχετε πάρει και την ποινικοποίηση των αγώνων είναι φανερό, ότι η έννοια της παράνομης πράξης αγγίζει και τους συνδικαλιστικούς και πολιτικούς αγώνες των λαών. Τέτοιες διατάξεις συναντάμε διάσπαρτες και σε μια σειρά άλλα άρθρα όπως για παράδειγμα το άρθρο 13, όπου αναφέρεται ότι η EUROPOL μπορεί να ασχολείται και με άλλα θέματα βαρύνουσας σημασίας που περιέρχονται στην αντίληψή της.

Επιτρέπεται ακόμα η συλλογή και επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, δηλαδή, το φακέλωμα, η συγκέντρωση πληροφοριών που αφορούν τις θρησκευτικές, πολιτικές και φιλοσοφικές αντιλήψεις των πολιτών, στοιχεία που αφορούν τη συμμετοχή τους στις συνδικαλιστικές οργανώσεις, ακόμα και την προσωπική τους ζωή, αφού με το άρθρο 10 είναι δυνατή η διασύνδεση τους με τα αρχεία της Σέγκεν. Και ρωτάμε: Έχουν καμιά σχέση οι πληροφορίες αυτές με την αντιμετώπιση της εγκληματικότητας;

Επιτρέπεται η καταχώρηση στοιχείων, δηλαδή και πάλι το φακέλωμα για κάθε πρόσωπο που κρίνεται ύποπτο ότι διέπραξε ή συνέπραξε στη διάπραξη αξιόποινων πράξεων ή για το οποίο πιθανολογείται ότι θα πράξει στο μέλλον. Συγκεντρώνονται τέτοια στοιχεία, όχι μόνο για τους υπόπτους, αλλά ακόμα και για τους μάρτυρες και για όλο τον κύκλο ο οποίος εμπλέκεται στην κατάσταση αυτή. Και εύλογα, βέβαια, μπαίνει το ερώτημα, μένει τελικά κανείς έξω από αυτό το φακέλωμα;

Με τις διατάξεις αυτές που πάει περίπατο το τεκμήριο της αθωότητας, που πετάνε στο καλάθι των αχρήστων τις

συνταγματικές επιταγές, που απαγορεύουν το φακέλωμα και κατοχυρώνουν την προστασία του απορρήτου στην προσωπική και ιδιωτική ζωή, ουσιαστικά μπάινουν στο στόχαστρο τα στοιχειώδη δικαιώματα. Το που στοχεύουν όλα αυτά, είναι φανερό.

Δίνεται, επιπλέον, η δυνατότητα τα στοχεία αυτά η EUROPOL να τα παραδίδει και σε τρίτες χώρες, εκτός δηλαδή της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Φέρτε στο νου σας μόνο για να κατανοθεί η σημασία αυτής της διάταξης, ποιος παρέδωσε το Ρήγα Φεραίο –που τη μνήμη του τιμήσαμε πριν από λίγο– στους χωροφύλακες του Σουλτάνου. Η Αυστρία, στα πλαίσια της διαφύλαξης της τότε Ιεράς Συμμαχίας.

Να, λοιπόν, σε ποιους δρόμους οδηγεί η Σύμβαση αυτή, η οποία έρχεται σήμερα για κύρωση στη Βουλή. Τα όσα αναφέρονται στη Σύμβαση αυτή για τη δήθεν προστασία των πολιτών, ώστε να έχουν πρόσβαση στα δεδομένα που καταχωρούνται και τους αφορούν, είναι κάλπικα και ψευδεπίγραφα, αφού οι υπηρεσίες της EUROPOL, σε τελευταία ανάλυση, έχουν τη δυνατότητα να αρνηθούν κάθε τέτοια ενημέρωση.

Προχωρούμε και παρακάτω. Το προσωπικό της EUROPOL εξοπλίζεται με μία ιδιότυπη ασυλία και έχει το δικαίωμα να αρνηθεί ακόμα και τη μαρτυρική κατάθεση. Έτσι, θα μπορεί κάποιος να οδηγείται στα δικαστήρια και να καταδικάζεται με βάση πληροφορίες της EUROPOL, χωρίς να έχει τη δυνατότητα να αντικρύστηκε και να ελέγχει αυτές τις πληροφορίες. Σας θυμίζει τίποτα αυτό; Στο λαό μας και σε εμάς μας θυμίζουν τις περιβόητες δίκες περί κατασκοπείας στη δεκαετία του '50 που στήθηκαν κατ' εντολή των Αμερικάνων και με τις περιβόητες καταθέσεις του Ρακιτζή και των άλλων έστειλαν στο εκτελεστικό απόσπασμα το μάρτυρα του λαού μας, το Νίκο Μπελογιάννη, που εκτελέστηκε σαν σήμερα πριν από σαράντα έξι οιλόκληρα χρόνια.

Τα στοιχεία αυτά μαζί και η αδυναμία άσκησης κοινοβουλευτικού ελέγχου, οποιουδήποτε στοιχειώδους κοινοβουλευτικού ελέγχου στη δράση της EUROPOL, επιβεβαιώνουν, ότι οικοδομείται ένας πανευρωπαϊκός κατασταλτικός μηχανισμός, που βάζει σε κίνδυνο τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα, τις συνδικαλιστικές ελευθερίες των λαών, ένας μηχανισμός που στοχεύει στην αντιμετώπιση των λαών και στη θωράκιση της εξουσίας, της δικτατορίας των πολιτεθνικών.

Το ΚΚΕ όχι μόνο καταψηφίζει αυτό το τερατούργυμα, αλλά καλεί και κάθε Βουλευτή να αρνηθεί με την ψήφο του την κύρωση αυτής της Σύμβασης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ο κ. Κουβέλης έχει το λόγο.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Θα είμαι σύντομος, κύριε Πρόεδρε. Κύριοι συνάδελφοι, η σύμβαση αυτή κινείται στο πλαίσιο της Συνθήκης του Σένγκεν. Κατά συνέπεια, δεν θα αναφερθώ λεπτομερώς στις διατάξεις της Συνθήκης και ιδιαίτερα σε εκείνες τις διατάξεις που έχουν σχέση με τις ατομικές ελευθερίες και τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Πρέπει, όμως, να επισημάνω, ότι αυτή η Σύμβαση δεν κάνει τίποτα άλλο παρά να εξειδικεύει τα στοιχεία της Συνθήκης του Σένγκεν και να διαμορφώνει ένα πλαίσιο αυτόνομης, ανεξέλεγχτης λειτουργίας ενός μηχανισμού που θα ονομάζεται EUROPOL. Κατά συνέπεια, η ίδια ασάφεια εννοιών, οι ίδεις απειλές κατά των ατομικών ελευθεριών και των κοινωνικών δικαιωμάτων αιωρούνται και θα προκύψουν ως αποτέλεσμα από την ώρα που θα ιδρυθεί η EUROPOL και θα εφαρμοστούν αυτές οι ασαφείς διατάξεις της συγκεκριμένης Σύμβασης. Ενδεικτικά, όμως, θέλω να αναφερθώ στην ασάφεια των εννοιών των άρθρων 10, 11, 12 και επόμενα.

Με τις σκέψεις αυτές εμείς, κύριοι συνάδελφοι, θα καταψηφίσουμε τη συγκεκριμένη Σύμβαση, με την πρόσθετη παρατήρηση ότι κανείς δεν είναι κατά της αντιμετώπισης του οργανωμένου εγκλήματος. Το οργανωμένο έγκλημα είναι δυνατότον να αντιμετωπιστεί με τη συνεργασία των αστυνομικών δυνάμεων των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σημειώνω ακόμα ότι είναι άλλης τάξεως ζήτημα το να αναζητήσουμε διαδικασίες καταπολέμησης του οργανωμένου

εγκλήματος και τελείως διαφορετικό θέμα να ανοίξουμε πύλες, να ανοίξουμε δρόμους για την προσβολή των ατομικών ελευθεριών και των κοινωνικών δικαιωμάτων.

Επιλέγω, τελειώνοντας, να αναφερθώ σε τούτο. Η EUROPOL θα είναι πολιτικά ανεξέλεγκτη, κύριοι συνάδελφοι. Δεν θα ελέγχεται. Και η οποιαδήποτε Αρχή κινείται μακράν του πολιτικού ελέγχου, γίνεται επικίνδυνη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ο κ. Τσαφούλιας έχει το λόγο ως ειδικός αγορητής.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΑΦΟΥΛΙΑΣ: Εμείς ως ΔΗΚΚΙ έχουμε καταψηφίσει το νόμο 2472/1997 για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, όπως και το νόμο για την επικύρωση της Συνθήκης του Σένγκεν. Επομένως, είμαστε δέσμοι να καταψηφίσουμε και αυτό το νομοσχέδιο, γιατί με τη συζητούμενη σύμβαση προβλέπεται η τήρηση συλλογής πληροφοριών σε αυτοματοποιημένο σύστημα της EUROPOL, το οποίο δεν επιτρέπεται να είναι συνδεδεμένο με άλλα συστήματα αυτοματοποιημένης επεξεργασίας πληροφοριών, πλην αυτών των εθνικών υπηρεσιών. Δηλαδή, θέματα που έχουν σχέση με τη λειτουργία των όρων και των διατάξεων για προστασία της ελληνικής ασφάλειας, είναι αναγεγραμμένα και στον εσωτερικό νόμο και στη Συνθήκη του Σένγκεν.

Ο ηλεκτρονικός υπολογιστής του Στρασβούργου, που αυτήν τη στιγμή έχει είκοσι χιλιάδες ονόματα, θα είναι και είναι συνδεδεμένος με το αυτοματικοποιημένο σύστημα της EUROPOL.

Τα άρθρα 10, 12 και 13 και τα επόμενα ακόμη αναφέρονται στον τρόπο συλλογής, επεξεργασίας και χρήστης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα έχουμε καταψήφισει.

Με αυτόν τον τρόπο καθειρώνεται ένα συμπληρωματικό αστυνομικό σύστημα της λειτουργίας του Σένγκεν και του δικού μας εσωτερικού ν. 2472/97. Η EUROPOL, δηλαδή, θα είναι το μηχάνημα λειτουργίας της Συνθήκης του Σένγκεν και του εσωτερικού ν. 2472/1997.

Επομένως, δεν μπορούμε να είμαστε σύμφωνοι με αυτόν το νόμο.

Εκτός τούτου, περιλαμβάνονται διατάξεις για την υποχρέωση της EUROPOL να ενημερώνει αμέσως τους αξιωματικούς συνδέσμους ιδιαίτερα για πληροφορίες που αφορούν το κράτος τους, αλλά και άλλες πληροφορίες κοινού ενδιαφέροντος, την υποχρέωση τήρησης ενός επιπλέου προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τουλάχιστον ισοδυνάμου με αυτό που απορρέει από την εφαρμογή των αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης 28.1.1981, λαμβανομένης υπόψη τη σύσταση της σχετικής επιτροπής των Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης 17.9.1987 για τη χρήση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την αστυνομία. Δηλαδή, δεν διασφαλίζεται ούτε η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, γιατί αυτοί πάνε στο σύστημα λειτουργίας των υποθέσεων κρατικού ενδιαφέροντος, οπότε γίνεται το ίδιο.

Τέλος, το νόμιμο χαρακτήρα της συλλογής και διαβίβασης προς την EUROPOL, καθώς και την εισαγωγή και ακριβεία για την ενημέρωση των δεδομένων, το χρόνο διατήρησής τους και τον καταμερισμό της ευθύνης του κράτους στην EUROPOL, ανάλογα με τον τρόπο καταχώρησης, ευθύνη για την εγκυρότητα, καθώς και τον τρόπο τροποποίησης και διαγραφής αυτών.

Με τα δεδομένα αυτά δεσμεύεται η προσωπική ελευθερία, δεσμεύονται ανθρώπινα δικαιώματα και δημιουργείται σύστημα λειτουργίας λήψεως πληροφοριών, που έχουν σχέση με τη διατήρηση κατεστημένων κρατικών, που τα θεωρούν απαραβίαστα και ουδόλως ότι θα έχουν ποτέ σχέση με αγώνες για τη δημιουργία ελευθεριών, οι οποίες όταν λειτουργήσουν θα ανατρέψουν τα ήδη κοινωνικά καθεστώτα, έστω και αν αυτά δεν θα είναι καθεστώτα άλλης μορφής, γιατί έχει καταρρεύσει και ο υπαρκτός σοσιαλισμός, παρά θα είναι κάποιας άλλης δημοκρατικής μορφής, όχι όμως αρεσκούσης στα ήδη υπάρχοντα κοινωνικά καθεστώτα που διατηρούνται, ελέγχονται και επιβάλλονται από το τραπεζικό κατεστημένο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της τρόικας.

Και αυτό έχει μεγάλη σημασία και με τον αριθμό των είκοσι εκατομμυρίων ανέργων που αυτήν τη στιγμή αυτοί δεν είναι σε ενεργό υπηρεσία, δεν έχουν οργανωθεί για δράση προς ανατροπή των υφισταμένων κοινωνικών καθεστώτων που επιβάλλονται, διατηρούνται και λειτουργούν από τη λειτουργία των τραπεζικών κατεστημένων της Ευρώπης. Αυτός ο αριθμός των είκοσι εκατομμυρίων ανέργων, είναι ο μελλοντικός κίνδυνος ανατροπής των υφισταμένων κοινωνικών καθεστώτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης που σας είπα, σε άλλη μορφή, όχι σε μορφή που θα την απεδοκίμαζαν. Δηλαδή, αυτήν τη στιγμή, γίνεται ο αγώνας διατήρησης των συμφερόντων των τραπεζικών κατεστημένων της Ευρώπης που λειτουργεί βάσει των ήδη υφισταμένων αυτών κοινωνικών καθεστώτων και ως εκ τούτου αυτός ο μελλοντικός κίνδυνος της έκρηξης των είκοσι εκατομμυρίων ανέργων, δημιουργεί την υποχρέωση εφαρμογής της συνθήκης του Σένγκεν, των εσωτερικών νόμων σε κάθε κράτος όπως του 2472/97 του δικού μας, όπως και του συστήματος της λειτουργίας της EUROPOL. Αυτά είναι συνδεδεμένα και αλληλένδετα.

Επομένως, δεν μπορούμε να δεσμεύσουμε τις ανθρώπινες ελευθερίες, τα ανθρώπινα δικαιώματα και τους αγώνες των ανθρώπων να βρούνε την τύχη τους, σύμφωνα με το ιδανικό της ελευθερίας και της κοινωνικής δικαιοσύνης. Γίατορι είμαστε τελείως αντίθετοι προς το νομοσχέδιο αυτό, προς τη σύμβαση αυτή και την καταψηφίσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ο κ. Παυλόπουλος έχει το λόγο.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, δεν υπάρχει αντίρρηση από πλευράς Νέας Δημοκρατίας. Εκείνο που θα ήθελα να τονίσω, απλώς και μόνο προς αιτιολόγηση της θέσης για τα Πρακτικά, είναι το εξής:

Πρώτον, το γεγονός ότι το ζήτημα της εγκληματικότητος είναι μείζον, σ' αυτήν την Αίθουσα χθες όλοι το θέσαμε. Και όλοι αντιμετωπίσαμε το θέμα των ελλείψεων που εμφανίζει ο κρατικός μηχανισμός. Μια από τις ελλείψεις είναι και η αδυναμία του να συντονιστεί αποτελεσματικά και με άλλες υπηρεσίες που θα μπορούσαν να βοηθήσουν προς αυτήν την κατεύθυνση.

Υπάρχει όμως και ένα δεύτερο ζήτημα. Υπάρχει το ζήτημα του εάν και κατά πόσον θέλει κανείς να συμβάλει σε μια πορεία ενίσχυσης των θεσμών της ίδιας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδιαίτερα σε ορισμένους τομείς που για τη Χώρα μας έχουν τεράστια σημασία. Γίατοριύς τους δύο λόγους που δεν χρειάζεται περισσότερο να τους εξειδικεύσω, η Νέα Δημοκρατία τάσσεται υπέρ της κύρωσης της συγκεκριμένης σύμβασης.

Θα ήθελα όμως να παρατηρήσω στον κύριο Υπουργό ότι όπως είχαμε πει και στην Επιτροπή – και αυτό μπορεί να το δεχθεί ήδη από αυτήν τη στιγμή – σε κάθε σύμβαση υπάρχει το κείμενο της σύμβασης, που δεν μπορεί να αλλιωθεί. Και υπάρχει το κυρωτικό τμήμα της σύμβασης το οποίο καθόλα είναι δυνατόν να αλλάξει, δεδομένου ότι απλώς και μόνο τίθενται διατάξεις που αφορούν την εφαρμογή.

Είχαμε πει ότι στην Ελλάδα και ισχύει ο ν. 2472/97 για την προστασία του πολίτη, ως προς την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων. Γιατί υπάρχει ένα τεράστιο ζήτημα ως προς την προστασία του πολίτη. Θα ήθελα να παρατηρήσω σ' αυτά που ελέχθησαν προηγουμένων, ότι κανείς δεν αγνοεί τους κινδύνους αυτούς. Άλλα ξεχνάμε ίσως ότι πάνω και πέρα, ακόμα και από τις διεθνείς συνθήκες, υπάρχει το Σύνταγμα και υπάρχουν οι δικαιοσικές αρχές, οι οποίες οφείλουν να φυλάσσουν την τήρηση των διατάξεων αυτών.

Είναι λοιπόν θέμα πρακτικής εφαρμογής. Η η Κυβέρνηση και η νομοθετική εξουσία σέβονται τις συνταγματικές αρχές που είναι υπερεπαρκείς, οπότε δεν τίθεται θέμα προστασίας. Ή δεν τις σέβονται, αλλά τότε δεν είναι θέμα νόμων αλλά ζήτημα κυρωτικών μηχανισμών.

Στο πλαίσιο λοιπόν αυτής της παρατήρησης, ζητούμε από το Υπουργείο να προσθέσει διάταξη μεταξύ του άρθρου πρώτου και του άρθρου δευτέρου, και το δεύτερο να γίνει τρίτο άρθρο, σύμφωνα με την οποία "οι διατάξεις του v.

2472/97 ισχύουν χωρίς εξαίρεση και χωρίς παρέκκλιση και στο πλαίσιο εφαρμογής του παρόντος νόμου". Φαίνεται αυτονόητο αλλά δεν είναι. Γιατί στα νομικά ισχύει ο κανόνας *Iex posterior derogat priori*.

Έχουμε έναν μεταγενέστερο νόμο που κυρώνει τη σύμβαση. Εάν υπάρχει αμφιβολία σχετικά με το περιεχόμενο των διατάξεων της σύμβασης αυτής, ως προς ορισμένα θέματα, θα ήταν καλό να τονισθεί ότι οδηγός για την ερμηνεία εξακολουθεί να παραμένει ο νόμος, τον οποίο έχουμε ψηφίσει.

Θα παρακαλούσα λοιπόν, ακριβώς για να μην υπάρχει κανενός είδους αμφιβολία, να δεχθεί ο κύριος Υπουργός κάτι, το οποίο και αν ακόμη το θεωρεί αυτονόητο, δεν θα ήταν κακό να υπάρξει μέσα στο πλαίσιο αυτό για μείζονες εγγυήσεις.

Κατά τα λοιπά, αναφέρομαι στην αρχική μας θέση ότι η Νέα Δημοκρατία τάσσεται υπέρ της κύρωσης της σχετικής σύμβασης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ο κ. Κόρακας έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, έχω ζητήσει το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Είπαμε μόνο οι έχοντες αντιρρήσεις εκ των συναδέλφων. Καταψήφιζετε;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ: Ζήτησα το λόγο, κύριε Πρόεδρε. Δεν θα φιώσετε τη Βουλή. Πώς θα δευτερολογήσεις ο κύριος συναδέλφος, αν δεν πρωτολογήσουμε εμείς;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Είπαμε οι έχοντες αντιρρήσεις. Οι αντιρρήσεις έχουν καταψηφιστικό χαρακτήρα. Καταψήφιζετε τη σύμβαση;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ: Παρακαλώ πολύ θέλω το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Έχετε λοιπόν αντιρρήσεις.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ: Σύμφωνα με τον Κανονισμό θέλω το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Δεν έχουμε ούτε δευτερολογίες. Η συζήτηση είναι άπαξ.

Ορίστε έχετε το λόγο να ακούσουμε τις αντιρρήσεις σας, γιατί το κόμμα σας συμφωνεί.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ: Βεβαίως, κύριε Υπουργέ, ο τελευταίος που θα περίμενα σ' αυτήν την Αίθουσα να φέρει ένα τέτοιο νομοσχέδιο είστε σεις, ο αγέρωχος δημοσιογράφος, ο δημοσιογράφος της πολεμικής όλων των αποικιοκρατικών λογικών. Σας συνοδεύουν αυτά τα πράγματα.

Δεν μπορεί λοιπόν σήμερα να έρχεται ένα νομοσχέδιο και η εισηγητική έκθεση να λέει -σας διαβάζω- τα εξής: "Επίσης περιέχει κατάλογο των κυριότερων καθηκόντων της, όπως η διευκόλυνση ανταλλαγής πληροφοριών, η διεξαγωγή των ερευνών, η τήρηση σε ηλεκτρονική μορφή συλλογών πληροφοριών, η αξιοποίηση και η προώθηση ειδικών γνώσεων για ειδικές διαδικασίες, η παροχή στρατηγικών πληροφοριών κα η επικούρια προς τις αρχές των κρατών μελών, όσον αφορά την κατάρτιση, τον εξοπλισμό, τις μεθόδους πρόληψης εγκληματικότητας, τις τεχνικές και ανακριτικές αστυνομικές μεθόδους".

"Δεν σας θυμίζει αποικιοκρατική σύμβαση αυτό;

Εν πάσῃ περιπτώσει, απεμπολίσατε τα πάντα. Τις αρχές και τις διοξασίες του κόμματός σας, ότι "η Ελλάς ανήκει στους Ελλήνες", πώς τις πυροβολείτε ευθέως πλέον, με αυτήν την κύρωση που μας φέρνετε,".

Γελάει ο κ. Ροκόφυλλος και καταλαβαίνω την αδυναμία σας. Εσείς δεν λέγατε αυτά τα μηνύματα;

ΧΡΗΣΤΟΣ ΡΟΚΟΦΥΛΛΟΣ: Παρεμπηνεύετε το μειδίαμά μου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ: "Εδώ δεν έχουμε απεμπόληση των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων, κύριε Υπουργέ;

Χρειάζεται ημήμενη πλειοψηφία. Εδώ παραχωρείτε κυριαρχικά μας δικαιώματα, όπως και να το κάνουμε. Αυτό πρέπει να το συνειδητοποιήσουμε.

Φέρατε τη συνθήκη του Σένγκεν προ μηνών εδώ στη Βουλή και τι καταφέρατε; Οκτώ εκατομμύρια Ελλήνων δεν μπορούν να περάσουν τα σύνορα, αν δεν περάσουν από την ειδική

θυρίδα. Το ξέρετε ότι με τη συνθήκη του Σένγκεν ένας Έλληνας ομογενής από την Αμερική δεν μπορεί να περάσει; Το γνωρίζετε αυτό; Εν πάσῃ περιπτώσει, ποια εφαρμογή κάνατε στη Συνθήκη του Σένγκεν, όταν έχουμε τόσους λαθρομετανάστες μέσα στη χώρα; Δεν είναι λεόντειος η εφαρμογή της; Γιατί λοιπόν την εφαρμόζετε μονόπλευρα; Εμείς έχουμε τα σύνορά μας ανεξέλεγκτα, εξ ου και η αύξηση της εγκληματικότητας και από την άλλη μεριά, ερχόσαστε με μια EUROPOL. Και έρχεται το άρθρο 27 και μας λέει ότι θα έχει, όχι μόνο νομική υπόσταση η EUROPOL, αλλά θα μπορεί να παρίσταται και στα δικαστήρια. Δηλαδή, ο οποιοσδήποτε θα μπορεί να έχει απέναντι του κατήγορο τη EUROPOL. Δηλαδή, κάνετε τον Αρχηγό της Ελληνικής Αστυνομίας, αξιωματικό υπηρεσίας με αστυνομικό τμήμα την Ευρώπη.

Χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή. Εγώ δεν θα μπορέσω να σας παρακολουθήσω".

ΗΛΙΑΣ ΒΕΖΔΡΕΒΑΝΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ορίστε, κύριε Βεζδρεβάνη, και σεις έχετε αντιρρήσεις.

ΗΛΙΑΣ ΒΕΖΔΡΕΒΑΝΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, μέσα στην Αίθουσα αυτή προσπαθώ να διατηρήσω τη συνέπεια μου.

"Όταν συνεζητείτο το νομοσχέδιο, που τελικώς έγινε νόμος του κράτους, ο 2472/97, παρ' ότι το κόμμα στο οποίο έχω την τιμή να ανήκω εψήφισε το σχετικό νόμο, εγώ κατεψήφισα το νόμο αυτό. Θεωρώντας ότι η σημερινή κυρούμενη σύμβαση είναι συνέπεια και συνέχεια του 2472/97, είμαι υποχρεωμένος, κρατώντας μια συνεπή στάση σ' αυτήν την Αίθουσα, να καταψήφισω την κυρούμενη σύμβαση για λόγους που θα χρειαζόταν, κύριε Πρόεδρε, όχι το τρίλεπτο που δώσατε αντικανονικά αλλά πολύ περισσότερο για να αναπτύξω.

Εγώ δεν θα κάνω χρήση ούτε του τριλέπτου. Απλώς δηλώνω ότι καταψήφιζω τη σύμβαση που έρχεται προς κύρωση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ο κ. Κόρακας έχει το λόγο.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, παρά το ότι ο ειδικός αγορητής μας προσπάθησε και κατάφερε, στον περιορισμένο χρόνο που είχε, στα δέκα λεπτά, να δώσει την ουσία της σύμβασης, θα μου επιτρέψετε να πω και εγώ μερικά λόγια διαμαρτυρόμενος κατ' αρχήν για τον τρόπο με τον οποίο συζητείται αυτή η εξαιρετικά σημαντική σύμβαση.

Πάντα αρκετά χρόνια που συζητάμε εδώ μέσα, γίνεται λόγος, υφέρπει η φήμη ότι θα έρθει αυτή η σύμβαση για τη δημιουργία της EUROPOL να ψηφισθεί στη Βουλή. Και έρχεται σήμερα με τη συνοπτική διαδικασία και θέλω να πω ότι φέρει ακέραια την ευθύνη το Προεδρείο της Βουλής γιατί δεν δέχθηκε το αίτημά μας να γίνει κανονική συζήτηση όπως έγινε για τη συμφωνία Σένγκεν. Έπρεπε να είχαν τη δυνατότητα οι συνάδελφοι και εμείς επιμέναμε -να πάρουν θέση ο καθένας εδώ-. Εμείς θα θέλαμε να ζητήσουμε και ονομαστική ψηφοφορία για να τεθεί ο καθένας προ των ευθυνών του.

Γιατί αυτό που οικοδομείται, κύριοι συνάδελφοι, εδώ πέρα δεν είναι κάτι το ακίνδυνο ή το αθώο. Η δίωξη της εγκληματικότητας και της τρομοκρατίας είναι το πρόσχημα, είναι το προπέτασμα καπνού. Στην πραγματικότητα είναι η ολοκλήρωση αυτού του οικοδομήματος του αντιδημοκρατικού νομοθετικού και υλικού με το οποίο αποβλέπει το κοινωνικό-πολιτικό σύστημα μας να ελέγξει, να καταστεί, να τρομοκρατήσει το λαϊκό κίνημα που αναγκαστικά λόγω της εφαρμοζόμενης πολιτικής σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα αναπτυχθεί.

Σήμερα έχουν βγει στο δρόμο οι εργαζόμενοι της Ολυμπιακής. Νομίζετε ότι θα σας αφήσουν έτσι να ξεπουλήσετε τη δημόσια περιουσία σας διατάξανε; Μια περιουσία που δεν είναι ιδιοκτησία ούτε του κ. Σημίτη ούτε του κ. Παπαντωνίου ούτε κανενάς από εμάς. Είναι περιουσία που δημιούργησε ο ελληνικός λαός με το αίμα του και δεν έχετε το δικαίωμα να την ξεπουλάτε.

Ακριβώς για να μπορέσετε να αντιμετωπίσετε τέτοιες

αντιδράσεις, δημιουργείτε και αυτήν την EUROPOL η οποία αυτήν τη στιγμή προβλέπεται από τη σύμβαση σαν μια υπηρεσία με εθνικές διακλαδώσεις, ηλεκτρονικούς υπολογιστές και αρχεία ηλεκτρονικά για φακέλωμα, αλλά μέσα από την ίδια τη Συνθήκη του Άμστερνταμ προβλέπεται ότι θα στελεχωθεί και με συγκεκριμένους μηχανισμούς. Ως τότε θα χρησιμοποιεί τους μηχανισμούς της κάθε χώρας.

'Ετσι λοιπόν θέλουμε να πούμε ότι πράγματι τρομοκράτες είναι αυτοί οι οποίοι χρησιμοποιούν αυτά τα μέσα για να καταστείουν το λαϊκό κίνημα. Και πολύ σωστά είπε ο συνάδελφος Κανταρτζής ότι κάθε φορά οι λαοί που αγωνίστηκαν για την κοινωνική τους ή εθνική τους απελευθέρωση χαρακτηρίστηκαν τρομοκράτες και διώχθηκαν ως τέτοιοι. Και έρχεται ο κ. Μπέρνς ο εκπρόσωπος του παγκόσμιου αρχιτρομοκράτη να μας ζητήσει να πάρουμε μέτρα κατά της τρομοκρατίας! Ε, αυτό αν δεν είναι θράσος πώς αλλιώς μπορεί να ονομασθεί; Πέρα από τις επεμβάσεις κλπ. που δεν τόλμησε κανένας από την Κυβέρνηση να ψευλίσει το παραμικρό. Ένας καινούριος Πιουριφόι εγκαταστάθηκε στη χώρα μας που υπαγορεύει την πολιτική του στην Κυβέρνηση και η Κυβέρνηση κάνει πως δεν καταλαβαίνει, ενώ εκτελεί.

'Ετσι λοιπόν μετά τη ψήφιση του ν.2472/97 για το φακέλωμα και του ν.2514 με τον οποίο κυρώθηκε η Συνθήκη Σένγκεν, έρχεται προς κύρωση στην Ολομέλεια της Βουλής η Σύμβαση για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας. Το νομοθετικό αυτό πλαίσιο μετατρέπει ουσιαστικά τους πολίτες των χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και τους πολίτες τρίτων χωρών που είτε βρίσκονται ήδη είτε πρόκειται να εισέλθουν στο χώρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από υποκειμενα-φορεις θεμελιώδων ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε αντικείμενα υφιστάμενα ηλεκτρονική συγκέντρωση και επεξεργασία ατομικών τους στοιχείων αλλά και άλλες ενέργειες.

Δεν με παίρνει ο χρόνος για να αναφερώθω λεπτομερειακά. Θα ήθελα όμως να πω ότι με τη σύμβαση αυτή επιτρέπεται η συλλογή, αποθήκευση και επεξεργασία των λεγόμενων ευαίσθητων δεδομένων, δηλαδή ατομικών δεδομένων που αφορούν τις πολιτικές, φιλοσοφικές, θρησκευτικές αντιλήψεις, τη συμμετοχή σε συνδικαλιστικές οργανώσεις, την κατάσταση της υγείας, ακόμη και τη σεξουαλική ζωή των πολιτών.

Είναι επίσης ευρύτατος ο κύκλος των προσώπων, ατομικά στοιχεία των οποίων καταχωρούνται και γίνονται αντικείμενα επεξεργασίας από το αρχείο της EUROPOL.

Είναι μια σειρά στοιχεία που καταγράφονται και τα οποία θα μπορούσε κανείς να αναλύσει εδώ, αλλά δεν μας παίρνει ο ασφυκτικά λίγος χρόνος. Φαίνονται όμως συγκεκριμένα στη σύμβαση.

Επιτρέπεται η χρήση των δεδομένων που έχουν γίνει αντικείμενο επεξεργασίας από το αρχείο της EUROPOL και για άλλους σκοπούς και από άλλες αρχές πλην των αστυνομικών των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ενώ φαίνεται πως απαγορεύεται η διασύνδεση του αυτοματοποιημένου αρχείου δεδομένων της EUROPOL με άλλα συστήματα αυτοματοποιημένης επεξεργασίας, στην ουσία αυτή η διασύνδεση επιτρέπεται αφού σύμφωνα με το άρθρο 10 επιτρέπεται το αρχείο της EUROPOL να αντλεί με κάθε ενδεδειγμένο μέσο πληροφορίες από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τους οργανισμούς που αυτή έχει. Άρα, και από το σύστημα Σένγκεν.

Πέμπτο: Επιτρέπεται ουσιαστικά η επ'αόριστον αποθήκευση και διατήρηση των δεδομένων που περιέχονται στο αρχείο της EUROPOL.

Έκτο: Επιτρέπεται η διαβίβαση των δεδομένων που περιέχονται στα αρχεία της EUROPOL προς τρίτες χώρες με την αστεία και υποκειμενική εκτίμηση ότι πρέπει να έχουν ως προϋπόθεση την "επαρκή προστασία" των δεδομένων.

Οι πολίτες στερούνται ουσιαστικής άμυνας απέναντι στο ηλεκτρονικό φακέλωμα που υφίστανται τόσο σε επίπεδο κεντρικού αρχείου της EUROPOL όσο και σε εθνικό επίπεδο. Διότι μπορεί η EUROPOL να απαγορεύσει αυτήν την πρόσβαση λόγω εθνικής ασφάλειας ή άλλων σοβαρών λόγων. Ο μηχανισμός της EUROPOL λειτουργεί με δικούς του αυτόνομους κανόνες, ως στεγανό, μακριά και έξω από τον έλεγχο,

τόσο των δικαστικών αρχών, όσο και των Κοινοβουλίων των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και του Ευρωκοινοβουλίου.

Τα παραπάνω χαρακτηριστικά αποτυπώνονται ανάγλυφα σε σχετικές διατάξεις της σύμβασης.

'Ετσι, πρώτον, η Εθνική Εποπτική Αρχή η οποία είναι επιφορτισμένη με την επιτήρηση και τον έλεγχο της νομιμότητας εισαγωγής, ανάκτησης και διαβίβασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από το κράτος-μέλος από και προς την EUROPOL απολαμβάνει πλήρους ανεξαρτησίας μη υποκειμενικής σε οποιονδήποτε έλεγχο.

Δεύτερον: Τα μέλη της Κοινής Εποπτικής Αρχής –η οποία δημιουργείται σε Ευρωενωσιακό επίπεδο και έχει ως έργο να ελέγχει κατά πόσο με την δραστηριότητα της EUROPOL παραβιάζονται τα δικαιώματα των προσώπων-διορίζονται από τις Κυβερνήσεις των κρατών-μελών και κατά την άσκηση των καθηκόντων τους δεν λαμβάνουν οδηγίες από καμία αρχή.

Αυτοί είναι οι "αμόλυντοι", οι "άσπιλοι", οι "αντικειμενικοί", οι οποίοι δεν έχουν καμμία εν πάσῃ περιπτώσει ευαισθησία προς δελεασμούς ή μέσα εξαγοράς.

Τρίτον: Η προεδρία του ευρωπαϊκού συμβουλίου απλώς υποβάλλει επησίως μία έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για τις εργασίες που διεξάγει η EUROPOL και τίποτα παραπάνω.

Τέταρτον: Το προσωπικό γενικά της EUROPOL οφείλει να απέχει από κάθε πράξη, ιδίως από έκφραση γνώμης που μπορεί να θίξει το κύρος της EUROPOL ή να βλάψει τις δραστηριότητες της. Καταλαβαίνετε τι σημαίνει αυτό.

Πέμπτον: Το προσωπικό γενικά της EUROPOL υποχρεούται να τηρεί το απόρρητο για όλες τις πληροφορίες των οποίων έλαβε γνώση κατά την άσκηση των καθηκόντων του ακόμη και μετά την παύση δραστηριότητος. Και αν μεν το καθήκον τήρησης του απόρρητου αφορούσε την μη ανακοίνωση των πληροφοριών σε οποιονδήποτε τρίτο που θα ήθελε να αξιοποιήσει αυτές τις πληροφορίες για δικό του όφελος, δεν θα είχε κανείς αντίρρηση. Όμως, είναι προφανές ότι η τήρηση του καθήκοντος του απόρρητου υπάρχει απέναντι σε αυτούς που θίγονται, τόσο από τον τρόπο που αποκτώνται, όσο και από το περιεχόμενο αυτών των πληροφοριών.

Έκτον: Η EUROPOL μπορεί να απαγορεύσει στο προσωπικό της γενικά να δώσει μαρτυρική κατάθεση ή να κάνει οποιαδήποτε δήλωση ενώπιον των ανακριτικών αρχών, αλλά και ενώπιον δικαστηρίου.

'Ετσι μπορεί, κύριε Πρόεδρε, πολύ εύκολα ένας πολίτης να καταδικαστεί με βάση πληροφορίες προερχόμενες από την EUROPOL χωρίς να μπορέσει να ασκήσει ουσιαστικά τα υπερασπιστικά του δικαιώματα. Απευθύνομαι και σε εσάς γιατί είστε γνωστός νομικός. Και τούτο γιατί με βάση την παραπάνω διάταξη της σύμβασης μπορεί να παραβιαστούν οι αρχές της αμεσότητας και προφορικότητας που ισχύουν κατά την αποδεικτική διαδικασία ενώπιον των δικαστηρίων με αποτέλεσμα να μην μπορεί ο κατηγορούμενος να ελέγχει και να αντικρούσει την αξιοπιστία των πληροφοριών, που προέρχονται από την EUROPOL με βάση τις οποίες πιθανά κατηγορείται.

Έβδομον: Το προσωπικό γενικά της EUROPOL απολαμβάνει ιδιαίτερα προνόμια και ασυλίες, γεγονός που καθιστά ανεξέλεγκτη την οποιαδήποτε δραστηριότητά του.

Από όσα προηγήθηκαν γίνεται φανερό και στον πιο δύσπιστο ότι οι δραστηριότητες της EUROPOL κινούνται πολύ πιο πέρα από την αντιμετώπιση της διεθνούς εγκληματικότητας, η οποία άλλωστε αναπτύσσεται σε μεγάλο βαθμό μέσα στο θερμοκήπιο των εφαρμοζόμενων πολιτικών της απελευθέρωσης, της κίνησης κεφαλαίων, προσώπων και υπηρεσιών, της πτώσης των τελωνειακών συνόρων, της αφάρεσης των κοινωνικών κατακτήσεων των εργαζομένων, της διόγκωσης της ανεργίας και της εξαθλίωσης μεγάλων τημάτων των λαών της Ευρώπης. Θέτει σε κίνδυνο θεμελιώδη δικαιώματα κατοχυρώμενα στο Σύνταγμα και σε διεθνείς συμβάσεις που έχει κυρώσει η Ελλάδα, αποτελεί ένα ακόμα βήμα επιβολής αυταρχικών και καταστατικών μέτρων εις βάρος εκείνων που αμφισβητούν ή

και αγωνίζονται ενάντια στις κυρίαρχες πολιτικές που εφαρμόζονται.

Γίατού θέλουμε να καλέσουμε κάθε Βουλευτή να αποτρέψει με την ψήφο του στη Βουλή την κύρωση αυτής της επαίσχυντης πράγματι σύμβασης για την ίδρυση της EUROPOL. Αλλιώς, κύριοι συνάδελφοι, αναλαμβάνετε σοβαρότατες ευθύνες. Δεν είναι η ώρα για χαμόγελα, ούτε για χαριεντισμούς. Πρόκειται για μια πολύ σοβαρή στιγμή, μια από τις πιο σοβαρές και αυτό θα το βρούμε μπροστά μας στην πορεία του.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Δεν υπάρχει άλλος συνάδελφος να διατυπώσει τις αντιρρήσεις του επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης.

Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο για μια σύντομη απάντηση στις αντιρρήσεις που προηγήθηκαν για να ολοκληρώσουμε τη συζήτηση.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΩΜΑΙΟΣ (Υπουργός Δημόσιας Τάξης): Κύριε Πρόεδρε, όποιος θέλησε να διαβάσει όλο το κείμενο της σύμβασης, θα έχει διαπιστώσει ότι αποκλειστικός λόγος αυτής της σύμβασης και αυτής της συνεργασίας είναι η αντιμετώπιση της εγκληματικότητας και ιδιαίτερα του οργανωμένου εγκλήματος. Και όλοι αντιλαμβανόμαστε την ανάγκη μιας διεθνούς συνεργασίας, πολύ περισσότερο που αυτή η συνεργασία επιβάλλεται στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όταν δεν υπάρχουν ανάμεσά μας σύνορα. Αυτό είναι σαφές.

Όσον αφορά την ευαισθησία που διατυπώθηκε από όσους είχαν επιφύλαξη για την προστασία των ατομικών δεδομένων, την ίδια ευαισθησία έχουμε και εμείς και σαν Κυβέρνηση και σαν άτομα. Και δεν νομίζω ότι υπάρχουν λιγότερο ή περισσότερο δημοκράτες εδώ πέρα. Ο καθένας έχει την ιστορία του.

Η ίδια η σύμβαση προβλέπει μια σειρά από άρθρα που προστατεύουν τα προσωπικά δεδομένα. Πέραν τούτου, προβλέπεται εθνική εποπτική αρχή και κοινή εποπτική αρχή. Υπάρχει όμως κάτι πολύ σημαντικό που περιέχεται μέσα. Σε κάθε περίπτωση, και, αναφορικά με τη διαβίβαση πληροφοριών οι εθνικές αρχές δεν υποχρεούνται να παρέχουν πληροφορίες, αντίθετες με το Εθνικό Δίκαιο, το Σύνταγμα και ιδιαίτερα με το νόμο προστασίας δεδομένων. Το τόνισε αυτό και ο κ. Παυλόπουλος. Είναι θέμα αν εμείς ή η όποια κυβέρνηση ή οι όποιες αρχές, εφαρμόζουν όλους αυτούς τους νόμους.

Ο κ. Παυλόπουλος έκανε και μια πρόταση, να περιλάβουμε στο άρθρο μια αναφορά, μια παραπομπή στο νόμο που ψηφίστηκε πέρυσι για την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Εμείς είμαστε πρόθυμοι να ενισχύσουμε ακόμη περισσότερο αυτά που περιλαμβάνονται στη Συνθήκη όσον αφορά την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Δεδομένου όμως ότι, μερικά άρθρα προβλέπουν τη συνεργασία του προέδρου της ανεξάρτητης αρχής προστασίας των προσωπικών δεδομένων, ώστε να μελετήσουμε το θέμα αυτό, κατά την ψήφιση στις επόμενες ημέρες του πρωτοκόλλου που συνοδεύει τη σύμβαση που κυρώνουμε σήμερα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της αρχής του σχεδίου νόμου "Κύρωση της Σύμβασης για την ίδρυση Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (Σύμβαση EUROPOL) δυνάμει του άρθρου Κ.3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση "

Αστυνομικής Υπηρεσίας, (Σύμβαση EUROPOL) δυνάμει του άρθρου Κ3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση".

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο επί της αρχής;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Συνεπώς το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης "Κύρωση της Σύμβασης για την ίδρυση Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας, (Σύμβαση EUROPOL) δυνάμει του άρθρου Κ.3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση" έγινε δεκτό επί της αρχής κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο πρώτο;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Συνεπώς το άρθρο πρώτο έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο δεύτερο;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Συνεπώς το άρθρο δεύτερο έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία.

Το νομοσχέδιο έγινε δεκτό κατ' αρχήν και κατ' άρθρο.

Δεν έχει τροποποιήση, κατά συνέπεια τίθεται σε ψηφοφορία και στο σύνολο.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Σήμερα θα ψηφιστεί και στο σύνολο, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Το επιτρέπει, για να μην πω ότι το επιβάλλει ο Κανονισμός. Όταν δεν υπάρχουν τροποποιήσεις επί των άρθρων, ψηφίζεται και στο σύνολο στην αυτή συνεδρίαση. Είστε παλιός Κοινοβουλευτικός, κύριε Κόρακα, και έπρεπε να το ξέρετε αυτό.

Ερωτάται το Σώμα:

Γίνεται δεκτό το σχέδιο νόμου και στο σύνολο;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Το νομοσχέδιο έγινε δεκτό και στο σύνολο. Συνεπώς, το σχέδιο νόμου "Κύρωση της Σύμβασης για την ίδρυση Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (Σύμβαση EUROPOL) δυνάμει του άρθρου Κ.3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση", έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία, σε μόνη συζήτηση, κατ' αρχήν, κατ' άρθρο και στο σύνολο και έχει ως εξής:

"Κύρωση της Σύμβασης για την ίδρυση Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (Σύμβαση EUROPOL) δυνάμει του άρθρου Κ.3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση "

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, η Σύμβαση για την ίδρυση Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (Σύμβαση EUROPOL), που υπογράφηκε στις Βρυξέλλες στις 26 Ιουλίου 1995, δυνάμει του άρθρου Κ.3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, της οποίας το κείμενο σε πρωτότυπο στην ελληνική γλώσσα έχει ως εξής:

ΣΥΜΒΑΣΗ

ΠΑ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

(ΣΥΜΒΑΣΗ EURCOPOL)

ΔΥΝΑΜΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ Κ.3 ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΠΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ αυτής της Σύμβασης, τα οποία είναι κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΑ στην πρόδη του Συμβουλίου, της ..Ε.Ε.ΚΟ.ΣΤΗΣ έκτης Ιουλίου χίλια εννιακόσια ενενήντα πέντε,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΕΠΙΓΓΝΩΣΗ των επειγόντων προβλημάτων που προκαλούν η τρομοκρατία, η παράνομη διακίνηση ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών και οι άλλες βαρείες μορφές της διεθνώς οργανωμένης εγκληματικότητας,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ ότι είναι αναγκαίο να προαχθεί η αλληλεγγύη και η συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως με την βελτίωση της αστυνομικής συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ ότι, αυτή η πρόσδοση θα καταστήσει δυνατή τη βελτίωση της προστασίας της δημόσιας τάξης και ασφάλειας,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ ότι, στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, της 7ης Φεβρουαρίου 1992, συμφωνήθηκε η δημιουργία Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας (Europol),

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ την απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 29ης Οκτωβρίου 1993, σύμφωνα με την οποία η Europol θα εγκατασταθεί στις Κάτω Χώρες, με έδρα τη Χάγη,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ τον κοινό σκοπό και δή την βελτίωση της αστυνομικής συνεργασίας στον τομέα της τρομοκρατίας, της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών και άλλων σοβαρών μορφών της διεθνώς οργανωμένης εγκληματικότητας, με την διαρκή, ασφαλή και εντατική ανταλλαγή πληροφοριών, μεταξύ της Europol και των εθνικών Υπηρεσιών των κρατών μελών,

ΞΕΙΡΩΝΤΑΣ ως δεδομένο ότι οι άλλες μορφές διμερούς ή πολυμερεςύς συνεργασίας δεν θα θιγούν από τις προβλεπόμενες σ' αυτή την Σύμβαση μορφές συνεργασίας,

ΓΕΓΕΝΙΣΜΕΝΑ ότι και στα πλαίσια της αστυνομικής συνεργασίας πρέπει να δεσμεί ιδιαίτερη προσοχή στην προστασία των δικαιωμάτων του ατόμου και δη στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,

ΕΚΠΙΜΩΝΤΑΣ ότι, η διασποριότητα της Europol, δυνάμει της παρούσας Σύμβασης, δεν θίγει τις αρμοδιότητες των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και ότι η Europol και οι Ευρωπαϊκές Κοινότητες στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν αμοιβαίο συμφέρον να δημιουργήσουν μορφές συνεργασίας, ώστε, θα καταστήσουν εφικτή την αποτελεσματικότερη εκελεστή των νομικών τους,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ως προς τις κατωτέρω διατάξεις :

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ :

Τίτλος I Ιδρυση και περιγραφή καθηκόντων

Άρθρο 1 Ιδρυση

Άρθρο 2 Σκοπός

Άρθρο 3 Αρμοδιότητες

Άρθρο 4 Εθνικές Υπηρεσίες

Άρθρο 5 Αξιωματικοί σύνδεσμοι

Άρθρο 6 Αυτοματοποιημένες συλλογές πληροφοριών

Τίτλος II Σύστημα πληροφοριών

Άρθρο 7 Δημιουργία συστήματος πληροφοριών

Άρθρο 8 Περιεχόμενο του συστήματος πληροφοριών

Άρθρο 9 Δικαίωμα πρόσβασης στο σύστημα πληροφοριών

Τίτλος III Αρχεία δεδομένων εργασίας προς ανάλυση

Άρθρο 10 Συλλογή, επεξεργασία και χρήση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

- Άρθρο 11 Ευρετηριακό σύστημα
- Άρθρο 12 Κανονισμός για τη σύσταση αρχείων δεδομένων
- Τίτλος IV Κοινές διατάξεις για την επεξεργασία των πληροφοριών
- Άρθρο 13 Υποχρέωση ενημέρωσης
- Άρθρο 14 Προστασία δεδομένων
- Άρθρο 15 Ευθύνη προστασίας των δεδομένων
- Άρθρο 16 Σύνταξη εκθέσεων
- Άρθρο 17 Ρύθμιση χρήσης
- Άρθρο 18 Διαβίβαση δεδομένων προς τρίτα κράτη και αρχές
- Άρθρο 19 Δικαιώματα πρόσωπας
- Άρθρο 20 Διόρθωση και διαγραφή δεδομένων
- Άρθρο 21 Προθεσμίες αποθήκευσης και διαγραφής δεδομένων από τα αρχεία
- Άρθρο 22 Διαπήρηση και διόρθωση δεδομένων που περιέχονται σε φακέλλους
- Άρθρο 23 Εθνική Εποπτική αρχή
- Άρθρο 24 Κοινή εποπτική αρχή
- Άρθρο 25 Ασφάλεια δεδομένων

Τίτλος V Νομικό καθεστώδει, Οργάνωση και Δημοσιονομικές διαπάνεις

Άρθρο 26 Ικανότητα δικαίου

Άρθρο 27 Όργανα της Europol

Άρθρο 28 Διοικητικό Συμβούλιο

Άρθρο 29 Διευθυντής

Άρθρο 30 Προσωπικό

Άρθρο 31 Υποχρέωση εχεμύθειας

Άρθρο 32 Υποχρέωση τηρήσεως του απορρήτου και εχεμύθειας

Άρθρο 33 Γλώσσες

Άρθρο 34 Ενημέρωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Άρθρο 35 Προϋπολογισμός

Άρθρο 36 Έλεγχος λογαριασμών

Άρθρο 37 Συμφωνία περί της έδρας

Τίτλος VI Ευθύνη και νομική προστασία

Άρθρο 38 Ευθύνη λόγω παράνομης ή λανθασμένης επεξεργασίας δεδομένων

Άρθρο 39 Λοιπή ευθύνη

Άρθρο 40 Ρύθμιση διαφορών και αντιδικιών

Άρθρο 41 Προνόμια και ασυλίες

Τίτλος VII Τελικές διατάξεις

Άρθρο 42 Σχέσεις προς τρίτα κράτη και αρχές

Άρθρο 43 Τροποποίηση της Σύμβασης

Άρθρο 44 Επιφυλάξεις

Άρθρο 45 Έναρξη ισχύος της Σύμβασης

Άρθρο 46 Προσχώρηση νέων κρατών μελών

Άρθρο 47 Θεματοφύλακας

Παράρτημα Παράρτημα που προβλέπεται στο άρθρο 2

Δηλώσεις

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ

ΑΡΘΡΟ 1

ΙΔΡΥΣΗ

1. Τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφεξής καλούμενα "κράτη μέλη", ιδρύουν με την παρούσα σύμβαση Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία, καλούμενη εφεξής "Europol".
2. Η Europol συνδέεται σε κάθε κράτος μέλος με μία μόνον εθνική Υπηρεσία που θα συσταθεί ή θα ορισθεί σε κάθε κράτος μέλος σύμφωνα με το άρθρο 4.

ΑΡΘΡΟ 2

ΣΚΟΠΟΣ

1. Η Europol σκοπό έχει, στο πλαίσιο της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών, δυνάμει του άρθρου Κ.1 σημείο 9 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και βάσει των προβλεπομένων σ' αυτήν την Σύμβαση ιετρων, να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών και την συνεργασία τους κατά την πρόληψη και την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών και όλων σοβαρών μορφών διεθνούς εγκληματικότητας, εφόσον υφίστανται συγκεκριμένες ενδείξεις για την ύπαρξη εγκληματικής δομής ή οργάνωσης και εφόσον οι αναφερθείσες μορφές εγκληματικότητας θίγουν δύο ή περισσότερα κράτη μέλη, κατά τρόπον ώστε, λαμβάνοντας υπόψη την έκταση, τη βαρύτητα και τις επιπτώσεις των αξιοποίηντων πράξεων, να επιβάλλεται η κοινή δράση των κρατών μελών.

2. Για τη σταδιακή επίτευξη των σκοπών, των αναφερόμενων στην παράγραφο 1, η Europol θα έχει κατ'αρχάς ως αποστολή την πρόληψη και την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών, των πυρηνικών και ραδιενεργών ουσιών, των κυκλωμάτων λαθρομετανάστευσης, της εμπορίας ανθρώπων, του εμπορίου κλαπέντων οχημάτων.

Το αργότερο δύσι έτη μετά την έναρξη :σχύος της παρούσας σύμβασης η Europol θα ασχοληθεί επίσης με τις διαπραχθείσες ή δυνάμενες να διαπραχθούν αξιόποινες πράξεις στα πλαίσια τρομοκρατικών δραστηριοτήτων που θίγουν τη ζωή, την σωματική ακεραιότητα και την ελευθερία των προσώπων, καθώς και την περιουσία. Το Συμβούλιο δύναται να αποφασίσει, ομόφωνα, και σύμφωνα με τη διαδικασία του Τίτλου VI της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, ότι θα αναθέσει στην Europol την αντιμετώπιση αυτών των τρομοκρατικών δραστηριοτήτων πριν από τη λήξη της προθεσμίας.

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα, σύμφωνα με τη διαδικασία του Τίτλου VI της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, δύναται να αναθέσει στην Europol αρμοδιότητες για άλλες μορφές εγκληματικότητας που αναφέρονται στο παράρτημα της παρούσας Σύμβασης ή για ειδικές πτυχές αυτών των μορφών εγκληματικότητας. Πριν να αποφανθεί το Συμβούλιο, αναθέτει στο Διοικητικό Συμβούλιο να προετοιμάσει την απόφασή του και να εκθέσει κυρίως τις σχετικές επιπτώσεις επί του προϋπολογισμού της Europol καθώς και επί του προσωπικού της.

3. Η αρμοδιότητα της Europol για ορισμένη μορφή εγκληματικότητας ή για τις συγκεκριμένες εκφάνσεις μιας μορφής εγκληματικότητας περιλαμβάνει συγχρόνως :

- 1) Τη νομιμοποίηση χρημάτων σχετιζομένων με αυτές τις μορφές εγκληματικότητας ή με τις συγκεκριμένες εκφάνσεις τους,
- 2) Τις συνάφεις προς αυτές αξιόποινες πράξεις.

Θεωρούνται συναφείς και λαμβάνονται υπ'όψη σύμφωνα με τις λεπτομέρειες που διευκρινίζονται στα άρθρα 8 και 10 :

- οι αξιόποινες πράξεις με σκοπό την απόκτηση των μέσων για την τέλεση των πράξεων που εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιότητας της Europol,

- οι αξιώσιμες πράξεις με σκοπό τη διευκόλυνση ή την ολοκλήρωση της εκτέλεσης των πράξεων που εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιότητας της *Europol*,
  - οι αξιώσιμες πράξεις με σκοπό την εξασφάλιση της απομονώσιας των πράξεων που εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιότητας της *Europol*.
4. Αρμόδιες αρχές κατά την έννοια της παρούσας Σύμβασης είναι οι υφιστάμενες σε όλα τα κράτη μέλη δημόσιες υπηρεσίες, εφόσον αυτές είναι σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, αρμόδιες για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εγκληματικότητας.
5. Ως παράνομη διακίνηση ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών κατά την έννοια των παραγράφων 1 και 2, νοούνται οι αξιώσιμες πράξεις, οι οποίες απαριθμούνται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά της παράνομης εμπορίας ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών, της 20ής Δεκεμβρίου 1988, και στις διατάξεις που τροποποιούν ή αντικαθιστούν αυτή τη Σύμβαση.

ΑΡΘΡΟ 3

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

1. Στα πλαίσια του σκοπού που ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 η *Europol* ασκεί κατά προτεραιότητα τα εξής καθήκοντα :
  - 1) διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών,
  - 2) συλλέγει, συνθέτει και αναλύει στοιχεία και πληροφορίες,
  - 3) μέσω των εθνικών Υπηρεσιών που ορίζονται στο άρθρο 4, ανακοινώνει αμελλητί στις αρμόδιες εθνικές αρχές των κρατών μελών τις πληροφορίες που τις αφορούν και τις ενδεχόμενες ενδείξεις συνάφειας μεταξύ αξιώσιμων πράξεων,

- 4) διευκολύνει τη διεξαγωγή ερευνών στα κράτη μέλη, διαβιβάζοντας στις εθνικές Υπηρεσίες όλες τις ενδεδειγμένες προς τούτο πληροφορίες,
- 5) πηρεί αυτοματοποιημένες συλλογές πληροφοριών που περιέχουν δεδομένα, σύμφωνα με τα άρθρα 8, 10 και 11.
2. Προκειμένου να βελτιωθεί, μέσω των εθνικών Υπηρεσιών, η συνεργασία και η αποτελεσματικότητα των αρμόδιων εθνικών αρχών των κρατών μελών στα πλαίσια του σκοπού της σύμφωνα με το άρθρο 2. παράγραφος 1, η Ευροποι ασκεί περαιτέρω τα εξής καθήκοντα :
- 1) εμβαθύνει τις ειδικές γνώσεις που χρησιμοποιούν κατά τις έρευνές τους οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών και προσφέρει συμβουλές στις έρευνες αυτές,
  - 2) διαβιβάζει στρατηγικές πληροφορίες, προκειμένου να διευκολύνει και να προωθήσει την αποτελεσματική και ορθολογική χρήση των διαθέσιμων σε εθνικό επίπεδο πόρων κατά τις επιχειρησιακές δραστηριότητες,
  - 3) καταρτίζει γενικές εκθέσεις για την πρόοδο των εργασιών.
3. Περαιτέρω, η Ευροποι, δύναται στα πλαίσια του σκοπού που ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 και ανάλογα με το δυναμικό προσωπικού, τις δημοσιονομικές της δυνατότητες καθώς και τα δρια που θέτει το Διοικητικό συμβούλιο, να επικουρεί τα κράτη μέλη δίδοντας συμβουλές και διεξάγοντας έρευνες, στους τομείς :
- 1) εκπαίδευσης των μελών των αρμόδιων υπηρεσιών,
  - 2) οργάνωσης και εξοπλισμού των εν λόγω υπηρεσιών,
  - 3) μεθόδων πρόληψης της εγκληματικότητας,
  - 4) των εγκληματολογικών, τεχνικών, επιστημονικών καθώς και ανακριτικών μεθόδων.

ΑΡΘΡΟ 4

ΕΘΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

1. Κάθε κράτος μέλος συνιστά ή ορίζει μια εθνική Υπηρεσία στην οποία ανατίθεται η άσκηση των καθηκόντων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο.
2. Η εθνική Υπηρεσία αποτελεί τη μοναδική Υπηρεσία-σύνδεσμο μεταξύ της Europol και των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών. Οι σχέσεις μεταξύ της εθνικής Υπηρεσίας και των αρμόδιων αρχών διέπονται από τα εκάστοτε εθνικά δίκαια, και κυρίως από τους συνταγματικούς του κανόνες.
3. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν την άσκηση των καθηκόντων της εθνικής Υπηρεσίας και, ιδίως, την πρόσβαση αυτής της Υπηρεσίας στα κατάλληλα εθνικά δεδομένα.
4. Καθήκον των εθνικών Υπηρεσιών είναι :
  - 1) να παρέχουν στην Europol, με δική τους πρωτοβουλία, τα στοιχεία και τις πληροφορίες που απαιτούνται για την άσκηση των καθηκόντων της,
  - 2) να απαντούν στις απήσεις παροχής πληροφοριών, στοιχείων και συμβουλών της Europol,
  - 3) να τηρούν ενημερωμένα στοιχεία και πληροφορίες,
  - 4) να αξιοποιούν και να διανέμουν τα στοιχεία και τις πληροφορίες προς τις αρμόδιες αρχές, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο,
  - 5) να ζητούν από την Europol συμβουλές, στοιχεία, πληροφορίες και αναλύσεις,

- 6) να διαβιβάζουν πληροφορίες στην Europol προκειμένου αυτές να αποθηκευθούν στις αυτοματοποιημένες συλλογές πληροφοριών,
  - 7) να μεριμνούν ώστε η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της Europol και των ίδιων να γίνεται συννόμως.
5. Υπό την επιφύλαξη της άσκησης των εμπειριοτήτων των κρατών μελών, διότι ορίζονται στο άρθρο Κ.2, παράγραφος 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η εθνική Υπηρεσία δεν είναι υποχρεωμένη να διεβιβάσει σε μια συγκεκριμένη πορίττωση, τις προβλεπόμενες από την παράγραφο 4 σημεία 1, 2 και 3, καθώς επίσης και από τα άρθρα 8 και 10 πληροφορίες και στοιχεία, εφόσον η διαβίβαση αυτή :
- 1) θίγει βασικά εθνικά συμφέροντα στον τομέα της ασφάλειας, ή
  - 2) επιβαρύνει την επιτυχή έκβαση μιας διεξαγόμενης έρευνας ή την ασφάλεια ενός προσώπου,
  - 3) αφορά στοιχεία προερχόμενα από τις υπηρεσίες πληροφοριών ή από ειδικές δραστηριότητες παροχής στοιχείων για θέματα κρατικής ασφάλειας.
6. Τα έξοδα των εθνικών Υπηρεσιών, από την επικοινωνία με την Europol, βαρύνουν τα κράτη μέλη και, με εξαίρεση τα έξοδα για τη διασύνδεση, δεν βαρύνουν την Europol.
7. Εφόσον είναι αναγκαίο, οι διευθυντές των εθνικών Υπηρεσιών συνεδριάζουν προκειμένου να επικουρήσουν την Europol με τις συμβουλές τους.

ΑΡΘΡΟ 5

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ-ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

1. Οι εθνικές Υπηρεσίες αποστέλλουν τουλάχιστον έναν αξιωματικό-σύνδεσμο στην Europol. Ο αριθμός των αξιωματικών-συνδέσμων, οι οποίοι δύνανται να αποσταλούν στην Europol από κάθε κράτος μέλος, καθορίζεται με ομόφωνη απόφαση του Διοικητικού συμβουλίου· αυτή η απόφαση μπορεί να τροποποιηθεί σπαστεδήποτε με ομόφωνη απόφαση του Διοικητικού συμβουλίου. Υπό την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων της παρούσας Σύμβασης, οι υπαλλήλοι αυτοί υπάγονται στο εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους αποστολής.
2. Οι αξιωματικοί-σύνδεσμοι είναι εντεταλμένοι από τις εθνικές τους Υπηρεσίες, να εκπροσωπούν τα συμφέροντα των υπηρεσιών αυτών εντός της Europol, σύμφωνα προς το εθνικό δίκαιο του αποστέλλοντος κράτους μέλους και προμένων των ισχουσών για την λειτουργία της Europol διατάξεων.
3. Υπό την επιφύλαξη των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 4, οι αξιωματικοί-σύνδεσμοι υποβοηθούν, στα πλαίσια των σκοπών που καθορίζονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1, την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εθνικών Υπηρεσιών που τους απέστειλαν και της Europol κυρίως:
  - 1) διαβιβάζοντας προς την Europol πληροφορίες των εθνικών Υπηρεσιών που τους απέστειλαν,
  - 2) διεβιβάζοντας περαιτέρω πληροφορίες της Europol προς τις αποστέλλασες εθνικές Υπηρεσίες, και
  - 3) συνεργαζόμενοι με τους υπαλλήλους της Europol, ενημερώνοντας και δίδοντας τους συμβουλές κατά την ανάλυση των πληροφοριών που αφορούν το αποστέλλαν κράτος μέλος.
4. Συγχρόνως, οι αξιωματικοί-σύνδεσμοι συμβάλλουν, σύμφωνα με το εθνικό τους δίκαιο και στα πλαίσια των στόχων του άρθρου 2 παράγραφος 1, στην ανταλλαγή πληροφοριών, που προέρχονται από τις εθνικές Υπηρεσίες και στον συντονισμό των μέτρων που συνεπάγεται κάτι τέτοιο.

5. Εφόσον κάτι τέτοιο είναι απαραίτητο για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους, σύμφωνα με την παρ. 3, οι αξιωματικοί-σύνδεσμοι δικαιούνται να συμβουλεύονται τα αρχεία, σύμφωνα με τις κατάλληλες διατάξεις που θίευκρινίζονται στα οικεία άρθρα.
6. Το άρθρο 25 ισχύει αναλόγως για την δραστηριότητα των αξιωματικών-συνδέσμων.
7. Υπό την επιφύλαξη άλλων διατάξεων της παρούσας Σύμβασης τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των αξιωματικών συνδέσμων έναντι της Europol, καθορίζονται ομόφωνα από το Διοικητικό συμβούλιο.
8. Οι αξιωματικοί σύνδεσμοι απολαύουν των αναγκαίων για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους προνομίων και ασυλιών σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 41.
9. Η Europol θέτει δωρεάν στη διάθεση των κρατών μελών, για τη δραστηριότητα των εκάστοτε αξιωματικών-συνδέσμων, τους αναγκαίους χώρους στο κτίριο της Europol. Όλα τα περαπέρα έξοδα που αποστολής των αξιωματικών-συνδέσμων βαρύνουν τα αποστέλλοντα κράτη μέλη. Το αυτό ισχύει και για τα έξοδα εξοπλισμού των αξιωματικών-συνδέσμων, εφόσον το Διοικητικό συμβούλιο δεν συστήσει ομόφωνα παρέκκλιση, ανάλογα με την συγκεκριμένη περίπτωση, στα πλαίσια της κατάρτισης του προϋπολογισμού της Europol.

ΑΡΘΡΟ 6

ΑΥΤΟΜΑΤΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΣΥΜΟΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

1. Η Europol πρετεί αυτοματοποιημένες συλλογές πληροφοριών, οι οποίες αποτελούνται από τα εξής στοιχεία:
  - 1) το προβλεπόμενο στο άρθρο 7 σύστημα πληροφοριών, το οποίο έχει περιορισμένο και άκριβώς καθορισμένο περιεχόμενο, από το οποίο καταδεικνύονται αμέσως οι υπάρχουσες στα κράτη μέλη και στην Europol πληροφορίες,

- 2) τα προβλεπόμενα στο άρθρο 10 αρχεία δεδομένων εργασίας, κυμαίνουσας διάρκειας, τα οποία δημιουργούνται προκειμένου να υποστούν ανάλυση και περιέχουν λεπτομερείς πληροφορίες, και
  - 3) το ευρετηριακό σύστημα, το οποίο περιλαμβάνει αποκλειστικά και μόνον λήμματα από τα προς ανάλυση αρχεία δεδομένων, που προβλέπονται στην παράγραφο 2 και σύμφωνα με τις λεπτομέρειες του άρθρου 11.
2. Το αυτοματοποιημένο σύστημα συλλογών πληροφοριών που τηρεί η Ευρωρο ζεν επιτρέπεται, σε καμμία περίπτωση, να είναι συνδεδεμένο με άλλα συστήματα αυτοματοποιημένης επεξεργασίας πληγ του συστήματος αυτοματοποιημένης επεξεργασίας πληροφοριών των εθνικών Υπηρεσιών.

ΤΙΤΛΟΣ II

ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

ΑΡΘΡΟ 7

ΔΗΜΙΟΥΡΠΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

1. Για την εκπλήρωση των καθηκόντων της η Europol δημιουργεί και τηρεί ένα αυτοματοποιημένο σύστημα πληροφοριών. Σ' αυτό το σύστημα, το οποίο τροφοδοτείται απ' ευθείας από τα κράτη μέλη, τα οποία εκπροσωπούνται από τις εθνικές Υπηρεσίες και τους αξιωματικούς συνδέσμους, στα πλαίσια των εθνικών τους διαδικασιών αλλά και από την Europol, όσον αφορά τα δεδομένα που παρέχουν τα τρίτα κράτη και αρχές καθώς και τα προκύπτοντα από αναλύσεις δεδομένα, έχουν απ' ευθείας πρόσβαση για να το συμβουλεύονται, οι εθνικές Υπηρεσίες, οι αξιωματικοί σύνδεσμοι, ο διευθυντής, οι αναπληρωτές διευθυντές και οι δεόντως εξουσιοδοτημένοι υπάλληλοι της Europol.

Όσον αφορά τα πρόσωπα που προβλέπονται στο άρθρο 8 παράγραφος 1, σημείο 2, η άμεση πρόσβαση των εθνικών Υπηρεσιών στο σύστημα πληροφοριών, περιορίζεται μόνον στα στοιχεία ταυτόπιτας που προβλέπει το άρθρο 8, παράγραφος 2. Για τις ανάγκες μιας συγκεκριμένης έρευνας, οι εθνικές Υπηρεσίες έχουν πρόσβαση στο σύνολο των δεδομένων κατόπιν απήσεως και μέσω των αξιωματικών συνδέσμων.

2. Η Europol :

- 1) είναι αρμόδια για την πήρηση των διατάξεων σχετικά με την συνεργασία και την λειτουργία του συστήματος πληροφοριών, και
- 2) είναι υπεύθυνη για την ενδεδειγμένη λειτουργία του συστήματος πληροφοριών από τεχνική και λειτουργική άποψη. Η Europol λαμβάνει κυρίως όλα τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσει ότι τα μέτρα, τα οποία μνημονεύονται στα άρθρα 21 και 25 σε σχέση με το σύστημα πληροφοριών, εκτελούνται δεόντως.

3. Η εθνική Υπηρεσία κάθε κράτους μέλους είναι υπεύθυνη για την επικοινωνία με το σύστημα πληροφοριών. Είναι αρμόδια ιδίως για τα μέτρα ασφαλείας, κατά το άρθρο 25, που εφαρμόζονται στις χρησιμοποιούμενες εγκαταστάσεις επεξεργασίας δεδομένων στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους, την εξέταση κατά το άρθρο 21 και, εφόσον αυτό απαρείται, σύμφωνα με τις νομοθετικές, ρυθμιστικές και διοικητικές διατάξεις και διαδικασίες αυτού του κράτους μέλους, κατά τα λοιπά αρμόδια για την ενδεδειγμένη εφαρμογή αυτής της Σύμβασης σε κάθε άλλο τομέα.

ΑΡΘΡΟ 8

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

1. Στο σύστημα πληροφοριών της Europol επιτρέπεται να αποθηκεύονται, να μεταβάλλονται και να χρησιμοποιούνται δεδομένα τα οποία είναι απαραίτητα για την εκπλήρωση των καθηκόντων της Europol, εκτός από τα δεδομένα που αφορούν συναφείς αξιόποινες πράξεις, σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο. Τα εισαχθέντα δεδομένα αφορούν :

- 1) πρόσωπα, τα οποία σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους είναι ύποπτα ότι διέπραξαν ή συνήργησαν σε αξιόποινη πράξη, για την οποία, σύμφωνα με το άρθρο 2, είναι αρμόδια η Europol ή τα οποία καταδικάσθηκαν λόγω της διαπράξεως μιας τέτοιας αξιόποινης πράξης,
- 2) πρόσωπα σχετικά με τα οποία ορισμένα σοβαρά γεγονότα, δικαιολογούν, κατά το εθνικό δίκαιο, την πιθανολόγηση ότι θα διαπράξουν αξιόποινες πράξεις, για τις οποίες, σύμφωνα με το άρθρο 2 είναι αρμόδια η Europol.

2. Τα προσωπικά δεδομένα κατά την παράγραφο 1 επιτρέπεται να περιέχουν μόνον τα ακόλουθα στοιχεία :

- 1) επώνυμο, κύριο δόνομα, ονόματα και ενδεχομένως ψευδώνυμα,
- 2) ημερομηνία και τόπο γέννησης,
- 3) ιθαγένεια,
- 4) φύλο,
- 5) εφόσον απαρτείται, άλλα ειδικά χαρακτηριστικά για την εξακρίβωση της ταυτότητας, κυρίως δε τα ίδιαίτερα αμετάβλητα φυσικά χαρακτηριστικά.

3. Όταν πρόκειται για προσωπικά δεδομένα παράλληλα προς τα δεδομένα κατά την παράγραφο 2 και την μνεία της Europol ή της εισάγουσας τα δεδομένα εθνικής Υπηρεσίας, επιτρέπεται σύμφωνα με την παράγραφο 1, να αποθηκεύονται στο σύστημα πληροφοριών, να μεταβάλλονται και να χρησιμοποιούνται τα ακόλουθα επιπρόσθετα στοιχεία :

- 1) οι παραβάσεις, κατηγορίες διάπραξης αξιόποινης πράξης, ο χρόνος και τόπος τελέσεως,
- 2) τα μέσα τελέσεως ή τα δυνάμενα να χρησιμοποιηθούν προς τούτο,
- 3) οι αρμόδιες για την πήρηση του φακέλλου Υπηρεσίες και τα σχετικά κωδικά στοιχεία,
- 4) η υποψία συμμετοχής σε εγκληματική οργάνωση,
- 5) οι καταδίκες, εφ'όσον αφορούν αξιόποινες πράξεις που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Europol κατά το άρθρο 2.

Τα δεδομένα αυτά επιτρέπεται επίσης να αποθηκεύονται ακόμα και αν δεν αναφέρονται ακόμα σε κάποιο πρόσωπο. Εφόσον η ίδια η Europol εισάγει τα στοιχεία, προσθέτει εκτός από τον κωδικό της, ένδειξη, για το αν τα στοιχεία διαβιβάστηκαν από τρίτους ή συνιστούν αποτέλεσμα ιδίας αναλύσεως.

4. Οι συμπληρωματικές πληροφορίες που αφορούν τις κατηγορίες προσώπων που προβλέπει η παράγραφος 1, και τις οποίες διαθέτουν η Ευροποίη και οι εθνικές Υπηρεσίες, μπορούν να ανακοινωθούν, κατόπιν αιτήσεως, προς τις εθνικές Υπηρεσίες και την Ευροποίη. Όσον αφορά τις εθνικές Υπηρεσίες, η ανακοίνωση αυτή πραγματοποιείται τηρουμένων των διατάξεων του εθνικού τους δικαίου.

Καθ'ήν περίπτωση αυτές οι συμπληρωματικές πληροφορίες αφορούν μία ή περισσότερες συναφείς αξιόποινες πράξεις, από τις οριζόμενες στο άρθρο 2, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, τα σχετικά δεδομένα που είναι αποθηκευμένα στο σύστημα πληροφοριών, συνοδεύονται από ένδειξη που φανερώνει την ύπαρξη αυτών των συναφών αξιόποινων πράξεων, ώστε οι εθνικές υπηρεσίες και η Ευροποίη να μπορούν να ανταλλάσσουν πληροφορίες όσον αφορά τις συναφείς αξιόποινες πράξεις.

5. Αν ανασταλεί οριστικώς η εκκρεμής διαδικασία κατά του ενδιαφερομένου ή αν ο ενδιαφερόμενος απαλλαγεί, τότε τα δεδομένα, για τα οποία εξεδόθη η απόφαση αυτή πρέπει να διαγραφούν.

ΑΡΘΡΟ 9

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

1. Μόνον οι εθνικές Υπηρεσίες, οι αξιωματικοί-σύνδεσμοι, και ο διευθυντής, οι αναπληρωτές διευθυντές και οι δεόντως εξουσιοδοτημένοι υπάλληλοι της Ευροποίης έχουν δικαίωμα να εισάγουν αμέσως και να ανακτούν δεδομένα από το σύστημα πληροφοριών. Η ανάκτηση δεδομένων επιτρέπεται, εφόσον αυτό είναι στη συγκεκριμένη περίπτωση αναγκαίο για την εκπλήρωση συγκεκριμένων καθηκόντων και πραγματοποιείται σύμφωνα με τις νομοθετικές, ρυθμιστικές και διοικητικές διατάξεις και διαδικασίες της ανακτώσας Υπηρεσίας, εκτός αν ορίζουν διαφορετικά συμπληρωματικές διατάξεις αυτής της Σύμβασης.

2. Μόνον η Υπηρεσία, η οποία έχει εισαγάγει δεδομένα, επιπρέπεται να τα μεταβάλει, διορθώσει ή διαγράψει. Αν μια Υπηρεσία έχει ενδείξεις ότι δεδομένα, κατά το άρθρο 8 παράγραφος 2, είναι ανακριβή, ή εάν επιθυμεί να τα συμπληρώσει, πληροφορεί αμέσως την εισάγουσσα Υπηρεσία, η οποία υποχρεούται να εξετάσει αμελλητί την πληροφορία αυτή και εφόσον επιβάλλεται, να μεταβάλει, να συμπληρώσει, να διορθώσει ή να διαγράψει πάραυτα τα δεδομένα αυτά. Εάν έχουν αποθηκευθεί για κάποιο πρόσωπο δεδομένα, κατά το άρθρο 8 παράγραφος 3, τότε οποιαδήποτε Υπηρεσία μπορεί να εισαγάγει συμπληρωματικά, περαιτέρω δεδομένα κατά το άρθρο 8 παράγραφος 3. Εάν τα δεδομένα αυτά παρουσιάζουν προφανείς αντιφάσεις, τότε οι ενδιαφερόμενες Υπηρεσίες συνεννοούνται μεταξύ τους. Εάν μια Υπηρεσία έχει την πρόθεση για διαγράψει εξ'ολοκλήρου δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία έχει εισαγάγει η ίδια κατά το άρθρο 8 παράγραφος 2, για δε το πρόσωπο αυτό έχουν αποθηκευθεί δεδομένα από άλλη Υπηρεσία κατά το άρθρο 8 παράγραφος 3, τότε η ευθύνη περί προστασίας των δεδομένων κατά το άρθρο 15 παράγραφος 1 και το δικαίωμα μεταβολής, συμπλήρωσης, διόρθωσης και διαγραφής των εν λόγω δεδομένων κατά το άρθρο 8 παράγραφος 2, βαρύνει την Υπηρεσία, η οποία τελευταία εισήγαγε στοιχεία κατά το άρθρο 8 παράγραφος 3 για το πρόσωπο αυτό. Η Υπηρεσία, η οποία προτίθεται να προβεί στη διαγραφή, ενημερώνει επ'αυτού την Υπηρεσία στην οποία μετακυλίεται η ευθύνη για την προστασία των δεδομένων.
3. Την ευθύνη για τα επιπρεπτό της ανάκτησης, εισαγωγής και μεταβολής δεδομένων του συστήματος πληροφοριών φέρει η ανακτώσα, εισάγουσσα ή μεταβάλουσσα Υπηρεσία, της οποίας η εξακρίβωση πρέπει να είναι δυνατή. Η διαβίβαση των πληροφοριών μεταξύ των εθνικών Υπηρεσιών και των αρμοδίων αρχών των κρατών μελών διέπεται από το εθνικό δίκαιο.

ΤΙΤΛΟΣ III

ΑΡΧΕΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣ ΑΝΑΛΥΣΗ

ΑΡΘΡΟ 10

**ΣΥΛΛΟΓΗ, ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ**

I. Εφόσον κάτι τέτοιο είναι απαραίητο για την πραγματοποίηση των προβλεπόμενων στο άρθρο 2 ταράγραφος 1 στόχων, η EUROPOL δύναται να αποθηκεύει, να μεταβάλλει και να χρησιμοποιεί σε άλλα ψρυχεία δεδομένων, εκτός από τα δεδομένα μη προσωπικού χαρακτήρα και δεδομένα σχετικά με ξειόποινες πράξεις που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της EUROPOL, σύμφωνα με το άρθρο 2, ταράγραφος 2, συμπεριλαμβανομένων και των δεδομένων που αφορούν τις συναφείς αξιόποινες τράξεις, που προβλέπονται στο άρθρο 2, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο και οι οποίες θα υποστούν συγκεκριμένες εργασίες ανάλυσης και αφορούν :

- 1) τα πρόσωπα που προβλέπει το άρθρο 8, παράγραφος 1,
- 2) πρόσωπα τα οποία ενδέχεται να είναι μάρτυρες σε έρευνες περί των εν λόγω αξιόποινων πράξεων ή με την ευκαιρία της συνακόλουθης ποινικής διώξεως,
- 3) πρόσωπα τα οποία υπήρξαν θύματα μιας των εν λόγω αξιόποινων πράξεων ή για τα οποία υπάρχουν ενδείξεις ότι θα μπορούσαν να είναι θύματα μιας τέτοιας αξιόποινης πράξης,
- 4) πρόσωπα επαφής και συνοδείας, καθώς και
- 5) πρόσωπα που δύνανται να παράσχουν πληροφορίες για τις εν λόγω αξιόποινες πράξεις.

Η συλλογή, αποθήκευση και επεξεργασία των δεδομένων που απαριθμούνται στα άρθρο 6, πρώτη φράση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης, της 28ης Ιανουαρίου 1981, περί της προστασίας των ατόμων κατά της αυτοματοποιημένης επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, επερχεται μόνον εφ'όσον είναι απολύτως αναγκαίες για την εξυπηρέτηση του σκοπού του οικείου αρχείου και εφ'όσον αυτά τα δεδομένα συμπληρώνουν άλλα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που είχαν καταχωρηθεί σ'αυτό το αρχείο. Απαγορεύεται η επιλογή συγκεκριμένης κατηγορίας προσώπων, κατά περιβάση των ανωτέρω σκοπιμοτήτων και βάσει μόνον των δεδομένων του άρθρου 6, πρώτη φράση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης, της 28ης Ιανουαρίου 1981.

Το Συμβούλιο θεσπίζει ομόφωνα, σύμφωνα με την διαδικασία που προβλέπει ο τίτλος VI της Συνθήκης για την ΕΕ, τους κανόνες εφαρμογής σχετικά με τα αρχεία που προετοίμασε το Διοικητικό Συμβούλιο, οι οποίοι διευκρινίζουν κυρίως τις ενδείξεις που αφορούν τις κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που προβλέπει το παρόν άρθρο και τις διατάξεις που αφορούν την προστασία αυτών των δεδομένων και τον εσωτερικό έλεγχο της χρήστης τους.

2. Αυτά τα αρχεία αποτελούνται από δεδομένα προς ανάλυση η οποία ορίζεται ως η συλλογή, η επεξεργασία ή η χρήση των δεδομένων προς υποβοήθηση της εγκληματολογικής έρευνας. Κάθε σχέδιο ανάλυσης συνεπάγεται τη σύσταση ομάδας ανάλυσης στην οποία συμμετέχουν οι κάτωθι, σύμφωνα με τα καθήκοντα και τις αποστολές που καθορίζονται στα άρθρα 3, παράγραφος 1 και 2 και το άρθρο 5 παράγραφος 3 :

- 1) Οι αρμόδιοι για τις αναλύσεις και λοιποί υπάλληλοι της EUROPOL, που ορίζονται από τη διεύθυνση της EUROPOL. Μόνον οι αρμόδιοι για τις αναλύσεις είναι εντεταλμένοι να εισάγουν και να ανακτούν τα δεδομένα προς και από το οικείο αρχείο.
- 2) Οι αξιωματικοί σύνδεσμοι και/ή οι εμπειρογνώμονες των κρατών μελών από τους οποίους προέρχονται οι πληροφορίες ή τους οποίους αφορά η ανάλυση, κατά την έννοια της παραγράφου 6.
3. Ύστερα από αίτηση της EUROPOL ή με δική τους πρωτοβουλία οι εθνικές Υπηρεσίες διαβιβάζουν, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 4, παράγραφος 5 στην Europol όλες τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την εκπλήρωση των καθηκόντων της κατά το άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 2. Τα κράτη μέλη διαβιβάζουν τα δεδομένα μόνον εφόσον αυτά επιπρέπεται να τύχουν επεξεργασίας, κατά το εκάστοτε εθνικό τους δίκαιο για την πρόληψη, την καταπολέμηση ή την ανάλυση αξιοποίησης πράξεων.

Ανάλογα με το βαθμό ευαισθησίας τους, τα δεδομένα που προέρχονται από τις εθνικές Υπηρεσίες, μπορούν να διαβιβασθούν στις ομάδες ανάλυσης απευθείας και με όλα τα κατάλληλα μέσα, με την μεσολάβηση ή όχι των οικείων αξιωματικών - συνδέσμων.

4. Εάν εκτός των πληροφοριών κατά την παράγραφο 3, απαιτούνται περαιπέρω στοιχεία για την εκπλήρωση των καθηκόντων της EUROPOL, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 2, η EUROPOL μπορεί να ζητήσει :

- 1) από τις Ευρωπαϊκές Κοινόπτερες και τους δημιουργηθέντες δυνάμει των κοινοτικών Συνθηκών οργανισμούς δημοσίου δικαίου,
- 2) από άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου, στα πλαίσια της ΕΕ,
- 3) από οργανισμούς, οι οποίοι υφίστανται δυνάμει συμφωνίας μεταξύ δύο ή περισσοτέρων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- 4) από τρίτα κράτη,
- 5) από διεθνείς οργανώσεις και τους υπαγόμενους σ' αυτές οργανισμούς δημοσίου δικαίου,
- 6) από άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου, οι οποίοι υφίστανται δυνάμει συμφωνίας μεταξύ δύο ή περισσοτέρων κρατών, καθώς και
- 7) από την Διεθνή Οργάνωση εγκληματολογικής Αστυνομίας,

τη διαβίβαση των αντιστοίχων πληροφοριών με κάθε ενδεδειγμένο μέσο. Η Europol δύναται επίσης να δεχτεί πληροφορίες υπό τους ίδιους όρους και με τον ίδιο τρόπο, από τις διάφορες αυτές αρχές με δική τους πρωτοβουλία. Το Συμβούλιο θεσπίζει ομοφώνως τους σχετικούς κανόνες, τους οποίους οφείλει να λάβει υπόψη της η Europol, σύμφωνα με τη διαδικασία του τίτλου VI της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και αφού λάβει τη γνώμη του Διοικητικού συμβουλίου.

5. Εφόσον παρέχεται το δικαίωμα στην Europol, δυνάμει όλων συμφωνιών, να συμβουλεύεται αυτομάτως άλλα συστήματα πληροφοριών, μπορεί η Europol να ανακτά κατ' αυτόν τον τρόπο δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο για την εκπλήρωση των καθηκόντων της κατά το άρθρο 3 παρ. 1 σημείο 2.

6. Σε περίπτωση που η ανάλυση είναι γενική και έχει στρατηγικό χαρακτήρα, λαμβάνουν πλήρως γνώση των αποτελεσμάτων όλα τα κράτη μέλη μέσω των αξιωματικών-συνδέσμων και/ή των εμπειρογνωμόνων και δη με την κοινοποίηση εκθέσεων που εκπονεί η Europol.

Εάν η ανάλυση αφορά ειδικές περιπτώσεις, οι οποίες δεν αφορούν όλα τα κράτη μέλη και έχει λεπτουργικό σκοπό, συμμετέχουν σ' αυτήν οι εξής εκπρόσωποι των κρατών μελών :

- 1) εκείνοι από τους οποίους έχουν προέλθει οι πληροφορίες και οι οποίοι προκάλεσαν την απόφαση για την δημιουργία του αρχείου των προς ανάλυση δεδομένων, ή όσοι θίγονται αμέσως από τις πληροφορίες αυτές καθώς και εκείνοι τους οποίους η ομάδα ανάλυσης προσκάλεσε εκ των υστέρων να συνεργασθούν διότι οι εν λόγω πληροφορίες τους αφορούν επίσης.
- 2) εκείνοι οι οποίοι, συμβουλευόμενοι το ευρετηριακό σύστημα, διεπίστωσαν ότι είναι ανάγκη να λάβουν γνώση, προβάλουν δε την ανάγκη αυτή υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην παράγραφο 7.

7. Οι εξουσιοδοτημένοι αξιωματικοί σύνδεσμοι προβάλουν την ανάγκη να λάβουν γνώση. Κάθε κράτος μέλος διορίζει και εξουσιοδοτεί περιορισμένο αριθμό εκπροσώπων, διαβιβάζει δε τον σχετικό κατάλογο στο Διοικητικό συμβούλιο.

Για να οιηρίζει το αίτημα του να λάβει γνώση, κατά την έννοια της παραγράφου 6, ο αξιωματικός σύνδεσμος προσκομίζει έγγραφη απιστολογική έκθεση, θεωρημένη από την ιεραρχική αρχή στην οποία υπάγεται στη χώρα του και η οποία κοινοποιείται σε όλους τους συμμετέχοντες στην ανάλυση. Κατ' αυτόν τον τρόπο συμμετέχει πλήρως στην διεξαγόμενη ανάλυση.

Σε περίπτωση που υπάρχουν αντιρρήσεις στα πλαίσια της ομάδας ανάλυσης, η πλήρης συμμετοχή του αξιωματικού-συνδέσμου αναβάλλεται μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας συμφιλίωσης, η οποία είναι δυνατόν να ακολουθήσει τρείς διαδοχικές φάσεις :

- 1) οι συμμετέχοντες στην ανάλυση καταβάλουν προσπάθειες να συμφωνήσουν με τον αξιωματικό σύνδεσμο, ο οποίος ζήτησε να λάβει γνώση. Η ανώτατη προθεσμία που έχουν στην διάθεσή τους οι συμμετέχοντες είναι οκτώ ημέρες,
  - 2) εάν η διαφωνία εξακολουθεί να υφίσταται, οι προϊστάμενοι των οικείων εθνικών Υπηρεσιών καθώς και η διεύθυνση της Europol συνέρχονται εντός τριών ημερών,
  - 3) στην περίπτωση που η διαφωνία εξακολουθεί, οι εκπρόσωποι των ενδιαφερομένων μερών στο Διοικητικό συμβούλιο της EUROPOL συνέρχονται εντός οκτώ ημερών. Εάν το οικείο κράτος μέλος δεν παύσει προβάλον το αίτημά του να λάβει γνώση, η πλήρης συμμετοχή καθίσταται ενεργή μετά από συναινετική απόφαση.
8. Το κράτος μέλος, το οποίο διαβιβάζει κάποιο δεδομένο στην EUROPOL, είναι και ο μόνος κριτής του βαθμού και της διαβάθμισης της ευαισθησίας του. Η διάδοση ή η λεπτουργική εκμετάλλευση ενός δεδομένου προς ανάλυση εξαρτάται από την συμφωνία των συμμετεχόντων στην ανάλυση. Ένα κράτος μέλος, το οποίο προσχωρεί σε διεξαγόμενη ανάλυση δεν μπορεί να διασύνει και να εκμεταλλευθεί τα δεδομένα χωρίς την συγκατάθεση των κρατών μελών που άρχισαν την ανάλυση.

ΑΡΘΡΟ 11

ΕΥΡΕΤΗΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

1. Η Europol δημιουργεί ευρετηριακό σύστημα δεδομένων που είναι αποθηκευμένα στα αρχεία που προβλέπονται στο άρθρο 10 παράγραφος 1.

2. Δικαίωμα πρόσβασης στο ευρετηριακό σύστημα έχουν, ο διευθυντής, οι αναπληρωτές διευθυντές, οι δεόντως εξουσιοδοτημένοι υπάλληλοι της Europol και οι αξιωματικοί-σύνδεσμοι. Το ευρετηριακό σύστημα πρέπει να έχει τέτοια μορφή, ώστε να αποκαλύπτει σαφώς στον αξιωματικό σύνδεσμο που το συμβουλεύεται, και βάσει των δεδομένων τα οποία συμβουλεύεται, ότι τα αρχεία τα οποία προβλέπονται στα άρθρα 6 παράγραφος 1.2 και 10 παράγραφος 1 περιλαμβάνουν πληροφορίες που αφορούν το κράτος μέλος καταγωγής του.

Η πρόσβαση των αξιωματικών-συνδέσμων στο ευρετηριακό σύστημα καθορίζεται έτσι ώστε να είναι δυνατόν μεν να ευρεθεί κατά πόσον μια πληροφορία είναι αποθηκευμένη ή όχι, αλλά να μην είναι δυνατόν να γίνονται συσχετίσεις ή να συναχθούν άλλα συμπεράσματα που αφορούν το περιεχόμενο των αρχείων.

3. Το Διοικητικό συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα, καθορίζει τις λεπτομέρειες διαμόρφωσης του ευρετηριακού συστήματος.

ΑΡΘΡΟ 12

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΣΤΑΣΗ ΑΡΧΕΙΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

1. Για κάθε αυτοματοποιημένο αρχείο προσωπικών δεδομένων, το οποίο τηρεί για την εκπλήρωση των καθηκόντων της, σύμφωνα με το άρθρο 10, η Europol υποχρεώνεται να καθορίζει με συστατικό κανονισμό, ο οποίος χρειάζεται την έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου τα ακόλουθα :

- 1) την ανομασία του αρχείου,
- 2) το αντικείμενο του αρχείου,
- 3) τον κύκλο προσώπων σχετικά με τα οποία αποθηκεύονται δεδομένα,
- 4) τη φύση των προς αποθήκευση δεδομένων, και ενδεχομένως τα απολύτως απαραίτητα δεδομένα μεταξύ των απαριθμουμένων στο άρθρο 6, πρώτη φράση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης, της 28ης Ιανουαρίου 1981,

- 5) τη φύση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που επιτρέπουν την πρόσβαση στο σύνολο του αρχείου,
- 6) την διαβίβαση ή εισαγωγή των προς αποθήκευση δεδομένων,
- 7) τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία έχουν αποθηκευθεί στο αρχείο, μπορούν να διαβιβασθούν και δη προς ποιούς αποδέκτες και βάσει ποιές διαδικασίες,
- 8) τις προθεσμίες εξέτασης και αποθήκευσης των δεδομένων,
- 9) τον τρόπο σύνταξης των πρωτοκόλλων.

1 κοινή εποπτική αρχή που προβλέπεται στο άρθρο 24, ειδοποιείται αμέσως από τον διευθυντή της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την πρόθεση δημιουργίας ενός τέτοιου αρχείου και δέχεται την κοινοποίηση του φακέλλου, ροκειμένου, να διατυπώσει, υπ' υπόψη του Διοικητικού συμβουλίου, όλες τις παραπρήσεις που θεωρεί παραίητες.

. Εάν λόγω του κατεπείγοντος δεν είναι δυνατή η έγκριση του Διοικητικού συμβουλίου, που προβλέπεται στην παράγραφο 1, ο διευθυντής δύναται - ιδία πρωτοβουλία ή κατόπιν απήσεως των διαφερομένων κρατών-μελών να αποφασίσει, με τη δέουσα απιολογία, τη δημιουργία αρχείου δομένων. Περί αυτού ενημερώνει ταυτοχρόνως τα μέλη του Διοικητικού συμβουλίου. Η διαδικασία της ιραγράφου 1 πρέπει τότε να κινηθεί αμελλητί και να ολοκληρωθεί το συντομότερο δυνατόν.

ΤΙΤΛΟΣ IV

ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΑ ΤΗΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

ΑΡΘΡΟ 13

ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Η Europol ενημερώνει αμελλητί τις εθνικές Υπηρεσίες, και εφόσον αυτές το ζητήσουν, τους αξιωματικούς συνδέσμους τους, για τις πληροφορίες οι οποίες αφορούν το κράτος τους καθώς και για ενδεχόμενες ενδείξεις συνάφειας μεταξύ αξιοποίησης πράξεων, για τις οποίες είναι αρμόδια η Europol, κατά το άρθρο 2. Επιτρέπεται επίσης να διαβιβάζονται πληροφορίες και ενδείξεις για άλλες αξιόποινες πράξεις βαρύνουσας σημασίας, για τις οποίες έλαβε γνώση η Europol, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της.

ΑΡΘΡΟ 14

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

- Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει, το αργότερο μέχρι την έναρξη ισχύος της παρούσας Σύμβασης και στα πλαίσια εφαρμογής της, τα απαραίτητα εθνικά μέτρα για την επίτευξη ενός επιπέδου προστασίας της επεξεργασίας των αποθηκευμένων στα αρχεία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τουλάχιστον ισοδύναμου με αυτό που απορρέει από την εφαρμογή των αρχών της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης της 28ης Ιανουαρίου 1981 και, λαμβανομένης υπόψη της Σύστασης αριθ. R (87) 15 της Επιτροπής των Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, της 17ης Σεπτεμβρίου 1987 για τη χρήση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την άστυνομία.

2. Η διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που προβλέπεται από την παρούσα Σύμβαση θα είναι δυνατή μόνον όταν τεθούν σε ισχύ στο έδαφος των εκάστοτε κρατών μελών τα οποία αφορά η διαβίβαση, οι διατάξεις περί προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που προβλέπονται στην παράγραφο 1.

3. Κατά τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η Europol τηρεί τις αρχές της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης, της 28ης Ιανουαρίου 1981 και της Σύστασης αριθ. R (87) 15 της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης της 17ης Σεπτεμβρίου 1987.

Η Europol τηρεί αυτές τις αρχές επίσης και για τα μη αυτοματοποιημένα δεδομένα, τα οποία διαθέτει υπό μαρφή αρχείου και δη για κάθε διαρθρωμένο σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία είναι προστά σύμφωνα με καθορισμένα κριτήρια.

ΑΡΘΡΟ 15

ΕΥΘΥΝΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

1. Υπό την επιφύλαξη όλων διατάξεων της παρούσας Σύμβασης, η ευθύνη για τα δεδομένα που πηρούνται στις υπηρεσίες της Europol και κυρίως όσον αφορά το νόμιμο χαρακτήρα της συλλογής, της διαβίβασης προς την Europol και της εισαγωγής τους καθώς και η ακρίβεια, η ενημέρωση των δεδομένων και ο έλεγχος του χρόνου διατήρησής τους βαρύνει :

- 1) το κράτος μέλος που εισήγαγε ή διαβίβασε τα δεδομένα,
- 2) την Europol, όσον αφορά τα δεδομένα που της διεβίβασαν τρίτοι ή που προκύπτουν από τις εργασίες ανάλυσης της Europol.

2. Άλλωστε, υπό την επιφύλαξη άλλων διατάξεων της παρούσας Σύμβασης, η Europol ευθύνεται για όλα τα δεδομένα που λαμβάνει και επεξεργάζεται, είτε αυτά περιλαμβάνονται στο σύστημα πληροφοριών, που προβλέπει το άρθρο 8, είτε στα προς ανάλυση αρχεία δεδομένων που προβλέπονται στο άρθρο 10 ή στο ευρετηριακό σύστημα που προβλέπει το άρθρο 11, ή στα αρχεία που προβλέπονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 14.
3. Η Europol αποθηκεύει τα δεδομένα κατά τρόπο που να μπορεί να εξακριβωθεί το κράτος μέλος ή ο τρίτος, μέσω του οποίου διαβιβάσθηκαν τα δεδομένα ή να αναγνωρισθεί αν αυτά συνιστούν αποτέλεσμα αναλύσεων της Europol.

ΑΡΘΡΟ 16

ΣΥΝΤΑΞΗ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

Η Europol συντάσσει εκθέσεις, κατά μέσο όρο τουλάχιστον για κάθε δέκατη αίτηση που αφορά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα - και για κάθε αίτηση που πραγματοποιείται στα πλαίσια του συστήματος πληροφοριών κατά το άρθρο 7 - προκειμένου να ελέγχει τον νόμιμο χαρακτήρα της. Τα δεδομένα που περιέχονται στις εκθέσεις επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν σπό την Europol και τις αναφερόμενες στα άρθρα 23 και 24 εποπτικές αρχές μόνο για τους προαναφερθέντες σκοπούς και πρέπει να διαγράφονται μετά από έξι μήνες, εκτός εάν εξακολουθούν να είναι αναγκαία για τους τρέχοντες ελέγχους. Οι περαιτέρω λεπτομέρειες ρυθμίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο, μετά από ακρόαση της κοινής εποπτικής αρχής.

ΑΡΘΡΟ 17

ΡΥΘΜΙΣΗ ΧΡΗΣΗΣ

1. Η διαβίβαση ή χρήση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που ανακτώνται από το σύστημα πληροφοριών, το ευρετηριακό σύστημα ή τα λοιπά αρχεία των προς ανάλυση δεδομένων ή των δεδομένων που έχουν ανακοινωθεί με κάθε άλλο κατάλληλο μέσο, επιτρέπεται μόνον στις αρχές των κρατών μελών οι οποίες είναι αρμόδιες για την πρόληψη και καταπολέμηση της εγκληματικότητας, η οποία εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Europol καθώς και των άλλων βαρέων μορφών εγκληματικότητας.

Η χρήση των προβλεπόμενων στο πρώτο εδάφιο δεδομένων πραγματοποιήται τηρουμένης της νομοθεσίας του κράτους μέλους στο οποίο υπάγονται οι Υπηρεσίες που τα χρησιμοποιήσαν.

Η Europoi δύναται να χρησιμοποιήσει τα δεδομένα που προβλέπει η παράγραφος 1, μόνον προς εξυπηρέτηση των καθηκόντων που προβλέπονται στο άρθρο 3.

2. Εάν, για ορισμένα δεδομένα, το αποστέλλον κράτος μέλος ή το τρίτο κράτος ή αρχή που προβλέπει η παράγραφος 4 του άρθρου 10, δήλωσαν ότι τα δεδομένα αυτά υπόκεινται, σ' αυτό το Κράτος μέλος ή το τρίτο κράτος ή αρχή, σε ειδικούς περιορισμούς χρήσης, οι περιορισμοί αυτοί πρέπει να γίνουν σεβαστοί και από τον χρήστη, εκτός ειδικών περιπτώσεων κατά τις οποίες το εθνικό δίκαιο υποχρεώνει σε παρέκκλιση από τους περιορισμούς χρήσης, υπέρ των δικαστικών αρχών, των νομοθετικών οργάνων ή οποιασδήποτε άλλης ανεξάρτητης αρχής που προβλέπει η νομοθεσία, στην οποία έχει ανατεθεί ο έλεγχος των αρμοδίων εθνικών Υπηρεσιών, κατά την έννοια της παραγράφου 4 του άρθρου 2. Σ' αυτή την περίπτωση, επιπρέπεται η χρήση των δεδομένων μόνον αφού προηγουμένως ζητηθεί η γνώμη του αποστέλλοντος κράτους, του οποίου τα συμφέροντα και οι απόψεις πρέπει να ληφθούν κατά το δυνατόν υπόψη.
3. Η χρήση των δεδομένων για άλλους σκοπούς ή από αρχές άλλες από τις προβλεπόμενες στο άρθρο 2 της παρούσας Σύμβασης, επιπρέπεται μόνον αφού προηγουμένως το εγκρίνει το κράτος μέλος που διαβίβασε τα δεδομένα, εφόσον βεβαίως το επιπρέπει η εθνική του νομοθεσία.

ΑΡΘΡΟ 18

ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣ ΤΡΙΤΑ ΚΡΑΤΗ ΚΑΙ ΑΡΧΕΣ

1. Η Europoi μπορεί να διαβιβάσει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που έχει αποθηκεύσει προς τρίτα κράτη και αρχές τρίτων κρατών κατά την έννοια του άρθρου 10 παράγραφος 4, και υπό τους όρους της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου, εφόσον :
  - 1) τούτο είναι αναγκαίο σε επιμέρους περιπτώσεις για την πρόληψη και καταπολέμηση αξιοποίινων πράξεων για τις οποίες είναι αρμόδια η Europoi κατά το άρθρο 2,

- 2) τα κράτη μέλη ή οι αρχές αυτές εγγυώνται πν παροχή επαρκούς προστασίας δεδομένων, και
- 3) τούτο επιτρέπεται σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις κατά την έννοια της παραγράφου 2.
2. Το Συμβούλιο, λαμβάνοντας υπόψη τις περιστάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 3, καθορίζει αμόφωνα και κατά τη διαδικασία που προβλέπεται στον Τίτλο VI της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση γενικούς κανόνες για τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την Europol προς τα τρίτα κράτη και αρχές, κατά την έννοια του άρθρου 10, παράγραφος 4. Το Διοικητικό συμβούλιο προετοιμάζει την απόφαση του Συμβουλίου και ζητά τη γνώμη της κοινής εποπτικής αρχής, που προβλέπεται στο άρθρο 24.
3. Η επάρκεια του επιπέδου προστασίας που παρέχουν τα τρίτα κράτη και αρχές, κατά την έννοια του άρθρου 10 παράγραφος 4, κρίνεται λαμβάνοντας υπόψη όλες τις περιστάσεις, οι οποίες παίζουν ρόλο κατά τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Λαμβάνονται υπόψη ιδίως :
- 1) η φύση των δεδομένων,
  - 2) ο προορισμός τους,
  - 3) η διάρκεια της προβλεπόμενης επεξεργασίας, καθώς
  - 4) οι γενικές ή ειδικές διατάξεις που ισχύουν για τα τρίτα κράτη και αρχές κατά την έννοια του άρθρου 10 παράγραφος 4.
4. Εάν τα εν λόγω δεδομένα διαβιβάσπηκαν στην Europol από κράτος μέλος, η Europol, μπορεί να τα διαβιβάσει προς τρίτα κράτη ή αρχές μόνον κατόπιν συμφωνίας του κράτους μέλους. Το κράτος μέλος δύναται να δώσει την προς τούτο προηγούμενη συναίνεσή του, η οποία μπορεί να είναι ή όχι γενική και ανακλητή ανά πάσα στιγμή.

Εάν τα δεδομένα δεν διαβιβάστηκαν από κράτος μέλος, η Europol βεβαιώνεται ότι η διαβίβασή τους :

- 1) δεν θέτει σε κίνδυνο την ενδεδειγμένη εκπλήρωση των καθηκόντων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα ενός κράτους μέλους,
- 2) δεν θέτει σε κίνδυνο τη δημόσια τάξη και ασφάλεια ενός κράτους μέλους ούτε προκαλεί ενδεχομένως όλλως πως μειονεκτήματα για τα συμφέροντά του.

5. Η Europol φέρει την ευθύνη για το επιτρεπτό της διαβίβασης. Η Europol συντάσσει πρακτικό για την διαβίβαση και την απίστευτη της. Η διαβίβαση επιτρέπεται μόνον όταν ο αποδέκτης συναινεί στο ότι τα δεδομένα θα χρησιμοποιηθούν για το σκοπό για τον οποίο διαβιβάστηκαν. Τούτο δεν συμβαίνει όταν πρόκειται για διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που καθιστά αναγκαία αίτηση της Europol.

6. Εφόσον η διαβίβαση κατά την παράγραφο 1 αφορά απόρρητες πληροφορίες, η διαβίβαση επιτρέπεται μόνον εφόσον υπάρχει συμφωνία περί προστασίας του απορρήτου μεταξύ Europol και του αποδέκτη.

ΑΡΘΡΟ 19

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ

1. Κάθε πρόσωπο που επιθυμεί να ασκήσει το δικαίωμά του να συμβουλευθεί τα δεδομένα που το αφορούν και τα οποία είναι αποθηκευμένα στην Europol ή να τα επαληθεύσει, δύναται να απευθύνει προς τούτο δωρεάν αίτηση σε κράτος μέλος της επιλογής του, ενώπιον της αρμόδιας εθνικής αρχής, η οποία διαβιβάζει αμελλητί την αίτηση στην Europol και ειδοποιεί τον απούντα ότι θα τύχει αμέσου απαντήσεως από την Europol.
2. Η Europol επεξεργάζεται πλήρως την αίτηση εντός τριών μηνών από τότε που την έλαβε η αρμόδια εθνική αρχή του κράτους μέλους.

3. Το δικαίωμα κάθε προσώπου να έχει πρόσβαση στα δεδομένα που το αφορούν ή να τα επαληθεύσει, ασκείται προσυμένης της νομοθεσίας του κράτους μέλους ενώπιον του οποίου το προέβαλε, λαμβανομένων υπόψη των εξής διατάξεων :

Όταν η νομοθεσία του κράτους μέλους, στο σπειρού υποβλήθηκε η αίτηση προβλέπει την ανακοίνωση των δεδομένων, τότε αυτή αποκλείεται εφ'όσον κάτι τέτοιο είναι απαραίτητο :

- 1) για την ενδεδειγμένη εκπλήρωση των καθηκόντων της Europol,
- 2) για την προστασία της ασφάλειας των κρατών μελών και της δημόσιας τάξης εν γένει ή την καταπολέμηση αξιόποινων πράξεων,
- 3) για την προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών τρίτων,

και ως εκ τούτου το συμφέρον του θιγμένου από την ανακοίνωση των δεδομένων προσώπου πρέπει να υποχωρήσει.

4. Το δικαίωμα ανακοίνωσης ασκείται προσυμένης της παραγράφου 3, σύμφωνα με τις εξής διαδικασίες :

- 1) Όσον αφορά τα δεδομένα που έχουν ενσωματωθεί στο σύστημα πληροφοριών που ορίζεται στο άρθρο 8, η ανακοίνωσή τους αποφασίζεται μόνον εφόσον το κράτος μέλος, το οποίο εισήγαγε τα δεδομένα και τα αμέσως ενδιαφερόμενα από την ανακοίνωση των δεδομένων κράτη μέλη, είχαν προηγουμένως την ευκαιρία να γνωστοποιήσουν την θέση τους, η οποία μπορεί να συνίσταται και σε άρνηση της ανακοίνωσης. Τα ανακοινώσιμα δεδομένα καθώς και οι λεπτομέρειες για την ανακοίνωσή τους γνωστοποιούνται από το κράτος μέλος που εισήγαγε τα δεδομένα.
- 2) Όσον αφορά τα δεδομένα που έχουν ενσωματωθεί από την Europol στο σύστημα πληροφοριών, τα κράτη μέλη που θίγονται άμεσα από την ανακοίνωση αυτή, πρέπει να έχουν προηγουμένως την ευκαιρία να γνωστοποιήσουν την θέση τους, η οποία μπορεί να συνίσταται και σε άρνηση της ανακοίνωσης.

- 3) Όσον αφορά τα δεδομένα που έχουν ενσωματωθεί στα προς ανάλυση αρχεία δεδομένων εργασίας, που ορίζονται στο άρθρο 10, η ανακοίνωσή τους προϋποθέτει την συναίνεση της Europol και των κρατών που συμμετέχουν στην ανάλυση κατά την ένωση του άρθρου 10, παρ. 2 και του ή των κρατών μελών που θίγονται άμεσα από την ανακοίνωση αυτή.

Όταν ένα ή περισσότερα κράτη μέλη ή η Europol αντιτίθενται στην ανακοίνωση που αφορά τα δεδομένα, η Europol γνωστοποιεί στον αιτούντα ότι προέβη στην σχετική επαλήθευση χωρίς να του παράσχει ενδείξεις, από τις οποίες μπορεί να αποκαλυφθεί αν ο αιτών είναι γνωστός ή όχι.

5. Το δικαίωμα επαλήθευσης ασκείται σύμφωνα με τις εξής διαδικασίες :

Όταν το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο δεν προβλέπει ανακοίνωση σχετική προς τα δεδομένα, ή εάν πρόκειται για απλή αίτηση επαλήθευσης, η Europol προβαίνει στην επαλήθευση σε στενό συντονισμό με τις οικείες εθνικές αρχές, και γνωστοποιεί στον αιτούντα ότι προέβη στην επαλήθευση, χωρίς να του παράσχει ενδείξεις από τις οποίες μπορεί να αποκαλυφθεί αν ο αιτών είναι γνωστός ή όχι.

6. Στην απάντησή της σε αίτηση επαλήθευσης ή πρόσβασης στα δεδομένα, η Europol ενημερώνει τον αιτούντα ότι σε περίπτωση που η απάντηση δεν τον ικανοποιήσει, δικαιούται να προσφύγει στην κοινή εποπτική αρχή. Ο αιτών δικαιούται επίσης να προσφύγει στην κοινή εποπτική αρχή, εφ'όσον δεν εδόθη απάντηση στην αίτησή του εντός της προθεσμίας που προβλέπεται από το παρόν άρθρο.

7. Εάν ο αιτών καταθέσει προσφυγή ενώπιον της κοινής εποπτικής αρχής, που προβλέπεται στο άρθρο 24, τότε εκείνη τον ενημερώνει σχετικά.

Όταν η προσφυγή αφορά ανακοίνωση σχετική προς δεδομένα που έχουν εισαχθεί από κράτος μέλος στο σύστημα πληροφοριών, η κοινή εποπτική αρχή λαμβάνει την απόφασή της σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους, στο οποίο κατετέθη η αίτηση. Η κοινή εποπτική αρχή λαμβάνει προηγουμένως την γνώμη της εθνικής εποπτικής αρχής ή της αρμόδιας δικαιοδοτικής αρχής του κράτους μέλους από το οποίο προέρχονται τα δεδομένα. Ή μία ή η άλλη αρχή προβαίνουν στην αναγκαία επαλήθευση, προκειμένου κυρίως να διαπιστωθεί κατά πόσον η αρνητική απάντηση εδόθη σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 3 και 4, 10 εδάφιο του παρόντος άρθρου. Σ' αυτή την περίπτωση, η απόφαση, η οποία μπορεί να συνίσταται και σε άρνηση, λαμβάνεται από την κοινή εποπτική αρχή σε στενό συντονισμό με την εθνική εποπτική αρχή ή την αρμόδια δικαιοδοτική αρχή.

Όταν η προσφυγή αφορά ανακοίνωση δεδομένων που έχουν εισαχθεί από την Europol, στο σύστημα πληροφοριών ή δεδομένων που είναι αποθηκευμένα στα προς ανάλυση αρχεία δεδομένων εργασίας, και σε περίπτωση κατά την οποία η Europol ή ένα κράτος μέλος αντιτίθενται επιμόνως στην ανακοίνωση αυτή, τότε η κοινή εποπτική αρχή μπορεί να παρακάμψει την αντίθεση αυτή, μόνον με πλειοψηφία των δύο τρίτων των μελών της και αφού ακούσει προηγουμένως την Europol ή το κράτος μέλος. Εάν δεν επιτευχθεί αυτή η πλειοψηφία, η κοινή εποπτική αρχή ανακοινώνει στον προσφεύγοντα ότι προέβη στην επαλήθευση, χωρίς να του παράσχει ενδείξεις, από τις οποίες να του αποκαλύπτεται κατά πόσο είναι ή όχι γνωστός.

Όταν η προσφυγή αφορά την επαλήθευση δεδομένων που έχουν εισαχθεί από κράτος μέλος στο σύστημα πληροφοριών, η κοινή εποπτική αρχή, εξακριβώνει κατά πόσον πραγματοποιήθηκε ορθώς η αναγκαία επαλήθευση, σε στενό συντονισμό με την εθνική εποπτική αρχή του κράτους μέλος που εισήγαγε τα δεδομένα. Η κοινή εποπτική αρχή γνωστοποιεί στον προσφεύγοντα ότι προέβη στην επαλήθευση, χωρίς να του παράσχει ενδείξεις από τις οποίες να προκύπτει κατά πόσον αυτός είναι γνωστός ή όχι.

Όταν η προσφυγή αφορά την επαλήθευση δεδομένων που έχουν εισαχθεί από την Europol στο σύστημα πληροφοριών ή δεδομένων που έχουν αποθηκευθεί στα προς ανάλυση αρχεία δεδομένων εργασίας, η κοινή εποπτική αρχή εξακριβώνει κατά πόσον η Europol πραγματοποίησε ορθώς την απαραίτητη επαλήθευση. Η κοινή εποπτική αρχή γνωστοποιεί στον προσφεύγοντα ότι προέβη στην επαλήθευση, χωρίς να του παράσχει ενδείξεις, οι οποίες μπορούν να αποκαλύψουν εάν είναι γνωστός ή δχλ.

8. Οι ως άνω διατάξεις εφαρμόζονται κατ'αναλογία, και στα μη αυτοματοποιημένα δεδομένα που διαθέτει η Europol υπό μορφή αρχείων και δη σε κάθε διαρθρωμένο σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία είναι προστά σύμφωνα με καθορισμένα κριτήρια.

ΑΡΘΡΟ 20

ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΓΡΑΦΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

1. Αν διαπιστώθει ότι τα δεδομένα που έχουν αποθηκευθεί από την Europol, τα οποία της διαβιβάσθηκαν από τρίτα κράτη ή αρχές ή προέρχονται από τις δραστηριότητές της που αφορούν την ανάλυση είναι ανακριβή ή ότι έχουν εισαχθεί ή αποθηκευθεί κατά παράβαση της παρούσας Σύμβασης, η Europol υποχρεούται να διορθώσει ή να διαγράψει τα δεδομένα αυτά.
2. Εάν τα λανθασμένα ή αντιβαίνοντα προς τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης δεδομένα, εισήχθησαν απ'ευθείας από τα κράτη μέλη προς την Europol, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να τα διορθώσουν ή να τα διαγράψουν σε συνεννόηση με την Europol. Εάν τα λάθη των δεδομένων που [Εάν τα λανθασμένα δεδομένα διαβιβάσθηκαν διάλλους κατάλληλου μέσου ή] παρέχουν τα κράτη μέλη οφεύλονται σε λανθασμένη ή αντιβαίνουσα προς τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης διαβίβαση ή εάν προέρχονται από λανθασμένη ή αντιβαίνουσα προς τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης, εισαγωγή, λήψη υπόψη ή αποθήκευση εκ μέρους της Europol τότε η Europol υποχρεούται να τα διορθώσει ή να τα διαγράψει σε συνεννόηση με τα οικεία κράτη μέλη.

3. Στις περιπτώσεις των παραγράφων 1 και 2 όλοι οι αποδέκτες των δεδομένων αυτών ενημερώνονται αμελλητί, και υποχρεούνται να προβούν επίσης στη διόρθωση ή διαγραφή αυτών των δεδομένων.
4. Κάθε πρόσωπο δικαιούται να ζητήσει από την Europol την διόρθωση ή την διαγραφή δεδομένων που το αφορούν.

Η Europol ενημερώνει τον αιτώντα ότι προέβη στη διόρθωση ή διαγραφή των δεδομένων που τον αφορούν. Εάν ο αιτών δεν ικανοποιηθεί από την απάντηση της Europol, ή αν δεν λάβει απάντηση, εντός προθεσμίας τριών μηνών, μπορεί να προσφύγει στην κοινή εποπτική αρχή.

ΑΡΘΡΟ 21

ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΓΡΑΦΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΑ ΑΡΧΕΙΑ

1. Δεδομένα περιεχόμενα σε αρχεία αποθηκεύονται στην Europol καθόσο χρονικό διάσπημα είναι αυτό αναγκαίο για την εκπλήρωση των καθηκόντων της. Το αργότερο τρία έτη μετά την αποθήκευση των δεδομένων επανεξετάζεται η σκοπιμότητα της περαπέρα αποθήκευσή τους. Η επαλήθευση και διαγραφή των δεδομένων που είναι αποθηκευμένα στο σύστημα πληροφοριών πραγματοποιείται από την εισάγουσα Υπηρεσία. Η επαλήθευση και διαγραφή των δεδομένων που έχουν αποθηκευθεί στα λοιπά αρχεία της Europol πραγματοποιείται από την Europol. Τρεις μήνες πριν από την παρέλευση της προθεσμίας κατά την οποία επανεξετάζεται η σκοπιμότητα της διαπήρησης των δεδομένων, η Europol ειδοποιεί αυτομάτως τα κράτη μέλη περί αυτού.
2. Κατά τη διεξαγωγή της επαλήθευσης οι Υπηρεσίες που προβλέπονται στην παράγραφο 1, εδάφια 3 και 4, μπορούν να αποφασίσουν ότι τα δεδομένα θα διαπήρηθούν έως την επόμενη επαλήθευση, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο για την εκπλήρωση των καθηκόντων της Europol. Εάν δεν ληφθεί απόφαση για την περαπέρα διαπήρηση των δεδομένων, αυτά διαγράφονται αυτομάτως.

3. Η αποθήκευση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν τα πρόσωπα, που προβλέπονται στο άρθρο 10 πγρ. 1, πρώτο εδάφιο, σημείο 1, δεν μπορεί να υπερβαίνει συνολικά τα τρία έτη. Η προθεσμία αρχίζει να τρέχει, κάθε φορά εκ νέου, την ημέρα κατά την οποία επήλθε το τελευταίο γεγονός, το οποίο οδήγησε στην αποθήκευση δεδομένων περί του προσώπου αυτού. Η ανάγκη της περαιτέρω διαπήρησης εξετάζεται επησίως, η δε εξέταση αυτή πρέπει να αποδεικνύεται εγγράφως.
4. Εάν ένα κράτος μέλος διαγράψει από τα εθνικά του αρχεία δεδομένα, τα οποία έχει διαβιβάσει στην Europol και τα οποία έχουν αποθηκευθεί στα λοιπά αρχεία της Europol, την ενημερώνει σχετικά. Η Europol στην περίπτωση αυτή διαγράφει τα δεδομένα αυτά, εκτός εάν η Europol, βασιζόμενη σε πληροφορίες, τις οποίες δεν έχει το διαβιβάζον κράτος μέλος εξακολουθεί να ενδιαφέρεται για αυτά. Η Europol γνωστοποιεί τη διαπήρηση της αποθήκευσης των δεδομένων αυτών στο αντίστοιχο κράτος μέλος.
5. Η διαγραφή παραλείπεται εφόσον θα εθίγοντο προστατευτέα συμφέροντα του ενδιαφερομένου. Στην περίπτωση αυτή τα δεδομένα μπορεί να χρησιμοποιηθούν μόνο με τη συγκατάθεση του ενδιαφερομένου.

ΑΡΘΡΟ 22

ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΝΤΑΙ ΣΕ ΦΑΚΕΛΛΟΥΣ

1. Εάν διαπιστωθεί ότι το σύνολο ενός φακέλλου ή ότι δεδομένα, περιεχόμενα σ' αυτόν τον φάκελλο της Europol, δεν είναι πλέον αναγκαία για την εκπλήρωση των καθηκόντων της ή ότι αυτές οι πληροφορίες στο σύνολό τους αντιβαίνουν προς την παρούσα Σύμβαση, τότε ο φάκελλος ή τα εν λόγω δεδομένα πρέπει να καταστραφούν. Εφόσον ο φάκελλος ή τα εν λόγω δεδομένα δεν έχουν πράγματι καταστραφεί, πρέπει να αναγραφεί στο φάκελλο ένδειξη για την απαγόρευση οιασδήποτε χρησιμοποίησης.

Ο φάκελλος δεν καταστρέφεται εάν πιθανολογείται ότι η καταστροφή του θα έθιγε νόμψα συμφέροντα του προσώπου το οποίο αφορούν τα δεδομένα. Σ' αυτήν την περύπτωση, πρέπει να αναγραφεί στο φάκελλο η ίδια ένδειξη για την απαγόρευση οιασδήποτε χρησιμοποίησης αυτού του φακέλλου.

2. Εάν διαπιστωθεί ότι τα δεδομένα που περιέχονται σε φάκελλους της Europol είναι λανθασμένα η Europol υποχρεούται να τα διορθώσει.

3. Ο θιγόμενος από φάκελλο της Europol δύναται να απαιτήσει από την Europol τη διόρθωση ή την καταστροφή του φακέλλου ή την αναγραφή σχετικής ένδειξης. Εφαρμόζονται αναλόγως τα άρθρα 20, παράγραφος 4 και το άρθρο 24 παράγραφοι 2 και 7.

ΑΡΘΡΟ 23

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΟΠΤΙΚΗ ΑΡΧΗ

1. Κάθε κράτος μέλος ορίζει μια εθνική εποπτική αρχή, αποστολή της οποίας είναι, σύμφωνα με το εθνικό της δίκαιο, να επιπρεπεί και να ελέγχει με πλήρη ανεξαρτησία, τη νομιμότητα της οιασδήποτε μεροφής εισαγωγής, ανάκτησης και διαβιβασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από το κράτος μέλος προς την Europol και συγχρόνως να ελέγχει αν παραβιάζονται τα δικαιώματα των ενδιεφερομένων. Για το σκοπό αυτό, η εποπτική αρχή έχει πρόσβαση, μέσω των εθνικών Υπηρεσιών ή των αξιωματικών συνδέσμων στα δεδομένα που έχουν εισαχθεί από κράτος μέλος και περιλαμβάνονται στο σύστημα πληροφοριών και στο ευρετηριακό σύστημα, σύμφωνα με τις εφαρμοστέες εθνικές διαδικασίες.

Προς τούτο, οι εθνικές εποπτικές αρχές έχουν πρόσβαση στα γραφεία και τους φακέλλους των εκάστοτε αξιωματικών συνδέσμων, στα πλαίσια της Europol.

Άλλωστε οι εθνικές εποπτικές αρχές ελέγχουν σύμφωνα με τις εφαρμοστέες εθνικές διαδικασίες, τις δραστηριότητες των εθνικών Υπηρεσιών, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 4 και εκείνες των αξιωματικών συνδέσμων, σύμφωνα με το άρθρο 5, παράγραφος 3 σημεία 1, 2 και 3 και παραγράφους 4 και 5, κατά την έκταση που οι δραστηριότητες αυτές αφορούν την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

2. Καθείς δικαιούται να ζητήσει από την εθνική εποπτική αρχή να ελέγξει το επιτρεπτό της εισαγωγής και της υπό οιανδήποτε μορφή διαβίβασης, προς την Europol, των δεδομένων που τον αφορούν καθώς επίσης και της ανάκτησης δεδομένων από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος.

Το δικαίωμα αυτό διέπεται από το εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους, προς την εθνική εποπτική αρχή του οποίου απευθύνθηκε η σχετική αίτηση.

ΑΡΘΡΟ 24

ΚΟΙΝΗ ΕΠΟΠΤΙΚΗ ΑΡΧΗ

1. Δημιουργείται ανεξάρτητη κοινή εποπτική αρχή, η οποία έχει ως έργο, τηρουμένων των διατάξεων της Σύμβασης αυτής, να ελέγχει κατά πόσο με τη δραστηριότητα της Europol, παραβιάζονται, κατά την αποθήκευση, επεξεργασία και χρήση των δεδομένων που διαθέτει η Europol τα δικαιώματα των προσώπων. Περαιτέρω, η αρχή αυτή ελέγχει τη νομιμότητα της διαβίβασης δεδομένων από την Europol. Η κοινή εποπτική αρχή αποτελείται το πολύ από δύο μέλη ή εκπροσώπους τους, ενδεχομένως επικουρούμενους από αναπληρωματικά μέλη της κάθε εθνικής εποπτικής αρχής, τα οποία συνεπώς παρέχουν όλα τα εχέγγυα ανεξαρτησίας και συγκεντρώνουν τα απαραίτητα προσόντα. Τα μέλη αυτά διορίζονται από κάθε κράτος μέλος επί πενταετία. Κάθε κράτος μέλος έχει κατά τις ψηφοφορίες μια αποφασιστική ψήφο.

Η κοινή εποπτική αρχή διορίζει τον πρόεδρό της.

Κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, τα μέλη της κοινής εποπτικής αρχής δεν λαμβάνουν σδημίες από καμμία αρχή.

2. Η Europol υποχρεούται να επικουρεί την κοινή εποπτική αρχή κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων της. Ιδίως υποχρεούται :

- 1) να της παρέχει τις πληροφορίες που ζητά, τη δυνατότητα να λαμβάνει γνώση του περιεχομένου δλων των εγγράφων και των φακέλλων καθώς και πρόσβαση στα αποθηκευμένα δεδομένα, και
- 2) να της παρέχει οποτεδήποτε πρόσβαση σε όλους τους υπηρεσιακούς της χώρους,
- 3) να εκτελεί τις αποφάσεις της κοινής εποπτικής αρχής σχετικά με τις προσφυγές, σύμφωνα με τις διατάξεις που προβλέπονται στο άρθρο 19, παράγραφος 7 και στο άρθρο 20, παράγραφος 4.

3. Η κοινή εποπτική αρχή είναι επίσης αρμόδια για την ανάλυση των δυσχερειών εφαρμογής και ερμηνείας κατά την επεξεργασία και χρήση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που συνδέονται με την δραστηριότητα της Europol, για την μελέτη ζητημάτων που τίθενται ενδεχομένως σε συνάρτηση με τους αλέγχους τους οποίους διεξάγουν, με πλήρη ανεξαρτησία, οι εθνικές εποπτικές αρχές των κρατών μελών ή ζητήματα σχετικά με την άσκηση του δικαιώματος πληροφόρησης, καθώς και για την επεξεργασία εναρμονισμένων προτάσεων για την εύρεση κοινών λύσεων στα ανακύπτοντα ζητήματα.

4. Κάθε πρόσωπο δικαιούται να προσφεύγει στην κοινή εποπτική αρχή, προκειμένου να εξετασθεί κατά πόσον η Europol προέβη σε ορθή και νόμιμη αποθήκευση, συλλογή, επεξεργασία και χρήση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν.

5. Εάν η κοινή εποπτική αρχή διαπιστώσει παραβάσεις των διατάξεων προστασίας αυτής κατά την αποθήκευση, επεξεργασία ή χρήση προσωπικών δεδομένων, απευθύνει τις αναγκαίες παραπρήσεις στον Διευθυντή της Europol και ζητά απάντηση επί των παραπρήσεών της εντός προθεσμίας, την οποία ορίζει η ίδια. Ο Διευθυντής κρατά ενήμερο το Διοικητικό συμβούλιο σχετικά με δλη τη διαδικασία. Σε περίπτωση δυσχερειών η κοινή εποπτική αρχή υποβάλει το θέμα στο Διοικητικό συμβούλιο.

6. Η κοινή εποπτική αρχή συντάσσει, κατά τακτά χρονικά διαστήματα, έκθεση πεπραγμένων. Η έκθεση αυτή διαβιβάζεται στο Συμβούλιο κατά τη διαδικασία που προβλέπεται στον Τίτλο VI της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση: προηγουμένως παρέχεται η ευκαιρία στο Διοικητικό συμβούλιο να γνωμοδοτήσει. Η γνωμοδότηση αυτή επισυνάπτεται στην έκθεση.

Η κοινή εποπτική αρχή αποφασίζει κατά πόσο θα δημοσιεύσει την έκθεση πεπραγμένων της και ενδεχομένως αποφασίζει για τις λεπτομέρειες αυτής της δημοσίευσης.

7. Η κοινή εποπτική αρχή θεσπίζει ομάδωνα τον εσωτερικό της κανονισμό, ο οποίος υπόκειται στην ομόφωνη έγκριση του Συμβουλίου. Στους κόλπους της συστήνει επιτροπή, αποτελούμενη από ένα μέλος κάθε αντιπροσωπίας που διαθέτει μία αποφασιστική ψήφο. Καθήκον της επιτροπής αυτής είναι να εξετάζει με όλα τα κατάλληλα μέσα, τις προσφυγές που προβλέπονται στο άρθρο 19, παράγραφος 7 και στο άρθρο 20 παράγραφος 4. Η επιτροπή ακροάται των μερών, εφόσον αυτά το ζητήσουν, επικουρούμενα, αν το επιθυμούν από τον σύμβουλό τους. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται στο πλαίσιο αυτό είναι οριστικές έναντι όλων των ενδιαφερομένων μερών.

8. Η κοινή εποπτική αρχή δύναται όλλωστε να συστήσει μία ή περισσότερες επιτροπές.

9. Λαμβάνεται η γνώμη της σχετικά με το τμήμα του σχεδίου προϋπολογισμού που την αφορά. Η γνώμη της επισυνάπτεται στο εν λόγω σχέδιο προϋπολογισμού.

10. Επικουρείται από γραμματεία της οποίας τα καθήκοντα καθορίζονται από τον εσωτερικό κανονισμό.

ΆΡΘΡΟ 25

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

1. Η Ευροποί λαμβάνει τα απαραίτητα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την διασφάλιση της εφαρμογής αυτής της Σύμβασης. Τα μέτρα είναι αναγκαία μόνον εφόσον το κόστος τους είναι ανάλογο προς τον επιδιωκόμενο σκοπό προστασίας.

2. Όσον αφορά την αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων εντός των υπηρεσιών της Europol, κάθε κράτος μέλος και η Europol λαμβάνουν, τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου :

- 1) να απαγορεύεται η είσοδος στις εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται για την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στα μη πρα τούτο νομιμοποιούμενα πρόσωπα (έλεγχος πρόσβασης),
- 2) να αποτρέπεται η ανάγνωση, αντιγραφή, τροποποίηση ή απομάκρυνση των υποθεμάτων δεδομένων από μη νομιμοποιούμενο πρόσωπο (έλεγχος των υποθεμάτων δεδομένων),
- 3) να εμποδίζεται η ανεπίτρεπτη εισαγωγή στα αρχεία καθώς επίσης και η ανεπίτρεπτη ανάγνωση, μεταβολή, ή διαγραφή ενσωματωμένων προσωπικών δεδομένων (έλεγχος ενσωμάτωσης),
- 4) να αποτρέπεται η χρήση των συστημάτων αυτόματης επεξεργασίας δεδομένων από μη νομιμοποιούμενα πρόσωπα με τη βοήθεια εξοπλισμού διαβίβασης δεδομένων (έλεγχος χρήσης),
- 5) να διασφαλίζεται ότι, για τη χρησιμοποίηση ενός συστήματος αυτόματης επεξεργασίας δεδομένων, τα νομιμοποιούμενα πρόσωπα έχουν πρόσβαση μόνο στα δεδομένα που υπάγονται στην αρμοδιότητά τους (έλεγχος πρόσβασης),
- 6) να διασφαλίζεται ότι θα ελέγχεται και θα διαπιστώνεται σε ποιές υπηρεσίες μπορούν να διαβιβάζονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα με τη βοήθεια του εξοπλισμού διαβίβασης δεδομένων (έλεγχος διαβίβασης),
- 7) να διασφαλίζεται ότι μπορεί εκ των υστέρων να ελεγχθεί και να διαπιστωθεί ποιά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα έχουν εισαχθεί στα συστήματα αυτόματης επεξεργασίας δεδομένων, πότε και από ποιό πρόσωπο (έλεγχος εισαγωγής).

- 8) να αποτρέπεται, κατά τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα καθώς και κατά τη μεταφορά υποθεμάτων δεδομένων, η ανεπίτρεπτη ανάγνωση, αντιγραφή, τροποποίηση ή διαγραφή των δεδομένων (έλεγχος μεταφοράς),
- 9) να εξασφαλισθεί ότι στην περίπτωση βλάβης των λεπτούργούντων συστημάτων, θα αποκατασταθεί αμελλητί η εκ νέου λειτουργία τους (αποκατάσταση),
- 10) να εξασφαλισθεί ότι το σύστημα λειτουργεί αλάνθαστα, ότι θα γνωστοποιείται αμελλητί η οποιαδήποτε ελαττωματική λειτουργία του (αξιοπιστία) και ότι τα αποθηκευμένα δεδομένα δεν θα παραποιούνται από κακή λειτουργία του συστήματος (γνησιότητα).

ΤΙΤΛΟΣ V**ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ, ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ****ΑΡΘΡΟ 26****ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΔΙΚΑΙΟΥ**

1. Η Europol έχει νομική προσωπικότητα.
2. Σε κάθε κράτος μέλος, η Europol έχει την ευρύτερη δυνατή νομική ικανότητα που αναγνωρίζεται από τις εθνικές νομοθεσίες στα νομικά πρόσωπα. Δύναται ιδίως να αποκτά ή να διαθέτει κινητή και ακίνητη περιουσία και να παρίσταται ενώπιον δικαστηρίου.
3. Η Europol νομιμοποιείται να συνάψει με το Βασίλειο των Κάτω Χωρών Συμφωνία περί της έδρας και με τα τρίτα κράτη και αρχές, κατά την έννοια του άρθρου 10, παρ. 4, τις κατά το άρθρο 18, παρ. 6 απαραίτητες συμφωνίες περί προστασίας του απορρήτου καθώς επίσης και άλλους διακανονισμούς, στα πλαίσια των ομόφωνα θεσπιζόμενων από το Συμβούλιο και βάσει αυτής της Σύμβασης και του Τίτλου VI της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, κανόνων.

ΑΡΘΡΟ 27**ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ EUROPOL**

Τα όργανα της Europol είναι :

- 1) Το Διοικητικό συμβούλιο,
- 2) Ο διευθυντής,

- 3) Ο δημοσιονομικός ελεγκτής,
- 4) Η δημοσιονομική επιπροπή.

ΑΡΘΡΟ 28

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

1. Η Europol διαθέτει Διοικητικό συμβούλιο. Το Διοικητικό συμβούλιο :

  - 1) συμπράττει στη διεύρυνση των σκοπών της Europol (άρθρο 2 παράγραφος 2),
  - 2) καθορίζει ομόφωνα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των αξιωματικών συνδέσμων έναντι της Europol (άρθρο 5),
  - 3) αποφασίζει ομόφωνα περί του αριθμού των αξιωματικών συνδέσμων (άρθρο 5), τους οποίους τα κράτη μέλη δύνανται να στείλουν στην Europol,
  - 4) προετοψάζει τους εκτελεστικούς κανόνες για τα αρχεία (άρθρο 10),
  - 5) συμπράττει στην έκδοση των κανόνων για τις σχέσεις της Europol προς τα τρίτα κράτη και αρχές, κατά την έννοια του άρθρου 10, παρ. 4 (άρθρα 10, 18, 42),
  - 6) καθορίζει ομόφωνα τις λεπτομέρειες για τη διαμόρφωση του ευρετηριακού συστήματος (άρθρο 11),
  - 7) εγκρίνει με πλειοψηφία των 2/3 την θέσπιση κανονισμών για τη σύσταση αρχείου δεδομένων (άρθρο 12),
  - 8) δύναται να λάβει θέση σχετικά με τις παραπρήσεις και τις εκθέσεις της κοινής εποπτικής αρχής (άρθρο 24).

- 9) εξετάζει τα προβλήματα σχετικά με τα οποία του εφιστά την προσοχή ή κοινή εποπτική αρχή (άρθρο 24 παράγραφος 5),
- 10) ρυθμίζει τις λεπτομέρειες της διαδικασίας ελέγχου του νομίου χαρακτήρα των αιτήσεων στα πλαίσια του συστήματος πληροφοριών (άρθρο 16),
- 11) συμπράττει στο διορισμό και την απόλυση του διευθυντή και των αναπληρωτών διευθυντών (άρθρο 29),
- 12) εποπτεύει την ενδεδειγμένη εκτέλεση των καθηκόντων του διευθυντή (άρθρα 7, 29),
- 13) συμπράττει στη θέσπιση του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης του προσωπικού (άρθρο 30),
- 14) συμπράττει στη σύναψη συμφωνιών περί προστασίας του απορρήτου και στη θέσπιση διατάξεων προστασίας του απορρήτου (άρθρα 18, 31),
- 15) συμπράττει στην κατάρτιση του προϋπολογισμού, συμπεριλαμβανομένου και του οργανογράμματος, στον έλεγχο των λογαριασμών και στην απαλλαγή του διευθυντή (άρθρα 35, 36),
- 16) εγκρίνει ομόφωνα το πενταετές δημοσιονομικό σχέδιο (άρθρο 35),
- 17) διορίζει ομόφωνα το δημοσιονομικό ελεγκτή και εποπτεύει την άσκηση των καθηκόντων του (άρθρο 35),
- 18) συμπράττει στη θέσπιση του δημοσιονομικού κανονισμού (άρθρο 35),
- 19) εγκρίνει ομόφωνα την σύναψη της Συμφωνίας για την έδρα (άρθρο 37),
- 20) εκδίδει ομόφωνα τους κανόνες εξουσιοδότησης των υπαλλήλων της Europol,

- 21) αποφαίνεται με πλειοψηφία δύο τρίτων επί των διαφορών μεταξύ ενός κράτους μέλους και της Ευρωποί ή μεταξύ κρατών μελών σχετικά με τις αποζημιώσεις που οφείλονται εκ της ευθύνης για την παράνομη ή ανακριβή επεξεργασία δεδομένων (άρθρο 36),
  - 22) συμπράττει στην ενδεχόμενη τροποποίηση της Σύμβασης (άρθρο 43),
  - 23) ευθύνεται για περαιτέρω καθήκοντά, τα οποία του ανατίθενται από το Συμβούλιο, κυρίως στα πλαίσια των εκτελεστικών διατάξεων της παρούσας Σύμβασης.
2. Το Διοικητικό συμβούλιο αποτελείται από έναν αντιπρόσωπο κάθε κράτους μέλους. Κάθε μέλος του Διοικητικού συμβουλίου έχει μια ψήφο.
3. Κάθε μέλος του Διοικητικού συμβουλίου μπορεί να αντικατασταθεί από αναπληρωματικό μέλος: το αναπληρωματικό μέλος μπορεί να ασκήσει το δικαίωμα ψήφου του τακτικού μέλους σε περίπτωση απουσίας του τελευταίου.
4. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καλείται να παραστεί στις συνεδριάσεις του Διοικητικού συμβουλίου χωρίς δικαίωμα ψήφου. Ωστόσο, το Διοικητικό συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει να συνέλθει απουσία του αντιπροσώπου της Επιτροπής.
5. Κατά τις συσκέψεις του Διοικητικού συμβουλίου, τα τακτικά ή τα αναπληρωματικά μέλη έχουν εξουσιοδοτηθεί να συνοδεύονται και να επικουρούνται συμβουλευτικώς από εμπειρογνώμονες των επί μέρους κρατών μελών.
6. Η Προεδρία του Διοικητικού συμβουλίου ασκείται από τον αντιπρόσωπο του κράτους μέλους, που ασκεί την Προεδρία του Συμβουλίου.
7. Το Διοικητικό συμβούλιο θεσπίζει ομόφωνα τον εσωτερικό κανονισμό του.

8. Οι αποχές δεν εμποδίζουν τη λήψη των αποφάσεων του Διοικητικού συμβουλίου για τις οποίες απαιτείται ομοφωνία.

9. Το Διοικητικό συμβούλιο συνέρχεται τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο.

10. Το Διοικητικό συμβούλιο εκδίδει κατ'έτος και κατ'ομοφωνία :

- 1) γενική έκθεση πεπραγμένων, της Europol για τα διαρρεύσαν έτος,
- 2) έκθεση με τις μελλοντικές προσοπικές της Europol, στην οποία λαμβάνονται υπόψη οι λειτουργικές ανάγκες των κρατών μελών και οι επιπτώσεις στον προϋπολογισμό και το προσωπικό της Europol.

Οι εκθέσεις αυτές υποβάλλονται στο Συμβούλιο, σύμφωνα με τη διαδικασία του τίτλου VI της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΑΡΘΡΟ 29

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

1. Την Europol διευθύνει Διευθυντής, ο οποίος διορίζεται από το Συμβούλιο ομόφωνα, κατά τη διαδικασία που προβλέπεται στον τίτλο VI της Συνθήκης για την ΕΕ, μετά από γνώμη του Διοικητικού συμβουλίου και για μια περίοδο τεσσάρων ετών. Επιτρέπεται μόνον η άπαξ ανανέωση της θητείας του.
2. Τον Διευθυντή επικουρούν αναπληρωτές διευθυντές, των οποίων ο αριθμός καθορίζεται από το Συμβούλιο και οι οποίοι διορίζονται με τη διαδικασία της παραγράφου 1. Η θητεία τους ορίζεται σε τέσσερα έτη, ανανεώνεται δε μόνον άπαξ. Τα καθήκοντά τους προσδιορίζονται από τον διευθυντή.

3. Ο διευθυντής είναι υπεύθυνος για :

- 1) την εκτέλεση των καθηκόντων που ανατίθενται στην Europol,
- 2) την τρέχουσα διοίκηση,
- 3) τη διοίκηση του προσωπικού,
- 4) την ενδεδειγμένη προπαρασκευή και εφαρμογή των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου,
- 5) την προπαρασκευή των σχεδίων προϋπολογισμού, του οργανογράμματος και του πενταετούς δημοσιονομικού σχεδίου καθώς και την εκτέλεση του προϋπολογισμού της Europol,
- 6) όλα τα άλλα καθήκοντα που του αναθέτει η παρούσα Σύμβαση ή το Διοικητικό συμβούλιο.

4. Ο διευθυντής λογοδοτεί για την εκτέλεση των καθηκόντων του στο Διοικητικό συμβούλιο και παρίσταται στις συνεδριάσεις του.

5. Ο διευθυντής είναι ο νόμιμος εκπρόσωπος της Europol.

6. Ο διευθυντής, καθώς και οι αναπληρωτές διευθυντές μπορούν να απολυθούν με απόφαση του Συμβουλίου, η οποία δέοντας να λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων των ψήφων των κρατών μελών, κατά τη διαδικασία που προβλέπεται στον Τίτλο VI της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και κατόπιν γνωμοδοτήσεως του Διοικητικού Συμβουλίου.

7. Κατά παρέκκλιση των παραγράφων 1 και 2, η διάρκεια της πρώτης θητείας μετά την έναρξη ισχύος της Σύμβασης, ανέρχεται για τον διευθυντή σε πέντε έτη, για τον πρώτο αναπληρωτή διευθυντή σε τέσσερα έτη και για τον δεύτερο σε τρία έτη.

ΑΡΘΡΟ 30

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ:

1. Ο διευθυντής, οι αναπληρωτές διευθυντές και οι υπόλληλοι της Europol έχουν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους ως γνώμονα τους σκοπούς και τα καθήκοντα της Europol και δεν επιτρέπεται να δέχονται ή να ζητούν οδηγίες από ουδεμία κυβέρνηση, αρχή, οργανισμό ή πρόσωπο το οποίο δεν ανήκει στην Europol, εκτός αν η παρούσα Σύμβαση ορίζει διαφορετικά και υπό την επιφύλαξη του Τίτλου VI της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.
2. Ο διευθυντής είναι ιεραρχικά ο προϊστάμενος των αναπληρωτών διευθυντών και των υπολλήλων της Europol. Διορίζει και απολύει τους υπολλήλους. Κατά την επιλογή του προσωπικού δέον να λαμβάνει υπόψη, παράλληλα προς την καταλληλότητα του προσώπου και τα επαγγελματικά του προσόντα, το γεγονός ότι πρέπει να διασφαλίζεται η κατά το δυνατόν προσήκουσα συμμετοχή των υπηκόων όλων των κρατών μελών και όλων των επισήμων γλωσσών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
3. Οι λεπτομέρειες ορίζονται σε κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης, που θεσπίζεται ομόφωνα από το Συμβούλιο, μετά γνωμοδότηση του Διοικητικού συμβουλίου και κατά τη διαδικασία που προβλέπει ο Τίτλος VI της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΑΡΘΡΟ 31

ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΕΧΕΜΥΘΕΙΑΣ

1. Η Europol και τα κράτη μέλη διασφαλίζουν με τα κατάλληλα μέτρα ότι προστατεύονται οι πληροφορίες εμπιστευτικού χαρακτήρα, οι οποίες συλλέγονται κατ' εφαρμογήν της Σύμβασης αυτής ή ανταλλάσσονται στα πλαίσια της Europol. Για το σκοπό αυτό το Συμβούλιο θεσπίζει ομόφωνα διατάξεις περί απορρήτου, οι οποίες προετοιμάζονται προηγουμένως από το Διοικητικό συμβούλιο και υποβάλλονται στο Συμβούλιο κατά τη διαδικασία του Τίτλου VI της Συνθήκης για την ΕΕ.

2. Όταν η Europol αναθέτει σε πρόσωπα καθήκοντα εμπιστευτικού χαρακτήρα από άποψη ασφαλείας, τα κράτη μέλη υποχρεούνται, ύστερα από αίτηση του Διευθυντή της Europol, να διενεργήσουν έλεγχο ασφαλείας των ιδίων τους υπηκόων, σύμφωνα με το εθνικό τους δίκαιο και να παρέχουν κατά τους ελέγχους αυτούς αμοιβαία συνδρομή. Η σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο αρμόδια αρχή, γνωστοποιεί στην Europol μόνον το αποτέλεσμα του ελέγχου ασφαλείας, το οποίο είναι δεσμευτικό για την Europol.

3. Τα κράτη μέλη και η Europol επιπρέπεται να αναθέτουν την στα πλαίσια της Europol επεξεργασία των δεδομένων, μόνον σε ειδικά κατηγορισμένα πρόσωπα, τα οποία έχουν υποστεί έλεγχο ασφαλείας.

ΑΡΘΡΟ 32

ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΤΗΡΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΠΟΡΡΗΤΟΥ ΚΑΙ ΕΧΕΜΥΘΕΙΑΣ

1. Τα όργανα, τα μέλη τους, οι αναπληρωτές διευθυντές, το προσωπικό της Europol και οι αξιωματικοί σύνδεσμοι οφείλουν να απέχουν από κάθε πράξη, και ιδίως από κάθε έκφραση γνώμης που δύναται να θίξει το κύρος της Europol ή να βλάψει τις δραστηριότητές της.

2. Τα όργανα, τα μέλη τους, οι αναπληρωτές διευθυντές, το προσωπικό της Europol οι αξιωματικοί σύνδεσμοι καθώς και τα άλλα πρόσωπα, τα οποία ανέλαβαν την ιδιαίτερη υποχρέωση τηρήσεως εχεμύθειας και του απορρήτου, υποχρεούνται να τηρούν το απόρρητο για δόλα τα γεγονότα και τις πληροφορίες, των οποίων έλαβαν γνώση κατά την άσκηση του αξιωματός τους ή στα πλαίσια της δραστηριότητός τους έναντι παντός μη αρμοδίου, καθώς και να μην εκφράζονται δημοσίως γι' αυτά. Η υποχρέωση αυτή δεν ισχύει για γεγονότα ή πληροφορίες, οι οποίες λόγω της σημασίας τους δεν φέρουν τον χαρακτήρα του απορρήτου. Η υποχρέωση τηρήσεως του απορρήτου και εχεμύθειας ισχύει και μετά την παύση άσκησης του αξιωματός τους, την λήξη της σύμβασης εργασίας ή της δραστηριότητάς τους. Η προαναφερθείσα στην πρώτη φράση ιδιαίτερη υποχρέωση γνωστοποιείται από την Europol, ενώ συγχρόνως υποδεικνύονται οι πολιτικές συνέπειες που θα έχει η παραβίαση του απορρήτου η γνωστοποίηση πιστοποιείται με σχετική έκθεση.

3. Τα όργανα, τα μέλη τους, οι αναπληρωτές διευθυντές, το προσωπικό της Europol, οι αξιωματικοί σύνδεσμοι καθώς και τα κατά την παράγραφο 2 έχοντα ιδιαίτερη υποχρέωση πρόσωπα, δεν επιτρέπεται να καταθέσουν ή να προβούν σε δηλώσεις ενώπιον ή εκτός δικαστηρίου χωρίς να το αναφέρουν στον διευθυντή ή εφόσον πρόκειται για τον διευθυντή, στο Διοικητικό συμβούλιο, για γεγονότα ή πληροφορίες των οποίων έλαβαν γνώση κατά την άσκησή των καθηκόντων τους ή της δραστηριότητάς τους.

Ο Διευθυντής ή το Διοικητικό συμβούλιο, ανάλογα με την περίπτωση, απευθύνεται στη δικαστική αρχή ή οποιαδήποτε άλλη αρμόδια αρχή, προκειμένου να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, από το οποίο διέπεται η εν λόγω αρχή, είτε για να διαμορφωθούν οι λεπτομέρειες της μαρτυρικής κατάθεσης, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η διαφύλαξη του απορρήτου χαρακτήρα των πληροφοριών είτε, για να αποκλεισθεί η ανακοίνωση σχετικά με τις πληροφορίες, εφόσον το επιτρέπει το εθνικό δίκαιο, καὶ το επιβάλει η προστασία πρωταρχικών συμφερόντων της Europol ή ενός κράτους μέλους.

Εφόσον το δίκαιο του κράτους μέλους προβλέπει το δικαίωμα όρνησης της μαρτυρικής κατάθεσης, τα καλούμενα προς τούτο πρόσωπα πρέπει να είναι δεόντως εξουσιοδοτημένα να το πράξουν. Η εξουσιοδότηση παρέχεται από τον Διευθυντή και στην περίπτωση που καλείται ο ίδιος να καταθέσει ως μάρτυρας, από το Διοικητικό συμβούλιο. Όταν ένας αξιωματικός σύνδεσμος καλείται να καταθέσει ως μάρτυρας σχετικά με πληροφορίες που έχει από την Europol, η άδεια αυτή χορηγείται αφού συμφωνήσει το κράτος μέλος από το οποίο προέρχεται ο εν λόγω αξιωματικός σύνδεσμος.

Άλλωστε, όταν καθίσταται φανερό ότι η μαρτυρική κατάθεση μπορεί επίσης να συμπεριλάβει πληροφορίες και στοιχεία που διεβίβασε κάποιο κράτος μέλος, ή που αφορούν προφανώς ένα κράτος μέλος, τότε επιβάλλεται να ληφθεί η γνώμη αυτού του κράτους μέλους πριν από την χορήγηση της άδειας.

Δεν δίδεται άδεια για την παροχή μαρτυρικής κατάθεσης εφόσον κάτι τέτοιο είναι αναγκαίο για την διασφάλιση υπερτέρων συμφερόντων, τα οποία πρέπει να τύχουν της προστασίας της Europol ή του ή των ενδιαφερομένων κρατών μελών.

Η υποχρέωση αυτή ισχύει και μετά τη λήξη άσκησης των καθηκόντων τους, της συμβάσεως εργασίας τους ή της δραστηριότητός τους.

4. Κάθε κράτος μέλος θεωρεί κάθε παράβαση των κατά τις παραγράφους 2 και 3 υποχρεώσεων εχεμύθειας ή τηρήσεως του απορρήτου, ως προσβολή της εθνικής του νομοθεσίας του περί προστασίας του υπηρεσιακού ή επαγγελματικού απορρήτου, ή των διατάξεων του περί προστασίας των απορρήτων εγγράφων.

Κάθε κράτος μέλος, θεσπίζει, το αργότερο κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Σύμβασης τις διατάξεις του εθνικού δικαίου, ή τις απαιτούμενες διατάξεις για την δίωξη της μη συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις τηρήσεως του απορρήτου και εχεμύθειας που προβλέπονται στις παραγράφους 2 και 3. Μεριμνά ώστε, να εφαρμόζονται αυτοί οι κανόνες και οι διατάξεις και στους δικούς του υπαλλήλους, οι οποίοι, στα πλαίσια των δραστηριοτήτων τους έχουν σχέση με την Europol.

ΑΡΘΡΟ 33

ΓΛΩΣΣΕΣ

1. Οι εκθέσεις και τα λοιπά έγγραφα εργασίας και επίσημα έγγραφα, τα οποία φέρονται σε γνώση του Διοικητικού συμβουλίου, του υποβάλλονται σε όλες τις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Γλώσσες εργασίας του Διοικητικού συμβουλίου είναι οι επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2. Τις απαραίτητες για τις δραστηριότητες της Europol μεταφραστικές εργασίες, αναλαμβάνει το μεταφραστικό κέντρο των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΑΡΘΡΟ 34

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

1. Η Προεδρία του Συμβουλίου απευθύνει επησίως στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ειδική έκθεση για τις εργασίες που διεξάγει η Europol. Για την ενδεχόμενη τροποποίηση της παρούσας Σύμβασης ζητείται η γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.
2. Η Προεδρία του Συμβουλίου ή ο οριζόμενος από την Προεδρία αντιπρόσωπος, πρείτε έναντι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου τις υποχρεώσεις εχεμύθειας και προστασίας του απορρήτου.
3. Οι προβλεπόμενες σ' αυτό το άρθρο υποχρεώσεις δεν θίγουν τα δικαιώματα των Εθνικών Κοινοβουλίων, το άρθρο Κ.3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις γενικές αρχές που εφαρμόζονται στις σχέσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, κατ' εφαρμογή του τίτλου VI της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΑΡΘΡΟ 35

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

1. Όλα τα έσοδα και έξοδα της Europol καθώς και οι δαπάνες της κοινής εποπτικής αρχής και της Γραμματείας της, κατά το άρθρο 24, πρέπει να προβλέπονται για κάθε οικονομικό έτος και να εγγράφονται στον προϋπολογισμό. Στον προϋπολογισμό προσαρτάται πίνακας οργανογράμματος. Το οικονομικό έτος αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου.

Ο προϋπολογισμός πρέπει να είναι περιέχει ισολογισμό εσόδων και εξόδων.

Συγχρόνως με τον προϋπολογισμό καταρτίζεται πενταετές δημοσιονομικό σχέδιο.

2. Ο προϋπολογισμός χρηματοδοτείται από τις συνεισφορές των κρατών μελών και άλλα περιστασιακά έσοδα. Η καταβλητέα συνεισφορά κάθε κράτους μέλους καθορίζεται με βάση το ποσοστό του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος του, επί του συνόλου των ακαθάριστων εθνικών προϊόντων των κρατών μελών για το έτος που προηγείται του έτους καταρτίσεως του προϋπολογισμού. Για τους σκοπούς του άρθρου αυτού, ως "ακαθάριστο εθνικό προϊόν" νοείται το ακαθάριστο εθνικό προϊόν, όπως καθορίζεται στην Οδηγία του Συμβουλίου 89/130/EOK της 13ης Φεβρουαρίου 1989 περί της εναρμόνισης του καθορισμού του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος σε τιμές αγοράς.
3. Ο διευθυντής καταρτίζει το σχέδιο προϋπολογισμού και το οργανόγραμμα για το επόμενο έτος το αργότερο μέχρι τις 31 Μαρτίου κάθε έτους, και τα υποβάλλει, μετά από εξέτασή τους από τη δημοσιονομική Επιτροπή, στο Διοικητικό συμβούλιο, μαζί με το πενταετές δημοσιονομικό σχέδιο.
4. Το Διοικητικό συμβούλιο θεσπίζει το πενταετές δημοσιονομικό οχέδιο. Η απόφαση του Διοικητικού συμβουλίου λαμβάνεται ομόφωνα.
5. Το Συμβούλιο θεσπίζει τον προϋπολογισμό της Ευροποίησης, το αργότερο, μέχρι τις 30 Ιουνίου του έτους που προηγείται του οικονομικού έτους, κατόπιν γνωμοδοτήσεως του Διοικητικού συμβουλίου και κατά τη διαδικασία που προβλέπει ο Τίτλος VI της Συνθήκης για την ΕΕ. Η απόφαση του Συμβουλίου λαμβάνεται ομόφωνα. Ανάλογη διαδικασία ακολουθείται στην περίπτωση των συμπληρωματικών ή διορθωτικών προϋπολογισμών. Η έγκριση του προϋπολογισμού από το Συμβούλιο, προϋποθέτει ότι κάθε κράτος μέλος θα διαθέσει εμπροθέσμως την προσήκουσα συνεισφορά του.
6. Ο διευθυντής εκτελεί τον προϋπολογισμό σύμφωνα με τις διετάξεις του δημοσιονομικού κανονισμού που προβλέπει η παράγραφος 9.
7. Ο έλεγχος της ανάληψης υποχρεώσεων και της πληρωμής των δαπανών και ο έλεγχος της εξακρίβωσης και της είσπραξης των εσόδων ασκούνται από δημοσιονομικό ελεγκτή, ο οποίος διορίζεται ομόφωνα από το Διοικητικό συμβούλιο και λογοδοτεί ενώπιόν του. Ο δημοσιονομικός κανονισμός μπορεί να πρεβλέπει: ότι για ορισμένα έσοδα ή έξοδα ο έλεγχος από τον δημοσιονομικό ελεγκτή μπορεί να γίνεται: εκ των υστέρων.

8. Η δημοσιονομική Επιτροπή αποτελείται από έναν αντιπρόσωπο κάθε κράτους μέλους, αρμόδιο για θέματα προϋπολογισμού. Καθήκον έχει να προετοιμάζει τις διαβουλεύσεις για τα δημοσιονομικά και οικονομικά θέματα.

9. Το Συμβούλιο θεσπίζει ομόφωνα και κατά τη διαδικασία που προβλέπεται στον Τίτλο VI της Συνθήκης για την ΕΕ, τον δημοσιονομικό κανονισμό, στον οποίο ορίζονται, ιδίως, οι λεπτομέρειες σχετικά με την κατάρτιση, την τραποποίηση και την εκτέλεση του προϋπολογισμού και σχετικά με τον έλεγχο της εκτέλεσης του προϋπολογισμού, καθώς και τον τρόπο καταβολής των χρηματικών συνεισφορών των κρατών μελών.

ΑΡΘΡΟ 36

ΕΛΕΓΧΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

1. Οι λογαριασμοί του συνόλου των εγγεγραμμένων στον προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων καθώς και ο ισολογισμός του ενεργητικού και παθητικού της Europol ελέγχονται επησίως σύμφωνα με το δημοσιονομικό κανονισμό. Για το σκοπό αυτό, ο διευθυντής υποβάλλει το αργότερο έως τις 31 Μαΐου του επομένου έτους έκθεση για το ετήσιο κλείσιμο των λογαριασμών.

2. Ο έλεγχος των λογαριασμών διενεργείται από κοινή ελεγκτική επιτροπή, αποτελούμενη από τρία μέλη διοριζόμενα από το Ελεγκτικό Συνέδριο των ΕΚ μετά από πρόταση του Προέδρου του· η θητεία των μελών αυτών είναι τριετής· προς τούτο εναλλάσσονται, έτσι ώστε να αντικαθίσταται κατ'έτος, το μέλος, το οποίο ήδη συμμετείχε επί τριετία στην ελεγκτική επιτροπή. Κατά παρέκκλιση των διατάξεων του εδαφίου 2 και για την πρώτη, μετά την έναρξη των δραστηριοτήτων της Europol, σύνθεση της κοινής ελεγκτικής επιπροπής, καθορίζεται η θητεία του μέλους το οποίο μετά την διεξαγωγή κληρώσεως :

- είναι πρώτο, σε δύο έτη,
- είναι δεύτερο, σε τρία έτη,

- είναι τρίτο, σε τέοσερα έπη.

Τα ενδεχόμενα έξοδα ελέγχου των λογαριασμών καταλογίζονται στον προϋπολογισμό που προβλέπεται από το άρθρο 35.

3. Η κοινή ελεγκτική επιπροπή υποβάλει στο Συμβούλιο - κατά την διαδικασία που προβλέπεται στον τίτλο VI της Συνθήκης για την ΕΕ - έκθεση ελέγχου για το παρελθόν οικονομικό έτος: προηγουμένως δίδεται η ευκαιρία στον διευθυντή και τον δημοσιονομικό ελεγκτή να γνωμοδοτήσουν σχετικά με την έκθεση ελέγχου, ενώ η έκθεση αυτή συζητείται και στα πλαίσια του Διοικητικού συμβουλίου.
4. Ο διευθυντής παρέχει στα μέλη της κοινής ελεγκτικής επιπροπής κάθε πληροφορία και βοήθεια που είναι αναγκαία για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους.
5. Το Συμβούλιο απαλλάσσει τον διευθυντή της ευθύνης από την εκτέλεση του προϋπολογισμού του συγκεκριμένου οικονομικού έτους, μετά από εξέταση της έκθεσης για το ετήσιο κλείσιμο των λογαριασμών.
6. Οι λεπτομέρειες του ελέγχου των λογαριασμών καθορίζονται στον δημοσιονομικό κανονισμό.

ΆΡΘΡΟ 37

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΔΡΑΣ

Οι απαραίτητες διατάξεις σχετικά με την εγκατάσταση της Europol στο κράτος έδρας και σχετικά με τις παροχές που θα προσφέρει το κράτος έδρας καθώς και τους ειδικούς κανόνες που θα εφαρμοσθούν στο κράτος έδρας της Europol, στα μέλη των οργάνων της, στους αναπληρωτές διευθυντές της, στους υπαλλήλους της και στα μέλη της οικογενείας τους, καθορίζονται σε Συμφωνία περί της έδρας μεταξύ της Europol και των Επιτροπών των Κάτω Χωρών, η οποία θα συναφθεί μετά από ομόφωνη έγκριση του Διοικητικού συμβουλίου.

ΤΙΤΛΟΣ VI

ΕΥΘΥΝΗ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

ΑΡΘΡΟ 38

**ΕΥΘΥΝΗ ΛΟΓΩ ΠΑΡΑΝΟΜΗΣ ή
ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ**

1. Κάθε κράτος μέλος ευθύνεται, σύμφωνα με το εθνικό του δίκαιο, για τη ζημία που υπέστη κάποιο πρόσωπο λόγω παρανόμων ή λανθασμένων δεδομένων, τα οποία έχει αποθηκεύσει ή επεξεργασθεί η Europol. Η αγωγή αποζημιώσεως δύναται να στραφεί μόνο κατά του κράτους μέλους στο οποίο επήλθε το ζημιογόνο γεγονός και ασκείται ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους. Προκειμένου να απαλλαγεί από την ευθύνη που το βαρύνει σύμφωνα με την εθνική του νομοθεσία απέναντι στο ζημιωθέν πρόσωπο, ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να επικαλεσθεί το γεγονός ότι ένα άλλο κράτος μέλος ή η Europol διεβίβασαν ανακριβή δεδομένα.
2. Εάν αυτά τα παράνομα και λανθασμένα δεδομένα προέρχονται από πλημμελή διαβίβαση ή μη τήρηση των υποχρεώσεων που προβλέπονται στην παρούσα σύμβαση εκ μέρους ενός ή πολλών κρατών μελών, ή οφείλονται σε παράνομη και λανθασμένη αποθήκευση ή επεξεργασία εκ μέρους της Europol, τότε η Europol ή το ή τα κράτη μέλη υποχρεούνται σε επιστροφή, κατόπιν προσφυγής, της καταβληθείστης αποζημιώσεως, εκτός εάν το κράτος μέλος, στο δύσαφας του οποίου προκλήθηκε η ζημία, χρησιμοποίησε τα δεδομένα κατά παράβαση των διατάξεων της παρούσας Σύμβασης.
3. Οι διαφορές μεταξύ αυτού του κράτους μέλους και της Europol ή άλλου κράτους μέλους σχετικά με την αξιωση ή το ποσό της επιστροφής, φέρονται ενώπιον του Διοικητικού συμβουλίου που αποφαίνεται με πλειοψηφία των 2/3.

ΑΡΘΡΟ 39

ΛΟΙΠΗ ΕΥΘΥΝΗ

1. Η συμβατική ευθύνη της Europol διέπεται από το δίκαιο το οποίο διέπει την αντίστοιχη σύμβαση.
2. Όσον αφορά την εξωσυμβατική ευθύνη η Europol υποχρεούται - ανεξάρτητα από την ευθύνη κατά το άρθρο 38 - να αποκαταστήσει τη ζημία η οποία προκλήθηκε υπαπίως από τα δργανα, τους αναπληρωτές διευθυντές ή τους υπαλλήλους της κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, εφ'όσον η ζημία αυτή μπορεί να τους καταλογισθεί. Η παρούσα διάταξη δεν αποκλείει άλλες αξιώσεις αποζημίωσης δυνάμει του δικαίου των κρατών μελών.
3. Ο ζημιωθείς δικαιούται να ζητήσει από την Europol την παράλειψη ή ακύρωση κάποιας πράξεως.
4. Τα αρμόδια δικαστήρια των κρατών μελών, ενώπιον των οποίων φέρονται οι διαφορές εκ της ευθύνης της Europol, που προβλέπεται στο παρόν άρθρο, καθορίζονται σύμφωνα προς τις οικείες διατάξεις της Σύμβασης των Βρυξελλών, της 27ης Σεπτεμβρίου 1968, σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση των αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, όπως προσαρμόσθηκε μεταγενέστερα από τις Συνθήκες προσχώρησης.

ΑΡΘΡΟ 40

ΡΥΘΜΙΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΙΔΙΚΙΩΝ

1. Οι διαφορές μεταξύ των κρατών μελών σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή της παρούσας σύμβασης πρέπει να εξετάζονται, σε ένα πρώτο στάδιο, στα πλαίσια του Συμβουλίου, σύμφωνα με τη διαδικασία του τίτλου VI της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, προκεψένου να επιλυθούν.

2. Αν ύστερα από την πάροδο έξη μηνών, δεν μπόρεσε να βρεθεί λύση, τα κράτη μέλη-διάδικοι στην διαφορά, συνάπτουν δεσμευτικές συμφωνίες για τις λεπτομέρειες ρύθμισης της εν λόγω διαφοράς.
3. Οι διατάξεις για τα ένδικα μέσα που προβλέπονται στις ρυθμίσεις του καθεστώτος στο οποίο υπάγεται το έκτακτο και επικουρικό προσωπικό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων εφαρμόζονται, κατ'αναλογία, στο προσωπικό της Europol.

ΑΡΘΡΟ 41

ΠΡΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΣΥΛΙΕΣ

1. Η Europol, τα μέλη των οργάνων της, οι αναπληρωτές διευθυντές και οι υπάλληλοί της, απολαύουν των αναγκαίων προνομίων και ασυλιών για την εκτλήρωση των καθηκόντων τους σύμφωνα με πρωτόκολλο, το οποίο περιλαμβάνει τους εφαρμοστέους σε όλα τα κράτη μέλη κανόνες.
2. Ομοίως, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών και τα άλλα κράτη μέλη συμφωνούν ότι οι αποστελλόμενοι από τα άλλα κράτη μέλη αξιωματικοί σύνδεσμοι καθώς και τα μέλη της οικογενείας τους θα απολαύουν των απαραπήτων, για την ενδεδειγμένη εκτέλεση των καθηκόντων τους, προνομίων και ασυλιών στα πλαίσια της Europol.
3. Το προβλεπόμενο στην παράγραφο 1 πρωτόκολλο, θεσπίζεται ομόφωνα από το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στον Τίτλο VI της Συνθήκης για την ΕΕ και γίνεται αποδεκτό από τα κράτη μέλη, σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες.

ΤΙΤΛΟΣ VII

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 42

ΣΧΕΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΡΙΤΑ ΚΡΑΤΗ ΚΑΙ ΑΡΧΕΣ

1. Εφόσον τούτο είναι σκόπιμο για την εκτέλεση των καθηκόντων της που ορίζονται στο άρθρο 3, η Europol συνάπτει και διατηρεί σχέσεις συνεργασίας με αρχές τρίτων κρατών κατά την έννοια του άρθρου 10, παρ. 4, σημεία 1 έως 3. Το Διοικητικό συμβούλιο καθορίζει ομόφωνα τους κανόνες από τους οποίους διέπονται οι σχέσεις αυτές. Δεν θίγεται η εφαρμογή του άρθρου 10 παρ. 4 και 5 καθώς και του άρθρου 18 παρ. 2. Η ανταλλαγή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, πραγματοποιείται μόνο κατά τις διατάξεις των Τίτλων II έως IV της παρούσας Σύμβασης.
2. Άλλωστε, εφόσον είναι αναγκαίο για την επίτευξη των καθηκόντων που ορίζονται στο άρθρο 3, η Europol μπορεί να συνάπτει και να διατηρεί σχέσεις με τρίτα κράτη και άλλες αρχές τρίτων κρατών κατά την έννοια του άρθρου 10, παρ. 4 σημεία 4, 5, 6 και 7. Το Συμβούλιο καθορίζει ομόφωνα κανόνες για τις αναφερόμενες στην πρώτη φράση σχέσεις, μετά από γνωμοδότηση του Διοικητικού Συμβουλίου και κατά τη διαδικασία που προβλέπεται στον Τίτλο VI της Συνθήκης για την ΕΕ. Η παράγραφος 1 φράση 3 εφαρμόζεται αναλόγως.

ΑΡΘΡΟ 43

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

1. Το Συμβούλιο, αποφασίζει ομόφωνα, στα πλαίσια του άρθρου Κ.1.9 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και κατά τη διαδικασία που προβλέπεται στον Τίτλο VI της Συνθήκης για την ΕΕ, με πρωτοβουλία κράτους μέλους και μετά από ακρόαση του Διοικητικού συμβουλίου, τροποποιήσεις της παρούσας Σύμβασης, των οποίων την αποδοχή συνιστά στα κράτη μέλη σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες.
2. Οι τροποποιήσεις τίθενται σε ισχύ σύμφωνα με το άρθρο 45 παράγραφος 2 της παρούσας Σύμβασης.
3. Ωστόσο, το Συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει ομόφωνα, σύμφωνα με την διαδικασία που προβλέπεται στον Τίτλο VI της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και με πρωτοβουλία ενός κράτους μέλους και αφού το Διοικητικό συμβούλιο προβεί στην σχετική εξέταση, να εμπλουτίσει, να τροποποιήσει ή να συμπληρώσει τους ορισμούς των μορφών εγκληματικότητας που προβλέπονται στο Παράρτημα. Δύναται επίσης να αποφασίσει την εισαγωγή νέων ορισμών μορφών εγκληματικότητας.
4. Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης κοινοποιεί σε δλα τα κράτη μέλη την ημερομηνία έναρξης ισχύος των τροποποιήσεων.

ΑΡΘΡΟ 44

ΕΠΙΦΥΛΑΞΕΙΣ

Δεν επιτρέπεται η διατύπωση επιφυλάξεων για τη Σύμβαση αυτή.

ΑΡΘΡΟ 45

ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

1. Η παρούσα Σύμβαση γίνεται αποδεκτή από τα κράτη μέλη, σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες.
2. Τα κράτη μέλη γνωστοποιούν στον θεματοφύλακα την ολοκλήρωση των αναγκαίων για την αποδοχή της παρούσας Σύμβασης διαδικασιών, σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες.
3. Η παρούσα Σύμβαση αρχίζει να ισχύει την πρώτη ημέρα του μηνός μετά την πάροδο περιόδου τριών μηνών από την πραγματοποίηση της γνωστοποίησης που προβλέπεται στην παράγραφο 2, εκ μέρους του κράτους, το οποίο προβαίνει τελευταίο σ' αυτήν την διατύπωση και το οποίο ήταν μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά την ημερομηνία που εξέδωσε το Συμβούλιο την Πράξη για την κατάρτιση της παρούσας Σύμβασης.
4. Με την επιφύλαξη της διάταξης της παραγράφου 2, η Europol αναλαμβάνει τη δραστηριότητά της κατά τις διατάξεις της Σύμβασης αυτής, μόνον αφού τεθεί σε ισχύ η τελευταία πράξη η οποία προβλέπεται στο άρθρο 5 παρ. 7, στο άρθρο 10 παρ. 1, στο άρθρο 24 παρ. 7, στο άρθρο 30 παρ. 3, στο άρθρο 31 παρ. 1, στο άρθρο 35 παρ. 9, στο άρθρο 37 και στο άρθρο 41 παράγραφοι 1 και 2.
5. Με την ανάληψη της δραστηριότητας της Europol, παύει λειτουργούσα η Μονάδα "Ναρκωτικά" της Europol, σύμφωνα με την κοινή δράση του Συμβουλίου, της 10ης Μαρτίου 1995, σχετικά με τη μονάδα "Ναρκωτικά" της Europol. Τότε η Europol, θα παραλάβει στην ίδιακτησία της, το σύνολο του εξοπλισμού, ο οποίος χρηματοδοτήθηκε από τον κοινό προϋπολογισμό της Μονάδας "Ναρκωτικά" Europol, που δημιουργήθηκε ή κατασκευάσθηκε από τη Μονάδα "Ναρκωτικά" Europol ή τέθηκε στη διάθεσή της από το κράτος έδρας για διαρκή και δωρεάν χρήση, καθώς επίσης το σύνολο των αρχείων της και τα αρχεία δεδομένων τα οποία διεχειρίζετο αυτοτελώς.

6. Από της εκδόσεως εκ μέρους του Συμβουλίου της Γιράξης για την κατάρτιση της παρούσας Σύμβασης, τα κράτη μέλη λαμβάνουν, κατ'ιδίαν ή από κοινού και στα πλαίσια του εσωτερικού τους δικαίου, δλα τα προπαρασκευαστικά μέτρα τα οποία είναι σκόπιμα για την έναρξη των δραστηριοτήτων της Europol.

ΑΡΘΡΟ 46

ΠΡΟΣΧΩΡΗΣΗ ΝΕΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ

1. Η παρούσα σύμβαση είναι ανοικτή προς προσχώρηση σε κάθε κράτος που γίνεται μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
2. Το κείμενο της παρούσας Σύμβασης που καταρτίζεται στη γλώσσα του προσχωρούντος κράτους, μερίμνη του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι αυθεντικό.
3. Τα έγγραφα προσχώρησης κατατίθενται στον θεματοφύλακα.
4. Η παρούσα Σύμβαση τίθεται σε ισχύ, ως προς το προσχωρούντος κράτος μέλος, την πρώτη ημέρα του μηνός μετά την παρέλευση περίοδου τριών μηνών από της καταθέσεως του εγγράφου προσχώρησης ή από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της Σύμβασης, αν αυτή δεν έχει ακόμη τεθεί σε ισχύ κατά την λήξη της προαναφερθείσας περιόδου.

ΑΡΘΡΟ 47

ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΑΣ

1. Θεματοφύλακας της παρούσας Σύμβασης είναι ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
2. Ο θεματοφύλακας δημοσιεύει στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων τις κοινοποιήσεις, τα έγγραφα ή τις ανακοινώσεις που αφορούν την παρούσα Σύμβαση.

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 2**

Κατάλογος άλλων μορφών βαρείας διεθνώς οργανωμένης εγκληματικότητας, οι οποίες θα μπορούσαν να ανατεθούν στην Europol, επί πλέον αυτών που προβλέπονται ήδη στο άρθρο 2, παράγραφος 2 και στα πλαίσια των στόχων της όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 2, παράγραφος 1.

Εγκλήματα κατά της ζωής, της σωματικής ακεραιότητας και της ελευθερίας :

- Ανθρωποκτονία εκ προθέσεως, βαρεία σωματική βλάβη
- παράνομο εμπόριο ανθρωπίνων οργάνων και ιστών
- αρπαγή, παράνομη κατακράτηση και περιαγωγή εις ομηρία
- ρατσισμός και ξενοφοβία

Εγκλήματα κατά της ξένης περιουσίας, των δημοσίων αγαθών και απάτη :

- οργανωμένες ληστείες
- παράνομη εμπορία πολιτιστικών αγαθών, συμπεριλαμβανομένων των έργων τέχνης και των αρχαιοτήτων
- υπεξαιρέσεις και απάτες
- "προστασία" έναντι χρημάτων
- απομίμηση και πειρατεία προϊόντων
- νοθεία κρατικών εγγράφων και εμπορία πλαστών
- παραχάραξη, νοθεία μέσων πληρωμής
- εγκλήματα στον τομέα της πληροφορικής
- δωροδοσία.

Παράνομη εμπορία και καταστροφή του περιβάλλοντος :

- λαθρεμπόριο όπλων, πυρομαχικών και εκρηκτικών
- λαθρεμπόριο απειλούμενων ειδών ζώων
- λαθρεμπόριο απειλούμενων φυτικών ειδών και φυτικών αποσταγμάτων
- εγκληματικότητα εις βάρος του περιβάλλοντος
- λαθρεμπόριο ορμονικών ουσιών και άλλων αυξητικών παραγόντων.

Επιπλέον, το γεγονός ότι, δυνάμει του άρθρου 2 παράγραφος 2, ανατίθεται στην Europol η αντιμετώπιση οιασδήποτε από τις μορφές εγκληματικότητας που απαριθμούνται ανωτέρω, συνεπάγεται ότι η Europol είναι εξίσου αρμόδια για την αντιμετώπιση του σχετιζόμενου προς αυτές "ξεπλύματος" χρημάτων και των συναφών προς αυτές αδικημάτων.

Όσον αφορά τις μορφές εγκληματικότητας που απαριθμούνται στο άρθρο 2 παράγραφος 2, κατά την έννοια της παρούσας Σύμβασης, νοούνται ως :

- εγκλήματα περί τα πυρηνικά και τις ραδιενεργές ουσίες, οι παραβάσεις που απαριθμούνται στο άρθρο 7 παράγραφος 1 της Σύμβασης για τη φυσική προστασία του πυρηνικού υλικού, που υπεγράφη στη Βιέννη και στη Νέα Υόρκη στις 3 Μαρτίου 1980, και που αφορούν τα πυρηνικά ή ραδιενεργά υλικά, όπως ορίζονται στο άρθρο 197 της Συνθήκης Ευρατόμ και την Οδηγία 80/836/Ευρατόμ της 15ης Ιουλίου 1980, αντιστοίχως,
- κυκλώματα παράνομης μετανάστευσης, οι δράσεις που διευκολύνουν εσκεμμένα, επί σκοπώ πλουτισμού και κατά παράβαση των νομοθεσιών και προϋποθέσεων, που ισχύουν στα κράτη μέλη την είσοδο, την διαμονή ή την ανάληψη εργασίας στο έδαφος των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

- εμπορία ανθρώπων, η υπαγωγή ενός προσώπου στην πραγματική και παράνομη εξουσία άλλων προσώπων δια χρήσεως βίας, απειλών ή δια της εκμεταλλεύσεως σχέσεως εξαρτήσεως ή δια τεχνασμάτων, με σκοπό ιδίως την εκμετάλλευση της πορνείας άλλων, την εκμετάλλευση και όσκηση σεξουαλικής βίας κατ'ανηλίκων ή την διενέργεια εμπορίου, συνδεόμενου προς εγκατάλειψη τέκνου,
- εγκλήματα περί την εμπορία κλαπέντων οχημάτων, η κλοπή ή η υπεξαίρεση αυτοκινήτων, φορτηγών, ημιφυμουλκών, των φορτίων φορτηγών ή ημιφυμουλκών, λεωφορείων μοτοσικλετών, τροχόσπιτων και γεωργικών οχημάτων, οχημάτων για οικοδομικές εργασίες και των εξαρτημάτων τους, καθώς και η παράνομη αποδοχή των αντικειμένων αυτών,
- παράνομες πράξεις ξεπλύματος χρημάτων, οι παραβάσεις που απαριθμούνται στο άρθρο 6 παρ. 1 έως 3 της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με την νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, την εξακρίβωση, την κατάσχεση και τη δήμευση των προϊόντων του εγκλήματος, η οποία υπεγράφη στο Στρασβούργο την 8η Νοεμβρίου 1990.

Οι μορφές εγκληματικότητας που αναφέρονται στο άρθρο 2 και στο παρόν Παράρτημα αξιολογούνται από τις αρμόδιες εθνικές υπηρεσίες, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία των κρατών στα οποία αιτές ανήκουν.

ΔΗΛΩΣΕΙΣχετικά με το άρθρο 10 παράγραφος 1

"Κατά την εκπόνηση των έκτελεστικών διατάξεων σχετικά με το άρθρο 10 παράγραφος 1, η Κυριοτερή Δημοκρατία της Γερμανίας, και η Αυστριακή Δημοκρατία θα εξακολουθήσουν να μεριψυνούν για την τήρηση της ακόλουθης αρχής :

Τα δεδομένα που αφορούν τα πρόσωπα τα οποία αναφέρονται στο σημείο 1 της πρώτης φράσης του άρθρου 10 παράγραφος 1, εκτός από αυτά που απαριθμούνται στο άρθρο 8 παράγραφοι 2 και 3, αποθηκεύονται μόνο εάν λόγω της φύσεως των γεγονότων, των περιστάσεων ή οποιωνδήποτε άλλων εκτιμήσεων, εικάζεται ευλόγως ότι, κατά των προσώπων αυτών, πρέπει να κινηθούν ποινικές διαδικασίες για αξιόποινες πράξεις που, δυνάμει του άρθρου 2, εμπύπτουν στην αρμοδιότητα της Europol."

χετικά με το άρθρο 14, παράγραφοι 1 και 3, το άρθρο 15 παράγραφος 2 και το άρθρο 19 παράγραφος 8

- 1. "Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, η Αυστριακή Δημοκρατία και η Βασική Κατωχώρια διαβιβάζουν τα δεδομένα, δυνάμει της παρούσας Σύμβασης, με την προϋπόθεση ότι, για τη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία και εκμετάλλευση των δεδομένων αυτών, η Europol και τα κράτη μέλη θα σεβασθούν το πνεύμα των διατάξεων της παρούσας Σύμβασης σχετικά με τη νομική προστασία των δεδομένων."
- 2. "Το Συμβούλιο, έχοντας υπόψη το άρθρο 14 παράγραφοι 1 και 3, το άρθρο 15 παράγραφος 2 και το άρθρο 19 παράγραφος 8 της Σύμβασης, δηλώνει ότι, όσον αφορά την τήρηση της προστασίας των δεδομένων που ανταλλάσσονται μεταξύ των κρατών μελών και της Europol σχετικά με τη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία των δεδομένων, η Europol θα εκπονήσει - τρία χρόνια μετά την έναρξη των δραστηριοτήτων της και με τη συμμετοχή της κοινής εποπτικής αρχής και των εθνικών εποπτικών αρχών, για τους τομείς που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους αντιστοίχως, έκθεση η οποία, αφού μελετηθεί από το Διοικητικό συμβούλιο, θα υποβληθεί στο Συμβούλιο προς εξέταση."

Σχετικά με το άρθρο 40, παράγραφος 2

Τα ακόλουθα κράτη μέλη συμφωνούν ότι σε παρόμοια περίπτωση θα υποβάλλουν συστηματικά την εκάστοτε διαφορά στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων :

- Το Βασίλειο του Βελγίου
- Το Βασίλειο της Δανίας
- Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας
- Η Ελληνική Δημοκρατία
- Το Βασίλειο της Ισπανίας
- Η Γαλλική Δημοκρατία
- Η Ιρλανδία
- Η Ιταλική Δημοκρατία
- Το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου
- Το Βασίλειο των Κάτω Χωρών
- Η Πορτογαλική Δημοκρατία
- Το Ήνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας
- Η Δημοκρατία της Αυστρίας
- Η Δημοκρατία της Φινλανδίας
- Το Βασίλειο της Σουηδίας.

Σχετικά με το άρθρο 42

Το Συμβούλιο δηλώνει ότι η Ευροποί θα πρέπει να αναπτύξει κατά προτεραιότητα σχέσεις με τις αρμόδιες υπηρεσίες των κρατών με τα οποία οι Ευρωπαϊκές Κοινότητες και τα κράτη μέλη τους διεξάγουν συγκροτημένο διάλογο.

Το ανωτέρω κείμενο είναι ακριβές αντίγραφο του πρωτοτύπου που είναι κατατεθειμένο στο αρχείο της Γενικής Γραμματείας του Συμβουλίου στις Βρυξέλλες.

Βρυξέλλες, 27 07.1995

Για το Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
(υπογραφή)

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ, οι υπογράφοντες πληρεξούσιοι έθεσαν την υπογραφή τους κάτω από την παρούσα Σύμβαση.

ΕΓΙΝΕ στις Βρυξέλλες, στις είκοσι έξι Ιουλίου χίλια εννιακόσια ενενήντα πέντε, σε ένα μόνο αντίτυπο, στην αγγλική, γαλλική, γερμανική, δανική, ελληνική, ιρλανδική, ισπανική, ιταλική, ολλανδική, πορτογαλική, σουηδική και φινλανδική γλώσσα. όλα δε τα κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά και κατατίθενται στα αρχεία της Γενικής Γραμματείας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Για την Κυβέρνηση της Ελληνικής Δημοκρατίας
(υπογραφή)

Άρθρο δεύτερο

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και της Σύμβασης που κυρώνεται από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 45 παράγραφοι 2 και 3 αυτής. >>

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Παρακαλείται το Σάμα να εξουσιοδοτήσει το Προεδρείο για την υπ' ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών ως προς την ψήφιση στο σύνολο αυτού του νομοσχεδίου.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Παρεσχέθη η ζητηθείσα εξουσιοδότηση.

Μη υπάρχοντος άλλου αντικειμένου...

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, σας έθεσα ένα θέμα και η Αξιωματική Αντιπολίτευση περιμένει απάντηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Έγινε τροποποίηση του δελτίου και περιορίστηκαν οι συνεδριάσεις, απ' ό,τι γνωρίζω. Δεν είναι ανάγκη αυτό να το κάνουμε αντικείμενο συζήτησης.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Εξακολουθεί να παραμένει, κύριε Πρόεδρε, ότι δεν γνωρίζουμε, εάν οι δύο συνεδριάσεις...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Σας παρακαλώ, δεν είναι αντικείμενο συζήτησης αυτήν τη στιγμή. Σας λέω ότι περιορίστηκαν οι αυριανές συνεδριάσεις των επιτροπών σε δύο ή τρεις. Δεν το γνωρίζω ακριβώς. Είναι αντικείμενο αυτής της συνεδρίασης ή είναι αντικείμενο εντυπώσεων, κύριε

Σιούφα; Ας γίνει κατανοητό επιτέλους. Θα σας φέρω δελτία με δεκαπέντε συνεδριάσεις οργάνων, επιτροπών, υποεπιτροπών, ολομελειών, τμημάτων. Για το Θεό!

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Δεν το είπα για να σας εκνευρίσω. Ζήτησα να ενημερωθώ κι εγώ, αλλά και η Εθνική Αντιπροσωπεία, για ένα σοβαρό θέμα που σας έθεσα. Δεν θέλετε να απαντήσετε. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Εμένα με ενημέρωσε η υπηρεσία ότι περιορίστηκαν οι συνεδριάσεις σε δύο ή τρεις ή παραπάνω. Δεν μπορώ να σας πω τον αριθμό, γιατί δεν γνωρίζω ακριβώς.

Στο σημείο αυτό κύριοι συνάδελφοι, δέχεσθε να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 21.50' λύεται η συνεδρίαση για αύριο Τετάρτη 1 Απριλίου 1998 και ώρα 18.00' με αντικείμενο εργασιών του Σώματος: α) κοινοβουλευτικό έλεγχο, συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων, β) ειδική ημερήσια διάταξη, αιτήσεις άρσεως ασυλιών και γ) νομοθετική εργασία, σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ